РЕГИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

ЗА РЕГИОН СЕВЛИЕВО

(с модул за всяка от общините от регионалната система)
за периода 2021-2028 година

Ноември 2023 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Въведение 7
II. Основание, цели и подход за изработване на РПУО за регион Севлиево 7
II.1. Основание за изработване на РПУО за регион Севлиево 7
II.2. Цели, подход и обхват на програмата 7
III. Обща характеристика на регион Севлиево 10
IV. Основни изводи от анализа на състоянието и управлението на отпадъците 17
IV.1. Основни изводи от анализа на състоянието относно отпадъците 17
IV.1.1. Основни изводи и препоръки относно битовите отпадъци 17
IV.1.2. Основни изводи и препоръки относно производствените отпадъци 19
IV.1.3. Основни изводи и препоръки относно отпадъците от строителство и разрушаване (ОСР) 20
IV.1.4. Основни изводи и препоръки относно отпадъците от утайки от ПСОВ 21
IV.1.5. Основни изводи и препоръки относно опасните отпадъци, включително болничните отпадъци 21
IV.2. Анализ и оценка на действащото законодателство по управление на отпадъците и на стратегическите / програмни документи в контекста на правата и задълженията на общините 22
IV.2.1. Изводи от Анализ и оценка на стратегическите документи, на европейско ниво, свързани с управление на отпадъците 22
IV.2.2. Изводи от Анализ на националната нормативна рамка за управление на отпадъците 23
IV.2.3. Изводи от анализ на Основни ангажименти на общините, произтичащи от ЗУО и подзаконовите нормативни актове 26
IV.3. Изводи от Анализ и оценка на прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво 26
IV.4. Изводи от Анализ на дейността на Регионалното сдружение за управление на отпадъците (РСУО) Регион Севлиево 27
IV.5. Изводи и препоръки от Анализ на институционалния капацитет в т.ч. на прилагането на контролни функции съгласно националното законодателство и местните нормативни актове 28
IV.6. Изводи и препоръки от Анализ на информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъци и осъществени мерки за тяхното възстановяване 29
IV.7. Изводи и препоръки от Анализ и оценка на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа “отговорност на производителя” и “замърсителя плаща” 29
IV.8. Изводи и препоръки от Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците 30
IV.9. Изводи и препоръки от Анализ на съществуващи практики и приложени мерки по предотвратяване образуването на отпадъци 31
IV.10. Анализ на икономическите инструменти и стимули в областта на управле нието на отпадъците и ефективносттс от действието им 48
IV.10.1. Анализ на икономическите инструменти и стимули в сектора за управле ние на отпадъците 48
IV.10.2. Обезпечения за покриване на последващите разходи за закриване на депа и отчисления за депониране (чл. 60 и чл. 64 от ЗУО) 56
IV.10.3. Анализ на общо изразходвани суми по години на анализирания период от 59
IV.11. Анализ на финасовите потоци по управление на дейностите с отпадъци 62
IV.11.1. Разходи за управление на отпадъците в абсолютна сума и на 1 жител, на тон отпадъци, тенденции 63
IV.11.2. Разходи за управление на отпадъците по категории разходи съгласно план - сметката за дейностите по чл. 66 от ЗМДТ и предвид отчетите за изпълнението на тази план - сметката– за всяка година на анализирания период и общо за периода 63
IV.11.3. Източници на финансиране на разходите по управление на отпадъците по години на анализирания период 65
IV.12. Изготвяне на прогнози 66
IV.12. 1. Брой на население и демографска прогноза 66
IV.12. 2. Прогнозна норма на натрупване 67
IV.12.3. Прогнозни количества битови отпадъци 68
IV.12.4. Прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат предотвратени 73
IV.12.5. Прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат подложени на подготовка за повторна употреба 75
V. SWOT Анализ 75
VI. Цели на Регионалната програма за управление на отпадъците и алтернативи за постигането им 77

VII. План за действие в (изпълнение на изискванията на Глава II, Раздел III от ЗУО) за всяка една от общините на РСУО - Регион Севлиево.....79
VIII. Разработване на подпрограми с мерки за постигане на целите и индикатори за проследяване на напредъка на мерките, съгласно НПУО 2021 -2027 г.....93
VIII.I. Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци (ППООО).....94
VIII.I.1. Въведение и основни положения.....94
VIII.I.2. Приложени от общините Севлиево, Дряново и Сухиндол мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци.....96
VIII.I.3. Цели за предотвратяване образуването на отпадъци в общините от Регион Севлиево за периода 2021-2028 г.....98
План за действие към Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци (ППООО) в общините от Регион Севлиево.....99
VIII.2. Подпрограма за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци.....102
VIII.2.1. Нормативни изисквания относно хранителни отпадъци.....102
VIII.2.2. Съществуващо състояние относно хранителните отпадъци в Регион Севлиево.....105
VIII.2.3. Цели за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци в общините от Регион Севлиево за периода 2021-2028 г. и възможни мерки за постигането им.....106
План за действие към Подпрограма за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци в общините от Регион Севлиево.....107
VIII.3. Подпрограма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци.....108
VIII.3.1. Въведение и основни положения.....108
VIII.3.2. Анализ и описание на съществуващото състояние и насоки за бъдещи мерки.....109
План за действие към Подпрограма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци на общините от РСУО - Регион Севлиево.....111
VIII.4. Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради.....114
VIII.4.1. Въведение и основни положения.....114
VIII.4.2 Описание на съществуващото състояние.....115
План за действие на Подпрограмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци.....116
и отпадъци от разрушаване на сгради в общините от РСУО - Регион Севлиево.....116
VIII.5. Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО.....118
VIII.5.1. Въведение и основни положения.....118
VIII.5.2 Описание на съществуващото състояние в общините от Регион Севлиево.....119
План за действие към Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО.121
в общините от РСУО - Регион Севлиево.....121
VIII.6. Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки.....123
VIII.6.1. Въведение и основни положения.....123
VIII.6.2. Описание на съществуващото състояние в общините от Регион Севлиево.....124
План за действие към подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки.....125
в общините от РСУО - Регион Севлиево.....125
VIII.7. Подпрограма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други.127
VIII.7.1. Въведение и основни положения.....127
VIII.7.2. Описание на съществуващото състояние в общините от Регион Севлиево.....127
План за действие към програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци,.....129
включително оползотворяване на биогаз, от общините в Регион Севлиево.....129
IX. Координация с други общински и регионални програми.....130
IX.1. Координация с програмни документи на национално ниво.....130
IX..2. Координация с програмни документи на регионално ниво.....132
X. Система за наблюдение, контрол и отчитане на изпълнението на Регионалната програма за управление на отпадъците.....133
X.1. Наблюдение на изпълнението на програмата.....133
X.2. Контрол и отчитане изпълнението на програмата.....134
X.3. Процедура за актуализация на програмата.....134
XI. Насоки за провеждане и организиране на консултации с обществеността и заинтересованите страни при разработване на Регионалната програма за управление на отпадъците.....135
XI.1. Общи положения.....135
XI.2. Анализ на заинтересованите страни.....135
XI.3. Методи за провеждане на консултации.....137
XI.4. Организиране на процеса на публични консултации.....139

XII. Процедура за преценка на необходимостта от Екологична оценка и оценка на съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитените зони на Регионалната програма за управление на отпадъците в съответствие с изискванията на ЗООС и ЗБР.....140
XIII. Приложение.....141

Списък на използваните съкращения:

БО	Битови отпадъци
БХБ	Българска хранителна банка
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадни води
ГРАО	Гражданска регистрация и административно обслужване
ДВ	Държавен вестник
ДР	Допълнителни разпоредби
ЕГО	Едрогабаритни отпадъци
ЕЕО	Електрическо и електронно оборудване
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЕО	Екологична оценка
ЗИД	Закон за изменение и допълнение
ЗМДТ	Закон за местни данъци и такси
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИД	Изпълнителен директор
ИКТ	Информационни и комуникационни технологии
ИТСР	Интегрирани териториални стратегии за развитие
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
ИУГ	Излезли от употреба гуми
КР	Комплексно разрешително
ЛПСОВ	Локална пречиствателна станция за отпадъчни води
МБАЛ	Многопрофилна болница за активно лечение
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРО	Масово разпространени отпадъци
МС	Министерски съвет
НПО	Неправителствени организации
НПР	Национална програма за развитие
НСИ	Национален статистически институт
НПУО	Национална програма за управление отпадъците
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ОО	Опасни отпадъци
ООп	Организация по оползотворяване
ОООО	Организация по оползотворяване на отпадъците от опаковки
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда”
ОС	Общински съвет
ОСР	Отпадъци от строителство и разрушаване
ОЧЦМ	Отпадъци от черни и цветни метали
ПБА	Портативни батерии и акумулатори
ПИРО	План за интегрирано развитие на община
ПОО	Предотвратяване образуването на отпадъци
ПОС	Програма околна среда
ППЕУ	Пластмасови продукти за еднократна употреба
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадни води
ПТП	Програма за техническа помощ

ПРЧР	Програма „Развитие на човешките ресурси“
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУО	Програма за управление на отпадъците
ПУСО	План за управление на строителните отпадъци
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
РДО	Регионално депо за отпадъци
РДНОО	Регионално депо за неопасни и опасни отпадъци
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РПУО	Регионална програма за управление на отпадъците
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците
СБО	Смесени битови отпадъци
СМР	Строително-монтажни работи
СО	Строителни отпадъци
ТБО	Такса битови отпадъци
ФИ	Финансови институции
ЧИ	Частни инвестиции

I. Въведение

Едно от най-значителните предизвикателства пред съвременното общество е *устойчивото управление на непрекъснато нарастващото количество отпадъци*. Образуваните отпадъци от жизнената дейност на човека, от производството и търговията изискват незабавни действия за намаляване на общото им количество, повишаване степента на повторната им употреба, увеличаване на рециклирането и тяхното оползотворяване. Основната цел е да се предотврати или ограничи неблагоприятното влияние на отпадъците върху човешкото здраве и природната среда. С напредване развитието на технологичните процеси за третиране на отпадъците, все повече се усъвършенстват възможностите за тяхното използване като алтернативен енергиен източник и намаляване на количеството, предназначено за депониране.

Регионалната програмата за управление на отпадъците (РПУО) на Регион Севлиево – Община Севлиево и Община Дряново от Област Габрово и община Сухиндол от Област Велико Търново за периода 2021-2028г. е продължение на многогодишната целенасочена и последователна местна политика за развитие на системите за управление на различни потоци отпадъци, генерирани на територията на региона и респективно актуализация и надграждане на действалата Регионална програмата за управление на отпадъците (РПУО) на Регион Севлиево за общините Севлиево, Дряново и Сухиндол, за периода 2015-2020 г.

Изпълнението на Програмата ще окаже съществен принос за ефективното използване на ресурсите и намаляване на вредните въздействия на отпадъците.

II. Основание, цели и подход за изработване на РПУО за регион Севлиево

II.1. Основание за изработване на РПУО за регион Севлиево

Регионалната програма за управление на отпадъците за регион Севлиево (с модул за всяка от общините от регионалната система) за периода 2021-2028 година е разработена на основание чл.79 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и чл.52 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО).

Съгласно изискванията на чл.52, ал.3, ал.2 от ЗУО настоящата нова Регионална програма се изготвя във връзка с настъпили промени във фактическите условия, а именно:

❑ Промени в законодателството по управление на отпадъците – нов, пети Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 година, и Националната програма за предотвратяване на отпадъците, неразделна част от Плана, приети с Решение №459 на Министерския съвет от 17.06.2021г. Планът и отделните програми към него подпомагат централните и местните власти за концентрация на ограничените ресурси към приоритетни за финансиране проекти в сферата на управление на отпадъците от национални и европейски източници на финансиране;

❑ Изтекъл период на действие (2015-2020г.) на Регионалната програма за управление на отпадъците на Регион Севлиево за общините Севлиево, Дряново и Сухиндол.

Времевият хоризонт на програмата е в съответствие с периода на действие на новия пети Национален план за управление на отпадъците. Регионалната програма за управление на отпадъците е един от най-важните инструменти за прилагане на законодателството за отпадъците на местно ниво. Тя е секторна програма и е неразделна част от Програмите за опазване на околната среда на общините - Севлиево, Дряново и Сухиндол.

II.2. Цели, подход и обхват на програмата

Целта на Регионалната програма[1] за управление на отпадъците (РПУО) е разписване на мерки и дейности с изпълнението на които ще се предотврати или намали вредното

[1] Съгласно техническата спецификация

въздействие на отпадъците върху човешкото здраве и околната среда. Мерките следват приоритетния ред при управлението на отпадъците:
- Предотвратяване на образуването им;
- Подготовка за повторна употреба;
- Рециклиране;
- Друго оползотворяване. Например оползотворяване за получаване на енергия;
- Обезвреждане.

В контекста на политиката на Европейската комисия за отпадъци и развитие на кръгова икономика, линейният икономически модел от типа "вземи, произведи и изхвърли" вече не съответства на нуждите на съвременното общество и на ограничения характер на природните ресурси. Кръговият икономически модел цели максимално затваряне на цикъла производство-потребление и минимизиране на отпадъците. Кръговата икономика е не просто безотпадъчна икономика, а икономика, която функционира по максимално ефективен начин. Едно от нещата, свързани с ефективността е намаляването и в някои случаи пълното елиминиране на отпадъците. Другите, не по-малко важни аспекти, са удължаването на полезния живот на всички продукти, които използваме, което е свързано с повишаването на тяхното качество, производството и потреблението на енергия от възобновяеми източници, намаляване на консуматорството и т.н. Съгласно възприетата йерархия на отпадъците се дава приоритет на предотвратяването на отпадъците, следвано от подготовката за повторно използване, рециклирането, възстановяването и накрая изхвърлянето, като най-нежелана опция. По този начин, следвайки тенденциите и политиката за управлението на отпадъците в ЕС и Република България, ще се депонират само така наречените "крайни отпадъци", т.е. само тези отпадъци, които не биха се използвали повторно или не могат да бъдат рециклирани. Това от своя страна ще допринесе за изпълнение на националната политика за управление на дейностите на отпадъците, чиято основна цел е все по-голям процент от генерираните отпадъци да се рециклират и/или използват повторно и да се намали обемът на отпадъците, които подлежат на депониране.

Регионалната програма за управление на отпадъците е инструмент, чрез който се цели достигането на екологосъобразно третиране на отпадъците и чрез която оползотворяването и рециклирането на образуваните отпадъци са основен принцип в изграждането на политиката по управление на отпадъците. Изпълнението на програмата освен за подобряване на управлението на отпадъците на територията на Регион Севлиево, допринася за изпълнение и на регионалните цели за рециклиране на отпадъците, както и намаляване количеството на депонираните отпадъци.

Основното предназначение на РПУО (с модул за всяка от общините от регионалната система) е да осигури практически инструмент на общините от региона за планиране и аргументиране в най-ранен етап на необходимите ресурси, мерки и действия, по управление на отпадъците за населението и бизнеса в т.ч да подобри управлението на отпадъците в съответствие с общоевропейската политика за управление на отпадъците.

Обхватът и съдържанието на Програмата са в съответствие с Методическите указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците утвърдени със Заповед № РД-211/2021 г. на Министъра на околната среда и водите

В хода на разработване на РПУО са приложени различни подходи и методи – сравнителен, статистически, описателен, графичен и табличен метод. Използвани са официал ни данни, публикувани от Министерството на околната среда и водите, Националния статистически институт и др. институции, както и информация представена от възложителя. По своята същност програмата е стратегически документ и при изготвянето й е приложена

методология на стратегическо планиране, която определя и основните подходи и технологични етапи при разработването ѝ:

- *Предварителна подготовка* – създаване на ясна и последователна организация на процеса по разработване, съгласуване и приемане на стратегическия документ; информиране на обществеността;
- *Анализ на настоящото състояние* – идентифициране на заинтересованите страни и изготвяне на схема за консултации; събиране, обработка и анализ на данни;
- *Изговяне на прогнози*
- *Изготвяне на подпрограми с мерки и дейности за реализация на Програмата*.

Отправни точки за разработването на стратегическите цели в Регионалната програма за управление на отпадъците (РПУО) на Регион Севлиево и мерките за тяхното постигане се осъществи на основата на изготвените анализи на съществуващото състояние по управление на отпадъците в общините и основните изводи и препоръки в анализите за подобряване на системите за управление на отпадъците; на основата изготвения SWOT анализ, както и на целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективното използване на ресурсите, респ. на Националната програма за управление на отпадъците (НПУО) 2021 – 2028 г. Анализите са представени в Приложение към Програмата.

РПУО на Регион Севлиево обхваща всички задължения на местната администрация, произтичащи от Закона за управление на отпадъците (ЗУО). Програмата разглежда процесите от образуването на отпадъците до тяхното крайно обезвреждане и включва мерките за предотвратяване образуването на отпадъците, за събиране, транспортиране, третиране, оползотворяване и обезвреждане на различните потоци отпадъци, образувани от жизнената дейност на гражданите, както и от административни, търговски, промишлени и други източници.

РПУО включва в обхвата си отпадъците, които са в приложното поле на ЗУО и в същото време управлението им е от компетенциите на общинските власти:

- битови отпадъци;
- строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- производствени отпадъци – утайки от ПСОВ;
- опасни отпадъци от домакинствата.

При разработването на програмата е спазена йерархията за третиране на отпадъците, изградена съгласно изискванията на Европейският съюз, а именно:

1. Предотвратяване образуването на отпадъците;
2. Подготовка за повторна употреба;
3. Рециклиране;
4. Друго оползотворяване (оползотворяване за получаване на енергия);
5. Обезвреждане.

Регионалната програма за управление на отпадъците на Регион Севлиево се разработва от външни консултанти, съвместно с компетентните служители в Общините, като е взето предвид мнението на заинтересованите страни. Подходът за разработване на Регионалната програма е съобразен с изискването такъв вид документ да е достъпен за разбиране от страна на неспециалисти и на широката общественост и същевременно да предоставя възможност на тесните специалисти да получат по-подробна информация чрез приложения към основния текст на аналитичната част. Програмата задължително предвижда мерки за информиране относно хода на изпълнението ѝ. С цел осигуряване на обществен достъп и в съответствие с изискванията на чл. 52, ал.7 от ЗУО, Програмата се публикува на интернет страницата на всяка от общините.

Регионалната програма за управление на отпадъците на Регион Севлиево е отворен документ, който може да бъде допълван при следните обстоятелства:
− промяна на нормативната уредба;
− промяна на фактическата обстановка - изменения на целите и приоритетите;
− по препоръка на компетентните органи;
− при конкретизация на инвестиционните проекти;
− при изтичане на периода ѝ, което дава възможност за вземане на навременни и адекватни мерки при изпълнение на политиката, свързана с управлението на отпадъците.

Програмата се приема от Общинските съвети, които контролират изпълнението ѝ.
Съгласно изискванията на чл.52, ал. 9 от ЗУО, Кметът на всяка една от общините информира ежегодно в срок до 31 март Общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година.

Очакван резултат:
Актуална Регионална програма за управление на отпадъците на регион Севлиево, за общините Севлиево, Дряново и Сухиндол, за периода 2021- 2028 година.

III. Обща характеристика на регион Севлиево

Обхват на регион Севлиево

Регионалната система за управление на отпадъците регион Севлиево обхваща територията на три общини - община Сухиндол от област Велико Търново и общините Дряново и Севлиево от област Габрово. На Фигурата долу в ляво е повдигната територията на община Сухиндол, съседна на община Севлиево от север / североизток; в средата в ляво - община Севлиево, в средата в дясно - община Дряново, съседна на община Севлиево от изток. Обхватът на територията на регион Севлиево е виден долу в дясно.

Фигура 1 Обхват и териториално разположение на общините от РСУО регион Севлиево

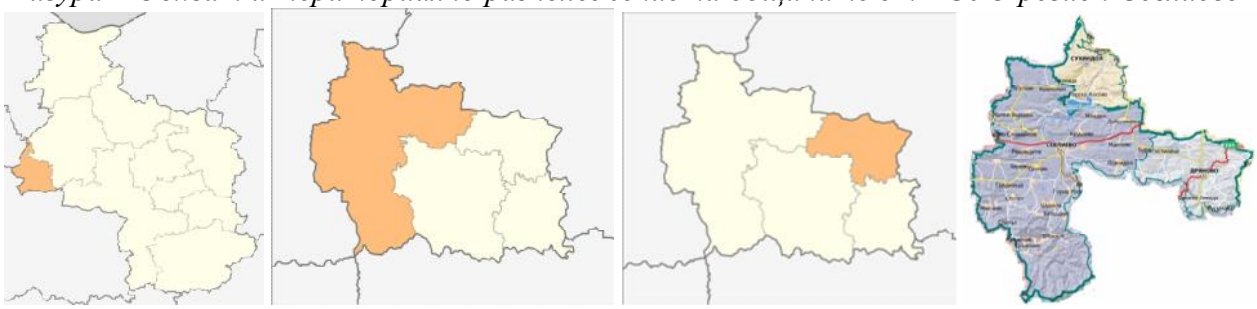

Най-малка по площ е територията на община Сухиндол, следвана от двойно по-голямата община Дряново и шест пъти по-голямата община Севлиево.

Таблица 1 Площ на общините от РСУО регион Севлиево

Община	**Площ (кв. км)**
Община Дряново	274.92
Община Севлиево	963.87
Община Сухиндол	157,19
Регион Севлиево	**1305.98**

По данни на ОУП на всяка от общините

На регионален принцип, на територията на Община Севлиево **е изградена инсталация, за която е издадено комплексно разрешително (КР)**:

Инсталации, които попадат в обхвата на т.5.4. от Приложение 4 на ЗООС:
"**Регионално депо за неопасни и опасни отпадъци за общините Севлиево, Дряново и Сухиндол, гр. Севлиево**", включващо:
- Три броя клетки за неопасни отпадъци – от № 1 до № 3;
- Четиридесет и четири клетки за опасни отпадъци – от № 1 до № 44.

Инсталации, които не попадат в обхвата на Приложение 4 на ЗООС:
1. Механична работилница
2. Рекултивирано депо за неопасни отпадъци

* Адрес по местонахождение на инсталацията: гр. Севлиево, ул. „Ловнидолско шосе" №84
* Регистрационен № на КР: КР №182 – НО/2007
* Дата на подписване на КР: 29.10.2007 год.
* Дата на влизане в сила на КР: 29.11.2007 год.

* Оператор на инсталацията е Община Севлиево с лице за контакти: д-р Иван Иванов – Кмет
Адрес, тел. номер, факс, e-mail на собственика/оператора: Собственик/оператор – община Севлиево, пл. Свобода 1, БУЛСТАТ: 000215889, тел.0675/396116, факс:0675/32773, e-mail: sevlievo@sevlievo.bg.
* Регионалното депо за отпадъци в гр. Севлиево се експлоатира от дружество – "Регионално депо за отпадъци – Севлиево" ООД, с лице за контакти: Свилен Радков - Управител
Адрес, тел. номер, факс, e-mail на дружеството: гр. Севлиево, ул. „Ловнидолско шосе" № 84, тел. факс: 0675/32482, e-mail: depo.sevlievo@abv.bg, БУЛСТАТ: 107568635.

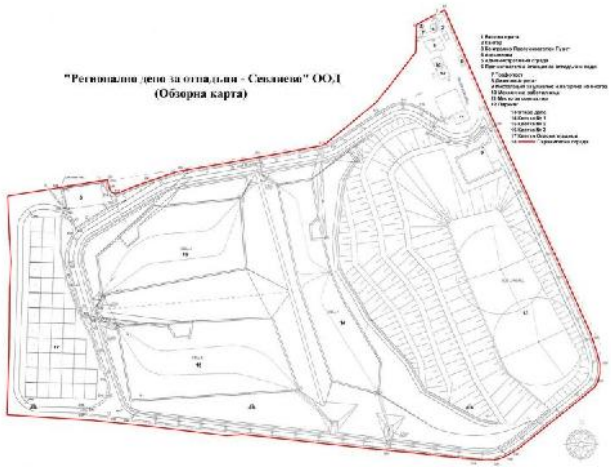

Кратко описание на всяка от дейностите/процесите, извършвани в инсталацията:
Регионалното депо за неопасни и опасни отпадъци обслужва общините – Севлиево, Дряново и Сухиндол. Депото разполага с три броя клетки за битови, строителни и производствени отпадъци като две от тях са изградени и в момента се експлоатира само Клетка №1. Третата клетка ще се изгради при нужда, след изчерпване на капацитета на първите две.

За депониране на опасни отпадъци са изградени 44 броя клетки всяка с обем 562 м3. Клетките представляват стоманобетонни съоръжения, всяка с размери 12×9×5 метра, разположени в 6 реда стъпалообразно.

В източната част на депото е разположено старо депо, изцяло закрито и рекултивира но. В западната част е изградена ЛПСОВ за третиране на отпадъчните води от инсталацията преди заустването им в градската канализация.

Посредством събирателна тръба биогаза се отвежда към инсталацията за изгаряне на биогаз. Формираните инфилтратни води в съществуващото рекултивирано депо се събират посредством околовръстен събирателен дренаж и се насочват към помпена шахта №1. Същите води съвместно с инфилтратните води от клетка №1 се изпомпват в площадковата канализация за отпадни води, която ги отвежда към локалната пречиствателната станция (ЛПСОВ).

ЛПСОВ се състои от приемна камера (успокоител), пясъкозадържател, задържателни резервоари №1 и №2, стрипинг колона и дозиращи инсталации за железен трихлорид и варно мляко.

На регионален принцип и съгласно изискванията на ЗУО през 2011 г. е създадено **Регионално сдружение за управление на отпадъците – регион Севлиево.**
Седалището на сдружението е в Община Севлиево; гр. Севлиево ЕКАТТЕ: 65927
Адрес на Сдружението: гр. Севлиево, пл. Свобода № 1
Председател на Сдружението: д-р Иван Иванов
Телефон: 0675 / 3 27 91; e-mail: Ivanov@sevlievo.bg
Лице за контакти: Росен Нанев Телефон за контакти: 0675396218, e-mail: r.nanev@sevlievo.bg

Обща характеристика на Община Севлиево

Кратка информация за общината

Община Севлиево се намира в западната част на област Габрово, в Северния Централен район за планиране. Граничи с 11 общини и 4 административни области: северно с общините Ловеч, Летница, Сухиндол и Павликени; източно с общините Велико Търново, Дряново и Габрово; западно с общините Ловеч, Троян и Априлци и южно с община Павел Баня и община Казанлък (Южен централен район за планиране). По данни на ОУПО, територията ѝ е с площ 963.87кв.кв. - най-голяма за област Габрово, а по данни на ПИРО 2021-2028 представлява 47.72% от територията на областта и 5.3% от територията района. С най-голям относителен дял са земеделските територии, върху който се развива стопанската дейност в общината, и същевременно са подложени на значителен антропогенен натиск. Той се изразява в замърсяването им с тежки метали и пестициди, деградация на почвата /в т. ч. ерозия, вкисляване, засоляване, заблатяване/.

Членство в регионалното сдружение за управление на отпадъците

Кметът на община Севлиево осъществява дейността на Председател на Регионалното сдружение за управление на отпадъците, решено с Протокол от 02.02.2012 г. - до приключване на мандата му. Изборът е мотивиран от обстоятелства, посочени в чл.19б, ал.6 от ЗУО - седалището на сдружението е там, където е изградено Регионалното депо за отпадъци - гр.Севлиево, във връзка с което, с цел постигане на по-голяма оперативност по изпълнение задълженията на РСУО - регион Севлиево е предложен кметът на община Севлиево.

Географска характеристика

Релефът на Община Севлиево е разнообразен, включващ котловини, речни долини, плато, планински и полупланински терени. Северната част на общината е разположена върху височините: Севлиевски (583 м – вр. Гюнето) и Микренски (802 м – вр. Кръста) и южните склонове на Деветашкото плато. Най-южната част на Община Севлиево е разположена по стръмните склонове на Централна Стара планина до връх Росоватец, който е точката с най-висока надморска височина 1 970,8м. Обособени са две зони: северна – равнинна и южна – полупланинска и планинска. Централната част на общината е разположена в Севлиевското котловинно поле с височина 200 – 220 м. Там се намира общинският център - град Севлиево - с най-ниска част на общината - около 201 м. надморска височина.

Климатът на Община Севлиево е умерено континентален с характерни студени зими и горещи лета. Глобализацията на климата все още слабо задълбочава този контраст. Валежите имат максимум през Юни. Ветровете в района са преобладаващо запад – северозападни. Повторяемостта на тихо време е до 60%. Котловинния характер на терена създава условия за неблагоприятни температурни инверсии и задържане на влага и замърсявания в приземната атмосфера.

Водни ресурси

Формират се от подземни и повърхностни водоизточници, захранвани от валежите. Неравномерното им разпределение през годината се отразява на дебита на водните течения в района. Главната водна артерия е р. Росица с нейните притоци. Тя води началото си от Калоферската планина и е един от значителните притоци на р.Янтра. Над град Севлиево, който еразположен на левия й бряг, реката приема най-големият си приток р. Видима, с начало от вр. Ботев. Река Магър е ляв приток на яз. „Ал. Стамболийски". На река Крапец също ляв приток на яз. Ал. Стамболийски е изграден яз. Крапец. .Язовир „Александър Стамболийски", с площ на водното тяло10,860 кв. Км е изграден на р. Росица през 1954 год.

Демографска и социално-икономическа характеристика

Населени места:

В общината има 46 населени места: 1 град - административен и общински център Севлиево и 45 села, между които единадесет села са с население над 500 обитатели, девет с население между 200 - 500 обитатели и осемнадесет с по-малко от 100 обитатели. В групата на последните , попадат десет села с по-малко от 10 обитатели с постоянен адрес в населеното място (ГРАО на Община Севлиево към 31.12. 2021г.)

Промишлена дейност:

Промишлеността е силно развита в града, което се дължи на големите чуждестранни инвестиции през последните години. Развитието на общинската икономика демонстрира нарастване на активността и запазване на позициите на водеща не само на областно, но и на национално ниво. Наблюдава се нарастване на броя заети и нивата на заплащане. Икономиката на общината продължава да се характеризира с диверсифициран профил. Четири икономически сектора осигуряват основния обем произведена продукция, нетни приходи от продажби и заетост в общината: Преработваща промишленост; Търговия и услуги; Селско стопанство и Строителство. Нараства приноса на сектор Транспорт, съобщения и пощи в обема на местната икономика. Значение за заетостта има и сектор Здравеопазване и социална работа. (ПИРО на Община Севлиево - 2021-2027 г)

Туристическа дейност:

Община Севлиево има богато разнообразие от природни забележителности, културни и исторически паметници, които са предпоставка за развитие на различни форми на туризъм. Обекти на градското културно наследство са: Архитектурно възрожденски комплекс „Дандолови къщи", Хаджистояновото училище, Табахана, Йени конак , Дом-музей „Д-р Атанас Москов", Градска художествена галерия "Асен и Илия Пейкови", Дом-музей „Дан Колов" в с.Сенник, Дом-музей „Пеньо Пенев" в с.Добромирка. На територията на общината са разкрити и значими археологически обекти, като някои от тях са социализирани и с възможности за развитие на познавателен туризъм: Археологически обект „Средновековен град Хоталич"; Късно антична и средновековна крепост „Пречиста" до с.Градница; Късно антична и средновековна крепост „Градът" край с.Крамолин. (ПИРО на Община Севлиево - 2021-2027 г)

Методи за отопление:

В териториалния обхват на община Севлиево домакинствата се отоплявaт ползвайки дърва за огрев, друго твърдо гориво и/или електрическа енергия. (Севлиево 2019)

Обща характеристика на Община Дряново

Кратка информация за общината

Община Дряново се намира в североизточната част на област Габрово, в Северния Централен район за планиране. На север и изток граничи с община Велико Търново, на юг с община Трявна, на на югозапад с община Габрово и на запад с община Севлиево. Община Дряново е разположена на площ от 248,5 км2, което е близо 0,22 % от територията на страната. От общата й площ близо 60% е заета от земеделски територии, 32% - от горски територии, 6% - от водни площи, 1% са териториите, заети за транспорт и инфраструктура и едва 0,6 % - от населени места и урбанизирани територии. В общината има 64 населени места: 1 град - общинския център гр. Дряново и 62 села.

Членство в регионалното сдружение за управление на отпадъците

Член на регионалното сдружение за управление на отпадъците - Регион Севлиево, като част от Общото събрание с представител кметът на общината.

Географска характеристика

Според природно-географската подялба на България, общината попада в Средната подобласт на Предбалкана. Характеризира се с разнообразен, силно разчленен и пресечен терен. Редуват се долини, прорязани от дерета и оврази, тесни ридове и била със стръмни склонове. Надморската височина варира от 180 м. н. в. до 640 м. н. в. Хоризонталното разчленение на релефа варира от 1,5 до 3 км., а вертикалното от 100 до 200 м. Най-високата точка е „Минин чукар“ с надморска височина 704 м., разположена на платовидното възвишение „Стражата“.
Територията на общината се пресича от Дряновската река и нейният приток - река Андъка, които проломяват Страженското възвишение, образувайки живописни и трудно проходими проломи. Реката се всича силно в баремските варовици и формира скаровидна долина.

Климатът в общината е умерено-континентален. Лятото е горещо със средна юлска температура около 21°C, а зимата е студена със средна януарска температура 1,3°C. Средната годишна температура е 10°C. Преобладават западните, северозападните и североизточни ветрове, ориентирани по речните долини. Средната скорост на вятъра е около 1 м/сек. Нналични са местни типове вятър – планинско-долинен и бора. При южните ветрове снегът бързо се топи и заедно със стичащите се води и пролетни валежи понякога причиняват големи наводнения. Реките Дряновска и Янтра често излизат от коритата си.

Водни ресурси

Територията се отнася към хидроложката област с умереноконтинентално климатично влияние. По територията на общината протичат реките Янтра, Дряновска и техните многобройни притоци, от които Андъка, Рамадана, Мала дрянка и други. Те попадат в Черноморската отточна област като притоци на река Дунав

Демографска и социално-икономическа характеристика

Населени места:

В структура на общината се включват административния център – гр. Дряново и още 62 села. (Дряново 2019)

Промишлена дейност:

На територията на община Дряново развиват дейност предприятия от почти всички отрасли на икономиката. Най-голямо представителство има секторът на търговията и ремонтите на автомобили и мотоциклети, въпреки че броят на предприятията, принадлежащи към този сектор постепенно спада – от 31 предприятия през 2014 г. до 25 през 2018 г. По-осезаем ръст има в предприятията, които са част от секторите преработваща промишленост и селско, горско и рибно стопанство. Трите изброени сектора са и най-значимите за община Сухиндол – те представляват 84,8% от всички предприятия през 2018 г. Слабо застъпените сектори

(транспорт складиране и пощи, и хотелиерство и ресторантьорство) имат потенциал за развитие след завършването на АМ „Хемус“ (ПИРО на Община Дряново - 2021-2027 г)

Туристическа дейност

Районът на община Дряново има богато културно-историческо наследство и красива природа. Основните туристически обекти, разположени на територията на община Дряново са: Дряновският манастир “Свети Архангел Михаил”; Църква “Свети Никола”; Мостът на Колю Фичето над р. Дряновска; Икономова къща, Лафчиева къща, Часовниковата кула; Храм “Света Троица” (Дряново 2019)

Методи за отопление

През зимните месеци в община Дряново се използват за отопление въглища и дърва. (Дряново 2019)

Обща характеристика на Община Сухиндол

Кратка информация за общината

Община Сухиндол се намира в западната част на област Велико Търново, в Северния Централен район за планиране. На изток граничи с община Павликени, на юг и югозапад с община Севлиево, на север с община Левски, на северозапад с община Летница. По данни от ПИРО 2021-2027 територията ѝ съставлява 3,37% от площта на област Велико Търново и е най-малката по площ в рамките на областта. Има 6 населени места: 1 град - общинския център Сухиндол и 5 села.

Членство в регионалното сдружение за управление на отпадъците

Член на регионалното сдружение за управление на отпадъците - Регион Севлиево, като част от Общото събрание с представител кметът на общината.

Географска характеристика

Общината условно е в обсега на Средния Предбалкан. Релефът е предимно хълмист, като в пределите ѝ попадат части от четири броя възвишения, височини и плата: в източната част - платото Плужна, в южната част и източно от язовир „Александър Стамболийски“ - Севлиевските височини, в западната част - Деветашкото плато и в северната част веригата от т.нар. Базалтови могили с най-високата точка "Сухиндолски връх" 472 м.

Климат: Общината принадлежи към умереноконтиненталната климатична област. Тя се характеризира с горещо и сравнително сухо лято, и студена зима. Климатичните особености на района като цяло благоприятстват за развитието на различна стопанска дейност. Те оказват благоприятно въздействие за развитието на селското стопанство и най-вече по отношение на лозарството и отглеждането на висококачествено грозде.

Водни ресурси

През общината, от югозапад на североизток преминава част от средното течение на река Росица (ляв приток на река Янтра). Река Росица е най-голямата водна артерия в общината. Южно от село Горско Косово е изградена язовирната стена на „Александър Стамболийски“, като в пределите на общината попада по-голямата част от язовира. Под язовирната стена е изградена ВЕЦ „Росица“ (7000 kW). В северозападната част, основно по границата с община Летница протича най-горното течение на река Ломя (десен приток на Осъм).

Демографска и социално-икономическа характеристика

Населени места:

Община Сухиндол е съставена от 6 населени места с Общински център – гр. Сухиндол и 5 села - с. Горско Калугерово, с. Горско Косово, с. Бяла Река, с. Коевци и с. Красно Градище. (ПИРО на Община Сухиндол - 2021-2027 г).

Промишлена дейност :
Основните икономически показатели на община Сухиндол са значително по-слаби в сравнение с областта и страната. Почти незначителен е общинският принос по отношение на областната икономика. Индустриалния сектор е слабо застъпен, но има и наложили се представители в сферата на лозаро-винарското производство (“Ловико Лозари“ЕАД) и в тази на хранителните добавки и козметика (“Борола“ ООД). Трите сектора, които са най-силно застъпени, са “Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“, “Преработваща промишленост“ и “Селско, горско и рибно стопанство“.
Климатичните особености и преобладаващите почвени типове са определящи за развитието на селското стопанство и в частност на земеделието като отрасъл на територията на Община Сухиндол. (ПИРО на Община Сухиндол - 2021-2027 г).
Туристическа дейност:
Районът на общината няма ясно очертан туристически облик, предвид отдалечеността му от главни транспортни артерии, туристически обекти, исторически места и други атрактивни съоръжения. Културното наследство се намира най-често извън населените места и е съставено основно от некрополи (могили). Обектите са с местно значение, като единственото изключение е къщата на Петър и Съба Денчеви, която е обявена за културна ценност с национално значение. Интересен обект е часовника в град Сухиндол, завършен през 1895 г. и се поддържан и до днес (ПИРО на Община Сухиндол - 2021-2027 г).
Методи за отопление:
В териториалния обхват на община Сухиндол домакинствата се отоплявaт ползвайки дърва за огрев, друго твърдо гориво и/или електрическа енергия. (ПИРО на Община Сухиндол - 2021-2027 г).

Население и демографски процеси на регион Севлиево

Таблица 2 Население в общините в регион Севлиево за периода 2015 -2021 г. - данни на ГРАО

Година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Община Сухиндол	5 261	5 186	5 097	4 987	4 909	4 839	4 774
Община Севлиево	38 598	38 335	38 055	37 854	37 686	37 468	36 939
Община Дряново	9 879	9 776	9 615	9 448	9 328	9 148	8 948

Демографските процеси в трите общини на регион Севлиево следват негативните демографски тенденции, изявени на областно, регионално и национално ниво: застаряване на населението, ниска раждаемост, висока смъртност, отрицателен механичен прираст. Устойчиво е проявен процес на изчерпване на демографския потенциал и обезлюдяване .

Таблица 3 Население в общините в регион Севлиево за периода 2019 -2021 г. - данни на НСИ

Година	**2019г.**			**2020г.**			**2021г.**		
	Общо	В град	В села	Общо	В град	В села	Общо	В град	В села
Област В.Търново	232568	164538	68030	229718	160186	69532	225674	157858	67816
Община Сухиндол	2200	1595	605	2169	1592	577	2119	1560	559
Област Габрово	106598	87265	19333	105788	84546	21242	103404	82576	20828
Община Севлиево	31757	20210	11547	31660	19875	11785	30957	19363	11594
Община Дряново	8396	6455	1941	8574	6271	2303	8313	6107	2206

Източник: НСИ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/reports/result.jsf?x_2=1537)

През последните три години, вероятно под въздействието на налаганите пандемични ограничения, се наблюдава намаление на обитателите на градовете и увеличение на обитателите на селата в общините Севлиево и Дряново. Наченки на миграция към селата не се установява за населението на община Сухиндол.

IV. Основни изводи от анализа на състоянието и управлението на отпадъците

IV.1. Основни изводи от анализа на състоянието относно отпадъците

На основата на анализите са направени следните изводи и препоръки:

IV.1.1. Основни изводи и препоръки относно битовите отпадъци

1. В РСУО регион Севлиево, включващ общините Севлиево, Дряново и Сухиндол населените места са обхванати от организирана система за сметосъбиране и сметоизвозване. Организирано събиране и транспортиране на битовите отпадъци не се извършва за места със сложен планински релеф и много малки населени места, които са с население под 10 жители. Делът на обслужваното население от системите за сметосъбиране и сметоизвозване по данни от НСИ за 2019г. е 99.9% в община Севлиево и 98.8% в общините Дряново и Сухиндол;

2. На фона на намаляващо население, общото количество на битовите отпадъци от територията обхванатa от РСУО-регион Севлиево, за периода 2015-2021, не показва резки промени и годишните количества на събраните битови отпадъци остават близки до средните за периода, като се изключи увеличаване, ясно изразено за последните две години. Вероятна причина за това може да бъде измененият начин на живот по време на пандемията. Устойчиво и плавно увеличение на количеството битови отпадъци се наблюдава само за община Сухиндол.

3. Изчислените норми на натрупване, позволяват да бъде изведено заключението, че община Севлиево се доближава до нормата определена с Методиката за определяне на морфологичен състав (в съответствие с категоризацията на населените места). Изчислените норми на натрупване за община Дряново, са по-високи от нормата определена за общини с население от 3 000 – 25 000, а именно 295,5 кг/ж/год. Изчислените норми на натрупване за община Сухиндол са по-ниски от нормата определена за общини с население от 3 000 – 25 000, а именно 295,5 кг/ж/год и по-високи от нормата определена за общини с население под 3 000, а именно 241,7 кг/ж/год. И за трите общини изчисленото количество образувани битови отпадъци на човек от населението е по-ниско от средната стойност за страната (407 кг/жител/година) към 2018 г., изведена в НПУО 2021-2028 г.

4. По проект"Определяне на морфологичния състав на битови отпадъци в България" с възложител Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС), през 2019г. е извършен морфологичен анализ на състава и количеството битови отпадъци, образувани на територията на всяка от трите общини от регион Севлиево. Данните от морфологичния анализ за трите общини, онагледяват заключението, че преобладаващи в общия поток битов отпадък са градинските отпадъци - 25.72 %, следвани от хранителните 15.61 % и от ситна фракция < 4см. - 14.29 %, като за община Сухиндол градинските (40.71%) и хранителните (16,94%) отпадъци достигат до 57.65%. С най-нисък относителен дял и в трите общини са отпадъците от картон, кожа -1.11%, гума - 1.02% и опасни отпадъци - 1.96%; За регион Севлиево, рециклируемите отпадъци от опаковки имат 16.65% относителен дял, в това число - хартия и картон, пластмаса, метали и стъкло. От този вид отпадъци най-високо е процентното съдържание на пластмаса – 5.47 %, следвано от стъкло - 3,21%, метали - 2.91%, хартия – 2.85% и картон 2.21%;

5. От 2017г., потокът от смесени битови отпадъци на трите общини постъпва за предварително третиране в инсталация за сепариране. Позитивни тенденции за периода 2015-2021г. са: въвеждане на електронно отчитане на количеството на отпадъците и ясно изразените тенденции за увеличаване на количеството отпадъци за оползотворяване и за намаляване на количеството отпадъци за обезвреждане;

6. Трите общини имат въведени системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки (за територията на гр. Севлиево, гр. Дряново и гр. Сухиндол), но ефективността им за периода 2015-2021 не е задоволителна. Необходимо е мобилизиране на усилията и на трите общини за да постигнат изпълнение на целта по чл. 31.ал1, т.1 от ЗУО за подготовка за

повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото им тегло.

7. Необходимо е разширяване на дейността на системите (на трите общини) за разделно събиране на отпадъците от хартия, картон, пластмаса, метал и стъкло (включително от опаковки), като се обхванат административните сгради, търговските обекти и по-големите села на трите общини. Икономически инструмент, който би могъл да доведе до разширяване на разделното събиране е въвеждане на стимули/отстъпки от такса битови отпадъци за граждани и фирми, които се включват в системите за разделно събиране на отпадъците, в т.ч. от опаковки от хартия и картон, пластмаса и стъкло;

8. С цел генерираните от крайни потребители масово разпространени отпадъци да се отделят от потока на битовите отпадъци общините Дряново и Севлиево са организирали управлението им чрез сключване на договори с фирми и/или организации по оползотворяване. Двете общини в различна степен на ефективност изпълняват ангажиментите си по чл.19, ал.3, т. 7 от ЗУО. Препоръчва се община Сухиндол в кратък времеви срок, да предприеме действия за изпълнение на ангажиментите си по чл.19, ал.3, т. 7 от ЗУО. Препоръчва се община Севлиево, в кратък времеви срок, да предприеме действия за разширяване на дейностите по разделно събиране на масово разпространените отпадъци;

9. Общините от РСУО Регион Севлиево са изградили необходимата техническа инфраструктура – системи за разделно събиране и съоръжения за рециклиране на събраните био-отпадъци и се очаква ефикасно да управляват разделното събиране и компостиране на генерираните биоразградими отпадъци, за да поддържат и подобряват показателите за постигнатите през 2019г. цели по чл.31,ал.1, т.2 от ЗУО (за ограничаване на количеството депонирани биоразградими отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Р. България през 1995 г., т.е. да бъде постигната степен на отклонение от депата 65%, най-късно до 31.12.2020г.). Трите общини от региона трябва да насърчават жителите от малките населени места (със собствени градини), към устойчиво домашно компостиране, чрез кампании за разясняване на възможностите за пълноценно домашно компостиране;

10. Единствено общините Дряново и Севлиево са въвели системи за разделно събиране на текстилни отпадъци. Други специфични потоци отпадъци, визирани като едрогабаритни, сгурия и пепел, текстилните отпадъци на обшина Сухиндол, не се отделят разделно и попадат в смесения поток битови отпадъци. Като цяло, за общините в региона се наблюдава липса на цялостна интегрирана система за управлението на специфичните потоци отпадъци.

11. Необходимо за общините от региона е да бъде създадена подходяща организация, включително да бъдат назначени общински служители, чийто основни задължения да са свързани с управлението на отпадъците – да водят отчетност за вида и количествата отпадъци, третирани, депонирани, рециклирани и др. отпадъци; да правят необходимите разчети, анализи и планове за екологосъобразно управление на отпадъците и за постигане на целите, поставени в законодателството.

12. И към настоящия момент остават актуални част от изводите и препоръките направени в предходната актуализирана през 2015 г. РПУО на Регион Севлиево за периода 2015-2020 г., както следва:

- 12.а. *“Между 30% и 65% от отпадъците, постъпили в специализираните контейнери за опаковки, реално, не са отпадъци от опаковки и се насочват за последващо депониране. По този начин функционирането на системата за разделно събиране на опаковки е затруднено и излишно обременено. Този факт е свързан с нежелателни допълнителни разходи за по-честото извозване на контейнерите и претоварване на сепариращите линии.*
- 12.б. *Липсата на дисциплина у гражданите при ползването на системата за раздел но събиране на опаковки, в известна степен демотивира организациите по оползотворяване в усилията им да влагат допълнителни средства за увеличаване броя на съдовете и да*

насърчават населението да ползва съдовете единствено за изхвърляне на почистени и сортирани опаковки.

- 12.в. *Очевидна е необходимостта от по-голяма ангажираност на общините и на домакинствата в посока формиране на навици и екологична култура чрез провеждане на обучение от детска възраст до редовни информационни кампании сред местното население.*
- 12.г. *Потвърждават се общите изводи, наблюдавани и в други общини в България, че населението не е достатъчно дисциплинирано, а липсата на икономически стимули е причина разделянето на отпадъците от опаковки от останалото количество домакински и други битови отпадъци да не се припознава като осъзната необходимост*
- 12.д. *Независимо от недостатъците, с които е свързана колективната система за разделно събиране и оползотворяване на отпадъци от опаковки, към момента това е почти единствената мярка, която функционира и чрез нея се организират информационни кампа нии за населението. Посредством мярката се допринася за изпълнението на националните цели за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на опаковки. Даказано ефективен начин за ограничаване на кражбите от контейнерите за разделно събиране на отпадъци е подмяната на контейнери тип „Бобър“ с такива от тип“Иглу“.*
- 12.е. *Слаба обучителна дейност от страна на организациите и общините*
- 12.ж. *Липса на интерес от страна на организациите да реализират дейност в общини с по-малко население.”*

IV.1.2. Основни изводи и препоръки относно производствените отпадъци

1. Схемата за отговорност на причинителя и притежателя за образуваните отпадъци при производството на стоки и услуги се прилага за производствените отпадъци, вкл. производствени опасни отпадъци.

2. На РДО Севлиево се приемат само производствени отпадъци, които са включени в списъка на видовете отпадъци, разрешени за приемане на депото за обезвреждане в съответствие с условията в КР като същите отговарят на критериите за приемане за съответния клас депо.

3. Делът на количествата неопасни производствени отпадъци, депонирани в РДО Севлиево нараства двойно за периода от 2015 до 2021 г

4. Делът на депонираните в РДО Севлиево опасни производствени отпадъци също плавно нараства в периода от 2015 до 2021 г., с изключение на единичен спад през 2018 г.

5. Контролът върху процеса на организация на производствените дейности и услугите, РИОСВ – Велико Търново осъществява чрез проверки на място и по документи, разглеждане и верификация на резултати от собствения мониторинг, издаване на разрешителни или регистрационни документи за дейности с отпадъци. Общините участват в съвместни провеки (с РИОСВ В.Търново и/или с други компетентни органи), по получен сигнал и/или по известие за необходимост от съвместна проверка.

6. Трите общини следва да намерят форма за партниране с местни юридически и физически лица, вписани в регистрите на лицата, притежаващи документи за извършване на дейности с някои специфични потоци отпадъци, както и да разширят системите за разделно събиране на МРО и опасни отпадъци. Регистрите са публично достъпни на страница на ИАОС.

• Към момента, съгласно *Публичния регистър на лицата, притежаващи документи за извършване на дейности с отпадъци*, на територията на община Севлиево има регистрирани 48 лица от които 6 с комплексно разрешително; на територията на община Дряново са регистрирани пет лица, а от община Сухиндол едно лице.

• Съгласно *Публичния регистър на площадките за дейности с отпадъци от ОЧЦМ, ИУЕЕО, ИУМПС и НУБА,* на територията на община Севлиево има регистрирани 19 лица от които 6 с комплексно разрешително;

• Съгласно *Публичния регистър на лицата, които пускат на пазара електрическо и електронно оборурдване,* на територията на община Севлиево има регистрирани 4 лица.

• Съгласно *Публичния регистър на лицата, които пускат на пазара гуми,* на територи ята на община Севлиево има регистрирани 4 лица.

• Съгласно *Публичния регистър на лицата, които пускат на пазара батерии и акумула тори, включително вградени в уреди и моторни превозни средства*, има регистрирано едно лице от община Дряново.

• Съгласно *Публичния регистър на лицата извършващи дейности като търговец и/или брокер,* има регистрирано едно лице от община Сухиндол.

На територията на общините от РСУО - регион Севлиево, няма регистрирани лица в:

Публичен регистър на лицата, при чиито производствен процес дадено вещество или предмет се определя като страничен продукт;

Публичен регистър на производителите на отпадъци, които са престанали да бъдат отпадъци в случаите по чл. 5, ал. 2, от ЗУО и съгласно актовете на Европейската комисия, приети в съответствие с чл. 6, параграф 2 от Директива 2008/98/ЕО;

Публичен регистър на лицата, които пускат на пазара полимерни торбички;

Публичен регистър на лицата, които пускат на пазара минерални или синтетични масла.

IV.1.3. Основни изводи и препоръки относно отпадъците от строителство и разрушаване (ОСР)

1. Налично е общо и специфично законодателство, стратегически план за управление на строителните отпадъци, като са поставени конкретни количествени цели за поетапно достигане до 2020г. на подготовка за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване;

2. През 2016 год. е обособена площадка за безвъзмездно предаване на отпадъците от строителство и разрушаване в РДО Севлиево. Позитивна тенденция бележи 100% - ното оползотворяване на строителните отпадъции, чрез подравняване на терени, запръстяване на отделни пластове, строеж на временни пътища, подходи и обръщала;

3. Трите общини изпълняват изискванията на чл. 19, ал.3, т. 5 от ЗУО за организиране то на събиране, оползотворяване и обезвреждане на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията си. Спазват се нормативните изисква ния по отношение на строителните отпадъци и в случаите, когато общината е възложител на строителни дейности или на дейности по разрушаване на сгради, включително принудително премахване на строежи.;

4. През 2020г. на територията на Община Дряново е организирана система за разделно събиране на строителни и едрогабаритни отпадъци. За реализиране на системата са закупени бордови контейнеровоз и 9 бр. лифтдъмпер контейнери за строителни отпадъци.

5. Все още не е изградена национална информационна система за образуваните, рецик лираните, оползотворените и депонираните строителни отпадъци, поради което данните за отпадъците от строителство и разрушаване от наличните източници са непълни;

6. Не е намерена форма, по която да бъдат контролирани строителните отпадъци, генерирани от обичайни годишни ремонти на жилищата. Основен проблем е неконтролирано то изхвърляне на строителни отпадъци от граждани и фирми, главно на входовете и изходите на населените места, което води до формирането на нерегламентирани сметища;

7. Населението на общините не познава и не спазва действащите Наредби по чл. 22 от ЗУО, с които се определят условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително

разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на строителните отпадъци на териториите на трите общини;

8. Практиките да се изхвърлят строителни отпадъци в контейнерите за твърди битови отпадъци, водят до механични повреди и бърза амортизация на контейнерите, а значителното тегло на строителните материали уврежда повдигащите механизми на сметосъбиращите специализирани автомобили;

9. В дългорочен план е необходимо самостоятелно и/или в сътрудничество със съседни на РСУО - Регион Севлиево партньори да се изгражди пълноценна система за третиране на СО, съобразно приоритетния ред (йерархия) при управлението им: 1. предотвратяване на образуването им; 2. подготовка за повторна употреба; 3. рециклиране на СО; 4. оползотворя ване в обратни насипи; 5. изгаряне с оползотворяване на енергия и преработването в материали, които се използват като гориво; 6. обезвреждане на СО.

IV.1.4. Основни изводи и препоръки относно отпадъците от утайки от ПСОВ

1. Градската пречиствателна станция за отпадъчни води – Севлиево е открита на 22 април 2010 година. Станцията осигурява пречистването на битовите и промишлените отпадъчни води, генерирани на територията на град Севлиево, като предвиденият проектен капацитет на съоръжението е за 54 000 еквивалент жители. Експлоатацията и поддръжката на пречиствателната станция е възложена на общинското дружество „Бяла" ЕООД, като дружеството я стопанисва до приемането на общината в Асоциация по ВиК– Габрово.

2. Управлението на утайките от ПСОВ на Община Севлиево е регламентирано с Решение № 8 от 07.12.2016г. на Асоциация по ВиК – Габрово на обособена територия на „ВиК" ООД – Габрово, съгласно което, Община Севлиево се приема в Асоциацията. Активите на община Севлиево се предоставят за стопанисване, чрез протокол за разпределе ние между държавата и общините Габрово, Севлиево, Дряново и Трявна.

3. Пред общинската администрация на град Севлиево, с изградена ПСОВ, стои за решаване въпроса за доизграждане на части от канализационните системи и включването им към съществуващата пречиствателна станция.

4. Пред администрацията на община Сухиндол стои за решаване въпроса за изгражда не на пречиствателна станция за отпадни води, За пречиствателната станция (гр. Сухиндол - 9 хил. екв. жители) има изготвени работни проекти, които следва да се актуализират и да се . търсят се източници за финансиране.

5. Пред администрацията на община Дряново стои за решаване въпроса за проектира не и изграждане на пречиствателна станция за отпадни води.

6. И пред двете администрации на община Сухиндол и на община Дряново стои за решаване въпроса за доизграждане на части от канализационните системи и включването им към бъдещите ПСОВ.

IV.1.5. Основни изводи и препоръки относно опасните отпадъци, включително болничните отпадъци

1. РДО Севлиево разполага с 44 клетки за опасни отпадъци. Предвиденият по проект период на експлоатация на клетките за опасни отпадъци е 18 години, но до момента[2] са запълнени и запечатани с водоплътна бетонна плоча десет броя клетки за опасни отпадъци.

2. Количествата генерирани опасни битови отпадъци, на територията на трите общини са малки (делът ОО на община Севлиево е 2.35 %; делът на ОО на община Дряново е 2.22 %, а този на община Сухиндол е 1.31 %.

3. Независимо от малкия дял генерирани ОО, община Севлиево и община Дряново имат изградени системи за разделно събиране на ИУЕЕО в сътрудничество с "Елтехресурс"

[2] 2021 г., Годишен доклад за изпълнение на дейностите, за които е предоставено Комплексно разрешително № 182-НО/2007г.

АД. Най-пълноценна система за разделно събиране на опасни отпадъци има изградена в община Дряново, в сътрудничество с "Екобатерии" АД (НУБА) и с "Балбок Инженеринг"АД - за събиране на опасни отпадъци от домакинствата. Препоръчително е община Сухиндол да намери форма за сътрудничество с лица притежаващи разрешения за опериране с опасни отпадъци и да изгради системи за разделното им събиране, а община Севлиево да разшири дейностите по разделно събиране на опасните отпадъци.

4. Делът на опасните производствени отпадъци депонирани в РДО Севлиево показва плавно нарастване в периода от 2015 до 2021 г., с изключение на единичен спад през 2018 г.

5. Генерираните опасни отпадъци са такива, чието събиране и обезвреждане е обект на специални изисквания с оглед предотвратяването на инфекции;

6. Контролът върху процеса на организация на производствените дейности и услугите, РИОСВ – Велико Търново осъществява чрез проверки на място и по документи, разглеждане и верификация на резултати от собствения мониторинг, издаване на разрешителни или регистрационни документи за дейности с опасни отпадъци. Общините участват в съвместни провеки (с РИОСВ В.Търново и/или с други компетентни органи), по получен сигнал и/или по известие за необходимост от съвместна проверка.

IV.2. Анализ и оценка на действащото законодателство по управление на отпадъците и на стратегическите / програмни документи в контекста на правата и задълженията на общините

Националната правна рамка е построена в цялост и като логична конструкция и архитектура, която може да бъде допълвана и променяна съобразно новото европейско законодателство и съдържа конкретни разпоредби, адресиращи обхвата, правата и задълженията на местните власти по отношение на управление на отпадъците, в т.ч. ангажиментите за поетапно увеличаване на количествата отпадъци, които се рециклират и оползотворяват, и намаляване на депонираните отпадъци. Поставят се високи и конкретни изисквания към местните власти относно подобряване на йерархията на управление на потоците отпадъците. Несправянето с тези задължения води до сериозни финансови последици за общините и съответно – за населението и бизнеса. Настоящият раздел съдържа преглед и анализ на нормативните документи в областта на управление на отпадъците на европейско и национално ниво, като основа за разработване на стратегически документи и определяне на приоритетите за следващия програмен период до 2028 г.

IV.2.1. Изводи от Анализ и оценка на стратегическите документи, на европейско ниво, свързани с управление на отпадъците

✓ На европейско ниво е прието ново обширно и много амбициозно законодателство в сектора на управление на отпадъците, основаващо се изцяло на стратегическите и политически документи за „кръгова икономика" и „нулеви отпадъци";

✓ Актуалните европейски стратегически документи предлагат преход от еколого съобразно управление на отпадъците, като ключов фактор за опазване на околната среда и човешкото здраве, към политика на предотвратяване на тяхното образуване и включването им в икономическия цикъл, основан на „кръгова икономика". Този подход цели прекъсване на връзката между икономическия растеж и генерирането на отпадъци, вредящи на околната среда и създаващи риск за човешкото здраве;

✓ Рамковата директива за отпадъци[3] (чл. 4 от директивата) определя пет стъпки за управление на отпадъците, класифицирани според въздействието им върху околната среда, обединени под общото наименование "йерархия за отпадъците":

1. Предотвратяване на образуването на отпадъци;

[3] Директива (ЕС) 2018/851 на Европейсия парламент и на съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕОб относно отпадъците.

2. Подготовка за повторна употреба;
3. Рециклиране;
4. Друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия;
5. Обезвреждане;

✓ Като част от Европейската зелена сделка, през м. март 2020 г. ЕК публикува Нов план за действие към кръгова икономика с мерки, които да ускорят прехода към устойчив модел и възстановяването на природните ресурси и по този начин да се намали въздействието върху околната среда и обществото. Ключови моменти в плана са:

- Превръщане на устойчивите продукти в норма в ЕС.
- Повече права за потребителите.
- Акцент върху секторите, в които се използват най-много ресурси и където потенциалът за кръгова икономика е голям.
- Гаранция за по-малко отпадъци.

✓ Очаква се в следващите пет години ЕК да направи допълнителни проучвания и е възможно въвеждане на нови, още по-амбициозни законодателни изисквания относно потоци те хранителни отпадъци, отпадъци от текстил, отпадъци от строителство и др.

IV.2.2. Изводи от Анализ на националната нормативна рамка за управление на отпадъците

✓ Националното законодателство, уреждащо обществените отношения, свързани с управление на отпадъците е хармонизирано с европейското законодателство;

✓ Изпълнявайки ангажиментите по постигане на заложените в Европейското законо дателство цели, България предприема стъпки за трансформиране на икономиката си от линейна към кръгова. Страната е разработила нов пети *Национален план за управление на отпадъците (НПУО) 2021-2028* г. и проект на *Стратегия и план за действие за преход към кръгова икономика на Република България, за периода 2021–2027 г.,* с които се поставят нови цели и изисквания. НПУО (изработен от Министъра на околната среда и водите) е основния стратегически документ в сектора "Отпадъци".

✓ Основният законодателен инструмент в областта на управлението на отпадъците в България е *Законът за управление на отпадъците (ЗУО), в сила от 13.07.2012 г., посл. изм. и доп. ДВ, бр.19 от 5 март 2021 г.*. който, въвежда изискванията на Рамковата директива за отпадъци (ЕС) 2018/851, включително принципите "замърсителят плаща", "разширена отговорност на производителя" и йерархията на управление на отпадъците. Той въвежда за първи път конкретно адресирани оперативни цели за рециклиране на битови и строителни отпадъци, изисквания към съоръженията и инсталациите за отпадъци, въвежда икономически и регулаторни механизми и инструменти за прилагане на законодателството; правила за управление на масово разпространените отпадъци; урежда подхода за „край на отпадъка" и „странични продукти", определя детайлно контролните функции на институциите и конкретните глоби и санкции за неспазване на закона.

✓ Националните програми с финансиране от ЕС за новия програмен период 2021-2028 г. следва да бъдат в синхрон с европейските политически и стратегически документи, по-конкретно относно "кръговата икономика", както и националните стратегически документи, определящи визията за развитие на България. Чрез действията на равнище ЕС се стимулират инвестициите, ще се задълбочи единният пазар и ще се създадат благоприятни условия за иновациите и за участието на всички заинтересовани страни;

✓ Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове към него, съдържат дългосрочни количествени цели за намаляване на депонирането и за по-добра подготвеност за повторното използване и рециклирането на основни потоци от отпадъци, като битовите отпадъци и отпадъците от опаковки. Целите следва да помогнат за постепенно преминаване към най-добри практики по предотвратяване образуването на отпадъците и да насърчат регионалните звена към предприемане на действия за набавяне на необходимите

инвестиции в управлението на отпадъците, с цел усъвършенстване и надграждане на съществуващата инфраструктура;

Основните количествени цели по управление на отпадъците, въведени в законодателството на ЕС и регламентирани в българското законодателство са представени в следващата таблица:

<table>
<tr><th>Закон / Наредба</th><th>Документ на ЕС</th><th colspan="3">Разпоредби на Европейското законодателство</th></tr>
<tr><td rowspan="4">Закон за упрвление на отпадъците</td><td rowspan="4">Дректива (ЕС) 2018/851 на Европейския Парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците</td><td colspan="3">Постигане на по-високи цели за рециклиране и подготовка за повторна употреба на битовите отпадъци</td></tr>
<tr><td>– До 2025 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да се увеличи до най-малко 55%</td><td colspan="2">Възможности за отлагане на крайните срокове[4]:
− До 2025 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да се увеличи до най-малко 50%</td></tr>
<tr><td>− До 2030 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да се увеличи до най-малко 60%</td><td colspan="2">− До 2030 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да се увеличи до най-малко 60%</td></tr>
<tr><td>− До 2035 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да се увеличи до най-малко 65%</td><td colspan="2">− До 2035 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци да се увеличи до най-малко 65%</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Закон за упрвление на отпадъците</td><td rowspan="2">Дректива (ЕС) 2018/850 на Европейския Парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъци</td><td colspan="3">Значително намаляване на количествата депонирани отпадъци</td></tr>
<tr><td>Държавите членки пред-приемат необходимите мерки, за да осигурят до 2035 г. количеството на депонираните БО да бъде намалено до 10 % или по-малко от общото кол-во образувани БО (по тегло).</td><td colspan="2">Държава членка може да отложи срока[5] за постигане на целта до пет години, т.е. да се осигури постигането й през 2040г. при определени условия на които България отговаря</td></tr>
<tr><td rowspan="8">Закон за упрвление на отпадъците</td><td rowspan="8">Дректива (ЕС) 2018/851 на Европейския Парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците</td><td colspan="3">Разделно събиране на битови отпадъци</td></tr>
<tr><td colspan="3">− опасните битови отпадъци трябва да се събират разделно от 2022 г.</td></tr>
<tr><td colspan="3">− разделно събиране на биологичните отпадъци[6] от 2023г., като държавите членки следва да се стремят към постига-не на целта за намаляване на хранителните отпадъци на територията на целия Европейски съюз с 30 % до 2025 г. и с 50 % до 2030 г.</td></tr>
<tr><td colspan="3">− разделно събиране на текстилни отпадъци от 2025 г.</td></tr>
<tr><td colspan="3">Рециклиране на отпадъци от опаковки</td></tr>
<tr><td>Срок</td><td>До 2025 г.</td><td>До 2030 г.</td></tr>
<tr><td>Всички опаковки</td><td>65 %</td><td>70 %</td></tr>
<tr><td>Пластмаси</td><td>50 %</td><td>55 %</td></tr>
<tr><td>Дърво</td><td>25%</td><td>30 %</td></tr>
<tr><td>Черни метали</td><td>70 %</td><td>80 %</td></tr>
</table>

[4] Възможности за отлагане на крайните срокове за постигане на посочените цели до пет години, при определени условия на които България отговаря и ще поиска от ЕК такова отлагане

[5] За някои страни-членки, между които и България, е предоставена възможност целта да се постигне до 2040 г. и страната възнамерява да се възползва от изключението.

[6] "Биологични отпадъци“ са биоразградими отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, офисите, ресторантите, търговията на едро, столовете, заведенията за обществено хранене и търговските обекти за търговия на дребно, както и подобните отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост“

		Алуминий	50 %	60 %
		Стъкло	70 %	75 %
		Хартия и картон	75 %	85 %
Наредба за намаляване на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда (Приета с ПМС № 354 от 26.10.2021 г., обн., ДВ, бр. 91 от 2.11.2021 г.)	**Дректива (ЕС) 2019/904 на Европейския Парламент и на Съвета от 05 юни 2019 г. относно намаляване на въздействието на определени пластмасови Продукти в/у околната среда**	*Намаляване на пластмасовите отпадъци от продукти за еднократна употреба (ППЕУ)*		
		− до 2026 г. да се постигне измеримо спрямо 2022 г. количествено намаление на потреблението на някои пластмасови продукти за еднократна употреба, в т.ч: чаши за напитки и техните капа-ци и капачки; съдове за храна. − чл.3. Забранява пускане на пазара на: 1. ППЕУ по Приложение №1, част Б; 2. продуктите, изработени от оксо-разградима пластмаса, в т.ч. клечки за уши, прибори за хранене, чинии, сламки, бъркалки за напитки, пръчици за балони и др. Продуктите пуснати на пазара до влизане в сила на наредбата се предлагат до изчерпване на количествата. − § 6. чл. 6, считано от 3 юли 2024 г. поставят изисквания: определени пластмасови продукти за еднократна употреба, които имат капачки, произведени от пластмаса, могат да бъдат пуснати на пазара само ако капачките и капаците остават прикрепени към съдовете по време на предвидения етап на употреба на продукта. − § 7. чл. 7, ал. 2: а) от 2025 г. някои бутилки за напитки съдържат най-малко 25% рециклирана пластмаса, а от 2030 г. тези бутилки за напитки съдържат най-малко 30% рециклирана пластмаса, изчислени като средна стойност за всички бутилки от PET, пуснати на пазара; − § 10. (1) чл. 11, ал.3 регламентира разделно събиране с цел рециклиране на ППЕУ както следва: до 31.12.2022г. - 30%; до 31.12.2023г. - 40%; до 31.12.2024г. - 50%; до 31.12.2025г. - 77%; до 31.12.2026г. - 80%; до 31.12.2027г.- 83 %; до 31 12.2028г. - 86%; до 31.12.2029г. - 90 % от ППЕУ, пуснати на пазара през текущата година. − От 1.01.2024 г. схема на разширена отговорност на производителя се прилага за: Производителите на ППЕУ по Приложение № 1, част Д и на риболовни съоръжения, съдържащи пластмаса − § 12. чл. 15, ал. 2 регламентира разделно събиране с цел рециклиране на отпадъците от риболовни съоръжения, съдържащи пластмаса, както следва: от 1.01.2024г. до 31.12.2024 г. - най-малко 5 %; от 1.01.2025 г. до 31.12.2025 г. най-малко 10%; от 1.01.2026 г. до 31.12.2026 г. най-малко 15%; от 1.01.2027 г. до 31.12.2027 г. най-малко 20%; от 1.01.2028 г. до 31.12.2028 г. най-малко 25%; до 31.12.2029 г. най-малко 30%; до 31.12.2030 г. най-малко 35%; от 1.01.2031 г. най-малко 40%.		
Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса(Приета с ПМС № 76 от 12.04.2016 г., ДВ, бр.30 / 15.04. 2016 г, посл. изм.,	**Дректива (ЕС) 2019/720 на Европейския Парламент и на Съвета от 29 април 2019 г. за изменение на Директива 94/62/ЕО по отношение на намаляване на потреблението**	*Намаляване на потреблението на тънки пластмасови торбички за пазаруване*		
		Мерките, предприети от държавите-членки, включват един от следните елементи, или и двата заедно: а) приемане на мерки, които да гарантират, че нивото на годишното потребление не превишава съответно 90 тънки пластмасови торбички за пазаруване на човек до 31.12. 2019 г. и 40 тънки пластмасови торбички за пазаруване на човек до 31.12.2025 г., или равностойни цели, изразени в тегло; б) приемане на инструменти, с които да се гарантира, че до 31.12.2018 г. тънките пластмасови торбички за пазаруване ще престанат да се предлагат безплатно на мястото на продажба на		

бр. 91 от 02.11.2021 г., в сила от 01.01.2022 г.)	**на тънки пластмасови торбички за пазаруване**	стоките или продуктите, освен ако не се прилагат инструменти с равностойна ефективност.

✓ Националното законодателство ясно разграничава и регламентира отговорностите на институциите на централно и местно ниво по отношение управлението на отпадъците, извършването на инспекции и контрол на дейностите с отпадъци.

IV.2.3. Изводи от анализ на Основни ангажименти на общините, произтичащи от ЗУО и подзаконовите нормативни актове

✓ ЗУО и наредбите към него детайлно регламентират ангажиментите на общинските администрации (в лицето на кметовете и общинските съвети), свързани с управлението на отпадъците, генерирани на териториите на подопечните им общини.

✓ Националното законодателство ясно регламентира ангажиментите на общините, свързани с изпълнение на основните количествени цели по управление на отпадъците, въведени в законодателството на ЕС и регламентирани в българското законодателство.

✓ Действащата нормативна база относно отпадъците, съдържа дългосрочни цели за устойчиво намаляване на депонирането и за повишаване на подготвеността за повторно използване и рециклиране на основни потоци от отпадъци. Целите следва да помогнат за постепенно преминаване към най-добри практики по предотвратяване образуването на отпадъците и да насърчат регионалните звена към предприемане на действия за набавяне на необходимите инвестиции в управлението на отпадъците, с цел усъвършенстване и надграж дане на съществуващата инфраструктура;

✓ Въведените промени в ЗУО и наредбите към него насърчават възможностите за поправка, осъвременяване, по-дълготрайно използване и рециклиране на продуктите, когато това е целесъобразно и като вземат предвид особеностите на различните продуктови групи. Държавата и органите на регионално и местно ниво играят важна роля за насърчаването на повторното използване и поправката.

✓ Националното законодателство ясно регламентира ангажиментите на общините, включени във всеки от регионите по чл. 49, ал. 9 от ЗУО. Регионалната система за управление на отпадъците цели да постигне ефективно събиране, транспортиране и третиране на отпадъците, съобразно изискванията на чл. 6, ал. 1 и изпълнение на задълженията по чл. 19 чрез участие на общините.

✓ Националното законодателство ясно регламентира ангажиментите на общините за събирането на данни и предоставянето на информация към НСИ, ИАОС, съгласно изискванията на Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (Обн. ДВ. бр.51 от 20 Юни 2014г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.82 от 1 Октомври 2021г.)

IV.3. Изводи от Анализ и оценка на прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво

1. Властите на местно, регионално и национално равнище са тези, които спомагат за осъществяването на прехода към кръгова икономика. Целта е да се осигури най-подходящата местна нормативна уредба за изграждането на кръгова икономика на единния пазар, да се дадат ясни сигнали на икономическите оператори и обществото като цяло, като се определят дългосрочни цели относно отпадъците и се предприемат конкретни, широкообхватни и амбициозни действия;

2. Общините - Севлиево, Дряново и Сухиндол, членове на Регионалното сдружение за управление на отпадъците регион Севлиево, провеждат политики и мерки в областта на

управлението на отпадъците на основата на добре разработени, ясни и детайлни местни стратегически и програмни документи, одобрени от общинските съвети;

3. Действащите наредби по чл.22 от ЗУО на общините Севлиево, Дряново и Сухиндол, включват основните изисквания за управление на отпадъците на територията на общините, съгласно ЗУО и подзаконовите нормативни актове. Наред с нормативните промени в законодателството по отношение на сектор управление на отпадъците общините трябва навременно и пълно да отразяват настъпилите нормативни промени в местната нормативна уредба и в програмните си документи, съобразно местните условия и възникващи потребности в отделните общини.

4. Приетите наредби по чл. 9 от Закона за местните данъци и такси, отразяват изисква нията за използването на всяка от услугите по чл.62 от ЗМДТ, отчитайки разпоредбата, че количеството битов отпадък е водеща основа за определянето на размера на такса битови отпадъци (чл.67, ал.4 от ЗМДТ).

5. Препоръчително е да продължи добрата практика - местните нормативни уредби имащи отношение към управлението на отпадъците, периодично и навременно да бъдат актуализирани, съобразно настъпващите промени в ЗУО, ЗМДТ и подзаконовата нормативна рамка;

6. Общините изпълняват контрол, мониторинг на напредъка и периодичен отчет за изпълнение на програмните документи, които е препоръчително да се публикуват на интернет страницата на всяка от общините;

7. Съгласно направената оценка, основните изводи са, че Община Севлиево, Община Дряново и Община Сухиндол успяват да приложат в своята дейност изискванията на действащата нормативна уредба в областта на управлението на отпадъците. За някои от изискванията са необходими време и ресурси за осъществяването им, като за целта са заложени различни мерки и дейности в настоящата програма.

IV.4. Изводи от Анализ на дейността на Регионалното сдружение за управление на отпадъците (РСУО) Регион Севлиево

1. РСУО - Регион Севлиево (създадено на 29.04.2011г.), е юридическо лице с нестопанска цел, учредено от общините Севлиево, Дряново и Сухиндол, влючени в общ регион по реда на чл.28,ал.4 от ЗУО. Сдружението е със седалище община Севлиево, поради факта, че същата е собственик на терена върху който е изградено регионалното депо;

2. Общините Севлиево, Дряново и Сухиндол, съвместно и в изпълнение на чл.52 ал. 6 от ЗУО разработват Регионална програма за управление на отпадъците (РПУО) на регион Севлиево за 2015-2020, актуализирана през 2018 г., в която ясно се разграничават съвместни те им задължения, както и задълженията на всяка от общините по отделно.

3. Дейностите по управление на отпадъците в обхвата на регионалната система за управление на отпадъците са организационно и ресурсно обезпечени. Регионалното депо за неопасни и опасни отпадъци за общините Севлиево, Дряново и Сухиндол се експлоатира от "РДО – Севлиево" ООД – гр. Севлиево, след съдебна регистрация на Дружеството с Решение №384/2005 г. на Габровски Окръжен съд;

4. През 2017г. РСУО - Регион Севлиево, приема общините, членуващи в сдружението да изпълняват съвместно целите по чл. 31, ал.1, т.1 и т.2 от ЗУО, на основание чл.26, ал.1, т.6 от ЗУО (с Решение №1, т.3, от Протокол на Общото събрание на РСУО - Регион Севлиево, от 18.12.2017г.);

5. Събраните смесени битови отпадъци от общините в РСУО - Регион Севлиево се подлагат на предварително третиране (сепариране) и сортиране на разделно събрани рециклируеми отпадъци с цел последващо оползотворяване. За оператор за стопанисване и експлоатация на Сепариращата инсталация за битови отпадъци - гр. Севлиево, обслужваща общините Севлиево, Дряново и Сухиндол е избрано дружеството "Еко Титан Груп" АД;

6. Инфраструктурата, инсталацията за компостиране и площадката за компостиране на място на биоразградими отпадъци, на територията на община Севлиево, са собственост единствено на община Севлиево;

7. Инсталацията за компостиране и площадката за компостиране на място на биоразградими отпадъци, на територията на община Дряново, са собственост единствено на община Дряново;

8. Площадката за компостиране на място на биоразградими отпадъци, на територията на община Сухиндол, е собственост единствено на община Сухиндол;

9. Активността на участие на общините в заседанията на Общите събрания на РСУО Регион Севлиево е много висока, като почти всички общини участват редовно в заседанията. Наблюдава се висока степен на единомислие на общините при вземането на решения от РСУО. До момента не са установени въпросите, по които да възникват разногласия.

10. Препоръчително е да бъдат предприети действия за проучване, проектиране и изграждане на инсталация за третиране на строителните отпадъци на регионално ниво или в подходящо надрегионално партньорство;

11. Общините от регион Севлиево следва да имат предвид нормативното изискване към чл.21, ал.1 от ЗУО, кметовете на общини трябва да предприемат действия за осигуряване на необходимата инфраструктура най-малко три години преди изтичане на експлоатационния период на съответното депо, клетка на депо или инсталация;

IV.5. Изводи и препоръки от Анализ на институционалния капацитет в т.ч. на прилагането на контролни функции съгласно националното законодателство и местните нормативни актове

1. В общините от регион Севлиево няма обособени звена и/или отдели, които да се занимават само с управлението на отпадъците. Контрола по управление както на отпадъците, така и по други политики по опазване на околната среда се изпълнява от отделни експерти в съответни многопрофилни административни единици към общинските администрации;

2. Функции в конкретни области от управление на отпадъците имат и други дирекции и отдели в общините, във връзка с финансовото, правното, административното и друго обезпечаване на политиката за управление на отпадъците;

3. Функциите по разработване на общински програми и нормативни документи; по предоставяне на услуги и по наблюдение и контрол се разпределят и осигуряват възможни с нормативната уредба правомощия;

4. Броя на служителите за изпълнение на дейностите по управление на отпадъците за всички общини от регион Севлиево е недостатъчен за изпълнение на възложените функции, съгласно законодателството;

5. Препоръчва се да бъдат оптимизирани административните структури и да бъдат длъжностно ангажирани допълнителни служители, включително служители, занимаващи се основно с управление на отпадъците в общинските администрации;

6. Препоръчва се длъжностните характеристики на служителите, ангажирани с дейности по управление на отпадъците да се синхронизират с дейностите по изпълнение на количествените цели, заложени в актуалните национални и местни нормативни и програмни документи;

7. Препоръчва се непрекъснато повишаване и поддържане на много високо ниво на квалификация на служителите, чрез системи на обучение за различни проекти;

8. Препоръчва се изграждане на всеобхватна и интензивна комуникационна среда между всяка от общините и гражданите; максимално висока прозрачност и интензивност на информирането на гражданите, както и диференцирано, системно обучение по възрастови групи, във връзка с отговорностите им за разделно предаване, намаляване и предотвратяване образуването на отпадъци;

IV.6. Изводи и препоръки от Анализ на информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъци и осъществени мерки за тяхното възстановяване

1. Общините от региона са предприели действия за прекратяване експлоатацията на старите общински депа на тяхна територия, посредством осигурено финансиране по ИСПА, ПУДООС или от други финансиращи органи. Депата са приключили с етапа на техническа и биологична рекултивация;

2. На териториите на общините от Регион Севлиево периодично се появяват нерегламентирани замърсявания, които редовно се почистват;

3. Препоръчва се общините от Регион Севлиево да предприемат завишени контролни, наказателни, организационни и инвестиционни мерки за недопускане на нерегламентирани замърсявания с отпадъци.

4. Препоръчва се общините от Регион Севлиево да предприемат информационни кампании, насочени към различни възрастови групи за необходимостта от опазване на околната среда, в частност опазване от замърсяване с отпадъци.

IV.7. Изводи и препоръки от Анализ и оценка на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа "отговорност на производителя" и "замърсителя плаща"

7.1. Прилагането на принципа "Разширена отговорност на производителя" (относно 6 групи масово разпространени отпадъци (МРО)) е в компетенциите на националното законодателство. Общините нямат правомощия да поставят ограничения и/или да задължат производителите на продукти, след употребата на които се образуват отпадъци в тази област, като тяхната роля е да съдействат за постигането на задълженията им, в т.ч. осигуряване и определяне на местоположението на контейнерите за разделно събиране на МРО. Схемата за разширена отговорност на производителя (РОП) се прилага успешно по отношение на 6 групи масово разпространени отпадъци (МРО): опаковки (от 2004 г.); ИУМПС (от 2005 г.); ИУЕЕО (от 2006 г.); отпадъчни масла и нефтопродукти (от 2006 г.); батерии и акумулатори (от 2006 г.); и гуми (от 2011 г.).Към схемата за 6-те групи МРО, с оглед новите европейски цели и изисквания по отношение на текстилните отпадъци за 2025г. е необходимо да бъде включен и този отпадъчен поток;

Схемата за разширена отговорност на производителя (относно 6 групи (МРО), на територията на общините от регион Севлиево, функционира посредством следните системи:

- Система за разделно събиране на отпадъци от опаковки – за хартиени и картонени опаковки, композитни, пластмасови, метални и стъклени, за която е отговорна организацията по оползотворяване "Еко -Титан груп"АД за община Севлиево; "Еко Партнърс България" за община Сухиндол и "Булекопак" за община Дряново;
- С юридически лица за разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електрон но оборудване от бита (ИУЕЕО): - "Елтехресурс" АД за общините Севлиево и Дряново;
- С юридически лица за разделно събиране на отпадъци от текстил: - "Хедуей Интернешънъл" ЕООД за общините Севлиево и Дряново;
- С юридическо лице за разделно събиране на опасни отпадъци от домакинствата: "Балбок Инженеринг" АД, за община Дряново;
- С юридическо лице за оползотворяване на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА): "Екобатерии" АД - София, за община Дряново;
- С юридическо лице за рационално оползотворяване на дървесни отпадъци: Кроношпан България" ЕООД, за община Дряново;

7.2. Схемата Отговорност на причинителя и притежателя на образуваните отпадъци чрез пряко заплащане на услугите по извозване и третирането им в сътрудничество с общините от регион Севлиево се прилага за: производствени отпадъци, включително

производствени опасни отпадъци; болнични отпадъци; ПСБ/ПСТ; утайки от ПСОВ, отпадъци от строителството и от разрушаване на сгради (с изключение на строителните отпадъци от ремонтни дейности на домакинствата и разрушаване на сгради в малки количества по критерии, определени в ЗУО). Генераторите на ОСР на територията на общината също организират сами и финансират съхранението, извозването и последващото оползотворяване и/или обезвреждане на строителните отпадъци. Тази схема е типичен пример за пълно прилагане на принципа „замърсителят плаща“.

7.3. При схемата за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират битови и подобни на битовите отпадъци, общините имат традиционно големи отговорности, които нарастват особено в последните години, във връзка с новите изисквания за прилагане на йерархията на отпадъците. Другите лица, които участват в схемата са РУСО-регион Севлиево и фирмите или общински предприятия, на които общините възлагат една или повече дейности, свързани със събиране, транспортиране и третиране на битовите отпадъци. Задължени лица по схемата са домакинствата и лицата, които образуват битови отпадъци и подобни на битовите отпадъци. Задължените лица заплащат такса-битови отпадъци, с приходите, от която се финансира функционирането на схемата. Приетият ЗИД на ЗМДТ (изм. ДВ, бр.88 от 2017г. (*), изм. относно влизането в сила - ДВ, бр.98 от 2018 г., в сила от 01.01.2019г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр.14 от 2021 г., в сила от 17.02.2021г.), въвежда нови основи за определяне на такса битови отпадъци, съобразени с принципа “замърсителя плаща”. След няколко отлагания, към настоящия момент за стартова година на новия механизъм за определяне на такса битови отпадъци е приета 01.01.2022 г.

На територията на общините от регион Севлиево, функционират следните системи:
- Система за Предварително третиране/сепариране на смесени битови отпадъци, за която от 2018 г до днес е отговорна организацията по оползотворяване Еко -Титан груп”АД за всички общини от регион Севлиево;
- Системи за разделно събиране и съоръжения за компостиране на събраните био-отпадъци от територията на община Севлиево и община Дряново и три площадки за компостиране на място за всяка от трите общини. Очаква се ефикасно управление и разделното събиране и компостиране на генерираните биоразградими отпадъци, в изпълнение на целите по чл.31,ал.1, т.2 от ЗУО. Препоръчително е трите общини от региона да насърчават жителите от малките населени места (със собствени градини), към устойчиво домашно компостиране, чрез кампании за разясняване на възможностите за пълноценно домашно компостиране;

IV.8. Изводи и препоръки от Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците

8.1. Генерираните отпадъци на територията на Общините Севлиево, Дряново и Сухиндол се депонират на Регионално депо за неопасни и опасни отпадъци гр. Севлиево, включващо: Три броя клетки за неопасни отпадъци – от № 1 до № 3; Четиридесет и четири клетки за опасни отпадъци – от № 1 до№ 44.

8.2. РСУО Регион Севлиево разполага с пълноценно работеща инсталация (с достатъч но свободен капацитет) за обезвреждане на опасни и неопасни битови, производствени и строителни отпадъци. Трите общини от региона имат сключени договори с организация за обезвреждане на битовите отпадъци;

8.3. Общините от РСУО Регион Севлиево са осигурили съдове и техника за събиране на смесени битови отпадъци, които обслужват над 99 % от населението на съответната община. И в трите общини организирано събиране и транспортиране на битовите отпадъци не се извършва само за имоти извън селищните граници на населененните места, или за имоти които не се обитават целогодишно (с подадена в срок декларация), както и за много малки населени места (с по-малко от 10 жители), разположени в недостъпни за сметосъбирателните автомобили терени;

8.4. РСУО - Регион Севлиево притежава инсталация за сепариране и трите общини от региона имат сключени договори с организация за предварително третиране / сепариране на потока от смесен битов отпадък, генериран на територията на съответната община.

8.5. РСУО Регион Севлиево прилага децентрализиран модел за управление на био-отпадъците. Община Севлиево и Община Дряново разполагат с техника и съоръжения за разделно събиране и компостиране на био-отпадъции, генерирани на териториите на всяка от двете общини. Трите общини от региона имат изградени три площадки за компостиране на био-отпадъци на място: по една в Дряново и Севлиево и една в община Сухиндол, но до момента не са намерили ефикасна форма за пълноценното им еклсплоатиране. Трите общини от региона прилагат домашно компостиране на био-отпадъци в много малките населени места;

8.6. Трите общини от региона притежават съдове, техника и прилагат в градовете Севлиево, Дряново и Сухиндол системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки – хартиени и картонени опаковки, пластмаса, стъкло и метал, посредством сключени договори с организации по оползотворяване.

8.7. На територията на община Севлиево с население по-голямо от 10 000 жители са осигурени шест площадки за безвъзмездно предаване на разделно събирани отпадъци, в изпълнение на изискванията на чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО.

8.8. Общините от регион Севлиево нямат отредени самостоятелни площадки за третиране на строителни отпадъци. Към настоящият момент строителните отпадъци генерирани при ремонтна дейност от бита се оползотворяват, като се използват за запръстяване на депонираните неопасни отпадъци в клетка 1 на РДО – Севлиево. През 2020 г. на територията на Община Дряново е организирана система за разделно събиране на строителни и едрогабаритни отпадъци. За реализиране на системата са закупени бордови контейнеровоз и 9 бр. лифтдъмпер контейнери за строителни отпадъци.

IV.9. Изводи и препоръки от Анализ на съществуващи практики и приложени мерки по предотвратяване образуването на отпадъци

9.1. Трите общини изпълняват ангажиментите за консултации с обществеността, произтичащи от екологичното законодателство, като предоставят възможност на общността, да участва в процеса на вземане на решения по изготвяне на планове и програми и по инвестиционни предложения на територията;

9.2. Информацията, по отношение управление на отпадъците, достига до гражданите по различен начин. Интернет страниците на общините са основния обмен на информация. Този начин на разпространение не е напълно достатъчен, тъй като част от населението няма достъп до електронната мрежа. По тази причина допълнителен обмен на информация се осъществява чрез публикуване на съобщения на информационното табло в центъра на административно обслужване и в кметствата на малките населени места;

9.3. Препоръчително е провеждане на повече информационни кампании, организиране на срещи или информиране на населението чрез средствата за масово осведомяване. Цели се всеки гражданин да има достъп до информацията за ползите от предотвратяване на образуването на отпадъците и да бъде привлечен за активно участие. Постигнатите до момента резултати по отношение на информираността и предоставянето на информация на гражданите са добри в община Дряново, задоволителни в община Севлиево и крайно оскъдни и незадоволителни в община Сухиндол.

9.4. За осигуряване на прозрачност при изпълнение на общинската политика за управление на отпадъците е необходимо ежегодно публикуване на годишните отчети за изпълнение на настоящата Програма за управление на отпадъците до 2028 г. на интернет страниците на общините;

9.5. С въвеждане на новите изисквания на ЗМДТ за определяне на такса битови отпадъци и възможността за освобождаване на до 100% от заплащане на отчисленията за депониране, при намаляване количеството на депонирани биоразградими отпадъци, предот вратяването, повторната употреба и рециклирането стават все по-важни за домакинствата. Ефектите от схемите с такси могат да бъдат измервани най-вече в подобрени нива на рециклиране, а това налага пълноценна осведоменост на гражданите;

Възможните действия за предотвратяване образуването на отпадъци, могат да бъдат насочени към:

* намаляване на използването на продукти за еднократна употреба от пластмаса на територията на общината в детските градини и училищата;
* ограничаване ползването на определени МРО, като полиетиленови пазарски торбички;
* намаляване на използването на хартия, чрез по-интензивно използване на електронно управление и е-услуги от общинските администрации;
* закупуване на храна и насипни продукти в (собствени) контейнери за многократна употреба (напр. стъклени), е добра практика, която може да се организира съвместно както с търговски вериги, така и с отделни магазини и производители;
* организиране на базари за обмен на употребявани вещи като: детски дрехи и играчки, спортни уреди, вещи за бита, книги, дрехи и др.;
* насърчаване на населението към компостиране на място и домашно компостиране.

Създаването на партньорства между институциите, бизнеса и научните среди за минимизира не на отпадъците и за ресурсна ефективност е добра практика, която е подходящо да се насърчава.

9.6. За постигане количествените цели в сектор "Отпадъци" на ниво регион Севлиево, чрез прилагане на мерки, съгласно йерархията при управление на отпадъците - предотвратя ване, подготовка за повторна употреба, рециклиране, са предприети следните действия за увеличаване количеството отпадъци предадени за оползотворяване: Трите общини от регион Севлиево имат договори за предварително третиране на смесени битови отпадъци, преди оползотворяване с оператор на инсталация за сепариране "Еко-Титан Груп"АД. Трите общини от регион Севлиево имат договори с "РДО-Севлиево" ООД, което отговаря за организиране на системата за разделно събиране и третиране на биоотпадъци с цел рецикли ране и Обезвреждане на отпадъци.

9.7. За постигане количествените цели в сектор "Отпадъци" на общинско ниво чрез прилагане на мерки, съгласно йерархията при управление на отпадъците - предотвратяване, подготовка за повторна употреба, рециклиране, са предприети действия за увеличаване количеството отпадъци предадени за рециклиране, и за намаляване на количеството отпадъци предадени за обезвреждане:

- Трите общини от регион Севлиево, изпълняват дейности по "Разделно събиране на отпадъци от опаковки" и всяка община съвместно с лице опериращо с отпадъци от опаковки е изградила система за разделно събиране, в обхвата на територията на гр. Севлиево, на гр. Дряново и на гр. Сухиндол;
- Позитивна е практиката на сътрудничество на двете общини Севлиево и Дряново с "Хедуей интернешънъл"ЕООД - оператор за Разделно събиране на отпадъци от текстил и облекло.
- Позитивни са практиките на изградените системи за разделно събиране на общините Севлиево и Дряново с "Елтехресурс"АД - оператор за Разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване от бита, както и изградените системи за разделно събиране от територията на Община Дряново на: Негодни за употреба батерии и акумулатори (с оператор "Екобатерии"АД-София); на Опасни отпадъци от домакинствата (с оператор "Балбок Инженеринг"АД) и за Рационално оползотворяване на дървесни отпадъци (с оператор "Кроношпан България" ЕООД).

9.8. Препоръчителни са действия в посока повишаване капацитета на институциите, най-вече общинските администрации, по отношение на нормативните изисквания, процесите и практиките по предотвратяване образуването на отпадъци.

9.9. Препоръчително е общините от региона да поставят в нормативните си документи изискването при управлението на отпадъците да се прилага приоритетен ред (йерархия), съгласно чл.6 на ЗУО, а именно: предотвратяване; подготовка за повторна употреба; рециклиране; друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия; Обезвреждане;

9.10. Препоръчително е общините от региона да подготвят и изпълнят местни проекти, които допринасят за управлението на отпадъците чрез най-високите нива в йерархията за управление на отпадъци и за повишаването на самосъзнанието за прилагане на мерки на индивидуално ниво за предотвратяване образуването на отпадъците и разделно събиране на специфични потоци отпадъци.

Предмет на настоящият анализа са съществуващи добри практики и приложените мерки по предотвратяване образуването на отпадъците в общините от регион Севлиево.

Извършването на анализа има за цел да даде отговори на следните въпроси:

- Има ли установени практики по предотвратяване на отпадъците в общините от РСУО Севлиево.
- Има ли планирани и приложени административни мерки, които са стимул за физичес ките и юридическите лица да прилагат предотвратяване на отпадъците;

Кръговата икономика представлява модел, чиято основна цел е стремеж към възобновяване, затваряне и повтаряне на цикъла на производство. Въвеждането на плана за действие на ЕС за зелена сделка и кръговата икономика са разработки, които изискват местните власти да задействат и да въведат промени през следващите години, така че политиките за предотвратя ване и повторна употреба да бъдат проектирани и приложени ефективно.

Градовете и общините трябва да бъдат начело на нарастващото движение на нулевите отпадъци чрез проучване на нови модели на потребление, проектиране на ресурсни системи със затворен цикъл, пилотни методи за предотвратяване на отпадъците и чрез обединяване на общностите в прилагането на тези политики. Нулеви отпадъци е етична, икономическа и практическа цел за промяна на навиците и начина на живот по подобие на устойчивите природни цикли, където всички отпадни материали служат като суровини за други процеси. За прехода от „справяне“ с отпадъците към управление на суровините са необходими преди всичко промени в организацията на събиране и силна образователна кампания, докато инвестиционните разходи са сравнително малки.

Всеки човек образува отпадъци: у дома, в училище, на работното място, на улицата. Затова резултатите от системата за управлението на отпадъците зависят много силно от степента на отговорност и информираност на нейните ползватели. Подходът „Нулеви отпадъци“ има за цел проектирането и управлението на продукти и процеси по начин, който системно ограничава обема и премахва токсичността на отпадъците и материалите, като запазва и възстановява всички суровини, вместо да ги изгаря или депонира.

Информирането на обществеността и бизнеса по въпросите на управлението на отпадъците са необходимост и в полза за постигане на целите, свързани с намаляване на количеството генерирани отпадъци и оползотворяването им. То има ключово значение за успеха и добрите резултати на системите за управление на отпадъците съобразно йерархията за тяхното управление. Кампаниите за повишаване на общественото съзнание и консултации с участниците в процеса на управление на отпадъците, ще допринесат за разбиране на

потенциалните възможности и ползи за околната среда, произтичащи от оползотворяването и рециклирането на отпадъците.

Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци.
Предотвратяването образуването на отпадъци се състои от следните елементи:
* Стриктно избягване на отпадъците - включва пълното избягване на генерирането на отпадъци, чрез реално премахване на вредните вещества или чрез намаляване на материал ния и енергийния интензитет в производството, потреблението и разпространението;
* Намаляване на генерирането на отпадъци при източника - включва минимизиране употребата на токсични или вредни вещества и/или минимизиране консумацията на материа ли или енергия;
* Насърчаване на повторната употреба - включва многократната употреба на продукта в оригиналната му форма, по оригиналното му предназначение или като алтернатива, с или без допълнителна обработка;
* Рециклиране при източника - включва дейности, които позволяват използването на даден материал след обработка на територията на производителя на отпадъка. Пример за това е използване след биологично третиране - домашно компостиране.

В България общините играят ключова роля в управлението на отпадъците. Кметът на общината отговаря за:
− **организирането на управлението на битовите и строителните отпадъци**, образувани на общинската територия (чл. 19 от ЗУО) – управлението на отпадъците по потоци в общината е разгледано в т. IV.8. Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците;
− **участието на общината в Регионалното сдружение за управление на отпадъците** - общините в регионалните сдружения имат колективната отговорност заедно да постигнат задължителните цели за рециклиране и управление на отпадъците. Успехът на регионалния подход зависи изцяло от доброто планиране на капацитета, съоръженията и местонахождени ето на общата инфраструктура за управление на отпадъците, както и от справедливото договаряне на отношенията между общините членове на регионалното сдружение;
− **съдействане за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба** (чл. 19, ал. 3, т. 8 от ЗУО) - една от мерките за предотвратяване образуването на отпадъци е насърчаване на повторната употреба и/или поправка на подходящи изхвърлени продукти или на техните компоненти чрез използването на образователни, икономически, логистични или други мерки, като например създаване или подкрепа на акредитирани центрове и мрежи за поправка и повторна употреба най-вече в гъсто населените райони. В центровете може да се осъществяват дейности като разглобяване /сглобяване, почистване, ремонтни дейности боядисване и др. на битови отпадъци (напр. мебели, велосипеди, дрехи, кожени изделия, домакински съдове, дървени дограми, килими, щори и др.). В определението „битови отпадъци“ попадат отпадъци от домакинствата и подобни на отпадъците от домакинствата, т.е. отпадъците, образувани от домакинствата и отпадъците, образувани от фирми и други организации, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата. В центровете не могат да се обработват производствени отпадъци и отпадъци от селското и горското стопанство. В общините, на чиято територия не функционират организации за оползотворяване на даден вид отпадъци в центровете може да се обработват и отпадъци от същия вид, независимо че попадат в обхвата на Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса.
− **почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковите** и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване. Кметът е отговорен за поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване (улични платна, площади, алеи, паркове), включително и общински пътища, както и за недопускане на създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им. На повсеместното и постоянно образуване на незаконни сметища и замърсявания около и в населените места, край пътища и

дори в защитени зони може да се въздейства с целенасочени мерки за откриване на замърсяванията и своевременно санкциониране на нарушителите, подобряване на услугите по сметосъбиране и информираността за хората в по-отдалечените и малки населени места и др.

Мерки за борба с незаконното изхвърляне на отпадъци:

• зелен телефон за подаване на сигнали;

• интернет платформа за отбелязване на замърсени места;

• предупредителни знаци и видео наблюдение на местата, обичайно използвани за нерегламентирани сметища;

• обществено полезен труд по почистване на замърсени места от доказани нарушители;

• широка и постоянна разгласа на реда за правилно изхвърляне на различни видове отпадъци.

− **обновяване на общинските наредби за управление на отпадъците** (чл. 19, ал.1 и чл.22 от ЗУО) - Общинската наредба е отлична възможност да се определят мерки за предотвратяване на отпадъците на територията на общината. Целта е намаляване на общото количество отпадъци, които трябва да бъдат превозвани и третирани, с което ще се намалят и разходите на системата за управление на отпадъците. С наредбата може да се определи редът за провеждане на събития на територията на общината, така че да се гарантира образуването на минимално количество отпадъци, правилното им разделяне и последващо рециклиране. Замърсяването, образувано в следствие на обществени и частни събития (събори, фестивали и др.) на територията на общината, може да бъде успешно предотвратено чрез прилагане на правила за провеждане на събития, както и забрана или ограничаване използването на някои пластмасови изделия за еднократна употреба (чашки, торбички, бутилки и др.). В редица европейски общини е забранено предлагането на стиропорени съдове; вода, бутилирана в пластмасови бутилки; тънки полиетиленови пазарски торбички и др. Не на последно място, много градове насърчават изостаналата храна от събития да бъде дарявана на хора в нужда. Наредбата може да определи мерки за ограничаване разпространението на печатни реклами на територията на общината, включително да изисква изричното съгласие на получателите на рекламите при разпространението им чрез пощенските кутии. Това става лесно с поставянето на лепенки, указващи желанието или нежеланието на притежателя на пощенската кутия да получава рекламни материали. Важни партньори в такава кампания са самите рекламодатели, разпространители, пощенски и куриерски услуги, както и доброволци и неправителствени организации.

− **изготвяне на регионална и /или общинска програма за управление на отпадъците** (чл.52 от ЗУО) Програмата трябва да следва Националния план за управление на отпадъците 2021 -2028 г. и да бъде обществено достъпна, най-малко чрез интернет страницата на общината. Неразделна част от програмите за управление на отпадъците са програми за предотвратяване на образуването на отпадъци Наличието на актуална общинска или регионална програма за управление на отпадъците е задължително условие за достъп до финансиране от публични европейски и национални източници за инвестиционни проекти на общините;

− **осигуряване на обществена информация** - Кметът е длъжен да информира обществеността чрез интернет страницата на общината, както и по друг подходящ начин, относно организацията за управление на отпадъците, включително:

• съдовете за сметосъбиране,

• състоянието на съоръженията за преработване и обезвреждане на отпадъците,

• поддържането на обществената чистота и почистване на замърсявания,

• реда за разделно събиране на строителни отпадъци, рециклируеми отпадъци (най-малко хартия, картон, метали, пластмаси и стъкло), масово разпространени отпадъци, опасни отпадъци, биоотпадъци,

• наличието на площадки за предаване на разделени отпадъци и на центрове за поправка / повторна употреба

Предотвратяване образуването на БО от домакинствата

Предотвратяването образуването на отпадъци е задача на генераторите на отпадъци. Повече то от домакинствата дори не са запознати с методите и начините за предотвратяването на отпадъците. Въпреки, че предотвратяването на отпадъци е първичното ниво в йерархията на управлението на отпадъците, за домакинствата избягването на битовите отпадъци е доста трудно.

Предотвратяване и повторна употреба:

Намаляването на количествата отпадъци, които се изгарят или депонират е от първостепенна важност – от екологична, здравословна и икономическа гледна точка. Целта на т.нар. "отчисления" по чл. 60 и чл. 64 на ЗУО е именно да се стимулира постепенното насочване на отпадъците от депониране към по-високи нива на преработване: поправка и повторна употреба, рециклиране и компостиране. Предотвратяването на отпадъци спестява най-много обществени средства и ценно място в депата за отпадъци – действително, най-добрите отпадъци са тези, които не са образувани. Субсидирането на дейности за предотвратяване на отпадъците води до много добри резултати. Най-често се прилагат субсидии за инициативи за домашно или квартално компостиране. В зависимост от резултатите на морфологичен анализ на отпадъците, общината може да предприеме и други мерки за подкрепа на пилотни и граждански инициативи за предотвратяване на отпадъците, като например намаляване на употребата на полиетиленови торбички, предотвратяване изхвърлянето на храна, насърчава не на използването на презаредими батерии и др..

Най-голям е потенциалът за предотвратяване на следните потоци:

− биоразградими отпадъци
− хартия
− опаковки
− предмети с висок потенциал за повторна употреба са (мебели, играчки, дрехи, книги, ел. уреди и др.).

Предложения за действие:

• **домашно и квартално компостиране** – намаление на таксата "битови отпадъци" за хора, които компостират биоотпадъците си. В отдалечените крайни квартали на градовете също може да се обособи място за квартално компостиране, обособено и поддържано изцяло от доброволни усилия на местните жители;

• **общински правила за ограничаване на отпадъците** - нежеланите пощенски реклами; при провеждане на събития на обществени места, търговски обекти, ограничаване ползването на определени масово разпространени отпадъци, като полиетиленови пазарски торбички, чашки и чинийки и др. изделия за еднократна употреба. Намаляването използването на продукти за еднократна употреба от пластмаса би имало особено силен ефект, ако се прилага масово в детските градини и училищата. Наредбата за намаляване на въздействието на опреелени пластмасови продукти върху околната среда (приета с ПМС № 354 от 26.10.2021 г., обн. ДВ. бр.91 от 2 Ноември 2021г.) регламентира както цели и мерки за устойчиво намаляване на употребата на опреелени пластмасови продукти, така и задължения за почистване на замърсяване с отпадъци от тези продукти;

• **насърчаване на ползването на текстилни пазарски торбички** - Във връзка с Директива (ЕС)2015/720 от 29.04.2015г. по отношение на намаляване на потреблението на тънки пласт-масови торбички за пазаруване, през 2016г. в българското законодателство е приета нова Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса за пластмасови торбички за пазаруване, която транспонира Директива (ЕС) 2015/720 по отношение на намаляване на потреблението на тънки пластмасови торбички за пазаруване, в т.ч. въвеждане на изискване същите да не бъдат предлагани безплатно. С времето, обаче таксуването се оказа недостатъчно ефективно;

• **намаляване на използването на хартия** – например чрез по-интензивно използване на електронно управление и е-услуги от общинските администрации;

• **преференции/субсидии** за насърчаване на домашното компостиране и др.;

• **услуги/социални предприятия**: купуване на храна и насипни продукти в (собствени) контейнери за многократна употреба напр. стъклени, е добра практика, която може да се организира съвместно както с търговски вериги, така и с отделни магазини и производители;
• **центрове за поправка и подготовка за повторна употреба** – Директива(ЕС) 2018/851 от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците насърчава повторната употреба на продукти и създаването на системи за популяризиране на дейностите по ремонт с цел повторна употреба, включително и по-специално на електроуреди, текстил, мебели, опаковки, обувки и др. Центровете за поправка и подготовка за повторна употреба, могат да се подържат съвместно със социални предприятия – за мебели, битови предмети, електроуреди, строителни материали, текстил, книги и др.;
• **базари за обмен на употребявани вещи** – напр. детски дрехи и играчки, спортни уреди, вещи за бита, книги, дрехи и др.;
• **обществена разгласа и обучение** – всички общински инициативи за предотвратяване на отпадъците и повторна употреба се нуждаят от много добра информационна и образователна кампания, насочена както към възрастните, така и към децата и младежите. Пилотните проекти в училищата са чудесен начин за трайно възпитаване на добри навици. Насърчаване предотвратяването на отпадъци също дава отличен пример и добри резултати в магазини, занаятчийски обекти, хотели, ресторанти, офиси и административни сгради. Една от най-подходящите възможности за предоставяне на важна информация относно правилното изхвърляне на различните видове битови отпадъци на гражданите е моментът на личен контакт с общинската администрация.
Организирането на поредица от срещи с домоуправителите на етажни собствености или заинтересованите жители по квартали също е отличен начин за пряка връзка с гражданите, която дава възможност не само за разясняване на техните права и задължения по отношение на отпадъците, но също и за получаване на обратна връзка, включително и сигнали за нарушения, заявления за поставяне на контейнери за разделно събиране и т.н.

Разделно събиране "от врата на врата"
Обхватът на системите за разделно събиране на отпадъци включва домакинствата, административните, социалните и обществените сгради, заведенията за обществено хранене, търговските обекти и обектите за отдих, забавления и туризъм. Освен задължителните материали, в бъдеще общините се задължават да въвеждат разделно събиране и на други отпадъчни материали. При добре организирано разделяне на материалите още при източника е възможно бързо постигане на нива на рециклиране и компостиране. В съчетание с мерки за насърчаване на предотвратяването и повторната употреба, общините могат да постигнат 80% или повече отклоняване на отпадъците за депониране. Ключова роля в преминаването към този модел на събиране имат фирмите за събиране и извозване на смесени битови отпадъци. Системата за сметосъбиране "от врата на врата" разчита на поставянето на индивидуални контейнери за всяка етажна собственост или сграда, така че генераторите на отпадъци да са известни и да е ясна отговорността за правилното или неправилно разделяне на отпадъците. Тази система работи най-ефективно в съчетание с икономически стимул, като таксуването на база количество отпадъци – т.нар. "плащай повече, ако изхвърляш повече".

"Плащаш повече, ако изхвърляш повече"
Законът за местни данъци и такси вече не позволява таксуването на услугите по управление на отпадъците на база данъчна оценка на имота, а разработването на методика за нова база за изчисление на такса "битови отпадъци" ще бъде финансирано по ОП "Околна среда" 2021-2027г. Тази промяна би предизвикала покачване на такса „битови отпадъци" за домакинства та, за сметка на уеднаквяване на базите за таксуване на юридически и физически лица. Тъй като в повечето случаи бизнес генераторите на отпадъци сега заплащат таксата на значител но по-висока база от домакинствата, изравняването на принципа на таксуване би довело до край на субсидирането на разходите за управление на отпадъците за жилищния сектор.

Поради това се налага общините спешно да започнат да оптимизират разходите и приходите от управление на отпадъците и да търсят начини да реализират максимално стойността им чрез повторна употреба, рециклиране, компостиране и производство на енергия от анаеробно разграждане и с ускорени темпове да намаляват количествата отпадъци, които се депонират и изгарят. Прогресивно растящите разходи за отчисления могат да бъдат сведени до нула, ако общината постига едновременно целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране и целите за ограничаване на количествата депонирани битови биоразградими отпадъци. Когато регионите изпълняват по план тези цели, общините могат да спестят сумите за отчисления и да запазят по-нисък размер на такса „битови отпадъци“.
Потребителите на услугите по управление на отпадъците в общината трябва ясно да почувст ват своята отговорност за поддържане на чистотата, която стимулира отговорно поведение, като намаляване и разделяне на отпадъците, не смесването на вторичните суровини и биоотпадъците с други битови отпадъци.
В отпадъците от домакинствата преобладават отпадъците от ежедневието и в общините се характеризират както следва:
▪ **Биоотпадъци** (отпадъци от кухни и „зелени” отпадъци от градини): Отпадъците от приготвянето на храна не могат да бъдат избегнати. Населението, обитаващо вилни зони и малките населени места (села) има лично стопанство, при което отпадъчните зеленчуци и плодове, както и отпадъците от храна се оползотворяват като храна за отглежданите животни. Различна е ситуацията за населението, живущо в градовете, където такова оползотворяване на битовите отпадъци е по-ограничено.
Има огромен потенциал за предотвратяване на биоотпадъците чрез:
− домашно компостиране;
− компостиране на градински отпадъци на място (за обществени паркове, зелени площи и частни градини);
− предотвратяване на разхищението на храна от пазари и търговски обекти – чрез хранител ни банки, благотворителни кухни и др.
Разделното събиране на биоотпадъци от мястото на образуване като паркове, обществени зелени площи, пазари, ресторанти, домакинства, се изисква от чл. 34 от ЗУО. Изпълнението на това изискване допринася пряко към изпълнението на задължението за ограничаване на количеството депонирани битови отпадъци (ЗУО, чл. 31, ал. 1 т. 6). Разделянето на бързо гниещите биоотпадъци от останалите потоци е най-ефективният метод за подобряване на резултатите от разделното събиране на всички останали фракции. По този начин се предотвратява замърсяването на рециклируемите материали като хартия, картон, пластмаси, с органични отпадъци и обратното – намаляват се нежеланите примеси в биоотпадъците и така последващите процеси за третиране на отпадъците са по-печеливши.
За да бъде компостирането успешно прилагано, особено земеделското и домашното, трябва да се провеждат непрекъснато разяснителни кампании, които да подчертават ползите за околната среда, (намалени разходи за транспорт и емисии, нужда от по - малки мощности за третиране, замяна на торфа и изкуствените торове в градинарството и т.н.), както и не на последно място финансовите ползи от домашното компостиране.

▪ **Хартия и картон** (различна от опаковки): Хартията и картонът са биоразградими отпадъци. Първите стъпки за предотвратяване и намаляване изхвърлянето на хартия и картон в смесените битови отпадъци трябва да са насочени към институциите, върху които общината има възможност за пряко въздействие: училища, детски градини, общински сгради, администт ративни и търговски обекти, учреждения, офиси, и др. обекти, където се образуват отпадъци от кашони, кутии, офис хартия, печатна периодика и др. Примерни мерки могат да бъдат:
− замяна на старите принтери с нови, които могат да печатат двустранно;
− инструкции за пестене на хартия в офисите и учрежденията;
− употреба на електронна комуникация винаги, когато е възможно, например чрез използва не на информационна система за придвижване, споделяне и архивиране на документи в

рамките на общинската администрация, вкл. и при предоставяне на услуги и информация на граждани.
Друг начин за предотвратяване на хартиени отпадъци е ограничаването на нежелана и неадресирана пощенска реклама, чрез следните стратегии:
− с лепенки на пощенските кутии "без реклами", за да се избегне нежелана реклама;
− провеждане на информационно-образователни кампании за насърчаване на използването на лепенки, които да се насочват не само към домакинства, но също и към персонал на компании, които предоставят брошури, каталози, промоции и т.н., с цел да насърчи зачитане то на стикерите.

▪ **Опаковки** - Тези отпадъци са съставени в голямата си част от пластмаса (40 до 50%) и картон (30%), освен това от композитни материали, метални кутии, стъкло. Възможността за предотвратяване на тези материали от домакинствата е крайно ограничена. Имайки предвид, че повечето продукти са опаковани неколкократно, то потребителят не е този, който е в най-силна позиция да ограничи опаковките. В такава се намират производителите на продуктите и опаковащата промишленост. Те определят вида на опаковките и опаковането на продукти те, като по този начин предопределят вида на получените в резултат отпадъци.
Като мярка могат да бъдат въведени депозитните системи върху опаковки за многократна употреба (стъклени, бирени бутилки) или за еднократна употреба (пластмасови бутилки от безалкохолни напитки). Депозитните системи са доказан начин за намаляване на замърсяване то с отпадъци, изхвърлени извън определените за целта места. Чрез тях производителите на опаковани храни и напитки поемат в много по-пълна степен своята отговорност за правилно управление на ресурсите, вложени в опаковките. Докато сега голяма част от тези опаковки попадат в депата, депозитът ще отклони тези отпадъци към системата за тяхното събиране и рециклиране и ще намали както разходите за сметосъбиране и сметоизвозване на общината, така и нуждата от място за депониране.
Депозитните системи са от огромна полза за общините, но регламентирането им е предимно в компетенциите на държавата. Местните власти могат да настояват за въвеждане и разширя ване на депозитните системи за повече продукти на национално ниво. Въвеждането на регионални депозитни системи за опаковки за многократна употреба, които се пълнят е от взаимна полза както за общините, така и за регионалните производители – например за опаковките на напитки или млечни изделия.

▪ **Други отпадъци** - към тази група могат да се причислят отпадъци като батерии, електричес ко и електронно оборудване, строителни, едрогабаритни отпадъци, текстил и др. Като малка фракция опасните отпадъци от домакинствата се събират под категория „други", но тяхното значение е сравнително поголямо заради потенциала им да възпрепятстват висококачестве ното рециклиране на всички други фракции, както и заради съображения за безопасност.
Както характеристиките, така и третирането на различните опасни отпадъци от домакинства та се различават съществено едно от друго, но въз основа на проверка на съществуващите най-добри практики в областта на събирането на опасни отпадъци от домакинствата, са идентифицирани следните системи за разделно събиране на отпадъци:
— периодично събиране на определено място (напр. мобилен пункт за събиране) или от врата на врата (на всеки две седмици или на по-дълъг интервал);
— обратно връщане в магазина за рециклиране;
— предаване в пунктове за предаване на отпадъци.

Както става ясно, предотвратяването на отпадъците в домакинствата е трудно за повечето компоненти на битовите отпадъци. При силна мотивация на населението, потенциалът от 60% за предотвратяване може да се достигне и в общината. Това обаче ще изисква силно повишаване на информираността на населението. Но дори тогава ще сътрудничат само малък брой от домакинствата, които могат да си позволят такава промяна и като цяло по-скъпо

поведение при пазаруване. Предварителната оценка показва, че въз основа на мерките за предотвратяване би могло да достигне 1 до 2% намаление на битовите отпадъци от домакинствата в средносрочен и дългосрочен план. Важна стъпка в това отношение са последващите действия, на общините, за пълноценно функциониране на изградените съоръ жения и площадки за компостиране и за поощряване на населението за използване на този подход.

Предотвратяване и рециклиране на отпадъците в търговския сектор

По принцип съществуват две основни сфери за предотвратяване на отпадъците в търговския сектор, като:

− компаниите да прилагат мерки за намаляване на техните отпадъци.

− компаниите прилагат мерки за намаляване на отпадъците, което ще се появи, когато в края на жизнения цикъл на произведените от тях продукти те ще се загубят, като такива.

Тези мерки попадат в принципа "Разширена отговорност на производителя", който е част от настоящата програма и е детайлно разгледан в Анализ и оценка на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа на „Отговорност на производителя" и „Замърсителят плаща".

Най-голяма част от отпадъците от търговската дейност са отпадъците от: производството, строителни отпадъци и отпадъци от офисите. Отпадъците от опаковки, които основно се генерират при разопаковането на отделните продукти като фолио, торби, стърготини, хартия, кенове и смачкан картон се използват от организациите за отговорност на производителя, които дори заплащат за осигурените материали, ако са подходящо сортирани. Това е от значение за стимулиране на частния сектор за подобряване или промяна на системите им за управление на отпадъците, чрез които търговците да погледнат на техните отпадъци като на материали, които биха могли да се избегнат или рециклират за по-малка стойност, отколкото да се депонират. По тази причина е необходимо да се осигури голямо търсене на рециклируе ми материали така, че фирмите да имат възможност да рециклират рециклируемите си отпадъци. В тази връзка изключително важна роля имат ООп, които са отговорни за развитието на пазара на нарастващото количество от опаковки.

За постигане на обмен на информация и трансфер на ноу-хау за подобряване на ефективността на управлението на отпадъците, от първостепенна важност е съществуването на диалог с частния сектор, работещ в сферата на управление на отпадъци. От първостепенно значение е:

− редовното предоставяне на информация на населението и индустрията и привличането им в процесите на вземане на решения по въпросите на управление на отпадъците;

− организирането на курсове за обучение по управление на отпадъците, насочени към частния сектор;

− въвеждането на системи за управление на околната среда.

За увеличаване нивото на предотвратяване на генерирането и рециклирането на отпадъци от изключително важно значение са информационните кампании, насочени към цялостното население или отделни лица, които също така оказват влияние и на фирмите по отношение на сепарирането при източника. Активното участие на населението в предотвратяването и рециклирането на отпадъците в общините трябва да се превърне в приоритет в управлението на отпадъци.

Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение и събиране на отпадъци.

За да бъде системата достатъчно ефективна, то населението трябва да бъде запознато не само с нейното съществуване, с важността от опазване на околната среда и до резултатите, които тя ще доведе при правилно функциониране. Успехът на системите за разделно събиране на отпадъци зависи в огромна степен от участието и заинтересоваността на населението.

Необходимо е провеждане на постоянна информационно-образователно кампания за популяризиране на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки, която да цели запознаване на населението с целите и функциите на системата, разделното събиране на отпадъците от домакинствата и офиса, ползите за околната среда от разделното събиране на отпадъците и др.

Има много различни начини за събиране на различни потоци от отпадъци.

✓ Събирането от врата на врата (един поток или смесен поток) е особено подходящо за градските райони с голяма гъстота на населението, където транспортните разстояния са кратки. Широко приложимо е за различни потоци от отпадъци като за (често) събиране на сухи рециклируеми отпадъци и биоотпадъци, но рядко за опасни отпадъци от домакинствата (заради малкия обем, разнообразието от отпадъци и високия риск от изхвърляне на опасни отпадъци от домакинства на тротоара пред дома);

✓ Периодичните събирания - обикновено се прилагат спрямо потоци от отпадъци като зелени отпадъци, опасни отпадъци от домакинства и обемни отпадъци. Чрез организиране на периодични събирания общините предлагат услуга на домакинствата, като същевременно поддържат периодичност на събиране или може да бъде извършвано при поискване. Това се организира и осигурява предимно от общините, но понякога се възлага на частни оператори по управление на отпадъци. Общините могат да ограничат количеството отпадък на домакинство, който да бъде събиран от общинските служби (напр. 2 m3 на година за обемен отпадък), и да въведат проверка на самоличността, за да гарантират, че събирането е ограничено до частните домакинства без търговски или други дейности;

✓ Улични контейнери или "системи за занасяне" - общините, организациите, изпълняващи задължения съгласно схемата за разширена отговорност на производителя, или други оператори на отпадъци поставят улични контейнери или въвеждат "системи за занасяне" с цел събиране на различни потоци от отпадъци: остатъчни отпадъци, определени опасни отпадъци от домакинства, кухненски отпадъци, хартия и картон, пластмаса, метали, стъклени опаковки, текстилни изделия. С разполагането на кошове или контейнери на централни обществени места, домакинствата могат да оставят отпадъка си по всяко време, като по този начин се оптимизира логистиката в сравнение със събирането от врата на врата;

✓ Пунктове за връщане — организации, изпълняващи задължения съгласно схемата за разширена отговорност на производителя, осигуряват пунктове за обратно връщане в магазина за рециклиране на различни потоци от отпадъци: опаковки от напитки, ИУЕЕО, батерии и опасни отпадъци от домакинства. Чрез пунктовете за обратно връщане се предлагат удобни решения за потребителите, като същевременно се оптимизира логистиката в сравнение със събирането от врата на врата;

✓ Пунктове за предаване на отпадъци — предоставя се решение, при което ползвателите могат да оставят почти всички отпадъци, предназначени за възстановяване или изхвърляне, а служителите на пункта за предаване могат да окажат съдействие и да управляват качеството на входящия отпадък. Тъй като в пунктовете за предаване на отпадъци се акцентира върху събирането на отпадъци от домакинства, отпадъците, образувани в резултат на извършването на професионална дейност, следва да бъдат отклонени от пункта за предаване на отпадъци, например като се приложи изискване за идентификация с лична карта и се забранят големите обеми. Като добра практика могат да се посочат следните схеми за разделно събиране на отпадъците:

— Въвеждането на комбинация от различни системи за разделно събиране като цяло води до по-голяма ефективност в събирането, като по този начин се обслужват различни потоци от отпадъци и поведението/ предпочитанията на населението относно изхвърлянето.

— Пунктовете за предаване на отпадъци са най-разпространените пунктове за събиране за голямо разнообразие от опасни отпадъци от домакинства. Улесненото им използване е важен фактор за увеличение на обемите събрани опасни отпадъци от домакинствата: по-дълго работно време, достъпно местоположение и голяма гъстота на мрежата от пунктове за предаване на отпадъци;

— Периодичното събиране, събирането при поискване и мобилните пунктове за събиране са важно допълнение към обичайните пунктове за предаване на отпадъци, защото по този начин домакинствата могат да изхвърлят отпадъците си по-близо до дома. Те също така са полезни за преодоляване на ограничения в пространството в гъсто населените райони;
— Чрез събирането от врата на врата се постига най-висок процент събираемост, по-специално в гъсто населените райони. Разходите обаче са и по-високи в сравнение с други видове събиране;
— Пунктовете за събиране и задълженията за обратно връщане в магазина, аптеките и други специализирани пунктове за определени отпадъци могат да бъдат част от мрежа за събиране, за да е по-лесно правилното изхвърляне, вместо чрез смесените битови отпадъци или изхвърлянето в канализацията;
— Предоставянето на подходящо обучение за служителите на пунктовете за предаване на отпадъци, по-специално относно критериите за приемане на отпадъци, които трябва да се прилагат във всички пунктове за предаване на отпадъци, спомага за подобряване на разделянето и следователно за качеството на възстановените материали;
— Установяването на система за определяне на количеството опасни отпадъци от домакинства, които са събрани разделно, и изчисляване на събраното количество и разходи по събирането на жител на година, е ефективен начин за наблюдение на ефективността на схемата за събиране, за да се поставят цели и да се оцени развитието ѝ в течение на времето.

Следва да бъде отбелязано, че макар и от анализа на най-добра практика в различни територии да става ясно, че няма една схема за разделно събиране, която да е приложима за всички, има ограничен брой общи елементи, които в различни комбинации определят модел на система за разделно събиране. Гъвкавостта по отношение на това как тези елементи са прецизирани и комбинирани позволява оптимизация, като се вземат под внимание условията на местно равнище като: гъстота на населението; видове жилища; климат; ограничения в мястото за съхранение; събиране в историческите градски центрове и др

Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци
Действията по минаването към модела на кръгова икономика и ресурсна ефективност са основно на равнище ЕС, но са необходими дългосрочни дейности на всички равнища – от държавите членки, регионите и градовете до бизнеса и гражданите. Водещ принцип на кръговата икономика е стойността на продуктите, материалите и ресурсите да се запазва възможно най-дълго в икономическия цикъл, което да доведе до устойчивост в производство то и консумацията, а оттам до съхранена околна среда, конкурентоспособност на европей ския пазар, нови работни места, устойчив растеж.

Увеличаването на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци води до минимизира не на количествата на рециклируемите отпадъци в общия поток на отпадъците, постъпващи на депо за депониране.
Формулирането на количествени цели за рециклиране и оползотворяване, засягащи определе ни приоритетни потоци отпадъци е практическа мярка за налагане на рециклирането / оползотворяването.
Приоритетни за постигане на националните цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците са схемите за разделно събиране и рециклиране за следните групи отпадъци:
- отпадъци от опаковки и други битови отпадъци, подходящи за рециклиране (отпадъци от хартии и картони, пластмаси, метали и др.);
- отпадъци от офиси, административни сгради и учреждения;
- биоразградими отпадъци от домакинствата и заведенията за обществено хранене;
- едрогабаритни отпадъци;
- отпадъци от строителство и разрушаване на сгради;
- негодни за употреба автомобилни гуми;

- масово разпространени опасни отпадъци, като отработени масла и отпадъчни нефтопродук ти, негодни за употреба батерии и акумулатори, луминесцентни лампи и др.

Кампаниите за повишаване на общественото съзнание и консултации с участниците в проце са на управление на отпадъците, ще допринесат за разбиране на потенциалните възможности и ползи за околната среда, произтичащи от оползотворяването и рециклирането.

Населението е основен участник в процеса на управление на отпадъците, защото то е постоянен техен генератор и поради това трябва да бъде информирано за въздействието върху околната среда, причинено от обезвреждането на отпадъци, както и за възможностите и отговорностите относно предотвратяването и оползотворяването на отпадъците.

Вземането на правилни решения и осъществяването на мерките, заложени в общинските програми, трябва да се постигне при оптимален баланс на интересите на различните участници в управлението на отпадъците. За целта е необходим непрекъснат диалог с участниците в дейностите по управление на отпадъците и организирането на кампании за повишаване на общественото съзнание. Предвиждат се мерки за:

- привличането на населението, неправителствени организации и заинтересованата индустрия, в процесите на вземане на решения по въпросите на управление на отпадъците, като особено значение следва да бъде отделяно на начина за определяне на "такса битови отпадъци" и отчитането на изразходваните средства;
- запознаване на населението и фирмите с изискванията за третиране и управление на отпадъците, наложената йерархия, както и с проблемите пред общините за достигането им и претърпените вреди и пропуснати ползи при неспазване на изискванията;
- повишаване на общественото съзнание, с цел да се постигне промяна в поведението на населението, чрез осъзнаване на екологичните рискове, свързани с изчерпване на ресурсите, генерирането и обезвреждането на отпадъците;
- провеждане на конкурси, празненства, обществени мероприятия, организирани специ ално за целта или включени като част от програмите за честване на празници на общината или конкретно населено място, като специално внимание следва да бъде отделено на работа та с подрастващите;
- получаване на обратна връзка за успеха на прилаганите мерки за УО.

Препоръчително е ежегодно общината да изготвя график и обобщени предложения за извършването на конкретните кампании, както и да се определи необходимият ресурс за това. Ако този график предварително се обяви на населението ще може на по- късен етап да се организира по-лесно, а населението ще бъде подготвено за него.

Начини за предоставяне на информация относно общинските услуги в областта на управление на отпадъците

Основната форма за предоставяне на информация е интернет страницата навсяка една от общините:

На интернет страницата си общината трябва да осигурява на населението информация за услугите за отпадъци, които предоставя и за съответните задължения на гражданите и фирмите. Съгласно законодателството и нормативаната уредба на страната, на интернет страницата на общината трябва да се публикуват:

− стратегии, програми, общинската наредба за управление на дейностите по отпадъците и други местни документи, свързани с управлението на отпадъците;
− график за извозване до РДО Севлиево на твърди битови отпадъци, генерирани от жилищни и нежилищни имоти в общините за съответната година;
− график за извозване на разделно събраните отпадъци от опаковки;
− регистър на площадките за отпадъци на територията на Община Севлиево;
− информация за реда и начина за предаване на строителните отпадъци от домакинствата;

− информация за реда и начина за предаване на биоразградими отпадъци към съоръженията за компостиране в община Севлиево и община Дряново;
− информация за реда и начина на ползване на трите площадки за компостиране на място в община Севлиево, община Дряново и община Сухиндол;
− информация за реда и начина на домашно компостиране
− информация за организираните кампании за разделно събиране на МРО;

За постигане количествените цели в с-р "Отпадъци" на ниво регион Севлиево, чрез прилагане на мерки, съгласно йерархията при управление на отпадъците - предотвратя ване, подготовка за повторна употреба, рециклиране, са предприети действия за увеличаване количеството отпадъци предадени за оползотворяване, както следва:

• Трите общини от регион Севлиево имат договори за предварително третиране на смесени битови отпадъци, преди оползотворяване с оператор на инсталация за сепариране "Еко-Титан Груп"АД. В периода от 01.01.2021г. до 31.12.2021г.:
- количеството отпадъци (с кодове: 19 12 01, 19 12 04 и 19 12 05) за оползотворяване от територията на Община Севлиево са 6297.844 тона, а за обезвреждане са 5028.316 тона;
- количеството отпадъци (с кодове: 19 12 01, 19 12 04 и 19 12 05) за оползотворяване от тери торията на община Община Дряново са 1529.769 тона, а за обезвреждане са 1296.891тона;
- количество то отпадъци (с кодове: 19 12 01, 19 12 04 и 19 12 05) за оползотворяване от територията на община Сухиндол са 346.971 тона, а за обезвреждане са 274.389 тона;

• Трите общини от регион Севлиево имат договори с "РДО-Севлиево" ООД, което отговаря за организиране на системата за разделно събиране на биоразградими отпадъци. За 2021 г., количеството биоразградими отпадъци (с код 20 02 01) от територията на Община Севлиево е 557.740 тона. За 2021 г., количеството биоразградими отпадъци от кухни и заведения за обществено хранене (с код 20 01 08), от територията на Община Дряново е 0.790 тона. В годишния отчет на РСУО регион Севлиево за 2021 год., липсват данни за количество биоразградими отпадъци от територията на Община Сухиндол.

Община Севлиево

С решение №177/19.10.2021г. на Общински съвет - Севлиево е прието изменение и допълнение на Наредбата за дейности по управление на отпадъците на територията на Община Севлиево, с което се регулира съхраняването, разкомплектоването и управлението на излезли от употреба МПС. На сайта на общината е виден стар вариант-2019г. на наредбата

• Съгласно договорености между Община Севлиево и "Еко-Титан Груп"АД, на терито рията на гр. Севлиево е организирана система за разделно събиране на отпадъци от опаковки. Системата се състои от контейнери тип "иглу" с жълт и зелен цвят. Количествата разделно събрани отпадъци от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки, през 2021 г. е 20.840 тона, в т.ч. отпадъци от хартия и картон (код 15 0101) - 11720 тона; отпадъци от пластмаса (код 15 01 02) - 6.740 тона и отпадъци от стъклени опаковки (15 01 07) - 2.380 тона.

• Съгласно договорености между Община Севлиево и "Хедуей интернешънъл"ЕООД, на територията на общината е организирана система за разделно събиране, транспортиране и третиране на текстилни отпадъци. Цели се рационално оползотворяване на отпадъци от текстил и облекло, намаляване на депонираните отпадъци, подобряване на екологичните показатели на територията на общината. В периода от 01.01.2021г. до 31.12.2021г. от територията на Община Севлиево събраното количество отпадъци от облекла (с код 20 01 10) е 14.900 тона;

• Съгласно договорености между Община Севлиево и "Елтехресурс" АД е организира на система за разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване на територията на общината. За 2021 г. събраното количество излязло от употре ба електрическо и електронно оборудване, различно от упоменатото в 20 01 21 и 20 01 23, съдържащо опасни компоненти е 1.119 тона.

Община Дряново

За постигане количествените цели в сектор "Отпадъци" на общинско ниво чрез прилагане на мерки, съгласно йерархията при управление на отпадъците - предотвратяване, подготовка за повторна употреба, рециклиране, са предприети действия за увеличаване количеството отпадъци предадени за рециклиране, както следва[7]:

• Съгласно сключен Договор за сътрудничество между Община Дряново и "Булекопак" АД, на територията на гр. Дряново е организирана система за разделно събиране на отпадъци от опаковки. Системата се състои от контейнери тип "иглу" с жълт и зелен цвят. Количествата разделно събрани отпадъци от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки, през 2021 г е 23.380 тона, от които количества нерециклируеми отпадъци, предадени за депониране са 21.440 тона;

• Съгласно сключен Договор между Община Дряново и "Еко батерии" АД на терито рията на община Дряново са организирана дейности по разделно събиране, съхраняване и предаване за предварително третиране, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане на негодни за употреба батерии и акумулатори. В периода от 01.01.2021г. до 31.12.2021г. от територията на Община Дряново събраното количество НУБА е 315.20 кг.;

• Организираната от Община Дряново и "Елтехресурс" АД кампания за разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване на територията на общината отчита добра активност. Събрани са над 50 броя информационно и телекомуни кационно оборудване и потребителски уреди (хладилници, телевизори, ел.печки и др.);

• Кампанията за разделно събиране на опасни отпадъци от домакинствата, организи рана съвместно с "Балбок Инженеринг"АД е част от системата за разделно събиране на отпадъци на община Дряново. Мобилни събирателни пунктове са организирани на 08.06.2021г и 20.10.2021г. В обявените пунктове са събрани 135.26 кг опасни отпадъци;

• Съгласно подписано споразумение за сътрудничество между Община Дряново и "Хедуей интернешънъл"ЕООД, на територията на общината е организирана система за раз делно събиране , транспортиране и третиране на текстилни отпадъци. Цели се рационално оползотворяване на отпадъци от текстил и облекло, намаляване на депонираните отпадъци, подобряване на екологичните показатели на територията на общината. В периода от 01.01. 2021г. до 31.12.2021г. от територията на Община Дряново събраното количество текстили отпадъци е 5.430 тона;

• С подписан през 2020г. меморандум за сътрудничество между Община Дряново и "Кроношпан България"ЕООД за рационално оползотворяване на дървесни отпадъци, образувани на територията на общината, се цели намаляване на депонираните отпадъци и подобряване на екологичните показатели на територията на общината. В периода от 01.01.2021г. до 31.12.2021г. от територията на Община Дряново за оползотворяване са предадени 10.760 тона дървесни отпадъци;

• На територията на община Дряново е изградено общинско съоръжение за компости ране на разделно събрани биоотпадъци. Съгласно договор, оператор на съоръжението е "РДО-Севлиево" ООД, което отговаря за организиране на системата за разделно събиране на биоразградими отпадъци. През 2021г. са предприети действия за поетапно въвеждане на системата, като първоначалният етап включва обекти за социални услуги на територията на гр, Дряново. За периода от 01.08.2021г. до 31.12.2021г. събраните биоотпадъци са 790 кг.;

• Закупени са 30 бр. 110 л кофи и 30 бр. Нови контейнери тип "бобър" и са ремонти рани стари съдове за отпадъци, с цел превенция и намаляване на изхвърлянето на отпадъци на нерегламентирани сметища;

• През 2020 г. на територията на Община Дряново е организирана система за разделно събиране на строителни и едрогабаритни отпадъци. За реализиране на системата са закупени бордови контейнеровоз и 9 бр. лифтдъмпер контейнери за строителни отпадъци;

[7] Годишен отчет за изпълнение на Програма за управление на Кмета на Община Дряново за мандат 2019-2023 г.

• С решение №384/30/08.2021г. на Общински съвет - Дряново (Протокол № 42) е приета Наредба за изграждане и опазване на зелената система на територията на община Дряново. С цел по-качествена и по ефективна работа по поддръжка на чистота и зелените площи, през 2021 г са закупени: 3 бензинови резачки, 2 електрически резачки, 2 храстореза и клононтрошач. Извършен е и ремонт на инструменти и техника.

• С решение №385/30/08.2021г. на Общински съвет - Дряново (Протокол № 42) е прието изменение на Наредбата за управление на отпадъците на територията на Община Дряново, с което се регулира съхраняването, разкомплектоването и управлението на излезли от употреба МПС.

Община Сухиндол

• Съгласно договореност между Община Сухиндол и "Еко Партнърс България" АД, на територията на гр. Сухиндол е организирана система за разделно събиране на отпадъци от опаковки. Системата се състои от пет двойки контейнери тип "иглу" с жълт и зелен цвят. Количествата разделно събрани отпадъци от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки, през 2021 г. е 0 660 тона, в т.ч. отпадъци от хартия и картон (код 15 01 01) - 0.380 тона; отпадъци от пластмаса (код 15 01 02) - 0.160 тона и отпадъци от смесени опаковки (15 01 06) - 0.120 тона.

• През 2020г., на територията на община Дряново е изградено общинско съоръжение за компостиране на място на разделно събрани биоотпадъци. Системата за децентрализирано разделно събране и оползотворяване на биоотпадъци се въвежда в експлоатация.

Наредбите по чл. 22 от ЗУО на трите общини в раздел Преходни и заключителни разпоредби обясняват значението на термините "предотвратяване", "повторна употреба", "рециклиране", "оползотворяване" и "обезвреждане", но все още не обясняват необходимост та и не поставят изисквания лицата, при чиято дейност се образуват и/или третират отпадъци, да прилагат приоритетен ред (йерархия) при управлението на отпадъците, а именно:

1. предотвратяване на образуването им;
2. подготовка за повторна употреба;
3. рециклиране;
4. друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия;
5. обезвреждане.

Изводи и препоръки:

Основните изводи от анализа на мерките и съществуващи практики по предотвратя ване образуването на отпадъците на територията на общините от РСУО регион Севлиево позволяват да се направят следните изводи и препоръки:

- Трите общини изпълняват ангажиментите за консултации с обществеността, произти чащи от екологичното законодателство, като предоставят възможност на общността, да участва в процеса на вземане на решения по изготвяне на планове и програми и по инвести ционни предложения на територията;
- Информацията, по отношение управление на отпадъците, достига до гражданите по различен начин. Интернет страниците на общините са основния обмен на информация. Този начин на разпространение не е напълно достатъчен, тъй като част от населението няма достъп до електронната мрежа и това ограничава техните възможности да се запознаят с дейността. Паради тази причина допълнителен обмен на информация се осъществява чрез публикуване на съобщения на информационното табло в центъра на административно обслужване и в кметствата на малките населени места;
- Необходимо е провеждане на повече информационни кампании чрез организиране на срещи или информиране на населението, чрез средствата за масово осведомяване. По този начин се цели по-голяма част от населението да има достъп до информацията и да се привлече тяхното активно участие. Постигнатите резултати до тук по отношение на информи

раността и предоставянето на информация на гражданите е добро в община Дряново, задоволително в община Севлиево и крайно оскъдно и незадоволително в община Сухиндол. Необходимо е значително подобряване в информираността на гражданите и увеличаване на кампаниите, чрез което ще се увеличат възможностите на общините за достигане на набелязаните мерки в развитието на дейността по управлението на отпадъците;

- За осигуряване на прозрачност при изпълнение на общинската политика за управление на отпадъците е необходимо ежегодно публикуване на годишни отчети за изпълнение на настоящата Програма за управление на отпадъците до 2028 г. на интернет страниците на общините;
- С въвеждане на новите изисквания на ЗМДТ за определяне на такса битови отпадъци и възможността за освобождаване на 100% от заплащане на отчисленията за депониране, при намаляване количеството на депонирани биоразградими отпадъци, предотвратяването, повторната употреба и рециклирането стават все по-важни за домакинствата. Ефектите от схемите с такси могат да бъдат измервани най-вече в подобрени нива на рециклиране, а това налага пълноценна осведоменост на гражданите;
- Възможни действия за предотвратяване образуването на отпадъците, могат да бъдат насочени към:

* намаляване на използването на продукти за еднократна употреба от пластмаса на територията на общината в детските градини и училищата;
* ограничаване ползването на определени масово разпространени отпадъци, като полиетиленови пазарски торбички;
* намаляване на използването на хартия чрез по-интензивно използване на електронно управление и е-услуги от общинските администрации;
* закупуване на храна и насипни продукти в (собствени) контейнери за многократна употреба (напр. стъклени), е добра практика, която може да се организира съвместно както с търговски вериги, така и с отделни магазини и производители;
* организиране на базари за обмен на употребявани вещи като: детски дрехи и играчки, спортни уреди, вещи за бита, книги, дрехи и др.;
* насърчаване на населението към компостиране на място и домашно компостиране.

Създаването на партньорства между институциите, бизнеса и научните среди за минимизира не на отпадъците и за ресурсна ефективност е добра практика, която е подходящо да се насърчава.

- За постигане количествените цели в сектор "Отпадъци" на ниво регион Севлиево, чрез прилагане на мерки, съгласно йерархията при управление на отпадъците - предотвратя ване, подготовка за повторна употреба, рециклиране, са предприети следните действия за увеличаване количеството отпадъци предадени за оползотворяване: Трите общини от регион Севлиево имат договори за предварително третиране на смесени битови отпадъци, преди оползотворяване с оператор на инсталация за сепариране "Еко-Титан Груп"АД. Трите общини от регион Севлиево имат договори с "РДО-Севлиево" ООД, което отговаря за организиране на системата за разделно събиране и третиране на биоотпадъци с цел рецикли ране и Обезвреждане на отпадъци.
- За постигане количествените цели в сектор "Отпадъци" на общинско ниво чрез прилагане на мерки, съгласно йерархията при управление на отпадъците - предотвратяване, подготовка за повторна употреба, рециклиране, са предприети действия за увеличаване количеството отпадъци предадени за рециклиране, и за намаляване на количеството отпадъци предадени за обезвреждане:
- Трите общини от регион Севлиево, изпълняват дейности по "Разделно събиране на отпадъци от опаковки" и всяка община съвместно с лице опериращо с отпадъци от опаковки е изградила система за разделно събиране, в обхвата на територията на гр. Севлиево, на гр. Дряново и на гр. Сухиндол;
- Позитивна е практиката на сътрудничество на двете общини Севлиево и Дряново с "Хедуей интернешънъл"ЕООД - оператор за Разделно събиране на отпадъци от текстил и

облекло. Усъвършенстването на изградените системи за разделно събиране на текстилни отпадъци и оползотворяването им намалява щетите на околната среда от третирането на образуваните текстилни отпадъци.

- Позитивни са практиките на изградените системи за разделно събиране на общините Севлиево и Дряново с "Елтехресурс"АД - оператор за Разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване от бита, както и изградените системи за разделно събиране от територията на Община Дряново на: Негодни за употреба батерии и акумулатори (с оператор "Екобатерии"АД-София); на Опасни отпадъци от домакинствата (с оператор "Балбок Инженеринг"АД) и за Рационално оползотворяване на дървесни отпадъци (с оператор "Кроношпан България" ЕООД). Отделянето и третирането с цел рециклиране на тези специфични отпадъци от бита намалява количеството на потока отпадъци насочен за обезвреждане и увеличава количеството отападъци насочени към четвърто и трето ниво от приоритетния ред (йерархия) при управлението на отпадъците.
- Необходими са действия в посока повишаване капацитета на институциите, най-вече общинските администрации, по отношение на нормативните изисквания, процесите и практиките по предотвратяване образуването на отпадъци.
- Необходимо е повишаване на информираността на населението за ползите от предот вратяване на образуването на отпадъците чрез разпространяване на интересна, полезна и достъпна информация.
- Общините от региона следва да поставят в нормативните си документи изискването при управлението на отпадъците да се прилага приоритетен ред (йерархия), съгласно чл.6 на ЗУО, а именно: предотвратяване; подготовка за повторна употреба; рециклиране; друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия; Обезвреждане;
- Общините от региона следва да подготвят и да изпълняват местни проекти, които допринасят за управлението на отпадъците чрез най-високите нива в йерархията за управление на отпадъци и за повишаването на самосъзнанието за прилагане на мерки на индивидуално ниво за предотвратяване образуването на отпадъците и разделно събиране на специфични потоци отпадъци.

IV.10. Анализ на икономическите инструменти и стимули в областта на управле нието на отпадъците и ефективносттс от действието им

Настоящият анализ е разработен с цел да даде отговор на следните въпроси:

- Кои са икономическите инструменти и стимули, които се прилагат в общините от РСУО Регион Севлиево;
- Какви са общите приходи от ТБО и каква е структурата и събираемостта на приходите от такса битови отпадъци за периода 2016-2021 г; прилагат ли се стимулиращи елементи за екологосъобразно управление на отпадъците при определяне на размера на ТБО;
- Какви са дължимите суми за обезпеченията и отчисленията по чл. 60 и чл. 64 от ЗУО и каква е степента на заплащане на дължимите суми по тези обезпечения и отчисления; какви суми са акумулирани по сметките в РИОСВ за периода 2011-2021 г.

Какъв подход се прилага от общината за определяне на размера на цените и таксите за услуги за управление на битовите отпадъци.

IV.10.1. Анализ на икономическите инструменти и стимули в сектора за управле ние на отпадъците

Икономическите инструменти в сектора за управление на отпадъците са механизми, въведени от държавата, които правят по-изгодно за населението и бизнеса да рециклират и оползотворяват отпадъци, вместо да ги депонират. Най-общо икономическите инструменти могат да бъдат обединени в няколко групи:

- *Такса за депониране* на битови отпадъци. Тази група инструменти включва разнообразни такси за депониране на отпадъци на депа, такси за изгаряне на отпадъци в инсинератори, както и различни по вид забрани за депониране и изгаряне на отпадъци;
- *Схеми плащане при изхвърляне*. Това са инструменти, при които населението и бизнеса заплащат за събирането, извозването и третирането на генерираните от тях отпадъци. Тези схеми са пряко свързани с количеството на генерираните от съответните лица отпадъци, като те заплащат на кг/чувал/контейнер и т.н.
- *Схема за отговорност на производителя*. Това са схеми, при които производителите и вносителите на дадени продукти, чиято употреба създава масово разпространени отпадъци, се задължават за финансиране и организиране на дейностите по оползотворяване на тези отпадъци;
- *Екологични данъци и такси* върху продукти – въвеждат се с цел намаляване или дори премахне употребата на определени продукти, които са вредни за околната среда.
- *Банкови гаранции и застраховки* – въвеждат се с цел покриване на риска от извършва не на определени дейности, например за трансграничен превоз на отпадъци.

Възприетият подход за финансиране на дейностите по управление на отпадъците се основава на принципа „замърсителят плаща", с който се въвежда с такса "Битови отпадъци" за населението, на основание чл. 62 и чл. 63 от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ). Общинският съвет на съответната община определя размера на такса "Битови отпадъци" за дейностите, предвидени със ЗМДТ. Общинският съвет приема наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги, в т.ч. и таксата "Битови отпадъци", на основание чл. 9 от ЗМДТ.

Община Севлиево

Съгласно приетата Наредба за определяне на администрирането на местните такси и цени на услугите на територията на община Севлиево (посл. изм. с Решение№104/30.0 2022г. на ОС-Севлиево), такса за битови отпадъци се заплаща за услуги по събирането и извозване то, обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържа не чистотата на териториите за обществено ползване. Определя се в годишен размер за всяко населено място с решение на Общински съвет Севлиево ежегодно въз основа на одобрена план-сметка, включваща необходимите разходи за всяка дейност по отделно.

Размерът на такса битови отпадъци за жилищните и нежилищните имоти се определя в левове, съобразно вида и броя на съдовете за събиране и съхранение на отпадъците на база разходите по чл.14, ал.2, т.1, 2 и 3 от тази наредба. В този случай се заплаща и такса за поддържане на чистота на териториите за обществено ползване в населените места пропорционално върху данъчната оценка на имота. Лицата, които заплащат таксата на база съдове, подават за целта декларация по утвърден образец и в срок, определен в тази наредба. Имотите, за които не е подадена декларация по образец в предвидените срокове, се облагат пропорционално в промил на данъчната оценка на имота, определена съгласно чл.20 и чл.21 от Закона за местните данъци и такси.

За имоти на физически и юридически лица, попадащи извън границите на организира ното сметосъбиране и сметоизвозване по чл. 14, ал. 6, се събира такса за обезвреждане на БО в депа или други съоръжения и за поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в размер, пропорционален в промил на данъчната оценка, определена съгласно чл. 20 и чл. 21 от ЗМДТ. За горното обстоятелство се подават декларации по утвърден образец .

За имоти публична общинска и държавна собственост, които се ползват по предназна чение (учебни и детски заведения; социални заведения и обслуждащи звена; културни, исторически, спортни и административни обекти), както и за имотите на общинска болница МБАЛ „Д-р Стойчо Христов" гр. Севлиево, ползвани по предназначение за болнична помощ, се събира такса в размер, пропорционален в промил на данъчната оценка, определена съгласно чл.20 и чл.21 от ЗМДТ. За ползването на имота по предназначение се подава декла

рация по образец. За тези имоти се събира такса БО в размер на 25 на сто от дължимата такса, определена за съответната година съгласно ЗМДТ.

Не се събира такса за услугата „сметосъбиране и сметоизвозване" на БО за имоти, които не се ползват през цялата година (с подадена декларация по утвърден образец). За тези имоти се събира такса за обезвреждане на битови отпадъци в депа или други съоръжения и за поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване.

Одобрената от ОС-Севлиево План-сметка за таксата битови отпадъци за жилищни и нежилищ ни имоти включва към 2021 г.:

а) промила за сметосъбиране и сметоизвозване

б) промила за поддържане на депа

в) промила за за поддържане на територии за обществено ползване (съобразно разходи по т.4)

№	Населено място / населени места / район	Събиране и транспорти ране на БО	Поддържане и експлоатация на депата	Поддържане чистотата на териториите за обществено ползване	Общо (про-мила)
За Домакинствата					
1	Жилищни	1.49 ‰	1.30 ‰	0.72 ‰	3,51
2	Нежилищни	2.48 ‰	1.94 ‰	0.94 ‰	5,36
За юридическите лица					
1	Жилищни	1.49 ‰	1.30 ‰	0.72 ‰	3,51
2	Нежилищни	2.48 ‰	1.94 ‰	0.94 ‰	5,36
За имоти публична общинска и държавна собственост, по предназначение					
1	Нежилищни	0.62 ‰	0.485 ‰	0.235 ‰	1.34

г) таксата на един контейнер за лица с над 100 работника или над 500 000 лв. отчетна стойност (или данъчна оценка в случаите, когато тя е по висока) на база разходите по т.1-3, независимо от честотата на изхвърляне. - **3 517,00 лв.** за контейнер тип „бобър" + услугата за поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в размер на 0.94 ‰ от данъчната оценка на имота.

д) таксата на един контейнер за лица с до 100 работника или до 500 000 лв. отчетна стойност (или данъчна оценка в случаите, когато тя е по висока) на база разходите по т.1-3 според честотата на изхвърляне (веднъж или два пъти месечно или веднъж два или три пъти седмич но), както и такса за едно събиране на съд по заявка. - **3 517,00 лв.** за контейнер тип „бобър" + услугата за поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в размер на 0.94 ‰ от данъчната оценка на имота.

Информация за приходите от такса битови отпадъци за домакинствата и юридически те лица на територията на община Севлиево за периода 2015–2021г, е видна в таблицата долу.

Приходи от такса битови отпадъци за периода 2015 – 2021 г.

година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Общо приходи от такса битови отпадъци (хил. лв.):	1631	1839	1995	2143	2205	2457	2534
В т.ч. от:							
Домакинствата	784	795	920	1021	1025	1082	1200
Юридически лица	847	1044	1075	1122	1180	1375	1334

Приходите от такса битови отпадъци, генерирани от домакинствата е по-малък от този на бизнеса.

Разпределението на дяловете от постъпленията от такса битови отпадъци е предста вено в следващата таблица долу:

Структура на постъпленията от такса битови отпадъци за периода 2015–2021 г.

година	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Дял на приходите от такса битови отпадъци, платени от Домакинствата	48.07	43.23	46.12	47.64	46.48	44.04	47.36
Дял на приходите от такса битови отпадъци, платени от Юридически лица	51.93	56.77	53.88	52.36	53.52	55.96	52.64

В анализа към НПУО (101 общини) с данни за средни общини (10-50 хил жители):
Постъпленията от домакинствата са в границите на 35.9% (2015г) до 39.5% (2018 г), като тенденцията в Община Севлиево е близка, но по-висока от показателите за средните общини. Постъпленията от бизнеса са в диапазон от 64.1% (2015 г) до 60,5% (2018 г), като тенденцията в Община Севлиево се доближава, но е по-ниска от цитирания диапазон.

Информация за приходите на община Севлиево, от такса битови отпадъци на 1 жител и на 1тон отпадък е представена в таблицата долу.

Приходи от такса битови отпадъци/жител и на тон отпадък за периода 2015-2021г.

година	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Общо приходи от такса битови отпадъци (хил. лв.):	1631	1839	1995	2143	2205	2457	2534
Приходи от ТБО/ 1 жител (лв.)	48.15	55.15	60.71	66.17	69.00	77.49	80.94
Приходи от ТБО/ 1 тон отпадъци	141.87	175.13	196.72	203.55	210.94	214.27	224.12

* Приходите от такса битови отпадъци отнесени към средногодишното население по място живеене (данни НСИ https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/reports/result.jsf?x_2=300) показват постепенно и устойчиво нарастване през годините.
* Приходи от ТБО/ 1 тон отпадъци също нарастват в пропорция, съотносима на приходите от ТБО/ 1 жител.

Приходите от такса битови отпадъци отнесени към населението са изследвани в НПУО за периода 2015-2018 г, което позволява сравнителен анализ, само в обхвата на съвпадащите години, виден долу.

Сравнителен анализ за показателите от такса битови отпадъци на 1 жител спрямо НПУО 2021 – 2028 г.

	2016	2017	2018
Приходи от такса битови отпадъци на 1 жител (в лв.)			
Приходи от такса битови отпадъци/1 жител средни общини (10-50 хил. жители) НПУО	58.64	62.06	66,24
Приходи от такса битови отпадъци /1 жител средно за България НПУО	77,59	79,40	84,10
Приходи от такса битови отпадъци /1 жител за община Севлиево	55.15	60.71	66.17
Приходи от такса битови отпадъци на 1 тон отпадък (в лв.)			
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци средни общини (10-50 хил. жители) НПУО	90.40	89.23	100.95
Приходи от такса битови отпадъци /1 тон отпадъци средно за България НПУО	173,54	166,90	186,57
Приходи от такса битови отпадъци /1 тон отпадъци община Севлиево	175.13	196.72	203.55

* От направеното сравнение по показател “Приходи от такса битови отпадъци /1 жител за община Севлиево”, може да се направи извода, че за трите години от сравнимия с НПУО период, показателите на Община Севлиево са съотносимо близки, но по-ниски от тези, изчислени към НПУО, за средни общини (10-50 хил. жители).
* От направеното сравнение по показател “Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци”, може да се направи извода, че община Севлиево надвишава двойно стойностите на показателите изчислени към НПУО за средни общини (10-50 хил. жители), и че показателите на община Севлиево са сравними, но по-високи от изчислените от НПУО приходи от такса битови отпадъци /1 тон отпадъци средно за България.

Динамиката и относителният дял на приходите от такса битови отпадъци в общите приходи от такси и в общите бюджетни приходи на Община Севлиево са видни в приложена та долу таблица.

Динамика и относителен дял на приходите от такса битови отпадъци в общите приходи от такси и в общите бюджетни приходи на общината.

Година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Общо приходи от ТБО (лв.):	1631	1839	1995	2143	2205	2457	2534
Общо приходи от такси (лв.):	4670	5765	5250	5531	6074	6393	6990
Дял на приходите от ТБО в общо приходите от такси в %)	35	32	38	39	36	38	36
Общо бюджетни приходи (лв.)	6590	7382	9098	9081	9334	8850	10180
Дял на приходите от ТБО в бюджетните приходи на общината в %	25	25	12	24	24	28	25

* Видно от данните в горната таблица ТБО формира средно 36.3 % от приходите от такси на общината за периода 2015-2021 г. Делът на ТБО в общите бюджетни приходи на общината е относително висок на нива от 12 – 28 %. Данните за община Севлиево са по-високи от данните за дял на приходите от такса битови отпадъци в НПУО, където той е в границите между 10% за 2015г и 8.1% за 2018 г.

Община Дряново

Съгласно приетата Наредба за определяне на администрирането на местните такси и цени на услугите на територията на община Дряново с изм и доп. (посл. изм. и доп с Решение №58/30.05.2022г. на ОС-Дряново), такса за битови отпадъци се заплаща за услуги по събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места. Размерът на таксата се определя за всяка услуга поотделно, в годишен размер за всяко населено място с решение на общинския съвет, въз основа на одобрена план-сметка, включваща необходимите разходи за: 1. осигуряване на съдове за сухраняване на БО-контейнери, кофи и други: 2. събиране на БО и транспортирането им до депа или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им; 3. проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за БО или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на БО, включително отчисленията по чл.60 и чл.64 от ЗУО; почистване на териториите за обществено ползване.

- за жилищни имоти, таксата се определя на база данъчна оценка на имотите, като промил;
- за нежилищни имоти таксата по т 1-3 се определя на база заявени съдове и честота на сметосъбиране, или на база по-високата от отчетната стойност и данъчната оценка на имотите, като промил, а по т.4 се определя на база по-високата от отчетната стойност и данъчната оценка на имотите, като промил;

Одобрената от ОС-Дряново План-сметка за таксата битови отпадъци за жилищни и нежилищ ни имоти включва:

а) промила за сметосъбиране и сметоизвозване (съобразно разходи по т.1 и 2)

б) промила за поддържане на депа (съобразно разходи по т.3)

в) промила за за поддържане на територии за обществено ползване (съобразно разходи по т.4)

№	Населено място / населени места/ район	Събиране и транспорти ране на БО	Поддържане и експлоатация на депата	Поддържане чистотата на териториите за обществено ползване	Общо (про-мила)
За домакинствата					
		2.5 ‰	2.7 ‰	1.5 ‰	6.7
За юридическите лица					
		2.5 ‰	2.7 ‰	1.5 ‰	6.7

г) таксата на един контейнер за лица с над 100 работника или над 500 000 лв. отчетна стойност (или данъчна оценка в случаите, когато тя е по висока) на база разходите по т.1-3, независимо от честотата на изхвърляне - 2200 лв.
д) таксата на един контейнер за лица с до 100 работника или до 500 000 лв. отчетна стойност (или данъчна оценка в случаите, когато тя е по висока) на база разходите по т.1-3 според честотата на изхвърляне (веднъж или два пъти месечно или веднъж два или три пъти седмич но), както и такса за едно събиране на съд по заявка. 2700 лв. за 3 пъти седмично; 1900 лв. за 2 пъти седмично; 970 лв. за 1 път седмично; 575 лв. за 2 пъти месечно.

Таблица Приходи от такса битови отпадъци за периода 2015 – 2021 г.

година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Общо приходи от такса битови отпадъци (хил. лв.):	479	595	528	549	532	629	726
В т.ч. от:							
Домакинствата	295	318	328	334	350	366	465
Юридически лица	184	277	200	215	182	263	261

Приходите от такса битови отпадъци, генерирани от домакинствата е устойчиво по-висок от този на бизнеса.

Таблица Структура на постъпленията от такса битови отпадъци за периода 2015–2021 г. Разпределение на дяловете от постъпленията от такса битови отпадъци:

година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Дял на приходите от такса битови отпадъци, платени от Домакинствата	61.59	53.45	62.12	60.84	65.79	58.19	64.05
Дял на приходите от такса битови отпадъци, платени от Юридически лица	38.41	46.55	37.88	39.16	34.21	41.81	35.95

Таблица Приходи от такса битови отпадъци / жител и на тон отпадък за периода 2015–2021 г.

година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Общо приходи от такса битови отпадъци (хил. лв.):	479	595	528	549	532	629	726
Приходи от ТБО/ 1 жител (лв.)	52.22	65.79	59.61	63.58	62.87	71.13	85.99
Приходи от ТБО/ 1 тон отпадъци	174.28	225.09	196.97	192.91	189.51	227.04	260.98

* Приходите от такса битови отпадъци отнесени към средногодишното население по място живеене (данни НСИ https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/reports/result.jsf?x_2=300) показват постепенно и устойчиво нарастване през годините.
* Приходи от ТБО/ 1 тон отпадъци в община Сухиндол са значително по-високи от приходите от ТБО/ 1 жител в обшините Дряново и Севлиево.

Таблица Сравнителен анализ за показателите от такса битови отпадъци на 1 жител спрямо НПУО 2021 – 2028 г.

	2016	**2017**	**2018**
Приходи от такса битови отпадъци на 1 жител (в лв.)			
Приходи от такса битови отпадъци/1 жител малки общини (под 10 хил. жители) НПУО	48.23	52.42	56.56
Приходи от такса битови отпадъци /1 жител средно за България НПУО	77,59	79,40	84,10
Приходи от такса битови отпадъци /1 жител община Дряново	65..79	59.61	63.58
Приходи от такса битови отпадъци на 1 тон отпадък (в лв.)			
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци малки общини (под 10 хил. жители) НПУО	166.51	176.54	200.00
Приходи от такса битови отпадъци /1 тон отпадъци средно за България НПУО	173,54	166,90	186,57
Приходи от такса битови отпадъци /1 тон отпадъци община Дряново	225.09	196.97	192.91

* От направеното сравнение по показател “Приходи от такса битови отпадъци /1 жител за община ”, може да се направи извода, че за трите години от сравнимия с НПУО период, показателите на Община Дряново са съотносимо близки, но по-високи от тези, изчислени към НПУО, за малки общини (под 10 хил. жители) и по-ниски от средните за страната.
* От направеното сравнение по показател “Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци”, може да се направи извода, че община Дряново надвишава стойностите на показателите изчислени към НПУО за малки общини (под 10 хил. жители), и че показателите на община Дряново са сравними, но по-високи от изчислените от НПУО приходи от такса битови отпадъци /1 тон отпадъци средно за България.

Таблица Динамиката и относителният дял на приходите от такса битови отпадъци в общите приходи от такси и в общите бюджетни приходи на общината.

Година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Общо приходи от ТБО (лв.):	479	595	528	549	532	629	726
Общо приходи от такси (лв.):	692	853	755	783	742	813	877
Дял на приходите от ТБО в общо приходите от такси в %)	69	70	70	70	72	77	83
Общо бюджетни приходи (лв.)	1360	1980	1669	1638	1698	1746	2732
Дял на приходите от ТБО в бюджетните приходи на общината в %	35	30	32	34	31	36	27

* Видно от данните в горната таблица ТБО формира средно 73 % от приходите от такси на общината за периода 2015-2021 г. Делът на ТБО в общите бюджетни приходи на общината е относително висок - средно 32.14 %. Данните за община Дряново са по-високи от данните за дял на приходите от такса битови отпадъци в НПУО, където той е в границите между 10% за 2015г и 8.1% за 2018 г.

Община Сухиндол

Съгласно приетата Наредба за определяне на администрирането на местните такси и цени на услугите на територията на община Сухиндол (приета с Решение № 104/21.10.2020 г. на ОС - Сухиндол.Изм. и доп. с Решение №170 от 29.04.2021 г), таксата за битови отпадъци се определя в левове и в годишен размер за всяко населено място с решение на ОС-Сухиндол въз основа на одобрена план-сметка, пропорционално върху следната основа:
1. за жилищни недвижими имоти, собственост на граждани и предприятия - пропорционално върху данъчната оценка, определена по норми, съгласно Приложение № 2 от ЗМДТ за всяка услуга поотделно
2. за нежилищни имоти – за услугите по събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места – съгласно определената основа в чл. 20 и чл. 21 от ЗМДТ или количество на битовите отпадъци.
3. За определяне на таксата по сметосъбиране и сметоизвозване според количеството на битовите отпадъци, в зависимост от броя и вида на съдовете за събиране на отпадъците, на база разходите по чл.14, ал.1, т.1, 2 и 3 от наредбата. Лицата, които заплащат таксата на база съдове, подават декларация по образец, съгласно Образец № 2 до 31октомври на предходната година. За придобитите през годината имоти, декларацията се подава в двумесечен срок от датата на придобиването им.
Когато не може да се установи количеството на битовите отпадъци по т.2 за всеки отделен имот, размерът на таксата се определя по по-високата между данъчната оценка и отчетната стойност на нежилищните имоти на предприятията, фирми и учреждения.
В случаите по т. 2 се заплаща и такса за поддържане чистотата на територите за обществено ползване в населените места по по-високата между данъчната оценка и отчетната стойност на нежилищните имоти на предприятията, фирми и учреждения.

Одобрената от ОС-Сухиндол План-сметка за таксата битови отпадъци за жилищни и нежилищ ни имоти включва:

а) промила за сметосъбиране и сметоизвозване (съобразно разходи по т.1 и 2)

б) промила за поддържане на депа (съобразно разходи по т.3)

в) промила за за поддържане на територии за обществено ползване (съобразно разходи по т.4)

№	Населено място / населени места/ район	Събиране и транспорти ране на БО	Поддържане и експлоатация на депата	Поддържане чистотата на територите за обществено ползване	Общо (про-мила)
За домакинствата					
1	Гр. Сухиндол	3,3	3,1	3,1	9,5
2	Всички населени места на територията на община Сухиндол	3,3	3,1	3,1	9,5
За юридическите лица					
1	Гр. Сухиндол	6,5	4,5	4,5	15,5
2	Всички населени места на територията на община Сухиндол	6,5	4,5	4,5	15,5

г) таксата на един контейнер за лица с над 100 работника или над 500 000 лв. отчетна стойност (или данъчна оценка в случаите, когато тя е по висока) на база разходите по т.1-3, независимо от честотата на изхвърляне. Такса за 1 брой съд/годишно - 5 750,00 лв. за контейнер тип „бобър" + услугата за поддържане на чистотата на територите за обществено ползване в размер на 4.5 ‰ от данъчната оценка на имота.

д) таксата на един контейнер за лица с до 100 работника или до 500 000 лв. отчетна стойност (или данъчна оценка в случаите, когато тя е по висока) на база разходите по т.1-3 според честотата на изхвърляне (веднъж или два пъти месечно или веднъж два или три пъти седмич но), както и такса за едно събиране на съд по заявка. Такса за 1 брой съд/годишно - 5 750,00 лв. за контейнер тип „бобър" + услугата за поддържане на чистотата на територите за обществено ползване в размер на 4.5 ‰ от данъчната оценка на имота.

Таблица Приходи от такса битови отпадъци на Община Сухиндол, за периода 2015 – 2021 г.

година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Общо приходи от такса битови отпадъци (хил. лв.):	205	183	155	191	172	175	248
В т.ч. от:							
Домакинствата	76	85	75	73	75	76	100
Юридически лица	129	98	80	118	97	99	148

Приходите от такса битови отпадъци, генерирани от бизнеса е устойчиво по-висок от този на домакинствата

Таблица Структура на постъпленията от такса битови отпадъци за периода 2015–2021 г.

година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Дял на приходите от такса битови отпадъци, платени от Домакинствата	37.07	46.45	48.39	38.22	43.60	43.43	40.32
Дял на приходите от такса битови отпадъци, платени от Юридически лица	62.93	53.55	51.61	61.78	56.40	56.57	59.68

Таблица Приходи от такса битови отпадъци / жител и на тон отпадък за периода 2015–2021 г.

година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Общо приходи от такса битови отпадъци (лв.):	204972	183111	154752	191141	171688	174639	248469
Приходи от ТБО/ 1 жител (лв.)	84.82	76.01	65.99	83.63	77.08	79.94	115.89
Приходи от ТБО/ 1 тон отпадъци	514.69	535.88	402,18	354.43	311.18	303.20	399.88

* Приходите от такса битови отпадъци отнесени към средногодишното население по място живеене (данни НСИ https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/reports/result.jsf?x_2=300) показват постепенно и устойчиво нарастване през годините.
* Приходи от ТБО/ 1 тон отпадъци също нарастват в пропорция, съотносима на приходите от ТБО/ 1 жител.

Таблица Сравнителен анализ за показателите от такса битови отпадъци на 1 жител спрямо НПУО 2021 – 2028 г.

	2016	**2017**	**2018**
Приходи от такса битови отпадъци на 1 жител (в лв.)			
Приходи от такса битови отпадъци/1 жител малки общини (под 10 хил. жители) НПУО	48.23	52.42	56.56
Приходи от такса битови отпадъци /1 жител средно за България НПУО	77,59	79,40	84,10
Приходи от такса битови отпадъци /1 жител община Сухиндол	76.01	65.99	83.63
Приходи от такса битови отпадъци на 1 тон отпадък (в лв.)			
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци малки общини (под 10 хил. жители) НПУО	166.51	176.54	200.00
Приходи от такса битови отпадъци /1 тон отпадъци средно за България НПУО	173,54	166,90	186,57
Приходи от такса битови отпадъци /1 тон отпадъци община Сухиндол	535.88	402,18	354.43

* От направеното сравнение по показател “Приходи от такса битови отпадъци /1 жител за община ”, може да се направи извода, че за трите години от сравнимия с НПУО период, показателите на Община Сухиндол са по-високи от тези, изчислени към НПУО, за малки общини (под 10 хил. жители) и съотносимо близки, но по-ниски от средните за страната.
* От направеното сравнение по показател “Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци”, може да се направи извода, че община Сухиндол значително надвишава стойностите на показателите изчислени към НПУО както за малки общини (под 10 хил. жители), и така и изчислените от НПУО приходи от такса битови отпадъци /1 тон отпадъци средно за България.

Таблица Динамиката и относителният дял на приходите от такса битови отпадъци в общите приходи от такси и в общите бюджетни приходи на общината.

Година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Общо приходи от ТБО (лв.):	204972	183111	154752	191141	171688	174639	248469
Общо приходи от такси (лв.):	260193	237111	195328	232529	208342	205758	279065
Дял на приходите от ТБО в общо приходите от такси в %)	78,78	77,26	79,23	82,20	82,41	84,88	89,04
Общо бюджетни приходи (лв.)	613953	610627	531907	604923	537351	491189	726779
Дял на приходите от ТБО в бюджет ните приходи на общината в %	33,39	29,99	29,09	31,60	31,95	35,55	34,19

* Видно от данните в горната таблица ТБО формира средно 81.91 % от приходите от такси на общината за периода 2015-2021 г. Делът на ТБО в общите бюджетни приходи на общината е относително висок - средно 32.25 %. Данните за община Сухиндол са по-високи от данните за дял на приходите от такса битови отпадъци в НПУО, където той е в границите между 10% за 2015г и 8.1% за 2018 г.

IV.10.2. Обезпечения за покриване на последващите разходи за закриване на депа и отчисления за депониране (чл. 60 и чл. 64 от ЗУО)

Обезпечения по чл.60 от ЗУО

Те се правят за всеки тон депониран отпадък. Целта на обезпеченията е в периода на експлоатация на съответното депо да се акумулира финансов ресурс, който собственикът на депото да използва за неговото закриване и рекултивация, след изчерпване на капацитета му. Задължението за обезпеченията по чл. 60 се отнася и за общините, в случаите, в които те се

явяват собственици на депо за отпадъци, независимо дали става въпрос за битови, строителни или опасни отпадъци, като обезпеченията не могат да бъдат под формата на банкова гаранция. В случаите, в които дадено депо за отпадъци се използва от няколко общини на регионален принцип, обезпеченията се внасят пропорционално на количествата депонирани отпадъци. Важно е да се подчертае, че натрупаните средства остават притежание на собственика на депото.

Собственикът на депото превежда до последно число на текущия месец определените месечни вноски по обезпечението за предходния месец. При забавяне на преводите по банковата сметка се дължи законната лихва за всеки просрочен ден, но не повече от 20 на сто от дължимата/остатъчната сума. В същия срок собственикът на депото представя на компетентния орган информация за депонираните количества отпадъци за предходния месец. Дължимите суми за невнесени обезпечения се определят с акт за установяване на публично държавно вземане, издаден по реда на чл.166 от Данъчноосигурителния процесуален кодекс от директора на РИОСВ, на чиято територия се намира депото.

В случай, че събраните средства в сметката са недостатъчни за приключване на дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото, собственикът на депото осигурява остатъка от средствата.

Когато след приключване на дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото останат средства на общината в сметката в РИОСВ, същите подлежат на възстановяване на общината за извършване на дейности по управление на отпадъците.

Отчисления по чл.64 от ЗУО.

Тези отчисления се правят за всеки тон депонирани отпадъци. Натрупаните средства се разходват за дейности по изграждане на нови съоръжения за третиране на битови и строителни отпадъци, осигуряващи изпълнение от общините на изискванията на закона и подзаконовите нормативни актове по прилагането му. Средствата могат да бъдат разходвани за извършването на последващи разходи, свързани с изградените съоръжения и инсталации за оползотворяване на битови отпадъци.

Отчисленията се превеждат от собственика на депото ежемесечно по банкова сметка за чужди средства на РИОСВ, на чиято територия се намира депото. Целта на отчисленията като икономически инструмент е да стимулират общините да намалят количествата на депонираните отпадъци за сметка на рециклираните и оползотворени отпадъци и да се натрупат средства за изграждане на инфраструктура за третиране на отпадъците. В случаите, в които дадено депо за отпадъци се използва от няколко общини на регионален принцип, то отчисленията се внасят пропорционално на количествата депонирани отпадъци.

С последните изменения на Наредба №7/19.12.2013г. (с посл. Измен. и доп. ДВ.бр.77 от 16 септември 2021 г., размерът на отчисления по чл. 64 от ЗУО за регионални депа за неопасни отпадъци за всеки тон депониран отпадък е:

(изм. - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2020 г. - 69 лв./т;

(нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2021 г. - 82 лв./т;

(нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2022 г. и всяка следваща година - 95 лв./т;

Във връзка с изменението на отчисленията представени по-горе (през 2020 и 2021г.), са направени изменения в ЗУО чрез Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Данъчно – осигурителния процесуален кодекс (ДВ, бр. 105 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.), както следва:

§ 57. В Закона за управление на отпадъците (обн., ДВ, бр. 53 от 2012 г.; изм., бр. 66 от 2013 г.; бр. 61 от 2014 г.; изм., бр. 98 от 2014 г., бр.14 от 2015 г., бр. 105 от 2016 г., бр. 13, 85, 88 и 102 от 2017 г., бр. 53, 77 и 98 от 2018 г. и бр. 1,25, 56 и 81 от 2019 г.,) се правят следните изменения:

§ 58. (В сила от 11.12.2020г.) (1) Месечните обезпечения и отчисления за 2020 г. по чл. 60, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците за периода от 1 март

2020 г. до 31 декември 2020 г. остават по сметка на общината, която ги е събрала, и се разходват по решение на общинския съвет чрез вътрешни компенсирани промени, без да се изменя приетият от общинския съвет начин на определяне и размер на таксата за битови отпадъци.
(2) Регионалната инспекция по околната среда и водите, на чиято територия се намира съответното депо, възстановява от банковата сметка за чужди средства преведените и неусвоени от общините месечни обезпечения и отчисления за 2020 г. по чл. 60, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците за периода от 1 март 2020 г. до 31 декември 2020 г. в срок до 31 януари 2021 г. Възстановените средства по изречение първо се разходват по решение на общинския съвет при условията на ал. 1.

§ 59. (В сила от 11.12.2020г.) (1) За 2021 г. в разходите по чл. 62, т. 3 от Закона за местните данъци и такси може да бъдат включени и разходи за изпълнение на мерки по чл. 63 от Закона за здравето, извършени на територии за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината.
(2) Разходите по ал. 1 се осигуряват чрез вътрешни компенсирани промени, без да се изменя приетият от общинския съвет начин на определяне и размер на таксата за битови отпадъци.

§ 60. (В сила от 11.12.2020г.) (1) Месечните обезпечения и отчисления за 2021 г. по чл. 60, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците може да се разходват по решение на общинския съвет чрез вътрешни компенсирани промени, без да се изменя приетият от общинския съвет начин на определяне и размер на таксата за битови отпадъци.
(2) Дължимите месечни отчисления за 2021 г. по чл. 60, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците се внасят в срок до 31 декември 2021 г.
(3) За периода от 1 януари до 31 декември 2021 г. не се начисляват лихви върху дължимите суми за месечни отчисления по чл. 60, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците.

Анализ на дължими и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО

Община Севлиево

Таблицата долу представя данни за 2021г , като са разгледани дължимите и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО на Община Севлиево и е направено сравнение със средното за страната изпълнение на дължимите суми, за целия период от 2011 до 2020г., по обезпеченията и отчисленията в % (спрямо данните от НПУО 2021-2028г за средното застраната);

Таблица Дължими и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО – за периода януари 2011-четвърто тримесечие 2021 г., от Община Севлиево

Постъпили по сметка на РИОСВ отчисления по чл. 60 от ЗУО (лв.) - 160%	487 901.07 лв
Следва да постъпят по чл. 60 (лв.)	303 889. 27 лв
Постъпили /дължими чл. 60 (%)	0.00
Средно за страната изпълнение на дължимите суми по чл. 60 (НПУО 2021-2028 г.)	115.75 %
Постъпили по сметка на РИОСВ отчисления по чл. 64 от ЗУО (лв.) -	6 368 596. 35 лв
Следва да постъпят по чл. 64 (лв.)	3 221 532. 45 лв
Постъпили /дължими чл. 64 (%)	0.00
Постъпили/дължими чл. 64 от НПУО (%)	86.75%

Община Дряново

Таблицата долу представя данни за 2021г , като са разгледани дължимите и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО на Община Дряново и е направено сравнение със средното за страната изпълнение на дължимите суми, за целия период от 2011 до 2020г., по обезпеченията и отчисленията в % (спрямо данните от НПУО 2021-2028г за средното застраната);

Таблица Дължими и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО – за периода януари 2011-четвърто тримесечие 2021 г., от Община Дряново

Постъпили по сметка на РИОСВ отчисления по чл. 60 от ЗУО (лв.) - 99.49%	60 031.31 лв
Следва да постъпят по чл. 60 (лв.)	60 336. 26 лв
Постъпили /дължими чл. 60 (%)	304.95 лв
Средно за страната изпълнение на дължимите суми по чл. 60 (НПУО 2021-2028 г.)	115.75 %
Постъпили по сметка на РИОСВ отчисления по чл. 64 от ЗУО (лв.) - 98.74%	837 889.18 лв
Следва да постъпят по чл. 64 (лв.)	848 575. 4 лв
Постъпили /дължими чл. 64 (%)	10 686. 24 лв
Постъпили/дължими чл. 64 от НПУО (%)	86.75%

Община Сухиндол

Таблицата долу представя данни за 2021г , като са разгледани дължимите и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО на Община Сухиндол и е направено сравнение със средното за страната изпълнение на дължимите суми, за целия период от 2011 до 2020г., по обезпеченията и отчисленията в % (спрямо данните от НПУО 2021-2028г за средното застраната);

Таблица Дължими и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО – за периода януари 2011-четвърто тримесечие 2021 г.,., от Община Сухиндол

Постъпили по сметка на РИОСВ отчисления по чл. 60 от ЗУО (лв.) - 100%	9 053. 6 лв
Следва да постъпят по чл. 60 (лв.)	9 053. 6 лв
Постъпили /дължими чл. 60 (%)	0.00 лв
Средно за страната изпълнение на дължимите суми по чл. 60 (НПУО 2021-2028 г.)	115.75 %
Постъпили по сметка на РИОСВ отчисления по чл. 64 от ЗУО (лв.) - 100%	149 676. 47 лв
Следва да постъпят по чл. 64 (лв.)	149 676. 47 лв
Постъпили /дължими чл. 64 (%)	0.00 лв
Постъпили/дължими чл. 64 от НПУО (%)	86.75%

IV.10.3. Анализ на общо изразходвани суми по години на анализирания период от приходите от ТБО и от обезпеченията и отчисленията по ЗУО

Община Севлиево

Таблица Разходвани средства от натрупаните обезпечения и отчисления съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО за периода 2016-2021г по данни от Община Севлиево

Години	Разходвани средства, лв	Мотиви за разходване	Вид на натрупаните средствата
2016	265 000.00	СМР „Сепарираща инсталация – гр. Севлиево”	От отчисления по чл.64 от ЗУО
2017	432 815.76 400 000.00 218 019.42	Вноски - заем/ СМР „Сепарираща инсталация–гр. Севлиево” Допълнителни СМР дейности по „Сепарираща инсталация – гр. Севлиево” Окончателно плащане инженеринг „Сепарираща инсталация – гр. Севлиево”	От отчисления по чл.64 от ЗУО
2018	399 522.24	Вноски - заем/ СМР „Сепарираща инсталация–гр. Севлиево”	От отчисления по

	287 287.68 345 333.32	Възстановяване на разходи за сепариране на БО Закупуване на мотометачна машина	чл.64 от ЗУО
2019	399 522.24 374 994.31 43 231.51	Вноски - заем/ СМР „Сепарираща инсталация–гр. Севлиево” Закупуване на съдове за разделно събиране на био отпадъци Закупуване на биоразградими торби	От отчисления по чл.64 от ЗУО
2020	341 626.36 255 798.24 5 100.00 399 522.24	Възстановяване на разходи за сепариране на БО за 2019г. Възстановяване на разходи за сепариране на БО за 2020 Възстановяване на разходи за обработка на био отпадъци Вноски - заем/ СМР „Сепарираща инсталация–гр. Севлиево”	От отчисления по чл.64 от ЗУО
2021	366 228.21 199 944.00 299 940.00	Вноски - заем/ СМР „Сепарираща инсталация–гр. Севлиево” Закупуване на камион с кран Миячна машина	От отчисления по чл.64 от ЗУО

Община Дряново

Таблица Разходвани средства от натрупаните обезпечения и отчисления съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО за периода 2016-2021г от Община Дряново

Години на	**Разходвани средства, лв**	**Мотиви за разходване**	**Вид на натрупаните средствата**
2016			От отчисления по чл.64 от ЗУО
2017	82 740.00	Закупуване на сметосъбиращ автомобил	От отчисления по чл.64 от ЗУО
2018	77 522.83 77 040.00	Възстановяване на разходи за сепариране на БО Закупуване на сметосъбиращ автомобил	От отчисления по чл.64 от ЗУО
2019			От отчисления по чл.64 от ЗУО
2020	61 466.20 92 385.77 30 000.00 14 844.00 18 720.00	Възстановяване на разходи за сепариране на БО Възстановяване на разходи за сепариране на БО Закупуване на контейнеровоз за строителни отпадъци Закупуване на контейнери за СО 5бр. 5.5м^3 и 3бр. 5м^3 Закупуване на везна за инсталация за компостиране Дряново	От отчисления по чл.64 от ЗУО
2021			От отчисления по чл.64 от ЗУО

Община Сухиндол

Таблица Разходвани средства от натрупаните обезпечения и отчисления съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО за периода 2016-2021г от Община Сухиндол

Години	Разходвани средства, лв	Мотиви за разходване	Вид на натрупаните средствата
2016			От отчисления по чл.64 от ЗУО
2017			От отчисления по чл.64 от ЗУО
2018	83 777.32 13 699.26	Закупуване на сметосъбиращ автомобил Възстановяване на разходи за сепариране на БО	От отчисления по чл.64 от ЗУО
2019			От отчисления по чл.64 от ЗУО
2020	18 207.31 11 010.59	Възстановяване на разходи за сепариране на БО за 2019г. Закупуване на шредер за мулчиране на дървесни отпадъци	От отчисления по чл.64 от ЗУО
2021			От отчисления по чл.64 от ЗУО

- Във всички общини от региона, подхода за определяне на такса битови отпадъци се извършва според количеството на битовите отпадъци, в зависимост от броя и вида на съдовете за събиране на отпадъците, на база разходите по чл.14, ал.1, т.1, 2 и 3 от Наредба за определяне на администрирането на местните такси, а когато то не може да се установи – в левове на ползвател или пропорционално върху основа (данъчна оценка на имотите) определена от Общински съвет.
- На база разработения Анализ и оценка на въведените икономически инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им към Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г. относно приходите от ТБО на 1 жител и на тон отпадък за периода 2016 - 2018 г. правим следните изводи:
- В средно голямата община Севлиево приходите от такса битови отпадъци на 1 жител са съотносими, но по-ниски от определените в НПУО 2021-2028 г. за средно големи общини.
- В малките общини Дряново и Сухиндол приходите от такса битови отпадъци на 1 жител са съотносимо близки, но по-високи от тези, изчислени към НПУО, за малки общини (под 10 хил. жители) и по-ниски от средните за страната.
- В средно голямата община Севлиево приходите от такса битови отпадъци /1 тон отпадък надвишават тези за средно големи общини и са съотносими, но малко по-високи от тези за страната, определени в НПУО 2021-2028 г.

- В малката община Дряново приходите от такса битови отпадъци /1 тон отпадък надвишават определените от НПУО за малки общини (под 10 хил. жители), и са сравними,

но по-високи от изчислените от НПУО приходи от такса битови отпадъци /1 тон отпадъци средно за България.

- Приходите от такса битови отпадъци /1 тон отпадък в община Сухиндол значително надвишават стойностите на показателите изчислени към НПУО както за малки общини (под 10 хил. жители), и така и изчислените от НПУО приходи от такса битови отпадъци /1 тон отпадъци средно за България.
- Като цяло делът на постъпленията от домакинствата е по-голям от този на постъпленията от бизнеса единствено в община Дряново.
- Изчисленията показват, че бизнесът заплаща много повече на един тон отпадъци, отколкото населението за общините Севлиево и Сухиндол, т.е. не се спазва принципът "замърсителят плаща"
- Всички общини от РСУО Регион Севлиево поетапно превеждат дължимите обезпечения по чл. 60 от ЗУО.
- Изпълнението за всички общини, включени в РСУО е над средното изпълнение на отчисленията по чл. 64 от ЗУО, съгласно НПУО 2021-2028г.
- Съгласно Заповед №164 от 22.06.2022г. на ИД на ИАОС общините от РСУО регион Севлиево: Дряново, Севлиево и Сухиндол са изпълнили целите по чл. 31. ал1, т.2 от ЗУО за календарната 2019 г.
- Съгласно Заповед №165 от 23.06.2022г. на ИД на ИАОС общините от РСУО регион Севлиево: Дряново, Севлиево и Сухиндол ne са изпълнили целите по чл. 31. ал1, т.1 от ЗУО за календарната 2019 г.
- Общините са разходват част от натрупаните средства по сметката на РИОСВ – Велико Търново, с което подобряват начина на управление на отпадъци и възстановяването на околната среда.

IV.11. Анализ на финасовите потоци по управление на дейностите с отпадъци

Предмет на анализа е финансирането в общините от РСУО Регион Севлиево, относно количествата и потоците отпадъци и дейностите, свързани с тяхното управление.

Извършването на анализите има за цел да даде отговор на следните въпроси:

Какви са тенденциите в разходите на общините от РСУО Регион Севлиево, за анализирания период по години - общо и по категории разходи, съгласно отчетите за изпълне нието на план - сметката за дейностите по чл. 66 от ЗМДТ

Кои са източниците и формите на финансиране на управлението на битовите отпадъци и относителният им дял, тенденции, сравнения;

Съгласно НПУО 2021-2028 г. през периода 2008-2013г. разходите за управление на отпадъци имат най-висок дял в общите разходи за опазване на околната среда в България като този дял непрекъснато нараства през анализирания период и изпреварват всички останали сектори на околната среда.

Преобладаващата част от разходите по управление на отпадъците в страната през този период се формират от оперативни разходи. В сравнение с другия голям сектор на опазване то на околната среда – управлението на отпадъчните води, при управлението на отпадъците делът на инвестициите в общата структура на разходите през този период е сравнително нисък.

В тази връзка общата динамика на разходите за управление на отпадъците в страната се определя от нарастващите оперативни разходи на бизнеса и общините в резултат от усилията им за постигане на различните нормативни изисквания и цели, свързани с управлението на отпадъците и др.

IV.11.1. Разходи за управление на отпадъците в абсолютна сума и на 1 жител, на тон отпадъци, тенденции

На база на представените отчети от общините в Регион Севлиево се изчисляват разходите за управление на отпадъците в абсолютна сума на един жител и на тон отпадък.

Таблица Разходите за управление на отпадъците в абсолютна сума и на 1 жител, на тон отпадъци, тенденции

Година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Община Севлиево							
Общо разходи за управление на отпадъците (лв.)	1821	1806	2001	2044	1872	2593	2329
Разходи на един жител, лв.	47	47	53	54	49	69	63
Разходи на един тон, лв.	152	172	185	191	142	166	148
Община Дряново							
Общо разходи за управление на отпадъците (лв.)	459	410	515	457	425	540	609
Разходи на един жител, лв.	46	42	54	48	46	57	66
Разходи на един тон, лв.	167	155	190	160	148	186	189
Община Сухиндол							
Общо разходи за управление на отпадъците (лв.)	163	135	144	216	172	174	216
Разходи на един жител, лв.	30,98	26,03	28,25	43,31	35,04	35,96	45,25
Разходи на един тон, лв.	163	135	144	216	172	174	216

От представените данни в горната таблица за общините от Регион Севлиево относно разходите за управление на отпадъците през периода 2015 – 2021 г. се установява трайна тенденция на нарастване на направените разходи през годините.

На база разработения Анализ на финансовите потоци в управлението на отпадъците в България към НПУО 2021-2028 г. относно направените оперативни разходи на един жител и на тон отпадък през 2018 г. правим следните изводи:

- В средната община Севлиево с население от 10000 до 50000 жители разходите на 1 жител са по-ниски от определените в НПУО 2021-2028 г. (89,05 лв.)
- В малките общини – Дряново и Сухиндол с население до 10000 жители разходите на 1 жител са по-ниски от определените в НПУО 2021-2028 г. (82,09 лв.)
- В средната община Севлиево с население от 10000 до 50000 жители разходите на 1 тон отпадък са по-високи от определените в НПУО 2021-2028 г. (102.88 лв.)
- В малките общини – Дряново и Сухиндол с население до 10000 жители разходите на 1 тон отпадък са по-ниски от определените в НПУО 2021-2028 г. (232.24 лв.)

IV.11.2. Разходи за управление на отпадъците по категории разходи съгласно план - сметката за дейностите по чл. 66 от ЗМДТ и предвид отчетите за изпълнението на тази план - сметката– за всяка година на анализирания период и общо за периода

Таблица Общо изразходвани суми за периода 2015-2021 г. за управление на отпадъците от територията на Община Севлиево

Година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Общо разходи за управление на отпадъците (хил. лв.)	1821	1806	2001	2044	1872	2593	2329
В т.ч.							
1. Закупуване на съдове за събиране на БО;	3	10	-	-	-	-	-
2. Услуги по сметосъбиране и сметоизвозване на БО до депа и други съоръжения за третиране на отпадъци (за периода 2015-2018г.)	937	905	1038	1627			
За събиране на БО и транспортиране до инсталации и съоръжения за третирането							

им, както и осигуряване на съдове за събиране на БО, с изключение на разделно то събиране, предварителното съхраняване и транспортирането на БО, попадащи в управлението на МРО по ЗУО- за услугата по чл. 62, т. 1 от ЗМДТ					1174	1700	1603
в т. ч. осигуряване на съдове за събиране на битовите отпадъци, с изключение на разделното събиране							
3. Проучване, проектиране, изграждане, поддържа не, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане	637	645	729	250			
За третиране на БО, необхванати в управлението на масово разпространените отпадъци, както и проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатаци я, закриване и мониторинг на депата за БО и/или др. инсталации или съоръже ния за оползотворяване и/или обезвреждане на БО - за услугата по чл.62, т.2 от ЗМДТ					455	519	466
в т.ч. мониторинг на депата за БО и/или други инсталации или съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на БО							
4. Отчисления по чл. 60 от ЗУО	26	24	17	22	16	14	12
5. Отчисления по чл. 64 от ЗУО	321	378	288	432	394	809	346
Поддържане чистотата на територите за обществено ползване.	244	246	234	167	243	374	258

Таблица Общо изразходвани суми за периода 2015-2021 г. за управление на отпадъците от територията на Община Дряново

Година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Общо разходи за управление на отпадъците (хил. лв.)	459	410	515	457	425	540	609
В т.ч.							
1. Закупуване на съдове за събиране на БО;	-	-	-	30	12	30	30
2. Услуги по сметосъбиране и сметоизвозване на БО до депа и други съоръжения за третиране на отпадъци.	228	177	277				
За събиране на БО и транспортиране до инсталации и съоръжения за третирането им, както и осигуряване на съдове за събиране на БО, с изключение на разделно то събиране, предварителното съхраняване и транспортирането на БО, попадащи в управлението на МРО по ЗУО- за услугата по чл. 62, т. 1 от ЗМДТ					127	221	272
в т. ч. осигуряване на съдове за събиране на битовите отпадъци, с изключение на разделното събиране							
3. Проучване, проектиране, изграждане, поддържа не, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане	82	80	78	154			
За третиране на БО, необхванати в управлението на масово разпространените отпадъци, както и проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатаци я, закриване и мониторинг на депата за БО и/или др. инсталации или съоръже ния за оползотворяване и/или обезвреждане на БО - за услугата по чл.62, т.2 от ЗМДТ					139	120	120
в т.ч. мониторинг на депата за БО и/или други инсталации или съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на БО							
4. Отчисления по чл. 60 от ЗУО	6	6	4	6	4	4	3
5. Отчисления по чл. 64 от ЗУО	77	96	76	118	107	102	106
Поддържане чистотата на територите за обществено ползване.	66	51	80	33	36	63	78

Таблица Общо изразходвани суми за периода 2015-2021 г. за управление на отпадъците от територията на Община Сухиндол

Година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Общо разходи за управление на отпадъците (хил. лв.)	163	135	144	216	172	174	216

В т.ч.							
1. Закупуване на съдове за събиране на БО;	0	0	0	0	-	-	-
2. Услуги по сметосъбиране и сметоизвозване на БО до депа и други съоръжения за третиране на отпадъци.	146	117	124	118	-	-	-
За събиране на БО и транспортиране до инсталации и съоръжения за третирането им, както и осигуряване на съдове за събиране на БО, с изключение на разделно то събиране, предварителното съхраняване и транспортирането на БО, попадащи в управлението на МРО по ЗУО- за услугата по чл. 62, т. 1 от ЗМДТ					70	85	104
в т. ч. осигуряване на съдове за събиране на битовите отпадъци, с изключение на разделното събиране					-	21	24
3. Проучване, проектиране, изграждане, поддържа не, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане	0	0	0	0	-	-	-
За третиране на БО, необхванати в управлението на масово разпространените отпадъци, както и проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатаци я, закриване и мониторинг на депата за БО и/или др. инсталации или съоръже ния за оползотворяване и/или обезвреждане на БО - за услугата по чл.62, т.2 от ЗМДТ					36	23	33
в т.ч. мониторинг на депата за БО и/или други инсталации или съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на БО							
4. Отчисления по чл. 60 от ЗУО	1	1	1	1	1	1	1
5. Отчисления по чл. 64 от ЗУО	11	12	14	22	20	20	23
Поддържане чистотата на територииите за обществено ползване.	5	5	5	52	45	48	55

IV.11.3. Източници на финансиране на разходите по управление на отпадъците по години на анализирания период

Съгласно НПУО 2021-2028 г. структурата на източниците на финансиране на опера тивните разходи и на инвестиционните разходи в управлението на отпадъците в периода 2009-2013 г. съдържа:

- Собствени средства
- Средства от Републиканския бюджет
- Средства на общините
- Целеви средства за ОС, получени от държавата (субсидии)
- Национални фонд
- Оперативна програма "Околна среда"
- Заемни средства от източници в страната.

Оперативните разходи в управлението на отпадъците се поделят между организации те по оползотворяване на отпадъците и общините (за управлението на битовите отпадъци).

Средствата на общините включват средства от такса за битови отпадъци и собствени приходи (местни данъци, постъпления от наеми, продажба на имущество и т.н.), които след покриване на оперативните разходи по предоставянето на различни услуги, в случай на икономии насочват за инвестиционни цели.

Таблица Финансиране на разходите по управление на отпадъците по години за анализирания период

Година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Община Севлиево							
Приходи от такса битови отпадъци	1631000	1839000	1995000	2143000	2205000	2457000	2541000
Разходи за управление на отпадъците	1821000	1806000	2001000	2044000	1872000	2593000	2329000
% от разходите	89.57%	100%	99.70%	100%	100%	94.76%	100%

финансирани от ТБО							
Финансиране от други източници	10.43%	0.00%	0.3%	0.00%	0.00%	5.24%	0.00%
Община Дряново							
Приходи от такса битови отпадъци	479	595	528	549	532	629	726
Разходи за управление на отпадъците	459	410	515	457	425	540	609
% от разходите финансирани от ТБО	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Финансиране от други източници	-	-	-	-	-	-	-
Община Сухиндол							
Приходи от такса битови отпадъци	205	183	155	191	172	175	248
Разходи за управление на отпадъците	151	122	139	175	147	168	178
% от разходите финансирани от ТБО	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Финансиране от други източници	-	-	-	-	-	-	-

Разходите по управление на отпадъците приоритетно се финансират чрез приходи от такса битови отпадъци, обезпеченията и отчисленията по чл.60 и чл.64 от ЗУО, ПУДООС, ОПОС 2014-2020, бюджет на общината (извън приходите от такса ТБО, обезпеченията и отчисленията по ЗУО), други източници на финансиране на разходите по управление на отпадъците.

Изводи и препоръки:

- Общините Дряново и Сухиндол с население до 10000 жители покриват разходите си за управление на отпадъците в рамките на приходите от такса битови отпадъци.
- Община Севлиево с население над 10000 жители през 2015, 2017 и 2020 г. не покрива разходите си за управление на отпадъците в рамките на приходите от такса битови отпадъци и се дофинасира от други източници.
- Общините не разполагат със собствени средства за извършвате на инвестиции в областта на управлението на отпадъците и са необходими други финансови източници. Такса за битови отпадъци, който населението плаща за управлението на отпадъци, са на прага на тавана на поносимост и са необходими допълнителни източници на средства, извън общинските бюджети.

IV.12. Изготвяне на прогнози

Прогнозата на количеството образувани битови отпадъци за периода 2021 – 2028г. в Регион Севлиево, включващ общините Севлиево, Дряново и Сухиндол е изготвена въз основа на два компонента:

- Брой на населението и демографска прогноза на 2021 – 2028 г.
- Норма на натрупване на отпадъци на 1 жител;

IV.12. 1. Брой на население и демографска прогноза

Демографската прогноза за населението на Регион Севлиево, включващ общините Севлиево, Дряново и Сухиндол, в периода 2021–2028 г. са изготвени на база информация от НСИ, въз основа на данните за населението на общините за последните годи

ни в периода 2015–2021 г. и официална демографска прогноза на НСИ за броя на население то за периода до 2028г. (при хипотеза на конвергентност)[8].

В следващата таблица е представен броя на населението на общини Севлиево, Дряново и Сухиндол за периода 2015 – 2020 г., по данни на НСИ.

Таблица Население в общините в регион Севлиево за периода 2016 -2021 г. - данни на НСИ

Година	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Община Севлиево	33099	32620	32155	31757	31660	30957
Община Дряново	8975	8741	8529	8396	8574	8313
Община Сухиндол	2374	2316	2255	2200	2169	2119
РУСО Регион Севлиево	44448	43677	42939	42353	42403	41389

https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/reports/result.jsf?x_2=1537

Съгласно данни на НСИ, в общините от РСУО Регион Севлиево за предходните 6 години се наблюдава тенденция на постоянно намаляване на населението. За предходни 6 години (периода 2016 – 2021 г.) населението на региона е намаляло с 3059 лица или 6.9 %. Средно населението на региона намалява с 510 лица на година.

При спазване на сегашната демографска ситуация се очаква населението на общините от РСУО през следващите години да продължи плавно да намалява.

В следващата таблица е представена информация относно официална прогноза за население то на НСИ за периода 2023-2028 г. (писмо Изх № 07.05.55 от 14 09.2022 г.) за общините Севлиево, Дряново и Сухиндол, както и общо за Регион Севлиево за периода 2021 – 2028 г., както следва:

Година	31.12.2021 / 2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Община Севлиево	30957	30791	30473	30148	29824	29517	29192
Община Дряново	8313	7757	7600	7438	7292	7137	6985
Община Сухиндол	2119	2046	2010	1962	1921	1886	1855
РУСО - Регион Севлиево	**41389**	**40594**	**40083**	**39548**	**39037**	**38540**	**38032**

При /хипотеза за конвергентност/ се вземат под внимание настоящата демографска ситуация и тенденциите в нея, като той се определя за реалистичен и е съобразен с нормативните изисквания на Европейския съюз за демографско и социално-икономическо развитие на страните членки

IV.12. 2. Прогнозна норма на натрупване

Нормата на натрупване представлява средното годишно количество образувани битови отпадъци, които се падат на един жител. Тази норма се изчислява при определяне на потенциала за образуване на битовите отпадъци в дадена административна единица.

По данни на Евростат в повечето страни домакинствата образуват от 60% до 90% от битовите отпадъци, като останалите се образуват от търговски източници и административни единици. Изчислената прогнозна норма на натрупване е изчислена въз основа на следните допускания:

- Налични данни: използвани са данни за населението на общините от региона по данни на НСИ за периода 2016 – 2020 г., данни за нормата на натрупване за периода 2016 -2020 г., изчислена на база на населението и общите количества образувани битови отпадъци в общините Севлиево, Дряново и Сухиндол по години;
- Използвани данни за прогнозата: брой на населението и демографска прогноза за периода 2021 – 2028 г., посочени в предходната таблица; Норми на натрупване за периода

[8] Вариант при конвергентност: Този вариант се определя като реалистичен и е съобразен с нормативните изисквания на ЕС за демографско и социално-икономическо развити

2016-2020 г., изчислени на база на броя на населението и общите количества образувани битови отпадъци в общините Севлиево, Дряново и Сухиндол по години;

- Хипотеза на прогнозата: определяне на средната норма на натрупване на жител на година на общината; Норма на натрупване на отпадъците, като функция на икономическото развитие; намаляване на ръста на нарастване в следствие на мерките за предотвратяване образуването на отпадъци.

В таблицата долу е представена информация за нормата на натрупване, съгласно данни от НСИ за населението и количеството отпадъци в общините Севлиево, Дряново и Сухиндол за периода 2019 – 2021 г.:

Норма на натрупване на битови отпадъци (без разделно събраните СО и за периода 2019 - 2021 г., кг/жител/год

Година	**2019**	**2020**	**2021**
Община Севлиево	329	362	365
Община Дряново	334	323	334
Община Сухиндол	250	265	293

Норма на натрупване на битови отпадъци с разделно събраните за 2018г (изследване на ПУДООС) и за 2021 г. (база данни от РСУО), кг/жител/год

Година	**2018** (ПУДООС)	**2021** (РСУО)
Община Севлиево	1072.709	365
Община Дряново	421.474	334
Община Сухиндол	174.727	293

Определяне на норма на натрупване на жител на година

В рамките на анализа на количествата на битовите отпадъци в Община Севлиево бяха изчислени нормите на натрупване за периода 2019–2021 г.

При изчисляване на прогнозната норма на натрупване е взет предвид, заложения в Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 сценарии за изменение на нормата на натрупване, а именно нарастване с 1 % до 2023 г., след което същата нараства с намаляващ темп и след 2035 г. остава постоянна величина, с което се прекратява нарастване то на количеството битови отпадъци в резултат от икономическия растеж. Стабилността в ръста се дължи на мерките за предотвратяване образуването на отпадъци, които община Севлиево трябва да изпълни във връзка с реализирането на новата общинска програма за управление на отпадъците, като и очакваното повишение в благосъстоянието на населението.

В съответствие с горните допускания, прогнозната норма на натрупване в общините Севлиево, Дряново и Сухиндол по години за периода 2021 – 2028 г. е както следва:

Прогнозна норма на натрупване за периода 2021 – 2028 г

Година	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Община Севлиево	365	369	373	376	379	382	385	388
Община Дряново	334	337	343	346	349	352	355	358
Община Сухиндол	293	296	299	302	305	308	311	314

IV.12.3. Прогнозни количества битови отпадъци

Прогнозата на количествата образувани отпадъци е определена като произведение на броя на прогнозното население и прогнозната норма на натрупване, представено в табл. долу.

Прогнозни количества битови отпадъци за периода 2021 – 2028 г.

Година	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Общ. Севлиево	11306.58	11423.13	11485.04	11457.85	11426.09	11392.77	11364.05	11326.50
Общ. Дряново	2781.86	2801.48	2660.65	2629.60	2595.86	2566.78	2533.64	2500.63
Общ. Сухиндол	621.36	627.22	617.54	607.02	598.41	591.67	586.55	582.47

Направените прогнози отчитат фактори, които влияят на процесите, свързани с образуване на отпадъците. За целите на програмата е необходимо и изготвянето на прогнози, които са от типа целеви прогнози. Този тип прогнози отчитат влиянието на управленски фактори, които имат важно значение за развитието на процесите. Такива прогнози са прогнозите за постигане на целите по чл. 31, ал. 1 от ЗУО.

С последно приетите изменения и допълнения на ЗУО (в сила от 05.03.2021г.) са въведени изискванията на приетия на ниво ЕС през 2018 г. законодателен пакет „Отпадъци“, и по специално Директива (ЕС) 2018/85. Съобразно обявените промени в чл. 31, ал. 1, т.3-5 на ЗУО, целта за подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци се завишава:

- най-късно до 31 декември 2025 г. - най-малко 55 % от общото им тегло;
- най-късно до 31 декември 2030 г. - най-малко 60 % от общото им тегло;
- най-късно до 31 декември 2035 г. - най-малко 65 % от общото им тегло;

Целите за подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци до 31.12. 2025г. се постигат поетапно, като след 31 декември 2020 г. нарастват всяка година с по 1 на сто. За изчисляване на целите се взема предвид теглото на образуваните битови отпадъци, които са подготвени за повторна употреба или са рециклирани през съответната календарна година.

С правилата, определени в член 11а от Директива 2008/98/ЕО, се уточнява, че за изчисляване на целите за 2025 г., 2030 г. и 2035 г. по отношение на рециклирането се използват отпадъци, които постъпват в процес на рециклиране, или отпадъци със статус “край на отпадъка”. Като общо правило рециклираните отпадъци се измерват в точката, където отпадъците постъпват в процеса на рециклиране[9]. Редът и начинът за изчисляване изпълнението на целите по чл. 31, ал. 1 и разпределението им спрямо регионите по чл. 49, ал. 9, се определят с наредба на министъра на околната среда и водите, съгласно чл.43, ал.2 от ЗУО. Към настоящия момент е изготвен проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба №7 от 19 декември 2013г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезщитенията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци. Изпълнението на целите по чл. 31, ал. 1, т. 1, 3 и 4 от ЗУО се изчислява по методите съгласно Решение за изпълнение (ЕС) 2019/1004 на Комисията от 7 юни 2019 година за установяване на правила за изчисляване, проверка и докладване на данни относно отпадъците в съответствие с Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Решение за изпълнение С(2012) 2384 на Комисията (ОВ, L 163 от 20.6.2019г.).

Целите по чл. 31, ал. 1 от ЗУО се разпределят между регионите по чл. 49, ал. 9 от ЗУО на базата на морфологичния състав на отпадъците, генерирани на територията на общините във всеки от регионите, и решението по чл. 26, ал. 1, т. 6 от ЗУО, ако такова е прието, като конкретните цели за общините се определят с мотивирана заповед на ИД на ИАОС и се оповестяват на интернет страницата на агенцията. Целите се актуализират на всеки 5 години със заповед на ИД на ИАОС.

С измененията и допълненията на Наредба №6 /27.08.2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (ДВ.бр.36/1.05.2021г.) не се допуска депониране на:

- разделно събрани битови отпадъци и биоотпадъци с цел подготвянето им за повторна употреба и рециклиране, с изключение на отпадъците от последващите действия по третирането на разделно събраните отпадъци, за които депонирането дава най-благоприятни

[9] Решение за изпълнение (ЕС) 2019/1004 на комисията от 7 юни 2019 година за установяване на правила за изчисляване, проверка и докладване на данни относно отпадъците в съответствие с Директива 2008/98/ЕОб на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Решение за изпълнение С(2012) 2384 на Комисията

за околната среда резултати в съответствие с йерархията при управление на отпадъците (в сила от 01.05.2021г);

▪ всички битови отпадъци, годни за рециклиране или друго оползотворяване, с изключение на отпадъци, за които депонирането дава най-благоприятни за околната среда резултати в съответствие с йерархията при управление на отпадъците (в сила от 01.01.2030г).

При запазване на съществуващото състояние, поставените цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци са трудно постижими за общините от Регион Севлиево. Постъпилите смесени битови отпадъци за предварително третиране /сепариране, осигурява прилагането на йерархията на управление на отпадъците, но съгласно представени те данни в програмата е видно, че това е недостатъчно за постигане на целите. За подобрява не на ситуацията е необходимо да се предприемат мерки, които могат да допринесат, прогнозите да предобият положителен характер. Тези мерки могат да бъдат насочени към подобряване ефективността на въведените в общините от региона системи за разделно събиране на МРО; към въвеждане на нови системи за събиране и оползотворяване на МРО, с цел ограничаване смесването на различни потоци отпадъци при източника. По този начин потоците отпадъци, които могат да бъдат подложени на рециклиране ще бъдат изтеглени от общия поток битови отпадъци. Изграждането на центрове за подготовка за повторна употреба също може да допринесе за стъпка към изпълнение на поставените цели.

Целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, ИУМПС, ИУЕЕО и от батерии и акумулатори са заложени на общоевропейско ниво, а в България са поставени и се изпълняват национални количествени цели за отпадъци от гуми и за отпадъчни масла и нефтопродукти. Целите за оползотворяване и рециклиране на шестте групи МРО на територи ята на цялата страна се изпълняват успешно чрез въведените схеми за разширена отговор ност на производителя. Поставени са изисквания за ясно определяне на ролите на отделните заинтересовани страни, ефективността на разходите, определянето на вноските, които производителите заплащат, изисквания за прозрачност, както и системи за отчитане и ефективен контрол на дейността.

С организиране разделното събиране на повечето от потоците отпадъци, извеждането им от общия поток битови отпадъци и следвайки тенденциите и политиката за управлението на отпадъците в ЕС и Република България, ще се депонират само така наречените “крайни отпадъци”, т.е. само тези отпадъци, които не биха се използвали повторно или не могат да бъдат рециклирани. Това от своя страна ще допринесе за изпълнение на националната политика за управление на дейностите на отпадъците, чиято основна цел е все по-голям процент от генерираните отпадъци да се рециклират и/или използват повторно и да се намали обемът на отпадъците, които подлежат на депониране.

При изготвяне на прогнозата са отчетени данните от анализа на съществуващата ситуация и очакваното увеличаване на количествата рециклирани битови отпадъци през прогнозния период в резултат от мерките за подобряване на системите за разделно събиране. Прието е, че системата за разделно събиране на отпадъците от опаковки и битови отпадъци, най-малко за хартия и картон, пластмаси, метали и стъкло ще се разраства и количествата разделно събрани отпадъци ще нарастват през годините, съгласно заложените европейски и национални цели за рециклиране и оползотворяване.
В законодателството не са въведени цели за рециклиране на опаковки на ниво община или регион за управление на отпадъци. Организациите по оползотворяване на отпадъците от опаковки са отговорни за постигането на националните цели по рециклиране и оползотворя ване на отпадъците от опаковки. Общините обаче, са заинтересовани от постигане на висока степен на разделно събиране на отпадъци от опаковки, защото това ще допринесе за:
− изпълнение на целта за рециклиране на битови отпадъци;

− намаляване на количествата на битовите отпадъци постъпващи за предварително третиране и обезвреждане;
− удължаване на експлоатационния живот на депото;
− намаляване на разходите за третиране на битовите отпадъци.

Заедно с целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци, с чл.31, ал. 1, т.6 в ЗУО се въвежда и цел, съгласно която най-късно до 31 декември 2035 г. количеството на депонираните битови отпадъци да е намалено до 10 на сто или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци (по тегло). С полаганите усилия за подготов ка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци, за депониране се отклоняват отпадъци, които са годни за рециклиране или друго оползотворяване. При това двете цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци и намаляване количеството на депонираните битови отпадъци са взаимно обвързани.
Целите за намаляване на количеството на депонирани БО се прилагат, както следва:
- до 31 декември 2025 г. - най-малко до 50 % от общото им тегло;
- до 31 декември 2030 г. - най-малко до 30 % от общото им тегло.

Количества образувани отпадъци за периода 2021 - 2028 г. и морфологичен състав
Прогнозата на количествата образувани битови отпадъци по години са определени като произведение на броя на прогнозното население и прогнозната норма на натрупване.
Видовете отпадъци са разпределени съобразно данните от морфологичния анализ на отпадъците на общините от Регион Севлиево. Прието е, че морфологичният състав остава постоянен, количествата от всеки вид отпадък се променят с промяната на нормата на натрупване и броя на населението.

Община Севлиево
На база направените анализи и изчисления, могат да се обобщят следните данни за прогноз ните количества на БО на територията на Община Севлиево за периода 2021-2028г.:
Таблица Прогнозен морфологичен анализ на отпадъците в община Севлиево

Вид отпадък	Общ отпадък на год. %	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Хранителни	15.81 %	1787.57	1806.00	1815.78	1811.49	1806.46	1801.20	1796.66	1790.72
Хартия	4.88 %	551.76	557.45	560.47	559.14	557.59	555.97	554.57	552.73
Картон	4.24 %	479.40	484.34	486.97	485.81	484.47	483..05	481.84	480.24
Пластмаса	6.17 %	697,62	704.81	708.63	706.95	704.99	702..93	701.16	698.85
Текстил	6.05 %	684.05	691.10	694.84	693.20	691.28	689..26	687.53	685.25
Гума	1.08 %	122.11	123.37	124.04	123.75	123.40	123.04	122.73	122.33
Кожа	1.18 %	133.42	134.79	135.52	135.20	134.83	134.43	134..10	133.65
Градински	16.85 %	1905.16	1924.80	1935.23	1930.65	1925.30	1919.68	1914.84	1908.52
Дървесни	4.62 %	522.36	527.75	530.61	529.35	527.89	526.35	525.02	523.28
Стъкло	3.86 %	436.43	440.93	443.32	442.27	441.05	439.76	438.65	437.20
Метали	4.32 %	488.44	493.48	496.15	494.98	493.61	492.17	490.93	489.30
Инертни>4см	9.84 %	1112.57	1124.04	1130.13	1127.45	1124.33	1121.05	1118.22	1114.53
Опасни	2.35 %	265.70	268.44	269.90	269..26	268.51	267.73	267.06	266.17
Други	3.65 %	412.69	416.94	419.20	418.21	417.05	415.84	414.79	413.42
Ситна фракция<4см	15.10 %	1707.29	1724.89	1734.24	1730.14	1725.34	1720.31	1715.97	1710.30
Общо	**100.00 %**	**11306.58**	**11423.13**	**11485.04**	**11457.85**	**11426.09**	**11392.77**	**11364.05**	**11326.50**

Източник: % съотношение от ПУДОС към 2019г., за Община Севлиево

Таблица Прогноза за количествата биоразградими отпадъци в община Севлиево

Година	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Население. бр.	30957	30957	30791	30473	30148	29824	29517	29192

Общо биоотпадъци т./г.	4215.09	4258.55	4281.62	4271.49	4259.65	4247.23	4236.52	4222.52
Хранителни, т/г.	1787.57	1806.00	1815.78	1811.49	1806.46	1801.20	1796.66	1790.72
Градински, т./г.	1905.16	1924.80	1935.23	1930.65	1925.30	1919.68	1914.84	1908.52
Дървесни, т./г.	522.36	527.75	530.61	529.35	527.89	526.35	525.02	523.28
Норма на натрпупване Хранителни отпадъци кг/ж/год.	57.74	58.34	58.97	59.45	59.92	60.39	60.87	61.34
Норма на натрпупване Градински / дървесни отпадъци кг/ж/год.	78.42	79.22	80.08	80.72	81.37	82.02	82.66	83.30

Община Дряново

На база направените анализи и изчисления, могат да се обобщят следните данни за прогноз ните количества на битовите отпадъци на територията на Община Дряново за периода 2021-2028г.:

Таблица Прогнозен морфологичен анализ на отпадъците в община Дряново

Вид Отпадък	Общ отпадък на годи-на %	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Хранителни	16.94 %	471.25	474.57	450.71	445.45	439.74	434.81	429.20	423.61
Хартия	2.29 %	63.70	64.15	60.93	60.22	59.45	58.78	58.02	57.26
Картон	1.29 %	35.89	36.14	34.32	33.92	33.48	33.11	32.68	32.26
Пластмаса	5.31 %	147.72	148.76	141.28	139.63	137.84	136.30	134.54	132.78
Текстил	7.92 %	220.32	221.88	210.72	208.26	205.59	203.29	200.66	198.05
Гума	1.60 %	44.51	44.82	42.57	42.07	41.53	41.07	40.54	40.01
Кожа	1.53 %	42.56	42.86	40.71	40.23	39.72	39.27	38.76	38.26
Градински	19.59 %	544.97	548.81	521.22	515.14	508.53	502.83	496.34	489.87
Дървесни	4.32 %	120.18	121.02	114.94	113.60	112.14	110.88	109.45	108.03
Стъкло	3.39 %	94.31	94.97	90.20	89.14	88.00	87.01	85.89	84.77
Метали	2.75 %	76.50	77.04	73.17	72.31	71.39	70.59	69.68	68.76
Инертни>4см	11.52 %	320.47	322.73	306.51	302.93	299.04	295.69	291.88	288.07
Опасни	2.22 %	61.76	62.19	59.07	58.38	57.63	56.98	56.25	55.51
Други	2.96 %	82.34	82.92	78.76	77.84	76.84	75.98	75.00	74.02
Ситна фракция<4см	16.37 %	455.39	458.60	435.55	430.47	424.94	420.18	414.76	409.35
Общо	**100.00 %**	**2781.86**	**2801.48**	**2660.65**	**2629.60**	**2595.86**	**2566.78**	**2533.64**	**2500.63**

Източник: % съотношение от ПУДОС към 2019г., за Община Дряново

Таблица Прогноза за количествата биоразградими отпадъци в община Дряново

Година	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Население. бр.	8313	8313	7757	7600	7438	7292	7137	6985
Общо биоотпадъци т./г.	1136.40	1144.40	1086.79	1074.19	1060.41	1048.52	1034.99	1021.51
Хранителни, т/г.	471.25	474.57	450.71	445.45	439.74	434.81	429.20	423.61
Градински, т./г.	544.97	548.81	521.22	515.14	508.53	502.83	496.34	489.87
Дървесни, т./г.	120.18	121.02	114.94	113.60	112.14	110.88	109.45	108.03
Норма на натрпупване Хранителни отпадъци кг/ж/год.	56.69	57.08	58.10	58.61	59.12	59.63	60.14	60.65
Норма на натрпупване Градински / дървесни отпадъци кг/ж/год.	80.01	80.57	82.01	82.73	83.45	84.16	84.88	85.60

Община Сухиндол

На база направените анализи и изчисления, могат да се обобщят следните данни за прогноз ните количества на битовите отпадъци на територията на Община Дряново за периода 2021-2028г.:

Таблица Прогнозен морфологичен анализ на отпадъците в община Сухиндол

Вид Отпадък	Общ Отпадък на год. %	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Хранителни	14.09 %	87.55	88.38	87.01	85.53	84.32	83.37	82.64	82.07
Хартия	1.38 %	8.57	8.66	8.52	8.38	8.26	8.17	8.09	8.04
Картон	1.09 %	6.77	6.84	6.73	6.62	6.52	6.45	6.39	6.35
Пластмаса	4.93 %	30.63	30.92	30.44	29.93	29.50	29.17	28.92	28.72
Текстил	3.92 %	24.36	24.59	24.21	23.80	23.46	23.19	22.99	22.83
Гума	0.37 %	2.30	2.32	2.28	2.25	2.21	2.19	2.17	2.16
Кожа	0.63 %	3.91	3.95	3.89	3.82	3.77	3.73	3.70	3.67
Градински	40.71 %	252.96	255.34	251.40	247.12	243.61	240.87	238.78	237.12
Дървесни	5.74 %	35.67	36.00	35.45	34.84	34.35	33.96	33.67	33.43
Стъкло	2.37 %	14.73	14.86	14.64	14.39	14.18	14.02	13.90	13.80
Метали	1.65 %	10.25	10.35	10.19	10.02	9.87	9.76	9.68	9.61
Инертни >4см	7.34 %	45.61	46.04	45.33	44.56	43.92	43.43	43.05	42.75
Опасни	1.31 %	8.14	8.22	8.09	7.95	7.84	7.75	7.68	7.63
Други	3.06 %	19.01	19.19	18.90	18.57	18.31	18.11	17.95	17.82
Ситна фракция <4см	11.41 %	70.90	71.57	70.46	69.26	68..28	67.51	66.93	66.46
Общо	**100 00 %**	**621.36**	**627.22**	**617.54**	**607.02**	**598.41**	**591.67**	**586.55**	**582.47**

Източник: % съотношение от ПУДОС към 2019г., за Община Сухиндол

Таблица Прогноза за количествата биоразградими отпадъци в община Сухиндол

Година	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Население. бр.	2119	2119	2046	2010	1962	1921	1886	1855
Общо биоотпадъци т./г.	376.18	379.72	373.86	367.49	362.28	358.20	355.09	352.62
Хранителни, т/г.	87.55	88.38	87.01	85.53	84.32	83.37	82.64	82.07
Градински, т./г.	252.96	255.34	251.40	247.12	243.61	240.87	238.78	237.12
Дървесни, т./г.	35.67	36.00	35.45	34.84	34.35	33.96	33.67	33.43
Норма на натрпупване Хранителни отпадъци кг/ж/год.	41.32	41.71	42.53	42.55	42.98	43.40	43.82	44.24
Норма на натрпупване Градински / дървесни отпадъци кг/ж/год.	136.21	137.49	140.20	140.28	141.67	143.07	144.46	145.85

IV.12.4. Прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат предотвратени

- *Предотвратяване още във фазата на проектиране т.е преди производството*

Образуването на отпадъци може да бъде предотвратено още в производствения етап чрез подобряване на ресурсната ефективност, използване на процеси, при които се генерират по-малко отпадъци и разработването на иновации в продуктите и услугите.

Предотвратяването по време на дизайна означава да се предприемат мерки още във фазата на взимане на техническите решения при проектирането. Това включва не само еко-дизайн на продуктите, но и стратегическо развитие от гледна точка на стратегическите показатели, позиция на пазара, планиране на разходи и приходи, използване на по-малко материали.

През етапа на дистрибуция отпадъците могат да бъдат предотвратени например чрез добро планиране на доставки и запаси, маркетингови стратегии за намаляване на отпадъците,

включително избягване на оферти от типа “Купуваш едно, получаваш две!”, чрез които се насърчава закупуване, на ненужни храни.

- *Предотвратяване образуването на отпадъците от хартия и др. офис консумативи*

Първите стъпки за предотвратяване и намаляване на изхвърлянето на хартия и картон в смесените битови отпадъци трябва да са насочени към институциите, към които общината има възможно за пряко въздействие – училища, детски градици, общински сгради, административни и общински обекти, където е възможно образуването на отпадъци от кашони, офис консумативи, офис хартия и др. Примерни мерки могат да бъдат:

▪ Замяна на стари принтери с нови, с двустранен печат;
▪ Инструкции за пестене на хартия в офисите и общинските учреждения;
▪ Употреба на е-комуникация винаги, когато е възможно, например чрез използване на инфор мационна система за придвижване, споделяне и архивиране на документи в рамките на общинската администрация, вкл. При предоставяне на услуги и информация за гражданите.

Друг начин за предотвратяване на хартиените отпадъци е ограничаването на нежелана и неадресирана пощенска реклама, например чрез следните стратегии:

▪ Поставяне на лепенки на пощенските кутии („без реклами“) за избягване нежелана реклама;
▪ Провеждане на информационно-образователни кампании, които да са насочени не само към домакинствата, но и към персонала на компанни (търговски вериги), които предоставят брощури, каталози, промоции и т.н.

- *Предотвратяване образуването на хранителни отпадъци*

Производството, дистрибуцията и складирането на храни е свързано с използването на природни ресурси и оказва влияние върху околната среда. Изхвърлянето на храна, която все още е годна за консумация, увеличава това въздействие и води до финансови загуби за потребителите и икономиката. За да бъде постигната промяна на поведението на гражданите относно изхвърлянето на хранителните отпадъците са необходими кампании за повишаване на осведомеността, както и разпространението на добри практики за предотвратяване на генерирането на хранителни отпадъци. Освен това хранителните отпадъци имат съществен социален аспект: даряването на храна, която все още е годна за консумация, но по логистич ни или маркетингови причини не може да бъде продавана, следва да бъде улеснено.

Има огромен потенциал за предотвратяване на биоотпадъците чрез:

− предотвратяване на разхищението на храна от пазари и търговски обекти – чрез хранител ни банки, благотворителни кухни и др.;
− домашно компостиране;
− компостиране на градински отпадъци на място (за обществени паркове, зелени площи и частни градини);
− информаионни кампании.

За да бъде компостирането успешно прилагано, особено земеделското и домашното, трябва да се провеждат непрекъснато разяснителни кампании, които да подчертават ползите за околната среда, (намалени разходи за транспорт и емисии, нужда от по - малки мощности за третиране, замяна на торфа и изкуствените торове в градинарството и т.н.), както и не на последно място финансовите ползи от домашното компостиране.

- *Предотвратяване отпадъците от пластмасови продукти за еднократна употреба*

Считано от 3 юли 2021 г., държавите-членки на ЕС, забраняват пускането на пазара на определени пластмасовите продукти за еднократна употреба и на продуктите, изработени от оксо-разградима пластмаса, в т.ч. клечки за уши, прибори за хранене, чинии, сламки, бъркалки за напитки, пръчици за балони и др. Предприетите мерки гарантират, че до 2026 г. ще се постигне количествено намаление на потреблението на някои пластмасови продукти за еднократна употреба, в т.ч: чаши за напитки и техните капаци и капачки; съдове за храна и др. Във връзка с Директива (ЕС)2015/720 от 29.04.2015г. по отношение на намаляване на

потреблението на тънки пластмасови торбички за пазаруване, през 2016г. в българското законодателство е приета нова Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса за пластмасови торбички за пазаруване.

Мерки, които могат да се предприемат за намаляване на пластмасовите продукти за еднократна употреба са например:

- в общински сгради, училища, детски градини и др., единични с дозатори (напр, сапуни, бутилки и др.) могат да бъдат заменяни с бутилки/дозатори за многократна употреба;
- насърчаване на ползването на текстилни пазарски торбички, чрез разяснителни кампанни сред населението;

IV.12.5. Прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат подложени на подготовка за повторна употреба

Удължаването на живота на продуктите, повторното използване на продукти и техните компоненти, както и преработката, са ключов елемент на кръговата икономика. При повторната употреба се съхраняват физическите характеристики на суровините, както и енергията, вложена в продуктите и техните съставни части. Отраслите на повторното използване и поправката са трудоемки и като такива допринасят за създаването на работни места. За да бъдат подложени на подготовка за повторна употреба е подходящо и целесъоб разно да бъдат създадени:

- Центрове за поправка и подготовка за повторна употреба на ненужни предмети/вещи на територията на общината. Тези центрове могат да се поддържат съвместно със социални предприятия при които да бъдат поправяни: мебели, битови предмети, електроуреди, текстил, книги, детски играчки, обувки и др, с което да бъдат дарявани на хора в неравностойно положение, социално слаби семейства, деца лишени от родителска грижа.
- Базарите за обмен на употребявани вещи също са подходящи мерки, които общината може да изпълнява с които да бъдат включени употребявани детски дрешки и играчки, спортни уреди, вещи за бита, книги, дрехи и др. Събраните средства от базарите могат да подмогат създадените центрове или да бъдат дарявани благотворително.
- Обществените нагласи и обучения са третия важен фактор–всички общински иниция тиви за предотвратяване на отпадъците и повторна употреба се нуждаят от много добра информационна и образователна кампания, насочена както към възрастни, така и към децата и младежите. Пилотните проекти в училищата са чудесен начин за трайно възпитаване на добри навици.

V. SWOT Анализ

За определяне на целите и приоритетите за управлението на отпадъците в РСУО - Регион Севлиево е направен анализ на силните и слабите страни на съществуващите условия и са посочени факторите, които предоставят възможности за постигане на националните цели за предотвратяване, разделно събиране и оползотворяване на различни потоци битови отпадъци или обратно – фактори, които се явяват заплаха. Между елементите на този анализ има отделни взаимовръзки, които разкриват потенциала или проблемите, които стоят на преден план за разрешаване.

Методът цели да установи:

- Кои са най-важните силни и слаби страни на общините от РСУО - Регион Севлиево, т.е. характеристиките на вътрешната структура.
- Кои са най-важните възможности и най-сериозните заплахи пред развитието на РСУО Регион Севлиево т.е. характеристиките на външната среда.
- Какво е съотношението между силните и слабите страни, от една страна, и възможнос тите и заплахите, от друга страна.
- Кои са лостовете на развитие и каква е основата на стратегиите за бъдещо развитие.

Силни страни. Силните страни са ресурс, умение или друго предимство, което притежава регион Севлиево в сравнение с други сходни общини и/или Региони,средното за страната. Силната страна е отличително качество, което показва кои са сравнителните предимства на региона.
Слаби страни. Слабите страни представляват ограниченията или недостигът на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на общините от региона. Те характеризират изоставането на разглежданата област в спрямо други общности, с които се правят сравнения, или спрямо поставени изисквания.
Възможности. Те представляват най-благоприятните елементи на външната среда на ниво РСУО.
Заплахи. Това са най-неблагоприятните сегменти на външната среда за изследваната област. Те поставят най-големите бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние.

Матрица на SWOT анализа. Тя представлява таблица, която се състои от четири квадранта, в които се подреждат и визуално представят основните характеристики на управлението на отпадъците (вж. схемата по-долу). Обикновено попълването на четирите квадранта обобщава резултатите от аналитичната част на стратегическия документ и изводите и препоръките, направени в края на всеки анализ. При извършване на SWOT анализа могат да се разкрият множество силни и слаби страни, възможности и заплахи. За предпочитане е обаче да се подберат само най-важните от тях, които да попаднат в съответните квадранти на матрицата.

Резултати от анализа на силните и слабите страни, възможностите и заплахите за РСУО - Регион Севлиево

Силни страни	**Възможности**
✓ Общините Севлиево, Дряново и Сухиндол от РУСО - Регион Севлиево са разработили необходимите наредби и други нормативни документи (съгласно ЗУО и ЗМДТ), и ги изпълняват; ✓ Населените места са обхванати от организирана система за сметосъбиране и сметоизвозване; ✓ Регионалното депо за отпадъци – Севлиево обезврежда битовите, производ ствени и опасни отпадъци на общините от РУСО-Рег. Севлиево и управлява съоръже ние за компостиране на биоразградими отпадъци; ✓ В експлоатация е сепарираща инста лация за битови отпадъци-гр. Севлиево, за общините от РУСО, стопанисвана от "Еко Титан Груп" АД. ✓ Изпълняват се нормативните изисква ния по разделното събиране на отпадъци те в 3-те общини ✓ Налице е система за управление на отпадъците, при социално достъпно ниво на разходите; ✓ Средната норма на натрупване на битови отпадъци за трите общини е по-ниска от средната стойност за страната	✓ Изградената инфраструктура има дос татъчен капацитет за достигане целите за рециклиране и оползотворяване на прог-нозните количества битови отпадъци, съобразно новите цели на ЕС; ✓ Осигуряване на средства по опера-тивни и / или национални програми за финансиране на проекти. ✓ Промяна на обществените нагласи в полза на екологосъобразното и ефективно управление на отпадъците; ✓ Доразвиване на системите за раздел но събиране с цел осигуряване на високо качествено рециклиране; ✓ Създаването на партньорства между институции, бизнес и научните среди за минимизиране на отпадъците и ресурсна ефективност; ✓ Въвеждане и използване на материал ни стимули/санкции при спазване / неспаз ване на местната нормативна уредба; ✓ Прилагане на нови ефективни техно логии, позволяващи по-висока степен на рециклиране и оползотворяване на отпадъците; ✓ Повишаване на информираността на населението за ползите от предотвратя

(407 кг/жител/ година) към 2018 г., изведе на в НПУО 2021-2028г. ✓ Въведено е електронно отчитане на количе ството на отпадъците; ✓ Активността на участие на общините в заседанията на Общите събрания на РСУО Регион Севлиев е много висока; ✓ Общините от региона са прекратили експлоатацията на стари общински депа;	ване на образуването на отпадъците; ✓ Разработване на пазара на продукти, произведени от биоотпадъци (компост, почвени подобрители).
Слаби страни	**Заплахи**
✓ Високо ниво на смесените БО; ✓ Ниско ниво на отделяне на рецикли руемите компоненти от сепарация; ✓ Недостатъчно ниво на рециклиране и оползотворяване на отпадъчните матери али, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло. Заложена цел над 55% съгласно чл.31, ал.1, т.1 от ЗУО; ✓ Високо ниво на депониране на битовите отпадъци, при цел за постигане 10% от общото количество образувани отпадъци; ✓ Недостатъчен административен и практически опит в прилагането на добри практики при управлението на отпадъци те вкл. подготовка за повторна употреба и предотвратяване; ✓ Не са изградени предпоставки, позво ляващи участието на обществеността при вземане на решения, свързани с управле ние на отпадъците. ✓ Липсват целенасочени мерки и стиму ли за предотвратяване образуването на отпадъци; ✓ Културата на населението по отноше ние на разделното събиране не е на ниво; ✓ Оскъден брой информационни кампа нии към обществеността, неосведоменост за високите нива в йерархията за управле ние на отпадъците; ✓ Липсва единна информационна система за отпадъците на общинско и регионално ниво	✓ Необходимите публични инвестиции и оперативни разходи за управление на отпадъците, съобразно нормативните изис квания и достигане на набелязаните цели са значителни; ✓ Демографската прогноза на НСИ за общините от региона е негативна, и се отразява с двоен негативен ефект: намаляване на количество то отпадъци и повишаване на разходите на тон отпадъци и повишаване на таксата битови отпадъци за населението; ✓ Намаляване на доходите на населе нието, в резултат от намаляването на дела население в трудоспособна възраст; ✓ Нарастване на размера на отчислени ята по чл. 64 от ЗУО при непостигане на целите за рециклиране и оползотворяване; ✓ Преминаването към нови схеми за определяне на такса битови отпадъци, което да доведе до повишаване на такса битови отпадъци за населението; ✓ Неприемане на предложението на Р. България за дерогация на новите цели, свързани с рециклиране и депониране на отпадъците; ✓ Значителни по обем необходими инвестиции и експлоатационни разходи за управление на отпадъците съобразно новите изисквания свързани с прилагане на пакета “Кръгова икономика”.

VI. Цели на Регионалната програма за управление на отпадъците и алтернативи за постигането им

Отправна точка за определяне на стратегическите цели на Програмата за управление на отпадъците за периода до 2028 г. на Регион Севлиево са:

• целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективно използване на ресурсите, респективно предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г.;

• направените изводи и препоръки от извършените анализи на текущото състояние на управлението на отпадъците на територията на общини Севлиево, Дряново и Сухиндол;

• SWOT анализът на управление на отпадъците.

Генералната стратегическа цел на страната в сферата на управление на отпадъците е: *Общество и бизнес, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива.*

Генералната стратегическа цел на общините от РСУО - Регион Севлиево в сферата на управление на отпадъците е:
“Регион Севлиево - чист от отпадъци регион, с общество и бизнес, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива“;

Постигането на главната стратегическа цел е залегнало, като приоритет в настоящата програма.
Стратегическите цели, гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел са:

Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;
Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци;
Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други;

Тези цели са в синхрон със Националния план за управление на отпадъците 2021 – 2028 г.

Алтернативи за постигане на целите
Предвижданията на настоящата програма е, целите да бъдат изпълнени чрез подпрограми. Подпрограмите имат за цел да подпомогнат изпълнението на стратегическите цели, чрез предлагане на мерки и подходи за постигането им, което да улесни общинските администрации в обхвата на РСУО. Предвидено е за всяка конкретна цел да бъдат изпълнявани следните подпрограми, които са в синхрон с НПУО 2021 – 2028 г.:

Стратегически цели	Подпрограми
Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	**Подпрограма** за предотвратяване образуването на отпадъци с **Подпрограма** за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци
Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци	**Подпрограма** за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци. **Подпрограма** за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради **Подпрограма** за достигане на целите за рециклиране и

	оползотворяване на МРО с **Подпрограма** за управление на опаковките и отпадъците от опаковки
Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци	**Подпрограма** за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

VII. План за действие в (изпълнение на изискванията на Глава II, Раздел III от ЗУО) за всяка една от общините на РСУО - Регион Севлиево

Във връзка с прилагането на Регионалната програма за управление на отпадъците на Регион Севлиево са изведени конкретни мерки, чието изпълнение е регламентирано в Глава II, Раздел III от ЗУО. Изпълнението на плана за действие е разписан на две нива:

- Регионално ниво;
- Общинско ниво;

Всяка от мерките, която трябва да изпълняват общините част от РСУО - Регион Севлиево е представена в табличен вид (на ниво община и общо за РСУО). Към всяка една мярка надлежно е разписана следната придружаваща информация:
- Кратко описание на мярката;
- Вид на мярката (административна/ финансова/ експертна)
- Срок за изпълнение;
- Съответствие с нормативните изисквания, съгласно ЗУО;
- Източник на финансиране;
- Необходим финансов ресурс;
- Индикатор за изпълнение на мярката;
- Отговорен орган за прилагане на мярката;

РЕГИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ
(РСУО - РЕГИОН СЕВЛИЕВО)

№	Дейност (мярка)	Вид на мярката	Срок за изпълнение	Съответствие с нормативните изисквания	Източник на финансиране	Необходим финансов ресурс (хил. лв)	Индикатор за изпълнение	Отговорен за изпълнението
1.	Участие в Регионално сдружение за управление на отпадъците в съответствие с чл. 24, ал. 2 от ЗУО.	Административна	Постоянен до приключване на правното и фактическото основание за съществуване на сдружението	Чл.24, ал. 2 от ЗУО	Н.п	Н.п.	Участие в Регионално сдружение, съгласно ЗУО	РСУО - Регион “Севлиево” ОС на общините: Севлиево, Дряново и Сухиндол
2.	Определяне на реда и начините за събиране и разпределение на дължи мата цена от потребите-лите на системата (общини-членове на регион. сдружение)	Административна и експертна	Постоянен до приключване на правното и фактическото основание за съществуване на сдружението	Чл. 26 от ЗУО	Собствени средства	Съгласно взето решение на ОСна РСУО и решение на ОбС.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кметове на общините от РСУО - Регион “Севлиево” ”
3.	Разпределение на задълженията между отделните общини за изпълнение на целите за разделно събиране, повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци.	Административна и експертна	Постоянен до приключване на правното и фактическото основание за съществуване на сдружението	Чл.52 от ЗУО	Собствени средства	Съгласно взето решение на общото събрание на РСУО и решение на ОбС.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кметове на общините от РСУО - Регион “Севлиево”
4.	Даване на съгласие и определяне на цените в случаите, когато РСУО “Севлиево” се ползва от	Административна и експертна (изпълнява	Постоянен до приключване на правното и фактическото	Чл.26 от ЗУО	Собствени средства	Съгласно взето решение на общото	Взето решение на общото събрание на	Кметове на общините от РСУО - Регион

	общини извън регионалното сдружение или от други притежатели на отпадъците.	се едновременно с т.3)	основание за съществуване на сдружението			събрание на РСУО	сдружението	“Севлиево”
5.	Определяне на общините, които да възлагат обществени поръчки при управление на елементите на регионалната система за управление на отпадъци (избор на оператор, доставчици на оборудване и др.)	Административна и експертна	Постоянен до приключване на правното и фактическото основание за съществуване на сдружението	Чл.26 от ЗУО	Н.п	Н.п.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кметове на общините от РСУО - Регион “Севлиево”
6.	Осъществяване на контрол на експлоатацията на регионалната система за управление на отпадъците и дейността на избрания оператор	Административна и експертна	Постоянен до приключване на правното и фактическото основание за съществуване на сдружението	Чл.26 от ЗУО	Н.п.	Н.п.	Приет годишен отчет пред общото събрание на сдружението	Кметове на общините от РСУО - Регион “Севлиево”
7.	Определяне на собственото финансово участие за съфинансиране при надграждането на елементите на РСУО - Регион Севлиево	Административна и експертна	Постоянен до приключване на правното и фактическото основание за съществуване на сдружението	Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства, ПУДООС, ОПОС 2021–2027г	Съгласно взето решение на ОС на РСУО и решение на ОбС.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кметове на общините от РСУО - Регион “Севлиево”
8.	Изграждане на инсталация за третиране на строителни отпадъци от бита	Административна, експертна и финансова	До 2026 г.	Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства, ОПОС2021 – 2027 г. и други	Предходна прогнозна стойност – 300 хил.лв.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кметове на общините от РСУО - Регион “Севлиево”
9.	Изграждане на хоризонтален газов	Административна,	До 2026 г.	Решение на общото	Собствени средства,	Съгласно проект за	Взето решение на	Кметове на общините от

	дренаж в клетка №1 на РДО (95% запълнена) преди запечатване; рекултивация на клетка - част от РСУО - Регион Севлиево	експертна и финансова		събрание на сдружението	ПУДООС, ПОС 2021–2027г.	дренаж и рекултивация	общото събрание на сдружението	РСУО - Регион “Севлиево”
10	Изграждане на допълнителен модул за стабилизиране на биоразградимата фракция към инсталация за сепариране	Административна, Експертна и финансова	До 2027 г.	Решение на общото събрание на сдружението	ОПОС 2021–2027 г. и други източници на финансиране	Съгласно индикативен бюджет от 250 хил. лв.	Решение на общото събрание на сдружението	Кметове на общините от РСУО - Регион “Севлиево”
11	Следексплоатационни грижи за стари общински депа за битови отпадъци	Административна, експертна, финансова	До 2028 г.	Чл.26 от ЗУО	Собствени средства, ПУДООС, ПОС 2021 – 2027 г.	Съгласно проект за рекултивация на депата за всяка община	Следексплоатационни грижи за стари общински депа	Кметове на общините от РСУО - Регион “Севлиево”
12	Изготвяне и приемане на Регионална програма за управление не отпадъците за Регион Севлиево	Административна и експертна	След изтичане срока на РПУО 2021-2028 г.	Чл.52, ал. 6 от ЗУО	Собствени средства	Съгласно взето решение на ОС на РСУО и решение на ОбС.	Взето решение на общото събрание на сдружението	Кметове на общините от РСУО - Регион “Севлиево”
13	Разпределение на задълженията м/у отделните общини в региона за изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1 от ЗУО	Административна	До 2023 г	Чл. 26, ал. 1, т. 6 от ЗУО	Н.п.	Н.п.	Определени задължения на общините от РСУО	Кметове на общините от РСУО - Регион “Севлиево”
14	Информиране на обществеността относно съоръженията за трети-	Административна експертна	Постоянен до приключване на правното и	Решение на общото събрание на	Собствени средства	При единична цена до 5	Брой информаци-онни	Кметове на общините от РСУО - Регион

	раване на отпадъците, и насочване вниманието към високите нива в йерархията за управление – предотвратяване на образуването и рецик лиране на отпадъците.		фактическото основание за съществуване на сдружението	сдружението		хил. лв на кампания и мин. 10 бр. кампании – 50 хил. лв. прогнозна стойност	кампании и обучителни събития насочени към отделни възрастови групи	“Севлиево”
15	Изграждане на монито-рингова система, за отчитане удовлетворе-ността на общественост та и на заинтересовани те лица от резултатите, свързани с дейности по управлението на отпадъ-ците на ниво РСУО	Администра тивна експертна	До 2026 г	Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства	15 хил. лв	Решение на общото събрание на сдружението	Кметове на общините от РСУО - Регион “Севлиево”
16	Създаване на единна информационна система за отпадъците на общинско и регионално ниво	Администра тивна	До 2026 г	Решение на общото събрание на сдружението	Собствени средства	20 хил. лв.	Решение на общото събрание на сдружението	Кметове на общините от РСУО - Регион “Севлиево”

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА
ОБЩИНА СЕВЛИЕВО

Дейност (Мярка)	Вид на мярката	Срок за изпълнение	Съответствие с нормативни изисквания	Източник на финансиране	Финансов ресурс (лв.)	Отговорен изпълнител
1.Осигуряване на техника и съдове за събиране на битови отпадъци – контейнери, кофи и др.	Финансова	Постоянен	чл.19, ал. 3, т.1 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	Съгласно План-сметка Служебен ангажимент	**Община Севлиево**
2.Събиране на битови отпадъци и транспортирането им до депа или други инсталации и съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждането им.	Финансова	Постоянен	чл. 19, ал.3, т.2 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	Съгласно План-сметка Служебен ангажимент	**Община Севлиево**
3.Почистване на уличните платна, площадите алеите, парковете и другите територии от населените места предназначени за обществено ползване.	Финансова	Постоянен	чл.19, ал.3, т.3 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	Съгласно План-сметка Служебен ангажимент	**Община Севлиево**
4.Избор на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации и съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на битови отпадъци.	Финансова/ административна/ експертна	до 2028г.	чл. 19, ал.3, т.4 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ; Общински бюджет	Служебен ангажимент	**Община Севлиево**
5.Организиране на събирането, оползотворяването и обезвреждане на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на община Севлиево.	Административна/ Финансова/ Експертна	до 2026г.	чл. 19, ал.3, т.5 от ЗУО	Общински бюджет, ОПОС 2021 – 2027 г. и др.	Съгласно План-сметка Служебен ангажимент	**Община Севлиево**
6.Разделно събиране на битови отпадъци на територията на община Севлиево най-малко на следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаса и	Административна/ Финансова/ Експертна	Постоянен	чл. 19, ал.3, т.6 от ЗУО	Общински бюджет; средства от такса битови отпадъци; ОПОС 2021 – 2027г.	Служебен ангажимент	**Община Севлиево**

стъкло.						
7. Организиране на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци (МРО) и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на МРО в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на МРО.	Административна	Постоянен	чл. 19, ал.3, т.7 от ЗУО	Общински бюджет	Съгласно План-сметка Служебен ангажимент	**Община Севлиево**
8. Изпълнение на решенията на общото събрание на регионалните сдружения за управление на отпадъците на регионален принцип и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба.	Административна/ Финансова/ Експертна	до 2025г.	чл.19, ал.3, т.8 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“	Съгласно План-сметка Служебен ангажимент	**Община Севлиево**
9. Организиране на разделно събиране на опасни битови отпадъци извън обхвата на Наредбите по чл. 13, ал.1 и предаването им за оползотворяване и обезвреждане.	Административна/ Финансова	Постоянен	чл.19, ал.3, т.9 от ЗУО	Общински бюджет ПУДООС	Съгласно План-сметка Служебен ангажимент	**Община Севлиево**
10. Разделно събиране и съхраняване на битови биоразградими отпадъци в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъци и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане.	Административна/ Финансова	Постоянен	чл.19, ал.3, т.10 от ЗУО	Общински бюджет Средства от ПУДООС	Съгласно План-сметка Служебен ангажимент	**Община Севлиево**
10.1 Закупуване на съдове за разделно събиране на биоотпадъци и насърчаване на домашното компостиране в районите със сложен и труднодостъпен релеф	Административна/ Финансова	Постоянен	чл.19, ал.3, т.10 от ЗУО	Общински бюджет, средства от ПУДООС	Съгласно План-сметка Служебен ангажимент	**Община Севлиево**
11. Почистването от отпадъци на общинските пътища в съответствие с чл. 12 от ЗУО - почистване на отпадъци от пътя,	Административна/ Финансова	Постоянен	чл.19, ал.3, т.12 от ЗУО	Общински бюджет	Съгласно План-сметка Служебен	**Община Севлиево**

земното платно, пътните съоръжения, обслужващите зони, крайпътните обслужващи комплекси, както и осигуряване на съдове за събиране на отпадъците и транспортирането им до съоръжения за тяхното третиране;					ангажимент	
12. Осигуряване на информация на обществеността по т. 1 - 12, 14 и 15 от ЗУО, както и информация относно мерките за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин.	Административна	Постоя-нен	чл.19, ал.3, т.13 от ЗУО	Н.п.	Служебен ангажимент 5 хил. лв на кампания в 6 бр.кампании – 30 хил. лв. прогнозна стойност	**Община Севлиево**
13. Поддържане на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаса, стъкло, хартия, картон на територията на общината.	Административна/ Експертна	Постоя-нен	чл.19, ал.3, т.14 от ЗУО	Н.п	Н.п.	**Община Севлиево**
14. Предотвратяване на изхвърлянето на отпадъците на неразрешени за това места и/или създаване на незаконни сметища и организиране на почистването им.	Административна	Постоя-нен	чл.19, ал.3, т.15 от ЗУО	Собствени средства	Н.п	**Община Севлиево**
15. Изготвяне и приемане от ОС на община Севлиево на актуализирана общинска програма за управление на отпадъците, в съответствие с целите/насоките на НПУО 2021-2028 г	Административна	2023	Чл.22 от ЗУО	Общински бюджет	Съгласно План-сметка Служебен ангажимент	**Община Севлиево и Общински съвет**

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА
ОБЩИНА ДРЯНОВО

Дейност (Мярка)	Вид на мярката	Срок за изпълнение	Съответствие с нормативни изисквания	Източник на финансиране	Финансов ресурс (лв.)	Отговорен изпълнител
1.Осигуряване на техника и съдове за събиране на битови отпадъци – контейнери, кофи и др.	Финансова	Постоянен	чл.19, ал. 3, т.1 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	Съгласно План-сметка Служебен ангажимент	**Община Дряново**
2.Събиране на битови отпадъци и транспортирането им до депа или други инсталации и съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждането им.	Финансова	Постоянен	чл. 19, ал.3, т.2 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	Съгласно План-сметка Служебен ангажимент	**Община Дряново**
3.Почистване на уличните платна, площадите алеите, парковете и другите територии от населените места предназначени за обществено ползване.	Финансова	Постоянен	чл.19, ал.3, т.3 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	Съгласно План-сметка Служебен ангажимент	**Община Дряново**
4.Избор на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации и съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на битови отпадъци.	Финансова/ административна/ експертна	до 2028г.	чл. 19, ал.3, т.4 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ; Общински бюджет	Служебен ангажимент	**Община Дряново**
5.Организиране на събирането, оползотворяването и обезвреждане на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на община Дряново.	Административна/ Финансова/ Експертна	до 2026г.	чл. 19, ал.3, т.5 от ЗУО	Общински бюджет, ОПОС 2021 – 2027 г. и др.	Съгласно План-сметка Служебен ангажимент	**Община Дряново**
6.Разделно събиране на битови отпадъци на територията на община Дряново най-малко на следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаса и	Административна/ Финансова/ Експертна	Постоянен	чл. 19, ал.3, т.6 от ЗУО	Общински бюджет; средства от такса битови отпадъци; ОПОС 2021 – 2027г.	Служебен ангажимент	**Община Дряново**

стъкло.						
7. Организиране на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци (МРО) и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на МРО в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на МРО.	Административна	Постоянен	чл. 19, ал.3, т.7 от ЗУО	Общински бюджет	Съгласно План-сметка Служебен ангажимент	**Община Дряново**
8. Изпълнение на решенията на общото събрание на регионалните сдружения за управление на отпадъците на регионален принцип и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба.	Административна/ Финансова/ Експертна	до 2025г.	чл.19, ал.3, т.8 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“	Съгласно План-сметка Служебен ангажимент	**Община Дряново**
9. Организиране на разделно събиране на опасни битови отпадъци извън обхвата на Наредбите по чл. 13, ал.1 и предаването им за оползотворяване и обезвреждане.	Административна/ Финансова	Постоянен	чл.19, ал.3, т.9 от ЗУО	Общински бюджет ПУДООС	Съгласно План-сметка Служебен ангажимент	**Община Дряново**
10. Разделно събиране и съхраняване на битови биоразградими отпадъци в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъци и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане.	Административна/ Финансова	Постоянен	чл.19, ал.3, т.10 от ЗУО	Общински бюджет Средства от ПУДООС	Съгласно План-сметка Служебен ангажимент	**Община Дряново**
10.1 Закупуване на съдове за разделно събиране на биоотпадъци и насърчаване на домашното компостиране в районите със сложен и труднодостъпен релеф	Административна/ Финансова	Постоянен	чл.19, ал.3, т.10 от ЗУО	Общински бюджет, средства от ПУДООС		**Община Дряново**
11. Почистването от отпадъци на общинските пътища в съответствие с чл. 12 от ЗУО - почистване на отпадъци от пътя,	Административна/ Финансова	Постоянен	чл.19, ал.3, т.12 от ЗУО	Общински бюджет	Съгласно План-сметка Служебен	**Община Дряново**

земното платно, пътните съоръжения, обслужващите зони, крайпътните обслужващи комплекси, както и осигуряване на съдове за събиране на отпадъците и транспортирането им до съоръжения за тяхното третиране;					ангажимент	
12. Осигуряване на информация на обществеността по т. 1 - 12, 14 и 15 от ЗУО, както и информация относно мерките за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин.	Административна	постоянен	чл.19, ал.3, т.13 от ЗУО	Н.п.	Служебен ангажимент 5 хил. лв на кампания в 5 бр.кампании – 25 хил. лв. прогнозна стойност	**Община Дряново**
13. Поддържане на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаса, стъкло, хартия, картон на територията на общината.	Административна/ Експертна	постоянен	чл.19, ал.3, т.14 от ЗУО	Н.п	Н.п.	**Община Дряново**
14. Предотвратяване на изхвърлянето на отпадъците на неразрешени за това места и/или създаване на незаконни сметища и организиране на почистването им.	Административна	постоянен	чл.19, ал.3, т.15 от ЗУО	Собствени средства	Н.п	**Община Дряново**
15. Изготвяне и приемане от ОС на община Дряново на актуализирана общинска програма за управление на отпадъците, в съответствие с целите/насоките на НПУО 2021-2028 г	Административна	2023	Чл.22 от ЗУО	Общински бюджет	Съгласно План-сметка Служебен ангажимент	**Община Дряново, Общински съвет**

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА
ОБЩИНА СУХИНДОЛ

Дейност (Мярка)	Вид на мярката	Срок за изпълнение	Съответствие с нормативни изисквания	Източник на финансиране	Финансов ресурс (лв.)	Отговорен изпълнител
1.Осигуряване на техника и съдове за събиране на битови отпадъци – контейнери, кофи и др.	Финансова	Постоянен	чл.19, ал. 3, т.1 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	Съгласно План-сметка Служебен ангажимент	**Община Сухиндол**
2.Събиране на битови отпадъци и транспортирането им до депа или други инсталации и съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждането им.	Финансова	Постоянен	чл. 19, ал.3, т.2 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	Съгласно План-сметка Служебен ангажимент	**Община Сухиндол**
3.Почистване на уличните платна, площадите алеите, парковете и другите територии от населените места предназначени за обществено ползване.	Финансова	Постоянен	чл.19, ал.3, т.3 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ	Съгласно План-сметка Служебен ангажимент	**Община Сухиндол**
4.Избор на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации и съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на битови отпадъци.	Финансова/ административна/ експертна	до 2028г.	чл. 19, ал.3, т.4 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“ по реда на чл.66 ал.1 от ЗМДТ; Общински бюджет	Служебен ангажимент	**Община Сухиндол**
5.Организиране на събирането, оползотворяването и обезвреждане на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на община Сухиндол.	Административна/ Финансова/ Експертна	до 2026г.	чл. 19, ал.3, т.5 от ЗУО	Общински бюджет, ОПОС 2021 – 2027 г. и др.	Съгласно План-сметка Служебен ангажимент	**Община Сухиндол**
6.Разделно събиране на битови отпадъци на територията на община Сухиндол най-малко на следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаса и	Административна/ Финансова/ Експертна	Постоянен	чл. 19, ал.3, т.6 от ЗУО	Общински бюджет; средства от такса битови отпадъци; ОПОС 2021 – 2027г.	Служебен ангажимент	**Община Сухиндол**

стъкло.						
7. Организиране на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци (МРО) и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на МРО в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на МРО.	Административна	Постоянен	чл. 19, ал.3, т.7 от ЗУО	Общински бюджет	Съгласно План-сметка Служебен ангажимент	**Община Сухиндол**
8. Изпълнение на решенията на общото събрание на регионалните сдружения за управление на отпадъците на регионален принцип и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба.	Административна/ Финансова/ Експертна	до 2025г.	чл.19, ал.3, т.8 от ЗУО	Средства от такса „битови отпадъци“	Съгласно План-сметка Служебен ангажимент	**Община Сухиндол**
9. Организиране на разделно събиране на опасни битови отпадъци извън обхвата на Наредбите по чл. 13, ал.1 и предаването им за оползотворяване и обезвреждане.	Административна/ Финансова	Постоянен	чл.19, ал.3, т.9 от ЗУО	Общински бюджет ПУДООС	Съгласно План-сметка Служебен ангажимент	**Община Сухиндол**
10. Разделно събиране и съхраняване на битови биоразградими отпадъци в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране.Закупуване на съдове за разделно събиране на биоотпадъци и насърчаване на домашното компостиране в общината	Административна/ Финансова	Постоянен	чл.19, ал.3, т.10 от ЗУО	Общински бюджет Средства от ПУДООС	Съгласно План-сметка Служебен ангажимент	**Община Сухиндол**
11. Почистването от отпадъци на общинските пътища в съответствие с чл. 12 от ЗУО - почистване на отпадъци от пътя, земното платно, пътните съоръжения, обслужващите зони, крайпътните обслужващи комплекси, както и	Административна/ Финансова	Постоянен	чл.19, ал.3, т.12 от ЗУО	Общински бюджет	Съгласно План-сметка Служебен ангажимент	**Община Сухиндол**

осигуряване на съдове за събиране на отпадъците и транспортирането им до съоръжения за тяхното третиране;						
12. Осигуряване на информация на обществеността по т. 1 - 12, 14 и 15 от ЗУО, както и информация относно мерките за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин.	Административна	постоянен	чл.19, ал.3, т.13 от ЗУО	Н.п.	Служебен ангажимент 5 хил. лв на кампания в 5 бр.кампании – 25 хил. лв. прогнозна стойност	**Община Сухиндол**
13. Поддържане на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаса, стъкло, хартия, картон на територията на общината.	Административна/ Експертна	постоянен	чл.19, ал.3, т.14 от ЗУО	Н.п	Н.п.	**Община Сухиндол**
14. Предотвратяване на изхвърлянето на отпадъците на неразрешени за това места и/или създаване на незаконни сметища и организиране на почистването им.	Административна	постоянен	чл.19, ал.3, т.15 от ЗУО	Собствени средства	Н.п	**Община Сухиндол**
15. Изготвяне и приемане от ОС на община Дряново на актуализирана общинска програма за управление на отпадъците, в съответствие с целите/насоките на НПУО 2021-2028 г	Административна	2023	Чл.22 от ЗУО	Общински бюджет	Съгласно План-сметка Служебен ангажимент	**Община Сухиндол, Общински съвет**

VIII. Разработване на подпрограми с мерки за постигане на целите и индикатори за проследяване на напредъка на мерките, съглацно НПУО 2021 -2027 г.

За да се постигнат стратегическите цели, заложени към настоящата програма, трябва да се изпълнят определен набор от дейности, приоритетно определени съгласно НПУО 2021 – 2028г. Дейностите за постигане на целите са обособени в подпрограми, съгласно НПУО 2021 – 2028 г., представени по-долу в настоящият раздел.

Всяка от подпрограмите, която трябва да изпълняват общините част от РСУО Регион Севлиево е представена в текстов и табличен вид. Текстовата част съдържа кратко въведение, в което са представени ключови изисквания, стратегически цели, както и основни съображения свързани с постигането на целите. В табличен вид са представени мерки към съответните подпрограми, съгласно НПУО 2021 – 2028 г. и Методическите указания за разработване на общински/регионални програми за управление на отпадъците, одобрени със Заповед №РД- 883/23.09.2021 г.

Някои от мерките имат т. нар хоризонтален характер, т.е те ще допринесат за постигането не само на целите на конкретната подпрограма, тъй като те са най-пряко свързани, а и за постигането на целите на други подпрограми. Мерките могат да се групират и като инвестиционни мерки или неинвестиционни мерки или често както сенаричат „меки мерки“.

"Меките" мерки включват различни дейности в т.ч.: назначаване на служители към общинските администрации и РСУО; обучение на служители; изпълнение на контролни дейности; провеждане на информационни и разяснителни кампании; разработване и внедряване на информационни системи и др.

VIII.I. Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци (ПППОО)

VIII.I.1. Въведение и основни положения

Управлението на отпадъците трябва да се усъвършенства непрекъснато и да се превърне в устойчиво управление на материалите с цел да се опазва, съхранява и подобрява качеството на околната среда, да се опазва човешкото здраве, да се гарантира разумното и ефективно използване на природните ресурси, да се насърчават принципите на кръговата икономика, и да се намалява зависимостта на ЕС и на страните-членки от вносни ресурси, като по този начин се осигуряват нови икономически възможности и дългосрочна конкурентоспособност. За постигането на този екологичен приоритет Директива(ЕС)2018/851 от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците отделя специално приоритетно място на политиките по предотвратяване на отпадъците, като насочва вниманието към следните основни аспекти:

- Предотвратяването на отпадъци е най-ефикасният начин за подобряване на ресурсната ефективност и за намаляване на въздействието на отпадъците върху околната среда, като се прилагат иновативни модели на производство, търговия и потребление, които намаляват наличието на опасни вещества в материалите и продуктите, и насърчават увеличаването на продължителността на живота на продуктите и повторната им употреба;
- Насърчаването на устойчивостта при производството и потреблението може да допринесе съществено за предотвратяването на образуването на отпадъци (ПОО), поредством поставяне на количествени цели и, по целесъобразност, предоставяне на подходящи икономически стимули за производителите;
- Някои суровини са от голямо значение за икономиката на Съюза и снабдяването с тях е свързано с голям риск. С оглед на сигурността на доставките на тези суровини следва да бъдат предприети мерки за насърчаване на повторната употреба на продукти, съдържащи значително количество суровини от изключителна важност, с цел предотвратяване на превръщането на тези материали в отпадъци.

Целенасоченото и ефективно планиране на политиките за предотвратяване на отпадъците може да се осъществи чрез разработване на програми за предотвратяване на отпадъците на различни териториални и организационни равнища. В България изискването за разработване на Програми за предотвратяване на отпадъците е въведено със ЗУО, който предвижда те да бъдат разработени и изпълнявани, като част от националния план и съответните регионални и общински програми за управление на отпадъците.

Предвид високия приоритет на предотвратяването на хранителните отпадъци на глобално ниво и изискванията на Директива (ЕС) 2018/851 от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците, към настоящата програма е разработена отделна подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителните отпадъци.

Място на предотвратяването на образуване на отпадъци в йерархията за управление на отпадъците

Съгласно Член 3, точка 12 от Рамкова директива за отпадъците, респективно в §1, точка 28 от ДР на ЗУО, под предотвратяване на образуването на отпадъци се разбира:

“Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- *Количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;*
- *Вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве; или*
- *Съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите”.*

Предотвратяването на отпадъци има най-висок приоритет в йерархията на управление на отпадъците. Най-общо, предотвратяване на отпадъци означава да не възникват отпадъци, тъй като веднъж възникнал, отпадъкът не изчезва, а само се променя като вещество чрез

депонирането, изгарянето, рециклирането. В тази връзка мотото на Националната програма за предотвратяване образуването на отпадъци е *„Най-полезният отпадък е този, който въобще не е възникнал"*

Един от ефективните начини за предотвратяване на отпадъците е **"повторна употреба"** на продуктите, за което в Рамковата директива за отпадъците е дадено следното определение: *"Всяка дейност, посредством която продуктите или компонентите, които не са отпадъци, се използват отново за целта, за която са били предназначени"*. Повторната употреба е средство за предотвратяване на отпадъците и не е дейност по третиране, тъй като се осъществява преди продуктът да е изхвърлен/предаден като отпадък. Типични действия за повторна употреба са действията на домакинствата да ремонтират домакински електрически електроуреди, дрехи, обувки, вместо да ги предадат за подготовка за повторна употреба, оползотворяване или в най-лошия случай-да ги изхвърлят с общия битов отпадък за депониране.
Повторната употреба следва да се разграничава от действието **"подготовка за повторна употреба"**, за което определението е следното *"проверка, почистване или ремонт, операции по оползотворяване, посредством които продуктите или компонентите на продукти, които вече са предадени като отпадък, се подготвят, така че да могат да бъдат повторно използвани без всякаква друга предварителна обработка"*.

Основната разлика между "повторна употреба" и "подготовка за повторна употреба" е, че в първия случай материалът или предметът не е станал отпадък, докато в случаите на "подготовка за повторна употреба", въпросният материал е изхвърлен / предаден като отпадък / непотребен продукт и след това се ремонтира и обработва, за да бъде пуснат на пазара като продукт втора употреба или дарен като такъв. Например, ако домакинство претапицира мебели, а не ги изхвърли, това е действие по повторна употреба. Ако домакинството изхвърли / предаде същите мебели в център за подготовка за повторна употреба, мебелите се почистят и претапицират с цел да се продадат/подарят за да се използват отново, това е действие за подготовка за повторна употреба. Количества отпадъците, преминали действие за подготовка за повторна употреба се отчитат при изчисляване на целите за рециклиране на битовите отпадъци.

Директива (ЕС) 2019/904 от 5 юни 2019 г. относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда, насърчава подходите на кръговата икономика, даващи приоритет на устойчивите и нетоксични продукти като се цели преди всичко да се намали количеството на образуваните пластмасови отпадъци замърсяването на морската околна среда. Директивата поставя редица задължава за страните-членки, в т.ч:

- до 2026 г. да постигнат измеримо спрямо 2022 г. количествено намаление на потреблението на някои пластмасови продукти за еднократна употреба, в т.ч: чаши за напитки и техните капаци и капачки; съдове за храна и др. До 3 юли 2021 г. държавите-членки трябва да изготвят описание на всички мерки, приети от тях за изпълнение на това задължение и уведомяват Комисията за това описание и го оповестяват публично;
- считано от 3 юли 2021 г., държавите-членки забраняват пускането на пазара на определени пластмасовите продукти за еднократна употреба и на продуктите, изработени от оксо-разградима пластмаса, в т.ч. клечки за уши, прибори за хранене, чинии, сламки, бъркалки за напитки, пръчици за балони и др.

Основни участници в дейностите по предотвратяване на образуването на отпадъци
За да бъдат постигнати целите за ПОО, се изисква в най-висока степен участието на всички групи от обществения живот и на всички нива.

Държавата чрез законодателната и изпълнителната власт трябва да създаде ефективни предпоставки и регулации за подпомагане на участниците в дейностите по предотвратяване образуването на отпадъци.
Общините чрез активно участие в различни програми за изпълнението на проекти за ПОО, могат да организират и координират създаването и функционирането на местна общност, обединена около идеите за „нулеви отпадъци“. Под тяхна координация да се осъществяват различни дарителски кампании и дейности, водещи до ПОО.
Икономическите субекти и научни организации.
За предотвратяване на образуването на отпадъци икономическите субекти, подпомагани от научните среди, могат да разработят продукти и производствени процеси, които са екологосъобразни и с ниски нива на отпадъци и да оптимизират съществуващи процеси и продукти. Предлаганите на пазара продукти трябва да бъдат с по-дълъг живот, да са лесни за поправяне и да са произведени и търгувани без излишни опаковки. Тоест икономическите субекти, подпомагани от научни организации, могат да предприемат мерки, с които се отказват от производството на неекологосъобразни продукти. Засега този отказ е по-скоро доброволен и продиктуван от маркетингови или други съображения, но той може да стане и задължителен при разработване и влизане в сила на съответни закони, наредби и стандарти, например за екодизайн на продуктите.
Юридическите лица, които подкрепят идеите за общество, стремящо се към нулеви отпадъци, могат да създадат платформи и доброволни мрежи за всички субекти, които имат желание да допринесат за реализация на тези политики, да осъществяват проекти за информационни и образователни кампании, на национално, и на местно ниво; да организират дарителски дейности, водещи до ПОО.
Домакинствата, и/или всеки потребител може да ограничи купуването на стоки, които водят до образуване на много отпадъци и/или да удължат живота на редица продукти, които ползват в ежедневието си чрез ремонтирането им. Единствено координираните усилия на всички страни ще доведат до постигането на желаните и необходими резултати. Без активното участие на домакинствата в системите разделно събиране на отпадъци, усилията за постигане на висококачествено рециклиране и връщане на вторични материали за производство не биха дали резултат.

VIII.I.2. Приложени от общините Севлиево, Дряново и Сухиндол мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци

До този момент в общините от Регион Севлиево, частично са разработвали, но не са прилагали конкретни и целенасочени мерки за предотвратяване образуването на отпадъци, независимо от включените в предходната програма за управление на отпадъците с период 2016-2020 г. на две дейности (мерки) в подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци.
Първата дейност, с индикатор на изпълнение, *“Изградени центрове” за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба”* не е изпълнена;
Втората дейност с индикатор на изпълнение, *“Изменена нормативна база” за определяне на такса битови отпадъци”* е частично изпълнена, предвид периодичните актуализации на размера таксата, но в нормативната уредба липсва изпълнение по съществена част от мярката - за *“стимули, които да допринесат за предотвратяване образуването на отпадъци”*.
Прилаганите от общините мерки за разделно събиране спомагат за намаляване на депонираните отпадъци и имат далечно и косвено, неразяснено и непонятно за гражданите отношение към най-високо поставената в йерархията на управление на отпадъците цел - за предотвратяване образуването на отпадъци.
Крайно оскъдни са и информационните съобщения и/или кампании, проведени в общините от Регион Севлиево, видно по долу, сред които не се открива популяризиране сред населението на информация за целите, необходимостта, ангажираността на всеки към дейности, свързани с предотвратяване образуването на отпадъци.

ПОО:

Община Севлиево:

На сайта на секцията на Община Севлиево, секция Новини, от прегледани 100 страници с по десет съобщения на всяка, са налични едва седем публикации (7 от общо1000), както следва:

- Национална кампанията „Капачки за бъдеще“ от 20.04.2023 г - събрани 1280кг. капачки;
- Изменение на чл 23 от Наредба за дейностите по управление на отпадъците на територията на Община Севлиево, с регламентиран, ред за преместване, съхранение и предаване за разкомплектоване на ИУМПС;
- Съобщение от 24.01.2023 г за закупуване на нова техника за почистване на улици и паркове;
- Съобщение от 9.12.2022 г за функционираща система за разделно събиране на отпадъци от опаковки (сключен договор с „Екопак България” АД);
- Съобщение от 20.07.2022 г за 4 нови специализирани контейнера за разделно събиране на текстил, с указани местоположения;
- Съобщение от 31.08.2021 г за подмяна на старите съдове за СБО в града и селата;
- Съобщение от 3.05.2021г за поредна акция на „Капачки за бъдеще“ - събрани 1200 кг.

Община Дряново

Съобщения на официалния сайт, свързани с дейности с отпадъците:

19 01 2023 г Община Дряново с нов специализиран камион за сметосъбиране;
07.10.2022 г Мобилен пункт за безплатно приемане на опасни отпадъци от домакинствата;
17.09.2022г. Кампания "Да изчистим България заедно-подай ръка на природата на 17.09“;
22.07.2022 г Закъснение в графика за сметоизвозване - техническа неизправност;
23 06 2022 г Информационна кампания относно прехода към зелена икономика;
08.06.2022 г. Временен пункт за събиране на опасни отпадъци;
За периода 17.01-23.01.2022 г.Промяна на график за сметосъбиране и сметоизвозване на СБО
13.01.2022 г. Промяна на график за сметосъбиране и сметоизвозване на СБО;
11.01.2022 г Работна среща между Председателя на Общински съвет Дряново и колектива на Общинско предприятие „Чисто Дряново“;
28.102021 г Проверка по сигнал от Кмета на Община Дряново за замърсяване на водите на река Андъка в района на Дряновски манастир;
За 2021 година Община Дряново успешно приключи две кампании, насърчаващи разделното събиране на отпадъци, публикувано на 21.10.2021 г;
25.10.2021 г Булекопак АД обявява конкурс м/у ученици за снимка на тема „Природата около мен“;
14.10.2021 г Мобилен пункт за безплатно приемане на опасни отпадъци от домакинствата;
02.06 2021 г Събирателен пункт за безплатно приемане на опасни отпадъци от домакинствата.
01.06.2021г. до 30.06.2021г., кампания за разделно събиране на ИУЕЕО на територията на община Дряново и др.
За всички проекти, реализирани на територията на Община Дряново през 2020 и 2021 г., е направено публично уведомяване на населението, чрез обявление за инвестиционно намерение, публикувано на интернет страницата на Общината и на информационните табла.

Община Сухиндол: Съобщения на официалния сайт, свързани с дейности с отпадъците:

Община Сухиндол обявява дните от 15.04.2022 г. до 17.04.2022 г. за дни на пролетно почистване на територията на община Сухиндол;
12.11.2021г В Сухиндол вече има сърце в подкрепа на кампанията „Капачки за бъдеще“
24.10.2020 г Община Сухиндол отново се включи в кампанията „Капачки за бъдеще“
27.07.2020 г Поставени са новите контейнери за смет в Сухиндол;

VIII.I.3. Цели за предотвратяване образуването на отпадъци в общините от Регион Севлиево за периода 2021-2028 г.

Управлението на отпадъците в общините от Регион Севлиево има за цел да се усъвършенства и да се превърне в устойчиво управление на материалите по начин, който да гарантира разумното, ефективното и рационалното използване на природните ресурси и да се насърчават принципите на кръговата икономика. Когато един продукт достигне края на живота си, материалите, от които той е съставен, продължават да се ползват по друг начин. Така се намалява до минимум образуването на отпадъци. Целта е да се образуват все помалко отпадъци, чрез насърчаване на дейности по повторна употреба, поправка, ремонт и преработка на продуктите.

Съгласно резултатите от направените анализи за съществуващото състояние и прогнози за развитие за постигане на Стратегическа цел 1 *"Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване"*, са определени оперативна цел и индикатори за изпълнението ѝ.

Оперативна цел: Намаляване на количеството образувани отпадъци

Оперативната цел е в синхрон с основната цел на европейската и националната политика за ПОО *"Прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна - нарастването на образуването на отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда."* Като ежегоден индикатор за наблюдение е посочена стойността на годишното количество образувани отпадъци (тон/год) за съответната година от програмния период.

Предвижда се целите да бъдат постигнати, чрез конкретни мерки, които са представени в Плана за действие към настоящата програма. За всяка мярка са посочени срок за реализация, стойност и възможни източници на финансиране, очакван резултат от изпълнението на мярката, индикатори за проследяване на напредъка и изпълнението на мярката, отговорни институции. Мерките са формулирани в резултат на прегледа на:

- Примерните мерки за предотвратяване образуването на отпадъци, съгласно Приложение № 4 към чл. 50, ал. 3, т. 2 на ЗУО и Приложение IV към чл. 29 на РДО.
- Преглед на мерките, заложени в Национална програма за ППО 2021- 2028 г.
- Добрите практики през последните години, приложени в България и в други страни.
- Мерки, произтичащи от приети на ниво ЕС документи (директиви, решения и др.).

При избора на подходящи мерки е извършено проучване на добри практики за предотвратяване образуването на отпадъци въз основа на целевия материал на отпадъка, които приложени на общинско ниво водят до постигане на целите по чл. 31, ал. 1 от ЗУО.

Препоръчителни места за прилагането на добрите практики са:

- "Зелени точки" (места за събиране на отпадъци от домакинствата);
- Училища, детски градини и др. обекти с обществено предназначение на територията на общината;
- Хотели, ресторанти, заведения за обществено хранене и кетъринг
- Места за публични събития

План за действие към Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци (ПППОО) в общините от Регион Севлиево

Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване на образуването на отпадъци.
Оперативна цел: *Намаляване годишното количество образувани отпадъци*
Очакван резултат: Количеството предотвратени отпадъци до 2028 г. ~ 700 т

Стратег. цел1	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 1.1*	Изграждане и поддържане на обществени центрове за заемане и размяна на употребявани стоки: "нов живот за дрехи и обувки, които не са ни по мярка"; "нов живот за мебелите"; "нов живот за електрониката" и др.	600	ПОС, ПРЧР, ФИ, ЧИ	2023-2028	Предотвратяване образуването на отпадъци	Количество предотвратен отпадък тон/год	Брой изградени и функциониращи центрове за ЕЕО, ЕГО, текстил, др.	Общини Севлиево*, Дряново* и Сухиндол*	Население, бизнес, Браншови организаци
СЦ 1.2*	Обособяване на места за ремонт на електроника, ретро магазини за ремонтирани ел. уреди; магазин Vintage за дрехи и др.	300	ПОС, ПРЧР, ФИ, ЧИ	2023-2028	Предотвратяване образуването на отпадъци	Количество предотвратен отпадък тон/год	Брой изградени и функциониращи обекти	Общини Севлиево*, Дряново* и Сухиндол*	Население, бизнес, Браншови организаци
СЦ 1.3*	Организиране на кръгла маса за създаване на партньорска мрежа за изработка на продукти от материали втора употреба. Съдействие при стартиране на предприятия - партньори	12	Общински бюджети	2023-2028	Предотвратяване образуването на отпадъци	Количество предотвратен отпадък тон/год	Брой регистрирани участници / партньори	Общини Севлиево*, Дряново* и Сухиндол*	Население, бизнес, Браншови организаци
СЦ 1.4*	Провеждане на кампании за повишаване на осведомеността на обществеността и бизнеса за кръговата икономика, намаляване генерирането на отпадъци (за промяна на потребителските навици) и разглеждане на отпадъците като ресурс.	54	Средства от отчисления по чл. 64 от ЗУО спонсориране от партньори	2023-2027	Промяна в поведението на потребителите и бизнеса	Ежегодно, брой проведени кампании, брой участници	Проведени минимум по 7 кампании във всяка община	Общини Севлиево*, Дряново* и Сухиндол*	РИОСВ, научни институти Бизнес, други
СЦ 1.5	Провеждане на периодични информационни кампании и обучения сред деца, учащи и възрастни, с демонстации на конкретни практики за ПОО и за разделно предаване на образуваните отпадъци;	63	Средства от отчисления по чл. 64 от ЗУО спонсориране от партньори	2023-2027	Повишена информираност и промяна в поведението на отделните възрастови групи от населението	Брой кампании с брой участници и брой обучения с брой участници	Информирано и обучаващо се население (мин. 3 камп. год. за всякаобщина	Общини Севлиево, Дряново и Сухиндол	Граждани, образователни и научни институти,НПО, медии, др.
СЦ 1.6*	Подготовка и провеждане на "зелени" обществени поръчки	-	Общински бюджети	2023-2027	Ежегодно –брой проведени „зелени"обществени поръчки	Ежегодно - % изпълнени "зелени" общ. поръчки	До 2028 г. 40%„зелени" обществени поръчки	Общини Севлиево*, Дряново и Сухиндол*	Държавни администрации

СЦ 1.7*	Разработване на проекти за финансиране на мерки за предотвратяване образуването на отпадъци.	60	Бюджет на общините	2023 - 2028	Предотвратяване образуването на отпадъци	Количество предотвратен отпадък т / г	Брой реализирани проектни предложения	Общини Севлиево*, Дряново и Сухиндол*	Общински звена, НПО
СЦ 1.8	Намаляване на отпадъците от хартия и други офис консумативи, чрез прилагане на електронно управление и е-услуги от общинските администрации.	60	Бюджет на общини, "Програма за техническа помощ 2021-2027"	2023 - 2028	Предотвратяване образуването на отпадъци от хартия и други консумативи	Количества потребна хартия и др. консумативи за общинските администт.	Услуги, предоставяни чрез е-портал /брой/	Общини Севлиево, Дряново и Сухиндол	ИА "Инфраструктура на електронното управление"; Е-експерти;
СЦ 1.9	Въвеждане на забрана за използване и предлагане на пластмасови продукти за еднократна употреба от общинските социални, здравни, културни, образователни и др.структури / предприятия.	-	Общински бюджети	2023 - 2028	Предотвратяване образуването на пластмасови отпадъци	Количество предотвратен отпадък тон/год	Намаляване на пластмасовите отпадъци към 2028 г.	Общини Севлиево и Сухиндол	Общински звена, предприятия
СЦ 1.10	Въведеждане на забрана за използване на пластмасови продукти за еднократна употреба по време на масови събития, организирани от общините от региона.	-	-	2023	Предотвратяване образуването на пластмасови отпадъци	Количество предотвратен отпадък тон/год	Намаляване на пластмасовите отпадъци към 2028 г.	Общини Севлиево, Дряново и Сухиндол	НПО; Културни,образователни инст.;Читалища и др.
СЦ 1.11*	Подкрепа на прехода към кръгова икономика, посредством въвеждане настимули за разработване на анализи на потоците на предприятията за отпадъчни и странични материали	-	ЧИ; Програма за Конкурентоспособност и иновации в предприятията 2021-2027	2023 - 2028	Сътрудничество при управляване на ресурсите и удължаване живота на продуктите	Брой реализирани проекти	Подкрепени проекти за управление на отпадъците в промишлеността.	Общини Севлиево*, Дряново* и Сухиндол*	Държавни администрации; Браншови организации; Бизнес;
СЦ 1.12*	Създаване на Дигитален бизнес форум за осъществяване на постоянен контакт между представителите на бизнеса за стимулиране създаването на връзки и осъществяване на икономическа симбиоза, целяща увеличаване на количествата повторно изполвани материали, производителността и постигане на зелен растеж.	-	ЧИ; Програма за Конкурентоспособност и иновации в предприятията 2021-2027	2023 - 2028	Сътрудничество при управляване на ресурсите и удължаване живота на продуктите	Брой реализирани проекти	Подкрепени проекти свързани с управление на отпадъците в промишлеността.	Общини Севлиево*, Дряново* и Сухиндол*	Държавни администрации; Браншови организации; Бизнес; Е-експерти;
СЦ 1.13*	Сформиране на Консултативен орган за управление на отпадъците на територията на региона под надслов "Регион Севлиево - с ефективна кръговата икономика".	30	ОПОС Общински Бюджети; "Програма за техническа	2023 - 2024	Налагане принципите на кръговата икономика, която цели максимално оползотворяване	Брой реализирани решения /проекти; Изградена информацио	Регион Севлиево - с прозрачна и ефективно работеща	Общини Севлиево*, Дряново* и Сухиндол*	Бизнес, Експерти в сферата на екологията и опазване

	Разработване на информацион на платформа за кръгова икономика		помощ 2021-2027”		на отпадъците и превръщането им в полезен ресурс.	нна платфор-ма за кръгова икономика.	кръговата икономика		на околната среда; Е-експерти;
СЦ 1.14	Промени в Наредбата за определяне и администриране на местните такси и цени на услуги относно определя-не „такса за битови отпадъци“ на база количество.	-	-	2023 - 2028	Прилагане на принципа “замърсителя плаща”	Количество БО преди и след въвеж-дане на промените	Годишно количество БО на жител;	Общини Севлиево, Сухиндол, Дряново и Об.съвети	Население; Бизнес.
СЦ 1.15	Прилагане на икономически механизми и стимули, водещи до намаляване образуването на отпадъци.	25	ОПОС Общински бюджети	2023 - 2028	Предоставяне на адекватни стимули водещи до предотвратяване образуването на отпадъци	Въведени механизми	Процент обхванато население	Общини Севлиево, Дряново и Сухиндол	Население; Бизнес.
СЦ 1.16	Проучване възможността за опреде-ляне на патентния данък по ЗМДТ до допустимия минимум за данъчно задължени лица, с дейност, която пряко води до повторна употреба на дадени продукти (напр. ремонт на обувки, мебели, дрехи, домакински уреди и пр.) и оттам и до ПО;	-	-	2023 - 2028		Одобрениени промени в Наредбата за определяне на размера на местните да-нъци на общ. от РСУО-Севлиево	Брой лица с диференцира н патентен данък за предоставян е на услуги, свързани с ПО	Общини Севлиево, Сухиндол и Общин-ските им съвети	Бизнес;
СЦ 1.17	Прилагане на разяснителни мероприятия, демонстрации за домашно компостиране. Безвъзмездно предоставяне на домакинствата на компостери за зелени и др.биоотпадъци в труд но достъпни рни на общините.	При 9 % домакинс тва, стойност 290	Бюджет на община, ПОС 2021-2027, безлихвен заем ПУДООС	Ежегод-но до 2028	Предотвратени зелени и други биоотпадъци	Брой предо-ставени ком-постери на домакинства-та през всяка от год. на програмата	Броят на домакинства-та, на които са предоста-вени компостери	Общини Севлиево и Дряново	Домакинст ва

Забележки:

1. Бюджетът е индикативен

2. Годишното отчитане на мерките, придружени от звездичка (например СЦ 1.1*), относими за една, две или и за трите общини от РСУО - Регион Севлиево, (означени със звездичка, като водещи отговорни институции) се извършва под следните условия:

- наличие на мобилизиран финасов ресурс за дейността за съответната година;
- наличие на административен капацитет, мотивация и воля за резлизиране на дейността;
- наличие на мотивирани партньори, за реализиране на съответната дейност;

Мерките означени със звездичка са дългосрочни и пряко или косвено свързани с кръговата икономика. Колкото по-рано общините съдействат и подпомагат процеса на адаптация на икономиката на Регион Севлиево към кръгова икономика, толкова по-ефективно ще бъдат покрити нормативните показатели - ангажимент на общините и подопечните им общности за предотвратяване образуването на отпадъци.

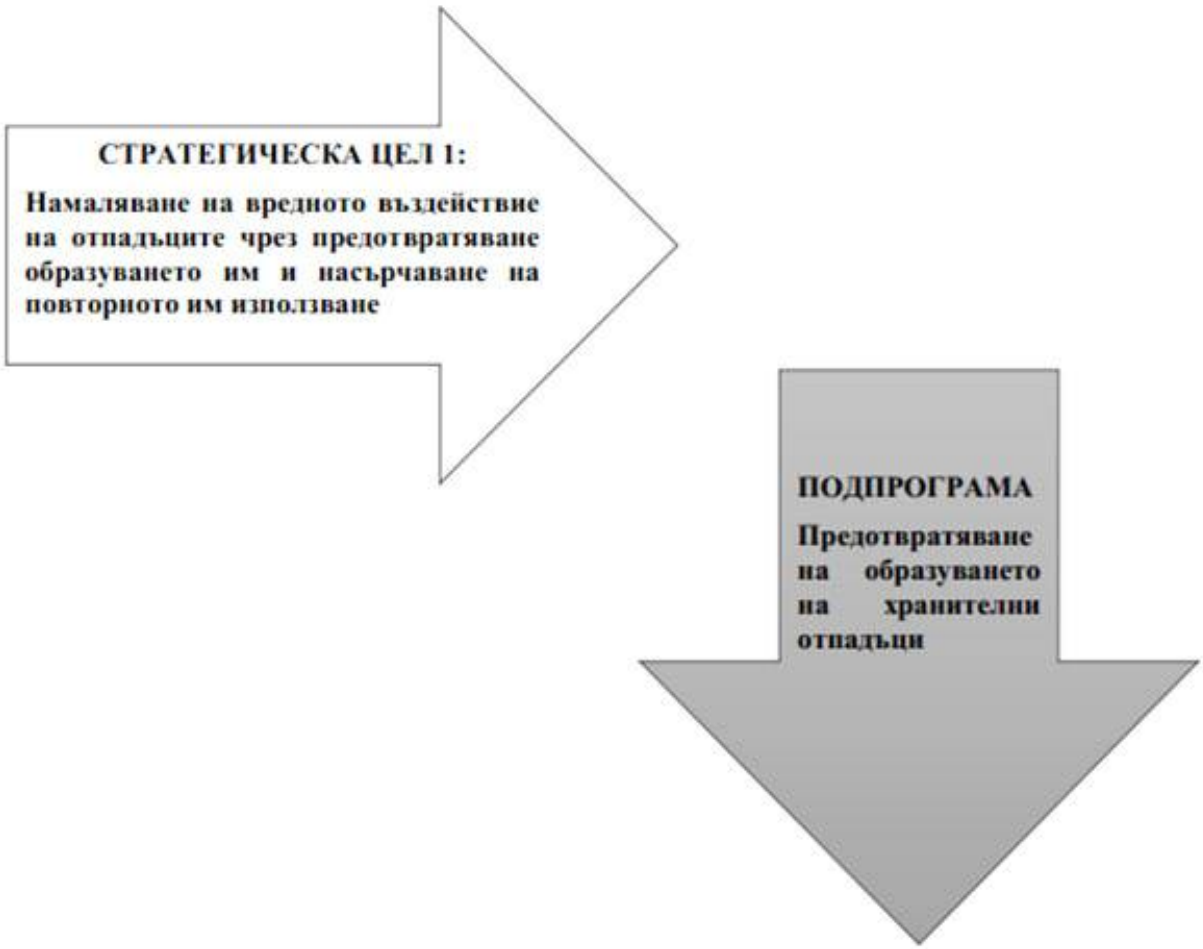

VIII.2. Подпрограма за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци

Настоящата подпрограма е във връзка с изпълнението на Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване.

VIII.2.1. Нормативни изисквания относно хранителни отпадъци

Програмата за устойчиво развитие до 2030 г., приета от Общото събрание на Организацията на обединените нации на 25 септември 2015 г., поставя цел за намаляване наполовина на хранителните отпадъци на глава от населението в световен мащаб при търговията на дребно и потребителите, както и за намаляване на загубите на храни по веригите на производство и доставки до 2030 г. Тези мерки следва да са насочени към предотвратяването и намаляването на хранителните отпадъци в първичното производство, преработването и промишленото производство, при търговията на дребно и разпространението по друг начин на храни, в ресторантите и заведенията за хранене.

Предвид поставените цели на глобално ниво и значителното разхищение на храни в европейските страни, в Директива 2018/851 от 2018 г. се призовава държавите от ЕС да намалят хранителните отпадъци на всеки етап от веригата на доставки на храни, да наблюдават нивата на хранителните отпадъци и да докладват за постигнатия напредък с цел постигане на целта за намаляване на хранителните отпадъци на територията на целия ЕС с 30% до 2025 г. и с 50% до 2030 г.

За предотвратяване на хранителните отпадъци, държавите членки следва да предвидят стимули за събиране на непродадените хранителни продукти на всички етапи от веригата на доставка на храни, както и за тяхното безопасно преразпределяне, включително на благотворителни организации. С цел намаляване на хранителните отпадъци от особено значение е да се повиши информираността на потребителите относно значението на датата на трайност („годно до“ и „най-добър до“).
Рамковата директива за отпадъците установява задължение за годишно отчитане на генерираните хранителни отпадъци, като първата задължителна референтна година за отчитане (доклад за данни и качество) е 2020 г. Крайният срок за подаване на данните и доклада за качество е 30.06.2022 г. Целта на докладването е да се извърши мониторинг и оценка на изпълнението на превантивните мерки от държавите-членки на базата на обща методология чрез измерване нивата на хранителните отпадъци на различните етапи от хранителната верига.
Общата методология е определена в делегирано Решение (ЕС) 2019/1597 на Комисията от 3 май 2019 година за допълнение на Директива 2008/98/ЕО. Форматът за докладване е определен в Решение за изпълнение (ЕС) 2019/2000 на Комисията от 28 ноември 2019 година.

Измерването на хранителните отпадъци при първично производство, преработка и производство, търговия на дребно и дистрибуция по друг начин на храна, ресторанти и кетъринг услуги и домакинства, се извършва съгласно методика, посочена в делегирано Решение 2019/1597 на Комисията.
Ежегодно в срок до 31 май Националният статистически институт събира и предоставя на министъра на околната среда и водите данните за образуваните количества хранителни отпадъци. Министерство на околната среда и водите извършва периодично докладване до Европейската комисия на количествата хранителни отпадъци, съгласно формата, посочена в Решение за изпълнение (ЕС) 2019/2000 на Комисията. Министерство на земеделието, храните и горите и Българската агенция по безопасност на храните оказват методическа помощ на компетентните органи, извършващи измерване и докладване на данните.

В изпълнение на глобалните цели и европейските политики по отношение разхищението на храни, в България е разработена Национална програма за предотвратяване и намаляване на загубата на храни с период на действие 2021 – 2026 г. Стратегическата цел на програмата е намаляване на загубите и разхищението на храни в страната чрез формиране и провеждане на национална политика за постигане на:
- до 2026 г. - намаляване на загубите с 25%;
- до 2030 г. – редуциране на загубите до постигане на заложените цели.

За постигане на основната цел на национално ниво е предвидено създаване на Национална платформа относно загубите на храни и сключване на Меморандум за сътрудничество между участниците в нея. Националната платформа се учредява с цел да се създадат форуми за дискусия и благоприятна атмосфера за установяване на партньорство и взаимодействие чрез диалог между държавните институции, браншовите и бизнес асоциациите и сдруженията на производители, преработватели и дистрибутори на храни, научноизследователската общност и неправителствени организации. С приемането на Меморандум за сътрудничество страните доброволно изразяват своята воля да приложат този механизъм за реализиране целите и мерките на Националната програма за предотвратяване и намаляване на загубите на храни. Националната платформа е отворена инициатива, в която могат да се включат всички заинтересовани страни. Тя е форум, който функционира на доброволен принцип.

В рамките на Националната платформа и в изпълнение на меморандума страните прилагат различни форми на сътрудничество и партньорство, като:

- Взаимен обмен на информация, знания, опит и данни от изследвания и проучвания, свързани с предотвратяването и намаляването на загубата и разхищението на храни;
- Консултации и обмен на експертна помощ, разработване на ръководства и насоки за намаляване на загубите на храни;
- Разработване на съвместни инициативи;
- Съвместно изразяване на професионални позиции в областта на превенция и намаляване на загубата на храни;
- Установяване и прилагане на добри практики за предотвратяването загубата на храни;
- Реализиране на информационни кампании по проблема с разхищението на храни;
- Съвместно провеждане и участие в различни форуми, конференции, кръгли маси, обучения или работни срещи;
- Съдействие за прилагане на нови технологии или опаковки при производството и предлагането на храни.

Превенция на загубата на храни

Принципът на превенцията означава да се вземат предварителни мерки/действия за предотвратяване генерирането на загуба на храни. Това е хоризонтална мярка и се прилага на всеки етап от хранителната верига. Превантивните мерки се предприемат преди храната да се превърне в отпадък, за да се осигури запазването на годните за консумация храни, с което да се намали количеството на хранителните отпадъци.

Превенцията на загубата на храни се състои от:
- Недопускане образуването на излишък от храни при производството и консумацията на храни чрез преработка или влагане в производството на друга храна;
- Предотвратяване на образуването на предотвратими загуби/разхищения по цялата хранителна верига;
- Социално преразпределение на излишъка от храни.

Предвид икономическата ситуация, при която работят производителите и търговците на храни, се препоръчва винаги да се следва този ред на предприемане на мерки.
Превенцията гарантира възможността храните все още да бъдат реализирани по предназначение, т.е. за консумация от хора.

Форми на превенция на загубата на храни

Превенция (предотвратяване). Основната цел на предотвратяването на загубата и разхищението на храни е да се предприемат мерки, насочени към премахване на причините за образуването им. Това е най-доброто възможно решение от финансова, екологична и социална гледна точка. За определянето на превантивните мерки е необходимо да се установи какво, колко и защо се губи. Причините за разхищението на храни от домакинствата могат да бъдат от различно естество:
- Неправилно интерпретиране на разликата между маркировката на датите за „най-добър до“ и „използвай преди“ поставени върху етикетите на храните;
- Недооценяване на действителната стойност на храните, водещо до необмислено и неразумно изхвърляне;
- Прекомерни очаквания за съвършен външен вид на пресните хранителни продукти.
- Изхвърляне на хранителни продукти, които биха могли да се вложат като съставки в други ястия.

Проучвания в държавите членки на ЕС показват, че много потребители не правят разлика между обозначенията „най-добър до“ (което е за трайност и качество) и „използвай преди“ (което е за годност и безопасност). При това потребителите са склонни да свързват безопасността на храните с маркировката „най-добър до“, което води до изхвърляне на храни, които все още могат да са безопасни за консумация.

Даряване на храни. Образуването на излишък от годна за консумация храна понякога е неизбежно. При този случай, най-доброто решение, което гарантира, че вложените в храната ресурси ще бъдат оползотворени най-пълноценно, е преразпределението на излишъка за консумация от хора, когато това е безопасно. Даряването се осъществява чрез съвкупност от дейности, които имат за цел да осигурят безвъзмездно предоставяне на храни на нуждаещи се лица и на лица, предоставящи социални услуги, наречени хранително банкиране.
Хранителното банкиране се извършва от лица, регистрирани по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел, определени за извършване на дейност в обществена полза, които са получили разрешение за оператор на хранителна банка.
Дейностите по хранително банкиране са:

1. Безвъзмездно предоставяне на храни от:

а) производители и търговци на храни на оператор на хранителна банка;

б) оператор на хранителна банка на нуждаещи се лица и на лица, предоставящи социални услуги.

2. Складиране, съхранение и/или опаковане, и/или преопаковане на храни, безвъзмездно предоставени на оператор на хранителна банка.

Даряването на излишъка от храни не е превенция в точния смисъл на думата, но е работеща стратегия за недопускане на загуба на храни и образуване на хранителни отпадъци, тъй като храната остава в хранителната верига и се използва по своето предназначение - за консумация от хора. Резултатите от дейността на Българската хранителна банка и Българския червен кръст показват, че има голям потенциал за увеличаване на количеството на дарените храни.
В изпълнение на изискванията на чл. 103, ал. 1 от Закона за храните, на интернет страницата на Българската агенция по безопасност на храните е достъпен публичен регистър на издадените разрешения за оператори на хранителна банка в страната.
На национално ниво даряването на храни е регламентирано в Закона за храните (обн. ДВ. бр. 52 от 2020 г., последно изм. и доп. ДВ, бр.13 от 2021г.) и Наредба за специфичните изисквания за извършване на хранително банкиране и контрола върху тази дейност, приета с Постановление № 26 на Министерския съвет от 2021 г. (обн., ДВ, бр. 10 от 2021 г.).
Със Заповед № РД09-1012/15.10.2021 г. на министъра на земеделието, храните и горите, е утвърден Списък на храните, обект на хранително банкиране и информация за сроковете, в които храните се предоставят безвъзмездно (2.11.2021г.)

Българска хранителна банка (БХБ)
Фондация Българска хранителна банка е първият, регистриран в страната, оператор на хранителна банка и е надежден партньор на компаниите от хранителната индустрия в усилията им за намаляване на разхищението на храна. Тя е член на Глобалната мрежа за хранително банкиране и на Европейската федерация на хранителните банки.

VIII.2.2. Съществуващо състояние относно хранителните отпадъци в Регион Севлиево

По данни от извършения морфологичен анализ на битовите отпадъци е установено, че:
Община Севлиево изхвърля 5713.62т/год хранителни отпадъци, които се сместват с останалите отпадъчни материали и представляват 15.81% от общия смесен отпадък.
Община Дряново изхвърля 659.04 т/год хранителни отпадъци, които се сместват с останалите отпадъчни материали и представляват 16.94% от общия смесен отпадък.
Община Сухиндол изхвърля 82.65 т/год хранителни отпадъци, които се сместват с останалите отпадъчни материали и представляват 14.09% от общия смесен отпадък.
По отношение на хранителните отпадъци от домакинства, много малка част от тях понастоящем се отклоняват от депониране. Изградената система за разделно събиране на био-отпадъци от домакинствата, позволява оползотворяването на количество над 6 хил.тона хранителни отпадъци на година.

Законът за управление на отпадъците не включва определение за „хранителни отпадъци“, а хранителните отпадъци са включени в определението за **„биоотпадъци“**. Съгласно това определение хранителните отпадъци обхващат: „хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.“
Директива ЕС 2018/851 дава следното определение: **„хранителни отпадъци“** са всички храни, които са се превърнали в отпадъци“ и препраща към определението за „храни“в член 2 от Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета:
„По смисъла на настоящия регламент „храни“ (или „хранителни продукти“) означава всяко вещество или продукт, независимо дали е преработен или не, частично преработен или непреработен, който е предназначен за или основателно се очаква да бъде приеман от хора.“

VIII.2.3. Цели за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци в общините от Регион Севлиево за периода 2021-2028 г. и възможни мерки за постигането им.
Настоящата подпрограма за предотвратяване образуването на хранителните отпадъци си поставя стратегическа и оперативна цел, съвместими с целите на Националната програма за предотвратяване на образуването на отпадъци 2021-2028 г. и адресира принципите и препоръките на европейското законодателство в областта на предотвратяване на хранителните отпадъци. По-конкретно целите на настоящата програма са:
Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване.
Оперативна цел: Намаляване на количеството на образуваните хранителни отпадъци;

Целеви групи: домакинства, обекти в секторите туризъм и ресторантьорство, общински обекти, генериращи хранителни отпадъци в т.ч. в т.ч. общинска кухня, домашен социален патронаж, общински детски градини и ясли, пазари и тържища, лечебни заведения, домовете за възрастни хора и лица с увреждания, защитени жилища, центрове от семеен тип и др.
Приложимите мерки, които общините могат да приемат за предотвратяване образуването на хранителните отпадъци на територията си са:
• Повишаване на осведомеността на обществото за проблема със загубата и разхищението на храни, чрез провеждане на информационни кампании и мероприятия, приоритетно насочени към:
- Разумно пазаруване и прецизиране закупуването на количество храна спрямо реалните възможности за потребяването ѝ;
- Правилно съхранение на закупената храна – за максимално удължаване на годността ѝ на потребление;
- Насърчаване на творчески подход при приготвяне на храната и максимално оползотворяване на „изостаналите“ храни и хранителни продукти;
- Насърчаване на екологосъобразно поведение и формиране на навици за отделяне на хранителните отпадъци от опаковките им преди изхвърлянето им в контейнерите за смесен битов отпадък.
• Повишаване на информираността на различни целеви групи с цел промяна в поведението и отношението на потребителите към храната;
• Изпълнение на демонстрационни проекти за предотвратяване на хранителните отпадъци;
• Стимулиране даряването на храни;
• Сътрудничество и координация с държавни институции, участниците по хранителната верига, организации за хранително банкиране и асоциации на потребителите.
• Насърчаване домашното компостиране и компостиране в градска среда.

План за действие към Подпрограма за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци в общините от Регион Севлиево

Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване на образуването на отпадъци.

Оперативна цел*: *Намаляване на количеството на образуваните хранителни отпадъци

Очакван резултат: Количеството предотвратените хранителни отпадъци ~ 42 t/y

Дейности (мерки)	Бюджет хил. лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
					Текущи	Целеви	Водеща	Партньори
А. Изготвяне и прилагане на планове от общините за ПО на хранителни отпадъци в общинските образователни, здравни, социални и др.звена, и пазари, генериращи хранителни отпадъци.	30	Общински бюджети	2023 г. за изготвяне 2028 за изпълнение	Предотвратени хранителни отпадъци от общинските звена	Брой общ. звена прилагащи мерки за ПО на хранит. отпадъци	Всички общ. звена, прилагат мерки за ПО на хран. отпадъци	Общини Севлиево и Дряново	Общински звена
Б. Осигуряване и популяризиране на надеждна информация за количествата образувани хранителни отпадъци във всяка община	12	Общински бюджети	Края на 2023, ежегодно.	Събрана, докладвана и популяризирана информация за количествата образувани хранит.отпадъци	Брой изпратени въпросници до заведения за хранене.	брой изготвени доклади	Общини Севлиево и Дряново	Общ. звена, сдружения на производители и търговци на храни
В*. Изпълнение на непрекъснати и целенасочени кампании за разясняване и предоставяне на информация за ПО на хранителни отпадъци на общинско ниво, в т.ч. относно значението на "Най-добър до" и "Годен до" на търговските хранителни продукти.	75	Общински Бюджети; отчисления по чл.64 от ЗУО, Европейски програми	01/2021-12/2028	Граждани и бизнес-запознати с ползите от ПО на хранителните отпадъци и с възможни действия за ПО на хранителните отпадъци	Брой реализирани кампании, брой участници	До края на програмата са проведени поне по пет кампании във всяка община	Общини Севлиево*, Дряново и Сухиндол*	НПО, медии, други
Г* Изпълнение на демонстрационни и образователни проекти за предотвратяване на хранителните отпадъци сред населението и подрастващите, срещи с диетолози, шеф-готвачи, други; Оборудване на мобилен демострационен пункт;	50	Бюджет на община, "Програма за околна среда 2021-2027"	01/2022-12/2026	Изпълнени проекти за ПО на хранителните отпадъци от бит,ресторантьорство, туризъм; и реализирани и добри практики	Брой реализирани проекти и добри практики	Брой изпълнени проекти; Брой участници	Общини Севлиево*, Дряново и Сухиндол*	Общински звена, юридическ и лица със стопанска цел
Д. Подкрепа на дейността на организация/и, които организират и осъществяват даряването на храни преди изтичането на срока на годност	Н.п.	"Програма за храни и/или осн. материално подпомагане"2021-2027	01/2021-12/2028	Институционално обезпечаване на дейностите по организиране и даряване на храни	Количество дарена храна от подкрепени организации	Брой подкрепени органи зации; Брой кампании за даряване	Общини Севлиево и Дряново	Българска хранителна банка; и други

Забележки: 1. Бюджетът е индикативен;

2. Годишното отчитане на мерките, придружени от звездичка (например СЦ В* и Г*), относими за две или и за трите общини от РСУО - Регион Севлиево, (означени със звездичка, като водещи отговорни институции) се извършва под изброените на стр. 101 три условия.

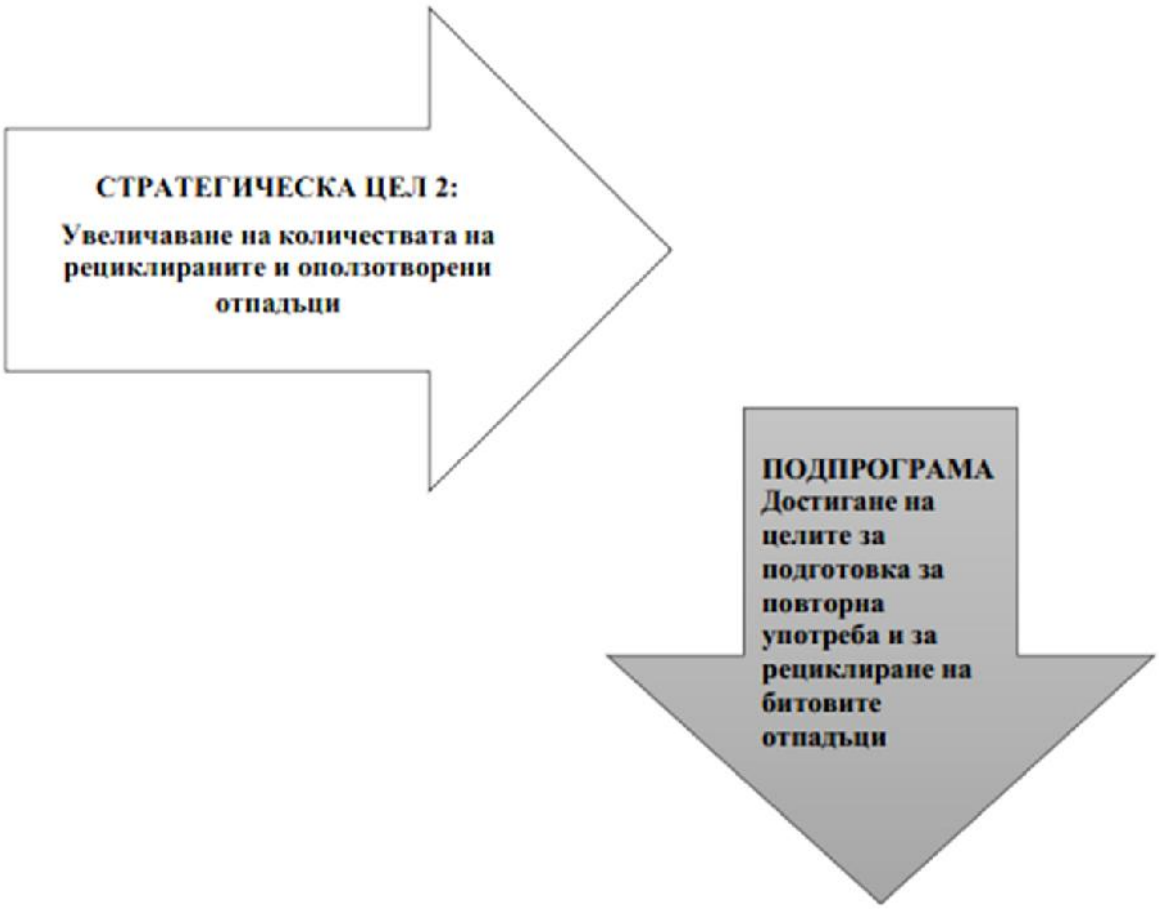

VIII.3. Подпрограма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци

Настоящата подпрограма е във връзка с изпълнението на Стратегическа цел 2: „Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци“.

VIII.3.1. Въведение и основни положения

В националното законодателство чрез чл. 31, ал. 1 от ЗУО са определени изисквания към системите за разделно събиране, повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, които следва да осигуряват като минимум изпълнението на следните цели:
- до 1 януари 2020 - най-малко 50 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2025 - най-малко 55 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2030 - най-малко 60 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2035 - най-малко 65 на сто от общото им тегло.

В тази връзка са поставени изисквания към общините за разширяване и подобряване на системите за рециклиране на отпадъците от хартия и картон, метали, пластмаса, текстил и стъкло. Целите се изпълняват от общините в РСУО, в съответствие с решението, взето от Общото събрание на съответната регионална система. Следва да се отбележи, че системите за разделно събиране и рециклиране на отпадъците от опаковки от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло, които се осъществяват и финансират от организациите по оползотворяване, чрез схемите за „разширена отговорност на производителя“, се отчитат и допринасят за постигане от общинните на целите за рециклиране на битовите отпадъци.

Важна предпоставка за постигане на целите за намаляване количествата на депонираните отпадъци и увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци са и част от действията, предприети през последните години в това направление, а именно:
• ясно определената отговорност на общините за управление на битовите отпадъци, включително поставените цели за рециклиране
• определянето на задължителни количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло
• въведеното законово изискване към административните, стопанските, образователните, търговските и други подобни обекти, които генерират битови отпадъци, да събират разделно отпадъците от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метал и да сключват договори за предаването им на оторизирани за такава дейност фирми и организации
• въвеждането на икономически инструменти, стимулиращи общините да подобрят показателите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци (отчисления за депониране на всеки тон битови отпадъци), като тези от тях, които изпълнят посочените цели за рециклиране на битовите отпадъци се освобождават от 50% от дължимите отчисления за депониране
• друг икономически стимул по отношение на осигуряване от общините на площадки за предаване на разделно събрани отпадъци от гражданите и фирми е освобождаването на общините от допълнително заплащане с 15% завишение на дължимите отчисления за депониране, за общини, които не изпълнят задължението си за осигуряване на посочената инфраструктура
• нормативно осигурената възможност общините да използват натрупаните суми от заплатените от тях отчисления за депониране за финансиране на инвестиционни разходи за рециклиране и друго оползотворяване на битовите отпадъци
• Проведени са обучителни програми за общините за запознаването им с нормативната уредба относно изискванията за рециклиране на битовите отпадъци и представяне на добри общински практики и препоръки в тази област.

VIII.3.2. Анализ и описание на съществуващото състояние и насоки за бъдещи мерки
Съгласно нормативната уредба, отделянето на рециклируеми и оползотворими отпадъци от потока смесени битови отпадъци се осъществява посредством сътрудничество с организациите по оползотворяване и извършване на дейности по предварително третиране на отпадъците, преди тяхното депониране.
Важна предпоставка за постигане на целите за увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци са и част от действията, предприети от общините от Регион Севлиево в това направление, а именно:
- Повишаване ефективността на съществуващата сепарираща инсталация за предварително третиране/сепариране на смесени битови отпадъци, с оператор Еко -Титан груп”АД;
- Прилагане на система за разделно събиране на битови отпадъци в трите общини;
- Система за разделно събиране на отпадъци от текстил в обшините Севлиево и Дряново;
- Разширен обхват на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки и на други битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло в община Севлиево; (от 01.12.2022г. е сключен договор с ЕКОПАК и е въведена система за разделно събиране на отпадъците от опаковки на територията на гр. Севлиево (48 т. с по 3 съда) и селата: Петко Славейков (2 точки), Ряховците (3 точки), Кормянско (2 точки) , Сенник(2 точки) Градница (2 точки) и Бериево (1 точка).
- Система за разделно събиране на отпадъци от опаковки от административните, социалните и обществените сгради, училищата, заведенията за хранене, търговските и промишлени обекти, обектите за отдих, забавления и туризъм, намиращите се на територията на град Дряново;

- На територията на община Севлиево с население по-голямо от 10 000 жители са осигурени шест площадки за безвъзмездно предаване на разделно събирани отпадъци, в изпълнение на изискванията на чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО;
- Организиране на разделно събиране, сортиране и последващо оползотворяване на дървесни отпадъци на територията на община Дряново;
- Системи за разделно събиране и съоръжения за компостиране на био-отпадъци от територията на общини Севлиево и Дряново с две площадки за компостиране на място;

Съгласно Заповед № 164/22.06.2022 г. на Изпълнителния директор на изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС), общините Севлиево, Дряново и Сухиндол от РСУО - Регион Севливево са сред общините, които не са изпълнили целите по чл. 31, ал. 1, т. 1 от ЗУО за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло към 31.12.2019 г., а именно подготовка за повторна употреба и рециклиране най-малко на 50 на сто от общото им тегло. Съгласно заповедта, за календарната 2019 г. Община Севлиево е постигнала степен на рециклиране 21 %; Община Дряново 10%, а Община Сухиндол - 12%.

Анализите показват, че количествата на разделно събраните отпадъци, все още не са достатъчни, за постигане на националните цели за рециклиране и повторна употреба на битовите отпадъци до 2030 г. В тази връзка, в Плана за действие към програмата за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци, са предвидени мерки за разделяне на рециклируеми материали при източника и подобряване ефективността на общинската система за разделно събиране, инвестиране в изграждането на центрове за поправка и повторна употреба. Продължаване на информационните дейности за провеждане на целенасочени кампании за разделно събиране, подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци.

Пряко отношение към постигане на специфичната цел на настоящата подпрограмата са мерките от другите подпрограми, свързани с:
- Определяне размера на такса за битови отпадъци на база количествата изхвърлени отпадъци, след въвеждане на нова национална методика и прилагане на принципа „замърсителя плаща“, както и след обсъждане със заинтересованите страни на възможности за облекчения за ТБО при включване в системите за разделно събиране;
- Въвеждане на единна информационна система за управление на отпадъците в Регион Севлиево;
- Осъществяване на постоянни и широкообхватни информационни кампании сред населението и бизнеса на трите общини за намаляване образуването на отпадъците и разглеждането им като ресурс.

План за действие към Подпрограма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци на общините от РСУО - Регион Севлиево

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци.
Оперативна цел 2.1: *Достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци минимум 55% до 2030 г.*

Страт. цел 2	Дейности (мерки)	Бюджет хил. лв.	Източници на финан-сиране	Срок за реализа-ция	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньори
СЦ 2.1*	Демонстрации, тестване, избор на оператор и изграждане на система за разделно събиране на отпадъци в специални мобилни центрове, които приемат почти всички видове отпадъци, генерирани в едно домакинство	170	общински бюджети; Отчисления по чл.64 от ЗУО	2023-2028	Допълнителни количества разделно събрани отпадъци	Брой обходи на територията на градовете от всеки мобилен център	Надграждане на системите за разделно събиране на отпадъци в общините	Общини Севлиево*, Дряново и Сухиндол	Оператори за събиране и оползот-воряване на отпадъци
СЦ 2.2*	Въвеждане на система за електронно отчитане на предадените от гражданите разделно събирани отпадъци	75	общински бюджети;	2023-2025	Електронни партиди за предадени количества отпадъци от граждани	Програмиране, оборудване на системата и инсталиране на програмния продукт	Брой пунктове за предаване на разделно събрани отпадъци	Общини Севлиево*, Дряново* и Сухиндол*	Е-експерти
СЦ 2.3*	Въвеждане и оповестяване на система за бонус точки, водеща до намаляване на такса битови отпадъци за граждани предаващи разделно събирани отпаъци в мобилните центрове на РСУО	-	общински бюджети;	2023-2025	Насърчено население да събира разделно отпадъци и увеличаване на количеството разделно събрани отпадъци	Приемане изменение в Наредбите за определяне и администриране на местните такси и цени на услуги	Брой граждани, участващи в системата за бонус точки	Общини Севлиево*, Дряново* и Сухиндол*	ПЧП с фирмите за събиране и оползотво-ряване на отпадъци
СЦ 2.4*	Прилагане и поддържане на единна система за проследяване на количес твата на отпадъците, за идентифици ране на схеми за запълване, оптими зиране на маршрутите и графиците за сметосъбиране в т.ч. монтиране на сензори и камери около зоните за сметосъбиране.	210	Общински бюджет ОПОС 2021-2027г	2028 г	Повишаване ефективността на регионалната и общинскаи системи за управление на отпадъците	Работеща система за проследяване количествата на отпадъците	Намаляване на оператив-ните разходи за събиране и транспорти-ране на отпадъци	Общини Севлиево*, Дряново* и Сухиндол*	Е-експерти; Оператори за събиране и оползот-воряване на отпадъци
	Интегриране на система за монито-								

	ринг и контрол на всички оператори в един продукт и възможности за визуализиране на данните в платформи на общините								
СЦ 2.5	Поддържане и разширяване на системата за събиране и транспортиране на битови отпадъци, в т.ч. актуализиране и допълване при необходимост със съдове и техника.	2 770 годишно	Общински бюджети	Постоянен 2021-2028	Увеличаване на количествата рециклирани отпадъци	Количество отпадъци преминали през сепариране в тон за година	Отделяне на по-голямо количество отпадъци за рециклиране и изпълнение на целите	Общини Севлиево, Дряново и Сухиндол	Население и бизнес
СЦ 2.6	Провеждане от общините на информационни кампании за разделно събиране, подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци като ресурси	54	Общински бюджети; Отчисления по чл.64 от ЗУО	Постоянен 2023-2028	Широко информирана общественост (всички възрастови групи) за разделното събиране, подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци, като ресурси; Увеличено количество на предадените за рециклиране и оползотворяване отпадъци	Брой реализирани информационни кампании за год	Към 2028г. са проведени най-малко 18 кампании; Събрани т / г;	Общини Севлиево, Дряново и Сухиндол	Население и бизнес; Фирми за събиране, оползотворяване на отпадъци; Научни, екологични .културни, образователни звена; НПО и др..
	Широко информиране на населението за точните местонахождения на площадките / на мобилните центрове за предаване на разделно събрани отпадъци, за вида и количество на отпадъците, които да се предават и др.	-				Текущо, актуално информиране и разяснително обучение	Брой публикувани на сайтовете на общините материали за каледарна год.		
	Ежегодно провеждане на поне две кампании в училища на всяка община за разделно събиране на отпадъци (напр. в края и в началото на учебната година) Към 2028г. са проведени мин 33 кампани	66				Брой реализирани информационни кампании за год	Към 2028г. са проведени най-малко 33 кампании; Събрани т / г;		
СЦ 2.7*	Планиране и осъществяване на проверки за изпълнение изискванията за разделно събиране и предаване на отпадъците от търговски, административни, стопански и др. обекти, както и за изпълнение на сключени договори с фирми.	н.п.	-	Постоянен 2023-2028	Увеличаване на количествата Разделно събрани отпадъци	Брой извършени проверки	Осъществени проверки във всички квартали на градове и села на общините	Общини Севлиево*, Дряново* и Сухиндол	Население и бизнес;
	Осигуряване на необходимото техническо оборудване за общински администрации, с което служителите отговарящи за отпа-	35	Общински бюджет		Повишена ефективност за извършване на планов и извън-	Брой предоставено оборудване	Постигнат оптимален брой технич. оборудване		

	дъците да извършват проверки.				планов контрол				
СЦ 2.8	Прилагане от трите общини на изискванията на ЗМДТ относно формиране на такса битови при новите бази за отделните услуги в рамките на план-сметката на общините	Н.п.	Общински бюджет	01/2022	Приложен прин-цип "замърсите-лят плаща"; Насърчено и стимулирано население;	Приложени нови изисквания на ЗМДТ	Приложени нови изисквания на ЗМДТ	Общини Севлиево, Дряново и Сухиндол	Население и бизнес;
СЦ 2.9	Изготвяне на морфологичен анализ на образуваните битови отпадъци на територията на трите общини.	30	Общински бюджет Отчисления по чл. 64 от ЗУО	2024	Изготвени доклади	Извършени сезонни пробовземания	Определен състав на образуваните отпадъци	Общини Севлиево, Дряново и Сухиндол	

Забележки:

1. Бюджетът е индикативен
2. Годишното отчитане на мерките, придружени от звездичка (например СЦ 2.1*), относими за една, две или и за трите общини от РСУО - Регион Севлиево, (означени със звездичка, като водещи отговорни институции) се извършва под следните условия:

- наличие на мобилизиран финасов ресурс за дейността за съответната година;
- наличие на административен капацитет, мотивация и воля за резлизиране на дейността;
- наличие на мотивирани партньори, за реализиране на съответната дейност;

*Предложената иновативна мярка СЦ 2.1 е за изграждане на система за разделно събиране на отпадъци в специални мобилни центрове, които приемат почти всички видове отпадъци, генерирани в едно домакинство: хартия, пластмаса, стъкло, метали, мазнини, електроуреди, батерии, акумулатори, опасни битови отпадъци, едрогабаритни отпадъци, стари автомобилни гуми, дрехи. Станциите са лесно преместваеми, обслужват се от един оператор, работят без външно ел. захранване, тъй като са оборудвани със слънчеви батерии и акумулатори.

Натрупан опит с прилагане на иновативната мярка имат общините Бургас, Русе, Харманли, Благоевград, и др.

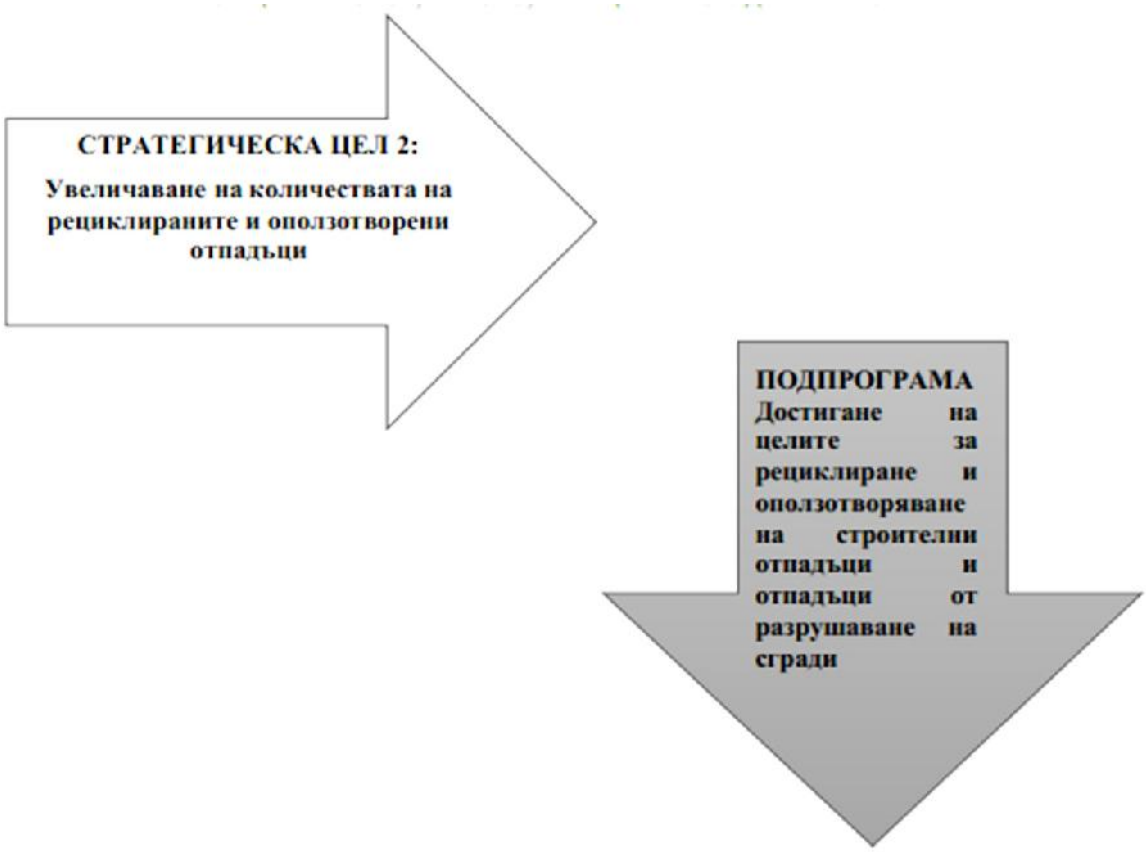

VIII.4. Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Настоящата подпрограма е във връзка с изпълнението на Стратегическа цел 2: “Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци”.

VIII.4.1. Въведение и основни положения

Строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради се характеризират с висок потенциал за рециклиране и повторна употреба, като някои от техните компоненти имат висока ресурсна стойност. Правилното управление на строителните отпадъци допринася за постигането на устойчивост и подобряване качеството на живот. Поради тази причина строителните отпадъци са определени като ключов аспект в пакета за кръгова икономика. Съгласно РДО до 2020 г. подготовката за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване следва да се увеличи най-малко до 70% от общото им тегло, като се изключват незамърсени почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние. Целите не са променени с приетата Директива (ЕС) 2018/851 от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците. В националното законодателство, заложената крайна цел за рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване до 1 януари 2020 г. от най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците също не е променяна и се запазва и за периода 2021-2028 г.

Важна предпоставка за постигане на целите са част от действията, предприети за постигане на тези цели до момента, а именно:

• одобрените нормативни разпоредби в ЗУО и в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали от 2017 г. - в тях са

разграничени ясно отговорностите на общинските, регионалните и централните институции, като са поставени следните ключови изисквания:
- Възложителят на инвестиционен проект е отговорен за изпълнението на целите за рециклиране на строителните отпадъци.
- Възложителят е длъжен да разработи План за управление на строителните отпадъци като задължителна част от строителната документация за инвестиционния проект за издаване на разрешение за строеж и се одобрява заедно с целия проект. Изпълнението на Плана за управление на строителните отпадъци осигурява проследимост на количествата на отпадъците от момента на тяхното образуване до предаването им за оползотворяване или крайно обезвреждане. Въвеждането на този механизъм улеснява осъществяването на контрол от страна на компетентните органи за изпълнение на изискванията на наредбата, както превантивно – на етап издаване на разрешение за строеж, така и последващо – при контрол на изпълнението на строителните дейности и в процедурата на въвеждане в експлоатация на обекта.
- Възложителите на инвестиционни проекти, финансирани с публични средства, са отговорни за влагане в строежите на определен процент материали от рециклирани строителни отпадъци или материално оползотворяване в обратни насипи.
- Възложителите на СМР и/или премахването на строежи извън предходната точка осигуряват селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове отпадъци в минимални количества.

Анализът на нормативната уредба показва, че общините в страната, имат следните отговорности, произтичащи от националното законодателство:
• организиране на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата;
• когато общината е възложител на строителни дейности или на дейности по разрушаване на сгради, включително принудително премахване на строежи, има задължение:
- да разработва план за управление на строителните отпадъци като част от строителната документация за инвестиционния проект за издаване на разрешение за строеж;
- да изпълни плана за управление на отпадъците;
- да влага в строежите определен процент материали от рециклирани строителни отпадъци или материално оползотворяване в обратни насипи;
- да осигури селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове строителни отпадъци в минимални количества.
• да одобрява плановете за управление на строителни отпадъци като неразделна част от инвестиционните проекти, когато общината е компетентен орган по ЗУТ, както и да одобрява отчетите за изпълнение на плана за управление на отпадъците, в предвидените от Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали случаи.

VIII.4.2 Описание на съществуващото състояние.
Реда за събиране и третиране на строителни отпадъци, образувани от домакинствата в общините от Регион Севлиево, както и изисквания към лицата образуващи строителните отпадъци са представени в Приложение - *т..IV Анализ на състоянието на съществуващата система за управление на отпадъците, Анализ на отпадъци от строителство и разрушаване (ОСР)*

План за действие на Подпрограмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради в общините от РСУО - Регион Севлиево

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци.
Оперативна цел: *Достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради.*

Страт. цел 2	Дейности (мерки)	Бюджет хил. лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньори
СЦ 2.10*	Инициране, реализация на система, съоръжения и инсталации за селективно разрушаване, подготовка,рециклиране и оползотворяване на СО от домакинствата	3000	ПОС 2021-2027; европейски програми и др. финансови инструменти	2023-2028	Намален риск за околната среда и човешкото здраве от вредното въздействие на тези групи отпадъци	Изготвено проектно предложение за система за рециклиране и оползотворяване на СО	Изградена система, съоръжение и инсталация	Общини Севлиево*, Дряново и Сухиндол*	Юридически лица със стопанска цел; съседни партньорски общини, др.
СЦ 2.11*	Поддържане и надграждане на системата за събиране и транспортира не на СО от ремонтни дейности на граждани	90	Общински бюджети	2023-2028	Предотвратяване на изхвърлянето на СО в контейнерите за битови отпадъци	Обхват на услугата, честота на извозване на СО от домакинствата	Количество събрани СО от домакинствата: т/год	Общини Севлиево, Дряново и Сухиндол*	Домакинствата;
СЦ 2.12	Оползотворяване на СО чрез рекултивация на нарушени общ.терени.	300	Общински бюджети	постоянен 2023-2028	Възстановени нарушени терени	Количество оползотворени СО: т/год	70% от общото тегло на СО са оползотворени	Общини Севлиево, Дряново и Сухиндол	РИОСВ
СЦ 2.13	Водене на отчетност за количествата на предадени и оползотворени СО за общински обекти.	н.п.	-	постоянен 2023-2028	Водене на отчетност и контрол върху СО	Отчети за образувани и третирани СО	Създадена база данни за СО	Общини Севлиево, Дряново и Сухиндол	
СЦ 2.14	Прилагане на стриктен контрол за изпълнение изискванията на ЗУО и Наредбата за СО	н.п.	-	постоянен 2023-2028	Увеличаване количеството на рециклираните СО.	Брой извършени проверки.	Количества рециклирани СО: т/год	Общини Севлиево, Дряново и Сухиндол	Възложители на инвестиционни проекти
СЦ 2.15	Съгласуване и одобрява не на планове за управление на СО, когато общината е компетентен орган по ЗУТ.	н.п.	-	постоянен 2023-2028	Изпълнение на целите за СО	Брой съгласувани проекти.	Контрол в/у дейностите за управле- ние на СО	Общини Севлиево, Дряново и Сухиндол	Възложители на инвестиони проекти
СЦ 2.16*	Включване в тръжните документи към ОП за строителство на изиск-	н.п.	Бюджет на възложителите на ОП	постоянен 2023-2028	Изпълнение на целите за оползотворяване на СО	2021-2022 - 8% 2023-2024 - 9% 2025 - 10%	2028 - 12%	Общини Севлиево*, Дряново и	Строители

	ването за оползотворяване на СО в обратни насипи					2026-2028 - 11%		Сухиндол*	
СЦ 2.17*	Включване в тръжните документи за строителство на сгради, на изисквания за влагане в строежите на рециклиранисо	н.п.	Бюджет на възложителите на ОП	постоянен 2023-2028	Изпълнение на целите за СО при строителство на сгради	2021-2023 - 2%; 2024-2028 -2,5%	2028 - 2,5%	Общини Севлиево*, Дряново и Сухиндол*	Строители
	Включване в тръжните документи за строителство на пътища, на изисквания за влагане в строежите на рециклирани строителни материали				Изпълнение на целите за СО при строителство на пътища	2021-2023 - 8%; 2024-2028 -10%	2028 -10%		
	Включване в тръжните документи за рехабилитация, основен ремонт и реконструкция на пътища, на изисквания за влагане в строежите на рециклирани СО				Изпълнение на целите за СО при строителство, рехабилитация, основен ремонт и реконструкция на пътища	2021-2023 - 2%; 2024-2028 -3%	2028 -3%		
	Включване в тръжните документи за реконструкция и основен ремонт на др. строежи от техническата инфраструктура, на изисквания за влагане в строежите на рециклирани СО				Изпълнение на целите за СО при реконструкция и основен ремонт на др. строежи от техническата инфраструктура	2021-2023 - 5%; 2024-2028 -8%	2028 -8%		

Забележки:

1. Бюджетът е индикативен
2. Годишното отчитане на мерките, придружени от звездичка (например СЦ 2.10*), относими за една, две или и за трите общини от РСУО - Регион Севлиево, (означени със звездичка, като водещи отговорни институции) се извършва под следните условия:

- наличие на мобилизиран финасов ресурс за дейността за съответната година;
- наличие на административен капацитет, мотивация и воля за резлизиране на дейността;
- наличие на мотивирани партньори, за реализиране на съответната дейност;

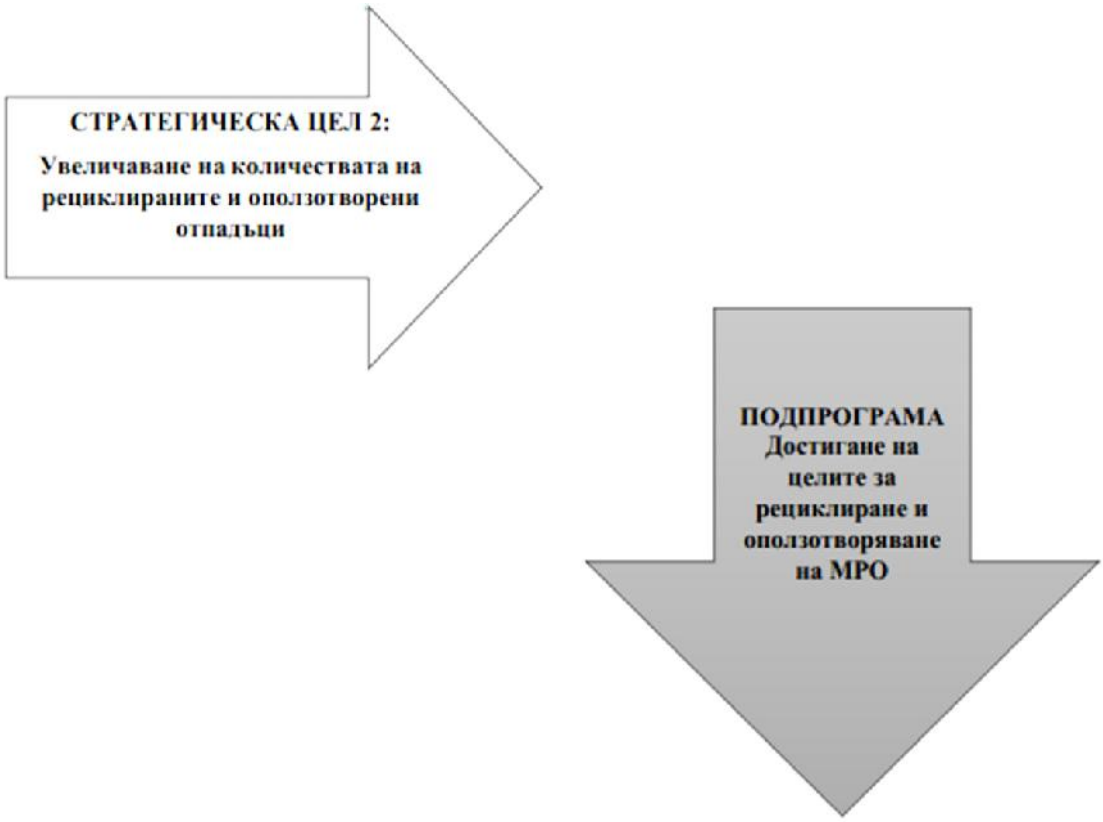

VIII.5. Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО

Настоящата подпрограма е във връзка с изпълнението на Стратегическа цел 2: "Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци".

VIII.5.1. Въведение и основни положения

Съгласно ЗУО "Масово разпространени отпадъци" са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление. Съгласно националното законодателство са поставени годишни количествени цели за рециклиране и оползотворяване на шест групи масово разпространени отпадъци:

- Отпадъци от опаковки
- ИУМПС
- ИУЕЕО
- Отпадъчни масла и нефтопродукти
- Отпадъци от гуми
- Отпадъци от батерии и акумулатори

Целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, ИУМПС, ИУЕЕО и от батерии и акумулатори са заложени на общоевропейско ниво, а в България са поставени и се изпълняват национални количествени цели и за отпадъци от гуми и за отпадъчни масла и нефтопродукти. Целите за оползотворяване и рециклиране на шестте групи МРО на територията на цялата страна се изпълняват успешно чрез въведените схеми за разширена отговорност на производителя. Поставени са изисквания за ясно определяне на ролите на отделните заинтересовани страни, ефективността на разходите, определянето на вноските, които производителите заплащат, изисквания за прозрачност, както и системи за отчитане и ефективен контрол на дейността на схемите.

Заложените цели за МРО по години са следните

Група МРО	Цели
Отпадъци от опаковки	**До 2025 г.:** 65% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклира, в т.ч. Пластмаси: 50% Дърво: 25% Черни метали: 70% Алуминий: 50% Стъкло: 70% Хартия и картон: 75% **До 2030 г.:** 70% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклират, в.т.ч.: Пластмаси: 55% Дърво: 30% Черни метали: 80% Алуминий: 60% Стъкло: 75% Хартия и картон: 85%
ИУМПС	**Ежегодно:** ниво на повторна употреба и оползотворяване, не по-ниско от 95% от теглото на всяко ИУМПС **Ежегодно:** ниво на повторна употреба и рециклиране, не по-ниско от 85% от теглото на всяко ИУМПС
ИУЕЕО	**Ежегодно:** разделно е събрано мин. 65% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години
Отпадъци от отработени масла	**Ежегодно:** мин. 40% от количеството масла, пуснати на пазара през съответната година
Отпадъци от гуми	**Ежегодно:** не по-малко от 50% от количеството гуми, пуснати на пазара на РБ през текущата година се регенерират и/или рециклират
Отпадъци от портативни батерии и акумулатори (ПБА)	**Ежегодно:** разделно са събрани мин. 45% от пуснатите на пазара ПБА с изключение на ПБА, които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната
Отпадъци от индустриални батерии и акумулатори	**Ежегодно:** разделно са събрани мин. 25% от пуснатите на пазара индустриални батерии и акумулатори
Отпадъци от автомобилни батерии и акумулатори	**Ежегодно** са събрани разделно 100% от пуснатите на пазара автомобилни батерии и акумулатори

VIII.5.2 Описание на съществуващото състояние в общините от Регион Севлиево

Най-пълноценна система за разделно събиране на МРО и ОО е изградена в Община Дряново. Община Сухиндол няма сключени договори с организации по разделно събиране, предаване за предварително третиране, рециклиране и оползотворяване на МРО и ОО. Разделно събиране и оползотворяване на едрогабаритни отпадъци, се осъществява само за общини Севлиево и Дряново. Общините от РСУО регион Севлиево не разполагат с договори за сътрудничество с лица притежаващи разрешение за оползотворяане на: излезли от употреба гуми; излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС); за отпадъци от отработени масла; за разделно събиране и оползотворяване на отпадъци от пепел и сгурия;

*Фирми за разделно събиране на масово разпространени отпадъци в общините от регион Севлиево и събрани количества **неопасни** отпадъци през 2020 и 2021 г.*

№	Организация по оползотворяване	Код и Вид отпадък	Количество отпадъци в т/год	
			2020	2021
Община Севлиево				
1	"Елтехресурс" АД	20 01 36 ИУЕЕО	-	-
2	"Хедуей Интернешънъл" ЕООД	20 01 10 Облекла	8.450	14.900
		20 01 11 Текстилни материали	0.200	-
Община Дряново				
1	"Елтехресурс" АД	20 01 36 ИУЕЕО	-	62.060
2	"Хедуей Интернешънъл" ЕООД	20 01 10 Облекла	1.700	5.430
3	"Кроношпан България" ЕООД	19 12 07 Дървесни материали, различни от упоменатите в 19 12 06	-	1.100
		20 01 38 Дървесни материали, различни от упоменатите в 20 01 37	-	3.300
4	"БалБог Инженеринг" АД	20 01 32 Лекарствени продукти, различни от упоменатите в 20 01 31	-	0.015
Община Сухиндол				
-	-	-	-	-

Източник: Годишен отчет на РСУО Регион Севлиево

Количества разделно събрани опасни отпадъци от домакинствата за 2020 и 2021 г.

№	Организация по оползотворяване	Код и Вид отпадък	Количество отпадъци т/год	
			2020	2021
Община Севлиево				
1	"Елтехресурс АД	20 01 35* ИУЕЕО	1.234	1.119
Община Дряново				
1	"Екобатерии" АД - София	16 06 01* Оловни акумулаторни батерии	0.532	0.315
2	"Елтехресурс" АД	20 01 23* ИУЕЕО	2.575	-
		20 01 35*, 20 01 36 ИУЕЕО	19.256	-
		20 01 35* ИУЕЕО	11.948	-
3	"БалБог Инженеринг" АД	15 01 10* Опаковки, съдържащи остатъци от опасни вещества или замърсени с опасни вещества	0.0078	0.030
		20 01 14* Киселини	0.0208	0.039
		20 01 15* Основи	0.0216	0.050
		20 01 17* Фотографски химични вещества и смеси	0.204	-
		20 01 19* Пестициди	0.065	-
		20 01 21* Флуоресцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак	0.001	0.003
		20 01 32* Излязло от употреба оборудване, съдържащо хлорофлуоровъглеводороди	0.041	-
Община Сухиндол				
-	-	-	-	-

Източник: Годишен отчет на РСУО Регион Севлиево

Необходимо е да се положат усилия за доизграждане на системите за разделно събиране, на МРО и ОО от община Севлиево и особено от община Сухиндол.

Подпрограмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО включва основно „меки" мерки, които имат административно-регулаторен, контролен и информационно-образователен характер. Предвидени са мерки за повишаване на административния капацитет.

План за действие към Подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО в общините от РСУО - Регион Севлиево

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци.
Оперативна цел: *Изпълнение задълженията на общината относно съдействие при организиране на системите за разделното събиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци.*
Текущи индикатори – Увеличаване количеството разделно събрани и оползотворени МРО от териториите на общините от Регион.Севлиево
Целеви индикатор – Създадена е ефективна система с участието на всички задължени лица по схемите за МРО

Стратег. цел 2	Дейности (мерки)	Бюджет хил. лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньори
СЦ 2.18	Доизграждане на системата за разделно събиране на ОО и МРО в община Севлиево; Сключване на договори за разделно събиране на ОО и МРО от община Сухиндол	н.п.	-	Постоянен до 2028	Изпълнение изискванията на законодателството за събиране на МРО	Организирани системи за управление на всички потоци МРО и ОО	Повишаване на количествата разделно събрани МРО и ОО: МРО т/год ОО т/год	Общини Севлиево, Дряново и Сухиндол	Организации по оползотворяване (ООп)
СЦ 2.19	Повишаване на административния капацитет на общините по отношение изискванията на законодателството за събиране на МРО, ОО	н.п.	-	Постоянен до 2028	Изпълнение изискванията на законодателството за събиране на МРО	Организирани обучения за управление на всички потоци МРО и ОО	Брой обучения; Брой участници; Количествата разделно събрани МРО т/год ОО т/год	Общини Севлиево, Дряново и Сухиндол	Организации по оползотворяване (ООп);НПО; РИОСВ
СЦ 2.20	Организиране на съвместни кампании с организации по оползотворяване (ООп) или други лица, с които общината има сключен договор за разясняване и предоставяне на информация за разделно събиране и оползотворяване на МРО	н.п.	-	Постоянен до 2028	Повишена информираност на населението	Брой проведени съвместни инициативи; Брой участници.	Увеличаване на количеството МРО предадени за оползотворяване: т/год	Общини Севлиево, Дряново и Сухиндол	Организации по оползотворяване (ООп)
СЦ 2.21	Поддържане на актуални регистри на страницата на всяка община за осведомяване на обществеността за местата, в които се приемат МРО	н.п.	-	Постоянен до 2028	Прозрачност и информираност при управлението на МРО	Публикуван на сайта на общината регистър/списък на обектите, който текущо се актуализира	Създадена е ефек тивна система с участието на всич ки задължени лица по схемите за МРО	Общини Севлиево, Дряново и Сухиндол	
	Оказване на съдействие на	н.п.	-	Постоянен		Брой проведени	Увеличаване на	Общини	ООп, други

	организациите по оползотворяване на МРО и на други лица, с които е сключен договор за събирането и предаването им.			до 2028		съвместни инициативи;	количеството МРО предадени за оползотворяване: т/год	Севлиево, Дряново и Сухиндол	лица
СЦ 2.22	Периодично подновяване на договори с организации за оползотворяване на МРО преди изтичане на срока на действащите	н.п.	-	Постоянен до 2028	Изпълнение изискванията на законодателството за събиране на МРО	Организирана система за управление на всички потоци МРО	Увеличаване на количеството МРО предадени за оползотворяване: т/год	Общини Севлиево, Дряново и Сухиндол	ООп
СЦ 2.23	Увеличаване на контрола от страна на общините, относно спазването на забраната за изхвърляне на МРО на нерегламентирани за целта места.	н.п.	-	Постоянен до 2028	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци	Брой извършени проверки и предприети мерки	Повишена ефективност на системата	Общини Севлиево, Дряново и Сухиндол	
СЦ 2.24	Водене на ежегодна отчетност за количествата на събрани и предадени за оползотворяване МРО от ООп или лица, с които общината има сключен договор.	н.п.	-	Ежегодно до 2028	Информационна обезпеченост във връзка с постигане на целите за рециклиране и оползотворяване	Увеличаване количествата на МРО предадени за оползотворяване: т/год	Създадена база данни за МРО	Общини Севлиево, Дряново и Сухиндол	ООп, други лица

Забележки:

1. Бюджетът е индикативен

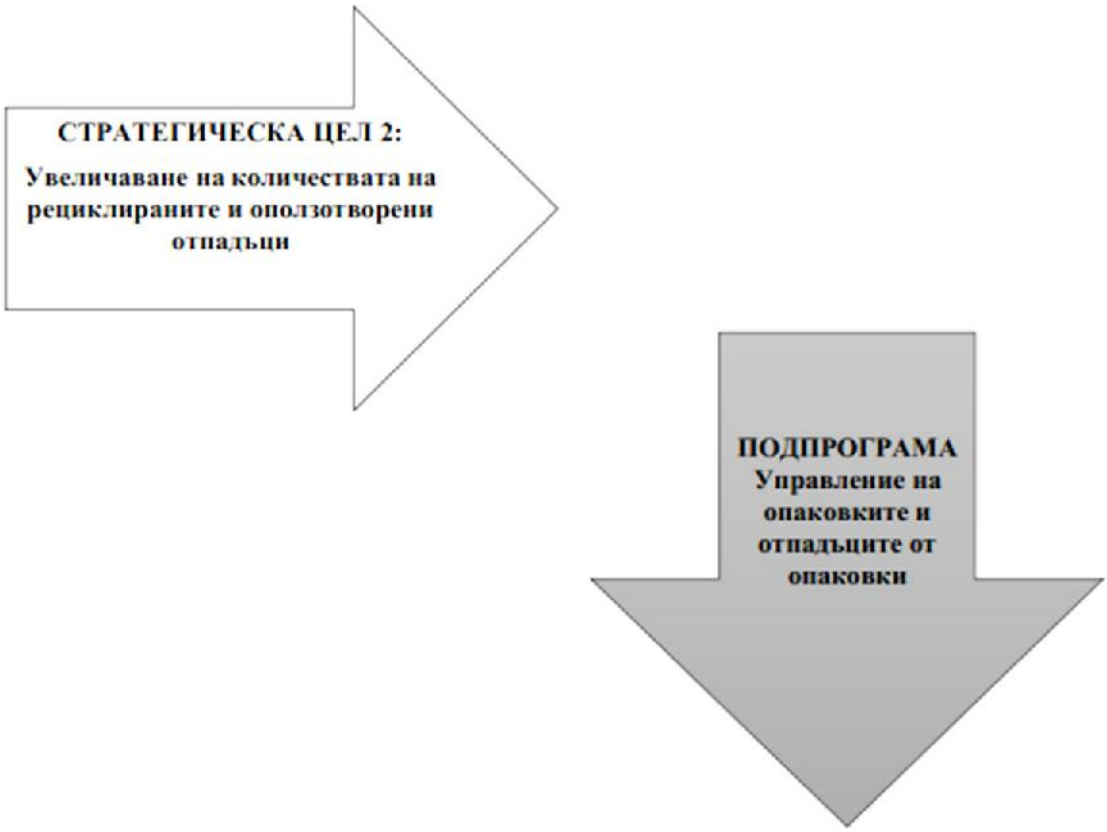

VIII.6. Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки

Настоящата подпрограма е във връзка с изпълнението на Стратегическа цел 2: "Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци".

VIII.6.1. Въведение и основни положения

Необходимостта от разработването на настоящата подпрограма към Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО произтича от нормативно изискване, регламентирано в глава четвърта, раздел II на ЗУО, съгласно което:

- Националният план за управление на отпадъците трябва да съдържа отделна глава за управлението на опаковките и отпадъците от опаковки, включваща и мерки за предотвратяване и повторна употреба (чл. 49, ал. 4, т. 13 от ЗУО);
- Общинските програми за управление на отпадъците се разработват в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (чл. 52, ал. 4 от ЗУО).

За разлика от останалите МРО, в управлението на отпадъците от опаковки общините имат значително по-активно участие и задължения, като една от основните заинтересовани страни, което изисква много по-добра координация между всички участници в процеса на управление на отпадъците от опаковки. Всички МРО, с изключение на отпадъците от опаковки, се образуват в резултат на употребата на самия продукт, пуснат на пазара, който след употребата се превръща в отпадък. Отпадъците от опаковки са резултатът от употребата на продукти, които са опаковани и именно опаковките, а не самите продукти са предмет на изискванията за рециклиране и оползотворяване

Количествените цели, които страната ни си поставя по отношение на рециклирането и оползотворяването на отпадъците от опаковки през следващите години, са:

До 2025 година	До 2030 г
65% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклират, в.т.ч.:	**70%** от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклират, в.т.ч.
Пластмаси: 50% Дърво: 25% Черни метали: 70% Алуминий: 50% Стъкло: 70% Хартия и картон: 75%	Пластмаси: 55% Дърво: 30% Черни метали: 80% Алуминий: 60% Стъкло: 75% Хартия и картон: 85%

В допълнение към тези цели приетото европейско законодателство от пакета "Кръгова икономика" поставя по-специални изисквания към едни от най-широко разпространените пластмасови опаковки, а именно пластмасовите бутилки за напитки за еднократна употреба. По-конкретно се поставя изискването всяка държава членка да гарантира, че:

- От 2025 г. някои бутилки за напитки трябва да съдържат най-малко 25% рециклирана пластмаса, а от 2030 г. - най-малко 30%.
- Държавите членки да осигурят разделното събиране с цел рециклиране на пластмасови бутилки за еднократна употреба до 3 литра на ниво най-малко 77% до 2025 г. и до 2029 г. - 90%. .

VIII.6.2. Описание на съществуващото състояние в общините от Регион Севлиево

От 01.12.2022г. е сключен договор на **Община Севлиево** с „Екопак България" АД гр.София и е въведена система за разделно събиране на отпадъците от опаковки на територията на гр. Севлиево (48 т. с по 3 съда) и селата: Петко Славейков (2 точки), Ряховците (3 т.), Кормянско (2 т.) , Сенник(2 т.) Градница (2 точки) и Бериево (1 точка). От 2021 г. на територията на община Севлиево има шест площадки за предаване на отпадъци от пластмаса, стъкло, хартия и картон.

През 2018 год., **Община Дряново** сключва договор с "Булекопак" АД за разделно събиране на отпадъци от опаковки, генерирани на територията на община Дряново.

От 2018 г. **Община Сухиндол** има договор с фирма „Еко Партнърс България" АД, за разделно събиране на отпадъци от опаковки, генерирани на територията на общината

От 2018 г, общините от РСУО регион Севлиево: Севлиево, Дряново и Сухиндол имат договор с фирма за „Еко–Титан груп" АД за Предварително третиране на смесени битови отпадъци и добив на сборни количествата от стъкло, хартия и картон, пластмаса и каучук за оползотворяване.

Съгласно Заповед №164 от 22.06.2022г. на ИД на ИАОС общините от РСУО регион Севлиево: Дряново, Севлиево и Сухиндол **не са изпълнили** целите по чл. 31.ал1, т.1 от ЗУО за календарната 2019 г.

Необходимо е да се подобрят и разширят системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки, предвид нарастването на количествените цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, както и специфичните цели за разделно събиране на пластмасовите бутилки за еднократна употреба до 3 литра. Общините следва да фокусират вниманието си върху прилагащите и контролните механизми за спазване на изискванията от търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради да събират разделно отпадъците си от опаковки и да ги предават на оторизирани за целта лица за последващо рециклиране и оползотворяване. Това ще доведе не само до екологични ползи (нараснали количества разделно събрани отпадъци от опаковки), но и до намаляване на разходите на общините за третиране на битовите отпадъци поради намалени количества битови отпадъци, извозването и третирането на които общините трябва да финансират.

План за действие към подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки в общините от РСУО - Регион Севлиево

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци.
Оперативна цел: *Изпълнение задълженията на общината относно съдействие при организиране на системите за разделното събиране иоползотворяване на масово разпространени отпадъци - отпадъци от опаковки.*
Текущи индикатори – Увеличаване количеството разделно събрани и оползотворени МРО - отпадъци от опаковки, от териториите на общините от Регион.Севлиево

Стра тег. цел 2	Дейности (мерки)	Бюджет хил. лв.	Източници на финан-сиране	Срок за реализа-ция	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньори
СЦ 2.25*	Разширяване на системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки с оглед новите цели за рецик-лиране иоползотворяване на отпадъците от опаковки в общините от региона	-	Средства на ООп	2022-2028	Осигурена инфраструктура за разширяване на системите за разделно събира-не на отпадъците от опаковки и постигане на целите	Изготвен анализ за необходимост-та от допълнител-на техническа инфраструктура	Увеличаване количеството рециклирани отпадъци от Опаковки: т/год	Общини Севлиево*, Дряново и Сухиндол*	ООп
СЦ 2.26	Водене на ежегодна отчет-ност за количествата на събрани и предадени за оползотворяване отпадъци от опаковки от ООп, с която съответната община има сключен договор.	-	-	2021-2028	Информационна обезпеченост във връзка с постига-не на целите за рециклиране и оползотворяване.	Увеличаване на количествата пре-дадени за оползо-творяване отпадъ ци от опаковки: т/год	Създадена база данни за управление и контрол	Общини Севлиево, Дряново и Сухиндол	ООп
СЦ 2.27*	Преразглеждане на постиг-натите резултати и при необходимост поставяне на нови извиквания в догово-ра/ ите с организацията/ите за оползотворяване на отпадъци от опаковки.	-	-	2021-2028	Информационна обезпеченост във връзка с постига-не на целите за рециклиране и оползотворяване.	Увеличаване на количествата пре-дадени за оползо-творяване отпадъ ци от опаковки: т/год	Актуален/и дого-вор/и с организа-ция/и по оползо творяване на отпадъци от опаковки	Общини Севлиево*, Дряново и Сухиндол*	ООп
СЦ 2.28	Провеждане на съвместни информационни кампании/ обучения (сред училищата, детските градини и общ. Звена) с организацията / иите по оползотворяване насочени към предотвра-	-	Средства на ООп	2023-2028	Повишаване на информираност-та и ангажиранос тта на население-то	Брой на проведените информационни Кампании; Брой участници	Увеличаване количеството рециклирани отпадъци от опаковки: т/год	Общини Севлиево, Дряново и Сухиндол	ООп, население, НПО, др.

	тяване отпадъците от опаковки, разделното събиране и рециклирането им.								
СЦ 2.29*	Поемане на доброволни ангажименти от бизнеса за прилагане на практики за предотвратяване генерирането на отпадъци от опаковки от стоки, които предлагат на пазара	-	Бюджет на организациите, поели доброволно ангажимента	2021-2028	Предотвратени количества отпадъци от опаковки	Планирани мерки за предотвратяване на отпадъците от опаковки от бизнеса	Изпълнени мерки за предотвратяване на отпадъци от опаковки от бизнеса	Общини Севлиево*, Дряново* и Сухиндол*	Бизнес организации (търговски обекти и др.)
СЦ 2.30	Осъществяване на проверки и контрол за изпълнение на изискванията от търговски обекти, стопански и административни сгради да събират разделно отпадъците си от опаковки и да ги предават на оторизирани за целта лица за последващо рециклиране и оползотворяване.	-	-	2021-2028	Изпълнение изискванията на законодателството за разделно събиране и оползотворяване на отпадъци от опаковки	Брой извършени проверки Брой съставени актове за нарушение	Всички търговски и др. обекти на територията на съответната община изпълняват задълженията по чл. 33 от ЗУО	Общини Севлиево, Дряново и Сухиндол	Бизнес организации (търговски обекти, стопански и административни сгради и др.)

Забележки:

1. Бюджетът е индикативен
2. Годишното отчитане на мерките, придружени от звездичка (например СЦ 2.25*), относими за две или и за трите общини от РСУО - Регион Севлиево, (означени със звездичка, като водещи отговорни институции) се извършва под следните условия:

- наличие на мобилизиран финасов ресурс за дейността за съответната година;
- наличие на административен капацитет, мотивация и воля за резлизиране на дейността;
- наличие на мотивирани партньори, за реализиране на съответната дейност;

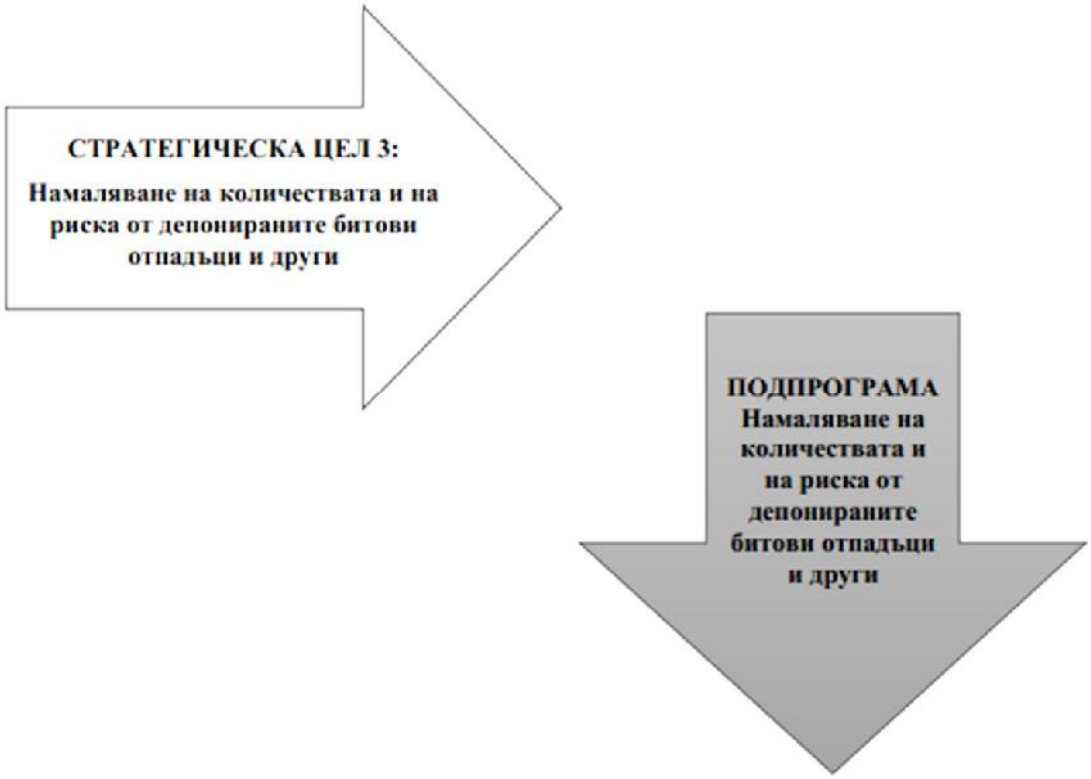

VIII.7. Подпрограма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други

Настоящата подпрограма е във връзка с изпълнението на Стратегическа цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонирани битови отпадъци.

VIII.7.1. Въведение и основни положения

В резултат на изпълнението на подпрограмата за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци се очаква до 2040 г. количеството на депонираните битови отпадъци да се намали до 10% или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци. По-конкретно:

- ще бъде осигурен е капацитет за депониране на остатъчните битови отпадъци и на друга площадкова инфраструктура
- ще бъдат рекултивирани и закрити са всички общински депа
- ще бъде осигурена инфраструктура за оползотворяване на утайките от ГПСОВ, намаляване на емисиите на парникови газове и ще бъде изградена и функционираща електронна система за предлаганите продукти от третирани утайки от ПСОВ за употреба в земеделието и за рекултивация на нарушени терени
- ще бъдат разработени иновативни продукти и технологии, чрез които се подобрява йерархията на управление на отпадъците
- ще бъдат изготвени практически решения за проблемите с най-широко генерираните производствени опасни отпадъци
- ще бъде повишен капацитетът на институциите да осъществяват контрол и трансграничен превоз на отпадъци, вкл. за откриване на незаконни превози на отпадъци.

VIII.7.2. Описание на съществуващото състояние в общините от Регион Севлиево

Следва да се има предвид, че както на национално ниво, така и в Регион Севлиево преобладаваща част от общия поток битов отпадък, след сепариране се предава за депониране.

В тази връзка, е необходимо общините от Регион Севлиево да предприемат действия за отклоняване на количествата отпадъци предназначени за обезвреждане, чрез депониране.

Мерките, свързани с прилагане на йерархията за управление на битовите и строителни отпадъци (предотвратяване на образуването, оползотворяване и рециклиране на отпадъчни материали.), включени в предходните подпрограми, допринасят пряко за намаляване количествата на депонираните отпадъци в общината. Следвайки тенденциите и политиката за управлението на отпадъците в ЕС и Република България, на територията на РДО Севлиево следва да се депонират само тези отпадъци, които не подлежат на оползотворяване, рециклиране или повторна употреба.
Депонираните отпадъци ще се сведат до минимум, чрез разширяване на системите за разделно събиране и нови технологии и инсталации за преработка на останалите отпадъци. Депонираните отпадъци ще се намалят и чрез промяна в начина на събиране на битовите отпадъци и въвеждане на справедливо заплащане на услугите в зависимост от количеството на отпадъците.

Общи мерки, предприети от РСУО–Регион Севлиево за намаляване количеството депонирани битови отпадъци, чрез осигуряване на допълнителен капацитет за разделно събиране и рециклиране чрез изграждане на съоръжение за компостиране на биоотпадъци..
Съгласно Заповед №165 от 23.06.2022г. на ИД на ИАОС общините от РСУО регион Севлиево: Дряново, Севлиево и Сухиндол са изпълнили целите по чл. 31. ал1, т.2 от ЗУО за календарната 2019 г.

* За Община Дряново количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци за 2019 г. е 1 851 тона, вземайки предвид, че не е постъпило становище от общината по чл. 286,ал.2 от Наредба №7, след прилагане на формулата за иазчисление, постигнатата степен на ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци е 72 %;
* За Община Севлиево количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци за 2019 г. е 7 823 тона, вземайки предвид, че не е постъпило становище от общината по чл. 286,ал.2 от Наредба №7, след прилагане на формулата за иазчисление, постигнатата степен на ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци е 66 %;
* За Община Сухиндол количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци за 2019 г. е 353 тона, вземайки предвид, че не е постъпило становище от общината по чл. 286,ал.2 от Наредба №7, след прилагане на формулата за иазчисление, постигнатата степен на ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци е 83 %;

Депонирането на отпадъците стои на най-ниското ниво в йерархията на управление на отпадъците, въведена с европейското и с националното законодателство. Основна част от усилията на национално и местно ниво за подобряване управлението на отпадъците са насочени от една страна за ограничаване в максимална степен на количествата депонирани отпадъци, и от друга предотвратяване на риска от депонираните отпадъци, което може да се постигне чрез няколко групи мерки:

- чрез намаляване на количествата депонирани отпадъци посредством увеличава дела на рециклираните и оползотворени отпадъци;
- за остатъчните количества отпадъци не подлежащи на повторна употреба и рециклиране, ползване на депа, отговарящи на екологичните нормативни изисквания, които минимизират рисковете за околната среда;
- последващи следексплоатационни грижи и мониторинг на закритите депа;
- производство на енергия от биогаз.

Управлението на утайки от ПСОВ и намаляване на депонираните отпадъци от утайки от ПСОВ се разглежда в разработваните Регионални прединвестиционни проучвания (РПИП) за ВиК за териториите на консолидираните ВиК оператори.

План за действие към програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци, включително оползотворяване на биогаз, от общините в Регион Севлиево

Стратегическа цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други

Дейности (мерки)		Бюджет хил. лв.	Източници на финан-сиране	Срок за реализа-ция	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньори
СЦ 3.1	А. Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депо и други съоръжения за третиране на отпадъци в обхвата на РСУО - Регион Севлиево включително отчисления по чл. 60 и чл. 64 от ЗУО	2 770 годишно	Общински бюджети; отчисления	Ежегодно 2021-2028	Осигурен капацитет за депони-ране на ос-татъчните битови отпадъци и на друга площадков а инфра-структура	Ежегодно спаз-ване на всички нормативни изисквания относно дейности по третиране в т.ч. депониране (обезвреждане) на битови отпадъци.	Намалено количество депонирани битови отпадъци и постигнати цели към 2035г	Общини Севлиево, Дряново и Сухиндол	Оператор на депо, други
	Б. Предварително третиране на БО в т.ч. сепариране, компостиране, депониране, обработка на строителни и ЕГО, съхране-ние на опасни отп. от домакинствата.								
	В. Проектиране, изграждане, въвеждане в експлоатация на клетка 3 на РДО	1 700							
	Г. Обезпечения по чл. 60 от ЗУО								
СЦ 3.2	Поддържане чистотата на места за общес. ползване, в т.ч. почистване на нерегламен тирани сметища и зимно поддържане и снегопочистване на пътна и улич. мрежа.	401 годишно	Общински бюджети;	Постоянен 2021-2028	Предотвратяване на замърсявания	Обхват на предлаганите услуги – площ, кв.м.	Предотвратяване на нерегламенти рано изхвърляне на отпадъци	Общини Севлиево, Дряново и Сухиндол	Фирми за почистване, други
СЦ 3.3	Провеждане на следексплоатационни грижи на общински депа и изпълнение на дейностите от планове за мониторинг	2 годишно	Общински бюджети;	Ежегодно2021-2028	Предотвратен риск за околната среда	Изпълнение на плана за мони-торинг и контрол	Спазване на норми и стан-дарти за качес тво на ОС	Общини Севлиево, Дряново и Сухиндол	
СЦ 3.4*	Създаване на общински системи за разделно събиране на Сгурия - пепел от домакинствата	170	Общински бюджети	12/2028 г.	Намален риск за ОС от депони рани отпадъци	Брой общини, със системи за разделно събиране на сгурия и пепел отбита	Всички общини са със системи за разделно съби раване на сгурия и пепел от бита	Общини Севлиево*, Дряново и Сухиндол*	Домакинства и оператори по оползотво-ряване

Забележки: 1. Бюджетът е индикативен

2. Годишното отчитане на мерките, придружени от звездичка (например СЦ 2.25*), относими за две или и за трите общини от РСУО - Регион Севлиево, (означени със звездичка, като водещи отговорни институции) се извършва под следните условия:

- наличие на мобилизиран финасов ресурс за дейността за съответната година;
- наличие на административен капацитет, мотивация и воля за резлизиране на дейността;
- наличие на мотивирани партньори, за реализиране на съответната дейност;

IX. Координация с други общински и регионални програми

IX.1. Координация с програмни документи на национално ниво

При разработване на настоящата Регионалната програма за управление на отпадъците 2021□2028 г. на общините от РСУО - Регион Севлиево са взети предвид основните постановки на националните програмни документи, в т.ч.:

• Национален план за управление на отпадъците 2021-2027 г.
Националният план за управление на отпадъците (НПУО) има ключова роля за постигане на ефективно използване на ресурсите и устойчиво управление на отпадъците, тъй като анализите на съществуващата ситуация показват, че в България съществува значителен потенциал за подобряване на предотвратяването и управлението на отпадъците, по-добро използване на ресурсите, като същевременно бъдат намалени вредните въздействия на отпадъците върху околната среда.

Генералната стратегическа цел на страната в сферата на управление на отпадъците е: „Общество и бизнес, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси.“
Формулирани са три стратегическите цели в синхрон за настоящата програма, гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел, като следва:
- Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване
- Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци
- Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

Направени са прогнози и финансови разчети за необходимите инвестиции за постигане на целите на НПУО.
Изпълнението на програмите с мерки от НПУО ще осигури достигане на националните цели за управление на отпадъците, произтичащи от европейското законодателство и ЗУО.
Националния план за управление на отпадъците има следната структура и съдържание:
- Основни изводи от анализа на състоянието на управлението на отпадъците
- SWOT анализ (анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите)
- Цели и подцели
- План за действие с Програми от мерки за постигане на целите
- Координация с други планове и програми
- Система за контрол на изпълнението, оценка на резултатите, отчети актуализация на НПУО
- Приложения, в които са представени - Подробните анализи за състоянието на управлението на отпадъците.

• Национална програма за развитие: България 2030 г. приета с протокол на Министерски съвет №67.25 от 02.12.2020 г.
Националната програма за развитие на България 2030 (детайлизирана стратегия) е рамков стратегически документ от най-висок порядък в йерархията на националните програмни документи, детерминиращ визията и общите цели на политиките за развитие във всеки сектор на държавното управление, включително техните териториални измерения.

Отчетена е визията на НПР България 2030, в която е посочено, че към 2030 г. България е държава с висок жизнен стандарт и конкурентноспособна, нисковъглеродна икономика. Намаляването на депонирането на отпадъци е пряко свързано с намаляването на емисиите на парникови газове, а конкурентоспособността на икономиката е обусловена от ресурсната производителност.

Една от петте оси на развитие, заложени в НПР България 2030 е “Зелена и устойчива България“, в рамките на която са определени три национални приоритета, първият откоито е: “Кръгова и нисковъглеродна икономика”. Основната цел на приоритета е повишаването на

ресурсната – и в частност енергийната – производителност. Специално се подчертава, че фокус ще бъде поставен върху преминаването от депониране към предотвратяване, повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на голямата част от формираните отпадъци в индустриалните процеси и бита. Тяхното рационално и отговорно използване ще бъде основна предпоставка за подобряването на околната среда и за постигането на устойчив ръст на икономиката. Поради това, че икономиката на България е най-ресурсоемката в рамките на общността, фокусът ще бъде поставен върху трансформирането на линейната икономика на страната в кръгова. Ще бъдат предприети действия за повишаване на нормата на кръговото (вторично) използване на материалите в икономиката.

В НПР България 2030 се поставят и ключови действия: при управлението на отпадъците ще бъде увеличен делът на компостираните био отпадъци и рециклираните битови, производствени и строителни отпадъци. Ще бъдат предприети мерки за подобряване на достъпа на гражданите и бизнеса до системите за разделно събиране и рециклиране на отпадъци, като се надграждат и разширяват съществуващите изисквания. Осигурено ще бъде предоставянето на финансови стимули за подпомагане на разделното събиране на отпадъци, както и за употребата на рециклирани суровини. За постигане на по-добра ефективност на рециклирането и повишаване на количествата рециклирани битови отпадъци ще бъде въведено допълнително задължително разделно събиране на биоотпадъците и отпадъците от текстил. Ограничаването на депонирането ще продължи да бъде стимулирано и чрез задължителните и до момента режими на разширена отговорност на производителите по отношение на масово разпространените отпадъци с фокус върху повишаване на количествата рециклирани отпадъци и стимулиране на многократната употреба. Същевременно ще продължи приоритетно рекултивацията на депата за битови отпадъци, които не отговарят на нормативните изисквания, като ще се предприемат мерки за предотвратяване на незаконното изхвърляне на отпадъци и произтичащото замърсяване. Посочените приоритети и ключови действия са конкретизирани като мерки в Плановете за действие към програмите на НПУО 2021-2028 г..

• **Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018-2024 г)**, приета с Решение № 334 на Министерския съвет от 07.06.2019 г.
• **Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха (2020 – 2030 г.),** приета с Решение № 541 на Министерския съвет от 13.09.2019 г.
Двете национални програми в сектор „Въздух“ предвиждат мерки в сектор битово отопление – преминаване от традиционни към алтернативни отоплителни решения (природен газ и топлофикационни мрежи), както и алтернативни уреди (печки на твърдо гориво, отговарящи на стандартите за екодизайн). Изпълнението на мерките от двете програми води пряко до предотвратяване и намаляване на образуването на битови отпадъци от пепел и сгурия, които се депонират. Изпълнението на мерките подпомага и постигането на европейските политики, заложени и в НПУО 2021-2028 г., за предотвратяване образуването на отпадъци, които нямат потенциал за рециклиране, каквито отпадъци са сгурията и пепелта от битовото отопление с твърди горива.

• **Трети национален план за действие по изменение на климата за периода 2013 -2020 г.,** одобрен с Решение № 439 от 1 юни 2012 г. на Министерски съвет
С Третия план за действие по изменение на климата се залагат основите на преход към нисковъглеродно и ресурсно-ефективно развитие на страната ни. Въпреки, че в абсолютни стойности емисиите на парникови газове от сектор отпадъци са намалели с почти 28% спрямо базовата 1988 година, Сектор „Отпадъци” генерира емисии на парникови газове в страната с дял около 6-8% през последните години. Емисиите на парникови газове от депонираните битови отпадъци представляват около 77% от общото количество емитирани парникови газове от Сектор „Отпадъци”, а от третирането на отпадъчни води - около 22%.

Анализите показват, че добив и оползотворяване на газ от депата не се практикува у нас и целият метан от депата се емитира в атмосферата или (в редки случаи) се изгаря.

Ето защо основните мерки за сектор „Отпадъци“ в Третия национален план по изменение на климата са насочени към ограничаване на депонирането на битови отпадъци, преустановяване на експлоатацията на депа, неотговарящи на изискванията и закриване на депата с преустановена експлоатация, улавяне и изгаряне на биогаза от утайките от ПСОВ”.
НПУО 2021-2028 г. допринася за постигане целите на националния план по изменение на климата, тъй като намаляването на депонирането на отпадъците чрез тяхното предотвратяване, повторна употреба и рециклиране са част от мерките за нисковъглеродно развитие не само на национално, но и на международно ниво.

IX..2. Координация с програмни документи на регионално ниво

• Интегрирана териториална стратегия за развитие на Северен централен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г.
Интегрираната териториална стратегия за развитие на Северен централен регион за планиране от ниво 2 е средносрочен стратегически планов документ, който определя политическата, икономическата, пространствената и тематичната рамка на развитието на региона в годините на новия програмен период 2021–2027.
ИТСР на Северен централен регион за планиране от ниво 2 е разработена в съответствие с Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013–2025 г. (Актуализация 2019 г.) и отчита предвижданията на регионално ниво на секторните стратегии в областта на икономическото развитие, здравеопазването, образованието, науката, социалните услуги, транспорта, водния сектор, енергетиката, широколентовите комуникации, туризма и околната среда
Визията и пакетът от стратегически приоритети на ИТСР на Северен централен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г. са формулирани на основа на анализа на състоянието и съществуващите тенденции в социално-икономическото, екологичното, културното, инфраструктурното и пространствено развитие на областите в региона.
ИТСР на Северен централен регион, включва 3 основни приоритета за развитие на региона:
Приоритет 1: Постигане на икономически подем и трансформация
Приоритет 2: Развитие на човешкия потенциал и постигане на социален растеж
Приоритет 3: Устойчиво териториално развитие и свързаност
Между мерките към формулираните специфични цели попадат предвиждания, свързани с:
– усвояване на технологии, подобряващи ресурсната ефективност на икономиката;
– насърчаване на фирми, реализиращи производствени модели в подкрепа на кръговата икономика.
- изграждане на нови канализационни системи, в т.ч. селищни пречиствателни станции за отпадъчни води, и постигане на съответствие с изискванията на националното и европейското законодателство;
Горните мерки имат отношение към трите стратегически цели на цели на НПУО 2021-2028 г и към програмите му за управление на отпадъците.

- Регионална програма за управление на отпадъците Регион Севлиево 2015-2020 г.
Регионалната програма за управление на отпадъците е със срок на действие 2015-2020 г. и е синхронизирана с актуалното законодателство и стратегически документи в областта на управление на отпадъците. Актуализацията на Регионална програма за управление на отпадъците на регион Севлиево, се налага във връзка с подадено през м.Декември 2017 г. проектопредложение на РСУО – Регион Севлиево по процедура BG16M1OP002-2.007 „Завършване на проект „Прилагане на децентрализиран модел за управление на био-отпадъците в един от регионите за управление на отпадъци в България, вкл. изграждане на

необходимата техническа инфраструктура – система за разделно събиране и съоръжение за рециклиране на събраните био-отпадъци"" по Оперативна програма „Околна среда 2014 г. – 2020 г.". Актуализирана по изискване на Управляващия орган Регионалната програма за управление на отпадъците – Регион Севлиево включва:
1. Допълване на информацията в „Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците", касаеща се за площадките за компостиране на място в общините Севлиево, Дряново и Сухиндол.
2. Актуализиране на „Подпрограма за подобряване на управлението биоотпадъци", поради факта, че информацията в същата е от 2015 г. и липсват мерки и дейности, съответстващи на горепосоченото проектно предложение.
3. Актуализация на нормативната уредба в програмата, както и Приложение 1–Анализ на действащата нормативна уредба към нея.
Регионалната програмата за управление на отпадъците на Регион Севлиево 2015-2020 г. е елемент от цялостната система за планиране на развитието на региона. Програмата има за цел отразяване на актуалното състояние и планиране на дейностите с отпадъци на територията на трите общини от Регион Севлиево, в съответствие с нормативните изисквания. Мерките към програмата очертават действията, които общините от региона прилагат за ефективното и екологосъобразно управление на отпадъците. Програмата предлага както необходимите административни мерки, така и финансови и експертни мерки, които осигуряват практическото им прилагане и упражняването на дейности за контрол и мониторинг на изпълнението. Планираните мерки в предходната регионална програма на регион Севлиево са предназначени не само да определят основните насоки за развитието на сектора на управление на отпадъците, но и да конкретизират до колкото е възможно необходимото оборудване, съоръжения, необходимите финансови средства.

X. Система за наблюдение, контрол и отчитане на изпълнението на Регионалната програма за управление на отпадъците

В настоящият раздел подробно да разгледани следните нормативни изисквания, във връзка с прилагане на Регионалната програма на РСУО - Регион Севлиево за периода 2021 – 2028 г.:
- Наблюдение на изпълнението на програмата за управление на отпадъците
- Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците
- Процедура за актуализация на програмата

X.1. Наблюдение на изпълнението на програмата

Наблюдението и оценката на изпълнението на Регионалната програмата за управление на отпадъците на общините от РСУО - Регион Севлиево е от ключово значение, с оглед проследяване на напредъка по постигане на поставените цели, срокове и ресурси и навременно предприемане на действия за преодоляване на възникващи проблеми при реализацията на мерките, а при необходимост - предприемане на действия за актуализация на Програмата.
Наблюдението на Програмата за управление на отпадъците ще се осъществява чрез периодично събиране на информация, свързана с напредъка по изпълнение на включените в Програмата мерки и степента на постигане на индикаторите, както и анализ на събраната информация и на възникнали проблеми при изпълнението и причините за тях. В допълнение, за всяка мярка ще се наблюдава и спазването на планирания график и степента на изразходване на ресурсите.
Дейностите по прилагане изпълнението на общински планове и стратегии в областта на околната среда и управлението на отпадъците се извършват от съответветите административни звена към общинските администрации на трите общини включени в региона.

X.2. Контрол и отчитане изпълнението на програмата

Орган за контрол по изпълнение на програмата за управление на отпадъците е общинският съвет към всяка една от общините включени в региона. Кмета на общината информира ежегодно общинския съвет и обществеността за изпълнението на програмата през предходната календарна година.
За целта той изготвя Отчет за изпълнение на Програмата за управление на отпадъците. Отчетът се представя в срок до 31 март, като копие от отчета се изпраща на РИОСВ.
Целта на отчета за изпълнение на програмата през предходната календарна година е да се проследи напредъкът при изпълнението и да се идентифицират необходимите промени или адаптиране на програмата за текущата година.
Отчетът се изготвя на достъпен език и стил и се препоръчва да включва графики, фигури, таблици, които да илюстрират напредъка по изпълнение на мерките и целите. Това е необходимо за по-добро разбиране на съдържанието от страна на неспециалисти в областта на отпадъците – както общински съветници, така и широката общественост.
Целесъобразно е годишният отчет за изпълнение на програмата за управление на отпадъците да се изготвя в следния формат:
1. Въведение
2. Общи условия за изпълнение и промени в социално-икономическите условия в общината
3. Действия, предприети от общината за осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението
- Създадени механизми за събиране, обработка и анализ на данни
- Преглед на проблемите, възникнали в процеса на изпълнение на програмата през съответната година, и предприетите мерки за преодоляването им
- Резултати от извършени оценки и тематични допитвания към края на съответната година
4. Напредък по изпълнение на целите и мерките в Програмата
5. Заключение
Приложения
Въведението включва уводни бележки, в които се обяснява основанието за изготвяне на отчета, за кого е предназначен отчетът, какви са целите на отчета и пояснение как е структуриран. Може да се включат и други важни съображения във връзка с изпълнение на програмата за управление на отпадъците в отчетния период.
Отчетът за изпълнение е основната част от документа и представя промени в средата за изпълнение през отчетната година; описание на предприетите от общината действия за мониторинг и контрол по изпълнение на програмата, вкл. проведени оценки и/или допитвания до населението; постигнатия напредък по изпълнение на целите и мерките въз основа на включените в програмата индикатори за изпълнение и анализ на тяхното изпълнение, както и причините за неизпълнение. Описанието на напредъка по изпълнението на целите и мерките се структурира по целите, включени в Програмата за управление на отпадъците.
В заключителната част се представят изводи от анализа на изпълнението и предложения за промени или адаптиране на програмата за текущата година в случай на необходимост.
В приложение в табличен формат се докладва напредъкът по изпълнение на индикаторите, разработени за постигане на специфичните цели в програмата за управление на отпадъците, който е основата за текстовата част на отчета за напредъка по изпълнение на програмата.

X.3. Процедура за актуализация на програмата

Регионалната програмата за управление на отпадъците ще бъде актуализирана в случай на промени в законодателството, които налагат съществени промени в заложените стратегически и оперативни цели и в планираните мерки за тяхното постигане. Процедурата на актуализация ще включва изготвяне на актуализиран вариант на Регионалната програмата за управление на отпадъците за РСУО - Регион Севлиево, след решение на общото събрание на РСУО, провеждане на публично обсъждане, прилагане на законодателството за

екологична оценка на планове и програми, внасяне на актуализираната програма за одобрение и приемане от Общинските съвети на гр. Севлиево, гр. Дряново и гр. Сухиндол.

XI. Насоки за провеждане и организиране на консултации с обществеността и заинтересованите страни при разработване на Регионалната програма за управление на отпадъците

XI.1. Общи положения

Правото на гражданите на общините да се информират е регламентирано в ЗМСМА. В чл. 22 и чл. 28 от ЗМСМА са регламентирани задълженията на общинския съвет и на кмета във връзка с осигуряване на достъп на гражданите до работата на общинската администрация и актовете на общинския съвет. Провеждането на консултациите на общините с обществеността при разработване на регионалната програми за управление на отпадъците следва да се осланя на следните основни принципи:
- Прозрачност – проектът на програмата и информация за разработване на документа са публично достъпни.
- Равнопоставеност – процесът на консултации дава възможност за участие на всички заинтересовани страни и жители на общините от региона.
- Документиране – всички изказани предложения и коментари по време на организираното обществено обсъждане са документирани.
- Обратна връзка – участниците получават отговори относно техните предложения.

Целесъобразно е процесът на обществени консултации да започне още в ранен етап от изготвяне на програмата. Като начало е необходимо да се идентифицират заинтересованите страни, така че да се осигури консултиране на всички важни интереси.

XI.2. Анализ на заинтересованите страни

Под „заинтересованите страни" в случая се разбират обществени и частни институции, групи от хора или отделни личности, които ще бъдат заинтересовани (пряко засегнати) от регионалната програма за управление на отпадъците на РСУО - Регион Севлиево и ще могат да повлияят върху нейните параметри, приемане и реализиране.

За целите на анализа са идентифицират основните заинтересовани страни, както и техните интереси, отношение и степен на поддръжка по отношение на прилагането на програмата. Анализа на заинтересованите страни се базира върху изготвянето на „матрица" и „схема за подход" за работа с всички заинтересовани страни. За целите на анализа, за всяка заинтересована страна са идентифицирани нейната роля и интереси в управлението на отпадъците, и се оценяват:

(а) доминиращото отношение към базисните принципи на промяната, която ще се предлага от регионалната програма;

(б) посоката на възможно влияние върху изготвянето на програмата (респ. върху принципите и основните цели), както и върху мерките в програмата;

(в) степента на това влияние.

Отношението и посоката на влияние са оценени както следва:
- положителни (+);
- отрицателни (-) или
- неутрални (~).

Горната класификация произтича от типологията на заинтересованите страни. Субектите с положително отношение и влияние формират групата на „подкрепящите страни", а тези с отрицателно – групата на страните, които са по-скоро против предвижданата промяна (като цяло или отделни нейни елементи). Онези, които са без ясно изразени интереси и роля, образуват групата на неутралните/колебаещи се страни.

Степента на влияние е оценена по следната 5-степенна скала, както следва:

1 – не оказва влияние;

2 – ограничено влияние;
3 – средно влияние;
4 – съществено влияние;
5 – много силно влияние

По-долу в табличен вид е дадена разработената матрица на заинтересовани страни, при разработката и прилагането на програмата:

Таблица 109 Матрица на влиянието на заинтересованите страни

Заинтересована страна	**Основна роля и интереси**	**Доминиращо отношение**	**Посока на влияние**	**Степен на влияние**
Регионална инспекция по околна среда и водите **(РИОСВ)**	Заинтересована във връзка спазване на норма тивните документи относно изготвянето на общински/регионални програми за управление на отпадъците, за изпъл нение на нормативните документи и др.	+	+	4
Регионална здравна инспекция **(РЗИ)**	Заинтересована страна относно прилагане на здравно-хигиенни аспек-ти и опазване на човеш-кото здраве по отноше-ние управлението и третирането на отпадъци	+	+	3
Население	Жителите на общините от региона се явяват едновременно потреби-тели на услугите, заинте-ресовани от тяхното качество и задължени лица по смисъла на нормативната уредба за отпадъци.	~ За сега не може да се индентифи цира отношение на населението към промяната с програмата. Допуска се, че на този етап е по-скоро положител но	~	2
Търговски обекти, бизнес и др. подобни; представители на бизнес асоциациите;	Заинтересовани страни явяващи се потребители на услуги, както и задължени лица по смисъла на нормативната уредба за отпадъци.	~ За сега не може да се индентифи цира отношение то им към промя-ната с програма та. Допуска се, че на този етап е по-скоро положител но	~	2
Доставчици на услуги по управ-ление на отпадъ-ци (Оператор на РСУО, фирми за сметосъбиране, организации за оползотворяване	Заинтересовани страни във връзка с прилагане на услуги по управление на отпадъците, съгласно нормативната уредба по управление на отпадъците	+	+	5

на МРО, ОО и др.)				
Болници (за опасни отпадъци), представени от ръководството на болницата	Заинтересовани страни явяващи се потребители на услуги по управление на отпадъците (за опасни отпадъци)	~ За сега не може да се индентифицира отношението им към промяната с програмата. Допуска се, че на този етап е по-скоро положително	~	2
ПСОВ на територията на общините, представени от ръководството им	Заинтересовани страни явяващи се потребители на услуги по управление на отпадъците	~ За сега не може да се индентифицира отношението им към промяната с програмата. Допуска се, че на този етап е по-скоро положително	~	2

Всяка от основните заинтересовани страни в представената по-горе матрица има конкретна, ясна и активна роля за подобряване на ефективността и ефикасността на управлението на отпадъците. Генераторите на отпадъци (население, бизнес, ПСОВ и болници на територията на съответните общини), имат отговорности за предотвратяване, намаляване и разделно събиране на отпадъците, като тези отговорности са възложени с нормативната уредба както на национално, така и на общинско ниво. Освен това, предвид промените в количеството и състава на отпадъците, регулаторните органи в лицето на РИОСВ Велико Търново, включително общините от региона, следва да осъществяват постоянен диалог със заинтересованите страни, за да приемат подходящи регулации за подобряване на системата за управление на отпадъците.

XI.3. Методи за провеждане на консултации

Обхватът на възможните методи за взаимодействие с идентифицираните по-горе заинтересованите страни е широк и може да бъде избран съобразно целите на комуникацията – информиране, убеждаване, консултиране.

Чрез информирането общините от региона като главни собственици на Регионалната програмата за управление на отпадъците е необходимо да се предоставя информация на заинтересованите страни за хода на разработване на Програмата и за нейното съдържание. За целите на информирането е подходящо да се използват съобщения в местните медии и други изяви в средствата за масово осведомяване, както и интернет страницата на всяка една от общините от региона.

Убеждаването се състои в предоставяне на информация и аргументи, чиято цел е да се спечели подкрепата на идентифицираните заинтересованите страни. Убеждаването е също инструмент за взаимодействие между заинтересованите страни с доминиращо влияние с оглед постигане на консенсус между тях по едни или други аспекти на Програмата. За целите на убеждаването могат да се използват работни срещи, кръгли маси, интернет страницата на всяка една от общините от региона, интервюта в средства за масово осведомяване и др.

Чрез консултирането следва да се търси участието на заинтересовани страни, за да се чуят и отчетат техните мнения и коментари и да се анализират различни варианти за развитие. За целите на консултирането могат да се ползват работни срещи, публични обсъждания,

интернет допитване, анкетни карти, кръгли маси с широк кръг заинтересовани страни. С оглед характеристиките на заинтересованите страни и възможностите за привличането им, подходящи методи за консултации с обществеността относно регионалната програма за управление на отпадъците са:

- Публикуване на информация на интернет страница на общината/ите

Интернет страницата на общините е основен инструмент за допитване за мнения и становища и има редица предимства. На първо място, той е прозрачен и най-достъпен и може да бъде използван за отчитане на мнението на широк кръг заинтересовани страни. Използването на интернет страницата ще увеличи шанса за участие в консултациите на повече млади хора, за които е известно, че този метод е единствения използван. Освен това той е ефикасен, тъй като не изисква значителни ресурси, и бърз – предварителната подготовка включва изготвяне на материалите, които ще се публикуват за консултациите.

- Публикации и интервюта в медиите

Всяка една от общините в региона следва да изготвят кратка информация за местните медии, в която да се информира обществеността за изготвянето на Регионалната програма за управление на отпадъците и нейните цели. Добре би било експерт от общината, да осигури интервю на ключови фигури (председател на РСУО, кметове на общини, председател на съответната комисия в общинските съвети) в местните печатни и/или електронни средства за масово осведомяване.

- Анкетно допитване

Анкетното допитване е полезен метод за събиране на качествена информация за нагласите на населението относно отпадъците в региона.

- Кръгла маса

Кръглата маса е доказано ефективен инструмент за получаване на коментари и мнения от заинтересованите страни. Кръгла маса може да бъде проведена с представители на организации на заинтересованите страни Целесъобразно е да се поканят представители на всички ключови заинтересовани страни.

- Работни срещи

Предвид това, че отговорност за изготвяне на програмата за управление на отпадъците имат кметовете на общините от РСУО, а общинските съвети приемат програмата, наложително е при изготвяне на програмата общинската администрация да проведе една или повече (съобразно необходимостта) работни срещи с комисиите в общинския съвет, които имат отношение към политиката за управление на отпадъците. В този контекст, макар и извън обсъжданата в тази секция тема за консултации с обществеността, следва да се проведе и вътрешно съгласуване на проекта на програма за управление на отпадъците и консултиране между административните звена с функции за отпадъци в общинската администрация съобразно приетите в общината съгласувателни процедури. Работни срещи могат да се проведат и с други групи заинтересовани страни, като например оператори на инфраструктура за отпадъци и организации за оползотворяване, като времето и мястото се избират така, че да осигурят максимално участие и свободна обмяна на мнения и гледни точки.

- Обществено обсъждане

Основен елемент от схемата за провеждане на консултации е общественото обсъждане на проекта на регионалната програма за управление на отпадъците. Общественото обсъждане се предшества от публикуване на интернет страницата на всяка общината на проекта на документа и покана към обществеността и заинтересованите страни за предоставяне на коментари и предложения. По време на общественото обсъждане всички изказани предложения и коментари се документират, а след обсъждането те се анализират и участниците получават информация за включените предложения, както и аргументация за тези, които не са взети предвид.

XI.4. Организиране на процеса на публични консултации

С оглед постигане на ефективност, процесът на публичните консултации трябва да бъде добре подготвен и проведен, като е целесъобразно да се изпълнят някои основни и доказано полезни дейности, а именно:

- Определяне на отговорен експерт от общинските администрация

В най-ранен етап от изготвяне на програмата общините от региона разработват рамка за привличане и консултиране с обществеността, като определя необходимите финансови и човешки ресурси и ясно дефинира задълженията за тази дейност. Препоръчително е общините от региона да определят едно лице за координатор и за връзка, което да се занимава с всички въпроси относно обществените консултации и да регистрира и потвърждава всички подадени мнения и коментари при получаването им. Препоръчително е този експерт да бъде от специализираната дирекция, на която са възложени основните функции за управление на отпадъци.

- Изготвяне на схема и график за консултациите с обществеността

Съобразно графика за изготвяне на Регионалната програма за управление на отпадъците се изготвя схема за консултации с обществеността и график за провеждането им, в зависимост от избраните методи за консултиране. Приетият в България стандартен срок за провеждане на консултации по проекти на стратегически и нормативни документи е 30 дни. Този срок осигурява достатъчно време за получаване на обратна връзка, за да могат заинтересованите страни да се запознаят с представения проект на програмата, да го оценят и да изготвят своето мнение. В този период се планира и провеждане и обществено обсъждане на проекта на програма, като то не отменя, а допълва провеждането на други форми за информиране и консултиране със заинтересованите страни (например кръгла маса, допитване и др.).

- Подготовка на документи за консултациите

За провеждане на консултации с обществеността е целесъобразно да се подготвят следните документи:

- Кратко резюме от 2-3 страници, което ще съдържа контекстът, основните акценти от Програмата за управление на отпадъците и обхватът на консултациите. Резюмето е необходимо, за да помогне на заинтересованите страни да се ориентират в основните въпроси и да определят отношението си към консултациите. В резюмето следва да бъдат разяснени основните принципи и елементи на политиката за управление на отпадъците. То трябва да е написано на ясен език и в стил, съобразен с аудиторията от неспециалисти, като се избягват професионални термини и съкращения.
- Писмо от името на председателя на РСУО до заинтересованите страни държавни институции и ведомства. Необходимо във връзка с покана за изразяване на писмени становища и мнения от определени групи заинтересовани страни - институции и ведомства.
- Съобщение-покана към жителите на съответната общината за участие в обществените консултации, като изразят мнения и коментари по проекта на Програма. Поканата се публикува на интернет страницата на общината, също се поставя в сградата на общината, а може да се публикува и в местни медии. В поканата следва да се посочат началната и крайната дата и начините за изпращане на мнения и коментари със съответните адрес, тел. и ел. поща; както и начините за достъп до програмата. в съобщението следва да се посочи и място за достъп до проектопрограмата в сградата на общината, освен чрез интернет страницата, като се укаже и работното време за достъп.
- Презентация на ключови компоненти от проекта на Програма за управление на отпадъците, която ще се използва в планираните публични събития – обществено обсъждане, кръгла маса и работни срещи.

- Публикации в средства за масова информация

С цел информиране на обществеността и заинтересованите страни за изготвяната програма за управление на отпадъците и с оглед предстоящите консултации с обществеността, препоръчително е общините да осигурят публикации в местните медии както чрез

информационни съобщения, така и чрез интервю по темата на ръководен служител от общината (кмет, ресорен зам. кмет, експерт по отпадъци/околна среда.)

- Публикуване на информация за консултации с обществеността чрез интернет страницата на общината

Препоръчително е на интернет страницата на всяка една от общините да се публикува съобщение за изготвения проект на програма и покана за участие в публичните консултации чрез изпращане на мнения и коментари. Публикуват се също пълният текст на проекта на Програмата и Резюме на програмния документ. Определения се отговорен служител от общинската администрация управлява процеса на предоставяне на мнения и коментари от обществеността.

- Отразяване на получени бележки в проекта на Програма за управление на отпадъците на общината

Отговорният служител изготвя протоколи от проведените консултации с обществеността и заинтересованите страни, справка за направените предложения и бележки. Въз основа на протоколите и справките се изготвя обобщен доклад за резултатите от процеса на консултиране, който се съобщава на обществеността чрез публикуване на интернет страницата. В част Въведение в окончателния текст на програмата за управление на общината се дава кратка информация за процеса на консултиране, осъществен при нейното разработване.

XII. Процедура за преценка на необходимостта от Екологична оценка и оценка на съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитените зони на Регионалната програма за управление на отпадъците в съответствие с изискванията на ЗООС и ЗБР

Изискванията и последователността на провеждане на процедурите са уредени в Закона за опазване на околната среда и Закона за биологичното разнообразие които определят рамката за провеждане на съвместени процедури за екологична оценка и оценка за съвместимост на планове и програми и съответните подзаконов актове - Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми и Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.

Регионалната програма за управление на отпадъците подлежи на:

- процедура по преценка на необходимостта от извършване на екологична оценка, в изпълнение на чл.2, ал.2, т.1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, издадена на основание на Закона за опазване на околната среда; и
- процедура по оценка за съвместимост с предмета и целите на опазване на защитените зони в изпълнение на чл.2, ал.1, т.1 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, издадена на основание на Закона за биологичното разнообразие.

В съответствие с Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, оценката за съвместимостта на планове, програми и инвестиционни предложения, попадащи в обхвата на ЗООС, се извършва чрез процедурата по екологична оценка по реда на Закона за опазване на околната среда и при спазване на специалните разпоредби на ЗБР и на Глава Трета от Наредбата, т.е. двете процедури са съвместени в една обща процедура.

Компетентен орган

Компетентен орган за провеждане на съвместената процедура е РИОСВ Велико Търново

Уведомяване на РИОСВ с искане за преценка за екологична оценка - За целите на провеждане на процедурата РСУО - Регион Севлиево уведомява на най-ранен етап

компетентния орган за програмата, като представя в РИОСВ информацията, предвидена в Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.
Решение на компетентния орган - В предвидения в наредбата срок РИОСВ се произнася с решение за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка. Компетентният орган преценява необходимостта от извършване на ЕО, като определя степента на значимост на въздействието върху околната среда и човешкото здраве въз основа на:
1. представената от РСУО информация в искането за извършване на оценката;
2. критериите, посочени в чл. 85, ал. 4 от ЗООС;
3. становището от съответната РЗИ, което се изисква служебно от РИОСВ.
При решение да не се извършва екологична оценка за програмата компетентният орган РИОСВ излага в мотивите на решението основания за заключението, че при прилагането на плана или програмата не се предполага значително въздействие върху околната среда и човешкото здраве. При решение да се извърши ЕО за съответния план или програма компетентният орган може да постави изисквания към обхвата на оценката.
В този случай се провежда процедурата за екологична оценка, като се спазват стъпките, етапите и сроковете, определени в Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, до издаване на становището на РИОСВ по екологичната оценка.

XIII. Приложение

АНАЛИЗИ НА СЪСТОЯНИЕТО И УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ ЗА РЕГИОН СЕВЛИЕВО (с модул за всяка от общините от регионалната система) за периода 2021-2028 година

АНАЛИЗИ НА СЪСТОЯНИЕТО И УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ ЗА РЕГИОН СЕВЛИЕВО

(с модул за всяка от общините от регионалната система)
за периода 2021-2028 година

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ РЕГИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЗА РЕГИОН СЕВЛИЕВО

(с модул за общините Севлиево, Дряново и Сухиндол)
за периода 2021-2028 година

2023 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Въведение 6
II. Основание, цели и подход за изработване на РПУО за регион Севлиево 6
II.1. Основание за изработване на РПУО за регион Севлиево 6
II.2. Цели, подход и обхват на програмата 6
III. Обща характеристика на регион Севлиево 9
IV. Анализ на състоянието на съществуващата система за управление на отпадъците 16
IV.1. Анализ на състоянието относно отпадъците 16
IV.1.1. Анализ на битовите отпадъци 16
IV.1.2. Анализ на производствените и опасни отпадъци 42
IV.1.3. Анализ на отпадъци от строителство и разрушаване (ОСР) 46
IV.1.4. Анализ на отпадъците от утайки от ПСОВ 51
IV.1.5. Анализ на болничните отпадъци Опасни отпадъци 54
IV.2. Анализ и оценка на действащото законодателство по управление на отпадъците и на стратегическите / програмни документи в контекста на правата и задълженията на общините 55
IV.2.1. Стратегически документи за управление на отпадъците на ЕС 56
IV.2.2. Анализ на националната нормативна рамка за управление на отпадъците 60
IV.2.3. Основни ангажименти на общините произтичащи от ЗУО и подзаконови те нормативни актове 71
IV.3. Анализ и оценка на прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво 74
IV.3.1. Общински наредби за управление на отпадъците по чл.22 от ЗУО 74
IV.3.2. Общински наредби за определяне на размера на местните такси и услуги в т.ч. по управление на отпадъците 76
IV.4. Анализ на дейността на регионалното сдружение за управление на отпадъ ците (РСУО) Регион Севлиево 78
IV.4.1. Състав и ръководство на РСУО 78
IV.4.2. Органи на управление на РСУО 79
IV.4.3. Анализ на дейността на РСУО 81
IV.4.4. Участие на общините в РСУО. Основни резултати от взети и/или изпълнени решение на РСУО 83
IV.4.5. Анализ на обезпечеността на РСУО с необходимата инфраструктура 87
IV.5. Анализ на институционалния капацитет в т.ч. на прилагането на контрол ни функции съгласно националното законодателство и местните нормативни актове 89
IV.5.1. Функции за управление на отпадъците 89
IV.5.2. Състояние на човешките ресурси с функции за управление на отпадъци 93
IV.6. Анализ на информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъци и осъществени мерки за тяхното възстановяване 97
IV.7. Анализ и оценка на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа "отговорност на производителя" и "замърсителя плаща" 99
IV.7.1. Същност на принципа"Замърсителя плаща" и "Разширена отговорност на Производителя" 100
IV.7.2. Схеми за управление на отпадъците 101
IV.8. Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците 107
IV.8.1. Съдове и техника за събиране на битови отпадъци 107
IV.8.2. Площадки, съоръжения и инсталации за третиране на битовите отпадъци на територията на РСУО Регион Севлиево 118
IV.9. Анализ на съществуващи практики и приложени мерки по предотвратя ване образуването на отпадъци 123
IV.10. Анализ на икономическите инструменти и стимули в областта на управле нието на отпадъците и ефективносттс от действието им 139
IV.10.1. Анализ на икономическите инструменти и стимули в сектора за управле ние на отпадъците 139
IV.10.2. Обезпечения за покриване на последващите разходи за закриване на депа и отчисления за депониране (чл. 60 и чл. 64 от ЗУО) 147
IV.10.3. Анализ на общо изразходвани суми по години на анализирания период от 150
IV.11. Анализ на финасовите потоци по управление на дейностите с отпадъци 152
IV.11.1. Разходи за управление на отпадъците в абсолютна сума и на 1 жител, на тон отпадъци, тенденции 153
IV.11.2. Разходи за управление на отпадъците по категории разходи съгласно план - сметката за дейностите по чл. 66 от ЗМДТ и предвид отчетите за изпълнението на тази план - сметката– за всяка година на анализирания период и общо за периода 154
IV.11.3. Източници на финансиране на разходите по управление на отпадъците по години на анализирания период 155

IV.12. Изготвяне на прогнози 157
IV.12. 1. Брой на население и демографска прогноза 157
IV.12. 2. Прогнозна норма на натрупване 158
IV.12.3. Прогнозни количества битови отпадъци 159
IV.12.4. Прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат предотвратени 164
IV.12.5. Прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат подложени на подготовка за повторна употреба 165
V. SWOT Анализ 166

Списък на използваните съкращения:

БО	Битови отпадъци
БХБ	Българска хранителна банка
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадни води
ГРАО	Гражданска регистрация и административно обслужване
ДВ	Държавен вестник
ДР	Допълнителни разпоредби
ЕГО	Едрогабаритни отпадъци
ЕЕО	Електрическо и електронно оборудване
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЕО	Екологична оценка
ЗИД	Закон за изменение и допълнение
ЗМДТ	Закон за местни данъци и такси
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИД	Изпълнителен директор
ИКТ	Информационни и комуникационни технологии
ИТСР	Интегрирани териториални стратегии за развитие
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
ИУГ	Излезли от употреба гуми
КР	Комплексно разрешително
ЛПСОВ	Локална пречиствателна станция за отпадъчни води
МБАЛ	Многопрофилна болница за активно лечение
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРО	Масово разпространени отпадъци
МС	Министерски съвет
НПО	Неправителствени организации
НПР	Национална програма за развитие
НСИ	Национален статистически институт
НПУО	Национална програма за управление отпадъците
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ОО	Опасни отпадъци
ООп	Организация по оползотворяване
ОООО	Организация по оползотворяване на отпадъците от опаковки
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда”
ОС	Общински съвет
ОСР	Отпадъци от строителство и разрушаване
ОЧЦМ	Отпадъци от черни и цветни метали
ПБА	Портативни батерии и акумулатори
ПИРО	План за интегрирано развитие на община
ПОО	Предотвратяване образуването на отпадъци
ПОС	Програма околна среда
ППЕУ	Пластмасови продукти за еднократна употреба
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадни води
ПТП	Програма за техническа помощ

ПРЧР	Програма „Развитие на човешките ресурси“
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУО	Програма за управление на отпадъците
ПУСО	План за управление на строителните отпадъци
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
РДО	Регионално депо за отпадъци
РДНОО	Регионално депо за неопасни и опасни отпадъци
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РПУО	Регионална програма за управление на отпадъците
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците
СБО	Смесени битови отпадъци
СМР	Строително-монтажни работи
СО	Строителни отпадъци
ТБО	Такса битови отпадъци

I. Въведение

Едно от най-значителните предизвикателства пред съвременното общество е *устойчивото управление на непрекъснато нарастващото количество отпадъци*. Образуваните отпадъци от жизнената дейност на човека, от производството и търговията изискват незабавни действия за намаляване на общото им количество, повишаване степента на повторната им употреба, увеличаване на рециклирането и тяхното оползотворяване. Основната цел е да се предотврати или ограничи неблагоприятното влияние на отпадъците върху човешкото здраве и природната среда. С напредване развитието на технологичните процеси за третиране на отпадъците, все повече се усъвършенстват възможностите за тяхното използване като алтернативен енергиен източник и намаляване на количеството, предназначено за депониране.

Регионалната програмата за управление на отпадъците (РПУО) на Регион Севлиево – Община Севлиево и Община Дряново от Област Габрово и община Сухиндол от Област Велико Търново за периода 2021-2028г. е продължение на многогодишната целенасочена и последователна местна политика за развитие на системите за управление на различни потоци отпадъци, генерирани на територията на региона и респективно актуализация и надграждане на действалата Регионална програмата за управление на отпадъците (РПУО) на Регион Севлиево за общините Севлиево, Дряново и Сухиндол, за периода 2015-2020 г.

Изпълнението на Програмата ще окаже съществен принос за ефективното използване на ресурсите и намаляване на вредните въздействия на отпадъците.

II. Основание, цели и подход за изработване на РПУО за регион Севлиево

II.1. Основание за изработване на РПУО за регион Севлиево

Регионалната програма за управление на отпадъците за регион Севлиево (с модул за всяка от общините от регионалната система) за периода 2021-2028 година е разработена на основание чл.79 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и чл.52 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО).

Съгласно изискванията на чл.52, ал.3, ал.2 от ЗУО настоящата нова Регионална програма се изготвя във връзка с настъпили промени във фактическите условия, а именно:

- ❑ Промени в законодателството по управление на отпадъците – нов, пети Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 година, и Националната програма за предотвратяване на отпадъците, неразделна част от Плана, приети с Решение №459 на Министерския съвет от 17.06.2021г. Планът и отделните програми към него подпомагат централните и местните власти за концентрация на ограничените ресурси към приоритетни за финансиране проекти в сферата на управление на отпадъците от национални и европейски източници на финансиране;
- ❑ Изтекъл период на действие (2015-2020г.) на Регионалната програма за управление на отпадъците на Регион Севлиево за общините Севлиево, Дряново и Сухиндол.

Времевият хоризонт на програмата е в съответствие с периода на действие на новия пети Национален план за управление на отпадъците. Регионалната програма за управление на отпадъците е един от най-важните инструменти за прилагане на законодателството за отпадъците на местно ниво. Тя е секторна програма и е неразделна част от Програмите за опазване на околната среда на общините - Севлиево, Дряново и Сухиндол.

II.2. Цели, подход и обхват на програмата

Целта на Регионалната програма[1] за управление на отпадъците (РПУО) е разписване на мерки и дейности с изпълнението на които ще се предотврати или намали вредното

[1] Съгласно техническата спецификация

въздействие на отпадъците върху човешкото здраве и околната среда. Мерките следват приоритетния ред при управлението на отпадъците:
- Предотвратяване на образуването им;
- Подготовка за повторна употреба;
- Рециклиране;
- Друго оползотворяване. Например оползотворяване за получаване на енергия;
- Обезвреждане.

В контекста на политиката на Европейската комисия за отпадъци и развитие на кръгова икономика, линейният икономически модел от типа "вземи, произведи и изхвърли" вече не съответства на нуждите на съвременното общество и на ограничения характер на природните ресурси. Кръговият икономически модел цели максимално затваряне на цикъла производство-потребление и минимизиране на отпадъците. Кръговата икономика е не просто безотпадъчна икономика, а икономика, която функционира по максимално ефективен начин. Едно от нещата, свързани с ефективността е намаляването и в някои случаи пълното елиминиране на отпадъците. Другите, не по-малко важни аспекти, са удължаването на полезния живот на всички продукти, които използваме, което е свързано с повишаването на тяхното качество, производството и потреблението на енергия от възобновяеми източници, намаляване на консуматорството и т.н. Съгласно възприетата йерархия на отпадъците се дава приоритет на предотвратяването на отпадъците, следвано от подготовката за повторно използване, рециклирането, възстановяването и накрая изхвърлянето, като най-нежелана опция. По този начин, следвайки тенденциите и политиката за управлението на отпадъците в ЕС и Република България, ще се депонират само така наречените "крайни отпадъци", т.е. само тези отпадъци, които не биха се използвали повторно или не могат да бъдат рециклирани. Това от своя страна ще допринесе за изпълнение на националната политика за управление на дейностите на отпадъците, чиято основна цел е все по-голям процент от генерираните отпадъци да се рециклират и/или използват повторно и да се намали обемът на отпадъците, които подлежат на депониране.

Регионалната програма за управление на отпадъците е инструмент, чрез който се цели достигането на екологосъобразно третиране на отпадъците и чрез която оползотворяването и рециклирането на образуваните отпадъци са основен принцип в изграждането на политиката по управление на отпадъците. Изпълнението на програмата освен за подобряване на управлението на отпадъците на територията на Регион Севлиево, допринася за изпълнение и на регионалните цели за рециклиране на отпадъците, както и намаляване количеството на депонираните отпадъци.

Основното предназначение на РПУО (с модул за всяка от общините от регионалната система) е да осигури практически инструмент на общините от региона за планиране и аргументиране в най-ранен етап на необходимите ресурси, мерки и действия, по управление на отпадъците за населението и бизнеса в т.ч да подобри управлението на отпадъците в съответствие с общоевропейската политика за управление на отпадъците.

Обхватът и съдържанието на Програмата са в съответствие с Методическите указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците утвърдени със Заповед № РД-211/2021 г. на Министъра на околната среда и водите

В хода на разработване на РПУО са приложени различни подходи и методи – сравнителен, статистически, описателен, графичен и табличен метод. Използвани са официал ни данни, публикувани от Министерството на околната среда и водите, Националния статистически институт и др. институции, както и информация представена от възложителя. По своята същност програмата е стратегически документ и при изготвянето й е приложена

методология на стратегическо планиране, която определя и основните подходи и технологични етапи при разработването ѝ:

- *Предварителна подготовка* – създаване на ясна и последователна организация на процеса по разработване, съгласуване и приемане на стратегическия документ; информиране на обществеността;
- *Анализ на настоящото състояние* – идентифициране на заинтересованите страни и изготвяне на схема за консултации; събиране, обработка и анализ на данни;
- *Изговяне на прогнози*
- *Изготвяне на подпрограми с мерки и дейности за реализация на Програмата*.

Отправни точки за разработването на стратегическите цели в Регионалната програма за управление на отпадъците (РПУО) на Регион Севлиево и мерките за тяхното постигане се осъществи на основата на изготвените анализи на съществуващото състояние по управление на отпадъците в общините и основните изводи и препоръки в анализите за подобряване на системите за управление на отпадъците; на основата изготвения SWOT анализ, както и на целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективното използване на ресурсите, респ. на Националната програма за управление на отпадъците (НПУО) 2021 – 2028 г. Анализите са представени в Приложение към Програмата.

РПУО на Регион Севлиево обхваща всички задължения на местната администрация, произтичащи от Закона за управление на отпадъците (ЗУО). Програмата разглежда процесите от образуването на отпадъците до тяхното крайно обезвреждане и включва мерките за предотвратяване образуването на отпадъците, за събиране, транспортиране, третиране, оползотворяване и обезвреждане на различните потоци отпадъци, образувани от жизнената дейност на гражданите, както и от административни, търговски, промишлени и други източници.

РПУО включва в обхвата си отпадъците, които са в приложното поле на ЗУО и в същото време управлението им е от компетенциите на общинските власти:

- битови отпадъци;
- строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- производствени отпадъци – утайки от ПСОВ;
- опасни отпадъци от домакинствата.

При разработването на програмата е спазена йерархията за третиране на отпадъците, изградена съгласно изискванията на Европейският съюз, а именно:

1. Предотвратяване образуването на отпадъците;
2. Подготовка за повторна употреба;
3. Рециклиране;
4. Друго оползотворяване (оползотворяване за получаване на енергия);
5. Обезвреждане.

Регионалната програма за управление на отпадъците на Регион Севлиево се разработва от външни консултанти, съвместно с компетентните служители в Общините, като е взето предвид мнението на заинтересованите страни. Подходът за разработване на Регионалната програма е съобразен с изискването такъв вид документ да е достъпен за разбиране от страна на неспециалисти и на широката общественост и същевременно да предоставя възможност на тесните специалисти да получат по-подробна информация чрез приложения към основния текст на аналитичната част. Програмата задължително предвижда мерки за информиране относно хода на изпълнението ѝ. С цел осигуряване на обществен достъп и в съответствие с изискванията на чл. 52, ал.7 от ЗУО, Програмата се публикува на интернет страницата на всяка от общините.

Регионалната програма за управление на отпадъците на Регион Севлиево е отворен документ, който може да бъде допълван при следните обстоятелства:
− промяна на нормативната уредба;
− промяна на фактическата обстановка - изменения на целите и приоритетите;
− по препоръка на компетентните органи;
− при конкретизация на инвестиционните проекти;
− при изтичане на периода ѝ, което дава възможност за вземане на навременни и адекватни мерки при изпълнение на политиката, свързана с управлението на отпадъците.

Програмата се приема от Общински съвет, който контролира изпълнението ѝ.
Съгласно изискванията на чл.52, ал. 9 от ЗУО, Кметът на всяка една от общините информира ежегодно в срок до 31 март Общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година.

Очакван резултат:
Актуална Регионална програма за управление на отпадъците на регион Севлиево, за общините Севлиево, Дряново и Сухиндол, за периода 2021- 2028 година.

III. Обща характеристика на регион Севлиево

Обхват на регион Севлиево

Регионалната система за управление на отпадъците регион Севлиево обхваща територията на три общини - община Сухиндол от област Велико Търново и общините Дряново и Севлиево от област Габрово. На Фигурата долу в ляво е повдигната територията на община Сухиндол, съседна на община Севлиево от север / североизток; в средата в ляво - община Севлиево, в средата в дясно - община Дряново, съседна на община Севлиево от изток. Обхватът на територията на регион Севлиево е виден долу в дясно.

Фигура 1 Обхват и териториално разположение на общините от РСУО регион Севлиево

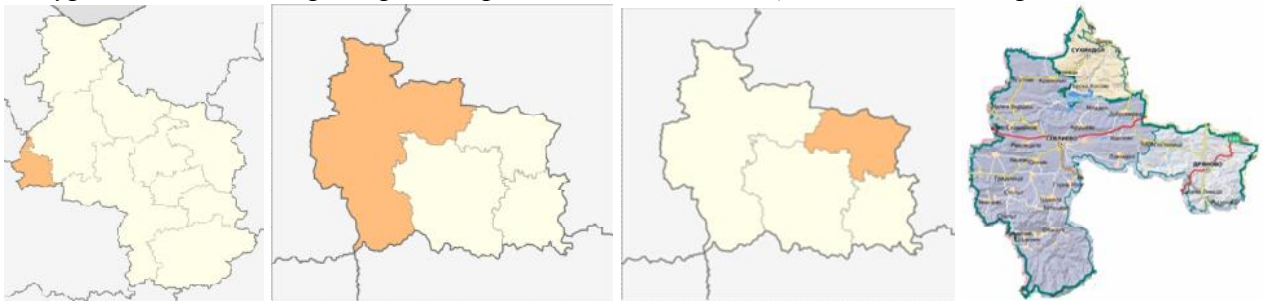

Най-малка по площ е територията на община Сухиндол, следвана от двойно по-голямата община Дряново и шест пъти по-голямата община Севлиево.

Таблица 1 Площ на общините от РСУО регион Севлиево

Община	**Площ (кв. км)**
Община Дряново	274.92
Община Севлиево	963.87
Община Сухиндол	157,19
Регион Севлиево	**1305.98**

По данни на ОУП на всяка от общините

На регионален принцип, на територията на Община Севлиево **е изградена инсталация, за която е издадено комплексно разрешително (КР)**:

Инсталации, които попадат в обхвата на т.5.4. от Приложение 4 на ЗООС:
"**Регионално депо за неопасни и опасни отпадъци за общините Севлиево, Дряново и Сухиндол, гр. Севлиево**", включващо:
- Три броя клетки за неопасни отпадъци – от № 1 до № 3;
- Четиридесет и четири клетки за опасни отпадъци – от № 1 до № 44.

Инсталации, които не попадат в обхвата на Приложение 4 на ЗООС:
1. Механична работилница
2. Рекултивирано депо за неопасни отпадъци

* Адрес по местонахождение на инсталацията: гр. Севлиево, ул. „Ловнидолско шосе" №84
* Регистрационен № на КР: КР №182 – НО/2007
* Дата на подписване на КР: 29.10.2007 год.
* Дата на влизане в сила на КР: 29.11.2007 год.

* Оператор на инсталацията е Община Севлиево с лице за контакти: д-р Иван Иванов – Кмет
Адрес, тел. номер, факс, e-mail на собственика/оператора: Собственик/оператор – община Севлиево, пл. Свобода 1, БУЛСТАТ: 000215889, тел.0675/396116, факс:0675/32773, e-mail: sevlievo@sevlievo.bg.
* Регионалното депо за отпадъци в гр. Севлиево се експлоатира от дружество – "Регионално депо за отпадъци – Севлиево" ООД, с лице за контакти: Свилен Радков - Управител
Адрес, тел. номер, факс, e-mail на дружеството: гр. Севлиево, ул. „Ловнидолско шосе" № 84, тел. факс: 0675/32482, e-mail: depo.sevlievo@abv.bg, БУЛСТАТ: 107568635.

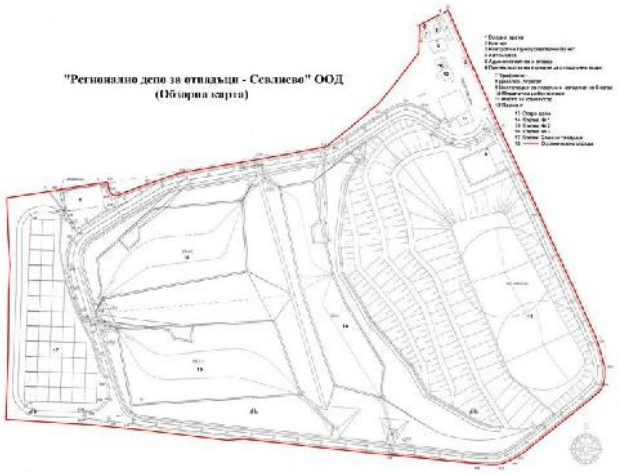

Кратко описание на всяка от дейностите/процесите, извършвани в инсталацията:
Регионалното депо за неопасни и опасни отпадъци обслужва общините – Севлиево, Дряново и Сухиндол. Депото разполага с три броя клетки за битови, строителни и производствени отпадъци като две от тях са изградени и в момента се експлоатира само Клетка №1. Третата клетка ще се изгради при нужда, след изчерпване на капацитета на първите две.

За депониране на опасни отпадъци са изградени 44 броя клетки всяка с обем 562 м3. Клетките представляват стоманобетонни съоръжения, всяка с размери 12×9×5 метра, разположени в 6 реда стъпалообразно.

В източната част на депото е разположено старо депо, изцяло закрито и рекултивира но. В западната част е изградена ЛПСОВ за третиране на отпадъчните води от инсталацията преди заустването им в градската канализация.

Посредством събирателна тръба биогаза се отвежда към инсталацията за изгаряне на биогаз. Формираните инфилтратни води в съществуващото рекултивирано депо се събират посредством околовръстен събирателен дренаж и се насочват към помпена шахта №1. Същите води съвместно с инфилтратните води от клетка №1 се изпомпват в площадковата канализация за отпадни води, която ги отвежда към локалната пречиствателната станция (ЛПСОВ).

ЛПСОВ се състои от приемна камера (успокоител), пясъкозадържател, задържателни резервоари №1 и №2, стрипинг колона и дозиращи инсталации за железен трихлорид и варно мляко.

На регионален принцип и съгласно изискванията на ЗУО през 2011 г. е създадено **Регионално сдружение за управление на отпадъците – регион Севлиево.**
Седалището на сдруженията е в Община Севлиево; гр. Севлиево ЕКАТТЕ: 65927
Адрес на Сдружението: гр. Севлиево, пл. Свобода № 1
Председател на Сдружението: д-р Иван Иванов
Телефон: 0675 / 3 27 91; e-mail: Ivanov@sevlievo.bg
Лице за контакти: Росен Нанев Телефон за контакти: 0675396218, e-mail: r.nanev@sevlievo.bg

Обща характеристика на Община Севлиево

Кратка информация за общината

Община Севлиево се намира в западната част на област Габрово, в Северния Централен район за планиране. Граничи с 11 общини и 4 административни области: северно с общините Ловеч, Летница, Сухиндол и Павликени; източно с общините Велико Търново, Дряново и Габрово; западно с общините Ловеч, Троян и Априлци и южно с община Павел Баня и община Казанлък (Южен централен район за планиране). По данни на ОУПО, територията ѝ е с площ 963.87кв.кв. - най-голяма за област Габрово, а по данни на ПИРО 2021-2028 представлява 47.72% от територията на областта и 5.3% от територията района. С най-голям относителен дял са земеделските територии, върху който се развива стопанската дейност в общината, и същевременно са подложени на значителен антропогенен натиск. Той се изразява в замърсяването им с тежки метали и пестициди, деградация на почвата /в т. ч. ерозия, вкисляване, засоляване, заблатяване/.

Членство в регионалното сдружение за управление на отпадъците

Кметът на община Севлиево осъществява дейността на Председател на Регионалното сдружение за управление на отпадъците, решено с Протокол от 02.02.2012 г. - до приключване на мандата му. Изборът е мотивиран от обстоятелства, посочени в чл.19б, ал.6 от ЗУО - седалището на сдружението е там, където е изградено Регионалното депо за отпадъци - гр.Севлиево, във връзка с което, с цел постигане на по-голяма оперативност по изпълнение задълженията на РСУО - регион Севлиево е предложен кметът на община Севлиево.

Географска характеристика

Релефът на Община Севлиево е разнообразен, включващ котловини, речни долини, плато, планински и полупланински терени. Северната част на общината е разположена върху височините: Севлиевски (583 м – вр. Гюнето) и Микренски (802 м – вр. Кръста) и южните склонове на Деветашкото плато. Най-южната част на Община Севлиево е разположена по стръмните склонове на Централна Стара планина до връх Росоватец, който е точката с най-висока надморска височина 1 970,8м. Обособени са две зони: северна – равнинна и южна – полупланинска и планинска. Централната част на общината е разположена в Севлиевското котловинно поле с височина 200 – 220 м. Там се намира общинският център - град Севлиево - с най-ниска част на общината - около 201 м. надморска височина.

Климатът на Община Севлиево е умерено континентален с характерни студени зими и горещи лета. Глобализацията на климата все още слабо задълбочава този контраст. Валежите имат максимум през Юни. Ветровете в района са преобладаващо запад – северозападни. Повторяемостта на тихо време е до 60%. Котловинния характер на терена създава условия за неблагоприятни температурни инверсии и задържане на влага и замърсявания в приземната атмосфера.

Водни ресурси

Формират се от подземни и повърхностни водоизточници, захранвани от валежите. Неравномерното им разпределение през годината се отразява на дебита на водните течения в района. Главната водна артерия е р. Росица с нейните притоци. Тя води началото си от Калоферската планина и е един от значителните притоци на р.Янтра. Над град Севлиево, който еразположен на левия й бряг, реката приема най-големият си приток р. Видима, с начало от вр. Ботев. Река Магър е ляв приток на яз. „Ал. Стамболийски". На река Крапец също ляв приток на яз. Ал. Стамболийски е изграден яз. Крапец. .Язовир „Александър Стамболийски", с площ на водното тяло10,860 кв. Км е изграден на р. Росица през 1954 год.

Демографска и социално-икономическа характеристика

Населени места:

В общината има 46 населени места: 1 град - административен и общински център Севлиево и 45 села, между които единадесет села са с население над 500 обитатели, девет с население между 200 - 500 обитатели и осемнадесет с по-малко от 100 обитатели. В групата на последните , попадат десет села с по-малко от 10 обитатели с постоянен адрес в населеното място (ГРАО на Община Севлиево към 31.12. 2021г.)

Промишлена дейност:

Промишлеността е силно развита в града, което се дължи на големите чуждестранни инвестиции през последните години. Развитието на общинската икономика демонстрира нарастване на активността и запазване на позициите на водеща не само на областно, но и на национално ниво. Наблюдава се нарастване на броя заети и нивата на заплащане. Икономиката на общината продължава да се характеризира с диверсифициран профил. Четири икономически сектора осигуряват основния обем произведена продукция, нетни приходи от продажби и заетост в общината: Преработваща промишленост; Търговия и услуги; Селско стопанство и Строителство. Нараства приноса на сектор Транспорт, съобщения и пощи в обема на местната икономика. Значение за заетостта има и сектор Здравеопазване и социална работа. (ПИРО на Община Севлиево - 2021-2027 г)

Туристическа дейност:

Община Севлиево има богато разнообразие от природни забележителности, културни и исторически паметници, които са предпоставка за развитие на различни форми на туризъм. Обекти на градското културно наследство са: Архитектурно възрожденски комплекс „Дандолови къщи", Хаджистояновото училище, Табахана, Йени конак , Дом-музей „Д-р Атанас Москов", Градска художествена галерия "Асен и Илия Пейкови", Дом-музей „Дан Колов" в с.Сенник, Дом-музей „Пеньо Пенев" в с.Добромирка. На територията на общината са разкрити и значими археологически обекти, като някои от тях са социализирани и с възможности за развитие на познавателен туризъм: Археологически обект „Средновековен град Хоталич"; Късно антична и средновековна крепост „Пречиста" до с.Градница; Късно антична и средновековна крепост „Градът" край с.Крамолин. (ПИРО на Община Севлиево - 2021-2027 г)

Методи за отопление:

В териториалния обхват на община Севлиево домакинствата се отоплявт ползвайки дърва за огрев, друго твърдо гориво и/или електрическа енергия. (Севлиево 2019)

Обща характеристика на Община Дряново

Кратка информация за общината

Община Дряново се намира в североизточната част на област Габрово, в Северния Централен район за планиране. На север и изток граничи с община Велико Търново, на юг с община Трявна, на на югозапад с община Габрово и на запад с община Севлиево. Община Дряново е разположена на площ от 248,5 км2, което е близо 0,22 % от територията на страната. От общата й площ близо 60% е заета от земеделски територии, 32% - от горски територии, 6% - от водни площи, 1% са териториите, заети за транспорт и инфраструктура и едва 0,6 % - от населени места и урбанизирани територии. В общината има 64 населени места: 1 град - общинския център гр. Дряново и 62 села.

Членство в регионалното сдружение за управление на отпадъците

Член на регионалното сдружение за управление на отпадъците - Регион Севлиево, като част от Общото събрание с представител кметът на общината.

Географска характеристика

Според природно-географската подялба на България, общината попада в Средната подобласт на Предбалкана. Характеризира се с разнообразен, силно разчленен и пресечен терен. Редуват се долини, прорязани от дерета и оврази, тесни ридове и била със стръмни склонове. Надморската височина варира от 180 м. н. в. до 640 м. н. в. Хоризонталното разчленение на релефа варира от 1,5 до 3 км., а вертикалното от 100 до 200 м. Най-високата точка е „Минин чукар“ с надморска височина 704 м., разположена на платовидното възвишение „Стражата“.
Територията на общината се пресича от Дряновската река и нейният приток - река Андъка, които проломяват Страженското възвишение, образувайки живописни и трудно проходими проломи. Реката се всича силно в баремските варовици и формира скаровидна долина.

Климатът в общината е умерено-континентален. Лятото е горещо със средна юлска температура около 21°C, а зимата е студена със средна януарска температура 1,3°C. Средната годишна температура е 10°C. Преобладават западните, северозападните и североизточни ветрове, ориентирани по речните долини. Средната скорост на вятъра е около 1 м/сек. Нналични са местни типове вятър – планинско-долинен и бора. При южните ветрове снегът бързо се топи и заедно със стичащите се води и пролетни валежи понякога причиняват големи наводнения. Реките Дряновска и Янтра често излизат от коритата си.

Водни ресурси

Територията се отнася към хидроложката област с умереноконтинентално климатично влияние. По територията на общината протичат реките Янтра, Дряновска и техните многобройни притоци, от които Андъка, Рамадана, Мала дрянка и други. Те попадат в Черноморската отточна област като притоци на река Дунав

Демографска и социално-икономическа характеристика

Населени места:

В структура на общината се включват административния център – гр. Дряново и още 62 села. (Дряново 2019)

Промишлена дейност:

На територията на община Дряново развиват дейност предприятия от почти всички отрасли на икономиката. Най-голямо представителство има секторът на търговията и ремонтите на автомобили и мотоциклети, въпреки че броят на предприятията, принадлежащи към този сектор постепенно спада – от 31 предприятия през 2014 г. до 25 през 2018 г. По-осезаем ръст има в предприятията, които са част от секторите преработваща промишленост и селско, горско и рибно стопанство. Трите изброени сектора са и най-значимите за община Сухиндол – те представляват 84,8% от всички предприятия през 2018 г. Слабо застъпените сектори

(транспорт складиране и пощи, и хотелиерство и ресторантьорство) имат потенциал за развитие след завършването на АМ „Хемус“ (ПИРО на Община Дряново - 2021-2027 г)

Туристическа дейност

Районът на община Дряново има богато културно-историческо наследство и красива природа. Основните туристически обекти, разположени на територията на община Дряново са: Дряновският манастир “Свети Архангел Михаил”; Църква “Свети Никола”; Мостът на Колю Фичето над р. Дряновска; Икономова къща, Лафчиева къща, Часовниковата кула; Храм “Света Троица” (Дряново 2019)

Методи за отопление

През зимните месеци в община Дряново се използват за отопление въглища и дърва. (Дряново 2019)

Обща характеристика на Община Сухиндол

Кратка информация за общината

Община Сухиндол се намира в западната част на област Велико Търново, в Северния Централен район за планиране. На изток граничи с община Павликени, на юг и югозапад с община Севлиево, на север с община Левски, на северозапад с община Летница. По данни от ПИРО 2021-2027 територията ѝ съставлява 3,37% от площта на област Велико Търново и е най-малката по площ в рамките на областта. Има 6 населени места: 1 град - общинския център Сухиндол и 5 села.

Членство в регионалното сдружение за управление на отпадъците

Член на регионалното сдружение за управление на отпадъците - Регион Севлиево, като част от Общото събрание с представител кметът на общината.

Географска характеристика

Общината условно е в обсега на Средния Предбалкан. Релефът е предимно хълмист, като в пределите ѝ попадат части от четири броя възвишения, височини и плата: в източната част - платото Плужна, в южната част и източно от язовир „Александър Стамболийски“ - Севлиевските височини, в западната част - Деветашкото плато и в северната част веригата от т.нар. Базалтови могили с най-високата точка "Сухиндолски връх" 472 м.

Климат: Общината принадлежи към умереноконтиненталната климатична област. Тя се характеризира с горещо и сравнително сухо лято, и студена зима. Климатичните особености на района като цяло благоприятстват за развитието на различна стопанска дейност. Те оказват благоприятно въздействие за развитието на селското стопанство и най-вече по отношение на лозарството и отглеждането на висококачествено грозде.

Водни ресурси

През общината, от югозапад на североизток преминава част от средното течение на река Росица (ляв приток на река Янтра). Река Росица е най-голямата водна артерия в общината. Южно от село Горско Косово е изградена язовирната стена на „Александър Стамболийски“, като в пределите на общината попада по-голямата част от язовира. Под язовирната стена е изградена ВЕЦ „Росица“ (7000 kW). В северозападната част, основно по границата с община Летница протича най-горното течение на река Ломя (десен приток на Осъм).

Демографска и социално-икономическа характеристика

Населени места:

Община Сухиндол е съставена от 6 населени места с Общински център – гр. Сухиндол и 5 села - с. Горско Калугерово, с. Горско Косово, с. Бяла Река, с. Коевци и с. Красно Градище. (ПИРО на Община Сухиндол - 2021-2027 г).

Промишлена дейност :
Основните икономически показатели на община Сухиндол са значително по-слаби в сравнение с областта и страната. Почти незначителен е общинският принос по отношение на областната икономика. Индустриалния сектор е слабо застъпен, но има и наложили се представители в сферата на лозаро-винарското производство (“Ловико Лозари“ЕАД) и в тази на хранителните добавки и козметика (“Борола“ ООД). Трите сектора, които са най-силно застъпени, са “Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“, “Преработваща промишленост“ и “Селско, горско и рибно стопанство“.
Климатичните особености и преобладаващите почвени типове са определящи за развитието на селското стопанство и в частност на земеделието като отрасъл на територията на Община Сухиндол. (ПИРО на Община Сухиндол - 2021-2027 г).
Туристическа дейност:
Районът на общината няма ясно очертан туристически облик, предвид отдалечеността му от главни транспортни артерии, туристически обекти, исторически места и други атрактивни съоръжения. Културното наследство се намира най-често извън населените места и е съставено основно от некрополи (могили). Обектите са с местно значение, като единственото изключение е къщата на Петър и Съба Денчеви, която е обявена за културна ценност с национално значение. Интересен обект е часовника в град Сухиндол, завършен през 1895 г. и се поддържан и до днес (ПИРО на Община Сухиндол - 2021-2027 г).
Методи за отопление:
В териториалния обхват на община Сухиндол домакинствата се отоплявaт ползвайки дърва за огрев, друго твърдо гориво и/или електрическа енергия. (ПИРО на Община Сухиндол - 2021-2027 г).

Население и демографски процеси на регион Севлиево

Таблица 2 Население в общините в регион Севлиево за периода 2015 -2021 г. - данни на ГРАО

Година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Община Сухиндол	5 261	5 186	5 097	4 987	4 909	4 839	4 774
Община Севлиево	38 598	38 335	38 055	37 854	37 686	37 468	36 939
Община Дряново	9 879	9 776	9 615	9 448	9 328	9 148	8 948

Демографските процеси в трите общини на регион Севлиево следват негативните демографски тенденции, изявени на областно, регионално и национално ниво: застаряване на населението, ниска раждаемост, висока смъртност, отрицателен механичен прираст. Устойчиво е проявен процес на изчерпване на демографския потенциал и обезлюдяване .

Таблица 3 Население в общините в регион Севлиево за периода 2019 -2021 г. - данни на НСИ

Година	**2019г.**			**2020г.**			**2021г.**		
	Общо	В град	В села	Общо	В град	В села	Общо	В град	В села
Област В.Търново	232568	164538	68030	229718	160186	69532	225674	157858	67816
Община Сухиндол	2200	1595	605	2169	1592	577	2119	1560	559
Област Габрово	106598	87265	19333	105788	84546	21242	103404	82576	20828
Община Севлиево	31757	20210	11547	31660	19875	11785	30957	19363	11594
Община Дряново	8396	6455	1941	8574	6271	2303	8313	6107	2206

Източник: НСИ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/reports/result.jsf?x_2=1537)

През последните три години, вероятно под въздействието на налаганите пандемични ограничения, се наблюдава намаление на обитателите на градовете и увеличение на обитателите на селата в общините Севлиево и Дряново. Наченки на миграция към селата не се установява за населението на община Сухиндол.

IV. Анализ на състоянието на съществуващата система за управление на отпадъците

IV.1. Анализ на състоянието относно отпадъците

Настоящият анализ е разработен с цел да даде отговор на следните въпроси:
* Какви са количествата и тенденциите на различните потоци отпадъци в общините от РСУО за анализирания период ?
* Какви са количествата образуваните отпадъци в общините част от РСУО и каква е нормата им на натрупване ?
* Какъв е морфологичния състав на образуваните битови отпадъци в общините от РСУО ?
* Какви са количествата повторно използвани, рециклирани, оползотворени и обезвредени битови отпадъци ?
* Каква е степента на изпълнение на целите, които са поставени пред общините в съответствие с националното законодателство и разпределението на ангажиментите между общините в РСУО ?

Непрекъснато нарастващото количество отпадъци, образувани от жизнената дейност на хората, производството и търговията, налага предприемането на мерки за намаляване на общото им количество, повторната им употреба и увеличаване рециклирането и оползотворяването им.

Същевременно с развитието на технологиите за третиране на отпадъци, все повече се разширяват възможностите за използването на отпадъците като алтернативен суровинен и енергиен източник и намаляване на количеството, предназначено за депониране.

Информацията за количествата и състава на отпадъците е от основно значение за вземане на правилни решения за управлението им и оразмеряването и евентуално разширение на системите, инсталациите и съоръженията за третиране

За целите на настоящият анализ е използвана основно информация, налична от общините част от РСУО – Сухиндол, Севлиево и Дряново, справки, доклади, отчети от оператори на инсталации и съоръжения за третиране на отпадъци, данни от ИАОС и НСИ.

ЗУО разделя отпадъците по видове, както следва:
- битови, в т.ч.биоразградими, масово разпространени;
- производствени;
- строителни;
- опасни;

IV.1.1. Анализ на битовите отпадъци

Съгласно допълнителните разпоредби на ЗУО (обн. ДВ, бр. 19, от 05.03.2021 г.) Битови отпадъци са :

а.) смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от домакинства, включително хартия и картон, стъкло, метали, пластмаса, биоотпадъци, дървесина, текстил, опаковки, отпадъци от електрическо и електронно оборудване, отпадъци от батерии и акумулатори, както и едрогабаритни отпадъци, включително дюшеци и мебели;

б.) смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от други източници, когато тези отпадъци са сходни по естество и състав с отпадъците от домакинства;

Битовите отпадъци не включват отпадъците от производството, селското стопанство, горското стопанство, рибарството, септичните ями и канализационната система и от третирането на отпадъчните води, включително утайки от пречистване на отпадъчни води, излезли от употреба моторни превозни средства или отпадъци от строителство и разрушаване.

Битовите отпадъци се формират от жизнената дейност на хората, като количеството и състава им се влияе пряко от:
- Мястото на образуване;

- Стандарта на живота на населението и неговата култура;
- Степен на благоустроеност на населените места;
- Начини на отопление и други фактори.

Съгласно НПУО 2021 – 2028 г. основен източник на битови отпадъци в страната (около 90%) са домакинствата. Имайки предвид административно-териториалната и социалноикономичес ката характеристика на общините Сухиндол, Севлиево и Дряново, към основните източници на битови отпадъци следва да бъдат отнесени:
- Домакинствата;
- Промишлените предприятия;
- Търговските и обслужващите обекти.

Община Севлиево

На територията на община Севлиево действа централизирана система за сметосъбира не и сметоизвозване, която по данни на НСИ, обхваща 99.8% от населението на общината. Събиране и транспортиране на битови отпадъци до РДО Севлиево осъществява "Нео Титан" ООД.

По данни на НСИ населените места, които са обхванати от системите за организирано сметосъбиране или се обслужват по заявка на кмета или кметския наместник на малките населени места са 42. Необхванати от горните услуги са селата: с.Дебелцово, с.Дисманица, с.Корията, с.Угорелец и с.Шопите, с по-малко от пет обитатели.

Със Заповед №1026 от 28.10.2021 г. на Кмета на Община Севлиево, се определят: вида на предлаганите услуги по чл.62 от ЗМДТ; границите на районите и честотата на сметоизвозване за 2022 г. на територията на Община Севлиево. Заповедта указва райони от землищата на сДебелцово, с.Стоките, с.Млечево, с. Душево, с.Кръвеник, с.Шумата, с.Столът и с.Батошево, за които се предлагат само услугите по обезвреждане на битови отпадъци в депа и поддържане на чистотата на територии за обществено ползване. Поради специфика на теренните условия в конкретно посочените в заповедтта населени места, услугите по сметосъбиране, и сметоизвозване на териториите им не се предлагат за 2022 г..

Общината се обслужва от Регионалното депо за отпадъци в гр. Севлиево, което на база разрешените кодове в издаденото му комплексно разрешително КР №182-НО/2007 год. има широк спектър на позволени за обезвреждане чрез депониране отпадъци.

Община Севлиево има Наредба за управление на отпадъците на територията на община Севлиево, приета с Решение №102 от 27.05.2014 г на Общински съвет Севлиево с изменения и допълнения, посл изм. с Решение №177 от 19.10.2021г на ОС Севлиево.

РПУО на регион Севлиево (с модул за община Севлиево) за периода 2015-2020 е с изтекла давност.

Община Дряново

На територията на община Дряново услугите по събиране и транспортиране на битови отпадъци до РДО Севлиево се изпълняват от общинско предприятие "Чисто Дряново", което е създадено на 28.07.2017 г. с решение на Общински съвет – град Дряново. Дейностите на предприятието се състоят в: Сметосъбиране, сметоизвозване и депониране на твърди битови отпадъци от населените места на Община Дряново; Почистване на инфраструктурата и териториите за обществено ползване в населените места; Контрол върху разделното събиране на отпадъци; Измиване на улични платна, площади, алеи, паркове и други територии от населените места, предназначени за обществено ползване; Ликвидиране на незаконни сметища, почистване на отпадъци, изхвърлени на неразрешените за това места; Стопанисване на съдовете за съхраняване на отпадъци.

Събраните отпадъци на територията на общината се извозват и депонират в „Регионално депо - Севлиево". Делът на обслужваното население от системата за организира но сметосъбиране и сметоизвозване е 99,8 % (данни на НСИ 2019г).

Община Дряново има Наредба за управление на отпадъците на територията на община Дряново, приета с Решение №589/23.09.2015г на Общински съвет – Дряново, с изменения и допълнения, посл изм. с Решение №385/30.08.2021г на ОС – Дряново.

РПУО на регион Севлиево (с модул за община Дряново) за периода 2015-2020 е с изтекла давност.

Община Сухиндол

През 2015 г генерираните от община Сухиндол отпадъци, се събират и транспортират до РДО Севлиево от фирма "Грандкомерс01"ЕООД.

От 2016 г до днес, на територията на община Сухиндол, услугите по събиране и транспортиране на битови отпадъци до РДО Севлиево се изпълняват от Общинско предприятие "Спортни имоти, отдих, развлечения и комунални дейности".

ОУП на Община Сухиндол отчита към 2018 г, че действащата на територията на общината система за организирано събиране и извозване на ТБО към РДО Севлиево не задоволява напълно потребностите на населението.

ОПР Сухиндол 2014-2020 г. в Мярка 4.4.1. предвижда: *"Подобряване, развитие на инфраструктура за третиране на отпадъци и внедряване на съвременни технологии"* По мярката са реализирани 5 бр. проекти на стойност 4.72 млн.лв. почети изцяло със средства от ЕС. Заложени са 3 бр. Индикатори с мерна едимица "тон" и целева стойност "100", въпреки, че не е приложима за всички индикатори. Няма налични данни за коректно отчитане на индикаторите. Мярката е осъществена[2] успешно от гледна точка на привлечен финасов ресурс и в целева стойност на индикаторите.

ПИРО Сухиндол 2021-2017 препоръчва: да се обособи място за опасни отпадъци; да се осигурят повече контейнери за битов отпадък (основно в малките населени места); да се контролира нерегламентираното изхвърляне покрай брега на р. Росица и извън населените места; да се спазят предписанията от наредбата за управление на отпадъците на територията на община Сухиндол.

Община Сухиндол има Наредба за управление на отпадъците на територията на община Сухиндол, приета с Решение № 106/20.10.2016 г. на Общински съвет - Сухиндол.

РПУО на регион Севлиево (с модул за община Сухиндол) за периода 2015-2020 е с изтекла давност.

Основният поток отпадък е смесеният битов отпадък с код 20 03 01.

Общините Севлиево, Дряново и Сухиндол са членове на Регионално сдружение за управление на отпадъците - регион Севлиево. Смесените битови отпадъци от територията на общините се транспортират до РДО Севлиево. Всички членове на РСУО са задължени да постигнат общи цели за рециклиране и общи изисквания по отношение на екологосъобраз ното обезвреждане на отпадъците, генерирани на тяхната територия.

Количеството на образуваните битови отпадъци е променлива величина, която е функция от броя на населението, начина и стандарта на живот на населението, населеното място и степента му на благоустрояване, годишния сезон и др. Източници на данни за докладваните количества битови отпадъци за периода 2016 -2020 г. са общинските администрации. Количествата на събраните битови отпадъци от общините в РСУО за предходните седем години са представени в следващата таблица:

Таблица 4 Количества битови отпадъци с код 20 03 01 (в тона) по общини за периода 2016 – 2021 г.

Общини	***2015***	***2016***	***2017***	***2018***	***2019***	***2020***	***2021***
Севлиево	11496.320	10500.800	10141.460	10528.220	10453.300	11466.67	11306.580

[2] Ноември 2021 г , Доклад за последваща оценка на изпълнението на Общински план за развитие на Община Сухиндол за периода 2014-2020 г., стр 28.

Сухиндол	398.240	341.700	384.780	539.280	551.740	575.980	621.360
Дряново	2748.420	2643.370	2680.620	2850.600	2807.220	2770.420	2781.860
Общо	14642.980	**13485.870**	**13206.860**	**13918.100**	**13812.260**	**14813.070**	**14709.800**

Източник: Годишни отчети на РСУО

В общините Севлиево и Дряново през разглеждания период се редуват години на спад и увеличаване на количествата образувани битови отпадъци за периода 2015-2021 г. За Община Севлиево най-голямо количество генерирани отпадъци с код 20 03 01 се отчита за 2015г, следва спад за периода 2016-2019 г и увеличение за последните две години 2020 и 2021, като количествата отпадъци за 2020 са съизмерими с тези от 2015 г.

Количествата битови отпадъци образувани в община Дряново намаляват от 2015 до 2017, бележат ръст през 2018г., след което плавно намаляват, но остават по-високи от генерираните през 2015 г, за последните три години 2019, 2020 и 2021.

Плавно и устойчиво нарастват количествата образувани смесени битови отпадъци за Община Сухиндол от 2016 до 2021 г..

През 2020 и 2021 общото количество на битовите отпадъци генерирани във всяка от трите общини бележи нарастване, в разрез с тенденцията за намаляване на населението. Вероятна причина за това нарастване е възможно да се потърси в промененият начин на живот в резултат от ковид пандемията.

Таблица 5. Количество смесени битови отпадъци, генерирани от трите общини, постъпили в РДО Севлиево за периода 2015-2020 г

Код, вид отпадък / Година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
20 03 01 За депониране Смесени битови отпадъци	14642.980	18583.200	**32868.940**	8450.180		
19 12 12 За депониране Сепарирани отпадъци					8890.560	7820.320
20 03 07 За депониране Обемни отпадъци				11.090	68.520	27.040
Сепарирани битови отпадъци					8959.080	7847.360
Общо образувани БО	**14642.980**	**18583.200**	**32868.940**	**8462.160**	**8959.080**	**7847.360**

Източник: Годишни отчети на РДО Севлиево

Съответствие в данните за общо образувани количества отпадъци с код 20 03 01 посочени в Годишните отчети на РСУО и в Годишните отчети на РДО Севлиево се открива единствено за 2015 г., видно от Таблица 4 и Таблица 5. Различните системи на отчитане не позволяват проследяване на тенденции.

Нямаме обяснение за изнесените от НСИ (ИНФОСТАТ) резултати за образуваните битови отпадъци от Община Севлиево за 2017 г. Видно от (*Таблица 5)* в РДО Севлиево, са депонирани 32868.940 т отпадъци, а НСИ отчита 27261.023 т депонирани отпадъци за трите общини на регион Севлиево (*Таблици 6, 6а и 6с)* .

*Таблица 6. Количества битови отпадъци (БО), (в тона) за общ. **Севлиево** за 2015–2019г.*

Година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020***	**2021***
Образувани БО	13130.283	16482.753	33390.984	12743.323	13534.257	-	-
БО за депониране	12321.911	16482.753	23200.837	41.549	1132.175	-	-
БО за предв. третиране	39.057	0.000	9515.731	11502.439	12037.709	-	-
БО за рециклиране БО	769.316	0.000	674.416	1199.335	364.373	-	-
Обхванато население	99.8 %	99.8 %	99.8 %	99.8 %	99.9 %		

Източник:НСИ (ИНФОСТАТ)

Само за Община Дряново за 2015 г. (*Таблица 6а*), НСИ (ИНФОСТАТ) публикува почети двойно по-големо количество отпадъци за депониране (27655.068 т), при отчетени в

Годишният отчет на РДО Севлиево за 2015 г. депонирани 14642.980 т. отпадъци с код 20 03 01 за регион Севлиево (*Таблица 5*).

*Таблица 6а. Количества битови отпадъци (БО), (в тона) за община **Дряново** за 2015–2020г.*

Година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020***	**2021***
Образувани БО	27775.783	2701.955	3672.059	3007.167	2895.984	-	-
БО за депониране	**27655.068**	2674.620	3659.657	41.715	53.842	-	-
БО за предв. третиране	102.714	13.763	12.402	2877.842	2842.142	-	-
БО за рециклиране БО	18.00	13.572	0.000	87.610	0.000	-	-
Обхванато население	99.2 %	99.1 %	99.1 %	99.0 %	98.8 %		

Източник:НСИ (ИНФОСТАТ)

*Таблица 6с Количества битови отпадъци (тона) за община **Сухиндол** за 2015–2020 г.*

Година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020***	**2021***
Образувани БО	512.520	344.720	400.529	556.960	572.445	-	-
БО за депониране	512.520	344.720	400.529	556.960	572.445	-	-
БО за предв. третиране	0.000	0.000	0.000	556.960	572.445	-	-
БО за рециклиране БО	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	-	-
Обхванато население	99.2 %	99.1 %	99.1 %	99.8 %	98.8 %		

Източник:НСИ (ИНФОСТАТ)

За 2020 и 2021 г до настоящия момент липсват публикувани от НСИ данни.

IV.1.1.1. Морфологичен анализ на битовите отпадъци

Показателят морфологичен състав характеризира количеството на отделните компоненти спрямо общото количество на отпадъците (хартия, хранителни отпадъци, пластмаси, текстил, стъкло, метали, опасни отпадъци и др.). Данните за морфологичния състав са необходими при избор на системи за разделно събиране на отпадъци или при оптимизация на въведените такива. Има важно значение при определяне на метода за предварително третиране и обезвреждане на отпадъците, включително вида и капацитета на съоръженията.

Морфологичният анализ на битови отпадъци в общините - Дряново, Севлиево и Сухиндол е изготвен през 2019 г. по проект "Определяне на морфологичния състав на БО в България", с възложител ПУДООС, разработен в рамките на Проект "Проучване и разработване на пилотни модели за екологосъобразно събиране и временно съхранение на опасни отпадъци от домакинствата", финансиран по Българо-Швейцарската програма за сътрудничество.

Представените по-долу данни, включват информация за целия обследван период за извършаване на анализа, съгласно изискуемият по "Методиката за определяне на морфологичния състава на битовите отпадъци", формат и са както следва:

Морфологичен анализ на отпадъците на Община Севлиево

Таблица 7 Данни от морфологичен анализ за състава на битовите отпадъци (след сумиране на разделно събран отпадък) за община Севлиево

Вид Отпадък	Количество смесен отпадък на година т/год	Разделно Събран Отпадък на година т/год	Общ Отпадък на Година т/год	Общ Отпадък на Година %
Хранителни	5 713.62 т.	0.00 т.	5 713.62 т.	15.81 %
Хартия	1 230.04 т.	534.22 т.	1 764.26 т.	4.88 %
Картон	996.87 т.	534.22 т.	1 531.09 т.	4.24%
Пластмаса	2 115.54 т.	114.36 т.	2 229.89 т.	6.17 %
Текстил	2 187.67 т.	0.00 т.	2 187.67 т.	6.05 %

Гума	390.68 т.	0.00 т.	390.68 т.	1.08 %
Кожа	427.96 т.	0.00 т.	427.96 т.	1.18 %
Градински	4 944.91 т.	1 143.00 т.	6 087.91 т.	16.85%
Дървесни	1 669.64 т.	0.00 т.	1 669.64 т.	4.62%
Стъкло	1 393.62 т.	0.00 т.	1 393.62 т.	3.86 %
Метали	1 142.35 т.	418.00 т.	1 560.35 т.	4.32 %
Инертни > 4см	3 554.17 т.	0.00 т.	3.554.17 т.	9.84%
Опасни	848.00 т.	0.00 т.	848.00 т.	2.35%
Други	1 319.22 т.	0.00 т.	1 319.22 т.	3.65 %
Ситна Фракция < 4см	5 456.71 т.	0.00 т.	5 456.71 т.	15.10 %
Общо	**33 390.98 т.**	**2 734.78 т.**	**35 134.78 т.**	**100 00 %**

Източник: ПУДОС за Община Севлиево

Според данните от морфологичния състав, представени в горната таблица, с най-голям относителен дял за община Севлиево са градинските отпадъци (16.85%), следвани от хранителни (15,81%); ситна фракция < 4см. (15.10%) и инертни (9.84%) Фракциите с най-нисък относителен дял са отпадъци от гума (1.08%), кожа (1.18%), опасни (2.35%) и други (3.65); Отпадъците с най-ясно изразена флуктуация през отделените сезони са ситна фракция < 4см., инетни > 4см., градински, хранителни. С най-слабо изразена флуктуация са фракциите: пластмаса, други, метали, стъкло.

Делът на рециклираните отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали, изчислени на основа на морфологичния анализ проведен през 2019 г. възлиза на 8479.22 т. или 23.47% от общото количество генерирани отпадъци в общината.

Друг важен показател при управлението на отпадъците е нормата на натрупване (НН). .Нормата на натрупване на битовите отпадъци е количеството образувани битови отпадъци на дадена административно-териториална единица или национално ниво разделено на средно годишното население за съответната година.

Анализът на съществуващите данни и тенденциите при проучванията в страната може да предположи като най-реалистична за момента „Норма на натрупване“, представена в *Таблица 8* долу:

Таблица 8 Норма на натрупване на смесени битови отпадъци (без разделно събрани)

Тип населеното място	**Норма на натрупване на смесени битови отпадъци без разделно събрани отпадъци**
над 150 хиляди	410 3
50 -150 хиляди	349.6
25 – 50 хиляди	334.9
3 – 25 хиляди	295.5
под 3 хиляди	241.7

Източник: Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, 2019г.

Таблица 9 Норма на натрупване на смесени битови отпадъци (без разделно събрани) за територията на община Севлиево за последните три години е както следва:

	2019 г.	**2020 г.**	**2021г.**
Количество отпадъци (кг)	10 453.300	11 466.670	11 306.580
Население /бр. Жители (НСИ)	31 757	31 660	30 957
НН (кг/жител/год)	**329**.165	**362**.182	**365**.235
Население /бр. жители (ГРАО)	37 686	37 468	36 939

НН (кг/жител/год)	**277.**37886	**306.**03901	**306.**08787

Източник: Годишни отчети на РСУО; Бр.жители:данни НСИ и данни ГРАО по настоящ адрес

Видно от горната *Таблица 9*, изчислената норма на натрупване за 2019 г.(с данни от НСИ за брой на населението) на община Севлиево, е 329.165 кг/ж/год, и се доближава до нормата, определена за населени места с население от 25 000 – 50 000, а именно 334,9 кг/ж/год, в съответствие с Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци. Нормата натрупване за 2020 и 2021 г с данни на НСИ за брой на населението е по-висока от нормата определена за населени места с население от 25 000 – 50 000, а именно 334,9 кг/ж/год,

При работа с данни на (ГРАО за брой население по настоящ адрес) за населението на община Севлиево, изчислената норма на натрупване за трите последни години е по-ниска от нормата определена за населени места с население от 25 000 – 50 000, а именно 334,9 кг/ж/год,

Морфологичен анализ на отпадъците на Община Дряново

Таблица 10 Данни от морфологичен анализ за състава на битовите отпадъци (след сумиране на разделно събран отпадък) за община Дряново

Вид Отпадък	Количество смесен отпадък на година т/год	Разделно Събран Отпадък на година т/год	Общ Отпадък на Година т/год	Общ Отпадък на Година %
Хранителни	659.04 т.	0.00 т.	659.04 т.	16.94 %
Хартия	86.61.т.	2.64 т.	89.25 т.	2.29 %
Картон	49.85 т.	0.23 т.	50.08 т.	1.29 %
Пластмаса	209.72 т.	1.09 т.	206.81 т.	5.31 %
Текстил	308.05 т.	0.00 т.	308.05 т.	7.92 %
Гума	62.24 т.	0.00 т.	62.24 т.	1.60 %
Кожа	59.46 т.	0.00 т.	59.46 т.	1.53 %
Градински	555.00 т.	207.29 т.	762.29 т.	19.59 %
Дървесни	168.01 т.	0.00 т.	168.01 т.	4.32 %
Стъкло	131.81 т.	0.25 т.	132.06 т.	3.39 %
Метали	107.05 т.	0.00 т.	107.05 т.	2.75 %
Инертни > 4см	448.37 т.	0.00 т.	448.37 т.	11.52 %
Опасни	78.70 т.	7.84 т.	86.54 т.	2.22 %
Други	115.10 т.	0.00 т.	115.10 т.	2.96 %
Ситна Фракция < 4см	537.05 т.	0.00 т.	637.05 т.	16.37 %
Общо	**3 672.06 т.**	**219.33 т.**	**3 891.39 т.**	**100.00 %**

Източник: ПУДОС за Община Дряново

Според данните от морфологичния състав, представени в горната таблица, с най-голям относителен дял за община Дряново са градинските отпадъци (19.59%), следвани от хранителни (16,94%); ситна фракция < 4см. (16.37%) и инертни (11.52%). Фракциите с най-нисък относителен дял са отпадъци от картон (1.29%), кожа (1.53%), гума (1.60%) и опасни (2.22%); Отпадъците с най-ясно изразена флуктуация през отделените сезони са ситна фракция < 4см., градински, дървесни, текстил. С най-слабо изразена флуктуация са фракциите: метали, картон, пластмаса, стъкло.

Делът на рециклираните отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали, изчислени на основа на морфологичния анализ проведен през 2019 г. възлиза на 585.25 т. или15.03% от общото количество генерирани отпадъци в общината.

Таблица 11 Норма на натрупване на смесени битови отпадъци (без разделно събрани) за територията на община Дряново за последните три години е както следва:

	2019г.	**2020г.**	**2021г.**
Количество отпадъци (кг)	2 807 220	2 770 420	2 781 860
Население /бр. Жители (НСИ)	8 396	8 574	8 313
НН (кг/жител/год)	**334**.35207	**323**.11873	**334**.63972
Население /бр. жители (ГРАО)	9 328	9 148	8 948
НН (кг/жител/год)	**300.**94554	**302.**84433	**310.**89181

Източник: Годишни отчети на РСУО; Бр.жители:данни НСИ и данни ГРАО

Видно от горната *Таблица 11*, изчислената норма на натрупване в община Дряново (с данни на НСИ и на ГРАО за брой на населението) е по-висока от нормата определена за населени места с население от 3 000 – 25 000, а именно 295.5 кг/ж/год., в съответствие с Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци.

Морфологичен анализ на отпадъците на Община Сухиндол

Таблица 12 Данни от морфологичен анализ за състава на битовите отпадъци (след сумиране на разделно събран отпадък) за община Сухиндол

Вид Отпадък	Количество смесен отпадък на година т/год	Разделно Събран Отпадък на година т/год	Общ Отпадък на Година т/год	Общ Отпадък на Година %
Хранителни	82.65 т.	0.00 т.	82.65 т.	14..09 %
Хартия	7.91 т.	0.19.т.	8.10 т.	1.38 %
Картон	6.37 т.	0.00 т.	6.37 т.	1.09 %
Пластмаса	25.24 т.	3.70 т.	28.94 т.	4.93 %
Текстил	22.99 т.	0.00 т.	22.99 т.	3.92 %
Гума	2.16 т.	0.00 т.	2.16 т.	0.37 %
Кожа	3.70 т.	0.00 т.	3.70 т.	0.63 %
Градински	57.02 т.	181.71 т.	238.73 т.	40.71 %
Дървесни	33.63 т.	0.00 т.	33.63 т.	5.74 %
Стъкло	13.68 т.	0.24 т.	13.92 т.	2.37 %
Метали	9.66 т.	0.01 т.	9.67 т.	1.65 %
Инертни > 4см	43.02 т.	0.00 т.	43.02 т.	7.34 %
Опасни	7.66 т.	0.00 т.	7.66 т.	1.31 %
Други	17.94 т.	0.00 т.	17.94 т.	3.06 %
Ситна Фракция < 4см	66.90 т.	0.00 т.	66.90 т.	11.41 %
Общо	**400.53 т.**	**185.85 т.**	**586.38 т.**	**100 00 %**

Източник: ПУДОС за Община Сухиндол

Според данните от морфологичния състав, представени в горната *Таблица 10*, с най-голям относителен дял за община Сухиндол са градинските отпадъци (40.71%), следвани от хранителни (14,09%); ситна фракция < 4см. (11.41%) и инертни (7.34%) Фракциите с най-нисък относителен дял са отпадъци от гума (0.37%), кожа (0.63%), картон (1.09%), и опасни (1.31%); Отпадъците с най-ясно изразена флуктуация през отделените сезони са градински, ситна фракция < 4см., хранителни и текстил. С най-слабо изразена флуктуация са фракциите: картон, гума, хартия и опасни.

Делът на рециклираните отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали, изчислени на основа на морфологичния анализ проведен през 2019 г. възлиза на 67.00 т. или 11.42% от общото количество генерирани отпадъци в общината.

Таблица 13 Норма на натрупване на смесени битови отпадъци (без разделно събрани) за територията на община Сухиндол за последните три години е както следва:

	2019г.	**2020г.**	**2021г.**
Количество отпадъци (кг)	551.740	575.980	621.360
Население /бр. Жители (НСИ)	2200	2169	2119
НН (кг/жител/год)	**250**.791	**265**.551	**293**.233
Население /бр. жители (ГРАО)	4 909	4 839	4 774
НН (кг/жител/год)	**112.**394	**119**.029	**130.**155

Източник: Годишни отчети на РСУО; Бр.жители:данни НСИ и данни ГРАО

Видно от горната *Таблица 13*, данните за брой на населението по данни на НСИ и по данни на ГРАО се различават повече от два пъти и позиционират Община Сухиндол в различни групи населени места за референтна оценка на изчислената норма на натрупване.

Съгласно информацията от *Таблица 3,* по данни на НСИ общината попада в групата общини с население под 3 000 души с референтна норма на натрупване 241.7 кг/ж/год. Изчислената норма на натрупване за община Сухиндол, по данните на НСИ, е по-висока от нормата определена за населени места с население под 3 000 души, а именно 241.7 кг/ж/год за разглеждания период от последните три години.

Изчислената норма на натрупване в община Сухиндол, (с данни на ГРАО за брой на населението) е под нормата определена за население от групата 3000-25000 души, а именно 295.5 кг/ж/год., в съответствие с Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци.

IV.1.1.2. Разделно събрани отпадъци от системата за разделно събиране

В изпълнение на изискванията на чл. 19, ал. 3, т.6 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО), общините от регион Севлиево към 2021 г. имат сключени договори с организации по: Предварително третиране; Разделно събиране, Оползотворяване на отпадъци, както следва, в таблицата долу:

Община	Юридическо лице / едноличен търговец	ЕИК	Основание за сключване на договор
Севлиево ЕИК BG000215889	„ЕКО–ТИТАН ГРУП” АД	200145389	Предварително третиране на смесени битови отпадъци
	„РДО-СЕВЛИЕВО” ООД	107568635	Разделно събиране и третиране на биоотпадъци
	„РДО-СЕВЛИЕВО” ООД	107568635	Обезвреждане на отпадъци
	„ЕКО–ТИТАН ГРУП” АД	200145389	Разделно събиране на отпадъци от опаковки
	„ЕЛТЕХРЕСУРС” АД	175293852	Разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване от бита
	„ХЕДУЕЙ ИНТЕРНЕШЪНЪЛ” ЕООД	204222865	Разделно събиране на отпадъци от текстил и облекло
Сухиндол	„ЕКО–ТИТАН ГРУП” АД	200145389	Предварително третиране на смесени битови отпадъци
	„РДО-СЕВЛИЕВО” ООД	107568635	Обезвреждане на отпадъци

ЕИК BG000133997	„ЕКО ПАРТНЪРС БЪЛГАРИЯ” АД	204295072	Разделно събиране на отпадъци от опаковки
Дряново ЕИК BG000215729	„ЕКО–ТИТАН ГРУП” АД	200145389	Предварително третиране на смесени битови отпадъци
	„РДО-СЕВЛИЕВО” ООД	107568635	Разделно събиране и третиране на биоотпадъци
	„РДО-СЕВЛИЕВО” ООД	107568635	Обезвреждане на отпадъци
	„БУЛЕКОПАК“ АД	131283533	Разделно събиране на отпадъци от опаковки
	„ЕКОБАТЕРИ“ АД - София	200281987	Разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори
	„ЕЛТЕХРЕСУРС” АД	175293852	Разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване от бита
	„ХЕДУЕЙ ИНТЕРНЕШЪНЪЛ” ЕООД	204222865	Разделно събиране на отпадъци от текстил и облекло
	БАЛБОК ИНЖЕНЕРИНГ АД	834020850	Събиране на опасни отпадъци от домакинствата
	„КРОНОШПАН БЪЛГАРИЯ“ ЕООД	102063228	Рационално оползотворяване на дървесни отпадъци

Източник: Годишен отчет на РСУО Регион Севлиево за 2021 год.

IV.1.1.2.1. Поток на разделно събрани битови отпадъци от опаковки

Община Севлиево

От началото на 2007 г. на територията на община Севлиево функционира система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, поддържана от "Екобулпак" АД, която обхваща 65% от общото население на общината. Трябва обаче да се отбележи, че разделното събиране не води до значително намаляване на количеството на отпадъците, които се депонират на Регионалното депо за отпадъци, тъй като не работи ефективно през периода 2007-2013 г. Към ноември 2014 г, битовите отпадъци не се подлагат на предварително третиране[3] преди депонирането им в Регионално депо за отпадъци - Севлиево.

През март 2016г. Екобулпак АД, едностранно прекратява договора с община Севлиево. Същата година е обособена площадка за безвъзмездно разделно предаване на отпадъците в Регионалното депо за отпадъци (обхванато население 25894 жители, предадени отпадъци 201 тона).

Към април 2017 г. не се регистрира изпълнение[4] на дейности имащи отношение към индикаторите ,,Брой новоизградени инсталации за управление на отпадъци” и „Население, възползващо се от новоизградена инфраструктура за управление на разделно събрани отпадъци”. През 2017 г. обособената площадка за безвъзмездно предаване на отпадъците в Регионално депо за отпадъци, обслужва 25 730 жители (ГРАО 31.12.2017г.); предадени са 663,6 тона отпадъци.

За периода от 2018 до 2021г. включително, разделно събиране на битови отпадъци от опаковки осъществява фирма „Еко–Титан груп” АД. Количествата разделно събрани отпадъци от опаковки (по код и вид на отпадъка), от територията на Община Севлиево, за периода 2015-2021г., са видни в приложената долу таблица.

Код	Вид отпадък	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
15 01 01	Хартиени и картонени опаковки	-	-	-	1.080	5.460	13.860	11.720
15 01 02	Пластмасови опаковки	-	-	-	1.020	9.840	7.460	6.740
15 01 06	Смесени опаковки	-	-	-	0.560	0.620	0.960	-

[3] Доклад последваща оценка на ОПР на Община Севлиево 2007-2013 г., стр 36,37
[4] Доклад междинна оценка на ОПР на Общщина Севлиево 20014-2020 г., стр.61

15 01 07	Стъклени опаковки	36.440	-	-	0.660	1.540	2.460	2.380

Източник: Годишен отчет на РСУО Регион Севлиево

През 2021 г. на територията на община Севлиево има шест площадки за предаване на отпадъци от пластмаса, стъкло, хартия и картон.

Регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на гр. Севлиево			
№	**Данни за фирмата**	**Разрешение № и дата**	**Местонахождение на площадката**
1	"Конов" ЕООД, ЕИК 107554252 Директор: Красен Лазаров Конов Телефон: 0886 009 661	04-ДО-00000719-01/17.09.2019	гр. Севлиево, кв. "Балабаница"
2	"Шакер" ООД, ЕИК 107559609 Директор: Красимир Георгиев Къхев Телефон: 0675 / 3 3551	04-ДО-00000728-01/08.06.2017	гр.Севлиево, "Източна индустриална зона", ул."Великотърновско шосе" № 8
3	"Венико София" ЕООД	04-ДО-860-00 / 19.05.2020 г	гр. Севлиево, кв. "Балабаница"
4	"Фенкс Репластик" ЕООД	04–ДО–804– 06/15.03.2021 г.	гр.Севлиево, ул."Мармарча"
5	"Нанков" ООД	04–РД–223–00/12.02.2014 г	гр.Севлиево, ул."Изгрев", № 10
6	"Еко-Виет" ООД, ЕИК202330408 Директор: Рейхан Ебазеров Сюлейманов Телефон: 0675 / 3 3551	04-РД-00000160-03/05.03.2020	гр.Севлиево, ул."Мармарча"

От 2018 г Община Севлиево има договор с фирма **„Еко–Титан груп" АД** за Предварително третиране на смесени битови отпадъци. Добитите сборни количествата от стъкло, хартия и картон, пластмаса и каучук **за оползотворяване**, (по код и вид на отпадъка), от територията на Община Севлиево, за периода 2018-2021г., са видни в приложената долу таблица.

Количество отделени отпадъци за оползотворяване в тона				
Код и Вид отпадък	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
19 12 01 хартия и картон 19 12 04 пластмаса и каучук 19 12 05 стъкло	917.852	3743.193	5432.573	6297.844

Източник: Годишен отчет на РСУО Регион Севлиево

От 01.12.2022г. е сключен договор с ЕКОПАК и е въведена система за разделно събиране на отпадъците от опаковки на територията на гр. Севлиево (48 т. с по 3 съда) и селата: Петко Славейков (2 точки), Ряховците (3 точки), Кормянско (2 точки) , Сенник(2 точки) Градница (2 точки) и Бериево (1 точка).

Община Дряново

За целия разглеждан период от 2015 до 2021 г. на територията на община Дряново няма изградени площадки за предаване на отпадъци от пластмаса, стъкло, хартия и картон, но община Дряново има изградена и работеща устойчиво система за разделно събиране.

За периода от 2015 до 2017 включително, Община Дряново има сключен договор с **"Екоколект"АД** за разделно събиране на отпадъци от опаковки, генерирани на територията на община Дряново.

През 2018 год., Община Дряново сключва договор с **"Булекопак" АД** за разделно събиране на отпадъци от опаковки, генерирани на територията на община Дряново. Общината работи с фирма "Булекопак"АД в периода 2018-2021 год. Съгласно договора организацията изгражда на територията на Общината система за разделно събиране на отпадъци от опаковки чрез разполагане на цветни контейнери по уличната мрежа. На

територията на град Дряново се прилага двуконтейнерен модел за разделно събиране на отпадъците от опаковки, който включва два вида контейнери за разделно събиране: жълт контейнер за събиране на отпадъци от хартия, картон, пластмаса и метали и зелен контейнер за събиране на стъкло. За разделно събиране на отпадъци в гр. Дряново са разположни 25 броя жълти контейнери /за пластмаса, хартия и метал/, тип иглу с вместимост 1500 л, и 25 броя зелени контейнери /за стъкло/тип иглу с вместимост 1500 л. Количествата разделно събрани отпадъци от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки за 2021 г. са 23.380 т, от които количествата нерециклируеми отпадъци, предадени за депониране са 21.440 т.[5]

Количествата разделно събрани отпадъци от опаковки (по код и вид на отпадъка), за оползотворяване от територията на Община Дряново, за периода 2015-2021г., са видни в приложената долу таблица.

Код	**Вид отпадък**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
15 01 01	Хартиени и картонени опаковки	5.260	4.810	0.191	-	-	-	-
19 12 01	Хартия и картон	-	-	2.870	2.010	5.700	5.560	4.220
15 01 02	Пластмасови опаковки	4.610	3.880	0.079	-	-	-	-
15 01 06	Смесени опаковки	-	-	-	-	29.640	29.200	
19 12 04	Пластмаса и каучук	-	-	1.090	0.698	4.740	4.720	3.540
15 01 07	Стъклени опаковки	0.270	0.410	0.242	-	-	-	-
15 01 04	Метални опаковки	-	-	0.007	-	-	-	-

Източник: Годишен отчет на РСУО Регион Севлиево

От 2018 г община Дряново има договор с фирма за **„Еко–Титан груп" АД** за Предварително третиране на смесени битови отпадъци. Добитите сборни количествата от стъкло, хартия и картон, пластмаса и каучук за оползотворяване, (по код и вид на отпадъка), от територията на Община Дряново, за периода 2018-2021г., са видни в приложената долу таблица.

Количество отделени отпадъци за оползотворяване в тона				
Код и Вид отпадък	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
19 12 01 хартия и картон 19 12 04 пластмаса и каучук 19 12 05 стъкло	235.820	980.184	1289..570	1529.769

Източник: Годишен отчет на РСУО Регион Севлиево

Община Сухиндол

Крайно оскъдна е информацията за разделно събиране на отпадъците в стратегически те документи на община Сухиндол: ОУП на Община Сухиндол отчита към 2018 г, че действащата на територията на общината система за организирано събиране и извозване на ТБО към РДО Севлиево не задоволява напълно потребностите на населението.

ПИРО Сухиндол 2021-2017 препоръчва: да се обособи място за опасни отпадъци; да се осигурят повече контейнери за битов отпадък (основно в малките населени места); да се контролира нерегламентираното изхвърляне покрай брега на р. Росица и извън населените места; да се спазят предписанията от наредбата за управление на отпадъците на територията на община Сухиндол.

От 2018 г. Община Сухиндол има договор с фирма **„Еко Партнърс България" АД,** за разделно събиране на отпадъци, генерирани на територията на общината. Количествата разделно събрани отпадъци от опаковки (по код и вид на отпадъка), от територията на Община Сухиндол, за периода 2018-2021г., са видни в приложената долу таблица.

Код	**Вид отпадък**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**

[5] Годишен отчет за изпълнение на Програма за управление на Кмета на Община Дряново за мандат 2019-2023 г.

15 01 01	Хартиени и картонени опаковки	-	-	-	0.740	0.430	-	0.380
15 01 02	Пластмасови опаковки	-	-	-	0.360	0.270	-	0.160
15 01 06	Смесени опаковки	-	-	-	-	1.182	-	0.120
15 01 07	Стъклени опаковки	-	-	-	-	0.242	-	-
15 01 04	Метални опаковки	-	-	-	0.460	-	-	-

Източник: Годишен отчет на РСУО Регион Севлиево

От 2018 г община Сухиндол има договор с фирма за **„Еко–Титан груп" АД** за Предварително третиране на смесени битови отпадъци. Добитите сборни количествата от стъкло, хартия и картон, пластмаса и каучук **за оползотворяване**, (по код и вид на отпадъка), от територията на Община Сухиндол, за периода 2018-2021г., са видни в приложената долу таблица.

Количество отделени отпадъци за оползотворяване в тона				
Код и Вид отпадък	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
19 12 01 хартия и картон 19 12 04 пластмаса и каучук 19 12 05 стъкло	47.393	198.321	270.607	346.971

Източник: Годишен отчет на РСУО Регион Севлиево

През 2021 г е регламентирана трета структура, с разделно събиране на отпадъци. От съобщение (на основание чл 26,ал2 от Закона за нормативните актове) Рег № 08-00-305/02.12 2021 г. за изменение и допълнение на Правилника за устройството и дейността на общинско предприятие **"Спортни имоти, отдих, развлечения и комунални дейности"**, (създадено през 2016 г), научаваме причините и мотивите за приемане на изменение и допълнение, на правилника за устройство на дейността на дружеството, между които: "*...Събиране на битови, строителни отпадъци и транспортирането им до депа и инсталацията за сепариране на ТБО; организиране на дейности по разделното събиране на ТБО; при необходимост участва и/или подпомага зимното поддържане на територията на общината; почистване на уличните платана, площадите, алеите, парковете и други територии от населените места, предназначени за обществено ползване, включително поддържане на зелените и цветни площи; почитване на отпадъци, изхвърлени на неразрешени за това места, ликвидиране на незаконни сметища; поддържане на гробищен парк и пространствата около него; организира дейности по предаване на регистрирани по реда на ЗУО лица на излезлите от употреба МПС на територията на общината;...*"

Съобщението Рег № 08-00-305/02.12 2021 г. информира, че през 2021 г със средства от ТБО общината е закупила 50 броя пластмасови контейнери; описани са налични 200 броя контейнери за сметосъбиране тип Бобър и пластмасови контейнери 1100 л - 50 броя.

В контекста на политиката на Европейската комисия за отпадъците и развитие на кръговата икономика, линейният икономически модел от типа „вземи, произведи и изхвърли" вече не съответства на нуждите на съвременното общество и на ограничения характер на природните ресурси. В тази връзка, държавната политика по управление на отпадъците се фокусира върху интегрирането на нови, устойчиви от екологична гледна точка модели, където от битовите отпадъци да се отделя всичко, което може да се оползотвори и рециклира, да се превърне в енергия, или суровина за индустрията, а в изградените регионални депа да постъпват за депониране минимални количества отпадъци.

Законът за управление на отпадъците, регламентира цели за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, за изпълнение от общините на територията на Р. България.

Чл. 31 ал. 1 на ЗУО предоставя информация за конкретните параметри за изпълнение, а именно:

т. 1. най-късно до 1 януари 2020 г. подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от

домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци;

т. 2. най-късно до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г.[6]

Съгласно чл. 13, ал. 3, от Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци изпълнението на целите по чл. 31, ал. 1, т. 1 от ЗУО се изчислява по методите съгласно приложение № 1 на Решение на Комисията от 18.11.2011 г. за установяване на правила и изчислителни методи за проверка на съответствието с целите, зададени в чл. 11, параграф 2 от Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.

Избраният изчислителен метод за страната ни, за изчисляване на целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници до 2020 г. е Метод 4 от Приложение 1 на Решение на Комисията от 18 ноември 2011 г. Според него степента на постигане на целите се изчислява по следния начин:

$$\text{Рециклиране на битовите отпадъци \%} = \frac{\text{Рециклиране на битовите отпадъци (тона)}}{\text{Генерирани битови отпадъци (тона)}}$$

В количеството на рециклираните битови отпадъци попадат всички отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали предадени за рециклиране от:

- Организации по оползотворяване на отпадъци;
- Пунктове за вторични суровини;
- Общински и частни предприятия управляващи инсталации за предварително третиране на битови отпадъци или сепариращи инсталации;
- Търговски обекти
- Физически лица;
- Експорт на отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали.

Съгласно чл.31, ал.1. т.1, във връзка с §15 от Преходните и заключителни разпоредби на Закон за управление на отпадъците (ЗУО), в срок до 01.01.2020 г (включително за отчетната 2018 г.), общините във всеки от регионите по чл.49, ал.9 от ЗУО трябва да постигнат цел за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото им тегло).

Според *Заповед №139 от 15.06 2020 г на Изпълнителния Директор на ИАОС*, в съответствие с чл.12 ал1 от Наредбата и годишните доклади на ИАОС за предварително третиране и/или оползотворяване/обезвреждане на отпадъци с произход от бита, са постъпили следните данни:

Община Дряново е постигнала степен на рециклиране 7% за календарната 2018 г.

Община Севлиево е постигнала степен на рециклиране 20% за календарната 2018 г.

Община Сухиндол е постигнала степен на рециклиране 7% за календарната 2018 г.

Със Заповед №139 от 15.06 2020 г. общините Дряново, Севлиево и Сухиндол се определят като **неизпълнили** целта по чл. 31.ал1, т.1 от ЗУО, за календарната 2018 г.

Според *Заповед №164 от 22.06.2022г. на Изпълнителния Директор на ИАОС:*

За община Дряново, съгласно публикуваната на интернет страницата на НСИ за 2019 г. (2 896 тона) и предоставената от задължените лица, извършващи дейности по управление на битовите отпадъци по реда на Наредба №1 информация за 2029 г (294 тона) и вземайки

[6] количеството депонирани биоразградими битови отпадъци в Република България през 1995 г. е 2 247 500 тона

превид, че не е постъпило становище от общината по чл. 286,ал.2 от Наредба 7, постигната степен на рециклиране, определена по горецитирания метод с 10%;

За община Севлиево, съгласно публикуваната на интернет страницата на НСИ за 2019 г. (13 534 тона) и предоставената от задължените лица, извършващи дейности по управление на битовите отпадъци по реда на Наредба №1 информация за 2029 г (2882 тона) и вземайки превид, че не е постъпило становище от общината по чл. 286,ал.2 от Наредба 7, постигната степен на рециклиране, определена по горецитирания метод с 21%;

За община Сухиндол, съгласно публикуваната на интернет страницата на НСИ за 2019 г. (572 тона) и предоставената от задължените лица, извършващи дейности по управление на битовите отпадъци по реда на Наредба №1 информация за 2029 г (68 тона) и вземайки превид, че не е постъпило становище от общината по чл. 286,ал.2 от Наредба 7, постигната степен на рециклиране, определена по горецитирания метод с 12%;

Съгласно Заповед №164 от 22.06.2022г. на ИД на ИАОС общините от РСУО регион Севлиево: Дряново, Севлиево и Сухиндол **не са изпълнили** целите по чл. 31.ал1, т.1 от ЗУО за календарната 2019 г.

През 2020 и 2021 общото количество на битовите отпадъци генерирани във всяка от трите общини бележи нарастване, в разрез с тенденцията за намаляване на населението. Вероятна причина за това нарастване е промененият начин на живот в резултат от пандемията

Позитивни тенденции за периода 2015-2021г. са:

- въвеждане на електронно отчитане на количеството на отпадъците;
- увеличаване на количеството отпадъци за оползотворяване;
- намаляване на количеството отпадъци за обезвреждане;

Таблица 14 количества битови отпадъци за оползотворяване и за обезвреждане за всяка от общините, членове на РСУО

Година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Община Севлиево							
За оползотворяване	36.440	0.000	2949.680	921.172	3760.653	5467.197	6334.703
За обезвреждане	11496.320	10500.800	7191.780	9611.308	6725.447	6058.837	5037.236
Община Дряново							
За оползотворяване	10.140	13.685	819.544	254.588	1020.264	1362.917	1617.351
За обезвреждане	2748.420	2660.89	1873.120	2625.820	1880.216	1483.152	1296.891
Община Сухиндол							
За оползотворяване	0.000	0.000	123.599	48.953	200.445	270.607	347.631
За обезвреждане	398.240	341.700	261.700	491.887	353.419	305.373	274.389

Източник: Годишен отчет на РСУО Регион Севлиево

IV.1.1.2.2. Поток биоотпадъци и биоразградими отпадъци

По смисъла на Допълнителните разпоредби на ЗУО:

Съгласно § 1, т. 2 от ЗУО (изм. ДВ, бр. 19 от 2021 г.) „Биоотпадъци“ са биоразградими отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, офисите, ресторантите, търговията на едро, столовете, заведенията за обществено хранене и търговските обекти за търговия на дребно, както и подобните отпадъци от предприятията на хранителновкусовата промишленост.

Съгласно § 1, т. 3 от ЗУО (изм. ДВ, бр. 19 от 2021 г.) "Биоразградими отпадъци" са всички отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други.

Биоразградимите отпадъци можем да разделим основно на следните видове:

* Растителни зелени отпадъци - зелени площи към обществени и търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради, градини, паркове, домакинства и др.
* Хранителни и кухненски отпадъци: детски градини, училища, домакинства, ресторанти, заведения за обществено хранене, търговски обекти, социални домове, пазари, и др.
* Биоразградими от хранително вкусовата промишленост
* Биоразградими - хартия, картон и други;

Приблизително две трети от отпадъците, генерирани в домакинствата, се състоят от „органични" или естествени материали, които след време се разграждат („биоразградими") по естествен път. Биоразградимите отпадъци генерирани при селскостопанската дейност в растениевъдството, животновъдството и в домакинствата е необходимо да се третират в зависимост от условията на генерирането им по подходящ начин.

Количеството на растителните отпадъци, образувани от растениевъдството в дворните пространства на жилищните имоти са определени експертно и тяхното количество варира от 25% до 40% от общото количество битов отпадък, отделян от домакинствата. Този отпадък понастоящем е основна съставка, замърсяваща териториите в покрайнините на населените места или попада в съдовете за битови отпадъци. Не е популярна практиката за оползотворяване на растителни отпадъци в самите дворните места. В процеса на компостиране растителните отпадъци се явяват суровина. При прилагането му се ограничава постоянното изнасяне на органични вещества от почвата и едновременно се постига ограничаване употребата на органични торове за сметка на много добрите хранителни съставки в компоста.

Често срещани практики в общините е третирането на биоразградимите отпадъци да се осъществява по следните начини:

- използване на кухненски и градински остатъци за храна на животни ;
- закопаване на хранителни и растителни отпадъци в почвата (задния двор или градината без последващо използване);
- натрупване на смесени купчини с оборска тор, растителни и хранителни отпадъци в полето (купчините не се обръщат, но след около три години са годни (вече компостирани) за използване като подобрител на почвата;
- изгаряне на градински отпадъци и листа.

В Националната стратегия за намаляване на количествата депонирани биоразградими отпадъци са заложени конкретни мерки, които трябва да се предприемат по отношение на този вид отпадък. Предвид значителното участие на зелени градински и селскостопански отпадъци в определени сезони е необходимо да се предприемат действия в две посоки:

- Въвеждане на фамилно компостиране с последващо използване на компоста в личните стопанства;
- Въвеждане на система за разделно събиране и извозване на биоразградимите отпадъци от общината, след изграждане на общинска компостираща инсталация и/или извозване на зелените и биоразградими отпадъци до регионална инсталация за компостиране /анаеробно разграждане от РДО - Севлиево.

Таблица 15 Количества разделно събрани биоразградими отпадъци в регион Севлиево за периода 2015-2021 година

Вид отпадък	**Код**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Община Севлиево								
Биоразградими	20 02 01	-	-	-	-	-	241.460	557.740
Община Дряново								
Биоразградими отпадъци от кухни и заведения за обществено хранене	20 01 08	-	-	-	-	-	-	0.790
Биоразградими	20 02 01	-	-	-	-	-	-	7.460

Община Сухиндол								
-	-	-	-	-	-	-	-	-

Източник: Годишен отчет на РСУО Регион Севлиево

Забележка: В годишните отчети на РСУО Севлиево не са отчетени и генериранте от трите общини биоразградими отпадъци от зелени площи, от пазари и други.

Биоразградимите отпадъци, генерирани от поддръжката на паркове и градини, общинска собственост от територията на трите общини, част от РСУО Севлиево се предават на РДО Севлиево, където подлежат на компостиране.

Съгласно Националната програма за прилагане на Директива 99/31/ЕС:

- 100% биоразградими са хранителните, хартиените, картонените, дървесните и градинските отпадъци;
- 20% от текстилните отпадъци;
- 25% от отпадъците от кожи .

Таблица 16 Депонирани биоразградими отпадъци в РДО - Севлиево за 2015-2020 г.

Код	Вид отпадък	2015	2016	2017	2018	2019	2020
02 03 04	Материали, негони за консумация или преработване	62.720	56.420	42.540	63.380	61.800	46.080
20 03 02	Отпадъци от пазари	115.020	121.240	126.800	156.040	129.160	145.200
20 02 01	Биоразградими отпадъци от зелени площи	48.020	36.640	11.680	14.580	28.200	29.800
04 02 22	Отпадъци от отработени текстилни влакна	38.320	19.660	5.960	27 260	59.440	101.220
20 01 11	Текстилни материали	-	-	-	-	-	8.400

В изпълнение на Заповед № РД-352/29.05.2017 г на Министъра на околната среда и водите, съгласно чл. 31, ал. 1. т. 2, във връзка с §15 от Преходните и заключителни разпоредби на Закон за управление на отпадъците (ЗУО), общините във всеки от регионите по чл.49,ал.9 от ЗУО трябва да постигнат цел най-късно до 31.12.2020 г за ограничаване на количеството депонирани биоразградими отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Р България през 1995 г.

Според Заповед №185 от 22.07.2020г. на Изпълнителния Директор на ИАОС, в съответствие с чл.12 ал.1 от Наредбата и годишните доклади на ИАОС за ограничаване на количеството депонирани биоразградими отпадъци за 2018 г.: Община Дряново е постигнала степен 61% за календарната 2018 г, а Община Севлиево е постигнала степен 58% за календарната 2018 г., с което двете общини се определят като Неизпълнили целта по чл 31, ал1, т.2 от ЗУО.

Според Заповед №168 от 08.07.2020г. на Изпълнителния Директор на ИАОС, в съответствие с чл12 ал1 от Наредбата и данните от Националния статистически институт за количествата депонирани отпадъци за 2018 г.: Община Сухиндол е постигнала степен на ограничаване на количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци на 76% за календарната 2018 г, с което общината се определя като Изпълнила целта по чл 31,ал1, т.2 от ЗУО.

Според Заповед №169 от 23.06.2022г. на Изпълнителния Директор на ИАОС, в съответствие с чл.12 ал1 от Наредбата и данните от Националния статистически институт: Общините от РСУО регион Севлиево: 1. Дряново, 2. Севлиево, 3. Сухиндол са **Изпълнили** целите по чл.31, ал.1, т.2 от ЗУО за календарната 2019 година

* За Община Дряново количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци за 2019 г. е 1 851 тона, вземайки предвид, че не е постъпило становище от общината по чл.

286,ал.2 от Наредба №7, след прилагане на формулата за иазчисление, постигнатата степен на ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци е **72 %**;

* За Община Севлиево количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци за 2019 г. е 7 823 тона, вземайки предвид, че не е постъпило становище от общината по чл. 286,ал.2 от Наредба №7, след прилагане на формулата за иазчисление, постигнатата степен на ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци е **66 %**;

* За Община Сухиндол количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци за 2019 г. е 353 тона, вземайки предвид, че не е постъпило становище от общината по чл. 286,ал.2 от Наредба №7, след прилагане на формулата за иазчисление, постигнатата степен на ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци е **83 %**;

.

Общи мерки, предприети от РСУО–Регион Севлиево за намаляване количеството депонирани битови отпадъци, чрез осигуряване на допълнителен капацитет за разделно събиране и рециклиране чрез изграждане на съоръжение за компостиране на биоотпадъци.

На 01.08.2018 г. община Севлиево в партньорство с общините Дряново и Сухиндол, членуващи в РСУО – Регион Севлиево, сключват административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с Управляващия орган на „Оперативна програма околна среда 2014–2020 г.” по процедура BG16M1OP002-2.007 „Завършване на проект „Прилагане на децентрализиран модел за управление на биоотпадъците в един от регионите за управление на отпадъци в България, включително изграждане на необходимата техническа инфраструктура – система за разделно събиране и съоръжение за рециклиране на събраните био-отпадъци””, на стойност 1 900 000 лв. Целта на процедура BG16M1OP002-2.007 е намаляване на количеството депонирани битови отпадъци чрез осигуряване на допълнителен капацитет за разделно събиране и рециклиране чрез компостиране на биоотпадъци.

През 2019 г. приключват строително-монтажните дейности на обект: „Изграждане на общинско съоръжение за компостиране на био-отпадъци и прилагане на модел за разделно събиране в Община Севлиево.

През 2020 г. Община Севлиево в партньорство с общините Дряново и Сухиндол, членуващи в РСУО – Регион Севлиево **отчитат изпълнен проект** по „Оперативна програма околна среда 2014–2020 г.” по процедура BG16M1OP002-2.007 „Завършване на проект „*Прилагане на децентрализиран модел за управление на био-отпадъците в един от регионите за управление на отпадъци в България, вкл. изграждане на необходимата техническа инфраструктура – система за разделно събиране и съоръжение за рециклиране на събраните био-отпадъци*””

През 2021 г.Общините, членуващи в РСУО – Регион Севлиево **отчитат изпълнен договор** за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с Управляващия орган на „Оперативна програма околна среда 2014–2020 г.” по процедура BG16M1OP002-2.007 „Завършване на проект *„Прилагане на децентрализиран модел за управление на био-отпадъците в един от регионите за управление на отпадъци в България, вкл. изграждане на необходимата техническа инфраструктура – система за разделно събиране и съоръжение за рециклиране на събраните био-отпадъци””* по Оперативна програма „Околна среда 2014–2020г.”, като след приключилите строително-монтажните дейности има пет годишен мониторингов период.

Община Севлиево: През 2021 г. са предприети действия за поетапно въвеждане на организираната система за разделно събиране на биоотпадъци. Община Севлиево отчита включени в системата за събиране на биоразградими отпадъци, домакинствата на град Севлиево и на десет населени места с над 500 обитатели.

Община Дряново: На територията на община Дряново[7] е изградено общинско съоръжение за компостиране на разделно събраните биоотпадъци от община Дряново и довеждаща инфраструктура**.** През 2021 г. са предприети действия за поетапно въвеждане на организираната система за разделно събиране на биоотпадъци, както в първоначалният етап са включени обекти за социални услуги на територията на град Дряново. За периода от 01.08.2021 г..до 31.12.2021 г. разделно събраните биоотпадъци отпадъци са 790 кг. Закупени са 30 бр. 110-литрови кофи и 30 бр. нови контейнери тип „бобър“ и са ремонтирани стари съдове за отпадъци, с цел превенция и намаляване на изхвърлянето на отпадъци на нерегламентирани сметища. С цел по-качествена и по-ефективна работа по поддръжка на чистота и зелените площи на територията на общината през 2021 г. са закупени следните машини и инструменти: 2 електрически резачки, 3 бензинови резачки, 2 храстореза и клонотрошач.

Община Сухиндол: През 2021 г. са предприети действия за поетапно въвеждане на организираната система за разделно събиране на биоотпадъци. Предвиденото за Община Сухиндол оборудване (на стойност 23 000 лв) е разположено на указаните места: дървени клетки и ръчни инструменти (компостери), кухненски контейнери св др 10 и 25 л. и такива за битови отпадъци, компостируеми торбички необходими за събиране на био-отпадъците.

Видно от *Таблица 15* само в община Дряново и едва през 2021 г. е отчетено разделно събиране на биоразградими отпадъци от кухни и заведения за обществено хранене. Обектите генериращи хранителни отпадъци от производствената си дейност е необходимо да притежават договор с фирми за тяхното събиране.

Съгласно § 1. от ЗУО, т.4 "Битови отпадъци" са:

а) смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от домакинства, включително хартия и картон, стъкло, метали, пластмаса, биоотпадъци, дървесина, текстил, опаковки, отпадъци от електрическо и електронно оборудване, отпадъци от батерии и акумулатори, както и едрогабаритни отпадъци, включително дюшеци и мебели;

б) смесени отпадъци или разделно събирани отпадъци от други източници, когато тези отпадъци са сходни по естество и състав с отпадъците от домакинства;

IV.1.1.2.3. Масово разпространени отпадъци (МРО)

Съгласно ЗУО, "Масово разпространени отпадъци" са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление.

Масово разпространените отпадъци са опаковки, батерии и акумулатори, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, отработени масла и излезли от употреба автомобили, излезли от употреба гуми и др.

Във връзка с изискванията на чл. 19, ал. 3, т. 7 от ЗУО и наредбите по чл. 13, ал. 1 от ЗУО за организиране на система за разделно на отпадъци от опаковки и масово разпространени отпадъци, образувани от домакинствата, обществени и административни сгради, училища, търговски, промишлени и други обекти, общините Севлиево и Дряново от регион Севлиево са сключили договори за разделно събиране и последващо оползотворяване на масово разпространени отпадъци, както следва:

От 2020 година двете общини (Севлиево и Дряново) имат договори с „Хедуей интернешънъл“ ЕООД, за рационално оползотворяване на отпадъци от текстил и облекло, намаляване на депонираните отпадъци, подобряване на екологичните показатели на територията на общините. На територията на двете общини е организирана система за разделно събиране, транспортиране и третиране на текстилни отпадъци.

[7] Годишен отчет за изпълнение на Програма за управление на Кмета на Община Дряново за мандат 2019-2023 г.

С подписан, през 2020 г., меморандум за сътрудничество между община Дряново и „Кроношпан България“ ЕООД за рационално оползотворяване на дървесни отпадъци, образувани на територията на общината се цели намаляване на депонираните отпадъци и подобряване на екологичните показатели на територията на общината. В периода 01.01.2021 до 31.12.2021 от територията на община Дряново за оползотворяване[8] са предадени 10.760 т дървесни отпадъци.

*Таблица 17 Фирми за разделно събиране на масово разпространени отпадъци в общините от регион Севлиево и събрани количества **неопасни** отпадъци през 2020 и 2021 г.*

№	Организация по оползотворяване	Код и Вид отпадък	Количество отпадъци в т/год	
			2020	2021
Община Севлиево				
1	“Елтехресурс” АД	20 01 36 ИУЕЕО	-	-
2	“Хедуей Интернешънъл” ЕООД	20 01 10 Облекла	8.450	14.900
		20 01 11 Текстилни материали	0.200	-
Община Дряново				
1	“Елтехресурс” АД	20 01 36 ИУЕЕО	-	62.060
2	“Хедуей Интернешънъл” ЕООД	20 01 10 Облекла	1.700	5.430
3	“Кроношпан България” ЕООД	19 12 07 Дървесни материали, различни от упоменатите в 19 12 06	-	1.100
		20 01 38 Дървесни материали, различни от упоменатите в 20 01 37	-	3.300
4	“БалБог Инженеринг” АД	20 01 32 Лекарствени продукти, различни от упоменатите в 20 01 31	-	0.015
Община Сухиндол				
-	-	-	-	-

Източник: Годишен отчет на РСУО Регион Севлиево

Със ЗИД на ЗУО, ДВ, бр. 19 от 05.03.2021г. се предвижда да се добави още един поток към масово разпространените отпадъци, а именно отпадъци от дрехи и обувки. Общините Севлиево и Дряново изпълняват този допълнителен ангажимент и събират разделно отпадъци от текстил. Община Сухиндол ще има допълнителен ангажимент да сключи договор с Организация по оползотворяване, с която да организира система за разделно събиране на обувки и текстил.

Разделното събиране на опасни отпадъци от домакинствата:

Информацията за управлението на отпадъците от излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), отработени масла, негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) и излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО) се набира чрез допълнителни годишни отчети, регламентирани в съответните наредби за управление на специфичните отпадъчни потоци. На етапа на изготвяне на настоящата Регионална програма за управление на отпадъците няма данни за количествата на разделно събирани други масово разпространени отпадъци - отработени моторни масла, както и за излезли от употреба автомобилни гуми.

Негодни за употреба батерии и акумулатори

Основна цел на контрола по прилагането на законодателството в областта на негодните за употреба батерии и акумулатори е повишаване на разделното им събиране и рециклиране. Те не трябва да попадат на депата за твърди битови отпадъци, тъй като съществува опасност съдържащите се в тях тежки метали да попаднат чрез инфилтрационните води в почвите, повърхностните и подземните води. Въведени са системи за разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори.

[8] Годишен отчет за изпълнение на Програма за управление на Кмета на Община Дряново за мандат 2019-2023 г.

Във връзка с изискванията на чл. 19, ал. 3, т. 7 от ЗУО и наредбите по чл. 13, ал. 1 от ЗУО за организиране на система за разделно на отпадъци от опаковки и масово разпространени отпадъци, образувани от домакинствата, обществени и административни сгради, училища, търговски, промишлени и други обекти, в **общините Севлиево и Дряново** са въведени системи за разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) след сключване на договори с организации по оползотворяване на негодни за употреба батерии и акумулатори или с дружества притежаващи документ за дейности с отпадъци съгласно изискванията на ЗУО. На територията на тези общини са поставени съдове за събиране на НУБА в административни сгради, кметства, детски градини, училища.

Съгласно договор между община Дряново и "Еко батерии" АД, на територията на община Дряново са организирани дейности по рзделно събиране, съхранение и предаване нза предварително третиране, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане на нагодни батерии и акумулатори. Количествата събрани НУБА са видни в *Таблица 18* долу.

За периода от 2015 до 2019 г. включително, Община Севлиево е имала договори: с фирма "Нуба Рециклиране" АД за Разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори и с фирма "Грийнтех България" АД за Разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване от бита, но видно от годишните отчети на РСУО, системите за разделно събиране не са проработили и общината не отчита генерирани количества от тези специфични потоци отпадъци за разглеждания период.

Към 2020 и 2021 г. Община Севлиево няма сключен договор за разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори. Независимо от горното, в обществени сгради са организирани места за събиране на негодни за употреба батерии.

За разглеждания период 2015-2021г. Община Сухиндол също няма договор и изградена система за разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори.

Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО)

Задълженията на Общините се определят от „Наредба за излязло от употреба електрическо и електронно оборудване", приета с ПМС №355/28.12.2012 г. с последни изм. и доп. ДВ. бр.60 от 20 Юли 2018 г.

Съгласно чл.27, ал.1 от Наредбата, Кметът на дадената община оказва съдействие на организациите по оползотворяване, като определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране и предаване на ИУЕЕО.

Отпадъците от електрическо и електронно оборудване са едни от най-сложните за управление отпадъчни потоци. Причината е, че те обхващат широк кръг от продукти - от малки домакински електроуреди с просто устройство до високо интегрирани системи като компютри и мобилни телефони, както и осветителни тела. В европейското законодателство е възприет принципът производителят да поема отговорност за отпадъците, образувани от произведените от него продукти, когато те излязат от употреба. В България е в сила Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване, в която са регламентирани правилата за управление на тези отпадъци.

Разделното събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), в т.ч. луминисцентни лампи и други лампи, съдържащи живак се извършва на териториите на общините Севлиево и Дряново съгласно сключени договори за въвеждане на системи за разделно събиране на ИУЕЕО с организации по оползотворяване. Разделното събиране на отпадъци от ИУЕЕО на територията на общините се извършва основно кампанийно по предварително определени дати от общините съвместно с организациите по оползотворяване, за които жителите на населените места се уведомяват предварително.

От 2020 г Община Севлиево работи с "Елтехресурс" АД, за Разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване от бита.

Устойчиво и дългогодишно (от 2015 година) е сътрудничеството и внедрената система за разделно събиране, транспортиране, съхранение и предаване за предварително

третиране с цел последващо оползотворяване и/или обезвреждане на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване на община Дряново с „Елтехресурс“ АД.

Община Сухиндол няма договор за разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО).

Количествата опасни отпадъци от домакинствата в общините Севлиево и Дряново, събрани за оползотворяване и обезвреждане са видни в *Таблица 18.*

През 2020 г., съгласно договор между Община Дряново и „БалБог Инженеринг“ АД, общината разширява участието си в Националната система за събиране на опасни отпадъци от домакинствата. Дейността по разделно събиране на опасни битови отпадъци и предаването им за оползотворяване или обезвреждане се извършва 2 пъти годишно, по предварително одобрен график на Мобилен събирателен пункт. Благодарение на инициативността на гражданите, в обявените пунктове на територията на общината са предадени през 2021 г 135.26 кг. отпадъци[9], включващи лекарства с изтекъл срок на годност, луминисцентни тръби и живаксъдържащи уреди,киселини,основи и опаковки, съдържащи остатъци от опасни вещества.

Таблица 18 Количества разделно събрани опасни отпадъци от домакинствата за 2020 и 2021 г.

№	Организация по оползотворяване	Код и Вид отпадък	Количество отпадъци т/год	
			2020	2021
Община Севлиево				
1	“Елтехресурс АД	20 01 35* ИУЕЕО	1.234	1.119
Община Дряново				
1	“Екобатерии” АД - София	16 06 01* Оловни акумулаторни батерии	0.532	0.315
2	“Елтехресурс” АД	20 01 23* ИУЕЕО	2.575	-
		20 01 35*, 20 01 36 ИУЕЕО	19.256	-
		20 01 35* ИУЕЕО	11.948	-
3	“БалБог Инженеринг” АД	15 01 10* Опаковки, съдържащи остатъци от опасни вещества или замърсени с опасни вещества	0.0078	0.030
		20 01 14* Киселини	0.0208	0.039
		20 01 15* Основи	0.0216	0.050
		20 01 17* Фотографски химични вещества и смеси	0.204	-
		20 01 19* Пестициди	0.065	-
		20 01 21* Флуоресцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак	0.001	0.003
		20 01 32* Излязло от употреба оборудване, съдържащо хлорофлуоровъглеводороди	0.041	-
Община Сухиндол				
-	-	-	-	-

Източник: Годишен отчет на РСУО Регион Севлиево

Видно от *Таблица 18* община Сухиндол няма въведена система и не отчита количества разделно събрани опасни отпадъци

Излезли от употреба гуми

На национално ниво по отношение на нерегламентиран внос на гуми и ограничаване на сивата икономика в тази сфера са предприети съвместни действия с гранични КПП – с цел осъществяване на събираемост на продуктовите такси за гуми. Към момента общините от РСУО регион Севлиево не разполагат с договори за сътрудничество с лица притежаващи разрешение за оползотворяане на излезли от употреба гуми.

[9] Годишен отчет за изпълнение на Програма за управление на Кмета на Община Дряново за мандат 2019-2023 г.

Отработени масла

Задълженията на общината в това отношение се определят от „Наредба за отработените масла и отпадъчни нефтопродукти", приета с ПМС №352/27.12.2012 г., ДВ бр.2/08.01.2013 г. Съгласно чл.39 ал.1 от Наредбата, кметът на общината съдейства за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на излезли от употреба масла и предаването им за оползотворяване и обезвреждане, като определя местата за смяна на отработени моторни масла на територията на общината и информира обществеността за местоположението и условията за приемане на отработените масла.

Възможно в рамките на периода на прилагане на настоящата програма, организацията по оползотворяване да не прояви интерес тъй като количеството масла за чието оползотворя ване е отговорна нараства незначително и е твърде вероятно целите заложени в Наредбата за изискванията за третиране и транспортиране на отработени масла и отпадъчни нефтопродук ти да бъдат постигнати чрез събиране на отработени масла от източници различни от бита или общини с по-голяма гъстота на населението.

Независимо дали ще се сключи договор с организация по оползотворяване, следва да бъдат предприети следните мерки за осигуряване прилагането на законодателството за управление на отработени масла:

- идентифициране на обектите, в които се извършва смяна на отработените масла и обектите, в които се изкупуват отработени масла;
- определяне на разрешените места за смяна на отработени моторни масла и информира не на обществеността за това;
- въвеждане на санкции и упражняване на контрол над изхвърлянето на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти в повърхностните води и в канализационните системи.

Други битови отпадъци, вкл. едрогабаритни отпадъци

На територията на общините обхванати от РСУО Севлиево, разделно събиране и оползотворяване на едрогабаритни отпадъци, се осъществява само за общини Севлиево и Дряново. На територията на общините обхванати от РСУО Севлиево, разделно събиране и оползотворяване на други потоци отпадъци, в т.ч. отпадъци от пепел и сгурия не се извършва. Последното е обезпокояващо, като се има предвид, че населението масово ползва за отопление твърдо гориво. Видно от морфологичния анализ висок е дела на инертните отпадъци. Те не се събират разделно и попадат в съдовете за битови отпадъци. Това са отпадъци от пепел, сгур, дребни строителни отпадъци, пясъци и др. Тези отпадъци, заедно с пластмасата и биоотпадъците се характеризират с най-голяма относително тегло спрямо останалите отпадъци. Количествата обемни отпадъци постъпили на площадка в РДО Севлиево се отделят от 2018 г и са видни в таблицата долу.

Таблица 18. Количества едрогабаритни отпадъци постъпили в РДО Севлиево за периода 2015-2021 г., общо количество и по общини.

Код	**Вид отпадък, източник / година**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
20 03 07	Обемни отпадъци на **Регион Севлиево**	-	-	11.980	68.520	27.040	*
В това число							
20 03 07	Обемни отпадъци на **община Севлиево**	-	-	0.940	15.340	24.740	8.920
20 03 07	Обемни отпадъци на **община Дряново**	-	-	11.040	53.180	2.300	-
20 03 07	Обемни отпадъци на **община Сухиндол**	-	-	-	-	-	-

Източник: Годишен отчет на РДО Севлиево

Съгласно § 1. от ЗУО, т.4 б): Битовите отпадъци не включват отпадъците от производството, селското стопанство, горското стопанство, рибарството, септичните ями и

канализационната система и от третирането на отпадъчните води, включително утайки от пречистване на отпадъчни води, излезли от употреба моторни превозни средства или отпадъци от строителство и разрушаване

Излезли от употреба моторни превозни стредства (ИУМПС)

Излезлите от употреба моторни превозни средства (ИУМПС) са масово разпростране ни отпадъци, чието събиране и третиране изисква прилагането на специфични методи. Решаването на проблема с изоставените стари автомобили на обществени места е от особена важност за чистотата на населените места по отношение на наличните места за паркиране, почистване на улиците и намаляване на здравните рискове. Наредбата за излезлите от употреба моторни превозни средства, приета с ПМС № 11 от 15.01.2013 г. (Обн. ДВ, бр. 57/18.07.2015г.), регулира всички производители/вносители на моторни превозни средства от определени категории да осигурят безплатно за последния собственик приемане, съхраняване и разкомплектоване на ИУМПС. Съгласно наредбата, собствениците на ИУМПС са длъжни да ги предават за временно съхранение на определените за целта площадки и в пунктове за разкомплектоване, като не заплащат такси и разноски за приемането му.

Към момента общините от РСУО регион Севлиево не разполагат с договори за сътрудничество с лица притежаващи разрешение за оползотворяане на излезли от употреба моторни превозни средства.

Нови национални цели въведени със Закона за управление на отпадъците

Със Закона за управление на отпадъците (обн. ДВ, бр.19/2021г. в сила от 05.03.2021г.) се поставиха нови цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци (чл.31, ал.1, т.1-т.5), с които се въвеждат европейските норми, и които следва да ускорят прехода към кръгова икономика. Завишава се целта за подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци, като системите за разделно събиране осигуря ват като минимум изпълнението на следните цели:

- най-късно до 31 декември 2025 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко до 55 на сто от общото тегло на тези отпадъци;
- най-късно до 31 декември 2030 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко до 60 на сто от общото тегло на тези отпадъци;
- най-късно до 31 декември 2035 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-малко до 65 на сто от общото тегло на тези отпадъци.

В дългосрочен план могат да бъдат предприети следните мерки:

− Повишаване контрола в/у изпълнение на изискванията за разделно събиране на отпадъци;

− Подобряване ефективността на системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки съвместно с лицата, ангажирани с подготовката за повторна употреба и рециклирането им.

− Подобряване ефективността на системите за разделно събиране на МРО, съвместно с лицата, ангажирани с подготовката за повторна употреба и рециклирането им.

Управлението на отпадъците заема централно място в кръговата икономика: то определя прилагането на практика на йерархията на ЕС за отпадъците. В йерархията на отпадъците е определен приоритетен ред от предотвратяването, подготвянето за повторно използване, рециклирането и оползотворяването на енергията до изхвърлянето, като например депонирането. Целта на този принцип е да се насърчат възможностите, чрез които се постига най-добрият цялостен ефект по отношение на околната среда. В зависимост от начина, по който събираме и управляваме отпадъците си, рециклирането може да бъде по-активно и ценни материали да се връщат за повторно използване в икономиката или може да се създаде неефикасна система, при която по-голямата част от отпадъците, годни за рециклиране, се

изхвърлят в депа или се изгарят, което може да има вредни последици за околната среда и да е свързано със значителни икономически загуби.

За увеличаване на висококачественото рециклиране е необходимо да се подобрят събирането и сортирането на отпадъците. Системите за събиране и сортиране често се финансират отчасти от режимите на разширена отговорност на производителя, в които производителите участват в разходите за събирането и третирането на продуктите. За да могат тези системи да бъдат по-ефективни, могат да се въведат минимални условия относно прозрачността и ефективността на разходите.

Държавната политика по управление на отпадъците се фокусира върху интегрирането на нови, устойчиви от екологична и икономическа гледна точка модели, където от битовите отпадъци да се отделя всичко, което може да се оползотвори и рециклира, за да се превърне в енергия, в суровина за индустрията, в тор за растенията, а в регионалните депа да се депонират минимални количества отпадък (само т. нар.„крайни отпадъци“, т.е. само тези отпадъци, които не биха се използвали повторно или не могат да бъдат рециклирани).

Превръщането на отпадъците в ресурс е постижимо чрез:
- цялостно изпълнение на законодателството, което включва йерархия на отпадъците, осигуряване на разделно събиране, определяне на цели за предотвратяване на депонирането и др.;
- намаляване в абсолютни стойности на генерирането на отпадъци и на генерирането на отпадъци на глава от населението;
- ограничаване на оползотворяването на енергия само до материалите, които не подлежат на рециклиране, и постепенно прекратяване на депонирането на отпадъци, които подлежат на рециклиране или оползотворяване.

Поставените цели, съгласно чл.31, ал. 1 се постигат поетапно съгласно сроковете, определени в § 15 от преходните и заключителните разпоредби на ЗУО. Целта за подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци най-късно до 31 декември 2025 г. се постига поетапно, като след 31 декември 2020г. нараства всяка година с по 1 на сто. Във всеки от регионите, включващи общините, които ползват общо регионално депо и/или други съоръжения за третиране на отпадъци, целите се изпълняват съвместно от всички общини в региона в съответствие с решението за разпределението на задълженията между отделните общини за изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1.

IV.1.1.2.4. Изводи и препоръки:

1. В РСУО регион Севлиево, включващ общините Севлиево, Дряново и Сухиндол населените места са обхванати от организирана система за сметосъбиране и сметоизвозване. Организирано събиране и транспортиране на битовите отпадъци не се извършва за места със сложен планински релеф и много малки населени места, които са с население под 10 жители. Делът на обслужваното население от системите за сметосъбиране и сметоизвозване по данни от НСИ за 2019г. е 99.9% в община Севлиево и 98.8% в общините Дряново и Сухиндол;

2. На фона на намаляващо население, общото количество на битовите отпадъци от територията обхваната от РСУО-регион Севлиево, за периода 2015-2021, не показва резки промени и годишните количества на събраните битови отпадъци остават близки до средните за периода, като се изключи увеличаване, ясно изразено за последните две години. Вероятна причина за това може да бъде измененият начин на живот по време на пандемията. Устойчиво и плавно увеличение на количеството битови отпадъци се наблюдава само за община Сухиндол.

3. Изчислените норми на натрупване, позволяват да бъде изведено заключението, че община Севлиево се доближава до нормата определена с Методиката за определяне на морфологичен състав (в съответствие с категоризацията на населените места). Изчислените норми на натрупване за община Дряново, са по-високи от нормата определена за общини с население от 3 000 – 25 000, а именно 295,5 кг/ж/год. Изчислените норми на натрупване за община Сухиндол са по-ниски от нормата определена за общини с население от 3 000 – 25 000, а именно 295,5 кг/ж/год и по-високи от нормата определена за общини с население под 3 000, а именно 241,7 кг/ж/год. И за трите общини изчисленото количество образувани битови отпадъци на човек от населението е по-ниско от средната стойност за страната (407 кг/жител/ година) към 2018 г., изведена в НПУО 2021-2028 г.

4. По проект „Определяне на морфологичния състав на битови отпадъци в България“ с възложител Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС) е извършен морфологичен анализ на състава и количеството битови отпадъци, образувани на територията на всяка от трите общини от регион Севлиево. Данните от морфологичния анализ за трите общини, онагледяват заключението, че преобладаващи в общия поток битов отпадък са градинските отпадъци, следвани от хранителните и от ситна фракция < 4см., като за община Сухиндол градинските (40.71%) и хранителните (16,94%) отпадъци достигат до 57.65%. С най-нисък относителен дял и в трите общини са отпадъците от картон, кожа, гума и опасните отпадъци;

5. От 2017г., потокът от смесени битови отпадъци на трите общини постъпва за предварително третиране в инсталация за сепариране. Позитивни тенденции за периода 2015-2021г. са: въвеждане на електронно отчитане на количеството на отпадъците и ясно изразените тенденции за увеличаване на количеството отпадъци за оползотворяване и за намаляване на количеството отпадъци за обезвреждане;

6. Трите общини имат въведени системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки (на територията на гр. Севлиево, гр. Дряново и гр. Сухиндол), но ефективността им за периода 2015-2021 не е задоволителна. Необходимо е мобилизиране на усилията и на трите общини за да постигнат изпълнение на целта по чл. 31.ал1, т.1 от ЗУО за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото им тегло.

7. Необходимо е разширяване на дейността на системите (на трите общини) за разделно събиране на отпадъците от хартия, картон, пластмаса, метал и стъкло (включително от опаковки) в административни сгради, търговски обекти и в повече населени места. Икономически инструмент, който би могъл да доведе до разширяване на разделното събиране е въвеждане на стимули/отстъпки от такса битови отпадъци за граждани и фирми, които се включват в системите за разделно събиране на отпадъците, в т.ч. от опаковки от хартия и картон, пластмаса и стъкло;

8. С цел генерираните от крайни потребители масово разпространени отпадъци да се отделят от потока на битовите отпадъци общините Дряново и Севлиево са организирали управлението им чрез сключване на договори с фирми и/или организации по оползотворяване. Двете общини в различна степен на ефективност изпълняват ангажиментите си по чл.19, ал.3, т. 7 от ЗУО. Препоръчва се община Сухиндол да предприеме действия изпълнение на ангажиментите си по чл.19, ал.3, т. 7 от ЗУО. Препоръчва се община Севлиево в кратък времеви срок да предприеме действия за разширяване на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци;

9. Общините от РСУО Регион Севлиево имат необходимата техническа инфраструктура – системи за разделно събиране и съоръжения за рециклиране на събраните био-отпадъци и се очаква ефикасно да управляват разделното събиране и компостиране на генерираните биоразградими отпадъци, за да поддържат и подобряват показателите за постигнатите през 2019г. цели по чл.31,ал.1, т.2 от ЗУО (най-късно до 31.12.2020 г за ограничаване на количеството депонирани биоразградими отпадъци до 35 на сто от общото количество на

същите отпадъци, образувани в Р България през 1995 г., т.е. да бъде постигната степен на отклонение от депата 65%);

10. Единствено общините Дряново и Севлиево са въвели системи за разделно събиране на текстилни отпадъци. Други специфични потоци отпадъци, визирани като едрогабаритни, сгурия и пепел, текстилните отпадъци на обшина Сухиндол, не се отделят разделно и попадат в смесения поток битови отпадъци. Като цяло, за общините в региона се наблюдава липса на цялостна интегрирана система за управлението на специфичните потоци отпадъци.

11. Необходимо за общините от региона е да бъде създадена подходяща организация, включително да бъде назначени служители, чийто основни задължения да бъдат свързани с управлението на отпадъците – да водят отчетност за вида и количествата отпадъци, третирани, депонирани, рециклирани и др. отпадъци; да правят необходимите разчети, анализи и планове за екологосъобразно управление на отпадъците и за постигане на целите, поставени в законодателството.

12. И към настоящия момент остават актуални част от изводите и препоръките направени в предходната РПУО на Регион Севлиево за периода 2015-2020 г.:

- 12.а.*"Между 30% и 65% от отпадъците, постъпили в специализираните контейнери за опаковки, реално, не са отпадъци от опаковки и се насочват за последващо депониране. По този начин функционирането на системата за разделно събиране на опаковки е затруднено и излишно обременено. Този факт е свързан с нежелателни допълнителни разходи за по-честото извозване на контейнерите и претоварване на сепариращите линии.*
- 12.б. *Липсата на дисциплина у гражданите при ползването на системата за раздел но събиране на опаковки, в известна степен демотивира организациите по оползотворяване в усилията им да влагат допълнителни средства за увеличаване броя на съдовете и да насърчават населението да ползва съдовете единствено за изхвърляне на почистени и сортирани опаковки.*
- 12.в. *Очевидна е необходимостта от по-голяма ангажираност на общините и на домакинствата в посока формиране на навици и екологична култура чрез провеждане на обучение от детска възраст до редовни информационни кампании сред местното население.*
- 12.г. *Потвърждават се общите изводи, наблюдавани и в други общини в България, че населението не е достатъчно дисциплинирано, а липсата на икономически стимули е причина разделянето на отпадъците от опаковки от останалото количество домакински и други битови отпадъци да не се припознава като осъзната необходимост*
- 12.д. *Независимо от недостатъците, с които е свързана колективната система за разделно събиране и оползотворяване на отпадъци от опаковки, към момента това е почти единствената мярка, която функционира и чрез нея се организират информационни кампа нии за населението. Посредством мярката се допринася за изпълнението на националните цели за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на опаковки. Даказано ефективен начин за ограничаване на кражбите от контейнерите за разделно събиране на отпадъци е подмяната на контейнери тип „Бобър" с такива от тип"Иглу".*
- 12.е. *Слаба обучителна дейност от страна на организациите и общините*
- 12.ж. *Липса на интерес от страна на организациите да реализират дейност в общини с по-малко население."*

IV.1.2. Анализ на производствените и опасни отпадъци

"Производствени отпадъци" са отпадъците, образувани в резултат на промишлена дейност на физически и юридически лица. Основните генератори на производствен отпадък в общините са действащите промишлени предприятия, сред които няма такива с висок рисков потенциал на образувания отпадък.

Националният статистически институт и ИАОС са основните източници на информа ция, свързана с управление на производствените отпадъци.

Делът неопасни производствени отпадъци, окачествени като негодни за оползотворя ване, в т.ч. рециклиране, се смесват с битовите отпадъци и се депонират в РДО Севлиево.

Таблица 19 Количества депонирани в РДО Севлиево Производствени отпадъци за периода 2015-2020 г.

Код, вид отпадък / Година	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Производствени отпадъци	**3051.94**	**6559.08**	**7031.76**	**13674.46**	**8669.46**	**7052.28**
02 02 01 Утайки от измиване и почистване	6.340	15.160	44.580	26.900	26.580	29.000
02 03 04 Материали, негодни за консумация или преработване	62.720	56.420	42.540	63.380	61.800	46.080
04 01 99 Отпадъци, неуп.другаде	-	-	-	-	3.380	3.360
04 02 22 Отпадъци от отработени текстилни влакна	38.320	19.660	5.960	27.260	59.440	101.220
07 02 12 Утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуване, различни от 07 02 11*	-	-	-	24.820	-	44.440
07 02 13 Отпадъци от пластмаси	-	5.100	21.200	43.760	27.260	63.780
08 02 02 Утайки съдържащи керамика	3.300	7.620	4.780	5.840	3.540	9.620
08 02 99 Отпадъци, неуп.другаде	-	-	-	-	17.520	16.560
10 09 03 Шлака от пещи	-	-	-	-	27.940	-
10 10 08 Използвани отпадъчни леярски сърца, матрици и пресфор ми, различни от упомен. в 10 10 07	53.060	259.540	479.620	606.340	1086.180	551.720
10 10 12 Други частици, различ- ни от упоменатите в 10 10 11	-	103.960	166.920	171.860	120.860	210.320
10 10 99 Отпадъци, неуп.другаде	9.440	6.200	6.380	4.280	4.420	8.620
10 12 06 Отпад. леярски форми	101.160	216.400	481.480	282.440	148.280	126.700
10 12 13 Утайки от пречистване на отпадни води	565.760	3778.000	3291.480	5572.800	4843.080	3704.020
12 01 05 Стърготини, стружки и изрезки от пластмаси	1032.680	1145.320	1704.280	1852.640	1271.780	1242.900
15 02 03 Абсорбенти, филтърни м-ли, кърпи за изтриване и пред- пазни облекла, различни от 120106	219.200	580.180	466.420	388.680	535.060	434.740
16 01 99 Отпадъци, неуп.другаде	-	-	-	-	15.880	2.420
16 03 04 Неорганични отпадъци, различни от 16 03 03*	-	-	-	31.860	15.140	132.080
16 03 06 Органични отпадъци, различни от упоменатите в 160305	27.860	64.680	60.580	8.080	111.780	31.460
18 01 04 Отпадъци, чието събира не и обезвреждане не е обект на специални изисквания, с оглед предотвратяване на инфекции	28,860	21.040	84.980	126.040	126.440	103.500
19 08 05 Утайки от ГПСОВ	729.000	99.400	-	-	-	-
19 08 14 Утайки от др. видове пречистване на промишлени отпадъчни води, различни от упоменатия в 19 08 13	11.200	-	-	-	-	-
19 12 12 Други отпадъци (вкл.	-	32.520	32.080	4266.860	5.740	6.340

смеси от м-али) от механично третиране на отпадъци,различни от упоменатите в 191211						
20 01 11 Текстилни материали	-	-	-	-	-	8.400
20 02 01 Биоразградими отпадъци от зелени площи	48.020	26.640	11.680	14.580	28.200	29.800
20 03 02 Отпадъци от пазари	115.020	121.240	126.800	156.040	129.160	145.200

Източник:Годишни доклади на РДО Севлиево

Опасни производствени отпадъци:

"Опасни отпадъци" са отпадъците, чийто състав, количество и свойства създават риск за човешкото здраве и околната среда, притежават едно или повече свойства, които ги определят като опасни, и/или съдържат компоненти, които ги превръщат в опасни и/или са определени като такива според Базелската конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане.

Изискванията за третиране и транспортиране на опасни отпадъци са регламентирани в Наредбата, приета с ПМС №53/1999 г. /ДВ, бр. 29 от 1999 г. и в наредбите за масово разпространените отпадъци. Количествата на образуваните опасни отпадъци по групи, съгласно Класификация на отпадъците по Наредба № 2 от 23.07.2014 г. (изм. ДВ. бр.46 от 1 Юни 2018 г.) за класификацията на отпадъците, се вписват в Националната информационна система „Отпадъци", поддържана от ИАОС гр. София.

Контролът върху процеса на организация на производствените дейности и услугите, РИОСВ – Велико Търново осъществява чрез проверки на място и по документи, разглеждане и верификация на резултати от собствения мониторинг, издаване на разрешителни или регистрационни документи за дейности с отпадъци.

Съгласно изискванията на Наредба № 1 от 4 юни 2014г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публичния регистър на издадените разрешения, регистрационните документи и на закритите обекти, и на специализираните наредби, касаещи отчетността на масово разпространените отпадъци, в ИАОС – София се представят годишни отчети за отпадъците от всички обекти, генератори на отпадъци .

Лицата, чиято дейност е свързана с образуване, събиране, транспортиране, съхраня ване (оползотворяване с код R13 по смисъла на приложение №2 към §1, т.т13 от допълнителните разпоредби (ДР) на ЗУО и/или обезвреждане с код D15 по смисъла на приложение №1 към §1, т.11 от ДР на ЗУО), оползотворяване, в т.ч. рециклиране и/ или обезвреждане, включително подготовка преди оползотворяване или обезвреждане на опасни отпадъци, водят отчетни книги и представят годишни отчети. Опасните отпадъци от фирмите се събират и съхраняват разделно в закрити складове и се предават за третиране на физически или юридически лица притежаващи съответното разрешение по ЗУО или Комплексно разрешително, въз основа на писмен договор.

Таблица 20 Опасни отпадъци приети за депониране в РДО Севлиево по код и вид на отпадъка за периода 2015-2020 г.

Код, вид отпадък / Година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
04 02 19* Утайки от пречистване на отпадни води на мястото на образуване съдържащи опасни вещества	-	-	62.260	18.760	56.340	-
11 01 09* Утайки и филтърен кек, съдържащи опасни вещества	239.900	276.360	221.540	206.460	244.420	154.920
15 01 10* Опаковки, съдържащи остатъци от опасни вещества или замърсени с опасни вещества	-	2.106	-	-	-	-
15 02 02* Абсорбенти, филтърни м-али						

(вкл. маслени филтри, неупоменати другаде), кърпи за изтриване и предпазни облекла, замърсени с опасни вещества	-	2.106	-	-	-	-
17 05 03* Почва и камъни, съдържащи опасни вещ-ва	-	2.108	-	-	-	-
17 06 03* Други изолационни материали, състоящи се от или съдържащи опасни в-ва	9.360	6.840	26.420	10.740	-	8.920
17 06 05* Строителни материали съдържащи азбест	-	-	-	4.500	-	-
19 01 11* Дънна пепел и шлака, съдържа ща опасни вещества	-	-	-	-	-	163.600
19 01 13* Увлечена/летяща пепел, съдържаща опасни вещества	-	-	-	-	-	227.460
Общо	**249.260**	**289.520**	**310.220**	**240.460**	**300.760**	**554.900**

Източник:Годишни доклади на РДО Севлиево

Всички изнесени в *Таблица 19* и *Таблица 20* количества отпадъци, които са приети за депониране в РДО Севлиево са документирани. На депото се приемат само отпадъци, които са включени в списъка на видовете отпадъци, разрешени за приемане на депото за обезвреждане в съответствие с условията в КР като същите отговарят на критериите за приемане за съответния клас депо.

По Условие 11.2.4. и Условие 11.3.5. - отпадък с код и наименование:

20 01 21* - флуоресцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак– през отчетната 2019 и 2020 г не са образувани;

16 01 03 излезли от употреба гуми през 2019 и 2020 г. не са образувани;

16 06 01*- оловни акумулаторни батерии – през 2020 г. не са образувани; през 2019 са образувани 0.017 т.

По Условие 11.2.5. и Условие 11.3.6. през 2020 г. – отпадъци с код и наименование:

13 02 05* – нехлорирани моторни масла за зъбни предавки на минерална основа са образувани: за 2020 г. - 0,09 т.; за 2019 г.-0.115 т;

13 01 10*- нехлорирани хидравлични масла на минерална основа през 2019 и 2020г. не са образувани;

16 01 07* маслени филтри са образувани: през 2020 г. - 0,014 т.; през 2019 г.0.013 т.;

15 02 02* абсорбенти са образувани през 2020 г. – 0,008 т.; през 2019 - 0.002 т.;

Всички опасни отпадъци образувани от дейността на инсталацията се съхраняват на определените за това места /склад/ в подходящи съдове, обозначени с табели. Събират се разделно.

Съгласно Публичния регистър на лицата, притежаващи документи за извършване на дейности с отпадъци, на територията на община Севлиево има регистрирани 48 лица от които 6 с комплексно разрешително; на територията на община Дряново са регистрирани пет лица, а от община Сухиндол едно лице.

Съгласно Публичния регистър на площадките за дейности с отпадъци от ОЧЦМ, ИУЕЕО, ИУМПС и НУБА, на територията на община Севлиево има регистрирани 19 лица от които 6 с комплексно разрешително;

Съгласно Публичния регистър на лицата, които пускат на пазара електрическо и електронно оборурдване, на територията на община Севлиево има регистрирани 4 лица.

Съгласно Публичния регистър на лицата, които пускат на пазара гуми, на територията на община Севлиево има регистрирани 4 лица.

Съгласно Публичния регистър на лицата, които пускат на пазара батерии и акумулато ри, включително вградени в уреди и моторни превозни средства, има регистрирано едно лице от община Дряново.

Съгласно Публичния регистър на лицата извършващи дейности като търговец и/или брокер, има регистрирано едно лице от община Сухиндол.

На територията на общините от РСУО - регион Севлиево, няма регистрирани в:

* Публичен регистър на лицата, при чиито производствен процес дадено вещество или предмет се определя като страничен продукт
* Публичен регистър на производителите на отпадъци, които са престанали да бъдат отпадъци в случаите по чл. 5, ал. 2, от ЗУО и съгласно актовете на Европейската комисия, приети в съответствие с чл. 6, параграф 2 от Директива 2008/98/ЕО
* Публичен регистър на лицата, които пускат на пазара полимерни торбички
* Публичен регистър на лицата, които пускат на пазара минерални или синтетични масла

Изводи и препоръки:

1. Делът на количествата неопасни производствени отпадъци, депонирани в РДО Севлиево нараства двойно за периода от 2015 до 2021 г.

2. Делът на депонираните в РДО Севлиево опасни производствени отпадъци също плавно нараства в периода от 2015 до 2021 г., с изключение на единичен спад през 2018 г.

3. Контролът върху процеса на организация на производствените дейности и услугите, РИОСВ – Велико Търново осъществява чрез проверки на място и по документи, разглеждане и верификация на резултати от собствения мониторинг, издаване на разрешителни или регистрационни документи за дейности с отпадъци. Общините участват в съвместни провеки (с другите компетентни органи), по получен сигнал и/или по известие за необходимост от съвместна проверка.

4. Трите общини следва да намерят форма за партниране с местни юридически и физически лица, вписани в регистрите на лицата, притежаващи документи за извършване на дейности с някои специфични потоци отпадъци, както и да разширят системите за разделно събиране на МРО и опасни отпадъци. Регистрите са публично достъпни на страница на ИАОС.

IV.1.3. Анализ на отпадъци от строителство и разрушаване (ОСР)

По смисъла на Допълнителните разпоредби на ЗУО §1, т. 39 „Строителни отпадъци" са отпадъците от строителство и разрушаване, съответстващи на кодовете отпадъци, посочени в глава 17 от Индекс към Решение 2000/532/ЕО на Комисията от 3 май 2000 г. за замяна на Решение 94/3/ЕО за установяване на списък на отпадъците в съответствие с член 1, буква "а)" от Директива 75/442/ЕИО на Съвета относно отпадъците и Решение 94/904/ЕО на Съвета за установяване на списък на опасните отпадъци в съответствие с член 1, параграф 4 от Директива 91/689/ЕИО на Съвета относно опасните отпадъци и следв. му изменения“.

Съгласно ЗУО кметът на общината отговаря за управлението на строителните отпадъ ци, образувани на нейната територия. Отговаря за оползотворяването и обезвреждането на строителните отпадъци събрани от ремонтните дейности на домакинствата. (чл.19, ал.3, т.5 от ЗУО).

Кметът на общината е пряко ангажиран с организирането на системи за третиране на строителни отпадъци най – късно от 01 Януари на 2020г, за подготовката им за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни строителни отпадъци, включително при насипни дейности, чрез заместване на други материали с отпадъци в количество не по малко от 70 на сто от общото им тегло, от което се изключват материали в естествено състояние, определени с код 17 05 04 от списъка на отпадъците съгласно Наредба № 2 за класификация на отпадъците, като с това се постигат целите по чл. 32, параграф 16 от ЗУО, както следва: - до 1 януари 2020 г. - най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.

Кметът на общината контролира дейностите (чл.112, ал.1,т.1 от ЗУО), свързани с образуването, събирането, включително разделното, съхраняването, транспортирането, трети

рането на строителните отпадъци на територията на общината. Кметът контролира управлението на строителните отпадъци, когато общината е възложител на строителни дейности, регламентирани подробно в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали (Приета с ПМС№267/05.12.2017г. ДВ. бр.98/8.12.2017)

Общините от регион Севлиево имат действащи Наредби по чл. 22 от ЗУО, с които се определят условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци на територията на общината, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси.

Към настоящия момент малките количества строителни отпадъци, генерирани от ремонти на частни жилища и офиси се събират и извозват до площадка в РДО Севлиево. Съгласно нормативните разпоредби едрогабаритните отпадъци се събират в съдове тип „Вана" и се транспортират до регионално депо.

С Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, Обн. ДВ. бр.98 от 8 Декември 2017 г. се регламентира предотвратява не и ограничаване на замърсяването на въздуха, водите и почвите, както и ограничаване риска за човешкото здраве и околната среда в резултат на третирането и транспортирането на строителните отпадъци. С Наредбата се насърчава рециклирането и оползотворяването на СО за постигане на целите по чл. 32 от ЗУО. Целта е:

- Да се предотврати и минимизира образуването на строителни отпадъци (СО);
- Да се насърчи рециклирането и оползотворяването на СО;
- Да се увеличи употребата на рециклирани строителни материали;
- Да се намали количеството за депониране на СО.

Член 6 от Наредбата забранява нерегламентираното изхвърляне, изгаряне, както и всяка друга форма на нерегламентирано третиране на СО, в т. ч. изхвърлянето им в контейнерите за събиране на битови отпадъци или разделно събиране на отпадъци от опаковки.

Изграденото РДО Севлиево има възможност за обезвреждане на строителни отпадъци за общините Севлиево, Сухиндол и Дряново.

Таблица 21 Количества разделно събрани строителни отпадъци, за периода 2015 - 2021 г.

Вид отпадък	Код	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Община Севлиево								
Строителни отпадъци	17 01 07	497.500	214.740	663.600	619.800	2687.160	3869.380	3862.320
Община Дряново								
Строителни отпадъци	17 01 07	-	1.340	17.760	5.840	64.760	123.940	434.480
Община Сухиндол								
Строителни отпадъци	17 01 07	-	-	-	-	-	-	-

Източник: Годишен отчет на РСУО Регион Севлиево

Община Дряново

За 2021г. Кмета на община Дряново отчита[10], че са изчистени от строителни, едрогабарити и битови отпадъци 5 броя нерегламентирани сметища в землищата на селата Маноя, Караиванца, Скалски, Царева ливада и гр. Дряново, като са събрани и предадени на РДО Севлиево 33.112 тона отпадъци.

През периода януари-декември 2021г. за извършване на услугата по Събиране на строителни и едрогабаритни отпадъци са подадени 167 броя заявки от физически и юридически лица, като по бюджета на Община Дряново са постъпили 20190 лв, а извозените до ДРО Севлиево строителни отпадъци от служителите на ОП "Чисто Дряново" възлизат на 434.480 тона.

[10] Годишен отчет за изпълнение на Програма за управление на Кмета на Община Дряново за мандат 2019-2023 г.

В изпълнение на дейност[11] 4.1.1.5.1. Изграждане на Площадка за съхранение на строителни отпадъци, Община Дряново отчита:

Не е изградена площадка, но едрогабаритни и строителни отпадъци генерирани от домакинствата на територията на Община Дряново се депонират на РДО – Севлиево.

През 2020 г. на територията на Община Дряново е организирана система за разделно събиране на строителни и едрогабаритни отпадъци. За реализиране на системата се закупи бордови контейнеровоз и 9 бр. лифтдъмпер контейнери за строителни отпадъци.

Община Севлиево

В отчетите за изпълнените от Община Севлиево дейности, заложени в РПУО за периода 2015-2020 г.: по Оперативна цел ОЦ3 Организиране на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община, и по ОЦ4 Изграждане на площадка за събиране и инсталация за предварително третиране и рециклиране на СО отчита, че през 2016 г е обособена е площадка за безвъзмездно предаване на отпадъците в РДО Севлиево и че 100% от ОСР са оползотворени, видно от *Таблица 22*:

Таблица 22 Количества 100% оползотворени отпадъци от строителство и събаряне, и обхванато от услугата население за периода 2015 - 2020 г.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Община Севлиево							
Обхванато население-бр.		25 894	25 730	25 619	25458	25179	24777
100 % Оползотворени ОСР		201т	663.6т.	619.8	2687.16	3869.38	3862.32

Източник: Годишен отчет на РПУО Регион Севлиево

Основен проблем, свързан със строителните отпадъци е неконтролираното изхвърля не на строителни отпадъци от граждани и фирми, което води до формирането на нерегламентирани сметища. Често населението неконтролирано изхвърля строителни отпадъци на незаконни сметища главно на входовете и изходите на населените места. За строителните отпадъци, от обичайните ремонти на жилищата, не е намерена форма, по която да бъдат контролирани, видно от отчетите за изпълнение на оперативна цел 7 от РПУО за периода 2015-2020 г.

По ОЦ 7 Закриване и рекултивация на старите сметища:

Към 2019 г са закрити 6 нерегламентирани сметища:1 в гр.Севлиево; 3 в с.Градница; 1 в с.Крушево и 1 в с. Бериево.

Към 2018 г Проектът за закриване на сметищата в селата Агатово, Крушево, Душево и Градница е реализиран и приключен към 2017г

Към 2019 г са закрити 12 нерегламентирани сметища с обща площ около 5 дка в следните населени места:3 в с.Градница; 3 в с.Душево; 2 в с. Кормянско; 2 в с. Петко Славейков; 1 в с. Богатово и 1 в с. Крушево.

Към 2020 г са закрити 19 нерегламентирани сметища с обща площ около 14 дка в следните населени места: Батошево - 2 бр.; Богатово- 1 бр.; Горна Росица - 3 бр.; Градница- 3 бр.; Крамолин - 1 бр.; Петко Славейков - 3 бр.; Ряховците - 3 бр.; Сенник - 1 бр.; Севлиево – 2 бр.

Към 2021 г са закрити 11 нерегламентирани сметища с обща площ около 8 дка в следните населени места: Богатово- 1 бр.; Горна Росица - 2 бр. Градница- 4 бр. Кормянско - 1 бр. Сенник - 1 бр. Севлиево – 2 бр.

Община Сухиндол

Липсата на предадени /отчетени количества строителни отпадъци генерирани от община Сухиндол, не означава, че в общината не се извършват строителни и ремонтни

[11] Последваща оценка на Общинския план за развитие на Община Дряново за периода 2014 – 2020 г.

дейности. По скоро налице са две хипотези: строителните отпадъци се смесват с битовите и/или строителните отпадъци се изхвърлят нерегламентирано.

На територията на община Сухиндол е извършено закриването[12] на 5 бр. (селски) нерегламентирани сметища в селата: Бяла река, Горско Калугерово, Горско Косово, Красно Градище и Коевци в изпълнение на плановете за привеждане в съответствие на депата с нормативните изисквания от 2005 г. Преустановена е и експлоатацията на Общинското депо със заповед №353/16.07.2009 г на РИОСВ В. Търново. Депото е закрито и рекултивирано.

Таблица 22 Количества отпадъци от строителство и събаряне, постъпили в РДО Севлиево за периода 2015 - 2020 г.

Код, вид отпадък / Година	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Строителни отпадъци общо	**550.180**	**254.380**	**8949.280**	**679.700**	**3030.200**	**4085.140**
17 01 07 / За оползотворяване / Смеси от бетон, тухли, керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия, различни от упоменатите в 17 01 06	518.100	226.480	681.000	625.640	2975.360	3993.320
17 06 04 / За Депониране / Изолационни материали, разлини от упоменатите в 17 06 01 и 17 06 03	-	-	39.140	-	-	-
17 09 04 / За депониране / Смесени отпадъци от строителство и събаряне, различни от упоменатите в 17 09 01, 17 09 02 и 17 09 03	32.080	27.900	113.980	54.060	54.840	47.920
17 05 06 / За оползотворяване / Изкопани земни маси, различни от упоменатите в 17 05 05	-	3322.240	8115.160	-	-	43.900

Източник:Годишни доклади на РДО Севлиево

В издадените КР на Регионалните депа за отпадъци в страната е разрешено приемане то за депониране на битови, производствени и строителни отпадъци. Допълнително в КР е разрешено на операторите на депата да приемат следните отпадъци (основно строителни) за извършване на дейности по тяхното оползотворяване:

С отпадъците, посочени в Условие 11.5.2 от КР №182–НО/2007г., посочени в Условие 11.2.7.2. от КР, а именно:

17 01 01 бетон
17 01 02 тухли
17 01 03 керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия
17 01 07 смеси от бетон, тухли, керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия, различни от упоменатите в 17 01 06
17 05 04 почва и камъни, различни от упоменатите в 17 05 03
17 05 06 изкопани земни маси, различни от упоменатите в 17 05 05
20 02 02 почва и камъни,

се извършва операция по оползотворяване чрез подравняване на терени, запръстяване на отделни пластове, строеж на временни пътища, подходи и обръщала. През 2015, 2018 и 2019 година са приемани само отпадъци с код17 01 07.
През 2016, 2017 и 2020 година са приемани само отпадъци с код 17 01 07 и 17 05 06.

Оползотворяването на подходящи фракции от посочените горе отпадъците включват основно дейности, свързани с подравняване и запръстяване на отделните пластове натрупани отпадъци (дневните работни участъци) в клетките за неопасни отпадъци при експлоатацията на съответното регионално депо. В повечето случаи, при постъпване на ОСР на депата,

[12] ЕО на ОУПО Сухиндол

същите се използват за уплътняване и запръстяване на отпадъчното тяло, формирано от битовите отпадъци. Част от ОСР, постъпващи от строителни фирми и инвеститори могат да се използват от операторите като материали за укрепване на вътрешните обслужващи пътища на територията на депата. С използването на инертни ОСР като бетон, тухли, керемиди, плочки, керамични изделия, почва и камъни за запръстяване на натрупаните в депото битови отпадъци се допринася за ограничаване на: - емисиите от миризми и прах от депото; - разнасяните от вятъра отпадъци; - запалванията на отпадъците в депото.

Анализите на строителните отпадъци и на инфраструктурата за строителните отпадъци показват, че голяма част от фирмите и домакинствата, генериращи строителни отпадъци на територията на общините ги изхвърлят нерегламентирано. На територията на общините, както и в региона все още няма инсталация за рециклиране на строителните отпадъци. За това е необходимо общините да направят проучване за възможностите за изграждане на инсталация за временно съхранение и/или оползотворяване на строителните отпадъци или тяхното рециклиране в териториално близки райони.

Необходимо е да се създаде пълноценна организация за разделно събиране, извозване и третиране на строителните отпадъци. За въвеждане на система за разделно събиране на строителни отпадъци е необходимо закупуване на открити контейнери - 7 куб. метра. За извозването на отпадъците трябва да бъде осигурено и транспортно средство – автокран с платформа.

Изграждането на самостоятелна площадка за временно съхранение и/или третиране на строителните отпадъци включва определянето на дейностите, операциите и съоръженията и технологичните връзки между тях, определяне на общия капацитет на площадката в зависимост от терена и прогнозното количество на отпадъците. Инвестиционните разходи за изграждане на собствени общински площадки за временно съхранение и/или рециклиране и оползотворяване на ОСР могат да бъдат определени с анализ разходи/ползи.

Изводи и препоръки:

1. Налично е общо и специфично законодателство, стратегически план за управление на строителните отпадъци, като са поставени конкретни количествени цели за поетапно достигане до 2020г. на подготовка за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване.

2. Населението на общините не познава и не спазва действащите Наредби по чл. 22 от ЗУО, с които се определят условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци на територията на общината,

3. Все още не е изградена национална информационна система за образуваните, рецик лираните, оползотворените и депонираните строителни отпадъци, поради което данните за отпадъците от строителство и разрушаване от наличните източници са непълни.

4. Не е намерена форма, по която да бъдат контролирани строителните отпадъци, генерирани от обичайните ремонти на жилищата. Основен проблем е неконтролираното изхвърляне на строителни отпадъци от граждани и фирми, главно на входовете и изходите на населените места, което води до формирането на нерегламентирани сметища.

5. Практиките да се изхвърлят строителни отпадъци в контейнерите за твърди битови отпадъци, водят до механични повреди и бърза амортизация на контейнерите, а значителното тегло на строителните материали уврежда повдигащите механизми на сметосъбиращите специализирани автомобили.

6. Позитивна тенденция бележат 100% оползотворените строителни отпадъци.

7. Необходима е пълноценна организация за разделно събиране, извозване и третира не на строителните отпадъци. За въвеждането на система за разделно събиране на отпадъци от строителство и разрушаване са необходими открити контейнери - 7 куб. метра. За извозване на отпадъците следва да бъде осигурено транспортно средство – автокран с платформа.

IV.1.4. Анализ на отпадъците от утайки от ПСОВ

Утайките от ПСОВ са източник на енергия при оползотворяването им чрез методите на изгаряне и извличане на фосфора. Най-масово все още се прилагат методите за оползот воряване в земеделието и за възстановяване на нарушени терени. В България за съжаление все още най-често срещания метод е депонирането на утайките след изсушаване.

Очакваното количество утайки крие риск за околната среда и за здравето на хората, в случай че не бъдат намерени и приложени съответните решения за тяхното стабилизиране, съхранение и/или оползотворяване. Законът за водите предвижда в канализационните мрежи и пречиствателните станции за отпадъчни води в населените места да бъдат включвани отпадъчни води съобразено с технологията за третиране на утайките предвид по-нататъшно то им оползотворяване или крайно обезвреждане. По отношение на съществуващата йерархия на възможностите, когато става въпрос за устойчиво развитие в дългосрочен план, рециклирането и материалното оползотворяване на отпадъците са за предпочитане пред изгарянето или обезвреждането им чрез депониране. В случая с утайките от отпадъчни води вариантите следва да се разглеждат, в зависимост от различните нива на замърсителите, патогенните организми и въздействието им върху хората и околната среда.

Съществуващите в момента възможни варианти за оползотворяване или окончателно обезвреждане на утайки от отпадъчни води могат да бъдат обобщени по следния начин: материално оползотворяване върху земеделска земя; рециклиране на фосфора; енергийно оползотворяване в термични процеси; обезвреждане/наземно депониране.

В края на 2009г. е пусната **ПСОВ–гр.Севлиево**, (въведена в експлоатация 2010 г), улавяща отпадъчни-те води от канализационната мрежа на града. В ПСОВ–гр. Севлиево се извършва пречиства не на отпадъчните води чрез три технологични процеса: механично стъпало, биологично стъпало и утаител (утайково стопанство). ПСОВ отговаря на Европейските норми за пречистване на отпадъчни води, включително и отстраняване на азот и фосфор. Водата се зауства в р. Росица след пречистване. Основният проблем е, че няма **план за управление** на утайките. Количествата на утайките от ПСОВ, образувани за 2021 година, са 2 580 t с 84,52 % влажност, следователно 399 t сухо вещество. Утайката се обезводнява чрез лентова филтър-преса. Според наличните анализи на утайките съдържание то на Cr, Zn и Cи превишава ПДК регламентирани в Наредбата за третиране на био отпадъците.

Таблица 23 Количества утайки на ПСОВ–гр.Севлиево за последните три години:

	2019	**2020**	**2021**
Образувани тайки от третиране на битови и индустриални отпадъяни води	2699 куб.м.	2880 куб.м.	2580 куб.м.
Сухо вещество	426 тона	460 тона	399 тона

Източник: Годишен отчет на ПСОВ Севлиево (юридическо лице ВиК ООД Габрово)

С Решение № 04-РД-377-01/18.02.2020г., РИОСВ Велико Търново изменя и/или допълва регистрацията по чл.35.ал.3 от ЗУО и Регистационен документ № 04-РД-377-00 от 26.04.2018 г. на ВиК ООД - гр. Габрово, както следва:

I. Регистрират се следните промени:

А Добавят се нови площадки:

Площадка №2, с местонахождение: с. Градница, община Севлиево, ПИ №17587.18.550 по ККР на землището на с. Градница, с площ 3 414 кв.м, с капацитет 5000 куб. м;

Площадка №3, с местонахождание: с. Хирево, община Севлиево, ПИ №77253.100.5 по ККР на землището на с. Хирево, с площ 6 168 кв.м., с капацитет 2 600 куб. м;

Площадка №4, с местонахождение: с. Крамолин, община Севлиево, ПИ№39431.75.296 по ККР на землището на с. Крамолин, с площ 5 455 кв.м., с капацитет 5000 куб. м.

Площадка №5, с местонахождение с.Крамолин, община Севлиево, ПИ№39431.100.320 по ККР на землището на с. Крамолин, с площ 4 125 кв.м., с капацитет 2000 куб. м.

II. Във връзка с т. I РИОСВ Велико Търново изменя и допълва регистрацията по чл. 35, ал. 3 от ЗУО и издава следния регистрационен документ:

А. Да извършва дейности по третиране на отпадъци на следните площадки:

Вид на отпадъка		**Дейности, кодове**	**Количество (т./г.)**	**Произход**
Код	**Наименование**			
Площадка № 1: С местонахождение: гр. Габрово, област Габрово, община Габрово, ул. „Генерал Николов“ №49, УПИ №14218.502.3 по ККР на гр. Габрово, с площ 172 445 кв.м.				
19 08 05	Утайки от пречистване на отпадъчни води от населе ните места	**R3** – рециклиране или възстановяване на органич ни вещества, които не са използвани като разтво рители, включително чрез компостиране и други процеси на биологично превръщане. **R13** – съхраняване на отпадъци до извършване на някоя от дейностите с кодове R1-R12,с изключе-ние на временното съхраняване на отпадъците на площадката на образуване до събирането им.	900	ГПСОВ – гр.Габрово; ГПСОВ – гр.Трявна; ГПСОВ – гр.Севлиево
Площадка № 2: С местонахождение: с. Градница, обл. Габрово, община Севлиево, ПИ №17587.18.550 по ККР на землището на с. Градница, Община Севлиево, с площ 3 414 кв.м, с капацитет 5000 куб. м				
19 08 05	Утайки от пречистване на отпадъчни води от насел.места	**R13** – съхраняване на отпадъци до извършване на някоя от дейностите с кодове R1-R12,с изключе-ние на временното съхраняване на отпадъците на площадката на образуване до събирането им.	165	ГПСОВ – гр.Севлиево
Площадка № 3: С местонахождение: с. Хирево, област Габрово, община Севлиево, ПИ №77253.100.5 по ККР на землището на с. Хирево, Община Севлиево, с площ 6 168 кв.м.				
19 08 05	Утайки от пречистване на отпадъчни води от насел.места	**R13** – съхраняване на отпадъци до извършване на някоя от дейностите с кодове R1-R12,с изключе-ние на временното съхраняване на отпадъците на площадката на образуване до събирането им.	165	ГПСОВ – гр.Севлиево
Площадка № 4: С местонахождение: с. Крамолин, област Габрово, община Севлиево, ПИ № 39431.75.296 по ККР на землището на с. Крамолин, Община Севлиево, с площ 5 455 кв.м.				
19 08 05	Утайки от пречистване на отпадъчни води от насел.места	**R13** – съхраняване на отпадъци до извършване на някоя от дейностите с кодове R1-R12,с изключе-ние на временното съхраняване на отпадъците на площадката на образуване до събирането им.	165	ГПСОВ – гр.Севлиево
Площадка № 5: С местонахождение: с. Крамолин, област Габрово, община Севлиево, ПИ № 39431.100.320 по ККР на землището на с. Крамолин, Община Севлиево, с площ 4 125 кв.м				
19 08 05	Утайки от пречистване на отпадъчни води от насел.места	**R13** – съхраняване на отпадъци до извършване на някоя от дейностите с кодове R1-R12,с изключе-ние на временното съхраняване на отпадъците на площадката на образуване до събирането им.	165	ГПСОВ – гр.Севлиево

Б. Методи и технологии за третиране на отпадъците по видове дейности, вид и капацитет на съоръженията.

Отпадъците, които се третират на територията на площадка №1, представляващи утайки от ГПСОВ, с код 19 08 05 се образуват предимно от дейностите по пречистване на отпадъчни води в гр. Габрово и гр. Трявна.

В резултат на предварителното механично пречистване на отпадъчни води, в зоната за пречистване се образува т. нар. първична утайка, която е с високо органично съдържание. При биологичното пречистване на отпадъчните води се получава аеробна излишна утайка, която също съдържа относително висока органична част.

Образуваните първични и излишни активни утайки постъпват в резервоар с влажност 98%. За повишаване на сухото вещество до 7% се използва центрофуга. След центрофуги рането утайката постъпва в резервоар за смесена утайка и там се смесва с утайката от първичните утаители. Смесената утайка се подава в метантанк за последващо анаеробно третиране /стабилизация/. Максималния обем /капацитет/ на метантанка е 2 8007 куб. м. Стабилизираната, изгнила утайка се съхранява в резервоар до обезводняването и с камерна филтърпреса или на изсушетелни полета, намиращи се на територията та ГПСОВ – гр. Габрово.

Основен технологичен критерий е успешното изгниване на утайката с цел получаване на газ метан, който да бъде преобразуван в електроенергия. Основна предпоставка за добиването на максимално количество метан е поддържането на температурата на утайката за изгниване 36° С – 38° С. При процеса на гниене се получава топлина, която не е достатъчна за да поддържа процеса. Към процеса се добавя топлинна енергия. За целта е предвидено газово отопление, работещо с метан или пропан.

Третирането на отпадък - утайки от пречистване на отпадъчни води от населените места, с код 19 08 05 чрез разполагането им на площадки №2, №3, №4 и №5 за съхранение на отпадъци до извършване на някоя от дейностите с кодове R1-R12 /от приложение №2 към §1, т.13 на ЗУО/ ще се извършва чрез ежедневни доставки на утайки с висока влажност, над 60%, образувани от процеса на пречистване на отпадъчни води в ГПСОВ – гр. Севлиево. Утайките е предвидено да се разтоварват, като се ползва зона с подход за разтоварване на всяка площадка. Разтоварването е предвидено да се извършва от вътрешната страна на площадката в посока към зоната на подхода. Извършва се на тънки слоеве, за да се създаде възможност за постепенно обезводняване и изсушаване на утайките.

В канализационната система на **гр. Севлиево** са включени производствени обекти, които формират емисии на приоритетни и приоритетно опасни вещества. Това са предприя тия с галванични производства в контролираната от РИОСВ територия, които имат работещи ПСОВ и осигуряват необходимото пречистване на водите до нормираните стойности. Такива са пречиствателните станции за производствени отпадъчни води на Завод за санитарна арматура на „Идеал Стандарт Видима” АД, площадка Севлиево и площадка в с. Градница; „Сиби“ ООД, гр. Севлиево; „Никипласт М“ ООД, гр. Севлиево; "Хамбергер България"ЕООД гр. Севлиево.

На територията на **община Сухиндол** няма изградена пречиствателна станция за отпадни води, За пречиствателна станция (гр. Сухиндол - 9 хил. екв. жители) има изготвени работни проекти. Търсят се източници за финансиране.

На територията на **община Дряново** няма изградена пречиствателна станция за отпадни води,няма разработен и одобрен проект за изграждане на ПСОВ

На територията функционират следните производствени обекти с локални ПСОВ:

* “ВСК Кентавър-ИЗ Динамика”ЕООД, гр.Дряново - Пречиствателна станция за битови отпадъчни води и пречиствателна станция за производствени отпадъчни води;
* Млекопреработващо предприятие“Чех – 99”ООД, с.Соколово Пречиствателно съоръжение с биологично пречистване;
* Месопреработващо предприятие “Чех – Йосиф Новосад”ООД, с.Соколово Пречиствателно съоръжение с биологично пречистване;
* ЛПСОВ на Мандра с.Гостилица общ. Дряново “Вив - партньори” ООД, гр.Дряново Производство на млечни продукти;

Изводи и препоръки:

1. Пред общинската администрация на град Севлиево, с изградена ПСОВ, стои за решаване въпроса за доизграждане на части от канализационните системи и включването им към съществуващата пречиствателна станция.

2. Пред администрацията на община Сухиндол стои за решаване въпроса за изгражда не на пречиствателна станция за отпадни води, За пречиствателната станция (гр. Сухиндол - 9 хил. екв. жители) има изготвени работни проекти, които следва да се актуализират и да се . търсят се източници за финансиране.

3. Пред администрацията на община Дряново стои за решаване въпроса за проектира не и изгражда не на пречиствателна станция за отпадни води.

4. И пред двете администрации на община Сухиндол и на община Дряново стои за решаване въпроса за доизграждане на части от канализационните системи и включването им към бъдещите ПСОВ.

5. Управлението на утайките от ПСОВ на Община Севлиево е регламентирано С Решение № 8 от 07.12.2016г. на Асоциация по В и К – Габрово на обособена територия на „ВиК" ООД – Габрово, Община Севлиево се приема в Асоциацията. Активите се предоставят за стопанисване, чрез протокол за разпределение м/у държавата и общините Габрово, Севлиево, Дряново и Трявна.

IV.1.5. Анализ на болничните отпадъци Опасни отпадъци

Отпадъците, които се генерират на територията на лечебните и здравните заведения се дефинират в две категории медицински отпадъци:

Отпадъци от лечебни и/или здравни заведения, които не притежават опасни свойства - Към тях се отнасят битовите отпадъци; хартия и картон, пластмаса, вкл. опаковки; стъклени и пластмасови банки от физиологични разтвори, които не са използвани в системи за кръвопреливане или други вливания на пациент; ампули и флакони с изключение на тези от използвани ваксини и цитотоксични и цитостатични лекарствени продукти; метални опаковки с изключение на тези, съдържащи остатъци от опасни вещества/смеси или замърсени с опасни вещества/смеси; превръзки, гипсови отливки, спално бельо, облекло и бельо за еднократна употреба, които не са замърсени с биологични течности, и памперси с изключение на отпадъци, образувани от дейността на изолаторите в инфекциозните отделения/клиники и лаборатории за особено опасни инфекции; хранителни биоотпадъци с изключение на отпадъци от храни от инфекциозни болници и клиники/отделения.

Опасни отпадъци от лечебни и/или здравни заведения - Към тях се отнасят биомедицинските отпадъци, включващи биологичните медицински отпадъци, лабораторни отпадъци, отпадъци, замърсени с кръв и биологични течности; инфекциозните отпадъци; използвани остри предмети; паталого-анатомични отпадъци; фармацевтични, включително цитотоксични и цитостатични отпадъци; отпадъци, съдържащи химични вещества и препарати; отпадъци със съдържание на тежки метали.

В медицинските заведения в регион Севлиево функционират системи за събиране на опасни болнични отпадъци. Болничните заведения и частни лекарски и стоматологични практики в региона сключват договори с лицензирани фирми, които са задължени да събират ежемесечно опасните болнични отпадъци и да ги транспортират за обезвреждане.

Генерираните болнични отпадъци от дейността на лечебните заведения се предават за последващо третиране на лица, имащи разрешение за транспортирането им до съответната инсталация за контролирано обезвреждане, съгласно сключен договор.

Лица, чиято дейност е свързана с образуване и/или третиране на отпадъци от хуманното здравеопазване с код на групата 18, съгласно Наредба № 2 от 23 юли 2014г. за класификация на отпадъците ежегодно изготвят и изпращат годишни отчети в ИАОС–София.

Всички болнични отпадъци предназначени за изгаряне се унищожават в инсинератора на ПУДООС – София. Ефективното управление на болничния отпадък включва разделното събиране и класифицирането на отпадъците по видове, гарантиращо избор на правилен метод за обезвреждане, безопасност на персонала и намаляване на вредите за околната среда. Разделянето се извършва при местата на генериране на отпадъка с цел незабавното му изолиране и избягване на опасно вторично разделяне. Съдовете за разделно събиране на отпадъка са с капак, цветово кодирани-жълти за опасния болничен отпадък и обозначени с международния символ "Опасни болнични отпадъци". Транспортирането на отпадъците се извършва по начин, не допускащ ненужен контакт с персонала на лечебното заведение и с други лица.

Във връзка с извършването на дейности по обезвреждане на болнични отпадъци чрез автоклавиране, процес основаващ се на стерилизация с наситена пара при висока температура и налягане, на територията, контролирана от РИОСВ–Велико Търново действат 3 броя автоклавни инсталации в МБАЛ – гр. Свищов, стопанисвана от „Трансмедико" ЕООД, МБАЛ „д-р Стойчо Христов" и „Актив Клийн" ЕООД в град Севлиево, за които са издадени разрешения по чл. 35 от Закон за управление на отпадъците.

Опасните отпадъци, генерирани от домакинствата са анализирани в т. IV.1.1.2.2. Масово разпространени отпадъци (МРО).

Опасните отпадъци, генерирани от производствена дейност са анализирани в т. IV.1.2. Анализ на производствените и опасни отпадъци от производствени дейности.

Изводи и препоръки:

1. Най-пълноценна система за разделно събиране на опасни отпадъци има изградена в община Дряново.
2. Основният дял на генерираните опасни отпадъци са такива, чието събиране и обезвреждане е обект на специални изисквания с оглед предотвратяването на инфекции;
3. Количествата генерирани отпадъци на територията на общината са малки;
4. Независимо от малките количества генерирани опасни отпадъци, общините Севлие во и Сухиндол следва да намерят форма за сътрудничество с лица притежаващи разрешения за оперираване с опасни отпадъци и да изградят системи за разделното им събиране.

IV.2. Анализ и оценка на действащото законодателство по управление на отпадъците и на стратегическите / програмни документи в контекста на правата и задълженията на общините

Настоящият анализ съдържа основен преглед на нормативните документи в областта на управление на отпадъците на национално ниво, като основа за разработване на стратегически документи и определяне на приоритетите за следващия програмен период до 2028 г.

Целта на анализа е да се посочат:

- Кои европейски стратегически документи определят рамката на програмиране на управлението на отпадъците на национално ниво.
- Какви са основните принципи на националното законодателство по управление на отпадъците и кои са основните ангажименти, които поставя към местните власти;
- Кои са нормативните документи на местно ниво, приети във връзка с разпоредби на националното законодателство по отношение на управление на отпадъците
- Систематизиране на основните компетенции и правомощия на общините от РСУО Регион Севлиево (с модул за всяка от общините от регионалната система) в областта на управление на отпадъците и възможни подходи за тяхното изпълнение, с акцент върху най-новото законодателство;
- Какви са основните изводи и препоръки от направения анализ.

За осигуряване на необходимата информация за анализа са проучени европейските, национални и местни нормативни документи, регламентиращи отговорностите на общините, свързани с управлението на отпадъците.

IV.2.1. Стратегически документи за управление на отпадъците на ЕС

Законодателството на ЕС за управление на отпадъците включва три категории законодателни актове:

1. Рамково законодателство:

* **Директива (ЕС) 2018/851 на Европейсия парламент и на съвета** от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците.
* Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви и Регламент (ЕО) № 1013/2006 за трансграничен превоз на отпадъци.

2. Законодателство относно операции и съоръжения по третиране на отпадъци:

* Директива (ЕС) 2018/850 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г., за изменение на Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъци;
* Директива 2010/75/ЕС /от 24 ноември 2010 година, относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването);
* Директива 1999/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 апил 1999 г., относно депонирането на отпадъци;

3. Законодателство относно специфични потоци отпадъци. Включва базовите директиви:

* Директива 2020/362/ЕС на Комисията от 17 декември 2019 г. за изменение на приложение II към Директива 2000/53/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно излезлите от употреба превозни средства;
* Директива (ЕС) 2019/904 Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 година относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда;
* Директива (ЕС) 2015/720 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2015 г. (изм.на Директива 94/62/ЕО), относно намаляване на потреблението на тънки пластмасови торбички за пазаруване;
* Директива (ЕС) 2013/56 на Европейския парламент и на Съвета от 20 ноември 2013 г. (изм.на Директива 2013/56/ЕС) по отношение на пускането на пазара на преносими батерии и акумулатори, съдържащи кадмий и предназначени за използване в електрически инструменти без захранващ шнур, както и на клетъчни батерии с ниско живачно съдържание и за отмяна на Решение 2009/603/ЕО на Комисията.
* Директива (ЕС) 2013/28 на Европейския парламент и на Съвета от 17май 2013 г. (изм.на Директива 2000/53/ЕО),относно излезлите от употреба моторни превозни средства;
* Директива 2012/19/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 04 юли 2012 г. относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ОЕЕО);
* Директива 2011/97/ЕС на ЕС на Съвета от 05 декември 2011 г., относно специфичните критерии за съхранение на метален живак, считан за отпадък
* Директива 2006/66/ЕО, на Европейския парламент и на Съвета от 06 септември 2006 г. относно батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори и за отмяна на Директива 91/157/ЕИО
* Директива 2002/96/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 януари 2003 г., относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ОЕЕО);
* Директива 2000/53/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 септември 2000 г., относно относно излезлите от употреба превозни средства;

* Директива 96/59/ЕО на Съвета от 16 септември 1996 г. за обезвреждането на полихлорирани бифенили и полихлорирани терфенили;
* Директива 94/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 1994 г. , относно относно опаковките и отпадъците от опаковки;
* Директива 86/278/ЕИО на Съвета от 12 юни 1986 г. за опазване на околната среда, и по-специално на почвата, при използване на утайки от отпадъчни води в земеделието;
Рамкова директива за отпадъците (РДО) с посл. изм. (Директива (ЕС) 2018/851)

Принципи и политики на ЕС по управление на отпадъците

Рамкова Директива 2008/98/ЕО, изменена и доп. с Директива (ЕС) 2018/851

Отпадъците, според определението в член 3, параграф 1 от Директива 2008/98/ЕО**,** са „всяко вещество или предмет, от който притежателят се освобождава или възнамерява да се освободи, или е длъжен да се освободи“.

Те представляват огромна загуба на ресурси под формата както на материали, така и на енергия. Управлението и обезвреждането на отпадъците може да окаже сериозно въздействие върху околната среда. Депата за отпадъци например заемат земни площи и могат да предизвикат замърсяване на въздуха, водата и почвата, а изгарянето може да доведе до емисии на опасни замърсители на въздуха. Целта на политиките на ЕС в областта на управлението на отпадъците е намаляване въздействието на отпадъците върху околната среда и здравето на хората и повишава не ефективността при използването на ресурсите в ЕС. Дългосрочната цел на тези политики е намаляване количеството отпадъци и насърчаване използването им като ресурси и постигане на по-високи равнища на рециклиране и безопасно обезвреждане на отпадъците.

Рамковата директива за отпадъци (чл. 4 от РДО) определя пет стъпки за управление на отпадъците, класифицирани според въздействието им върху околната среда, обединени под общото наименование “йерархия за отпадъците“:
1. Предотвратяване на образуването на отпадъци;
2. Подготовка за повторна употреба;
3. Рециклиране;
4. Друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия;
5. Обезвреждане;

РДО в чл.3 дава следните ределения за:
- “Предотвратяване” означава мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:
а) количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;
б) вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве,
в) съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите;
Предотвратяване е хоризонтална мярка, която обхваща всички фази на потока от материали: добив, производство, разпространение и потребление.
- По дефиниция “подготовка за повторна употреба” е специфичен случай на оползотво ряване. Основната разлика между “повторна употреба” и “подготовка за повторна употреба” е, че в първия случай материала или предмета не е станал отпадък, докато в случаите на “подготовка за повторна употреба“, въпросният материал е станал отпадък по смисъла на определението за отпадъци. Примери за подготовка за повторна употреба включват ремонт на велосипеди, мебели или електрическо или електронно оборудване, от които притежа телите им са се освободили.
- “Рециклиране” означава всяка дейност по оползотворяване, посредством която отпадъчните материали се преработват в продукти, материали или вещества, за първоначал

ната им цел или за други цели. То включва преработването на органични материали, но не включва оползотворяване за получаване на енергия и преработване в материали, които ще се използват като горива или за насипни дейности. Подхода при рециклирането е, че един материал се преработва с цел да се променят неговите физико-химични характеристики и да се оползотворят повторно за същите или за други цели.

- "Друго оползотворяване" означава всяка дейност, която отговаря на определението "оползотворяване" съгласно РДО, но която не отговаря на специфичните изисквания за подготовка за повторна употреба илиза рециклиране.Приложение II съдържа неизчерпателен списък на дейностите по оползотворяване.

Примери за друго оползотворяване са:

- изгарянето или съвместното изгаряне, когато основното използване на отпадъците е като гориво или друг начин за получаване на енергия. Това е операция по управление на отпадъците с оползотворяване на енергията, класифицирана като R1 в приложение II към РДО. Това контрастира с изгарянето на отпадъци без оползотворяване на енергия, класифицирано като операция по обезвреждане D10 в приложение I към РДО, респективно D10 в приложение 1 към § 1, т.11 на ЗУО;
- насипни дейности, отговарящи на дефиницията за оползотворяване, съгласно § 1, т.10 от ДР на ЗУО, като: „Дейност по оползотворяване, при която подходящи отпадъци се използват за рекултивационни цели в разкопани участъци или за инженерни цели в строителството на депа и където отпадъкът е заместител на неотпадъчни материали";

- "Обезвреждане" означава всяка дейност, която не е оползотворяване, дори когато дейността има като вторична последица възстановяването на вещества или енергия. Приложение I съдържа неизчерпателен списък на дейностите по обезвреждане;

РДО, освен йерархията на отпадъците, въвежда и други ключови разпоредби за страните-членки, съответно за техните компетентни национални, регионални и местни власти, отговорни за съответните политики:

- до 2025 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци следва да се увеличат най-малко до 55 % от теглото;
- до 2030 г. подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци следва да се увеличат най-малко до 60 % от теглото;

-Постигане рециклиране и оползотворяване на най-малко 70% от отпадъците от строителство и от разрушаване на сгради. .

-Разработване на национални програми за предотвратяване образуването на отпадъци

-Въвеждане на разделно събиране минимум на битовите отпадъци и подобни източници от хартия, метал, пластмаса и стъкло.

-Въвеждане процедура за определяне на критерии за край на отпадъка и специфицира в кои случаи вещества или предмети, получени в резултат от производствен процес, представляват странични продукти, а не отпадъци;

-Разграничаване кога изгарянето на отпадъци е ефективно от енергийна гледна точка и се счита за операция по оползотворяване;

-Определя ясно разликата между „оползотворяване" и „обезвреждане" на отпадъци

-въвежда „разширена отговорност на производителя" като едно от средствата за подпомагане на разработването и производството на стоки, при които се отчита и се улеснява ефективното използване на ресурси по време целия им жизнен цикъл.

Директива (ЕС) 2019/904 Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 година относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда. Една от основните цели на директивата е да се намали количеството на пластмасовите отпадъци. Съгласно новите правила до 2021 г. ще бъдат забранени пластмасовите чаши, чинии, прибори, сламки и др. До 2029 г. целта е за 90% разделно събиране на

пластмасови бутилки, както и целта за рециклирано съдържание на пластмасовите бутилки от най-малко 25% до 2025 г. и 30% до 2030 г.

Пакет за кръгова икономика

Като част от Европейската зелена сделка, през м. март 2020 г. ЕК публикува Нов план за действие към кръгова икономика с мерки, които да ускорят прехода към устойчив модел и възстановяването на природните ресурси и по този начин се намали въздействието върху околната среда и обществото.

Нов план за действие относно кръговата икономика (приет на 11.03.2020г.)

Новият план за действие е насочен към: установяване на рамка за устойчива продуктова политика; ключови вериги за създаване на стойност в областта на продуктите; поефективна политика в областта на отпадъците, насочена към тяхното предотвратяване, повторно използване и оползотворяване; създаване на кръгови модели в полза на хората, регионите и градовете.

Ключови моменти в плана са:

✓ Превръщане на устойчивите продукти в норма в ЕС. Комисията ще предложи законо дателство в областта на политиката за устойчиви продукти, за да гарантира, че продуктите на пазара на ЕС са проектирани да издържат по-дълго, по-лесни са за повторна употреба, ремонт и рециклиране, и включват възможно най-много рециклирани материали, а не първич ни суровини. Еднократната употреба ще бъде ограничена, преждевременното излизане от употреба ще бъде поставено под контрол, а унищожаването на непродадените дълготрайни стоки ще бъде забранено.

✓ Повече права за потребителите. Потребителите ще имат достъп до надеждна информа ция по въпроси като възможностите за ремонт и трайността на продуктите, за да могат да взимат устойчиви от екологична гледна точка решения. Те ще могат да се възползват от истинско „право на ремонт“.

✓ Акцент върху секторите, в които се използват най-много ресурси и където потенциа лът за кръгова икономика е голям. Комисията ще предприеме конкретни действия относно:

- електроника и ИКТ- инициатива за кръгова електроника за постигане на по-дълъг жизнен цикъл на продуктите и подобряване на събирането и третирането на отпадъците отакумулаторни батерии:
- превозни средства — нова регулаторна рамка относно акумулаторните батерии с цел повишаване на устойчивостта и насърчаване на кръговия потенциал на акумулаторните батерии
- опаковки - нови задължителни изисквания относно това какво се допуска на пазара на ЕС, включително намаляване на (свръх)опаковането
- пластмаси - нови задължителни изисквания за съдържанието на рециклирани материа ли и специален акцент върху пластмасовите микрочастици, както и пластмасите на биологична основа и биоразградимите пластмаси
- текстилни изделия - нова стратегия на ЕС за текстила с цел засилване на конкуренто способността и иновациите в сектора и насърчаване на пазара на ЕС за повторна употреба на текстилните продукти
- строителство и сгради - всеобхватна стратегия за устойчива архитектурна среда, с която се насърчават принципите на кръговата икономика
- храни - нова законодателна инициатива относно повторната употреба с цел да бъдат заменени опаковките, съдовете и приборите за еднократна употреба в хранителния сектор с продукти за многократна употреба.

✓ Гаранция за по-малко отпадъци. Усилията ще бъдат насочени към избягване на производството на отпадъци като цяло и преобразуването им във висококачествени вторични ресурси, за които е необходим добре функциониращ пазар на вторични суровини.

Планът за действие съдържа и поредица от действия за свеждане до минимум на износа на отпадъци от ЕС и за справяне с незаконния превоз на отпадъци

IV.2.2. Анализ на националната нормативна рамка за управление на отпадъците

Изпълнявайки ангажиментите по постигане на заложените в Европейското законодателство цели, България предприема стъпки за трансформиране на икономиката си от линейна към кръгова. Промяната в рамковото законодателство по отпадъци е една от най-важните и първостепенни крачки в прехода към кръгова икономика на ЕС. Страната е разработила нов пети *Национален план за управление на отпадъците (НПУО) 2021-2028* г. и проект на *Стратегия и план за действие за преход към кръгова икономика на Република България, за периода 2021–2027 г.,* с които се поставят нови цели и изисквания. НПУО е основния стратегически документ в сектора „Отпадъци“ и е изработен от Министъра на околната среда и водите.

Пети Национален план за управление на отпадъци 2021 – 2028 г.

Документът дефинира три стратегическите цели:

- Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образу ването им и насърчаване на повторното им използване
- Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци
- Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

За постигане на трите стратегически цели са разработени 5 програми (с 2 подпрограми).

- Национална програма за предотвратяване на образуването на отпадъци с Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци
- Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци
- Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради
- Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО с Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки
- Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други

Всяка една от подпрограмите към НПУО 2021-2028 г. съдържа кратко описание, източници на финансиране, които основно са общински и държавен бюджет, средства от европейски структурни и инвестиционни фондове, бюджет на ПУДООС и др.

НПУО 2021-2028 г. и НППОО са одобрени с Решение №459 на МС от 17.06.2021г

Стратегия и план за действие за преход към Кръгова икономика на Република България за периода 2021 – 2027 г. (проект 2020)

Изготвянето на Стратегията и плана на действие за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2021-2027 г. е в изпълнение на мярка 589 *„Изготвяне на Национална стратегия във връзка с пакета за кръгова икономика“* от Програма за управление на правителството на Република България за периода 2017 – 2021 г., като една от поставените цели (Цел 147) за постигане на ресурсна ефективност чрез прилагане на йерархията при управление на отпадъците, предотвратяване на образуването им, насърчаване на повторната употреба и оползотворяването им чрез рециклиране, намаляване на депонирането и ограничаване на вредното им въздействие върху околната среда и човешкото здраве.

Разработването на стратегията и план за действие за периода 2021-2027 г. е част от мерките от пакета за преход към кръгова икономика на национално ниво. Планът за действие обхваща действия в следните области:
• Производство, в т.ч. пакетиране на продуктите и производствени процеси;
• Потребление;
• Управление на отпадъците, което заема централно място в кръговата икономика, чрез прила гане на практика на йерархията на ЕС за отпадъците.;
• Преход от отпадъци към ресурси – насърчаване на пазара на вторични суровини, в т.ч. суровини от изключителна важност. Действия в областта на приоритетни области като рециклиране на пластмаси, управление на хранителните отпадъци, основни суровини, отпадъци от строителство и събаряне, биомаса и продукти на биологична основа, иновации, инвестиции и други хоризонтални мерки.

Целта е да се изготви стратегически документ и конкретен план за действие, чрез които да се формулират националните цели в областта на кръговата икономика. На базата на задълбочен анализ на ситуацията, следва да се очертаят приоритетните области на стратегията и плана за действие, да се предложат подходящи механизми за партньорство между публичния и частния сектор и механизми за мониторинг на изпълнението.

Специфичните цели са свързани с:
• Предпоставки за постигане на устойчива, нисковъглеродна и конкурентоспособна икономи-ка с ефективно използване на ресурсите;
• Насърчаване на бизнес инициативи, иновации и трансфер на технологии за постигане на целите на кръговата икономика на национално и европейско ниво;
• Формулиране на необходимите политически действия на национално и местно ниво, както и изменения на регулаторната рамка;
• Създаване на партньорски механизъм за изпълнение на плана за действие, с участие на публичния сектор на национално и местно ниво, бизнеса и неправителствения сектор;
• Постигане на възможно най-добро управление на отпадъците, съдържащи значително коли чество суровини от изключителна важност, като вземат предвид осъществимостта от икономическа и технологична гледна точка и ползите за околната среда и здравето. Включва не на целесъобразни мерки на национално ниво относно събирането, разделянето и оползот воряването на отпадъци, съдържащи значително количество от суровини от изключителна важност.
Поради естеството си, Стратегията за действия за преход към кръговата икономика се явява междусекторна стратегия. Тя стъпва върху и надгражда мерките, заложени в проектите на нови секторни стратегии и програми, основни сред които са в областта на икономиката, опазване на околната среда и регионалното развитие. Стратегията и планът за действие за прехода към кръгова икономика не попадат в йерархична зависимост с други планове и програми на национално и местно ниво, но съобразяват и не противоречат на действащи планове, програми и други стратегически документи на европейско и национално ниво, като например: Европейската зелена сделка, Новия план за действие към кръговата икономика от 2020 год. на Европейската комисия, Стратегията за пластмасите в кръговата икономика от 2018г., Национална програма за развитие България 2030.

Приоритетни области в областта на отпадъците, изведени от стратегията
Пластмаси - Производството на пластмаси в първична форма в България през 2019 г. е възлизало на 175 хил. тона, докато производството на пластмасови изделия е значително по-голямо и надхвърля 500 хил. тона. Значителното производство на пластмасови продукти и изделия в страната, предоставят възможност за влагане на рециклирани пластмаси.
Страната има дългогодишни традиции и опит в рециклирането на пластмасови отпадъци. През последните години бяха направени значителни инвестиции в сектора, в резултат на

което които капацитетът за рециклиране нарасна съществено, и по оценки надвишава 150, 000 тона. Това дава възможност за рециклиране на цялото количество събрани пластмасови отпадъци в страната и същевременно осигурява възможностите за преработка на основните категории материали – LDPE, HDPE, PET, PE.
Независимо от постигнатите резултати са необходими допълнителни усилия за намаляване на количествата образувани пластмасови отпадъци, като приоритет трябва да бъдат пластмасите за еднократна употреба, подобряване на разделното събиране в домакинствата, намаляване на нежеланите примеси в произвежданите и предлагани на пазара пластмасови изделия и опаковки, които затрудняват последващото им рециклиране

Отпадъци от строителство и разрушаване - Понастоящем изискванията на Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, която определя процентът на рециклирани строителни материали, които следва да се влагат в определени строителни дейности се изпълнява частично. Инфраструктурата за рециклиране на отпадъци от строителство и разрушаване е недостатъчно изградена. Наблюдава се спад в равнището на рециклиране на отпадъци от строителство и разрушаване – от 90% през 2016 г. до 24% през 2018 г.
Нерегламентираното депониране на този вид отпадъци продължава да бъде практика в страната. Необходимо е строителният сектор да поеме водеща роля при предотвратяването и повторната употреба на строителни отпадъци в партньорство с местните власти. Публичните институции също следва да играят много по-сериозна роля като използват обществените поръчки за проектиране на строителни обекти със залагането на рециклирани строителни материали. Липсата на платформа за обмен на информация и добри практики не позволява да се направи връзка между източниците на образуване на различни по вид отпадъци от строителство и разрушаване, наличието на различни по вид рециклирани строителни материали на регионалните съоръжения за рециклиране и строителния сектор в страната.

Хранителни отпадъци - Общите количества на образувани хранителни отпадъци в страната е значително – около 500 хил. тона – като подобрение в производствените процеси и общото им управление може да доведе до повишена ресурсна ефективност и значително намаляване на въглеродните емисии. Страната е в процес на изготвяне на Национална програма за предотвратяване и намаляване на загубата на храни, която ще обхване всички етапи на хранителната верига: първично производство; преработка и производство; търговия на дребно и дистрибуция по друг начин; ресторанти и кетъринг услуги; и домакинства. По отношение на хранителните отпадъци от домакинства, много малка част от тях понастоящем се отклоняват от депониране. Въвеждане на задължително разделно събиране на био-отпадъци от домакинствата, едновременно с доизграждане на общинските системи за третиране на био-отпадъци, ще позволи оползотворяването на около 200 хил. тона хранителни отпадъци на година.

Биомаса и продукти на биологична основа - Произведена енергия от биомаса надхвърля 1 млн. тона, което представлява над 10% от общото потребление на енергия в страната. В България домакинствата потребяват 70% от енергията произведена от биомаса. Макар потенциалът за използване на отпадна дървесина за производство на енергия да позволява още по-висок дял на биомасата в енергийния баланс на страната, приоритет следва да бъде нейната преработка, а не енергийно оползотворяване. В същото време има много голям неизползван потенциал в оползотворяването на твърди селскостопански отпадъци от стъбла от царевица за зърно, слънчоглед и други.
Количествата твърди селскостопански отпадъци в страната се изчисляват на над 2 млн. тона годишно. Сегашната практика за неоползотворяване на голяма част от тези селскостопански отпадъци представлява загуба на ресурс за преработка и производство.

Липсата на платформа за обмен на информация и добри практики не позволява да се направи връзка между източниците на образуване на биомаса в страната и производители и преработватели, които биха искали да оползотворят наличната биомаса в производството на различни продукти.

Основни суровини - Минно-добивната и преработвателната промишленост и металургията в България са много-добре развити и предоставят основен принос за националната икономика. Някои от суровините от критично значение за ЕС присъстват на територията на страната като основни полезни изкопаеми, а други компоненти се намират като изоморфни примеси в минералите на други минерали. Проучване на потенциала за добив на суровини от критично значение при експлоатацията на съществуващи находища и при бъдещи проучвателни дейности може да доведе до значителни икономически ползи.

Действащи закони и подзаконови актове на национално ниво

Националната нормативна уредба се основава на основните принципи, на които стъпва европейското екологично право в сектор "Отпадъци". Националното ни законодателство е хармонизирано с европейското право и въвежда петстепенната йерархия на управление на отпадъците. Аналогично на европейското право, българската нормативна уредба, съдържа един рамков Закон за управление на отпадъците и редица специфични подзаконови актове.

Йерархия на управление на отпадъците

Йерархията на отпадъците описва международно признат подход за устойчивото управление на отпадъци, който е отразен и в Европейската Рамкова директива за отпадъците 2008/98/ЕС с посл. изм. с Директива (ЕС) 2018/851. Този подход е възприет в България посредством Закона за управление на отпадъците. Йерархията при управление на отпадъците определя приоритетния ред за управление на отпадъците осигурява ефективно използване на ресурсите, поради което следва да се насърчава по всякакъв начин.

Йерархията задава пет възможни начина за правителствените институциите, местните власти и бизнеса за справяне с отпадъците и приоретизира мерките в следната последователност:

- Предотвратяване на образуването на отпадъци;
- Подготовка за повторна употреба;
- Рециклиране;
- Друго оползотворяване, напр. оползотворяване за получаване на енергия;
- Обезвреждане (депониране, изгаряне без оползотворяване на енергията и др.).

Националното законодателство и политика в областта на управление на отпадъците се основават на следните *основни принципи при управление на отпадъците*:

✓ ***Устойчиво развитие*** – основната цел на устойчивото развитие е да се достигне разумно и справедливо разпределение на нивото на икономическо благосъстояние, което да бъде продължено за много поколения. Устойчиво развитие в областта на управление на отпадъците означава използване на природни ресурси по начин, който не ги унищожава или уврежда и не ограничава възможността да бъдат използвани от бъдещите поколения. Това налага максимално използване на възможностите за предотвратяване на образуването на отпадъците.

✓ ***Най-добри налични техники, неизискващи прекомерни разходи (НДНТ)***– консултативен процес за вземане на решения, в който се отчитат относителните преиму щества на различни възможности за управление на отпадъците, имащи отношение към опазването на околната среда, на приемлива цена. Йерархията при управление на отпадъците представя теоретична рамка, която може да се използва като ръководство при оценяване на

различните възможности. НДНТ е решение (или комбинация от решения), което за дадени цели и обстоятелства предоставя най-големи ползи или застрашава в най-малка степен околната среда, както в краткосрочен, така и в дългосрочен план. Независимо, че йерархията е полезна като обща цел на политиката по управление на отпадъците, нейното прилагане трябва да бъде съпоставяно с принципа на НДНТ, в зависимост от съществуващите обстоятелства и икономически условия.

✓ ***Интегрирано управление на отпадъците*** – изисква вземане на решения и прилагане на ясно определени количествени цели в рамките на една система, състояща се от законови, технически, организационни и икономически мерки, идентифицирани източници на ресурси и определени отговорности на всички участници, изпълняващи тези цели. Интегрираното управление съчетава всички останали принципи на политиката по управление на отпадъци. То гарантира взаимодействие и оптимално съчетаване на различните методи и подходи

✓ ***Участие на обществеността*** – съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост имат възможност да участват в разработването на планове за управление на отпадъци и на програмите за предотвратяване на отпадъците и имат достъп до тях след разработването им;

✓ ***Предотвратяване*** – образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно;

✓ ***Отговорност на производителя и замърсителя плаща*** – тези, които образуват или допринасят за образуването на отпадъците или замърсяват околната среда, трябва да покрият пълните разходи за своите действия.

✓ ***Превантивност*** – потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиж дани и избягвани на възможно най-ранен етап.

Основният законодателен инструмент в областта на управлението на отпадъците в България е Законът за управление на отпадъците (ЗУО), в сила от 13.07.2012г. (обн.ДВ, бр.53/2012, последно доп. ДВ. бр.19 от 5 Март 2021г.). В Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове към него подробно са описани задълженията на органите на местно самоуправление и местна администрация за управление на отпадъците.

Закон за управление на отпадъците (ЗУО),

в сила от 13.07.2012 г., посл. изм. и доп. ДВ, бр.19 от 5 март 2021 г.

Законът и подзаконовите актове към него се отнасят до следните видове отпадъци:

• битови отпадъци;
• производствени отпадъци;
• строителни отпадъци;
• опасни отпадъци.

ЗУО, въвежда изискванията на Рамковата директива за отпадъци (РДО) 2008/98/ЕО, включително принципите „замърсителят плаща", „разширена отговорност на производителя" и йерархията на управление на отпадъците. Той въвежда за първи път конкретно адресирани оперативни цели за рециклиране на битови и строителни отпадъци, изисквания към съоръженията и инсталациите за отпадъци, въвежда икономически и регулаторни механизми и инструменти за прилагане на законодателството; правила за управление на масово разпространените отпадъци; урежда подхода за „край на отпадъка" и „странични продукти", определя детайлно контролните функции на институциите и конкретните глоби и санкции за неспазване на закона.

С последното изменение и допълнение на Закон за управление на отпадъците (Обн. ДВ.бр.53/13 юли 2012г., посл.изм. и доп. ДВ.бр.19/5 март 2021г) се въведоха изискванията на приетия на ниво ЕС през 2018 г. законодателен пакет „Отпадъци", и по специално Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците и частично да транспонира Директива (ЕС)

2018/850 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъци.

Пакет „Отпадъци“ въведе следните основни промени в европейското законодателство, които следва да бъдат изпълнявани от всички държави-членки:

- Целта за подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци е завишена до 65% през 2035 г., с което могат да бъдат извлечени съществени екологични, икономически и социални ползи и да се ускори преходът към кръгова икономика. (чл. 31. ал. 1, т.5 от ЗУО). Въведени са и междинни цели от 55% и 60% съответно за 2025 г. и 2030 г.; (чл. 31, ал. 1, т.3 и 4 от ЗУО).
- С цел допълнително стимулиране на прехода към кръгова икономика в ЗУО е въведена цел за намаляване до 10 % на депонираните битови отпадъци до 2035 г.(чл. 31, ал. 1, т.6 от ЗУО), която може да бъде отложена с 5 г., при условие, че държавата е постигнала намаление до 25 % (§15, ал.3 от ЗУО).
- С цел съпоставимост на резултатите между държавите-членки значително е стеснен обхватът на възможните методи на изчисляване на целта по рециклиране. Въвеждат се правила за изчисляването на целите въз основа на теглото на битовите отпадъци, които постъпват за рециклиране (чл.31, ал. 4 от ЗУО).

- чл. 31, ал. 4, т.1 “Теглото на подготвените за повторна употреба битови отпадъци е теглото на продуктите или компонентите на продукти, които са се превърнали в битови отпадъци и са били подложени на всички необходими дейности по проверка, почистване или ремонт, така че повторната им употреба да е възможна без допълнително сортиране или предварително третиране”;
- чл. 31. ал. 4, т.2. “Теглото на рециклираните битови отпадъци е теглото на отпадъците, които, след като са били подложени на всички необходими дейности по проверка, сортиране и други предварителни дейности по отстраняване на отпадъчни материали, които не са обект на по-нататъшно третиране, и за да се гарантира висококачествено рециклиране, се включват в процес на рециклиране, при което отпадъчните материали се преработват в продукти, материали или вещества.”

- С измененията в ЗУО са въведени определения за “неопасни отпадъци”, “битови отпадъци”, “биоотпадъци”, “отпадъци от строителство и разрушаване”, “хранителни отпадъ ци”, “оползотворяване на материали” и “насипване”, за да се внесе яснота относно обхвата на тези понятия и да се постигне съпоставимост между обхвата на дейностите с отпадъците в отделните държави-членки;
- ЗУО, въвежда ново определение за “схема за разширена отговорност на производите ля”, за да се изясни, че става въпрос за набор от мерки, предприети от държавите членки, с които производителите се задължават да поемат финансова или финансова и организационна отговорност за управлението на отпадъци като етап от жизнения цикъл на продукта, включително за дейностите по събиране, сортиране и третиране;
- ЗУО, въвежда и изисквания за предприемане на мерки за насърчаване на разработване то, производството и използването на опаковки за многократна употреба и такива, които са по-лесни за рециклиране, както и за по-голям акцент върху мерките за информиране на потребителите да допринасят по-активно за подобряване на ресурсната ефективност, вкл. чрез многократна употреба.
- Последните изменения в ЗУО (чл. 19, ал. 3, т.13) предвиждат кметовете на общините да осигуряват по-широка информираност на населението относно изпълнението на дейности те в обхвата на чл. 19, ал.3, т.1-12, 14 и 15, както и информация за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин.

Обобщено: Целта за подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци е завишена до 65% през 2035 г., за да се извлекат съществени екологични,

икономически и социални ползи и да се ускори преходът към кръгова икономика. Въведени са междинни цели от 55% и 60% съответно за 2025 г. и 2030 г.;

С цел допълнително стимулиране на прехода към кръгова икономика е въведена цел за намаляване до 10 % на депонираните битови отпадъци до 2035 г.

Закон за местни данъци и такси (ЗМДТ),

в сила от 3.11.2017 г., изм. ДВ бр. 14 от 2021г., в сила от 17.02.2021 г

Съгласно чл. 62 от ЗМДТ таксата за битови отпадъци се заплаща за извършваните от община та услуги по: събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места . Размерът на таксата се определя по реда на чл.66 за всяка услуга поотделно- сметосъбиране и сметоизвозване; обезвреждане на битовите отпадъци в депа или други съоръжения; чистота на териториите за обществено ползване.

Новата постановка на чл.62 от ЗМДТ, която съгласно последното изменение влиза в сила от 1 януари на втората година, следваща публикуването на резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 г., с изключение на § 5 относно чл. 66, ал. 3, т. 1, § 15, 16, 17 и 20, които влизат в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник".

Съгласно изменението на чл.62, след влизането му в сила, таксата за битови отпадъци ще се заплаща за извършваните от общината услуги по:

- събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхно то третиране;
- третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации;
- поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината.

Видът на предлаганите услуги по чл. 62 на територията на общината, както и честотата на събиране и транспортиране на битовите отпадъци се определят със заповед на кмета на общината и се обявяват публично до 31 октомври на предходната година.

Съгласно действащото и приложимо към момента законодателство, таксата се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка за всяка дейност, включваща необходимите разходи за:

- осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци- контейнери, кофи и други;
- събиране, включително разделно, на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за третирането им;
- проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по чл.60 и 64 от Закона за управление на отпадъците;
- почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковите и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване.

Новата формулировка на ЗМДТ прецизира и конкретизира видовете разходи по дейности, но не ги променя фундаментално, а именно:

- събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до инсталации и съоръжения за третирането им, както и осигуряване на съдове за събиране на битовите отпадъци, с изключе ние на разделното събиране, предварителното съхраняване и транспортирането на битовите отпадъци, попадащи в управлението на масово разпространени отпадъци по ЗОУ – за услугата по чл. 62, т. 1;
- третиране на битови отпадъци, необхванати в управлението на масово разпространените отпадъци, както и проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закрива

не и мониторинг на депата за битови отпадъци и/или други инсталации или съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на битови отпадъци – за услугата по чл. 62, т. 2;
- поддържане на чистотата на уличните платна, площадите, алеите, парковите и другите територии от населените места и селищните образувания в общината, предназначени за обществено ползване – за услугата по чл. 62, т. 3.

Подзаконови нормативни актове

Действащите подзаконови нормативни актове, които детайлизират изискванията на ЗУО, могат да се обособят в четири групи:

•1. Подзаконови нормативни актове, с изисквания към съоръженията и инсталациите:

− Наредба № 7 от 24 август 2007г. за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци (обн., ДВ, бр.81 от 17.09.2004г.).

− Наредба № 6 / 27 август 2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (в сила от 13.09.2013г.).

•2. Подзаконови нормативни актове с хоризонтални разпоредби спрямо всички видове отпадъци, инсталации и съоръжения за отпадъци в обхвата на ЗУО:

− Наредба № 2 / 23.07.2014г. за класификацията на отпадъците (обн., ДВ, бр. 66 от 8.08. 2014г., последно изм. и доп. бр. 53 от 8.07.2022 г., в сила от 8.07.2022 г.).

− Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (обн., ДВ, бр. 80 от 13.09.2013 г., в сила от 13.09.2013 г., изм. и доп., бр. 13 от 7.02.2017 г., бр. 36 от 1.05.2021 г., в сила от 1.05.2021 г.)

•3. Подзаконови нормативни актове, съдържащи регулации по управлението на отпадъци чрез икономически инструменти:

− Наредба №7/19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпе ченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци (Обн. ДВ. бр.111 от 27 Декември 2013г., последно изм. и доп. ДВ. бр.77 от 16 Септември 2021г.).

− Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса (Приета с ПМС № 76 от 12.04.2016 г., обн., ДВ, бр. 30 от 15.04.2016 г., в сила от 16.06.2016 г., изм. и доп., бр. 60 от 20.07.2018 г., доп., бр. 2 от 8.01.2021 г., изм., бр. 91 от 2.11.2021 г., в сила от 1.01.2022 г)

− Наредба за реда и начина за изчисляване на размера на финансовата гаранция или еквивалентна застраховка и за предоставяне на годишни справки-декларации при трансгра ничен превоз на отпадъци (Приета с ПМС №195 / 10.07.2014 г.,обн., ДВ, бр.59 / 18.07.2014 г.).

•4. Подзаконови нормативни актове, регулиращи управлението на специфични отпадъч ни потоци:

− Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци (Приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г. Обн. ДВ. бр.11 от 31 януари 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.47 от 5 юни 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.2 от 8 януари 2021г.).

− Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали (Приета с ПМС 267 от 05.12.2017г, обн., ДВ, бр. 98 от 08.12.2017г.).

− Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието (Приета с ПМС № 201 от 4.08.2016 г., Обн. ДВ. бр.63 от 12 Август 2016 г., изм. ДВ. бр.55 от 7 Юли 2017 г.)

− Наредба №3 от 05.08.2014г. за изискванията за реда и начина за инвентаризация на оборудване, съдържащо полихлорирани бифенили, маркирането и почистването му, както и за третирането и транспортирането на отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили (обн., ДВ, бр.70 от 22.08.2014 г.)

− Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори (Приета с ПМС №351 от 27.12.2012г., обн., ДВ, бр.2 от 8.01.2013г., в сила от 08.01.2013г., посл. изм. и доп., бр. 60 от 20.07.2018 г., доп., бр. 2 от 8.01.2021 г.).
− Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти (Приета с ПМС № 352 от 27.12.2012 г., обн., ДВ, бр. 2 от 8.01.2013 г., в сила от 8.01.2013 г., изм. и доп., бр. 60 от 20.07.2018 г., бр. 2 от 8.01.2021 г.)
− Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (Приета с ПМС №256 от 13.11.2013г., обн. ДВ, бр.100 от 19.11.2013г., в сила от 01.01.2014г., посл изм. и доп., бр. 2 от 8.01.2021 г.).
− Наредба за излезли от употреба моторни превозни средства (Приета с ПМС №11 от 15.01.2013г., обн., ДВ, бр.7 от 25.01.2013г., в сила от 25.01.2013г., посл. бр. 37 от 21.04.2020 г., бр. 2 от 8.01.2021 г.).
− Наредба за опаковки и отпадъци от опаковки (в сила от 06.11.2012 г., Приета с ПМС № 271 от 30.10.2012 г., обн., ДВ, бр.85 от 06.11.2012г.. посл. изм. и доп., бр. 60 от 20.07.2018 г., бр. 2 от 8.01.2021 г).
− Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми (Приета с ПМС № 221 от 14.09.2012 г., обн. ДВ. бр.73 от 25.09.2012 г., изм. и доп., бр. 60 от 20.07.2018 г., бр. 2 от 8.01.2021 г.)
- НАРЕДБА за намаляване на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда (Приета с ПМС № 354 от 26.10.2021 г., обн., ДВ, бр. 91 от 2.11.2021 г.)

Основните подзаконови нормативни актове, с отношение към дейността на общините по отношение на отпадъците са:

Наредба №7 от 24 август 2004 г. за изискванията на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци.

При избор на площадка за разполагане на депа и други съоръжения за отпадъци трябва да се съобразяват с техническите изисквания за площадките, посочени в Наредбата. Съгласно наредбата площадките за депа за битови отпадъци се определят така, че да обслужват населението на повече от една община, в съответствие с регионалния принцип по управление на отпадъците

Наредба №1 / 4 юни 2014г. за реда и образците, по който се предоставя информация за дейности с отпадъци, както и за реда на водене на публични регистри

С тази наредба се определят: редът и образците за водене на отчетност за дейностите по отпадъците; редът и образците за предоставяне на информация за дейностите по отпадъците; редът за предоставяне на информация от лицата, които пускат на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци; редът за водене на публичните регистри по чл.45,ал.1 от ЗУО; изграждането и поддържането на информационна система за отпадъци.

Изменението на наредбата от 2020 г. въвежда образци и създаване на ред за ежегодно доклад ване на количествата и видовете отпадъци, които са престанали да бъдат отпадъци през предходната година, както и на количествата и видовете странични продукти, образувани през предходната година, и дейностите, за които са реализирани, в съответствие с изисква нията на чл. 44, ал. 9 и 10 от Закона за управление на отпадъците

Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградими отпадъци

Наредбата, регламентира изисквания към дейностите по разделно събиране на биоотпадъци;
- Подходящи за оползотворяване биоотпадъци и други биоразградими отпадъци;
- Условията при които компоста и ферментационния продукт, получени от дейностите по оползотворяване на биоотпадъци, престават да бъдат отпадък по смисъла на ЗУО.
- Изискванията за качество на продукта, получен от дейности по оползотворяване;

- Изискванията за употреба на получения компост, ферментационен продукт, органи чен почвен подобрител, стабилизирана органична фракция от процеса на механично-биоло гично третиране (МБТ);

Наредба № 7 от 19 декември 2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци

С наредбата се урежда реда и начина за:

- определяне размера на обезпечението по чл. 60, ал. 1 от ЗУО и за предоставянето му при извършване на дейност по обезвреждане на отпадъци чрез депониране;
- разходване на натрупаните през експлоатационния период средства по чл.60, ал.1, от ЗУО за извършване на дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадки те на депата за отпадъци;
- определяне на размера и начина на усвояване на банковата гаранция по чл.60, ал.2, т.3 ЗУО при извършване на дейност по обезвреждане на отпадъци чрез депониране;
- определяне размера на отчисленията по чл. 64 ЗУО и реда за предоставянето им при извършване на дейност по обезвреждане на отпадъци чрез депониране на регионално или общинско депо за неопасни отпадъци и на депо за неопасни отпадъци с друг произход (кога то отпадъците са от строителство и разрушаване).

С последните изменения на Наредбата от 2020 г., размерът на отчисления по чл.64 от ЗУО за регионални депа за неопасни отпадъци за всеки тон депониран е:

- (изм. - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2020 г. - 69 лв./т;
- (нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2021 г. - 82 лв./т;
- (нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2022 г. и всяка следваща година - 95 лв./т;

За депа за неопасни и/или инертни отпадъци (когато отпадъците са от строителство и разрушаване), размерът на отчисленията по чл. 64 от ЗУО за тон депониран отпадък са:

- (изм. - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2020 г. - 69 лв./т;
- (нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2021 г. - 82 лв./т;
- (нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2022 г. и всяка следваща година - 95 лв.

Промените в Наредба от 2020 г. имат за цел да се намали финансовата тежест върху общини те, които следва да ги заплащат и нямат налична към момента изградена инфраструктура за третиране на отпадъците.

Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки

Наредбата определя изискванията за пусканите на пазара опаковки и опаковъчниматериали, както и за разделното събиране, многократна употреба, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане на отпадъци от опаковки, включително постигането на цели за рециклиране и/или оползотворяване.

Последните изменения на наредбата (ДВ, бр.2 от 8.01.2021 г.), определят изискванията за пусканите на пазара на опаковки и опаковъчни материали, както и изисквания за разделното събиране, многократна употреба, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане на отпа дъци от опаковки, включително постигането на цели за рециклиране и/или оползотворяване.

Измененията, които пряко касаят общините са от 2019 г., (чл. 24, ал. 1), относно осигуряване то на минимален общ обем съдове за събиране на отпадъци от опаковки:

Системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки, организирани от организациите по оползотворяване, съответно от кметовете на общини, включват най-малко следните елементи:

1. зелени, жълти (и сини) съдове за събиране на отпадъци от опаковки от домакинствата, различни от тези за битови отпадъци, като се осигурява минимален общ обем на съдовете, както следва:

а) (изм. - ДВ, бр. 60 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) за населени места с под 50 000 жители, за всеки 350 жители - съдове с минимален общ обем 3300 л;

б) (изм. - ДВ, бр. 60 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) за населени места от 50 000 до 100 000 жители, за всеки 550 жители - съдове с минимален общ обем 3300 л;

в) (изм. - ДВ, бр. 60 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) за населени места над 100 000 жители, за всеки 750 жители - съдове с минимален общ обем 3300 л.

С измененията от 2019 г., кметът на общината може да подписва договор само с една организация по оползотворяване.

Наредба №6 от 27 август 2013 г. за условията и изискванията и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.

С наредба се определят:

- Условията и изискванията за проектиране, изграждане, експлоатация и закриване на депа, на които се депонират битови, строителни, производствени и/или опасни отпадъци,
- Условията и изискванията за изграждане и експлоатация на други съоръжения и инстала ции за оползотворяване и обезвреждането отпадъци;
- Процедурата и критериите за приемане на отпадъци на депа и извършването на оценка на безопасността на подземното съхраняване на отпадъци
- Изискванията към проектните решения на тялото на депото
- Общи правила при третиране на отпадъците за всяка от дейностите по чл.35, ал.2, т.3-5 от ЗУО, освободени от изискването за получаване на разрешение.

Изменението на Наредбата от 2021 г изисква депонирането на отпадъците да се прилага при спазване на йерархията при управление на отпадъците и при изпълнение на целите за подготовката за повторна употреба и на рециклирането съгласно чл. 31, ал. 1, т. 3 ЗУО

Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори

С наредбата се определят изискванията за пускането на пазара на батерии и акумулатори и за разделното събиране, транспортирането, съхраняването, предварителното третиране, рецик лирането, оползотворяването, и/или обезвреждането на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА).

Изменението на Наредбата за батерии и акумулатори и за негодните за употреба батерии и акумулатори (НУБА) произтича изцяло от изискването за въвеждане в българското законодателство на:

- Директива 2018/849/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на директиви 2000/53/ЕО относно излезлите от употреба превозни средства,
- Директива 2006/66/ЕО относно батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулато ри и Директива 2012/19/ЕС относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ОВ, L 150 от 14 юни 2018 г.).
- Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците (ОВ, L 150 от14 юни 2018 г.).

Изменението и допълнението на Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори цели отстраняването на непълнота в съответствие на Директива 2006/66/ЕО за батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори, и за отмяна на Директива 91/157/ЕО и по-конкретно изискването крайните потребители да не се обвързват със задължение да закупуват нови батерии и акумулатори, предназначени за автомобили при връщането на негодни такива на територията на търговски обект.

Наредба за излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС)

С наредбата се определят изискванията за събирането, транспортирането и третирането на излезлите от употреба моторни превозни средства (ИУМПС) и изискванията към пусканите на пазара моторни превозни средства (МПС), материали и компоненти за тях.

С Постановление № 420 на Министерски съвет от 31.12.2020 г. бяха приети изменения на Наредбата за излезлите от употреба моторни превозни средства (“НИУМПС”), първоначално приета с ПМС № 11 от 15.01.2013 г., обнародвани в Държавен вестник, бр. 2 от 08.01.2021 г. С направените изменения в § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби към НИУМПС е въведена нова дефиниция на понятието “излязло от употреба моторно превозно средство”.

В хипотезата на § 1, т. 1, буква “б” от наредбата, срокът се намалява от 2 години на 3 месеца от изтичането на определената дата за следващ преглед за проверка на техническата изправност на съответното МПС. И двете хипотези се отнасят само до моторни превозни средства, които се намират върху имоти държавна или общинска собственост.
С направените изменения към § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби към НИУМПС е въведена значителна оптимизация на дефинициите, която позволява сериозно опростяване на процедурите и намаляване на административната тежест върху общинските органи в процеса по установяване и премахване на ИУМПС от имоти общинска собственост.

IV.2.3. Основни ангажименти на общините произтичащи от ЗУО и подзаконови те нормативни актове

ЗУО и наредбите към него регламентират детайлно редица ангажименти на общините, свързани с управлението на отпадъците.

Съгласно нормативната уредба, кметът на общината отговаря за:

А. Кметът на общината организира управлението на битовите и строителните отпадъци, образувани на територията на общината, съобразно изискванията на ЗУО (чл.19; чл.20; чл.21) и наредбата по чл.22

1. Осигуряването на съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи, др.;

2. Събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им. Следва да се подчертае, че кметът на общината е длъжен да осигури условия, при които всеки притежател на битови отпадъци да се обслужва от лицата/фирмите на които общината е възложила тези дейности, като тези лица трябва да притежават съответните разрешителни или регистраци онни документи, изисквани от ЗУО;

3. Почистването на уличните платна, площади, алеи, паркове и другите територии внаселените места, предназначени за обществено ползване;

4. Избора на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци;

5. Организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община. Управлението на строителните отпадъци е регламентирано поподробно в Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, приета с ПМС № 267 от 05.12.2017 г. Кметът на общината отговоря за предаването на отделените строителни отпадъци по време на принудителното премахване на строежи, за оползотворяване на материалите и за влагане на рециклирани строителни материали, включително за покриването на разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране. С ЗУО от 2012г. отпада задължението на общините да осигуряват депа за депони-ране на строителни отпадъци и от разрушаване на сгради, извън отпадъците от ремонтна дейност на жилищата на домакинствата, като се въвеждат цели за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на отпадъци от строителството и от разрушаване на сгради, включително при насипни дейности чрез заместване на други материали с отпадъци (строителни отпадъци, с изключение на почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние), несъдържащи опасни вещества;

6. Разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло. С чл.33 от ЗУО се въвеждат изисквания към търговските обекти, производствени, стопански и администра тивни сгради в населените места над 5000 жители и курортните населени места да събират разделно отпадъците от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло и да ги предават на лица, притежаващи разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ по чл. 35 от ЗУО и/или на организация по оползотворяване;

7. Организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпро странени отпадъци, в т.ч. определяне на местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци (отпадъци от опаковки, излезли от употреба моторни превозни средства, електронно и електрическо оборудване, негодни за употреба батерии и акумулатори, отработени масла и отпадъчни нефтопродукти, излезли от употреба гуми). Кметът организи ра контрола за изпълнението на договори с организации по оползотворяване или с други лица, притежаващи разрешения по ЗУО, свързани със системите за разделно събиране на масово разпространените отпадъци;

8. Изпълнението на решенията на общото събрание на регионалното сдружение, в което участва дадена община, в т.ч. относно инвестиционната програма на сдружението, провеждане на обществените поръчки и др.;

9. Организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци от бита (извън обхвата на наредбите по чл.13, ал.1) и предаването им за оползотворяване и/или обез вреждане, като оказва съдействие за изпълнението на договори с организации по оползотво ряване или с други лица, притежаващи разрешения по ЗУО за дейности с опасни отпадъци;

10. Разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане;

11. Осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места. С това се цели подобряване на услугите за разделно събиране на отпадъците за потребителите и подпомагане на общините за постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците. Следва да се подчертае, че нормата на ЗУО е достатъчно гъвкава и предоставя на общините възможност както да осигурят площадки общинска собственост за някои или за всички видове отпадъци, които домакинствата и фирмите могат да оставят безвъзмездно, така и да сключат договори с лица, които разполагат с площадки за един или няколко вида отпадъци;

12. Почистването от отпадъци на общинските пътища в съответствие с чл. 12 от ЗУО.

13. Осигуряването на информация на обществеността по всички ангажименти на общините, чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин и провеждане на информационни кампании за населението и бизнеса, свързани с разделното събиране на отпадъците;

14. Поддържането на регистър на пунктовете за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответната община и на площадките, осигурени от общините за безвъзмездно предаване на битови отпадъци;

15. Предотвратяване изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища, и организиране на почистването им;

16. Поддържането на регистър на пунктовете за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответната община и на площадките, осигурени от общините за безвъзмездно предаване на битови отпадъци;

17. Съдействие за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба;

В допълнение, кмета на общината организира събирането на данни и предоставя информация към НСИ, ИАОС, съгласно изискванията на Наредбата за реда и образците по които се предоставя информация за дейности с отпадъци; разработва общинска наредба за управление на отпадъците и общинска програма за управление на отпадъците; организира внасянето на отчисления за след експлоатационни грижи на депа за битови отпадъци и за депониране на битови отпадъци в необходимия размер и срок; контролира изпълнението на общинската

наредба за управление на отпадъците; предлага за одобрение от общинския съвет на такса за заплащане на услугите, предоставяни от общината, свързани с отпадъците.

Общините, включени във всеки от регионите по чл. 49, ал. 9 от ЗУО, създават регионална система за управление на отпадъците, състояща се от регионално депо и/или други съоръ жения за третиране на отпадъци. Регионалната система за управление на отпадъците има за цел да постигне тяхното ефективно събиране, транспортиране и третиране и изпълнение на задълженията по чл. 19 от ЗУО чрез участие на общините. Общините, включени във всеки от регионите по чл. 49, ал. 9 от ЗУО, създават по реда на този закон регионално сдружение. Общото събрание на регионалното сдружение се състои от кметовете на участващите в него общини. Регионалното сдружение възниква от датата на неговото първо общо събрание, протоколът от което се изпраща на министъра на околната среда и водите и на съответния областен управител. Органи на управление на регионалното сдружение са общото събрание и председателят на сдружението.

Общото събрание взема решения за:

1. избор на председател;
2. приемане на нови членове в регионалното сдружение;
3. даване становище за присъединяване на община към сдружение на общини;
4. определяне на отделните съоръжения за третиране на отпадъци, структурата и развитието на регионалната система за управление на отпадъци;
5. определяне на общините, които възлагат обществени поръчки за избор на доставчици и изпълнители по изграждането на елементите на регионалната система за управление на отпадъци, както и за представителността на общините в комисиите за провеждане на общест вените поръчки;
6. разпределението на задълженията между общините за изпълнение на целите по чл.31, ал. 1;
7. приемане на инвестиционна програма за развитието на регионалната система за управле ние на отпадъците;
8. определяне на реда и начините за събиране и разпределение на дължимата цена от потребителите на системата (общините - членове на регионалното сдружение);
9. даване на съгласие и определяне на цените в случаите, когато регионалната система за управление на отпадъците се ползва от общини извън регионалното сдружение или от други притежатели на отпадъци;
10. осъществяване на контрола на експлоатацията на регионалната система за управление на отпадъците и дейността на избрания оператор/и;
11. собствеността на регионалното депо и/или на съоръженията за третиране на отпадъци;
12. вътрешни правила за работа на сдружението;
13. други въпроси, свързани с дейността на регионалното сдружение.

Кметовете на две или повече общини, включени в регион по чл. 49, ал. 9, разрабват обща програма за управление на отпадъците, в случай че задълженията, отговорностите и мерките, засягащи отделните общини, са ясно разграничени в програмата.

Изводи и препоръки:

Въз основа на направените анализи на нормативната уредба и програмни документи в областта на управлението на отпадъците, могат да бъдат направени следните изводи и препоръки:

- С настъпилите изменения и допълнения в европейските стратегически документи се предлага преход от екологосъобразно управление на отпадъците, като ключов фактор за опазване на околната среда и човешкото здраве, към политика на предотвратяване на тяхното образуване и включването им в икономическия цикъл, основан на „кръгова икономика“. Този подход цели прекъсване на връзката между икономическия растеж и генерирането на отпадъци, вредящи на околната среда и създаващи риск за човешкото здраве;

- Националната правна рамка е цялостно съобразена с европейското законодателство по управление на отпадъците и включва конкретни разпоредби определящи обхвата, правата и задълженията на местните власти по отношение на управление на отпадъците в т.ч. ангажименти за поетапно увеличаване на количествата отпадъци, които се рециклират и оползотворяват, и намаляване на депонираните отпадъци;
- Действащата нормативна база относно отпадъците, съдържа дългосрочни цели за устойчиво намаляване на депонирането и за повишаване на подготвеността за повторно използване и рециклиране на основни потоци от отпадъци. Целите следва да помогнат за постепенно преминаване към най-добри практики по предотвратяване образуването на отпадъците и да насърчат регионалните звена към предприемане на действия за набавяне на необходимите инвестиции в управлението на отпадъците, с цел усъвършенстване и надграждане на съществуващата инфраструктура;
- Въведените промени насърчават възможностите за поправка, осъвременяване, подълготрайно използване и рециклиране на продуктите, когато това е целесъобразно и като вземат предвид особеностите на различните продуктови групи. Държавата и органите на регионално и местно ниво играят важна роля за насърчаването на повторното използване и поправката.
- Националното законодателство ясно разграничава и регламентира отговорностите на институциите на централно и местно ниво по отношение извършването на инспекции и контрол на дейностите с отпадъци.
;

IV.3. Анализ и оценка на прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво

Анализът има за цел да отговори на следните въпроси:
- Приета ли е нормативна уредба на местно ниво в съответствие с чл.22 от ЗУО, която да детайлизира правата и задълженията на общините част от РСУО, на гражданите и юридическите лица по отношение на управление на отпадъците и съдържа ли тя минимални те изисквания на ЗУО;
- Има ли планирани/извършени промени в Наредбата по чл. 9 от Закона за местните данъци и такси, отразяващи изискванията за използването на основите за всяка от услугите по чл.62 от Закона за местните данъци и такси и отчитайки разпоредбата, че количеството битови отпадъци е водеща основа за определяне на размера на таксата за битови отпадъци (чл.67, ал.4, ЗМДТ);
- Кои други местни наредби имат отношение към управление на отпадъците.

За осигуряване на необходимата информация са ползвани и проучени местните нормативни документи за общините част от РСУО Севлиево, регламентиращи отговор ностите на общините, свързани с управлението на отпадъците (самостоятелно и като част от РСУО)

IV.3.1. Общински наредби за управление на отпадъците по чл.22 от ЗУО

Основен предмет на този анализ е общинската наредба за управление на отпадъците и съответствието ѝ с изискванията на националната нормативна уредба. ЗУО определя мини малните изисквания за съдържание на общинските наредби за управление на отпадъците, които е необходимо като минимум да уреждат: условията и реда за изхвърлянето, съби рането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, на територията на общината, както и запла щането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси.

Освен посочените по-горе минимални изисквания за съдържание на общинските наредби по чл. 22 от ЗУО, общините включват широк кръг въпроси, свързани с отпадъците и чистотата на обществените места, произтичащи от ЗУО и други нормативни актове

Община Севлиево

Община Севлиево е приела Наредба за дейностите по управление на отпадъците на територи ята на Община Севлиево /Приета с решение № 102 от 27 май 2014 г. на Общински съвет – Севлиево, изм.и допълнена с решение № 133 от 11.09.2018 г., изм.и допълнена с решение № 177 от 19.10.2021 г. /. Наредба урежда:

- условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на различните видиве отпадъци;
- правата и задълженията на общинската администрация и на лицата, при чиято дейност се образуват и/или третират отпадъци, във връзка с ежедневното поддържане и опазване на чистотата на местата за обществено ползване, сградите, дворовете и прилежащите територии.

Наредбата определя вида на административните нарушения, които могат да бъдат извършени и размера на глобите/ санкциите, на които подлежат в тази връзка физическите и юридичес ките лица. Тя е задължителна за всички лица, които живеят или временно пребивават на терито ията на Община Севлиево, както и за юридическите лица, организациите и учрежденията, осъществяващи дейност на нейна територия.

Смущаващ е Чл.46. "*Гражданите предават опасните си отпадъци от първа група - живак и живакосъдържащи уреди в Районна служба "Пожарна безопасност и защита на населението" – Севлиево.",* поради факта, че РСПБНЗ - Севлиево не присъства между лицата от публичните регистри, които имат разрешителни за работа с опасни отпадъци.

Община Дряново

Община Дряново е приела Наредба за дейностите по управление на отпадъците на територи ята на Община Дряново /Приета с Решение №589/23.09.2015г. на Общински съвет – Дряново (Протокол №58); Отмяна на чл.14 с Решение №72/06.06.2019г постановено от АС –Габрово по адм. дело №78/2019г. Влязло в сила на 26.06.2019г; Промяна с Решение №174/12.12.2019г постановено от АС–Габрово по адм.дело №202/2019г. публ. на 10.02.2020г.; Промяна с Реше ние №10/11.02.2020г пост. от АС–Габрово по адм.дело №273/2019г. публ. на 13.03.2020г/.

Наредбата регламентира екологосъобразното управление на отпадъците на територията на Община Дряново като съвкупност от права и задължения, решения, действия и дейности на физическите и юридическите лица и едноличните търговци, свързани с образуването и третирането на отпадъците, както и контрола върху тези дейности. Тя има за цел да се предотврати или намали вредното им въздействие върху човешкото здраве и околната среда, което се осъществява в съответствие с изискванията на действащите нормативни актове.

Наредбата определя задълженията, отговорностите и взаимоотношенията между Общината от една страна и от друга на специализираните фирми и дружества, които по договорни отношения извършват дейности с посочените в чл. 2 видове отпадъци. Действа на територията на Община Дряново, съгласно чл.22 от Закона за управление на отпадъците и чл.20, ал.1 от Закона за местното самоуправление и местната администрация и регламентира условията, реда, задълженията и отговорностите за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, оползотворяването и обезвреждането на различните видове отпадъци на територията на Община Дряново:

Община Сухиндол

Община Сухиндол има Наредба за управление на отпадъците на територията на община Сухиндол, приета с Решение № 106/20.10.2016 г. на Общински съвет - Сухиндол, която. действа на територията на Община Сухиндол, съгласно чл. 22 от Закона за управление на отпадъците и чл.20, ал.1 от Закона за местното самоуправление и местната администрация и регламентира условията, реда, задълженията и отговорностите за изхвърлянето, събирането,

включително разделното, транспортирането, оползотворяването и обезвреждането на различните видове отпадъци на територията на Община Сухиндол. Наредба регламентира екологосъобразното управление на отпадъците на територията на Община Сухиндол като съвкупност от права и задължения, решения, действия и дейности на физическите и юридическите лица и едноличните търговци, свързани с образуването и третирането на отпадъците, както и контрола върху тези дейности. Наредбата определя глобите и санкциите за нарушаване на фиксираните в нея норми.

IV.3.2. Общински наредби за определяне на размера на местните такси и услуги в т.ч. по управление на отпадъците

Други местни нормативни документи, които имат отношение към управление на отпадъците са наредбите за определяне на цените и услугите за извозване и третиране на отпадъци, конкретно регламентирани в наредбите за администрирането на местните цени и услуги.

Община Севлиево

В община Севлиево има приета и влязла в сила Наредба за определянето и администриране то на местните такси и цени на услуги на територията на община Севлиево /приета с решение №132/11.09.2018 г. на ОС–Севлиево; с изм. и доп.; последни: изм.и доп. с решение № 038/31.03.2022 г. на ОС–Севлиево; изм. с решение №104/30.06.2022 г. на ОС–Севлиево/

Таксата за битови отпадъци се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на Общински съвет Севлиево ежегодно въз основа на одобрена план-сметка. Заплаща се в български лева за услуги по събиране и извозване, обезвреждане в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържане чистотата на териториите за обществено ползване.

Размерът на такса битови отпадъци за жилищните и нежилищните имоти се определя съобразно вида и броя на съдовете за събиране и съхранение на отпадъците на база разходите по чл.14, ал.2, т.1, 2 и 3 от наредбата. В този случай се заплаща и такса за поддър жане на чистота на териториите за обществено ползване в населените места пропорционално върху данъчната оценка на имота. Лицата, които заплащат таксата на база съдове, подават за целта декларация по утвърден образец и в срок, определен в тази наредба. Имотите, за които не е подадена декларация по образец в предвидените срокове, се облагат пропорционално в промил на данъчната оценка на имота, определена съгласно чл.20 и чл.21 от Закона за местните данъци и такси.

За имоти на физически и юридически лица, попадащи извън границите на организира ното сметосъбиране и сметоизвозване по чл. 14, ал. 6, се събира такса за обезвреждане на битови отпадъци в депа или други съоръжения и за поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в размер, пропорционален в промил на данъчната оценка, определена съгласно чл.20 и чл.21 от Закона за местните данъци и такси. За горното обстоятелство се подават декларации по утвърден образец.

Община Дряново

В община Дряново има приета и влязла в сила Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Дряново (Приета с Решение №42/28.01.2008г на ОС–Дряново (Протокол №4), в сила от 01.02.2008г с изм. и доп.; последно: Изменение и допълнение на чл.19а с Решение №578 от Протокол №58/30.05.2022г. В сила от 06.06.2022г - датата на публикуване в интернет страницата на Община Дряново.

Таксата за битови отпадъци се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка, включваща разходите за:

1. осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;
2. събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им;

3. проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по чл. 60 и 64 от Закона за управление на отпадъците;
4. почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковите и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване

В план сметката задължително се определят: а/ промила за жилищни и нежилищни имоти за сметосъбиране и сметоизвозване (съобразно разходите по т.1 и 2 горе); б/ промила за жилищни и нежилищни имоти за поддържане на депа (съобразно разходите по т.3); в/ промила за жилищни и нежилищни имоти за поддържане на територии за обществено ползване (съобразно разходите по т.4); г/ таксата на един контейнер за лица с над 100 работника или над 500 000 лв. отчетна стойност (или данъчна оценка в случаите, когато тя е по висока) на база разходите по т.1-3 - независимо от честотата на изхвърляне; д/ таксата на един контейнер за лица с до 100 работника или до 500 000 лв. отчетна стойност (или данъчна оценка в случаите, когато тя е по висока) на база разходите по т.1-3 според честотата на изхвърляне (веднъж или два пъти месечно или веднъж два или три пъти седмично), както и такса за едно събиране на съд по заявка.

Община Сухиндол

В община Сухиндол има приета и влязла в сила Наредба за определянето и администриране то на местните такси и цени на услугите, предоставяни от Община Сухиндол (приета с Решение № 104/21.10.2020 г. на ОС - Сухиндол.Изм. и доп. с Решение №170 от 29.04.2021 г)
Таксата за битови отпадъци се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на Общински съвет Сухиндол въз основа на одобрена план-сметка.
Размерът на таксата се определя в левове, пропорционално върху следната основа:
1. за жилищни недвижими имоти, собственост на граждани и предприятия - пропорционално върху данъчната оценка, определена по норми, съгласно Приложение № 2 от ЗМДТ за всяка услуга поотделно
2. за нежилищни имоти – за услугите по събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места – съгласно определената основа в чл. 20 и чл. 21 от ЗМДТ или количество на битовите отпадъци.
3. За определяне на таксата по сметосъбиране и сметоизвозване според количеството на битовите отпадъци, в зависимост от броя и вида на съдовете за събиране на отпадъците, на база разходите по чл.14, ал.1, т.1, 2 и 3 от наредбата. Лицата, които заплащат таксата на база съдове, подават декларация по образец, съгласно Образец № 2 до 31октомври на предходната година. За придобитите през годината имоти, декларацията се подава в двумесечен срок от датата на придобиването им.
Когато не може да се установи количеството на битовите отпадъци по т.2 за всеки отделен имот, размерът на таксата се определя по по-високата между данъчната оценка и отчетната стойност на нежилищните имоти на предприятията, фирми и учреждения.
В случаите по т. 2 се заплаща и такса за поддържане чистотата на територите за обществено ползване в населените места по по-високата между данъчната оценка и отчетната стойност на нежилищните имоти на предприятията, фирми и учреждения.
Не се събира такса за сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъци,които не се обслужват, намиращи се в границите, определени със заповедта на кмета на общината
Не се събира такса за сметосъбиране и сметоизвозване за имотите, които няма да се ползват през цялата година и е подадена декларация по образец.

Изводи и препоръки:

1. Властите на местно, регионално и национално равнище са тези, които спомагат за осъществяването на прехода към кръгова икономика. Целта е да се осигури най-подходящата

нормативна уредба за изграждането на кръгова икономика на единния пазар, да се дадат ясни сигнали на икономическите оператори и обществото като цяло за начина, като се определят дългосрочни цели относно отпадъците и се предприемат конкретни, широкообхватни и амбициозни действия;

2. Общините - Севлиево, Дряново и Сухиндол, членове на Регионалното сдружение за управление на отпадъците регион Севлиево, провеждат политики и мерки в областта на управлението на отпадъците на основата на добре разработени, ясни и детайлни стратегичес ки и програмни документи, одобрени от общинските съвети;

3. Действащите наредби по чл.22 от ЗУО на общините Севлиево, Дряново и Сухиндол, включват основните изисквания за управление на отпадъците на територията на общините, съгласно ЗУО и подзаконовите нормативни актове. Наред с нормативните промени в законодателството по отношение на сектор управление на отпадъците общините трябва навременно да отразяват нормативните промени в местната нормативна уредба и в норматив ните си документи, съобразно местните условия и възникващи потребности в общината.

4. Приетите наредби по чл. 9 от Закона за местните данъци и такси, отразяват изисква нията за използването на всяка от услугите по чл.62 от ЗМДТ, отчитайки разпоредбата, че количеството битов отпадък е водеща основа за определянето на размера на такса битови отпадъци (чл.67, ал.4 от ЗМДТ).

5. Препоръчително е местните нормативни уредби имащи отношение към управление то на отпадъците периодично да бъдат навременно актуализирани, съобразно настъпващите промени в ЗУО и ЗМДТ;

6. Общините изпълняват контрол, мониторинг на напредъка и периодичен отчет за изпълнение на програмните документи, които е препоръчително да се публикуват на интернет страницата на всяка от общините;

7. Съгласно направената оценка, основните изводи са, че Община Севлиево, Община Дряново и Община Сухиндол успяват да приложат изискванията на нормативната уредба в своята дейност. За някои от изискванията са необходими време и ресурси за осъществяване то им, като за целта са заложени различни мерки и дейности в настоящата програма.

IV.4. Анализ на дейността на регионалното сдружение за управление на отпадъ ците (РСУО) Регион Севлиево

Предмет на настоящият анализа е участието на общините Севлиево, Дряново и Сухиндол в Регионалното сдружение за управление на отпадъците регион Севлиево.
Извършените анализи в текущият раздел имат за цел да се даде отговор на следните въпроси:
- Участват ли активно общините Севлиево, Дряново и Сухиндол в работата на РСУО;
- Взети ли са важни за общините решения за управление на отпадъците от РСУО Севлиево;
- Необходими ли са подобрения в работата и решенията на РСУО в интерес на общините.

За извършване на конкретния анализ са ползвани данните от анализите от НПУО 2021-2028 г.; Решения, одобрени от РСУО, съответно от общински съвет при общините; Отчети на РСУО за дейността му, както и други източници на информация.

IV.4.1. Състав и ръководство на РСУО

Дейността на регионалните сдружения по управление на отпадъците е регламентирана в чл. 24 – чл. 28 от ЗУО, където са включени конкретни изисквания и правила за създаването и функционирането им, за да се подпомогнат общините за общо управление на битовите отпадъци, и особено за изграждането и експлоатацията на съоръжения за битовите отпадъци и подготовка и реализация на проекти с европейско и национално финансиране. Регионалното сдружение е юридическо лице със седалище в общината, която е собственик на терена, върху който е изградено съоръжението за третиране на отпадъци. То възниква от датата на неговото първо общо събрание, протоколът от което

се изпраща на министъра на околната среда и водите и на съответния областен управител. Членове на РСУО могат да бъдат само общини.

Регионално сдружение за управление на отпадъците (РСУО) Регион Севлиево е учредено на учредително събрание, проведено на 29.04.2011 г. и включва общините Севлиево, Дряново и Сухиндол. Сдружението е създадено на основание чл.196, ал1 от ЗУО и е за неопределен срок. За председател на сдружението е определен Йордан Стойков - кмет на Община Севлиево. В съответствие с въведения в управлението на дейностите по отпадъците на национално ниво регионален принцип общините партньори са включени в проектен регион Севлиево. Общата площ на региона е около 1 305.98 кв. км и има население от 48 222 жители (съгласно данни на НСИ от преброяване през 2011г.). Общините Севлиево и Дряново принадлежат към Област Габрово, а община Сухиндол към Област Велико Търново, намиращи се в Северен централен район на България.

Съгласно Вътрешните правила на Сдружение "Регионално сдружение за управление на отпадъци", наименованието на сдружението е Регионално сдружение за управление на отпадъците за регион Севлиево.

Сдружението е със седалище община Севлиево. Адресът на управление на Сдружението е : гр. Севлиево, община Севлиево, пл. "Свобода" №1.

РСУО Регион Севлиево е юридическо лице с нестопанска цел, учредено по реда на ЗУО от общините Севлиево, Дряново и Сухиндол, влючени в общ регион по реда на чл.28,ал.4 от ЗУО. Сдружението е юридическо лице със седалище община Севлиево, поради факта, че същата е собственик на терена върху който е изградено регионалното депо. Съгласно чл.8 от Вътрешните правила на РСУО Регион Севлиево, Регионалното сдружение не формира и не разпределя печалба и не придобива собственост.

Членовете на сдружението запазват оперативната си самостоятелност за решаване управлението на отпадъците на ниво община, без тази собствена политика да нарушава целите на Регионалното сдружение. За изпълнението на изискванията на Закона за управление на отпадъците, поднормативните му актове и националните стратегически документи в настоящата програма са разписани основните цели на Сдружението, както и реализирането на общинските отговорности, на ниво Община.

IV.4.2. Органи на управление на РСУО

Органи на управление на регионалното сдружение са общото събрание и председате лят на сдружението.

Общото събрание на Сдружението се състои от кметовете на общините Севлиево, Дряново и Сухиндол. По изключение, при отсъствие на кмета на общината в общото събрание на сдружението може да присъства и да взема участие заместник кмет или секретар на съответната община, определен да го замества със заповед или пълномощно на основание чл.39.,ал.2 от ЗМСМА. Областните управители на област Габрово и област Велико Търново участват в общото събрание на Сдружението без право на глас.

Общото събрание взема решения за:

1. избор на председател;
2. приемане на нови членове в регионалното сдружение;
3. даване становище за присъединяване на община към сдружение на общини;
4. определяне на отделните съоръжения за третиране на отпадъци, структурата и развитието на регионалната система за управление на отпадъци;
5. определяне на общините, които възлагат обществени поръчки за избор на доставчици и изпълнители по изграждането на елементите на регионалната система за управление на отпадъци, както и за представителността на общините в комисиите за провеждане на общест вените поръчки;
6. разпределението на задълженията между общините за изпълнение на целите по чл.31, ал. 1;

7. приемане на инвестиционна програма за развитието на регионалната система за управле ние на отпадъците;
8. определяне на реда и начините за събиране и разпределение на дължимата цена от потребителите на системата (общините - членове на регионалното сдружение);
9. даване на съгласие и определяне на цените в случаите, когато регионалната система за управление на отпадъците се ползва от общини извън регионалното сдружение или от други притежатели на отпадъци;
10. осъществяване на контрола на експлоатацията на регионалната система за управление на отпадъците и дейността на избрания оператор/и;
11. собствеността на регионалното депо и/или на съоръженията за третиране на отпадъци;
12. вътрешни правила за работа на сдружението;
13. други въпроси, свързани с дейността на регионалното сдружение.

Общото събрание на Сдружението с свиква от неговия председател веднъж на шест месеца или по искане на 1/3 от кметовте на общините, членове на Сдружението, както и по искане на областните управители на областите Габрово и Велико Търново. Свикването става чрез писмени покани с дневен ред до лицата указани в чл 13 ал.1 от Вътрешните правила на Сдружението, копие от която покана се изпраща до Министъра на околната среда и водите. Заседанията са публични, освен ако Общото събрание не реши заседанието да бъде проведено при закрити врати. Общото събрание не може да приема решения засягащи въпроси които не са били публикувани в поканата, освен, когато всички членове присъстват и нукой от тян не възразява повдигнатите въпоси да бъдат обсъждани. За проведените заседания на Общото събрание се съставят протоколи, в които се отразяват станалите разисквания, направените предложения и заявления и взетите решения.

Всеки член има право на един глас. Гласуването е явно като в Протокола се отбелязва как е гласувал всеки един от представителите.

В случаите на чл.12, ал1 от Вътрешните правила, Общото събрание взема решения с мнозинство най-малко две трети от присъстващите кметове, които представляват най-малко две трети от жителите на всички общини, членове на сдружението. В случаите на чл.12, ал1 от Вътрешните правила, Общото събрание взема решения с единодушие.

Всяка от общините членове на Сдружението публикува на интернет страницата си решенията от Общото събрание на Сдружението в три дневен срок от подписване на протокола от заседанието. Решенията се поставят и на информационните табла на всяка от общините. Решенията на Общото събрание се изпращат на до Министъра на околната среда и водите и на областните управители на област Габрово и Велико Търново. Решенията на Общото събрание подлежат на обжалване само от заинтересованите общини, по реда на АПК. Община, която не изпълни решение на Общото събрание в определения й за това срок, отговаря за нанесените вреди и пропуснати ползи на членовете на регионалното сдръжение.

Председателят на Сдружението се избира между членовете на Общото събрание, за срок съвпадащ с мандата му на кмет.

Председателя на Сдружението:

1. Представлява Сдружението;
2. Изготвя дневен ред за заеданията на Общото събрание;
3. Свиква и ръководи заседнията на Общото събрание;
4. Поддържа достоверна информация за броя на жителите на общините - членове на Сдръжението на основата на официални данни от НСИ;
5. Организира и ръководи изпълнението на решения на Общото събрание;
6. Извършва други дейности, възложени му от Общото събрание;

Председателят на Сдружението участва в гласуванията на Общото събрание наравно с останалите кметове на общините.

IV.4.3. Анализ на дейността на РСУО

Съгласно ЗУО, регионалната система за управление на отпадъците има за цел да постигне ефективно събиране, транспортиране и третиране на битови отпадъци съобразно йерархията за третиране на отпадъци и изпълнение на задълженията по чл. 19 от ЗУО чрез участието на общините.

На регионален принцип, на територията на Община Севлиево **е изградена инсталация, за която е издадено комплексно разрешително (КР)**:

Наименованието на инсталацията, за която е издадено комплексно разрешително /КР/

Инсталации, които попадат в обхвата на т.5.4. от Приложение 4 на ЗООС:

1. "**Регионално депо за неопасни и опасни отпадъци за общините Севлиево, Дряново и Сухиндол, гр. Севлиево**", включващо:

- Три броя клетки за неопасни отпадъци – от № 1 до № 3;
- Четиридесет и четири клетки за опасни отпадъци – от № 1 до № 44.

Инсталации, които не попадат в обхвата на Приложение 4 на ЗООС:

1. Механична работилница
2. Рекултивирано депо за неопасни отпадъци

* Адрес по местонахождение на инсталацията: гр. Севлиево, ул. „Ловнидолско шосе" №84
* Регистрационен № на КР: КР №182 – НО/2007
* Дата на подписване на КР: 29.10.2007 год.
* Дата на влизане в сила на КР: 29.11.2007 год.

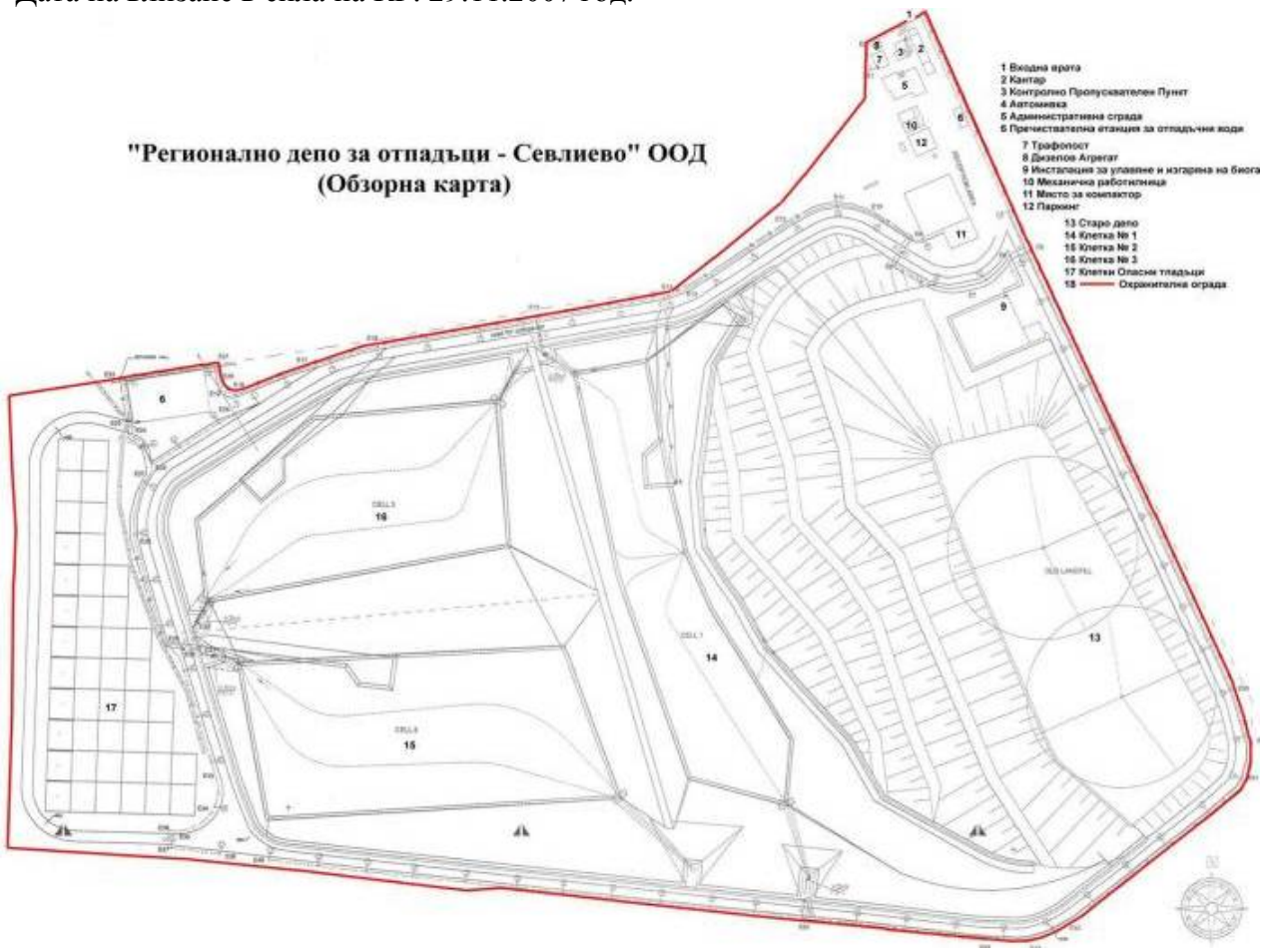

* Собственик / оператор на инсталацията е Община Севлиево с лице за контакти: д-р Иван Иванов – Кмет

Адрес, тел. номер, факс, e-mail на собственика/оператора: Собственик/оператор – община Севлиево, пл. Свобода 1, БУЛСТАТ: 000215889, тел.0675/396116, факс:0675/32773, e-mail: sevlievo@sevlievo.bg.
* Регионалното депо за отпадъци в гр. Севлиево се експлоатира от дружество – **"Регионално депо за отпадъци – Севлиево" ООД**, с лице за контакти: Свилен Радков - Управител
Адрес, тел. номер, факс, e-mail на дружеството: гр. Севлиево, ул. „Ловнидолско шосе" № 84, тел. факс: 0675/32482, e-mail: depo.sevlievo@abv.bg, БУЛСТАТ: 107568635.
„РДО – Севлиево ООД – гр. Севлиево, експлоатира инсталацията, след съдебна регистрация на Дружеството с Решение №384/2005 г. на Габровски Окръжен съд.

Кратко описание на всяка от дейностите/процесите, извършвани в инсталацията:

Регионалното депо за неопасни и опасни отпадъци обслужва общините – Севлиево, Дряново и Сухиндол. Депото разполага с три броя клетки за битови, строителни и производствени отпадъци като две от тях са изградени и в момента се експлоатира само Клетка №1. Третата клетка ще се изгради при нужда, след изчерпване на капацитета на първите две.

За депониране на опасни отпадъци са изградени 44 броя клетки всяка с обем 562 м3. Клетките представляват стоманобетонни съоръжения, всяка с размери 12×9×5 метра, разполо жени в 6 реда стъпалообразно.

В източната част на депото е разположено старо депо, изцяло закрито и рекултивира но. В западната част е изградена ЛПСОВ за третиране на отпадъчните води от инсталацията преди заустването им в градската канализация.

Посредством събирателна тръба биогаза се отвежда към инсталацията за изгаряне на биогаз. Формираните инфилтратни води в съществуващото рекултивирано депо се събират посредством околовръстен събирателен дренаж и се насочват към помпена шахта №1. Същите води съвместно с инфилтратните води от клетка №1 се изпомпват в площадковата канализация за отпадни води, която ги отвежда към локалната пречиствателната станция (ЛПСОВ).

ЛПСОВ се състои от приемна камера (успокоител), пясъкозадържател, задържателни резервоари №1 и №2, стрипинг колона и дозиращи инсталации за железен трихлорид и варно мляко.

РДО Севлиево е изградено в съответствие с изискванията по опазване на околната среда. Структура и отговорности на РДО Севлиево (организационна схема долу в дясно):

Организационна структура на РДО, отнасяща се до управлението на околната среда:
1. Свилен Радков - Управител на „Регионално депо за отпадъци – Севлиево ООД
2. Росица Ганчева – Технолог – химик

С опазването на околната среда е пряко заето цялото ръководство на Дружеството. Изготвени са и утвърдени от Управителя списъци с персонала, който ще извършва конкретни те дейности по изпълнение на условията в КР и отговорните лица за изпълнение (по Условие 5.1.1. и Условие 5.1.1.1.). Същите се актуализират при всяка промяна на персонала/лицата или отговорностите (по Условие 5.1.1.2.). Дейността на Управителя на депото се подпомага от всички служители на Дружеството, които са ангажирани с експлоатацията на депото.

Регионалното депо за отпадъци в община Севлиево е разположено на територията на РИОСВ гр. Велико Търново, която извършва контрол и наблюдение на дейността.

Регионалното депо за отпадъци в община Севлиево е разположено на територията на Басейнова Дирекция Дунавски район с център гр. Плевен.

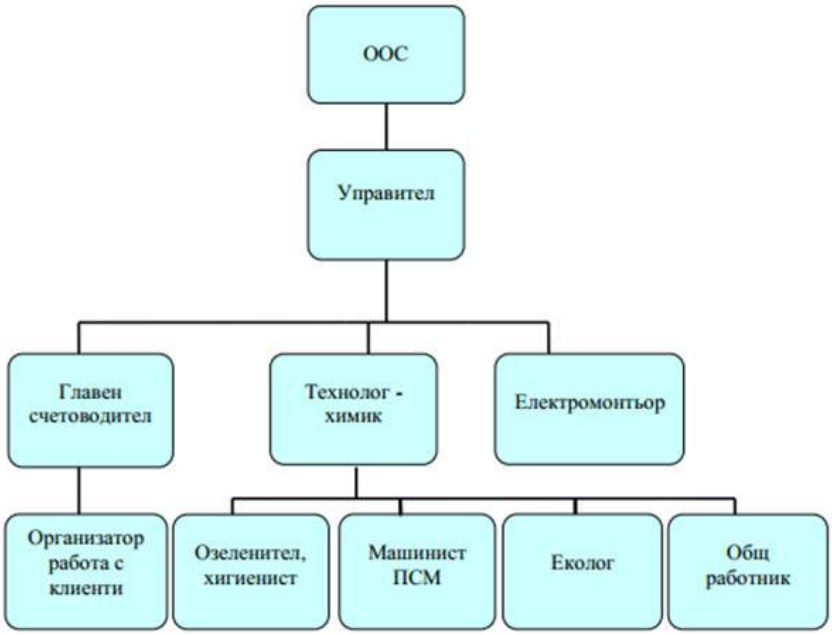

В изпълнение на условията в КР, Регионалното депо за отпадъци – Севлиево от 2007 година до днес осигурява обезвреждането на битовите, производствените и опасните отпадъци на общините Севлиево, Дряново и Сухиндол. Предвиденият по проект период на експлоатация на клетките за битови отпадъци е 25 години, а за опасни отпадъци - 18 години.

На регионален принцип и съгласно изискванията на ЗУО четири години по-късно, през 2011 г. е създадено **Регионално сдружение за управление на отпадъците – регион Севлиево.** Седалището на сдружението е в Община Севлиево; гр. Севлиево ЕКАТТЕ: 65927
Адрес на Сдружението: гр. Севлиево, пл. Свобода № 1
Председател на Сдружението: д-р Иван Иванов
Телефон: 0675 / 3 27 91; e-mail: Ivanov@sevlievo.bg
Лице за контакти: Росен Нанев Телефон за контакти: 0675396218, e-mail: r.nanev@sevlievo.bg

IV.4.4. Участие на общините в РСУО. Основни резултати от взети и/или изпълнени решение на РСУО

Общините Севлиево, Дряново и Сухиндол, съвместно и в изпълнение на чл.52 ал. 6 от ЗУО разработват Регионална програма за управление на отпадъците (РПУО) на регион Севлиево за 2015-2020, актуализирана през 2018 г., в която ясно се разграничават съвместни те им задължения, както и задълженията на всяка от общините по отделно.Разпределението на услугите, които общините Севлиево, Дряново и Сухиндол изпълняват самостоятелно и в РСУО е видно в таблицата долу.

Отговорности на кметовете на общини, съгласно ЗУО	**Начин на изпълнение**	
	Самосто-ятелно	**В обхвата на РУСО**
1. Осигуряването на съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;	X	-
2. Събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждането им;	X	-
3. Почистването на уличните платна, площадите, алеите, паркови те и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;	X	-
4. Избора на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и		

мониторинг на депата за битови отпадъци или на др.инсталации или съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на БО ;	-	X
5. Организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на терит. на съответната община;	X	-
6. Разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло;	X	-
7. Организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на МРО, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на МРО;	X	-
8. Изпълнението на решенията по чл. 26, ал. 1 от ЗУО на общото събрание на регионалните сдружения по чл.24, ал. 1 от ЗУО и съдейства за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба;	-	X
9. Организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци извън обхвата на наредбите по чл. 13, ал. 1 и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане;	X	-
10. Разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане;	-	X
11. Осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места;	само за Община Севлиево	-
12. Почистването от отпадъци на общинските пътища в съответствие с чл. 12;	X	
13. Осигуряването на информация на обществеността по т. 1 - 12, 14 и 15 чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин;	X	X
14. Поддържането на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответната община	X	-
15. Предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им.	X	-
16. Провеждане на обществени поръчки за избор на доставчици и изпълнители по изграждането на елементите на РСУО	-	X
17. Провеждане на процедури по избор на оператор/и на РСУО	-	X
18. Утвърждаване на единна цена за третиране на отпадъка, постъпил в РСУО	-	X
19.Приемане на инвестиционна програма за развитието на РСУО	-	X
20.Определяне на реда и начините за събиране и разпределение на дължимата цена от потребители на РСУО (общините, в РСУО)	-	X
21.Определяне на цените и сключване на договори с външни ползватели на РСУО	-	X
22. Осъществяване на контрола на експлоатацията на РСУО и	-	X

дейността на избрания оператор		
23. Закриване и рекултивация на излезли от експлоатация депа и нерегламентирани сметища	X	-

Трите общини членове на РСУО редовно провеждат Общи събрания и вземат решения за развитието на РСУО, съобразно Вътрешните правила на Сдружението и актуалната нормативна база. Протоколите от заседанията за периода 2016-2021 г. са публикувани на сайта на Община Севлиево, както следва:

През 2021 г:

Протокол от общото събрание на РСУО–Регион Севлиево от 12.10.2021 г.

• Изменение на решение №1 прието на Общото събрание проведено на 17.03.2020 г. касаещо възлагане разработването на Регионална програма за управление на отпадъците - регион Севлиево, като финансирането да бъде осъществено, чрез освобождаване на натрупаните средства по чл.64 от ЗУО.

• Вземане на решение за възлагане на обществена поръчка с предмет на дейност: "Избор на оператор за експлоатация и стопанисване на Сепарираща инсталация за битови отпадъци - гр. Севлиево, обслужваща общините Севлиево, Дряново и Сухиндол."

През 2020 г:

Протокол от Общо събрание на РСУО-Регион Севлиево от 09.11.2020 г.

• Приемане на решение за освобождаване на част от натрупаните средства по чл.64 от ЗУО, за възстановяване на разходите за предварително третиране на смесените битови отпадъци на общините Севлиево, Дряново и Сухиндол.

• Приемане на решение за освобождаване на част от натрупаните средства по чл.64 от ЗУО, за възстановяване на разходите за компостиране на разделно събрани биоотпадъци на територията на обшина Севлиево.

Протокол от Общо събрание на РСУО-Регион Севлиево-23.10.2020 г.

• Определяне на нова цена за депониране на тон производствени неопасни отпадъци, постъ пили на Регионално депо за неопасни и опасни отпадъци за общините Севлиево, Дряново и Сухиндол.

• Определяне на нова цена за депониране на тон некомпостируеми отпадъци, генерирани след компостиране на разделно събраните биоотпадъци в инсталациите за компостиране в общините Севлиево и Дряново и постъпили на Регионално депо за неопасни и опасни отпадъци за общините Севлиево, Дряново и Сухиндол.

Протокол от общото събрание на РСУО – Регион Севлиево от 17.03.2020 г.

• Възлагане разработването на Регионална програма за управление на отпадъците -регион Севлиево, като финансирането да бъде осъществено, чрез освобождаване на натрупаните средства по чл.64 от ЗУО.

• Освобождаване на част от натрупаните средства по чл.64 от ЗУО, за закупуване от община Дряново на специализиран автомобил-бордови контейнеровоз (втора употреба) и лифтдъм пер контейнери за събиране на строителни отпадъци.

• Освобождаване на част от натрупаните средства по чл.64 от ЗУО, за закупуване от община Дряново на преносима, нископрофилна, електронна везна, за изградената инсталация за компостиране.

• Утвърждаване на цените за компостиране на биоотпадъци, генерирани от територията на общините Севлиево и Дряново, както и за тяхното разделно събиране и транспортиране до инсталациите за компостиране в община Севлиево и община Дряново.

Протокол от общото събрание на РСУО – Регион Севлиево от 14.01.2020 г.

• Избор на председател на РСУО – Регион Севлиево.

• Приемане на решение за освобождаване на част от натрупаните средства по чл.64 от ЗУО, за възстановяване на разходите за предварително третиране на смесените битови отпадъци на общините Севлиево, Дряново и Сухиндол.

• Предложение на община Севлиево за утвърждаване размера на отчисленията по чл 60 от ЗУО, за периода 2020-2022 г.

През 2019 г:

Протокол от общото събрание на РСУО– Регион Севлиево от 28.05.2019 г.

• Приемане на решение за начина на отчитане на количествата нерециклируеми отпадъци, генерирани след сепариране на смесените битови отпадъци от общините и предназначени за производство на RDF - гориво.

През 2018 г:

Протокол от общото събрание на РСУО - Регион Севлиево от 30.10.2018 г.

• Приемане на решение за освобождаване на част от натрупаните средства по чл.64 от ЗУО, за възстановяване на разходите за предварително третиране на смесените битови отпадъци на общините Севлиево, Дряново и Сухиндол;

Протокол от общото събрание на РСУО- Регион Севлиево от 01.06.2018 г.

• Вземане на допълнителни решения свързани с кандидатстване на РСУО- регион Севлиево по обявената от МОСВ процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура BG16M1OP002-2.007 „Завършване на проект „Прилагане на децентрали зиран модел за управление на биоотпадъците в един от регионите за управление на отпадъци в България, вкл. изграждане на необходимата техническа инфраструктура – система за разделно събиране и съоръжение за рециклиране на събраните био-отпадъци””;

• Приемане на решение за освобождаване на част от натрупаните средства по чл.64 от ЗУО, с цел закупуване от община Севлиево на мултифункционална вакуумна монометачна машина и допълнително оборудване към нея на стойност до 500 000 лв.

• Приемане на решение за освобождаване на част от натрупаните средства по чл.64 от ЗУО, с цел закупуване от община Сухиндол на сметосъбиращ автомобил (втора употреба) на стойност до 85 000 лв.

През 2017 г:

Протокол от общо събрание на РСУО- Регион Севлиево от 18.12.2017 г.

• Обсъждане на въпроси и вземане на допълнителни решения свързани с подготовката за кандидатстване на РСУО- регион Севлиево по обявената от МОСВ процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура BG16M1OP002-2.007 „Завършване на проект „Прилагане на децентрали зиран модел за управление на биоотпадъците в един от регионите за управление на отпадъци в България, вкл. изграждане на необходимата техническа инфраструктура – система за разделно събиране и съоръжение за рециклиране на събраните био-отпадъци””;

• Определяне на цена за обезвреждане на тон обемни (едрогабарити) отпадъци, образувани от ремонтна дейност от домакинствата и сгради общинска собственост на територията на общините членъващи в РСУО-регион Севлиево, постъпили на Регионално депо за неопасни и опасни отпадъци за общините Севлиево, Дряново и Сухиндол.

Протокол от общо събрание на РСУО - Регион Севлиево от 29.11.2017 г.

• Обсъждане на въпроси и вземане на допълнителни решения свързани с подготовката за кандидатстване на РСУО- регион Севлиево по обявената от МОСВ процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедура BG16M1OP002-2.007 „Завършване на проект „Прилагане на децентрали зиран модел за управление на биоотпадъците в един от регионите за управление на отпадъци в България, вкл. изграждане на необходимата техническа инфраструктура – система за разделно събиране и съоръжение за рециклиране на събраните био-отпадъци””;

• Приемане на решение за начина на отчитане на количествата нерециклируеми отпадъци, генерирани след сепариране на смесените битови отпадъци от общините и депонирани в РДО - гр. Севлиево.

Протокол от общо събрание на РСУО - Регион Севлиево от 11.07.2017 г.

• Приемане на решение за освобождаване на част от натрупаните средства по чл.64 от ЗУО, за окончателно плащане на изпълнените СМР на обект “Сепарираща инсталация за битови отпадъци - гр. Севлиево”.

Протокол от общо събрание на РСУО - Регион Севлиево от 11.05.2017 г.

• Приемане на решение за освобождаване на част от натрупаните средства по чл.64 от ЗУО, за частично финансиране изпълнението на СМР на обект “Сепарираща инсталация за битови отпадъци - гр. Севлиево”.

Протокол от общо събрание на РСУО - Регион Севлиево от 19.01.2017 г.

• Промяна на прието решение на проведеното на 13.06.2016 г.Общото събрание на РСУО - регион Севлиево, касаещо освобождаване на част от натрупаните средства по чл.64 от ЗУО, за погасяване на отпуснат безлихвен заем от “Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда” в размер на 1 997 610.69 лв за финансиране доизграждането на на обект “Сепарираща инсталация за битови отпадъци - гр. Севлиево”.

• Предложение на община Севлиево за утвърждаване размера на отчисленията по чл 60 от ЗУО, както и ред за тяхното издължаване, съгласно Наредба №7/19.12.2013 за реда и начина за изчислчване и оределяне на обезпеченията и отчисленията изисквани при депониране на отпадъци.

• Утвърждаване на цените за сепариране на смесени битови отпадъци, генерирани от общините Севлиево и Дряново, за транспортиране и предаване на RDF - гориво от отпадъци до инсталация за изгаряне с оползотворяване на енергията и транспортиране на инфилтрата до ЛПСОВ към РД- Севлиево.

IV.4.5. Анализ на обезпечеността на РСУО с необходимата инфраструктура

Регионалната система на регион Севлиево към 2021 г. обхваща:

• Регионално депо за неопасни и опасни отпадъци за общ. Севлиево, Дряново и Сухиндол;

• Сепарираща инсталация за битови отпадъци, обслужваща общините Севлиево, Дряново и Сухиндол от 2017 г.

• Система за разделно, децентрализирано събиране на биоотпадъци и съоръжения за тяхното оползотворяване.

Изградената инфраструктура към РСУО - регион Севлиево към настоящият момент обезпечава екологосъобразното третиране на цялото количество смесено събрани битови отпадъци от общините Севлиево, Дряново и Сухиндол. Събраните битови отпадъци се оползотворяват като суровинен ресурс след сепарираните им на рециклируеми материали - хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло, и RDF - модифицирани горива, получени от отпадъци, както и на сепарираните от общия поток отпадъци органични фракции и разделно събирани зелени отпадъци като компост.

Регионалното депо за неопасни и опасни отпадъци (КР №182 – НО/2007 в сила от 29.11.2007 г), разполага с три броя клетки за битови, строителни и производствени отпадъци като две от тях са изградени и в момента се експлоатира само Клетка №1. Третата клетка ще се изгради при нужда след изчерпване на капацитета на първите две. На територията на депото през 2007 г. е изградена инсталация за сепариране с годишен капацитет на съоръжението 25 000 т. или 14 т./час. Основните фракции, които се отделят от смесените битови отпадъци са: Хартия; Стъкло; Метален скрап; Пластмаси; Дърво; Камъни и минерали; Черни и цветни метали; RDF; Твърди нискокалорични фракции; Остатъци от пречистване на въздух; Други отпадъци; Проблемни отпадъци. Отделените от инсталацията неоползотвори ми отпадъци на територията на РСУО регион Севлиево се депонират в клетка №1 на депото.

За депониране на опасни отпадъци са изградени 44 броя клетки всяка с обем 562 м3. Клетките представляват стоманобетонни съоръжения, всяка с размери 12×9×5 метра, разполо жени в 6 реда стъпалообразно. До момента са запълнени и запечатани десет броя клетки за опасни отпадъци с водоплътна бетонна плоча.

Приетите в депото строителни отпадъци се оползотворяват чрез подравняване на терени, запръстяване на отделни пластове, строеж на временни пътища, подходи и обръщала. На депото се приемат само производствени и други отпадъци, които са включени в списъка на видовете отпадъци, разрешени за приемане на депото за обезвреждане в съответствие с условията в КР като същите отговарят на критериите за приемане за съответния клас депо.

С влизането в сила на КР №182 – НО/2007, притежателят прилага Система за управле ние на околната среда (СУОС), която отговаря на посочените в разрешителното изисквания. СУОС подлежи на актуализация, при актуализация или изменение на издаденото комплексно разрешително и при промяна на персонала, който ще извършва конкретни дейности по изпълнение на условията в разрешителното.

Изчислените прогнозни количества генерирани битови отпадъци, показват че до края на действие на програмата (до 2028 г.) се очаква намаление на количествата с 2.04 % спрямо 2021 г, общо за РСУО. Прогнозни изчисления показват, че съществуващата към момента инфраструктура притежава достатъчен капацитет, която ще продължава да обезпечава екологосъобразното третиране на неопасните и опасни отпадъци за периода на действие на настоящата програма.

За постигане на по-високо ниво на рециклиране и оползотворяване, съгласно целите заявени към чл.31, ал. 1 от ЗУО, РСУО регион Севлиево разпоага с **две съоръжения** за компостиране на биоотпадъци и биоразградими отпадъци в общините Дряново и Севлиево, както и с три **площадки за компостиране на място** по една в община Дряново, Севлиево. И Сухиндол..

Следва да се отбележи, че съгласно нормативните изисквания към чл.21, ал. 1 от ЗУО, членовете на регионалното сдружение е необходимо да предприемат действия по възлагане и извършване на прединвестиционни проучвания за изграждане на ново съоръжение/я за третиране на отпадъци най-малко три години преди изтичане на експлоатационния период на съответното депо, клетка на депо или инсталация.

Изводи и препоръки:

- Регионално депо за неопасни и опасни отпадъци за общините Севлиево, Дряново и Сухиндол се експлоатира от "РДО – Севлиево" ООД – гр. Севлиево, след съдебна регистра ция на Дружеството с Решение №384/2005 г. на Габровски Окръжен съд.
- За оператор за стопанисване и експлоатация на Сепариращата инсталация за битови отпадъци - гр. Севлиево, обслужваща общините Севлиево, Дряново и Сухиндол е избрано дружеството "Еко Титан Груп" АД.
- Съоръжението за компостиране на биоразградими отпадъци, на територията на Община Севлиево се стопанисва и управлява от „РДО- Севлиево" ООД.
- Съоръжението за компостиране на биоразградими отпадъци на територията на Община Дряново, се стопанисва и управлява от Община Дряново.
- Площадката за компостиране на място на биоразградими отпадъци на община Севлиево се намира в земището на с. Богатово, имот № 04555.61.17, с. Богатово. Площта на имота е 675 кв. м. Имотът е общинска собственост.
- Площадката за компостиране на място на биоразградими отпадъци на Община Дряново се намира в земището с. Денчевци, ПИ 20660.18.82 по КК на село Денчевци, местност „Оградата" Площта на имота е 2 000 кв.м. Имотът е публична общинска собственост.
- Площадката за компостиране на място на биоразградими отпадъци на община Сухиндол се намира в гр. Сухиндол, община Сухиндол, имот № 378, за който е образуван УПИ I в квартал № 135 по плана на гр. Сухиндол, ЕКАТТЕ: 70295, одобрен с плана № РД-01-482 ОТ 22.10.2001 г. на кмета на община Сухиндол. Площта на имота е 2, 905 дка. Имотът е общинска собственост.
- Активността на участие на общините в заседанията на Общите събрания на РСУО Регион Севлиево е много висока, като почти всички общини участват редовно в заседанията.

- Наблюдава се висока степен на единомислие на общините при вземането на решения от РСУО. До момента не са установени въпросите, по които да възникват разногласия.

- Общините от РСУО Регион Севлиево оценяват положително резултатите от дейност та на РСУО.

- Общините от регион Севлиево следва да имат предвид нормативното изискване към чл.21, ал. 1 от ЗУО, че кметовете на общини трябва да предприемат действия за осигуряване на необходимата инфраструктура най-малко три години преди изтичане на експлоатационния период на съответното депо, клетка на депо или инсталация

IV.5. Анализ на институционалния капацитет в т.ч. на прилагането на контрол ни функции съгласно националното законодателство и местните нормативни актове

Анализът на институционалния капацитет има за цел да установи евентуални недостатъци и несъответствия в капацитета на общините от региона в сферата на управление то на отпадъците и да изведе препоръки за оптимизиране и подобряване на институционал ния капацитет в съответствие с общинските правомощия и функции.

Анализът следва да даде отговор на следните основни въпроси:

- Изпълняват ли се в пълен обхват правомощията и отговорностите на кмета в сферата на управление на отпадъците съгласно нормативните актове; кои звена в административната структура на общината имат функции в областта на отпадъците и съответстват ли техните функции на правомощията на кмета на общината; ясно ли са разграничени функциите между отделните звена.
- Какво е състоянието на човешките ресурси, натоварени с функции за отпадъци, и на тяхната техническа и информационна обезпеченост.
- Кои са основните препоръки за оптимизиране на функциите и организационното структуриране на администрацията с цел подобряване на капацитета.

IV.5.1. Функции за управление на отпадъците

В голямата си част управлението на отпадъците е делегирано на основните административни единици в общините – дирекции и отдели. В ЗУО и по-специално чл.19 са разгледани и подробно разписани задълженията на общините по управление на отпадъците. В съответствие с тези задължения е анализиран институционалния капацитет на общините от региона с акцент върху контролните им функции.

В обобщен вид, функциите за управление на отпадъците могат да бъдат групирани в следните направление на компетентност:

- Функции по политики за отпадъците – разработване на общински програми и нормативни документи;
- Функции по предоставяне на услуги – дейности по събиране и третиране на отпадъ ците, разработване на годишни бюджети и определяне на годишните такси за предоставяне на услугата.
- Функции по наблюдение и контрол – извършване на контрол и инспекции, в т.ч. превантивен, текущ и последващ контрол и координация с други органи.

Разработване на общински програми и нормативни документи

Съгласно изискванията на националното законодателство, общините в България са задължени да разработва следните документи в областта на управлението на отпадъците:

- Програми за управление на отпадъците (ПУО)

Кмета на общината, съгласно чл. 52 от ЗУО, има задължение да разработва и изпълнява програма за управление на отпадъците за територията на съответната община.

Програмата е неразделна част от общинската програма за околна среда, като се разработва и приема за период, който следва да съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците. Програмата за управление на отпадъците се

актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия при които е създадена.

Програмата включва необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на община и изискванията по глава втора, раздел III от ЗУО . Кметовете на две или повече общини, включени в регион по чл. 49, ал. 9 от ЗУО, могат да разработят обща програма за управление на отпадъците, в случай че задълженията, отговорностите и мерките, засягащи отделните общини, са ясно разграничени в програмата.

Управлението на отпадъците в общините се осъществяват с програми, които са разработени в съответствие със ЗУО и Националния план за управление на отпадъците за периода 2014 -2020 г. Съгласно изискванията на законодателството в областта на управление на отпадъците за общините Севлиево, Дряново и Сухиндол от региона е разработена Регионална Програма за управление на отпадъците за Регион Севлиево с план за действие 2015 – 2020 г.

Плана за действие към програмата включва основни мерки и дейности, предвидени за изпълнение на поставените в програмата цели, ясно разграничаващи задълженията и отговорностите на общините членски в РСУО Регион Севлиево.

- Наредба по чл. 22 от ЗУО

Съгласно чл. 22 от ЗУО, Общинският съвет приема наредба, с която определя условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварване то, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, на територията на общината, разработена съгласно изискванията на този закон и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси.

С наредбата се уреждат и изискванията към площадките за предава на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло, в т.ч. условията за регистрация на площадките, както и условията за предаване на отпадъци на площадките по чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО.

Сега действащите наредби по чл.22 от ЗУО на общините Севлиево, Дряново и Сухиндол, включват основните изисквания за управление на отпадъците на територията на общините, съгласно ЗУО и подзаконовите нормативни актове. Наредбите за управление на отпадъците за територията на общините от региона най-общо урежда:

- правата и задълженията на общинската администрация;
- изискванията към площадките за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластма си и стъкло, в т.ч. условията за регистрация на площадките, както и условията за предаване на отпадъци на площадките по чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО.
- контролът, глобите и санкциите за нарушаване разпоредбите на наредбата.
- определят условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортиране, претоварване, оползотворяването и обезвреждането на битови (ТБО) и строителни отпадъци (СО), включително биоразградими отпадъци (БРО), биоотпадъци (БО), опасни битови отпадъци (ОБО), масово разпространени отпадъци (МРО), съгласно изисква-нията на Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси.
- екологосъобразното управление на отпадъците на територията на съответните общини с цел предотвратяване, намаляване или ограничаване вредното въздействие на отпадъците върху човешкото здраве и околната среда при спазване на приоритния ред (йерархия) за управление на отпадъците;

Аналитичният преглед на общинските наредба за управление на отпадъците, извършен в раздел IV.3 от настоящата програма показват, че същите отговарят на определените в чл. 22 от ЗУО най-съществени изисквания за съдържание на общинските наредби.

- Основни функции свързани с управлението на отпадъците

Основните функции, свързани с изготвянето на планови и нормативни документи в областта на управлението на отпадъците от региона са възложени на отделни дирекции и отдели. Административите звена към отделните общински администрации осъществяват взаимодействие с други компетентни органи във връзка с изготвянето и прилагането на планови и нормативи документи – МОСВ в т.ч. при планиране и изпълнение на проекти, финансирани от ОПОС, ПУДООС, относно финансиране на мерки и дейности по управление на отпадъците, с РИОСВ за съгласуване на програма за управление на отпадъците на общината; на инвестиционни предложения в областта на управлението на отпадъците и за преценка необходимостта от ЕО, ОВОС и ОС.

Цялостната координация на процесите по разработването, актуализирането и изпълне нието на стратегии и програми, свързани с управлението на дейностите по отпадъците, както и на дейностите за изготвяне на актуализиране на Наредбите по чл. 22 от ЗУО при промяна в нормативните изисквания се извършва от съответните административни звена. Контрол по населените места се извършва съгласно Заповед на Кмета на съответната община

- Дейности по събиране, транспортиране, оползотворяване и третиране на отпадъци

Основна цел на дейността на общинските администрации в тази област е да предоста вят качествени услуги по управление на отпадъците за населението и бизнеса на територията на съответната община в съответствие с компетенциите, възложени ѝ в нормативната уредба. Обезпечаване и изпълнение на функциите, свързани с управлението на битовите отпадъци, се изпълнява чрез прилагане един или комбинация от следните подходи за организация:

- Чрез структурни звена на общинската администрация;
- Чрез сключване на договори с избран изпълнител по реда на ЗОП за дейностите:
- Събиране и транспортиране на битови отпадъци, разполагане и поддръжка на съдовете за битови отпадъци; зимно и лятно почистване на улици и други места на територията на общината;
- Предварително третиране на смесени битови отпадъци, вкл. сепариране, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъци;
- Организиране на системи за разделно събиране, приемане за последващо третиране и обезвреждане на опасни отпадъци от домакинствата;
- Чрез публично-частни партньорства.

На територията на община Севлиево, услугите по Организирано събиране и транспорт иране на битови отпадъци за периода 2015 -2021 г. се извършва от външна фирма "Нео Титан" ООД, избрана по реда на ЗОП. Изключение прави само община.

На територията на община Дряново, услугите по организирано събиране и транспорт иране на битови отпадъци за периода от 2015 до 31.10.2017 г. се извършва от външна фирма "Астон Сервиз" ООД - София, а за периода от 01.10.2017г. до 2021 г вкл. се извършва от Общинско предприятие "Чисто Дряново" – Дряново.

На територията на община Сухиндол, услугите по организирано събиране и транспорт иране на битови отпадъци през 2015 се извършва от външна фирма "Грандкомерс 01" ЕООД, през 2016г.- от външна фирма "Еко2015" ЕООД, през 2017г.- от външна фирма "Еко2017" ЕООД, а за периода 2018 -2021г. се извършва от Общинско предприятие "Спортни имоти, отдих, развлечения и комунални дейности".

Услугите по Предварително третиране на смесени битови отпадъци за общините Севлиево, Дряново и Сухиндол за периода 2018-2021г. включително, се извършват от "Еко-Титан Груп" АД.

Дейностите по Обезвреждане на отпадъци за общините Севлиево, Дряново и Сухин дол за периода 2018-2021г. включително, се извършват от дружеството "РДО-Севлиево" ООД – гр. Севлиево.

Дейностите по стопанисване и експлоатация на Регионално депо за неопасни и опасни отпадъци за общините Севлиево, Дряново и Сухиндол се извършват от "РДО – Севлиево" ООД – гр. Севлиево, след съдебна регистрация на Дружеството с Решение №384/2005 г. на Габровски Окръжен съд.

- Контрол и инспекции

Съгласно чл. 112, ал. 1 от ЗУО Кметът на общината или оправомощено от него длъжностно лице контролира:

1. дейностите, свързани с образуване, събиране, включително разделното, съхраняване, транс портиране, третиране на битови и строителни отпадъци;
2. дейностите по депониране на производствени и опасни отпадъци на общински и / или регионални депа;
3. площадките за дейностите с ОЧЦМ;
4. спазването на други изисквания, определени с наредбите по чл. 22 от ЗУО

(Наредбата с която определя условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, на територията на общината, разработена съгласно изискванията на този закон и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси);

5. изоставянето на битови отпадъци и нерегламентираното им изхвърляне.

Кметът на общината организира и контролира закриването, рекултивацията на терените и последващия мониторинг на депата за битови и строителни отпадъци на територията на съответната община.

Съгласно чл. 118 кметът на общината по местонахождение на площадката за извършване на дейности с ОЧЦМ контролира спазването на условията и реда за извършване на дейностите с ОЧЦМ съобразно своите компетенции. За констатираните нарушения при проверките за спазване на условията и реда за извършване на тези дейности кметът на общината уведомява в 14-дневен срок директора на съответната РИОСВ, като му изпраща всички документи.

ЗУО регламентира също видове контрол, минимална честота на контролните провер ки и актове, които се съставят от контролните органи. Контролът може да бъде разгледан в следните основни групи:

- Документален контрол - проверка на представени документи от задължените лица за спазва не на изискванията на закона и наредбите;
- Проверка на място в обектите за спазване на изискванията на закона и наредбите.

Минималната честота на проверките е както следва:

- поне веднъж годишно се извършва проверка на документите, които се изискват от ЗУО и подзаконовите нормат. актове по прилагането му на търговците и брокерите на отпадъци и на лицата, при чиято дейност се образуват отпадъци, и/или извършващи дейности с отпадъци
- проверката на място е независима от проверката по документи и се осъществява поне веднъж годишно в мястото на извършване на дейността и в присъствието на проверявания или на лица, които работят за него. В отсъствието на такива лица проверката се извършва с участието на поне един свидетел.

Проверките по документи и проверките на място се извършват текущо от общините, като те могат да бъдат и с по-голяма честота от веднъж годишно. Това зависи най-вече от наличието на достатъчен брой общински служители, занимаващи се основно с управлението на отпадъците, както и от броя на подлежащите на контрол юридически лица. За това е от особена важност общините да имат актуална информация за юридическите лица, подлежащи на контрол на територията им с цел прецизно планиране на проверките.

От гледна точка на целта на контролната дейност, контролът се ограничава в 3 групи:

- Текущ контрол – по предварително определен график периодично и превантивно се извършва на задължените лица по отношение на това дали спазват изискванията на закона и наредбите;
- Последващ контрол – за установяване от контролните органи дали са изпълнените от тях предписания качествено и в срок, в случаите, в които са констатирани нарушения на норма тивната уредба;
- Проверки по сигнали – проверки, осъществявани при сигнали за нарушения, подадени от граждани, юридически лица и институции.

За спазване на изискванията на ЗУО като значим фактор за успеха на контрола по управление на отпадъците общините от региона, осъществяват сътрудничество с други контролни органи, а именно:
- Във връзка с контрола по изпълнение на изискванията за МРО – с РИОСВ, МОСВ;
- Във връзка с обекти и съоръжения, които генерират и третират отпадъци, както и замърсява не на околната среда с отпадъци - с РИОСВ, МОСВ, РЗИ;
- Във връзка със спазване на изискванията за опасни отпадъци от болнични заведения – РЗИ, РИОСВ;
- Във връзка с установяване на ИУМПС и техните собственици; оказване на съдействие при извършване на проверки и инспекции на юридически и физически лица, извършващи дейности, свързани с управлението на отпадъците – РПУ на МВР;
- Други;

Препоръки от НПУО 2021-2028 за подобряване на общинския контрол по управление на отпадъците

Националното законодателство ясно разграничава и регламентира отговорностите на институции на централно и местно ниво по отношение извършването на инспекции и контрол на дейностите с отпадъци.

Необходимо е общините да изготвят годишен план и годишен отчет за контролната дейност по отпадъците, които да се одобряват от ръководството на общината, а резултатите от контролната дейност да се публикуват периодично на интернет страницата за осведомява не на обществеността.

Съгласно НПУО 2021 – 2028 г., за повишаване капацитета на общините за изпълнение на функциите с отпадъци и особено за подобряване на контрола е необходимо:
- Назначаване на допълнителни служители, вкл. служители, занимаващи се основно с управ ление на отпадъците в общинските администрации;
- Непрекъснати обучения на общинските служители, включително на новопостъпващи в сектор отпадъци, като за целта МОСВ може да разработи проекти по различни финанси ращи програми
- Запазване високото ниво на квалификация на служителите, чрез система на обучение в рамките на МОСВ и различни проекти
- Осигуряване на достатъчно автомобили с цел повишаване мобилността и възможност за извършване на планирани и внезапни проверки в общинските администрации.

IV.5.2. Състояние на човешките ресурси с функции за управление на отпадъци

Регионално депо за отпадъци в гр. Севлиево

Експлоатира се от дружество – „Регионално депо за отпадъци – Севлиево” ООД - дружество регистрирано с Решение № 384 от 11.03.2005 г. на Габровски окръжен съд.

Собственици на капитала на дружеството са:
- Община Севлиево – с 68 % от капитала,
- Община Дряново – с 22 % от капитала,
- Община Сухиндол – с 10 % от капитала.

Община Севлиево: Съгласно административната структура на Община Севлиево, на пряко подчинение на Кмета на община Севливо е Заместник кмет териториално и селищно устройство, отговорен за управлението на Дирекция териториално и селищно устройство.

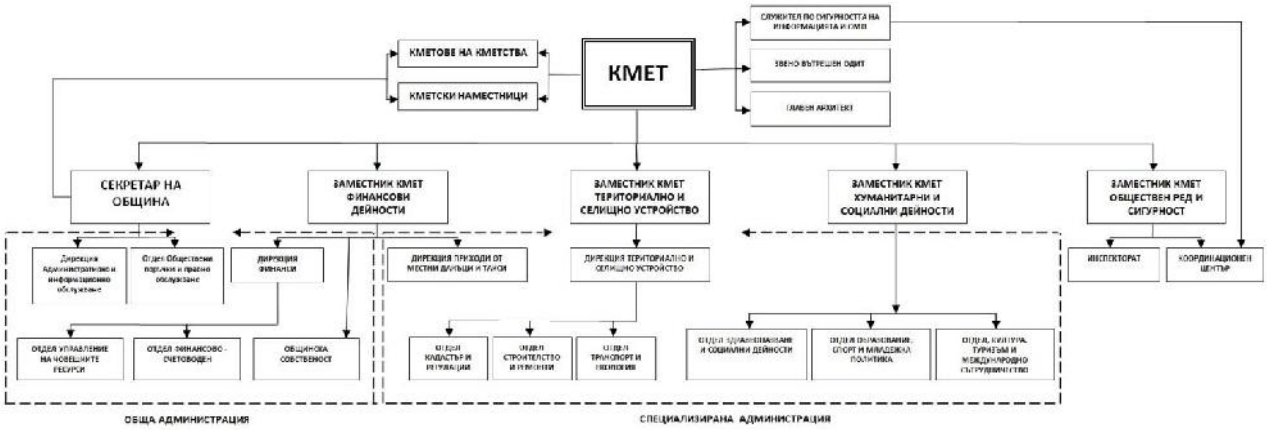

В Община Севлиево пряко отговорни по въпросите, свързани с управлението на отпадъците са служителите от специализираната "Дирекция териториално и селищно устройство", отдел "Транспорт и околна среда". Контрола по управление на отпадъците в община Севлиево се извършва от служителите на отдела, който контролира спазването на всички наредби на общински съвет – гр. Севлиево. Към отдел "Транспорт и околна среда" функциите както по управление на отпадъците, така и по други политики, произтичащи от ЗООС и подзаконовата нормативна уредба са възложени на четирима служители: Началник отдел "Транспорт и Екология", Главен експерт "Опазване на околната среда" и Главен специалист "Опазване на околната среда" и Главен специалист "Технически сътрудник"

Дейности на отдела

- Инвеститорски и качествен контрол на дейностите по озеленяване и сметосъбиране.
- Администриране на дейностите по управление на отпадъците на Регион Севлиево, контрол на дейността на -Регионалното депо за отпадъци.
- Актуализация на общинските нормативни актове по околна среда – Наредба за управление на отпадъците на Община Севлиево и Наредба за изграждане и опазване на зелената система на Община Севлиево.
- Разработването на проекти и програми свързани с околна среда.
- Разработване, актуализация и прилагане на програми Околна среда, Контрол на качество на атмосферния въздух, Програма за управление на отпадъците.
- Съдействие на Общинския инспекторат при прилагане на нормативни актове по ОС

За подпомагане дейностите по прилагане на нормативни актове по опазване на околната среда в Общината е сформирано звено "Общинския инспекторат" към общинската администрация. То изпълнява специализирани дейности по осъществяване контрол за спазването от страна на всички юридически и физически лица на територията на община Севлиево на нормативни актове, приети от Общински съвет Севлиево, които са в сферата на: опазване на обществения ред; опазване на околната среда и на зелената система; общинската инфраструктура; притежаването и отглеждането на кучета; други.

Градска пречиствателна станция за отпадъчни води – Севлиево

Пречиства битовите и промишлени отпадъчни води на територията на град Севлиево. Проектен капацитет на съоръжението - за 54 000 еквивалент жители. Експлоатацията и поддръжката на пречиствателната станция е възложена на общинското дружество „Бяла" ЕООД, регистрирано с Решение № 1200 от 05.06.1992 г. на Габровски окръжен съд, съгласно решение № 55, протокол № 9 от 20.02.1992 г. на Общински съвет гр. Севлиево като търговско дружество с общинска собственост.

С решение № 8 от 07.12.2016г. на Асоциация по В и К – Габрово на обособена територия на "ВиК" ООД – Габрово, Община Севлиево се приема в Асоциацията. Активите се предоставят за стопанисване, чрез протокол за разпределение м/у държавата и общините Габрово, Севлиево, Дряново и Трявна.

Община Дряново: Ръководството на Община Дряново включва двама заместник-кмета, секретар на общината, кмет на с. Царева ливада, 11 кметски наместници пряко подчинени на кмета на община Дряново.

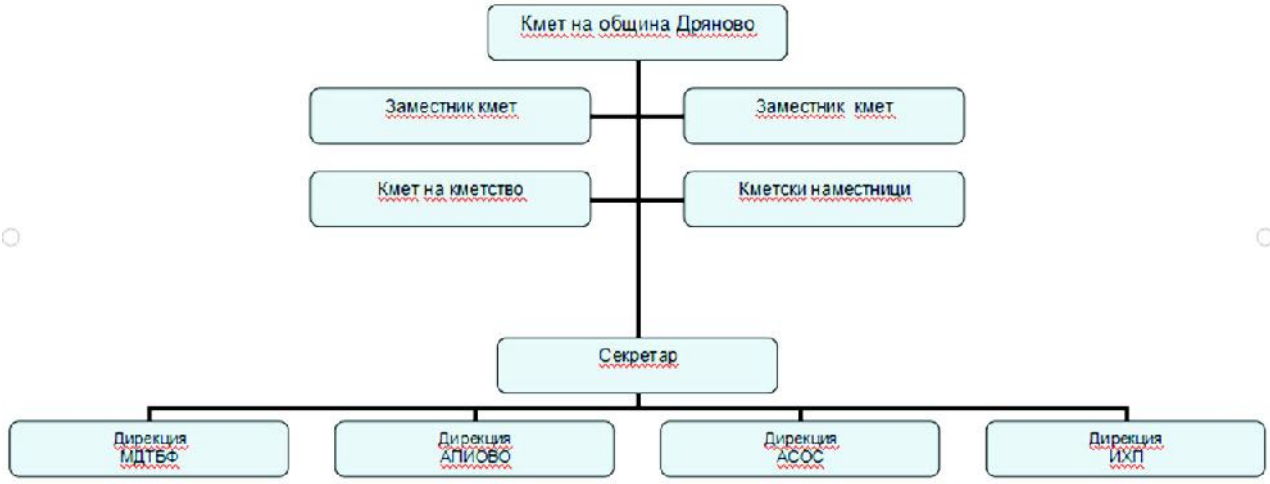

В общинската администрация на Дряново има едно ниво на вертикално структурира не, което се състои от четири дирекции. В състава на четирите дирекциите не са предвидени отдели.

Дирекция "Архитектура, строителство и общинска собственост" включва седем вида дейности, между които дейност "Екология и чистота" с отношение към управлението на отпадъците:

Директорът на дирекция "Архитектура, строителство и общинска собственост"– осъществява ефективно ръководство, организация, координация и контрол на дейностите по устройство на територията, архитектурно-строителен контрол, кадастър и регулация, инвестиционна дейност, екология и чистота, управление на общинската собственост и икономически дейности.

Главен експерт „Благоустрояване и инвестиционна дейност" – осъществява участие в целия инвестиционен цикъл по реализация на строителни дейности, доставки, услуги, други инвестиционни разходи, процедури, осъществяване на инвеститорски контрол и отчетност; разработване на експертни анализи и изготвяне на експертни мнения и становища по пробле мите на тези дейности; изготвяне на отговори на запитвания и становища по проблемите на тези дейности; изготвяне на отговори на запитвания на физически и юридически лица.

Старши експерт – разработване и изпълнение на програми и проекти в областта екология, хигиенизиране на населените места и устройство на територията.

Общинско предприятие "Чисто Дряново"

Сметосъбирането и сметоизвозването на ТБО от населените места на територията на Община Дряново се извършва със следните превозни средства:

1. Специализиран сметосъбиращ автомобил МАН, рег номер ЕВ 8583 ВВ. Работата на автомобила се обезпечава от един шофьор и двама сметосъбирачи.
2. Специализиран сметосъбиращ автомобил МАН, рег номер ЕВ 2281 ВК. Работата на автомобила се обезпечава от един шофьор и двама сметосъбирачи.

Почистване на инфраструктурата и територите за обществено ползване се извършва с товарен самосфал, марка Мерцедес Бенц, рег № ЕВ 2279 ВК. Работата на автомобила се обезпечава от един шофьор и трима работника (сметосъбирач и събирачи отпадъци).

В периода от 01.11.2017 г до настоящия момент, счетоводното обслужване и ТРЗ на ОП "Чисто Дряново" се изпълнява като външна услуга.

Числен състав на предприятието - 15 бройки на длъжности: директор, организатор, шофьори - 3 броя, сметосъбирачи - 5 броя, събирачи отпадъци 5 броя.

Общинско социално предприятие "Зелено Дряново"

Общинско социално предприятие „Зелено Дряново" е със седалище: гр.Дряново, ул. Шипка №165 етаж 1. Предметът на дейност е:

(1) Озеленяване и благоустройство на територията на Община Дряново.

(2) Всички дейности съобразени с разписаните в чл.53 от ЗОС;

(3) Оптимална заетост на наетите лица от уязвими групи и подкрепа за заетост.

Числеността на персонала на ОСП „Зелено Дряново" е 16 броя, а след приключване на проекта е 8 броя, в т.ч. директор. Организационно - управленската структура на предприя тието е: Директор; Счетоводител; Работници.

Община Сухиндол: Ръководството на Община Сухиндол включва заместник-кмет, секретар, главен архитект, звено "вътрешен одит", главен експерт по сигурността и 5 кметски наместници пряко подчинени на кмета на община Сухиндол. Посредством заместник кмет и секретар кмета на общината управлява две дирекции: Дирекция "Финансово-счетоводни дейности и Дирекция "Устройство на територията, административ но обслужване и хуманитарни дейности"

Дирекция "Устройство на територията, административ но обслужване и хуманитарни дейнос ти" има шест служители и два отдела: Отдел "Устройство на територията, инфраструктура и екология (с четири служителя) и отдел "Местни приходи" (с четири служителя).

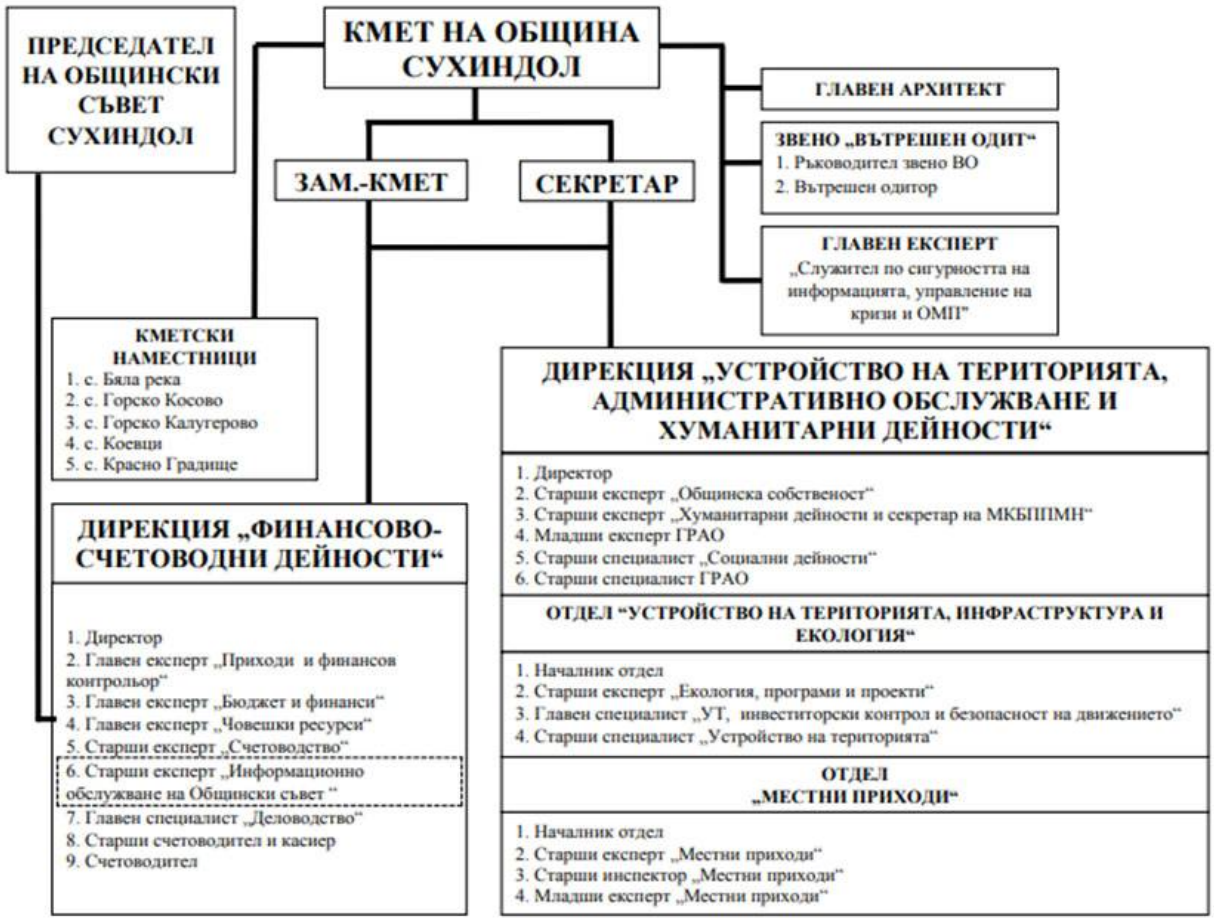

Отдел "Устройство на територията, инфраструктура и екология включва 1. Началник отдел; 2. Старши експерт "Екология, програми и проекти", 3. главен специалист "УТ,

инвеститорски контрол и 4. безопасност на движението и старши специалист “Устройство на територията”.

Решенията касаещи просперитета и напредъка на Община Сухиндол се взимат от Общински съвет Сухиндол и от Кмета на общината. Общинска администрация Сухиндол не взима самостоятелни решения, а изпълнява вече взетите и влязли в законова сила решения на Общински съвет Сухиндол или други, които са в компетентността на Кмета на общината.

Изводи и препоръки:

- В общините част от регион Севлиево няма обособени звена и/или отдели, които да се занимават само с управлението на отпадъците. Контрола по управление както на отпадъците, така и по други политики по опазване на околната среда се изпълнява от отделни експерти в съответни многопрофилни административни отдели/звена/ към общинските администрации.
- Функции в конкретни области от управление на отпадъците имат и други дирекции и отдели в общините, във връзка с финансовото, правното, административното и друго обезпе чаване на политиката за управление на отпадъците;
- Функциите на структурните звена в общинските администрации осигуряват в голяма степен възможните с нормативната уредба правомощия.
- Броя на служителите за изпълнение на дейностите по управление на отпадъците за всички общини от регион Севлиево е недостатъчен за изпълнение на възложените функции, съгласно законодателството;
- Необходимо е да бъдат оптимизирани административни структури и да бъдат назначе ни допълнителни служители, включително служители, занимаващи се основно с управление на отпадъците в общинските администрации;
- Необходимо е длъжностните характеристики на служителите, ангажирани с дейности по управление на отпадъците да се синхронизират с дейностите по изпълнение на актуалните национални и местни нормативни и програмни документи.
- Необходимо е да се повишава и запазва високо ниво на квалификация на служителите, чрез система на обучение за различни проекти.

IV.6. Анализ на информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъци и осъществени мерки за тяхното възстановяване

Настоящият анализ има за цел да даде отговор на следните въпроси:

- Какво е съществуващото състояние по отношение на закриването, рекултивацията и последващия мониторинг на общинските депа за отпадъци с преустановена експлоатация на територията на РСУО Регион Севлиево;
- Необходими ли са допълнителни мерки за изпълнение на изискванията на националното законодателство относно депата за отпадъци с преустановена експлоатация.

На национално ниво към настоящият момент няма изградена цялостна информацион на база данни, която да обхваща информацията за старите депа за отпадъци, обхващаща всички аспекти, както в регионален, така и в местен план. За целите на настоящият анализ е ползвана информация, предоставена от общините от региона, в т.ч. интернет страниците на общините Севлиево, Дряново и Сухиндол; доклади, отчети на анализираните общини, както и информация от НПУО 2021 – 2028 г.

На територията на общините от регион Севлиево стари замърсявания се получават в резултат:

- Локални (незаконни) сметища (струпване на всякакъв вид отпадък, най-вече битови и строителни) около население места. Образуват се периодично и своевременно се почистват. Една от причините за тяхното образуване е недостатъчната култура и липса на отговорно отношение от страна на някои недобросъвестни жители на общината.
- Общински депа за неопасни отпадъци с преустановена експлоатация.

	Рекултивирани депа	Статут
Община Севлиево	1) Сметище в землището на с. Агатово, местност "Камено поле" (Маркова ливада); 2) Сметище в землището на с. Крушево, местност „Гробищата" (Вратняка); 3) Сметище в землището на с. Душево, местност „Под селото"; 4) Сметище в землището на с. Градница, местност „Кънчови върби" (Банчова усойна)	Дейностите по закриването на посочените сметища стартира през 2007 година, като финансирането е осигурено по Проект на програма ИСПА EuropeAid/ 120520/D/SV/BG - "Подготовка на работни проекти, тръжна документация и изпълнение на строителен надзор за дейностите по закриване на 18 общински сметища разположени на територията на 5 региона: Монтана, Русе, Севлиево, Силистра и Созопол". **През 2017 г.** са завършени предвидените дейности за закриване, включващи предепониране на отпадъците на Регионално депо, както и биологична рекултивация на нарушените терени
	Старо депо за ТБО – гр.Севлиево, в землището на село Кормянско.	Закрито и рекултивирано по по Проект на програма ИСПА EuropeAid/120520/D/SV/BG. През2013г.Община Севлиево е ангажирана с 30 годишен мониторинг на обекта
Община Дряново	Старо депо за ТБО в местност "Градище", в землището на град Дряново	Реализиран инвестиционен проект „Закриване и рекултивация на старо депо за ТБО в местност „Градище", в землището на град Дряново", с финансиране от ПУДООС, МОСВ и бенефициент Община Дряново. В изпълнение на Договор между Министерство на околната среда и водите и „Водстрой 98" АД в периода от 2017 г. до 2020 г. е рекултивиран терен с площ от 30 603 кв.м. През 2021 г е извършен мониторинг на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от тялото на депото и са взети водни проби.
Община Сухиндол	Старо депо за ТБО	Финансирано по проект от ПУДООС в размер на 405 470 лева. През 2018 г. е извършено приемане на трета година на биологична рекултивация.Приключена техническа и биологична рекултивация.Депото е закрито и има 30 год. мониторингов период.

Община Севлиево

Всички съществуващи сметища по селата[13] до въвеждане в експлоатация на РДО са закрити и рекултивирани, с изключение на тези в с.Агатово, с.Крушево, с.Душево и с.Градни ца, които предстоят да бъдат закрити заедно със старото сметище на гр.Севлиево по проект по програма ИСПА.

В годишните отчети за изпълнените от Община Севлиево дейности, заложени в РПУО на Регион Севлиево за периода 2016-2020, по ОЦ 7 Закриване и рекултивация на старите сметища е посочено:

Към 2016 г. са закрити 6 нерегламентирани сметища:1 в гр.Севлиево; 3 в с.Градница; 1 в с.Крушево и 1 в с. Бериево.

Към 2017 г. са закрити 11 нерегламентирани сметища: 1 в гр.Севлиево;1 в с. Агатово; 3 в с.Градница; 1 в с.Крушево; 1 в с. Кормянско; 2 в с. Петко Славейков; 1 в с. Богатово; 1 в с. Душево

Към 2018 г. са закрити 12 нерегламентирани сметища:1 в с Бериево; 2 в с.Градница; 1 в с.Крушево; 1 в с. Кормянско; 4 в с.Петко Славейков; 1 в с. Богатово; 1 в с. Сенник; 1 в с. Крамолин

Към 2019 г са закрити 12 нерегламентирани сметища с обща площ около 5 дка в следните населени места:3 в с.Градница; 3 в с.Душево; 2 в с. Кормянско; 2 в с. Петко Славейков; 1 в с. Богатово и 1 в с. Крушево.

[13] Общински план за развитие 2014-2020 г

Към 2020 г са закрити 19 нерегламентирани сметища с обща площ около 14 дка в следните населени места: Батошево - 2 бр.; Богатово- 1 бр.; Горна Росица - 3 бр.; Градница- 3 бр.; Крамолин - 1 бр.; Петко Славейков - 3 бр.; Ряховците - 3 бр.; Сенник - 1 бр.; Севлиево – 2 бр.
Към 2021 г са закрити 11 нерегламентирани сметища с обща площ около 8 дка в следните населени места: Богатово- 1 бр.; Горна Росица - 2 бр. Градница- 4 бр. Кормянско - 1 бр. Сенник - 1 бр. Севлиево – 2 бр.

Община Дряново

За 2021г. Кмета на община Дряново отчита[14], че са изчистени от строителни, едрогабарити и битови отпадъци 5 броя нерегламентирани сметища в землищата на селата Маноя, Караиванца, Скалски, Царева ливада и гр. Дряново, като са събрани и предадени на РДО Севлиево 33.112 тона отпадъци.
През останалия отчетен период е извършвано периодично почистване на нерегламнтирани сметища на територията на община Дряново, както следва:
През 2015 г. - 7 бр. с обща площ 4,2 дка.
През 2016 г. - 15 бр. с обща площ 19,2 дка.
През 2017 г. - 3 бр. с обща площ 0.53 дка.
През 2018 г. - 9 бр. с обща площ 6,4 дка.
През 2019 г. - 11 бр. с обща площ 7,8 дка.
През 2020г. - 11 бр. с обща площ 7,2 д

Община Сухиндол

На територията на община Сухиндол[15] е извършено закриването на 5 бр. (селски) нерегламентирани сметища в селата: Бяла река, Горско Калугерово, Горско Косово, Красно Градище и Коевци в изпълнение на плановете за привеждане в съответствие на депата с нормативните изисквания от 2005 г.

Изводи и препоръки:

На територията на общините от регион Севлиево няма общински депа за отпадъци.

Неопасните отпадъци от територията на всички общини се транспортират и третират на територията на РДО – Регион Севлиево;

Общините от региона са предприели действия за прекратяване експлоатацията на старите общински депа на тяхна територия, посредством осигурено финансиране по ИСПА, ПУДООС или от други финансиращи органи. Депата са приключили с етапа на техническа и биологична рекултивация;

На териториите на общините от Регион Севлиево периодично се появяват нерегламен тирани замърсявания, които редовно се почистват;

Общините от региона следва да предприемат контролни, наказателни, организацион ни и инвестиционни мерки за недопускане на нерегламентирани замърсявания с отпадъци.

Общините от региона следва да предприемат информационни кампании, насочени към различни възрастови групи за необходимостта от опазване на околната среда, в частност опазване от замърсяване с отпадъци.

IV.7. Анализ и оценка на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа "отговорност на производителя" и "замърсителя плаща"

Анализът има за цел да очертае основните схеми за управление на отпадъците и прилагането им на местно ниво на общините от , както и да изясни налице ли е ефективното прилагане на принципите "Разширена отговорност на производите ля" и "Замърсителят

[14] Годишен отчет за изпълнение на Програма за управление на Кмета на Община Дряново за мандат 2019-2023 г.
[15] ЕО на ОУПО Сухиндол

плаща". Настоящият анализ акцентира върху следните въпроси:

- Прилага ли се принципа "Замърсителят плаща", заложен в Договора за функционира нето на Европейския съюз (чл.191) и за кои отпадъчни потоци се прилага;
- Прилага ли се принципа "Разширена отговорност на производителя"

За целите на настоящият анализ е ползвана информация НПУО 2021 – 2028 г., Наредби и решения одобрени от общинските съвети на общините от региона Севлиево; заповеди на кметовете на общините и интернет страницата на съответната община.

IV.7.1. Същност на принципа "Замърсителя плаща" и "Разширена отговорност на Производителя"

Принципът "Замърсителя плаща" е заложен в договора за създаване на Европейската общност и най-общо изисква:

- Причинителят и притежателя на отпадъци да ги управлява по начин, който гарантира висока степен на защита за околната среда и човешкото здраве;
- Причинителите на отпадъци да поемат отговорност за отпадъците си;
- Разходите за опазване на околната среда и човешкото здраве, свързани с образуването и третирането на отпадъците, трябва да бъдат отчитани при определяне цената на продуктите и услугите;
- Разходите за третиране и транспортиране са за сметка на причинителите и притежателите на отпадъци.

Принципът на схемата за "Разширена отговорност на производителя", съгласно последните изменения на ЗУО е набор от мерки, предприети с цел да гарантират, че производителите на продукти носят финансова отговорност или финансова и оперативна отговорност за управлението на отпадъците като етап от жизнения цикъл на продукта след превръщането му в отпадък.

В България се прилагат успешно няколко основни схеми за управление на отпадъците в съответствие с националното законодателство в т.ч.: отговорност на причинителя и притежателя за образуваните отпадъци при производството на стоки и услуги; разширена отговорност на производителя относно 6 групи масово разпространени отпадъци; и схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци;

Схемата за разширена отговорност на производителя (РОП) се прилага успешно по отношение на 6 групи масово разпространени отпадъци (МРО): опаковки (от 2004 г.); ИУМПС (от 2005 г.); ИУЕЕО (от 2006 г.); отпадъчни масла и нефтопродукти (от 2006 г.); батерии и акумулатори (от 2006 г.); и гуми (от 2011 г.). При тази схема, лицата, пускащи на пазара продукти, които се превръщат в МРО, са задължени по силата на ЗУО и специфични те наредби за постигане на количествени цели за подготовка за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на МРО, определени в Наредбите за всеки вид МРО.
Създадени са и се поддържат съответните публични регистри на задължените по схемата лица. Цените на услугите, свързани с подготовка за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на МРО се формират изцяло на пазарен принцип при наличната конкуреция на национално ниво, в рамките на ЕС и СТО за предоставяне на такива услуги. Анализът на отпадъците показва, че най-добри постижения от гледна точка на йерархията на управление на отпадъците са постигнати за МРО. Това дава основание добрите резултати от прилагане на схемата за 6-те групи МРО схемата да се разшири и за други продукти. С оглед на новите европейски цели по отношение на текстилните отпадъци за 2025 г., е необходимо в схемата да бъдат включен и този отпадъчен поток.

Схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци се прилага за битовите отпадъци от домакинствата (с изключение на 6

групи МРО) и за отпадъци, подобни на битовите, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, но образувани от други източници.

Задължени лица са домакинствата и лицата, които образуват битови отпадъци и подобни на битовите отпадъци. Задължените лица заплащат такса-битови отпадъци, с приходите от която се финансира функционирането на схемата. Масово приложимата практика размерът на таксата да се определя като промил от данъчната оценка/отчетната стойност на имотите на гражданите, фирмите и институциите, води до неспазване на принципа „замърсителят плаща“. През 2017 г. бе приет ЗИД на ЗМДТ, с който бяха въведени нови основи за определяне на такса битови отпадъци. След няколко отлагания, към настоящия момент за стартова година на новия механизъм за определяне на такса битови отпадъци е приета 1.01.2022 г.

IV.7.2. Схеми за управление на отпадъците

Схема за отговорност на домакинствата и на други лица, които генерират битови отпадъци и подобни на битови отпадъци

Схемата се прилага за битовите отпадъци от домакинствата (с изключение на няколко групи МРО) и за отпадъци, подобни на битовите, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинства, но образувани от други източници – юридически лица. Подобни на битовите отпадъци се образуват най-вече в административни сгради, образователни институции, социални организации, пазари, търговски обекти, хотели и ресторанти и др. Битовите отпадъци се образуват и от производствени предприятия, но от жизнената дейност на служителите и работниците на тези предприятия. Домакинствата и други генератори на битови отпадъци заплащат такса битови отпадъци на общината, а с приходите от такса битови отпадъци общините от регион Севлиево осигуряват услуги на домакинствата и други генератори на битови отпадъци по събиране, извозване и третиране на битови отпадъци.

При тази схема задължените лица са **домакинствата и лицата**, които образуват битови отпадъци и подобни на битовите отпадъци. Тези лица са отговорни за изхвърлянето, включително разделното събиране и изхвърлянето на битови отпадъци в определените за целта съдове и места, в съответствие с принципа „Замърсителя плаща“ – и за заплащането на пълните разходи за услугите по временно съхраняване, събиране, транспортиране, третиране на отпадъци, закриване, рекултивация и последващ мониторинг на депа и съоръженията за битови отпадъци в съответствие със Закона за местни данъци и такси, ЗУО и наредбите на общините за управление на отпадъците.

Поради затруднения в определяне на точното количество отпадък, което изхвърля едно домакинство, принципът „замърсителя плаща“ не се прилага напълно за общините от регион Севлиево.

Съгласно сега действащите наредби на общините от региона, размера на таксата за битови отпадъци се определя се определя за всяко населено място и за всяка дейност поотделно.

За услугите по събиране, извозване, обезвреждане на битови отпадъци в депа или други съоръжения и за поддържане чистотата на местата за обществено ползване, данъчно задължените лица на територията на общините от региона, заплащат такса за битови отпадъци, определена от общинския съвет за всяка една от трите общини, въз основа на одобрена план-сметка, за разходите по поддържане на чистотата и размера на таксите за битови отпадъци, включваща най-общо разходи за:

- Осигуряване на съдове за съхранение на битови отпадъци – контейнери, кофи и др.
- Събиране, вкл. разделно на битови отпадъци и транспортирането им до депа или други инсталации и съоръжения за третиране;
- Проучване, проектиране, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депа за битови отпадъци или други инсталации и съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци, вкл. отчисления по чл. 60 и 64 от ЗУО;

- Почистване на улични платна, площади, алеи, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване.

Таксата за организиране на разделното събиране и сортиране на отпадъци от опаковки от домакинствата, административните, социалните и обществените сгради, заведения за обществено хранене, търговски обекти и обекти за отдих, се заплащат от собствениците (ползвателите, концесионерите) на облагаемите с данък недвижими имоти, по ред определен от общинския съвет на шестте общини, в левове, според количеството на битовите отпадъци.

Съгласно чл. 11 от ЗМДТ, данъчно задължените лица (собственици на сгради, ползва тели, концесионери), заплащат такса по реда на Наредбите за определяне на администриране то на местните такси и цени на трите общини от региона. Съгласно анализа на тези наредби, общинските съвети на общините от региона определят местните цени и такси на предлаганите услуги по сметосъбиране и сметоизвозване на база количеството на битовите отпадъци. Когато не може да се определи количеството, размерът на такса битови отпадъци се определя в левове на ползвател или пропорционално върху основа, определена от общинския съвет, в съответствие с приетия 2017г. ЗИД на ЗМДТ, с който бяха въведени нови основи за определяне на такса битови отпадъци като препоръчителната основа е на база количество на генерираните отпадъци или други основни различни от данъчната оценка, като напр. на 1 жител. Съгласно НПУО 2021-2028г., поради необходимостта от изграждането на информационна база и административен капацитет на общините, годината на преминава не към прилагането на новите основи за определяне на такса битови отпадъци няколко пъти бе отлагана като към настоящия момент за стартова година е приета 01.01.2022 г.

Другите лица, които участват в схемата, са общините, регионалното сдружение за управление на отпадъците (РУСО) и фирмите или общински предприятия, на които общините възлагат една или повече дейности, свързани със събиране, транспортиране и третиране на битовите отпадъци.

В тази схема общините имат традиционно големи отговорности, които нарастват особено в последните години, във връзка с новите изисквания за прилагане на йерархията на отпадъците. Основните задължения на общините са:

- разработване на общинска наредба и на общинска ПУО;
- осигуряване на всички елементи на системата за събиране, транспортиране и последващо третиране в инсталации и съоръжения на битовите отпадъци в съответствие със ЗУО и наредбите към него;
- закриване и рекултивация на депата за БО с преустановена експлоатация;
- организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителните отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на общината;
- оказване на съдействие на ОО за МРО, например чрез определяне на местата за разполагане на контейнерите за разделно събиране на отпадъците от опаковки, както и на други елементи от системите за събиране на МРО;
- разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци и биоотпдъ ци, от момента на въвеждане в експлоатация на съоръжения или инсталации за третиран на биоотпадъците. Кметовете на общините са отговорни за график за обслужване на съдовете за събиране на биоотпадъци, оповестен на интернет страницата на съответната община и/или да информират населението и обхванатите фирми по друг подходящ начин;
- осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци от бита и от ремонтна дейност на домакинствата и др.отпадъци във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места. В населените места с районно деление тези площадки следва да съответстват най-малко на броя на районите, така че предлаганите услуги да бъдат достъпни за жителите на общината.

- определяне на изискванията към площадките за пунктовете за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло и създаване и поддържане на регистър на пунктовете за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответна та община и на площадките, осигурени от общините за безвъзмездно предаване на битови отпадъци;
- определяне на размера на таксите за услугите, свързани с битовите отпадъци и събирането на приходите от таксите;
- осъществяване на контрол за спазване на изискванията от домакинствата и другите задължени лица в схемата;
- осъществяване на контрол за изпълнението на договорите от лицата, на които общината е възложила различни дейности, свързани с изпълнение на услуги по събиране и третиране на битовите отпадъци, за строителството на съоръжения за третиране на битови отпадъци, доставката на машини и съоръжения и др.

Регионалното сдружение за управление на отпадъците гласува единна цена за тон депониран отпадък, която е еднаква за всички членове на регионалното сдружение. Общите разходи за услуги за отпадъци се повишават значително във връзка с увеличението на отчисленията за тон депониран отпадък. Независимо от допълнителните дейности, които могат да бъдат въведени с регионалната система, в бъдеще направените в тази връзка разходи ще се компенсират от цялостното намаляне на количеството отпадъци, които се транспортират за крайно обезвреждане на депо, както и от реализацията на разделно събраните оползотворими компоненти.

Схема за отговорност на домакинствата и на други лица, които генерират утайки от ПСОВ в резултат на отвеждането и пречистването на отпадни води

Схемата се прилага за утайки от ПСОВ, генерирани в резултат на отвеждането и пречистването на битови отпадъчни води от домакинствата и от други източници.

При тази схема лицата, които ползват услугите по отвеждане и пречистване на отпадъчните води, в т.ч. и третиране на утайките от ПСОВ, в съответствие с принципа „Замърсителят плаща" заплащат пълните разходи за тези услуги. Задължените в схемата лица заплащат услугите чрез такса за отвеждане и пречистване на отпадъчните им води, в т.ч. и за третиране на утайките, която се изчислява на основата на количеството доведени и отведени отпадъчни води и разходите за дейността. Таксите се определят от оператора на ВиК системите на територията на общината и се регулират утвърждават от от независим национален регулатор – Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР), поради естествения монопол на тази услуга. Гражданите имат право на участие при обсъждането от ДКЕВР на цените на ВиК услугите. Освен това при ползване на външни услуги, свързани с третиране на утайките от ПСОВ на населени места, ВиК операторите са длъжни да избират изпълнители по реда на европейското и съответното национално законодателство за обществени поръчки.

Схема за Разширена отговорност на производителя (РОП), относно 6 групи масово разпространени отпадъци (МРО)

Схема за разширена отговорност на производителя, означава набор от мерки, предприети с цел да гарантират, че производителите на продукти носят финансова отговорност или финансова и оперативна отговорност за управлението на отпадъците, като етап от жизнения цикъл на продукта след превръщането му в отпадък. В схемата за Разширена отговорност на производителя (РОП) поетапно са включени следните масово разпространени отпадъци:

• Отпадъци от опаковки - от 2004 г.;
• Отпадъци от ИУМПС - от 2005 г.;
• Отпадъци от ИУЕЕО - от 2006 г.;

• Отпадъчни масла и нефтопродукти - от 2006 г.;
• Отпадъци от негодни за употреба батерии и акумулатори - от 2006 г.;
• Отпадъци от гуми - от 2011 г.

С оглед на новите европейски цели по отношение на текстилните отпадъци за 2025 г., е необходимо в схемата да бъде включен и този отпадъчен поток.

РОП може да се осъществи по два начина от задължените лица:
1. чрез колективна система, представлявана от организация за оползотворяване (ОО) на МРО.
2. индивидуално от задълженото лице (конкретна фирма), което пуска на пазара МРО.

В Българското законодателство прилагането на принципа „Разширена отговорност на производителя“ е в компетенциите на националното законодателство. Общините нямат правомощия да поставят ограничения и/или да задължат производителите на продукти, след употребата на които се образуват отпадъци в тази област, като тяхната роля е да съдействат за постигането на задълженията им, в т.ч. осигуряване и определяне на местоположението на контейнерите за разделно събиране на МРО. На местно ниво могат да извършват контрол за спазване разпоредбите на Общинските наредби за управление на отпадъците и оказване на административна помощ за спазване на законодателството.

Чрез принципа „разширена отговорност на производителя” се цели производителите на продукти след употребата, на които се образуват масово разпространени отпадъци да носят отговорност и за тяхното последващо събиране и рециклиране. Най-често отговорност та по събирането на тези отпадъци и предаването им за третиране/рециклиране е, чрез възлагане на организации по оползотворяване (ОО). Общините от своя страна сключват договори за сътрудничество с организациите по оползотворяване и подпомагане на дейността им за организирано събиране на тези отпадъци от домакинствата. Домакинствата и различните организации, предприятия и институции, които в резултат на употребата на продукти образуват МРО, са длъжни да спазват правилата за разделно събиране и да изхвърлят отпадъците на определените за това места

Разширената отговорност на производителя е показала своите предимства при рециклиране на много потоци от отпадъци като опаковки, електроника, батерии и превозни средства. На територията на общините част от регион Севлиево, функционират следните системи:
- Система за разделно събиране на отпадъци от опаковки – за хартиени и картонени опаковки, композитни, пластмасови, метални и стъклени, за която е отговорна организацията по оползотворяване “Еко -Титан груп”АД за община Севлиево; “Еко Партнърс България“ за община Сухиндол и “Булекопак“ за община Дряново;
- Система за Предварително третиране/сепариране на смесени битови отпадъци, за която от 2018 г до днес е отговорна организацията по оползотворяване Еко -Титан груп”АД за всички общини от регион Севлиево;
- С юридически лица за разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електрон но оборудване от бита (ИУЕЕО): - “Елтехресурс” АД за общините Севлиево и Дряново;
- С юридически лица за разделно събиране на отпадъци от текстил: - “Хедуей Интернешънъл” ЕООД за общините Севлиево и Дряново;
- С юридическо лице за разделно събиране на опасни отпадъци от домакинствата: “Балбок Инженеринг” АД, за община Дряново;
- С юридическо лице за оползотворяване на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА): “Екобатерии” АД - София, за община Дряново;
- С юридическо лице за рационално оползотворяване на дървесни отпадъци: Кроношпан България” ЕООД, за община Дряново;

Съгласно схемата „плащаш повече, ако изхвърляш повече“ от домакинствата се изисква да плащат, когато изхвърлят смесен отпадък. Изключително важно е смесените отпадъци да бъдат сравнително скъпи, а потоците за рециклиране и други потоци от отпадък, който е

разделен, да бъдат изхвърляни (почти) безплатно. По този начин се дава ясен стимул за разделяне на отпадъците при източника. По смисъла на силата на финансовите стимули схемата „плащаш повече, ако изхвърляш повече“ се е доказала като ефективен инструмент за увеличаване на разделното събиране при източника.

Данъците и таксите за депониране и изгаряне не засягат пряко гражданите, но чрез тях се насърчават общините и операторите по управление на отпадъци да подобряват ефективност та на разделянето, събирането и рециклирането на отпадъци в техния район. С тези данъци и такси се спомага за включването на външните разходи от изхвърляне (емисии на въглероден диоксид и метан, замърсяване на въздуха и подпочвени води) и външните ползи от рециклиране (икономия на енергия, намаляване на влиянието върху околната среда и здравето от извличането на непокътнати ресурси).

При система за обратно изкупуване, потребителят заплаща депозит, когато купува продукт като бутилирана напитка и му възстановяват сумата, когато връща бутилката. Системата обикновено се прилага за опаковки на напитки, но също така съществува за продукти, които могат да бъдат върнати, като газови бутилки за готвене наоткрито. Заради финансовия стимул чрез системите за обратно изкупуване се отбелязва почти незабавно увеличение в рециклирането. От гореупоменатите инструменти първите три (разширената отговорност на производителя, схемата „плащаш повече, ако изхвърляш повече“ и данъци за депониране и изгаряне) се считат за ключови икономически инструменти за насърчаване на прилагането на йерархия на отпадъците, както е посочено в приложение IVa от Рамковата директива за отпадъците.

Отговорност на причинителя и притежателя на образуваните отпадъци чрез пряко заплащане на услугите по извозване и третирането им в сътрудничество с общините от регион Севлиево

При тази схема производителя на определени продукти и стоки или доставчикът на дадена услуга е задължено лице и носи отговорност за съхраняване, събиране, транспортира не и третиране на отпадъците, генерирани при производството на съответните стоки и услуги, в съответствие с нормативните изисквания. Отговорността е както за осигуряване на цялостната логистика на дейностите по управление на образуваните отпадъци, така и за финансирането на тези дейности

Потоците отпадъци, за които се прилага тази схема в страната са: производствени отпадъци, включително производствени опасни отпадъци; болнични отпадъци; ПСБ/ПСТ; утайки от ПСОВ, отпадъци от строителството и от разрушаване на сгради (с изключение на строителните отпадъци от ремонтни дейности на домакинствата и разрушаване на сгради в малки количества по критерии, определени в ЗУО).

Производителите и доставчиците на стоки и услуги могат да организират отговорността си относно образуваните при дейността им отпадъци:

- в собствени инсталации и съоръжения, за което трябва да притежават разрешително или регистрационен документ по ЗУО или комплексно разрешително по ЗООС, и/или
- да сключват писмен договор с лица, които имат право да извършват тези дейности с отпадъци в съответствие със ЗУО и ЗООС (т.е. да притежават разрешително или регистрацио нен документ по ЗУО или комплексно разрешително по ЗООС).

Схемата не предполага ситуация, при която се създава монополното положение. Всяко лице, което желае и/или е длъжно и отговаря на изискванията на законите, получава от компетент ните национални органи разрешително или регистрационен документ по ЗУО или комплекс но разрешително по ЗООС за дейности с отпадъци, съответно за инсталации за отпадъци. Производителите на стоки и услуги, които образуват отпадъци при тяхното производство имат свободата да избират на кое лице, притежаващо право по ЗУО или ЗООС да възложат

третирането на отпадъците си, когато не ги третират в собствени инсталации.

Всички лица в схемата са включени в публични регистри:
* Във всяка РИОСВ е създаден регистър на лицата, които подлежат на инспекции и контрол по всяка от наредбите към ЗУО;
* ИАОС поддържа регистри на лицата, притежаващи разрешителни и регистрационни документи за извършване на дейности с отпадъци; регистър на търговците и брокерите на отпадъци; регистър на депата за отпадъци и регистър на инсталациите за преработка на отпадъци;
* МОСВ поддържа регистри на лицата с комплексно разрешително по ЗООС и регистър на лицата с рециклиращи съоръжения по потоци отпадъци.

Лицата, с които фирмите производители на стоки и услуги са сключили договори за транс портиране и/или третиране на отпадъците им, които са следващи притежатели на отпадъците, имат същите отговорности, както лицата, които с писмен договор са им предали отпадъците.

Тази схема е типичен пример за пълно прилагане на принципа „замърсителят плаща“.
Цените на услугите, свързани със съхранение, транспортиране и третиране на отпадъци се формират изцяло на пазарен принцип при наличната конкуренция на национално ниво, в рамките на ЕС и Световната търговска организация (СТО).

Генераторите на ОСР на територията на общината също организират сами и финансират съхранението, извозването и последващото оползотворяване и/или обезвреждане на строител ните отпадъци. Генераторите на ОСР организират сами транспортирането на строителните отпадъци до депо или инсталация за третиране (с изключение на строителните отпадъци от ремонтни дейности на домакинствата и разрушаване на сгради в малки количества по критерии, определени в ЗУО, които попадат в задълженията на органите на местното самоуправление и местната администрация).

Изводи и препоръки:
- Прилагането на принципа „Разширена отговорност на производителя“ е в компетенци ите на националното законодателство. Общините нямат правомощия да поставят ограничения и/или да задължат производителите на продукти, след употребата на които се образуват отпадъци в тази област, като тяхната роля е да съдействат за постигането на задълженията им, в т.ч. осигуряване и определяне на местоположението на контейнерите за разделно събиране на МРО. Към схемата за 6-те групи МРО, с оглед новите европейски цели и изисквания по отношение на текстилните отпадъци за 2025г. е необходимо да бъде включен и този отпадъчен поток;
- Различна е ситуацията при Схемата за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират битови и подобни на битовите отпадъци. В тази схема общините имат традиционно големи отговорности, които нарастват особено в последните години, във връзка с новите изисквания за прилагане на йерархията на отпадъците. Другите лица, които участват в схемата са РУСО-регион Севлиево и фирмите или общински предприятия, на които общините възлагат една или повече дейности, свързани със събиране, транспортиране и третиране на битовите отпадъци. Задължени лица по схемата са домакинствата и лицата, които образуват битови отпадъци и подобни на битовите отпадъци. Задължените лица заплащат такса-битови отпадъци, с приходите, от която се финансира функционирането на схемата;
- На територията на общините от РСУО Севлиево се прилага напълно принципът “замърсителят плаща” за строителните отпадъци от домакинствата:

- В община Севлиево се предоставят съдове извозване на строителни отпадъци, възмездно и след заявка до фирмата с която общината има сключен договор за извършване на дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване;

- В община Дряново се предоставят съдове извозване на строителни отпадъци, възмездно и след заявка до общинското предприятие, което извършва дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване;

- В община Сухиндол се предоставя възмездно и след заявка транспортна техника.

- На територията на общините от РСУО Севлиево функционират и се доразвиват дейностите, подпомагани от общините на принципа "разширена отговорност на производителя";

IV.8. Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците

Предмет на анализа в настоящият раздел е инфраструктурата за управление на битовите отпадъци за общините в регион Севлиево; инфраструктура изградена на територия та на РДО регион Севлиево; инфраструктура за третиране на биоразградимите отпадъци; инфраструктура за третиране на отпадъци от строителство и разрушаване (ОСР); утайки от ПСОВ и др.

Настоящият анализ се стреми да отговори на следните въпроси:

- Какви са тенденциите и настоящата ситуация по отношение на осигуряване от общините в РСУО на инфраструктура за отпадъци, чието управление е от компетенциите на местните власти.
- Осигурената, изградената и в процес на планиране, внедряване, осигуряване и изграж дане инфраструктура за територията на РСУО Севлиево; достатъчна ли е за третиране на отпадъците на територията на общините и за постигане на количествените цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците, поставени пред местните власти.
- Необходима ли е допълнителна инфраструктура за подобряване на услугите и за постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците, в т.ч. по потоци отпадъци.
- Какви са основните изводи и препоръки за бъдещи действия;

IV.8.1. Съдове и техника за събиране на битови отпадъци

В трите общини на регион Севлиево са изградени и функционират системи за сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъци, разгледани поотделно за всяка една община, както следва:

Община Севлиево

На територията на община Севлиево действа централизирана система за сметосъбира не и сметоизвозване, която по данни на НСИ, обхваща 99.8% от населението на общината. Събиране и транспортиране на битови отпадъци до РДО Севлиево осъществява "Нео Титан" ООД.

По данни на НСИ населените места, които са обхванати от системите за организирано сметосъбиране или се обслужват по заявка на кмета или кметския наместник на малките населени места са 42. Необхванати от горните услуги са селата: с.Дебелцово, с.Дисманица, с.Корията, с.Угорелец и с.Шопите, с по-малко от пет обитатели.

Със Заповед №1026 от 28.10.2021 г. на Кмета на Община Севлиево, се определят: вида на предлаганите услуги по чл.62 от ЗМДТ; границите на районите и честотата на сметоизвозване за 2022 г. на територията на Община Севлиево. Заповедта указва райони от землищата на сДебелцово, с.Стоките, с.Млечево, с. Душево, с.Кръвеник, с.Шумата, с.Столът и с.Батошево, за които се предлагат само услугите по обезвреждане на битови отпадъци в депа и поддържане на чистотата на територии за обществено ползване. Поради специфика на теренните условия в конкретно посочените в заповедтта населени места, услугите по сметосъбиране, и сметоизвозване на териториите им не се предлагат за 2022 г..

В приложената долу таблица, са представени видовете и броя на съдове за събиране на битови отпадъци, обслужвани от община Севлиево към 15 02 2021 г

№	Населено място	Налични съдове за смет (брой)			Разстояния от град Севлиево до населеното място	Дължина на уличната мрежа на населеното място
		4 m3	Бобри /1,1 m3/	Кофи /0,10 m3/		
1	гр. Севлиево	11	645	8	0	49
2	с. Агатово	-	20	122	23	16
3	с. Батошево	-	32	24	15	10
4	с. Бериево	-	37	36	23	13
5	с. Богатово	-	41	12	6	12
6	с. Боазът	-	7	10	22	
7	с. Буря	-	19	56	25	11
8	с. Валевци	-	11	-	32	
9	с. Валевци / м-ст Угорелец	-	3	-	34	
10	с. Горна Росица	-	90	7	10	20
11	с. Градница	-	90	40	15	13
12	с. Градище	-	13	40	18	16
13	Къмпинг “Стублата”	-	1	-	15	
14	с. Дамяново	-	50	72	15	11
15	с. Добромирка	-	42	87	23	23
16	с. Добромирка к-с “Палмите”	-	-	2	20	
17	с. Душево	-	58	69	11	15
18	с. Идилево	-	10	34	16	89
19	с. Карамичевци	-	6	2	19	
20	с. Кормянско	-	69	38	7	14
21	с. Крамолин	-	32	102	30	17
22	с. Крушево	-	44	58	8	20
23	с. Кръвеник	4	22	35	30	9
24	м-ст Крушевски баир	3	21	-	5	
25	с. Ловнидол	-	26	79	16	20
26	с. М.Върщец	-	14	69	15	13
27	с. Младен	-	16	57	15	11
28	с. Кастел	1	3	1	25	
29	с. Млечево	-	18	30	23	14
30	с. П. Славейково	-	81	62	13	15
31	Птицекланица “Булчикан”	-	3	-	5	
32	с. Ряховците	-	89	42	10	19
33	с. Сенник	-	83	78	8	18
34	с. Селище	-	9	6	28	
35	с. Стоките	-	29	34	25	9
36	с. Стоките местност Лъгът	-	4	-	35	
37	с. Купен	-	2	-		
38	с. Стоките-Батошевски м-р	-	2	2	23	
39	с. Столът	-	17	38	15	10
40	с. Табашко	-	6	2	34	
41	с. Търхово	-	6	46	15	12
42	с. Хирево	-	24	31	12	6
43	с. Шумата	-	34	111	16	10
44	м-ст “Чакала”	-	3	-		
45	Язовир Ал.Стамболийски	-	1	-	8	
46	Язовир Малауша – с.Сенник	1	-	-		
	Общо	**9**	**1833**	**1542**		

Източник: Община Севлиево

Със Заповед №1026 от 28.10.2021 г. на Кмета на Община Севлиево са определени границите на районите, в които се извършват услуги по сметосъбиране и сметоизвозване; сепариране, компостиране и обезвреждане на отпадъци в депо; поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване, с честота на сметоизвозване, както следва:

Населено място	Вид съдове	Честота на извозване
Град Севлиево през лятото	Съдове за общ битов отпадък 1100 л и 110 л	3 / седмица
Град Севлиево през зимата		3 / седмица
Малки населни места през лятото		2 / месец
Малки населни места през зимата		2 / месец
Град Севлиево и селата от Общината	Контейнери 4 m3	Веднъж на 30 дни или съобразно събраното количество отпадъци

Съгласно Заповед №1026 от 28.10.2021 г. на Кмета на Община Севлиево, за 2022 г. в землищата на долуописаните населени места се предлагат само услугите по обезвреждане на битови отпадъци в депа и поддържане на чистотата на територии за обществено ползване, както следва.:

Землище	Населено място
Дебелцово	Дебелцово
Стоките	Топали, Куроджии, Данчовци, Пехливаните, Попска, Пулевци, Горно Имилево. Долно Имилево, Кръстеввци, Бяла, Дрянът, Кладев рът, Гушевци, Джалаловци, Уголен, Добревци, Патрахилите
Млечево	Българи, Дисманица, Малиново, Мариновци, Дзирковци, Божановци, Какамите, Бочевци, Долна махала
Душевп	Корията
Кръвеник	Шопите, Шаварна, Пейковци, Иванбашевци, Сурвендовци, Еневци, Гайдари
Шумата	Елошица, Каракаши
Столът	Свиланци, Керенци, Гергани, Дългодреи,Игнатовци, Иванчовци, Дялък, Неновци, Аврамите, Даймите, Наневци, Недялковци Мишевци, Сърболаци, Коркини, завалиите, Ментани, Боневци, Цоневци, Дрените, Уруците, Гешовци, Василевци, Цвятковци, Паралиите, Белошините, Кривошиите, Фитьовци,Стоилите, Юнгалиите, Коруците, Дългодрей, Ранковци
Батошево	Бойновци, Дедевци, Коломините, Узуните, Чакали, Данчевци, Байков дол, Прозованец, Груевци, Мухова усойна, Бенеците, Грозевци, Терзии, Мангели, Чуките, Касапи

и всички имоти на граждани, извън регулацията на населените места, в които не се извършва промишлена, търговска или туристическа дейност по смисъла на Търговския закон.

Поради специфика на теренните условия в конкретно посочените в заповедтта населени места, услугите по сметосъбиране, и сметоизвозване на териториите им не се предлагат за 2022 г.

За извършване на сметосъбирането на битовите отпадъци в труднодостъпните за сметосъбиращите автомобили улици, кметовте и кметските наместници на селата, в които има организирано сметосъбиране, осигуряват и раздават на желаещите найлонови торби за събиране на отпадъци. Същите се събират на определени за целта площадки, от които да бъдат извозвани в определен за населеното място ден, по предварително изготвен график.

Извършването на сметоизвозването в населените места на Община Севлиево, без бр. Севлиево, се извършва в присъствие на кмет, кметски наместник или специалист “Приходи от населението”. Контрол се осъществява от Н. тодорова, Заместник кмет на община Севлиево.

Дейността на община Севлиево по събиране и транспортиране на битовите отпадъци е обезпечена с необходимите съдове за събиране, така че да са обхванати 99,8 % от

населението на общината и да осигурява необходимата честота на извозване, която да не допуска препълване на контейнерите.

От 2018 г Община Севлиево има сключен договор с организация по оползотваряване : "Еко-Титан Груп" АД за предварително третиране на потока от смесени битови отпадъци.

От 2017 г Община Севлиево има сключен договор с "Еко-Титан Груп" АД за разделно събиране на отпадъци от опаковки. От предоставен от Община Севлиево списък на местата за разполагане на контейнери за разделно събиране на отпадъци от опаковки на територията на град Севлиево с общо 109 позицци, е видна действаща схема за равномерно обслужване на градската територия, като броя на съдовете за хартия, пластмаса и метал за града е 110 броя, а за стъкло 20 броя. Отпадъците от опаковки на малките населени места попадат в потока смесени битови отпадъци, който от 2018 год. се подлага на предварително третиране в инсталацията за сепариране в гр. Севлиево.

От 2020 год. в Община Севлиево се въвежда и заработва нова система за разделно събиране и оползотворяване на биотпадъци.

Система за разделно събиране на биоотпадъците на община Севлиево

• За град Севлиево системата за разделно събиране на хранителните отпадъци е класическа "от врата до врата" с намаляване на честотата на събиране през студените месеци;

• Средните по големина населени места (население над 600 жители), намиращи се близо до град Севлиево, са включени в система за събиране с разположени навън контейнери с вместимост 120 и 240 литра. Прилага се смесено събиране на хранителни и зелени отпадъци. Очаква се 50% от домакинствата да участват в тази система, докато останалите ще продължат да оползотворяват хранителните отпадъци като храна за животни или ще ги третират чрез домашно компостиране. Поради тази причина, в доставката на оборудването за събиране не са взети предвид всички домакинства.

• Малките населени места и такива от селски тип, с домакинства притежаващи градини, прилагат домашно компостиране или компостиране на място.

Зелените отпадъци се събират разделно и се доставят на площадката по сл. система:

• В град Севлиево е възприетата система на събиране за всички домакинства чрез "доставяне" с контейнери (660 l) поставени отвън. За големите генератори, по тяхно желание се прилага системата "от врата до врата". На всеки 150 жители е поставен по един контейнер. Събирането е веднъж на две седмици от месец май до месец септември и веднъж месечно за останалите месеци.

• Средните по големина населени места (над 600 жители и намиращи се близо до Севлиево) ползват "системата на доставяне" с 2-5 контейнера, разположени в населеното място, където се събират биоотпадъците. Честотата на събиране е при пълен контейнер или веднъж месечно за петте летни месеца.

• Големите генератори на зелени отпадъци (от градини и паркове) събират по два начина - с големи контейнери, които се доставят по желание или на дневна база.

Домашно компостиране и компостиране на място: за всички останали жители, вземайки предвид количествата на образуваните биоотпадъци и разстоянието до местата за събиране, за които е нерентабилно (лоши стойности кг/ жител /година) да участват по горепосочените системи, единствения възможен начин за управление на биоотпадъците е домашното компостиране или компостирането на място.

Със Заповед №1026 от 28.10.2021 г. на Кмета на Община Севлиево са определени границите на районите, в които се извършват услуги по разделно събиране на отпадъци, и честотата на сметоизвозване, както следва:

Населено място	Вид съдове	Честота на извозване
Град Севлиево през лятото	Съдове за разделно събиране на хартия, стъкло и метал 1100 л	3 / седмица
Град Севлиево през зимата		3 / седмица

Град Севлиево през лятото	Съдове за хранителни отпадъци 120 л и 240 л.	2 / седмица
Град Севлиево през зимата		1 / седмица
Малки населни места през лятото		1 / 2 седмици
Малки населни места през зимата		1 / месец
Град Севлиево през лятото	Съдове за растителни отпадъци 660 л.	1 / 2 седмици
Град Севлиево през зимата		1 / месец
Малки населни места през лятото		1 / месец
Малки населни места през зимата		Не се извършва

От 2020 г. Община Севлиево има сключен договор с "Елтехресурс" АД за разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване от бита.

От 2020 г. Община Севлиево има сключен договор с "Хедуей Интернешънъл" ЕООД за разделно събиране на отпадъци от текстил и облекло.

От 01.12.2022г. е сключен договор с ЕКОПАК и е въведена система за разделно събиране на отпадъците от опаковки на територията на гр. Севлиево (48 т. с по 3 съда) и селата: Петко Славейков (2 точки), Ряховците (3 точки), Кормянско (2 точки) , Сенник(2 точки) Градница (2 точки) и Бериево (1 точка).

През 2021 г. на територията на община Севлиево има шест площадки за предаване на отпадъци от пластмаса, стъкло, хартия и картон, на които орерират следните лица.

Регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на гр. Севлиево			
№	**Данни за фирмата**	**Разрешение № и дата**	**Местонахождение на площадката**
1	"Конов" ЕООД, ЕИК 107554252 Директор: Красен Лазаров Конов	04-ДО-00000719-01/17.09.2019	гр. Севлиево, кв. "Балабаница"
2	"Шакер" ООД, ЕИК 107559609 Директор: Красимир Георгиев Къхев Телефон: 0675 / 3 3551	04-ДО-00000728-01/08.06.2017	гр.Севлиево, "Източна индустриална зона", ул."Великотърновско шосе" № 8
3	"Венико София" ЕООД	04-ДО-860-00 / 19.05.2020 г	гр. Севлиево, кв. "Балабаница"
4	"Фенкс Репластик" ЕООД	04–ДО–804– 06/15.03.2021 г.	гр.Севлиево, ул."Мармарча"
5	"Нанков" ООД	04–РД–223–00/12.02.2014 г	гр.Севлиево, ул."Изгрев", № 10
6	"Еко-Виет" ООД, ЕИК202330408 Директор: Рейхан Ебазеров Сюлейманов	04-РД-00000160-03/05.03.2020	гр.Севлиево, ул."Мармарча"

Наличната към 2021 г. техника на Община Севлиево за сметосъбиране и сметоизвозване на битови отпадъци / на разделно събирани отпадъци;

- 4 бр. сметосъбирачи с вариопреса18 $м^3$. за общ битов отпадък.
- 1 бр. багер
- 1 бр. самосвал бордови
- Специален автомобил /контейнеровоз/

2 бр. бордови камиони с вместимост 3,5 $м^3$ за разделно събиране на биоотпадъци.

Община Дряново

На територията на община Дряново услугите по събиране и транспортиране на битови отпадъци до РДО Севлиево се изпълняват от общинско предприятие "Чисто Дряново", което е създадено на 28.07.2017 г. с решение на Общински съвет – град Дряново. Дейностите на предприятието се състоят в: Сметосъбиране, сметоизвозване и депониране на твърди битови отпадъци от населените места на Община Дряново; Почистване на инфраструктурата и териториите за обществено ползване в населените места; Контрол върху разделното събиране на отпадъци; Измиване на улични платна, площади, алеи, паркове и други

територии от населените места, предназначени за обществено ползване; Ликвидиране на незаконни сметища, почистване на отпадъци, изхвърлени на неразрешените за това места; Стопанисване на съдовете за съхраняване на отпадъци.

Събраните отпадъци на територията на общината се извозват и депонират в "Регионално депо - Севлиево". Делът на обслужваното население от системата за организира но сметосъбиране и сметоизвозване е 99,45 % (ПИРО на Община Дряново - 2021-2027 г).

В приложената долу таблица, са проследими населените места, видовете и броя на съдове за събиране на битови отпадъци, обслужвани от община Дряновово през 2021 г

№	Населени места	Брой бобри /метални и пластмасови/ 1100 л.	Брой кофи110 л.
1	Град Дряново	365	149
2	с. Царева ливада	54	36
3	с. Радовци	7	-
4	с. Русиновци	1	-
5	с. Големи Българени	2	-
6	с. Глушка	2	-
7	с. Шушня	-	1
8	с. Искра	2	-
9	с. Керека	19	18
10	с. Денчевци	4	-
11	с. Пейна	2	-
12	с. Чуково	3	-
13	с. Гостилица	42	62
14	с. Ганчовец	28	8
15	с. Руня	5	-
16	кв. Цинга	2	1
17	кв. Крачунка	3	1
18	Дряновски Манастир	13	-
19	Вехти лозя	2	-
20	кв. Никоевци	2	-
21	с. Геша	4	-
22	с. Караиванца	8	5
23	с. Скалско	21	14
24	с. Славейково	11	21
25	с. Янтра	22	38
26	с. Туркинча	10	10
27	с. Длъгня	10	10
28	с. Катранджии	10	7
29	с. Гоздейка	7	10
30	с. Соколово	14	5
31	с. Маноя	12	14
32	с. Косарка	9	15
33	с. Саласука	3	-
34	с. Зая	5	7
35	Подстанция	-	5
36	Кв. Марча	2	-
37	Стопански двор	4	-
38	Местност Манга	4	-
	Общо:	714 броя	437 броя

Актуалната честотата на сметосъбиране и сметоизвозване на отпадъците на населените места на Община Дряново и на част от град Дряново (съгласно възприето райониране), е видна в представения график на услугата сметосъбиране в таблицата долу:

График сметосъбиране в населените места на община Дряново и част от гр. Дряново

	Район 1	
1	село Царева ливада	всеки вторник
2-4	село Радовци; село Големи Българени; село Глушка	през вторник
	Район 2	
1-8	Подстанция; село Зая; село Саласука; село Руня; село Ганчовец; кв. Никоевци; село Геша и село Караиванца	през сряда
	Район 3	
1-7	село Туркинча, село Длъгня; село Катранджии; село Гоздейка; село Соколово; село Маноя и село Косарка	през четвъртък
	Район 4	
1-3	местност Манга; село Славейково; село Гостилица	през сряда
	Район 5	
1-3	Стопански двор; кв. Цинга; кв. Крачунка	през понеделник
4-14	ул. Ангел Кънчев; ул. Христо Дряновски; ул. Ал.Стамболийски; ул. Камен Калчев; ул. Марко Марчевски; ул. Рачо Стоянов; Духовникова чешма; ул. Борова гора; Лукойл; ул. Железничарска и Дряновски манастир	понеделник
	Район 6	
1-6	село Денчевци; село Пейна; село Чуково; село Керека; село Скалско и село Янтра	през четвъртък

С Решение № 452 на Общински съвет Дряново (Протокол №48/29.12.2021 г.), не се събира такса „БО“ в частта „събиране и транспортиране на БО“ и „третиране на БО“:

1. За незастроени поземлени имоти, намиращи се в границите на организираното сметосъбиране и сметоизвозване.

2. За поземлени имоти, които не се ползват през цялата календарна година, намират се в границите на организираното сметосъбиране и сметоизвозване и за които е подадена декларация по образец в Общинска администрация Дряново до 31.12.2021г

Сметосъбирането и сметоизвозването на отпадъците на град Дряново също се извършва на основата на възприето райониране на града и график на обслужване, видим в таблицата долу:

№	**График сметосъбиране гр. Дряново**
	Понеделник
1-16	ул. Шипка от № 24 до № 193; ул. Райна Княгиня; ул. Матей Преображенски; ул. Х.Димитър; ул. Генерал Столетов; ул. Станционна; ул. Опълченска; ул. Бузлуджа; ул. Стара планина; ул. Бачо Киро № 11, 15, 27; ул. Максим Райкович; ул. Радко Радославов; ул. Стефан Стамболов; ул. Генерал Радецки; жк Априлци и ул. Поп Харитон № 3
	Вторник
1-13	жк Успех; ул. Досю Стойнов; ул. Бачо Киро; ул. Димитър Крусев; ул. Михаил Иванов; ул. Дим. Благоев; Тисина; ул. Гурко; ул. Никола Мушанов; ул. Христо Ботев; ул. Сава Йотов; ул. Колю Фичето и ул. Шипка от №193 до № 213
	Сряда
1-13	ул. Шипка от № 24 до № 193; ул. Освобождение; ул. Генерал Столетов; ул. Станционна; ул. Капитан Райчо; ул. Трети март; ул. Буря; ул. Г.С. Раковски; ул. Александър Рашенов; ул. Бачо Киро № 11, 15, 27; ул. Стефан Лавчиев; ул. Васил Левски и ул. Пенчо Койчев
	Четвъртък
1-15	ул. Русчуклийчето; ул. Михаил Бойчинов; ул. Христо Максимов; ул. Филип Тотю; ул. Панайот Хитов; ул. Петър Пърмаков; ул. Поп Харитон; ул. Пахомий Стоянов; ул. Георги Измерлиев; ул. Капитан Райчо; ул. Опълченска; ул. Шипка от № 1 до № 24; кв. Изгрев; кв. Марча и Гробищен парк
	Петък
1-18	ул. Шипка от № 24 до № 193; ул. Райна Княгиня; ул. Матей Преображенски; ул. Х. Димитър; ул. Генерал Столетов; ул. Станционна; ул. Опълченска; ул. Капитан Райчо; ул. Бузлуджа; ул. Стара планина; ул. Бачо Киро № 11, 15, 27; ул. Максим Райкович; ул. Радко Радославов; ул. Стефан Стамболов; ул. Генерал Радецки; ул. Гурко; жк Априлци и жк Успех

Дейността на община Дряново по събиране и транспортиране на битовите отпадъци е обезпечена с необходимите съдове за събиране така, че да са обхванати 99,8 % от населението на общината и да осигурява необходимата честота на извозване, която да не допуска препълване на контейнерите.

В изпълнение[16] на 4.1.1.3.2. Закупуване на специализирани машини и нови съдове тип "Бобър", през отчетния период, за нуждите на жителите на Община Дряново са закупени специализирани машини и нови контейнери тип „Бобър" за събиране на ТБО, както следва:
През 2014 г. - 27 броя;
През 2015 г. – 40 броя;
През 2016 г. – 25 броя нови контейнери тип „Бобър" за ТБО и 20 бр.кофи с вместимост 120 л.
През 2017 г. – 27 броя нови контейнери тип „Бобър" за ТБО и 25 бр. кофи с вместимост 110 л.
През 2018 г. – 80 броя;
През 2020 г. – 60 броя;
През 2020 г. - девет броя лифтдъмпер контейнери за събиране на строителни отпадъци.

Специализирана техника за сметосъбиране и сметоизвозване:
През 2017 г. - един брой употребявана машина за сметосъбиране;
През 2018г. - 1 употребявана машина за сметосъбиране и 1бр. Самосвал за зелени отпадъци;
През 2020 г. - един брой употребяван специален автомобил – бордови контейнеровоз.

От 2018 г. до настоящия момент Община Дряново има сключен договор с организация по оползотваряване : "Еко-Титан Груп" АД за предварително третиране на потока от смесени битови отпадъци.

От 2015 г. до 2017 г. Община Дряново ползва услугите на "Екоколект" АД за разделно събиране на отпадъци от опаковки. От 2018 г до днес оператор за дейности с отпадъци от опаковки, генерирани от територията на община Дряново е дружеството "Булекопак" АД. Разделно събиране на опадъци от опаковки община Дряново е организирала за територията на град Дряново.

За целта е разработена схема с 21 позиции на разположение на следните видове **съдове за разделно събиране на опаковки**: 20 броя жълти контейнери (за хартия, пластмаса и метал), тип иглу, с вместимост 1500 литра и 20 броя зелени контейнери (за стъкло), тип иглу, с вместимост 1500 литра. Отпадъците от опаковки на малките населени места попадат в потока смесени битови отпадъци, който се подлага на предварително третиране в инсталацията за сепариране в гр. Севлиево.

Община Дряново развива устойчива политика за разделно събиране на следните масово разпространени битови отпадъци:

От 2015 г. до днес Община Дряново ползва услугите на "Елтехресурс" АД за разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване от бита;

От 2016 г. до днес Община Дряново ползва услугите на "Екобатерии" АД - София, за разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори;

От 2020 г. до днес Община Дряново ползва услугите на "Хедуей Интернешънъл" ЕООД за разделно събиране на отпадъци от текстил и облекло.

От 2020 г. до днес Община Дряново ползва услугите на "Балбок Инженеринг"АД, за разделно събиране на опасни отпадъци от домакинствата.

От 2021 г. Община Дряново развива система за рационално оползотворяване на дървесни отпадъци в сътрудничество с оператора "Кроношпан България" ЕООД.

От 2020 год. в Община Дряново се въвежда и заработва нова система за разделно събиране и оползотворяване на биотпадъци и нова система за разделно събиране на строителни отпадъци.

[16] Последваща оценка на Общинския план за развитие на Община Дряново за периода 2014 – 2020 г.

Наличната към 2021 г. техника на Община Дряново за сметосъбиране и сметоизвозване на битови отпадъци / на разделно събирани отпадъци:

1. Специален автомобил /сметосъбирач/,
2. Специален автомобил /сметосъбирач/,
3. Товарен автомобил /самосвал/,
4. Специален автомобил /контейнеровоз/,
   Специален автомобил /Цистерна/.

Система за разделно събиране на биоотпадъците на община Дряново

Разделното събиране на хранителните отпадъци се осъществява по два начина: чрез система за разделно събиране „от врата до врата“ и чрез система „за доставяне“:

• В град Дряново се прилага класическата система за събиране „от врата до врата“ с намалява не на честотата на събиране през студените месеци (веднъж седмично);

• Честотата на събиране в гр. Дряново подлежи на промяна през летните месеци;

• Останалите 62 бр. малки населени места от селски тип (всички с под 700 жители), с домакинства притежаващи градини, прилагат домашно компостиране и компостиране на място.

Зелените отпадъци се събират разделно и се доставят на площадката по сл. система:

• В град Дряново системата за събиране е класическа „ от врата до врата“ само за тази част от домакинствата, които частично или изцяло участват в събирането. Очаква се максимум около 750 домакинства да участват в тази система. Събирането е веднъж на две седмици от месец май до месец септември.

• Останалите домакинства в гр. Дряново, които живеят в апартаменти, използват контейнери (600 I) разположени в зони с налични големи частни зелени площи, по 1 контейнер на 80 домакинства, извозван веднъж на две седмици от месец май до месец септември и веднъж месечно от месец октомври до месец април.

• В с. Царева ливада се прилага система за събиране „чрез доставяне“, с контейнери (240 I) разположени до контейнерите за смесени битови отпадъци. Честотата на извозване е при пълен контейнер или веднъж месечно през лятото. От система с контейнери на тротоара в бъдеще може да се премине към система с две „площадки за доставяне“ (капацитет 4,5 m3).

• Големите генератори на зелени отпадъци (от градини и паркове) събират зелени отпадъци в големи контейнери, които се доставят по желание.

Домашно компостиране и компостиране на място: за всички останали 61 бр. малки населени места, предвид количествата на образуваните биоотпадъци и разстоянието до площадките за събиране е нерентабилно (лоши стойности кг / жител /година) да се прилагат горепосочените системи за разделно събиране. Възможните количества хранителни и зелени отпадъци са по-малко от 2-3 t/y на населено място (приблизително). Единственият възможен начин за управление на биоотпадъците в такъв случай е насърчаване на домашното компостиране и компостирането на място. Според интервюта, направени със заинтересовани местни жители: част от хранителните и зелените отпадъци се оползотворяват като храна на животните.

Община Сухиндол

Сметосъбиране и сметоизвозване на генерираният поток от смесени битови отпадъци от територията на Община Сухиндол, осъществява: за 2015 операторът “Гранд Комерс 01” ЕООД ; за 2016 г - “Еко 2015” ЕООД; за 2017 г. - “Еко 2017” ЕООД.

От 2018 г до днес, на територията на община Сухиндол, услугите по събиране и транспортиране на битови отпадъци до РДО Севлиево се изпълняват от Общинско предприятие "Спортни имоти, отдих, развлечения и комунални дейности".

В приложената долу таблица, са проследими населените места, видовете и броя на съдове за събиране на битови отпадъци, обслужвани от община Сухиндол през 2021 г

№	Населени места	Брой бобри с обем 1100 л.
1	Град Сухиндол	154
2	Село Бяла река	17
3	Село Горско Калугерово	14
4	Село Горско Косово в селото	13
5	По крайбрежната на язовира	7
6	ВЕЦ Росица	1
7	Язовир „Ал. Стамболийски“ (вътре)	2
8	Ябълкова градина	1
9	Риболовен комплекс „Айтите“	2
10	Местност „Косовско ливади“	1
11	Село Коевци	15
12	Село Красно Градище	14
	Общо	**241**

Община Сухиндол разполага с два камиона за обслужване на контейнерите на територията на гр. Сухиндол и населените места към общината. Към настоящия момент се използва само единият камион.

През 2018 г., чрез освобождаване на част от натрупаните средства по чл.64 от ЗУО и след проведена процедура по ЗОП е закупен специализиран сметосъбиращ автомобил тип “Ротопреса” (втора употреба); Марка Mercedes Benz; Модел ECONIC 1828 GLL; Регистрацио нен номер ВТ9255КН; Вид гориво – метан; Работен обем – 6883 см3.

Вторият камион е в гараж и се използва ако се повреди горепосоченият.

Марка БМЦ ПРО 938; Модел BMC PRO 938; Регистрационен номер ВТ5558ВМ; Вид гориво – дизел; Работен обем – 8849 см3

От 2018 год. община Сухиндол има договор с фирма за “Еко–Титан груп” АД за Предварително третиране на смесени битови отпадъци. Добитите сборни количествата от стъкло, хартия и картон, пластмаса и каучук **за оползотворяване**, (по код и вид на отпадъка), от територията на Община Сухиндол, за периода 2018-2021г., са видни в приложената долу таблица.

Количество отделени отпадъци за оползотворяване в тона				
Код и Вид отпадък	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
19 12 01 хартия и картон 19 12 04 пластмаса и каучук 19 12 05 стъкло	47.393	198.321	270.607	346.971

Източник: Годишен отчет на РСУО Регион Севлиево

Заповед № РД 02-06-332 / 29.10.2021 г. на Кмета на Община Сухиндол, регламентира: За всички имоти на територията на община Сухиндол такса за събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръженията и инсталациите за тяхното третиране, такса за третира не на БО в съоръженията и инсталациите и такса за поддържане чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината, като честота та на сметосъбирането и сметоизвозването е един път седмично.

Не се събира такса за сметосъбирането и транспортиране на БО, тъй като услугата не се предоставя за следните имоти от гр. Сухиндол: ул. “Съединение”, ул. “Люляк”, ул.”Добри Чинтулов” от №8 до $48 и от № 7 до №49, ул.”Гъмза” от № 68 до №114 и от № 59 до № 85. За горните имоти се събира такса такса за третиране на БО в съоръжения и инсталации и за поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината.Не се събира такса за сметосъбирането и транспортиране на БО, когато имота не се ползва през цялата година и за него е подадена декларация до 31 10.2021г. Не се събира такса за всички имоти, разположени извън регулационните граници на населените места.

От 2017 год. до днес, Община Сухиндол работи по въведена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки за територията на град Сухиндол, като ползва услугите на оператора "Еко Партнърс България" АД за разделно събиране на отпадъци от опаковки. На територията на гр. Сухиндол са разположени пет двойки съдове за разделно събиране, както следва: пет жълти контейнера (за хартия и картон, пластмаса и метал), тип иглу, с вместимост 1500 литра и пет броя зелени контейнери (за стъкло), тип иглу, с вместимост 1500 литра. Отпадъците от опаковки на малките населени места попадат в потока смесени битови отпадъци, който се подлага на предварително третиране в инсталацията за сепарира не в гр. Севлиево.

През 2021 г са регламентирани дейности свързани с разделно събиране на отпадъци на общинско предприятие "Спортни имоти, отдих, развлечения и комунални дейности". От съобщение (на основание чл 26,ал2 от Закона за нормативните актове) Рег № 08-00-305/02.12 2021 г. за изменение и допълнение на Правилника за устройството и дейността на общинско предприятие **"Спортни имоти, отдих, развлечения и комунални дейности"**, (създадено през 2016 г), научаваме причините и мотивите за приемане на изменение и допълнение, на правилника за устройство на дейността на дружеството, между които: "...*Събиране на битови, строителни отпадъци и транспортирането им до депа и инсталацията за сепариране на ТБО; организиране на дейности по разделното събиране на ТБО; при необходимост участва и/или подпомага зимното поддържане на територията на общината; почистване на уличните платана, площадите, алеите, парковете и други територии от населените места, предназначени за обществено ползване, включително поддържане на зелените и цветни площи; почитване на отпадъци, изхвърлени на неразрешени за това места, ликвидиране на незаконни сметища; поддържане на гробищен парк и пространствата около него; организира дейности по предаване на регистрирани по реда на ЗУО лица на излезлите от употреба МПС на територията на общината;...*"

Съобщението Рег № 08-00-305/02.12 2021 г. информира, че през 2021 г със средства от ТБО общината е закупила 50 броя пластмасови контейнери; описани са налични 200 броя контейнери за сметосъбиране тип Бобър и пластмасови контейнери 1100 л - 50 броя.

От 2020 год. в Община Сухиндол се въвежда и заработва нова система за разделно събиране и оползотворяване на биотпадъци.

Система за разделно събиране на биоотпадъците на община Сухиндол

Община Сухиндол е с население от около 2 500 жители, разпределени в 6 населени места. Целият потенциал за образуване на хранителни и зелени отпадъци е около 240 t/y, т.е. по-малко от 20 t на месец. Разстоянието от 38 км до Севлиево и възможните 14 t на месец биоотпадъци (70% от общото количество), предполагат много високи разходи на системата за разделно събиране.

Базирайки се главно на това основание, разделно събиране на хранителни отпадъци в тази община не се предвижда.

Домашно компостиране и компостиране на място е възприето: за всички малки населени места в община Сухиндол и част от гр.Сухиндол.

Площадката за компостиране на място на биоразградими отпадъци на община Сухиндол се намира в гр. Сухиндол, община Сухиндол, имот № 378, за който е образуван УПИ I в квартал № 135 по плана на гр. Сухиндол, ЕКАТТЕ: 70295, одобрен с плана № РД-01-482 ОТ 22.10.2001 г. на кмета на община Сухиндол. Площта на имота е 2, 905 дка. Имотът е общинска собственост.

IV.8.2. Площадки, съоръжения и инсталации за третиране на битовите отпадъци на територията на РСУО Регион Севлиево

Регионално депо за неопасни и опасни битови отпадъци: Генерираните отпадъци на територията на Общините Севлиево, Дряново и Сухиндол се депонират на Регионално депо за неопасни и опасни отпадъци гр. Севлиево , включващо:

- Три броя клетки за неопасни отпадъци – от № 1 до № 3;
- Четиридесет и четири клетки за опасни отпадъци – от № 1 до№ 44.

Депото разполага с три броя клетки за битови, строителни и производствени отпадъци като две от тях са изградени и в момента се експлоатира само Клетка №1. Третата клетка ще се изгради при нужда след изчерпване на капацитета на първите две. Всяка от клетките за депониране на опасни отпадъци е с обем 562 м3. Клетките представляват стоманобетонни съоръжения, с размери 12×9×5 метра, разположени в 6 реда стъпалообразно.

Производствен капацитет на инсталацията/инсталациите.

Инстала-ция	Позиция дейност, Прил.4 от ЗООС	Макс. капацитет, t/24h	Макс. Капацитет, t	**Количество депонирани отпадъци в тона**					
				2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2016/ 2020
РДНОО за общините Севлиево, Дряново, Сухиндол	5.4	400	1644680						
Клетки за неопасни отпадъци		200							
Клетка I			581 415	18538.200 ТБО 6559.080 по254.380 СО 3322,240 ЗМ	32868.940 ТБО 7031.760 по834.120 СО 8115.160 ЗМ	8462.160 ТБО 13674.460 по679.700 СО 4.500 ОО - азбест	8959,080 ТБО 8669.460 по 3030.200 СО	7847.360 СЕП 7052.280 по 4041.240 СО 43.900 ЗМ	<100
Клетка II			414 585						
Клетка III			622 500						
Клетки за опасни отпадъци									
Клетки № от 1 до 44		200	26 180	289.220 ОО	310.220 ОО	235.960 ОО	300.760 ОО	554.590 ОО	<100

Експлоатацията на клетки № 1и 2 за опасни отпадъци е започнала от месец март 2003г., съгласно Разрешение за ползване №453/18.03.2003г. на ДНСК /въведени в експлоата ция 2 клетки за опасни отпадъци и строителната част на още 10 клетки за опасни отпадъци, ограда, пътища и др./

От месец септември 2006г. в експлоатация са въведени клетки № 1 и 2 – за неопасни отпадъци и останалите клетки за опасни отпадъци от № 13 до №44, съгласно Разрешение за ползване №СТ-12-662/14.09.2006г. на ДНСК.

Количество депонирани опасни отпадъци по клетки:

Клетки за ОО	**Код на отпадъка**	**Количество отпадък в тона**				
		2016 г.	**2017 г.**	**2018 г.**	**2019 г.**	**2020 г.**
Клетка № 4	11 01 09 *	16.900 т.	-	-	-	-
Клетка № 8	11 01 09 *	103.940 т.	-	-	-	-
Клетка № 8	15 01 10 *	2.106 т.	-	-	-	-

Клетка № 8	15.02 02 *	2.106 т.	-	-	-	-
Клетка № 8	17 05 03 *	2.108 т.	-	-	-	-
Клетка № 8	17 06 03 *	-	9.840 т.	5.700 т.	-	-
Клетка № 9	11 01 09*	61.700 т.	65.220 т.	27.220 т.	83.940 т.	-
Клетка № 9	04 02 19 *	-	62.260 т.	18.760 т.	36.100 т.	-
Клетка № 9	17 06 03 *	-	7.540 т.	-	-	-
Клетка № 9	19 01 11 *	-	-	-	-	36.260 т.
Клетка № 10	04 02 19 *	-	-	-	20.240 т.	-
Клетка № 10	11 01 09 *	-	-	179.240 т.	-	-
Клетка № 10	17 06 03 *	-	-	5.040 т.	-	-
Клетка № 10	19 01 11 *	-	-	-	-	9.580 т.
Клетка № 10	19 01 13 *	-	-	-	-	44.520 т.
Клетка № 11	11 01 09 *	-	-	-	160.480 т.	20.500 т.
Клетка № 11	17 06 02 *	-	-	-	-	8.920 т.
Клетка № 11	19 01 11 *	-	-	-	-	11.860 т.
Клетка № 11	19 01 13 *	-	-	-	-	115.720 т.
Клетка № 12	11 01 09 *	-		-	-	134.420 т.
Клетка № 12	11 01 11 *	-	-	-	-	63.480 т.
Клетка № 12	19 01 13 *	-	-	-	-	67.220 т.
Клетка № 13	11 01 09 *	100.660 т.	156.320 т.	-	-	-
Клетка № 13	17 06 03 *	-	8.940 т.	-	-	-
Клетка № 43	19.01 11 *	-	-	-	-	42.420 т.

Забележка:

В клетки с № 1 и 2 е имало депонирани количества опасни отпадъци и преди цялостното въвеждане в експлоатация на депото през 2006 год. На депонираните в този период количества опасни отпадъци в клетките за опасни отпадъци не се знае точното тегло защото тогава не е имало автомобилна везна. Двата броя клетки, в които са депонирани отпадъци, са били въведени в експлоатация с Акт 16 още от първия етап и имат разрешение за ползване. Оператор на депото тогава е била община Севлиево

До момента са запълнени и запечатани десет броя клетки за опасни отпадъци с водоплътна бетонна плоча.

Общото количество депонирани отпадъци от началото на експлоатацията в различните клетки е показано в следната таблица долу:

№	Клетки	Депонирани отпадъци (тон)	Забележка
1.	Клетка № 1 ТБО (в това число опасни)	316 615,050	1420.100 т. ОО*
2.	Клетка № 1 опасни отпадъци	121.480	След 2006 г.
3.	Клетка № 2 опасни отпадъци	222.980	След 2006 г.
4.	Клетка № 3 опасни отпадъци	711.980	След 2006 г.
5.	Клетка № 4 опасни отпадъци	464.980	След 2006 г.
6.	Клетка № 5 опасни отпадъци	465.140	След 2006 г.
7.	Клетка № 6 опасни отпадъци	354.720	След 2006 г.
8.	Клетка № 7 опасни отпадъци	377.780	След 2006 г.
9.	Клетка № 8 опасни отпадъци	435.340	След 2006 г.
10.	Клетка № 9 опасни отпадъци	399.000	След 2006 г.
11.	Клетка № 10 опасни отпадъци	258.620	След 2006 г.
12.	Клетка № 11 опасни отпадъци	317.480	След 2006 г.
13.	Клетка № 12 опасни отпадъци	265.120	След 2006 г.
14.	Клетка № 13 опасни отпадъци	396.900	След 2006 г.
15.	Клетка № 43 опасни отпадъци	42.420	След 2006 г.

Забележка:

* Депонираните количества опасни отпадъци в Клетка 1 ТБО (в т.ч. опасни) са с код:

- 170601* - Изолационни материали, съдържащи азбест;

- 170605* - Строителни материали, съдържащи азбест;
Съгласно условие 11.6.2.2/КР№182-НО/2007 и Наредба№6/27.08.2013г. отпадъци съдържащи азбест се депонират в клетка за неопасни отпадъци.

Налична техника – челен товарач, булдозер, компактор, багер, камиони се зареждат с гориво от ведомствена дизелова станция на депото. Цистерната и дизеловата колонка технически се поддържат от механика на депото. През 2012 година е въведено автоматизирано зареждане на гориво от автоколонката, свързано с НАП. Периодично се извършва мониторинг на състоянието на тръбната мрежа и резервоарите за Ca(OH)2 и FeCl3, като своевременно се отстраняват евентуални дефекти. За целта се водят съответни дневници.

Сепарираща инсталация за смесени битови отпадъци

През 2017 г. РСУО – Регион Севлиево отчита изпълнен проект за изграждане на сепарираща инсталация за смесени битови отпадъци преди обезвреждането им на Регионално депо за отпадъци – Севлиево. Площадката за сепарираща инсталация се намира в граничещ с регионалното депо имот с идентификатор 65927.92.36 в м-ст "Драгелиците" в землището на гр. Севлиево и е с площ 5283 кв.м.. Площадката е непосредствено до депо за ТБО Севлиево. Инсталацията за сепариране е част от системата за разделно събиране на отпадъци в регион Севлиево и е резултат от обществена поръчка за възлагане на цялостен инженеринг, без осигурено финансиране. С акумулирани средства по чл.64 от ЗУО са покрити плащанията за идеен и работен проект, авторски надзор и част от строителството, като през 2016г. с безлихвен заем от ПУДООС е доизградена цялата инсталация. Общият годишен капацитет на съоръжението е 25 000 т. или 14 т./час. С инсталацията за сепариране може да бъде сортиран 114 тона битов отпадък на ден при едносменен режим от 17 души персонал. Инсталацията може да работи и с по-голяма производителност. Ако се наложи тя може да поеме очакваните количества отпадъци през целият проектен период /теоретичен капацитет до 18т/час, както и да се премине на двусменен режим на работа. Технологичното решение е за модулен тип съоръжение, както следва:
-Механизъм за раздробяване и отваряне на торбички
-Верижно-лентов транспортьор
-Наклонена транспортна лента
-Балистичен сепаратор 120м3/ч
-Надлентов магнитен сепаратор
-Транспортна лента до сортировъчна платформа

Основните фракции, които се отделят от смесените битови отпадъци са: Хартия и картон; Стъкло; Метален скрап; Пластмаси; Едогабаритни кожа, гума и др; Дърво; Камъни и минерали; Черни и цветни метали; RDF; Твърди нискокалорични фракции; Остатъци от пречистване на въздух; Други отпадъци; Проблемни отпадъци.

Площадката е захранена за питейно-битови и противопожарни нужди и обслужена от необходимата канализация. На площадката са изградени: противопожарен резервоар с обем 135 куб.м.; трафопост; ограда с дължина 293 м; КПП (сграда ЗП62.52 кв м); кантар, част от КПП-то (18 м -60 тонен кантар с бариера); навес (16.2м / 8.4 м).за съхранение на готови бали с отпадъци; зона за дезинфекция, хале за сепариране (25м. /35м с височина 11.5м при билото, 9.3м в най-ниската част).

Инфраструктура за управление на биоотпадъците:

На територията на РСУО–Регион Севлиево, през 2020г. е реализиран проект "Прилагане на децентрали зиран модел за управление на био-отпадъците в един от регионите за управление на отпадъци в България, включително изграждане на необходимата техническа инфраструктура – система за разделно събиране и съоръжение за рециклиране на събраните био-отпадъци"".

По проекта са изградени **две съоръжения** за компостиране в общините Дряново и Севлиево, както и **три площадки за компостиране на място** по една в Дряново и Севлиево и една в община Сухиндол.
През 2020-2021 г за всяка от общините се прилага внедрена система за разделно събиране на биоотпадъците, както следва:

Технология, капацитет и характеристики на съоръженията за компостиране:
Съоръжение за компостиране на територията на Община Севлиево

Съоръжението в Севлиево представлява технология за компостиране на редове на открито с принудителна аерация и е с капацитет 3000 т. годишно третирани биоразградими отпадъци. Системата за разделно събиране за община Севлиево обхваща град Севлиево и 10 по-малки населени места с население над 500 души**.**
Съоръжението за компостиране е изградено в парцел: имот No 035082 в землището на с. Богатово, община Севлиево; площ на имота 7,881 декара. Имотът е собственост на община Севлиево. Цялото съоръжение за компостиране е на площ от около 6000 m2 За различните елементи на съоръжението са приети следните характеристики:
- 620 m2 - площадка за доставяне на входящите материали (хранителни /кухненски отпадъци, окосена трева):
- площадка за доставяне на обемисти отпадъци (материал който се обработва с шредер):
- работна площадка: 2400м2
- зона на активно разграждане със система за аерация и с работна площ:2800м2
- площадка за складиране:2290м2
- съд за инфилтрата:60м2
- подпорна стена:20м2
- офис (контейнер за офис):20 m2
- ограда с входна врата на площадката за компостиране.

За нуждите на инсталацията в община Севлиево освен офисът - тип контейнер, са закупени трактор с наличен прикачен инвентар на площадката за компостиране, сметоизвозващ автомобил с вместимост 5,5 м3., цистерна с вместимост 8 000 л.
Доставени са 6 бр. контейнери за битови и производствени отпадъци на територията на площадката за компостиране с вместимост 240 l, още 239 бр. контейнери за отпадъци (120 l), 638 бр. контейнери за отпадъци (240 l), 3817 бр. контейнери за отпадъци (25 l), 3000 бр. кухненски контейнери (10 l), 3691 бр. кухненски контейнери с вентилационни отвори (10 l), 225 бр. пътни контейнери (660 l) и 347 932 бр. биоразградими торбички по 10 l.

Съоръжение за компостиранеа на територията на Община Дряново

Съоръжението за компостиране в община Дряново е с капацитет от 900 т. годишно третирани биоразградими отпадъци и представлява технология за компостиране на редове на открито. С него се осигурява разделното събиране на био-отпадъци от град Дряново и на още едно населено място в съседство.
Площадката на съоръжението е с площ от 5 432 m., се намира на около 2,5 км. от Дряново по пътя за село Денчевци, тип „Селскостопанско съоръжение за компостиране".
Съоръжението за компостиране е разделено на следните сектори:
а) зона за активно разграждане, състояща се от:
• площадка за интензивно разграждане / висока температура (с настилка, подходяща за събиране на отпадъчни води) - около 1 200 m2;
• площадка за узряване (уплътнена, естествена почва): около 1 000 m2;
б) зона за съхранение на компост, за добавки и резервна площ (уплътнена, естествена почва): около 2 000 m2;
в) хранилище за едри отпадъци от храсти и дървета, изсушени и раздробени (уплътнена, естествена почва): около 500 m2;

г) хранилище за "мокри" биоотпадъци (с настилка, подходяща за събиране на отпадъчни води): около 100 m2;
д) резервоар за инфилтрата: около 200 m ;
е) склад за почва, раздробени материали (уплътнена, естествена почва).
За община Дряново по проекта са закупени сметоизвозващ автомобил, генератор за електрическата енергия, водна помпа, която ще изпомпва отпадъчните води към системата за поливане на машината за обръщане на компоста, сонда за измерване на нивата на въглеродния диоксид, комплект за изпитване качеството на компоста, дигитален уред за измерване на температурата и дигитален приемник, 5 бр.контейнери за битови и производствени отпадъци на територията на площадката за компостиране по 240 l, 107 бр. контейнери за отпадъци (120 l), 116 бр. контейнери за отпадъци (240 l), 1861 бр. контейнери за отпадъци (25 l), 3093 бр. кухненски контейнери с вентилационни отвори (10 l), 40 бр. пътен контейнер с вместимост 660 l, 750 бр. торби за многократна употреба от по 120 l и 160 836 бр. биоразградими торбички (10 l).

Площадки за компостиране на място

(по една в общини Дряново и Севлиево и една в община Сухиндол)
Ключови условия за успешно поддържане на инициативата за компостиране на място са ангажираността, отговорното отношение на участниците и подкрапата от местната общност. Най-важното е участниците в инициативата да се ангажират отговорно и доброволно. Въвеждането на системи за компостиране на място е свързано с обучения и срещи (отделни за всака от трите общини).

Характеристики на площадките:
• размер мин. 200-500 кв м.;
• плавен наклон в зоната предвидена за купове компост;
• заобиколени с дървета, храсти, живи плетове;
• лесно достъпни за коли, трактори, малки камиони, включително с ремарке;
• разположени на около 100/150 м от домовете на повечето участници;
• снабдена с източник на вода (воден хидрант, кладенец, обществено снабдяване с вода);
• с одобрение от общината, съседите.

Оборудване на площадките:
• храсти по границата (засадени живи плетове, ако не съществуват такива);
• възможност за монтиране на ограда със заключваща се врата;
• средства за съхранение:
- 4 контейнера по 120л. или 2 контейнера по 240 л. за кухненските отпадъци, с капаци
- дървена клетка за насипните материали;
• заключваща се кутия (1.2 м х 0.6 м.) за инструменти (лейка, вили, покривало);
• инструменти за изпитване на компоста, съхранявани в близко разположена сграда.

Инфраструктура за управление на отпадъци от строителство и разрушаване.

Общините от регион Севлиево нямат отредени самостоятелни депа за депониране и инсталации за третиране на строителни отпадъци. Към настоящият момент строителните отпадъци генерирани при ремонтна дейност от бита се оползотворяват, като се използват за запръстяване на депонираните неопасни отпадъци в клетка 1 на РДО – Севлиево.
Към момента единствено община Дряново в изпълнение на Мярка 4.1.1.5. Изграждане на площадки и съоръжения намаляващи замърсяванията, отчита, че не е изградена площадка за съхранение на строителни отпадъци, но едрогабаритни и строителни отпадъци генерирани от домакинствата на територията на Община Дряново се депонират на РДО – Севлиево. През 2020 г. на територията на Община Дряново е организирана система за разделно събиране на строителни и едрогабаритни отпадъци. За реализиране на системата са закупени бордови контейнеровоз и 9 бр. лифтдъмпер контейнери за строителни отпадъци.

Изводи и препоръки

Анализът на състоянието и развитието на инфраструктурата за събиране, транспорти ране и третиране на битовите отпадъци дават основание да се направят следните изводи и препоръки:

- Общините от РСУО Регион Севлиево са осигурили съдове и техника за събиране на смесени битови отпадъци, които обслужват над 99 % от населението на съответната община. И в трите общини организирано събиране и транспортиране на битовите отпадъци не се извършва само за имоти извън селищните граници на населененените места, или за имоти които не се обитават целогодишно (с подадена в срок декларация), както и за много малки населени места (с по-малко от 10 жители), разположени в недостъпни за сметосъбирателните автомобили терени;
- Трите общини от региона имат сключени договори с организация за предварително третиране / сепариране на потока от смесен битов отпадък, генериран на територията на съответната община.
- Трите общини от региона имат сключени договори с организация за обезвреждане на отпадъци;
- РСУО Регион Севлиево разполага с пълноценно работеща инсталация за сепариране на битови отпадъци, генерирани на териториите на трите общини;
- РСУО Регион Севлиево разполага с пълноценно работеща инсталация за обезврежда не на опасни и неопасни битови, производствени и строителни отпадъци;
- РСУО Регион Севлиево разполага с пълноценно работеща инсталация за разделно събиране и третиране на биоотпадъци;
- На територията на трите общини от региона се прилага система за разделно събиране на отпадъци от опаковки – хартиени и картонени опаковки, пластмаса, стъкло и метал, посредством сключени договори с организации по оползотворяване..
- На територията на община Севлиево с население по-голямо от 10 000 жители са осигурени площадки за безвъзмездно предаване на разделно събирани отпадъци, в изпълне ние на изискванията на чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО.
- Община Севлиево и Община Дряново разполагат с изградена техническа инфраструк тура – система за разделно събиране и съоръжения за рециклиране на събраните био-отпадъции, генерирани на териториите на всяка от двете общини;
- Трите общини от региона имат изградени три площадки за компостиране на био-отпадъци на място: по една в Дряново и Севлиево и една в община Сухиндол, но до момента не са намерили ефикасна организационна форма за пълноценното им еклсплоатиране.
- Трите общини от региона прилагат домашно компостиране на био-отпадъци в много малките населени места;
- Община Севлиево и Община Дряново имат сключени договори с организация за Разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване от бита и с организация за Разделно събиране на отпадъци от текстил и облекло.
- Община Дряново имат сключени договори: с организация за Рационално оползотворя ване на дървесни отпадъци; с организация за Разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори и с организация за Събиране на опасни отпадъци от домакинствата.

IV.9. Анализ на съществуващи практики и приложени мерки по предотвратя ване образуването на отпадъци

Предмет на настоящият анализа са съществуващи добри практики и приложените мерки по предотвратяване образуването на отпадъците в общините от регион Севлиево.

Извършването на анализа има за цел да даде отговори на следните въпроси:

- Има ли установени практики по предотвратяване на отпадъците в общините от РСУО Севлиево.

- Има ли планирани и приложени административни мерки, които са стимул за физичес ките и юридическите лица да прилагат предотвратяване на отпадъците;

Кръговата икономика представлява модел, чиято основна цел е стремеж към възобновяване, затваряне и повтаряне на цикъла на производство. Въвеждането на плана за действие на ЕС за зелена сделка и кръговата икономика са разработки, които изискват местните власти да задействат и да въведат промени през следващите години, така че политиките за предотвратя ване и повторна употреба да бъдат проектирани и приложени ефективно.

Градовете и общините трябва да бъдат начело на нарастващото движение на нулевите отпадъци чрез проучване на нови модели на потребление, проектиране на ресурсни системи със затворен цикъл, пилотни методи за предотвратяване на отпадъците и чрез обединяване на общностите в прилагането на тези политики. Нулеви отпадъци е етична, икономическа и практическа цел за промяна на навиците и начина на живот по подобие на устойчивите природни цикли, където всички отпадни материали служат като суровини за други процеси. За прехода от „справяне“ с отпадъците към управление на суровините са необходими преди всичко промени в организацията на събиране и силна образователна кампания, докато инвестиционните разходи са сравнително малки.

Всеки човек образува отпадъци: у дома, в училище, на работното място, на улицата. Затова резултатите от системата за управлението на отпадъците зависят много силно от степента на отговорност и информираност на нейните ползватели. Подходът „Нулеви отпадъци“ има за цел проектирането и управлението на продукти и процеси по начин, който системно ограничава обема и премахва токсичността на отпадъците и материалите, като запазва и възстановява всички суровини, вместо да ги изгаря или депонира.

Информирането на обществеността и бизнеса по въпросите на управлението на отпадъците са необходимост и в полза за постигане на целите, свързани с намаляване на количеството генерирани отпадъци и оползотворяването им. То има ключово значение за успеха и добрите резултати на системите за управление на отпадъците съобразно йерархията за тяхното управление. Кампаниите за повишаване на общественото съзнание и консултации с участниците в процеса на управление на отпадъците, ще допринесат за разбиране на потенциалните възможности и ползи за околната среда, произтичащи от оползотворяването и рециклирането на отпадъците.

Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци.
Предотвратяването образуването на отпадъци се състои от следните елементи:
* Стриктно избягване на отпадъците - включва пълното избягване на генерирането на отпадъци, чрез реално премахване на вредните вещества или чрез намаляване на материал ния и енергийния интензитет в производството, потреблението и разпространението;
* Намаляване на генерирането на отпадъци при източника - включва минимизиране употребата на токсични или вредни вещества и/или минимизиране консумацията на материа ли или енергия;
* Насърчаване на повторната употреба - включва многократната употреба на продукта в оригиналната му форма, по оригиналното му предназначение или като алтернатива, с или без допълнителна обработка;
* Рециклиране при източника - включва дейности, които позволяват използването на даден материал след обработка на територията на производителя на отпадъка. Пример за това е използване след биологично третиране - домашно компостиране.

В България общините играят ключова роля в управлението на отпадъците. Кметът на общината отговаря за:

− **организирането на управлението на битовите и строителните отпадъци**, образувани на общинската територия (чл. 19 от ЗУО) – управлението на отпадъците по потоци в общината е разгледано в т. IV.8. Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците;
− **участието на общината в Регионалното сдружение за управление на отпадъците** - общините в регионалните сдружения имат колективната отговорност заедно да постигнат задължителните цели за рециклиране и управление на отпадъците. Успехът на регионалния подход зависи изцяло от доброто планиране на капацитета, съоръженията и местонахождени ето на общата инфраструктура за управление на отпадъците, както и от справедливото договаряне на отношенията между общините членове на регионалното сдружение;
− **съдействане за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба** (чл. 19, ал. 3, т. 8 от ЗУО) - една от мерките за предотвратяване образуването на отпадъци е насърчаване на повторната употреба и/или поправка на подходящи изхвърлени продукти или на техните компоненти чрез използването на образователни, икономически, логистични или други мерки, като например създаване или подкрепа на акредитирани центрове и мрежи за поправка и повторна употреба най-вече в гъсто населените райони. В центровете може да се осъществяват дейности като разглобяване /сглобяване, почистване, ремонтни дейности боядисване и др. на битови отпадъци (напр. мебели, велосипеди, дрехи, кожени изделия, домакински съдове, дървени дограми, килими, щори и др.). В определението „битови отпадъци“ попадат отпадъци от домакинствата и подобни на отпадъците от домакинствата, т.е. отпадъците, образувани от домакинствата и отпадъците, образувани от фирми и други организации, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата. В центровете не могат да се обработват производствени отпадъци и отпадъци от селското и горското стопанство. В общините, на чиято територия не функционират организации за оползотворяване на даден вид отпадъци в центровете може да се обработват и отпадъци от същия вид, независимо че попадат в обхвата на Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса.
− **почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковите** и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване. Кметът е отговорен за поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване (улични платна, площади, алеи, паркове), включително и общински пътища, както и за недопускане на създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им. На повсеместното и постоянно образуване на незаконни сметища и замърсявания около и в населените места, край пътища и дори в защитени зони може да се въздейства с целенасочени мерки за откриване на замърсяванията и своевременно санкциониране на нарушителите, подобряване на услугите по сметосъбиране и информираността за хората в по-отдалечените и малки населени места и др.
Мерки за борба с незаконното изхвърляне на отпадъци:
• зелен телефон за подаване на сигнали;
• интернет платформа за отбелязване на замърсени места;
• предупредителни знаци и видео наблюдение на местата, обичайно използвани за нерегла ментирани сметища;
• обществено полезен труд по почистване на замърсени места от доказани нарушители;
• широка и постоянна разгласа на реда за правилно изхвърляне на различни видове отпадъци.
− **обновяване на общинските наредби за управление на отпадъците** (чл. 19, ал.1 и чл.22 от ЗУО) - Общинската наредба е отлична възможност да се определят мерки за предотвратя ване на отпадъците на територията на общината. Целта е намаляване на общото количество отпадъци, които трябва да бъдат превозвани и третирани, с което ще се намалят и разходите на системата за управление на отпадъците. С наредбата може да се определи редът за провеждане на събития на територията на общината, така че да се гарантира образуването на минимално количество отпадъци, правилното им разделяне и последващо рециклиране. Замърсяването, образувано в следствие на обществени и частни събития (събори, фестивали и др.) на територията на общината, може да бъде успешно предотвратено чрез прилагане на

правила за провеждане на събития, както и забрана или ограничаване използването на някои пластмасови изделия за еднократна употреба (чашки, торбички, бутилки и др.). В редица европейски общини е забранено предлагането на стиропорени съдове; вода, бутилирана в пластмасови бутилки; тънки полиетиленови пазарски торбички и др. Не на последно място, много градове насърчават изостаналата храна от събития да бъде дарявана на хора в нужда. Наредбата може да определи мерки за ограничаване разпространението на печатни реклами на територията на общината, включително да изисква изричното съгласие на получателите на рекламите при разпространението им чрез пощенските кутии. Това става лесно с поставянето на лепенки, указващи желанието или нежеланието на притежателя на пощенската кутия да получава рекламни материали. Важни партньори в такава кампания са самите рекламодатели, разпространители, пощенски и куриерски услуги, както и доброволци и неправителствени организации.

− **изготвяне на регионална и /или общинска програма за управление на отпадъците** (чл.52 от ЗУО) Програмата трябва да следва Националния план за управление на отпадъците 2021 -2028 г. и да бъде обществено достъпна, най-малко чрез интернет страницата на общината. Неразделна част от програмите за управление на отпадъците са програми за предотвратяване на образуването на отпадъци Наличието на актуална общинска или регионална програма за управление на отпадъците е задължително условие за достъп до финансиране от публични европейски и национални източници за инвестиционни проекти на общините;

− **осигуряване на обществена информация** - Кметът е длъжен да информира общественост та чрез интернет страницата на общината, както и по друг подходящ начин, относно организа цията за управление на отпадъците, включително:

• съдовете за сметосъбиране,

• състоянието на съоръженията за преработване и обезвреждане на отпадъците,

• поддържането на обществената чистота и почистване на замърсявания,

• реда за разделно събиране на строителни отпадъци, рециклируеми отпадъци (най-малко хартия, картон, метали, пластмаси и стъкло), масово разпространени отпадъци, опасни отпадъци, биоотпадъци,

• наличието на площадки за предаване на разделени отпадъци и на центрове за поправка / повторна употреба

Предотвратяване образуването на БО от домакинствата

Предотвратяването образуването на отпадъци е задача на генераторите на отпадъци. Повече то от домакинствата дори не са запознати с методите и начините за предотвратяването на отпадъците. Въпреки, че предотвратяването на отпадъци е първичното ниво в йерархията на управлението на отпадъците, за домакинствата избягването на битовите отпадъци е доста трудно.

Предотвратяване и повторна употреба:

Намаляването на количествата отпадъци, които се изгарят или депонират е от първостепенна важност – от екологична, здравословна и икономическа гледна точка. Целта на т.нар. “отчисления” по чл. 60 и чл. 64 на ЗУО е именно да се стимулира постепенното насочване на отпадъците от депониране към по-високи нива на преработване: поправка и повторна употреба, рециклиране и компостиране. Предотвратяването на отпадъци спестява най-много обществени средства и ценно място в депата за отпадъци – действително, най-добрите отпадъци са тези, които не са образувани. Субсидирането на дейности за предотвратяване на отпадъците води до много добри резултати. Най-често се прилагат субсидии за инициативи за домашно или квартално компостиране. В зависимост от резултатите на морфологичен анализ на отпадъците, общината може да предприеме и други мерки за подкрепа на пилотни и граждански инициативи за предотвратяване на отпадъците, като например намаляване на употребата на полиетиленови торбички, предотвратяване изхвърлянето на храна, насърчава не на използването на презаредими батерии и др..

Най-голям е потенциалът за предотвратяване на следните потоци:
− биоразградими отпадъци
− хартия
− опаковки
− предмети с висок потенциал за повторна употреба са (мебели, играчки, дрехи, книги, ел. уреди и др.).
Предложения за действие:
• **домашно и квартално компостиране** – намаление на таксата "битови отпадъци" за хора, които компостират биоотпадъците си. В отдалечените крайни квартали на градовете също може да се обособи място за квартално компостиране, обособено и поддържано изцяло от доброволни усилия на местните жители;
• **общински правила за ограничаване на отпадъците** - нежеланите пощенски реклами; при провеждане на събития на обществени места, търговски обекти, ограничаване ползването на определени масово разпространени отпадъци, като полиетиленови пазарски торбички, чашки и чинийки и др. изделия за еднократна употреба. Намаляването използването на продукти за еднократна употреба от пластмаса би имало особено силен ефект, ако се прилага масово в детските градини и училищата. Наредбата за намаляване на вздействието на опреелени пластмасови продукти върху околната среда (приета с ПМС № 354 от 26.10.2021 г., обн. ДВ. бр.91 от 2 Ноември 2021г.) регламентира както цели и мерки за устойчиво намаляване на употребата на опреелени пластмасови продукти, така и задължения за почистване на замърсяване с отпадъци от тези продукти;
• **насърчаване на ползването на текстилни пазарски торбички** - Във връзка с Директива (ЕС)2015/720 от 29.04.2015г. по отношение на намаляване на потреблението на тънки пластмасови торбички за пазаруване, през 2016г. в българското законодателство е приета нова Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса за пластмасови торбички за пазаруване, която транспонира Директива (ЕС) 2015/720 по отношение на намаляване на потреблението на тънки пластмасови торбички за пазаруване, в т.ч. въвеждане на изискване същите да не бъдат предлагани безплатно. С времето, обаче таксуването се оказа недостатъчно ефективно;
• **намаляване на използването на хартия** – например чрез по-интензивно използване на електронно управление и е-услуги от общинските администрации;
• **преференции/субсидии** за насърчаване на домашното компостиране и др.;
• **услуги/социални предприятия**: купуване на храна и насипни продукти в (собствени) контейнери за многократна употреба напр. стъклени, е добра практика, която може да се организира съвместно както с търговски вериги, така и с отделни магазини и производители;
• **центрове за поправка и подготовка за повторна употреба** – Директива(ЕС) 2018/851 от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците насърчава повторната употреба на продукти и създаването на системи за популяризиране на дейностите по ремонт с цел повторна употреба, включително и по-специално на електроуреди, текстил, мебели, опаковки, обувки и др. Центровете за поправка и подготовка за повторна употреба, могат да се подържат съвместно със социални предприятия – за мебели, битови предмети, електроуреди, строителни материали, текстил, книги и др.;
• **базари за обмен на употребявани вещи** – напр. детски дрехи и играчки, спортни уреди, вещи за бита, книги, дрехи и др.;
• **обществена разгласа и обучение** – всички общински инициативи за предотвратяване на отпадъците и повторна употреба се нуждаят от много добра информационна и образователна кампания, насочена както към възрастните, така и към децата и младежите. Пилотните проекти в училищата са чудесен начин за трайно възпитаване на добри навици. Насърчаване предотвратяването на отпадъци също дава отличен пример и добри резултати в магазини, занаятчийски обекти, хотели, ресторанти, офиси и административни сгради. Една от най-подходящите възможности за предоставяне на важна информация относно правилното

изхвърляне на различните видове битови отпадъци на гражданите е моментът на личен контакт с общинската администрация.
Организирането на поредица от срещи с домоуправителите на етажни собственост или заинтересованите жители по квартали също е отличен начин за пряка връзка с гражданите, която дава възможност не само за разясняване на техните права и задължения по отношение на отпадъците, но също и за получаване на обратна връзка, включително и сигнали за нарушения, заявления за поставяне на контейнери за разделно събиране и т.н.

Разделно събиране "от врата на врата"
Обхватът на системите за разделно събиране на отпадъци включва домакинствата, административните, социалните и обществените сгради, заведенията за обществено хранене, търговските обекти и обектите за отдих, забавления и туризъм. Освен задължителните материали, в бъдеще общините се задължават да въвеждат разделно събиране и на други отпадъчни материали. При добре организирано разделяне на материалите още при източника е възможно бързо постигане на нива на рециклиране и компостиране. В съчетание с мерки за насърчаване на предотвратяването и повторната употреба, общините могат да постигнат 80% или повече отклоняване на отпадъците за депониране. Ключова роля в преминаването към този модел на събиране имат фирмите за събиране и извозване на смесени битови отпадъци. Системата за сметосъбиране "от врата на врата" разчита на поставянето на индивидуални контейнери за всяка етажна собственост или сграда, така че генераторите на отпадъци да са известни и да е ясна отговорността за правилното или неправилно разделяне на отпадъците. Тази система работи най-ефективно в съчетание с икономически стимул, като таксуването на база количество отпадъци – т.нар. "плащай повече, ако изхвърляш повече".

"Плащаш повече, ако изхвърляш повече"
Законът за местни данъци и такси вече не позволява таксуването на услугите по управление на отпадъците на база данъчна оценка на имота, а разработването на методика за нова база за изчисление на такса "битови отпадъци" ще бъде финансирано по ОП "Околна среда" 2021-2027г. Тази промяна би предизвикала покачване на такса „битови отпадъци" за домакинства та, за сметка на уеднаквяване на базите за таксуване на юридически и физически лица. Тъй като в повечето случаи бизнес генераторите на отпадъци сега заплащат таксата на значител но по-висока база от домакинствата, изравняването на принципа на таксуване би довело до край на субсидирането на разходите за управление на отпадъците за жилищния сектор. Поради това се налага общините спешно да започнат да оптимизират разходите и приходите от управление на отпадъците и да търсят начини да реализират максимално стойността им чрез повторна употреба, рециклиране, компостиране и производство на енергия от анаеробно разграждане и с ускорени темпове да намаляват количествата отпадъци, които се депонират и изгарят. Прогресивно растящите разходи за отчисления могат да бъдат сведени до нула, ако общината постига едновременно целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране и целите за ограничаване на количествата депонирани битови биоразградими отпадъци. Когато регионите изпълняват по план тези цели, общините могат да спестят сумите за отчисления и да запазят по-нисък размер на такса „битови отпадъци".
Потребителите на услугите по управление на отпадъците в общината трябва ясно да почувст ват своята отговорност за поддържане на чистотата, която стимулира отговорно поведение, като намаляване и разделяне на отпадъците, не смесването на вторичните суровини и биоотпадъците с други битови отпадъци.
В отпадъците от домакинствата преобладават отпадъците от ежедневието и в общините се характеризират както следва:
▪ **Биоотпадъци** (отпадъци от кухни и „зелени" отпадъци от градини): Отпадъците от приготвянето на храна не могат да бъдат избегнати. Населението, обитаващо вилни зони и малките населени места (села) има лично стопанство, при което отпадъчните зеленчуци и плодове, както и отпадъците от храна се оползотворяват като храна за отглежданите животни.

Различна е ситуацията за населението, живущо в градовете, където такова оползотворяване на битовите отпадъци е по-ограничено.
Има огромен потенциал за предотвратяване на биоотпадъците чрез:
− домашно компостиране;
− компостиране на градински отпадъци на място (за обществени паркове, зелени площи и частни градини);
− предотвратяване на разхищението на храна от пазари и търговски обекти – чрез хранител ни банки, благотворителни кухни и др.
Разделното събиране на биоотпадъци от мястото на образуване като паркове, обществени зелени площи, пазари, ресторанти, домакинства, се изисква от чл. 34 от ЗУО. Изпълнението на това изискване допринася пряко към изпълнението на задължението за ограничаване на количеството депонирани битови отпадъци (ЗУО, чл. 31, ал. 1 т. 6). Разделянето на бързо гниещите биоотпадъци от останалите потоци е най-ефективният метод за подобряване на резултатите от разделното събиране на всички останали фракции. По този начин се предотвратява замърсяването на рециклируемите материали като хартия, картон, пластмаси, с органични отпадъци и обратното – намаляват се нежеланите примеси в биоотпадъците и така последващите процеси за третиране на отпадъците са по-печеливши.
За да бъде компостирането успешно прилагано, особено земеделското и домашното, трябва да се провеждат непрекъснато разяснителни кампании, които да подчертават ползите за околната среда, (намалени разходи за транспорт и емисии, нужда от по - малки мощности за третиране, замяна на торфа и изкуствените торове в градинарството и т.н.), както и не на последно място финансовите ползи от домашното компостиране.

▪ **Хартия и картон** (различна от опаковки): Хартията и картонът са биоразградими отпадъци. Първите стъпки за предотвратяване и намаляване изхвърлянето на хартия и картон в смесените битови отпадъци трябва да са насочени към институциите, върху които общината има възможност за пряко въздействие: училища, детски градини, общински сгради, администрат ивни и търговски обекти, учреждения, офиси, и др. обекти, където се образуват отпадъци от кашони, кутии, офис хартия, печатна периодика и др. Примерни мерки могат да бъдат:
− замяна на старите принтери с нови, които могат да печатат двустранно;
− инструкции за пестене на хартия в офисите и учрежденията;
− употреба на електронна комуникация винаги, когато е възможно, например чрез използва не на информационна система за придвижване, споделяне и архивиране на документи в рамките на общинската администрация, вкл. и при предоставяне на услуги и информация на граждани.
Друг начин за предотвратяване на хартиени отпадъци е ограничаването на нежелана и неадресирана пощенска реклама, чрез следните стратегии:
− с лепенки на пощенските кутии "без реклами", за да се избегне нежелана реклама;
− провеждане на информационно-образователни кампании за насърчаване на използването на лепенки, които да се насочват не само към домакинства, но също и към персонал на компании, които предоставят брошури, каталози, промоции и т.н., с цел да насърчи зачитане то на стикерите.

▪ **Опаковки** - Тези отпадъци са съставени в голямата си част от пластмаса (40 до 50%) и картон (30%), освен това от композитни материали, метални кутии, стъкло. Възможността за предотвратяване на тези материали от домакинствата е крайно ограничена. Имайки предвид, че повечето продукти са опаковани неколкократно, то потребителят не е този, който е в най-силна позиция да ограничи опаковките. В такава се намират производителите на продуктите и опаковащата промишленост. Те определят вида на опаковките и опаковането на продукти те, като по този начин предопределят вида на получените в резултат отпадъци.
Като мярка могат да бъдат въведени депозитните системи върху опаковки за многократна употреба (стъклени, бирени бутилки) или за еднократна употреба (пластмасови бутилки от

безалкохолни напитки). Депозитните системи са доказан начин за намаляване на замърсяване то с отпадъци, изхвърлени извън определените за целта места. Чрез тях производителите на опаковани храни и напитки поемат в много по-пълна степен своята отговорност за правилно управление на ресурсите, вложени в опаковките. Докато сега голяма част от тези опаковки попадат в депата, депозитът ще отклони тези отпадъци към системата за тяхното събиране и рециклиране и ще намали както разходите за сметосъбиране и сметоизвозване на общината, така и нуждата от място за депониране.
Депозитните системи са от огромна полза за общините, но регламентирането им е предимно в компетенциите на държавата. Местните власти могат да настояват за въвеждане и разширя ване на депозитните системи за повече продукти на национално ниво. Въвеждането на регионални депозитни системи за опаковки за многократна употреба, които се пълнят е от взаимна полза както за общините, така и за регионалните производители – например за опаковките на напитки или млечни изделия.

▪ **Други отпадъци** - към тази група могат да се причислят отпадъци като батерии, електричес ко и електронно оборудване, строителни, едрогабаритни отпадъци, текстил и др. Като малка фракция опасните отпадъци от домакинствата се събират под категория „други“, но тяхното значение е сравнително поголямо заради потенциала им да възпрепятстват висококачестве ното рециклиране на всички други фракции, както и заради съображения за безопасност.
Както характеристиките, така и третирането на различните опасни отпадъци от домакинства та се различават съществено едно от друго, но въз основа на проверка на съществуващите най-добри практики в областта на събирането на опасни отпадъци от домакинствата, са идентифицирани следните системи за разделно събиране на отпадъци:
— периодично събиране на определено място (напр. мобилен пункт за събиране) или от врата на врата (на всеки две седмици или на по-дълъг интервал);
— обратно връщане в магазина за рециклиране;
— предаване в пунктове за предаване на отпадъци.

Както става ясно, предотвратяването на отпадъците в домакинствата е трудно за повечето компоненти на битовите отпадъци. При силна мотивация на населението, потенциалът от 60% за предотвратяване може да се достигне и в общината. Това обаче ще изисква силно повишаване на информираността на населението. Но дори тогава ще сътрудничат само малък брой от домакинствата, които могат да си позволят такава промяна и като цяло по-скъпо поведение при пазаруване. Предварителната оценка показва, че въз основа на мерките за предотвратяване би могло да достигне 1 до 2% намаление на битовите отпадъци от домакинствата в средносрочен и дългосрочен план. Важна стъпка в това отношение са последващите действия, на общините, за пълноценно функциониране на изградените съоръ жения и площадки за компостиране и за поощряване на населението за използване на този подход.

Предотвратяване и рециклиране на отпадъците в търговския сектор
По принцип съществуват две основни сфери за предотвратяване на отпадъците в търговския сектор, като:
− компаниите да прилагат мерки за намаляване на техните отпадъци.
− компаниите прилагат мерки за намаляване на отпадъците, което ще се появи, когато в края на жизнения цикъл на произведените от тях продукти те ще се загубят, като такива.
Тези мерки попадат в принципа “Разширена отговорност на производителя”, който е част от настоящата програма и е детайлно разгледан в Анализ и оценка на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа на „Отговорност на производителя“ и „Замърсителят плаща“.
Най-голяма част от отпадъците от търговската дейност са отпадъците от: производството, строителни отпадъци и отпадъци от офисите. Отпадъците от опаковки, които основно се

генерират при разопаковането на отделните продукти като фолио, торби, стърготини, хартия, кенове и смачкан картон се използват от организациите за отговорност на производителя, които дори заплащат за осигурените материали, ако са подходящо сортирани. Това е от значение за стимулиране на частния сектор за подобряване или промяна на системите им за управление на отпадъците, чрез които търговците да погледнат на техните отпадъци като на материали, които биха могли да се избегнат или рециклират за по-малка стойност, отколкото да се депонират. По тази причина е необходимо да се осигури голямо търсене на рециклируе ми материали така, че фирмите да имат възможност да рециклират рециклируемите си отпадъци. В тази връзка изключително важна роля имат ООп, които са отговорни за развитието на пазара на нарастващото количество от опаковки.
За постигане на обмен на информация и трансфер на ноу-хау за подобряване на ефективността на управлението на отпадъците, от първостепенна важност е съществуването на диалог с частния сектор, работещ в сферата на управление на отпадъци. От първостепенно значение е:
− редовното предоставяне на информация на населението и индустрията и привличането им в процесите на вземане на решения по въпросите на управление на отпадъците;
− организирането на курсове за обучение по управление на отпадъците, насочени към частния сектор;
− въвеждането на системи за управление на околната среда.
За увеличаване нивото на предотвратяване на генерирането и рециклирането на отпадъци от изключително важно значение са информационните кампании, насочени към цялостното население или отделни лица, които също така оказват влияние и на фирмите по отношение на сепарирането при източника. Активното участие на населението в предотвратяването и рециклирането на отпадъците в общините трябва да се превърне в приоритет в управлението на отпадъци.

Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение и събиране на отпадъци.
За да бъде системата достатъчно ефективна, то населението трябва да бъде запознато не само с нейното съществуване, с важността от опазване на околната среда и до резултатите, които тя ще доведе при правилно функциониране. Успехът на системите за разделно събиране на отпадъци зависи в огромна степен от участието и заинтересоваността на населението.
Необходимо е провеждане на постоянна информационно-образователно кампания за популя ризиране на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки, която да цели запознаване на населението с целите и функциите на системата, разделното събиране на отпадъците от домакинствата и офиса, ползите за околната среда от разделното събиране на отпадъците и др.
Има много различни начини за събиране на различни потоци от отпадъци.
✓ Събирането от врата на врата (един поток или смесен поток) е особено подходящо за градските райони с голяма гъстота на населението, където транспортните разстояния са кратки. Широко приложимо е за различни потоци от отпадъци като за (често) събиране на сухи рециклируеми отпадъци и биоотпадъци, но рядко за опасни отпадъци от домакинствата (заради малкия обем, разнообразието от отпадъци и високия риск от изхвърляне на опасни отпадъци от домакинства на тротоара пред дома);
✓ Периодичните събирания - обикновено се прилагат спрямо потоци от отпадъци като зелени отпадъци, опасни отпадъци от домакинства и обемни отпадъци. Чрез организиране на периодични събирания общините предлагат услуга на домакинствата, като същевременно поддържат периодичност на събиране или може да бъде извършвано при поискване. Това се организира и осигурява предимно от общините, но понякога се възлага на частни оператори по управление на отпадъци. Общините могат да ограничат количеството отпадък на домакинство, който да бъде събиран от общинските служби (напр. 2 m3 на година за обемен

отпадък), и да въведат проверка на самоличността, за да гарантират, че събирането е ограничено до частните домакинства без търговски или други дейности;
✓ Улични контейнери или "системи за занасяне" - общините, организациите, изпълняващи задължения съгласно схемата за разширена отговорност на производителя, или други оператори на отпадъци поставят улични контейнери или въвеждат "системи за занасяне" с цел събиране на различни потоци от отпадъци: остатъчни отпадъци, определени опасни отпадъци от домакинства, кухненски отпадъци, хартия и картон, пластмаса, метали, стъклени опаковки, текстилни изделия. С разполагането на кошове или контейнери на централни обществени места, домакинствата могат да оставят отпадъка си по всяко време, като по този начин се оптимизира логистиката в сравнение със събирането от врата на врата;
✓ Пунктове за връщане — организации, изпълняващи задължения съгласно схемата за разширена отговорност на производителя, осигуряват пунктове за обратно връщане в магазина за рециклиране на различни потоци от отпадъци: опаковки от напитки, ИУЕЕО, батерии и опасни отпадъци от домакинства. Чрез пунктовете за обратно връщане се предлагат удобни решения за потребителите, като същевременно се оптимизира логистиката в сравнение със събирането от врата на врата;
✓ Пунктове за предаване на отпадъци — предоставя се решение, при което ползвателите могат да оставят почти всички отпадъци, предназначени за възстановяване или изхвърляне, а служителите на пункта за предаване могат да окажат съдействие и да управляват качеството на входящия отпадък. Тъй като в пунктовете за предаване на отпадъци се акцентира върху събирането на отпадъци от домакинства, отпадъците, образувани в резултат на извършването на професионална дейност, следва да бъдат отклонени от пункта за предаване на отпадъци, например като се приложи изискване за идентификация с лична карта и се забранят големите обеми. Като добра практика могат да се посочат следните схеми за разделно събиране на отпадъците:
— Въвеждането на комбинация от различни системи за разделно събиране като цяло води до по-голяма ефективност в събирането, като по този начин се обслужват различни потоци от отпадъци и поведението/ предпочитанията на населението относно изхвърлянето.
— Пунктовете за предаване на отпадъци са най-разпространените пунктове за събиране за голямо разнообразие от опасни отпадъци от домакинства. Улесненото им използване е важен фактор за увеличение на обемите събрани опасни отпадъци от домакинствата: по-дълго работно време, достъпно местоположение и голяма гъстота на мрежата от пунктове за предаване на отпадъци;
— Периодичното събиране, събирането при поискване и мобилните пунктове за събиране са важно допълнение към обичайните пунктове за предаване на отпадъци, защото по този начин домакинствата могат да изхвърлят отпадъците си по-близо до дома. Те също така са полезни за преодоляване на ограничения в пространството в гъсто населените райони;
— Чрез събирането от врата на врата се постига най-висок процент събираемост, по-специално в гъсто населените райони. Разходите обаче са и по-високи в сравнение с други видове събиране;
— Пунктовете за събиране и задълженията за обратно връщане в магазина, аптеките и други специализирани пунктове за определени отпадъци могат да бъдат част от мрежа за събиране, за да е по-лесно правилното изхвърляне, вместо чрез смесените битови отпадъци или изхвърлянето в канализацията;
— Предоставянето на подходящо обучение за служителите на пунктовете за предаване на отпадъци, по-специално относно критериите за приемане на отпадъци, които трябва да се прилагат във всички пунктове за предаване на отпадъци, спомага за подобряване на разделянето и следователно за качеството на възстановените материали;
— Установяването на система за определяне на количеството опасни отпадъци от домакинства, които са събрани разделно, и изчисляване на събраното количество и разходи по събирането на жител на година, е ефективен начин за наблюдение на ефективността на схемата за събиране, за да се поставят цели и да се оцени развитието ѝ в течение на времето.

Следва да бъде отбелязано, че макар и от анализа на най-добра практика в различни територии да става ясно, че няма една схема за разделно събиране, която да е приложима за всички, има ограничен брой общи елементи, които в различни комбинации определят модел на система за разделно събиране. Гъвкавостта по отношение на това как тези елементи са прецизирани и комбинирани позволява оптимизация, като се вземат под внимание условията на местно равнище като: гъстота на населението; видове жилища; климат; ограничения в мястото за съхранение; събиране в историческите градски центрове и др

Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци
Действията по минаването към модела на кръгова икономика и ресурсна ефективност са основно на равнище ЕС, но са необходими дългосрочни дейности на всички равнища – от държавите членки, регионите и градовете до бизнеса и гражданите. Водещ принцип на кръговата икономика е стойността на продуктите, материалите и ресурсите да се запазва възможно най-дълго в икономическия цикъл, което да доведе до устойчивост в производство то и консумацията, а оттам до съхранена околна среда, конкурентоспособност на европей ския пазар, нови работни места, устойчив растеж.

Увеличаването на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци води до минимизира не на количествата на рециклируемите отпадъци в общия поток на отпадъците, постъпващи на депо за депониране.
Формулирането на количествени цели за рециклиране и оползотворяване, засягащи определе ни приоритетни потоци отпадъци е практическа мярка за налагане на рециклирането / оползотворяването.
Приоритетни за постигане на националните цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците са схемите за разделно събиране и рециклиране за следните групи отпадъци:
- отпадъци от опаковки и други битови отпадъци, подходящи за рециклиране (отпадъци от хартии и картони, пластмаси, метали и др.);
- отпадъци от офиси, административни сгради и учреждения;
- биоразградими отпадъци от домакинствата и заведенията за обществено хранене;
- едрогабаритни отпадъци;
- отпадъци от строителство и разрушаване на сгради;
- негодни за употреба автомобилни гуми;
- масово разпространени опасни отпадъци, като отработени масла и отпадъчни нефтопродук ти, негодни за употреба батерии и акумулатори, луминесцентни лампи и др.

Кампаниите за повишаване на общественото съзнание и консултации с участниците в проце са на управление на отпадъците, ще допринесат за разбиране на потенциалните възможности и ползи за околната среда, произтичащи от оползотворяването и рециклирането.

Населението е основен участник в процеса на управление на отпадъците, защото то е постоянен техен генератор и поради това трябва да бъде информирано за въздействието върху околната среда, причинено от обезвреждането на отпадъци, както и за възможностите и отговорностите относно предотвратяването и оползотворяването на отпадъците.

Вземането на правилни решения и осъществяването на мерките, заложени в общинските програми, трябва да се постигне при оптимален баланс на интересите на различните участници в управлението на отпадъците. За целта е необходим непрекъснат диалог с участниците в дейностите по управление на отпадъците и организирането на кампании за повишаване на общественото съзнание. Предвиждат се мерки за:
- привличането на населението, неправителствени организации и заинтересованата индустрия, в процесите на вземане на решения по въпросите на управление на отпадъците,

като особено значение следва да бъде отделяно на начина за определяне на “такса битови отпадъци” и отчитането на изразходваните средства;

- запознаване на населението и фирмите с изискванията за третиране и управление на отпадъците, наложената йерархия, както и с проблемите пред общините за достигането им и претърпените вреди и пропуснати ползи при неспазване на изискванията;
- повишаване на общественото съзнание, с цел да се постигне промяна в поведението на населението, чрез осъзнаване на екологичните рискове, свързани с изчерпване на ресурсите, генерирането и обезвреждането на отпадъците;
- провеждане на конкурси, празненства, обществени мероприятия, организирани специ ално за целта или включени като част от програмите за честване на празници на общината или конкретно населено място, като специално внимание следва да бъде отделено на работа та с подрастващите;
- получаване на обратна връзка за успеха на прилаганите мерки за УО.

Препоръчително е ежегодно общината да изготвя график и обобщени предложения за извършването на конкретните кампании, както и да се определи необходимият ресурс за това. Ако този график предварително се обяви на населението ще може на по- късен етап да се организира по-лесно, а населението ще бъде подготвено за него.

Начини за предоставяне на информация относно общинските услуги в областта на управление на отпадъците

Основната форма за предоставяне на информация е интернет страницата навсяка една от общините:

На интернет страницата си общината трябва да осигурява на населението информация за услугите за отпадъци, които предоставя и за съответните задължения на гражданите и фирмите. Съгласно законодателството и нормативаната уредба на страната, на интернет страницата на общината трябва да се публикуват:

− стратегии, програми, общинската наредба за управление на дейностите по отпадъците и други местни документи, свързани с управлението на отпадъците;
− график за извозване до РДО Севлиево на твърди битови отпадъци, генерирани от жилищни и нежилищни имоти в Община Димитровград за съответната година;
− график за извозване на разделно събраните отпадъци от опаковки;
− регистър на площадките за отпадъци на територията на Община Севлиево;
− информация за реда и начина за предаване на строителните отпадъци от домакинствата;
− информация за реда и начина за предаване на биоразградими отпадъци към съоръженията за компостиране в община Севлиево и община Дряново;
− информация за реда и начина на ползване на трите площадки за компостиране на място в община Севлиево, община Дряново и община Сухиндол;
− информация за реда и начина на домашно компостиране
− информация за организираните кампании за разделно събиране на МРО;

За постигане количествените цели в с-р “Отпадъци” на ниво регион Севлиево, чрез прилагане на мерки, съгласно йерархията при управление на отпадъците - предотвратя ване, подготовка за повторна употреба, рециклиране, са предприети действия за увеличаване количеството отпадъци предадени за оползотворяване, както следва:

• Трите общини от регион Севлиево имат договори за предварително третиране на смесени битови отпадъци, преди оползотворяване с оператор на инсталация за сепариране “Еко-Титан Груп”АД. В периода от 01.01.2021г. до 31.12.2021г.:

- количеството отпадъци (с кодове: 19 12 01, 19 12 04 и 19 12 05) за оползотворяване от територията на Община Севлиево са 6297.844 тона, а за обезвреждане са 5028.316 тона;
- количеството отпадъци (с кодове: 19 12 01, 19 12 04 и 19 12 05) за оползотворяване от тери торията на община Община Дряново са 1529.769 тона, а за обезвреждане са 1296.891тона;

- количество то отпадъци (с кодове: 19 12 01, 19 12 04 и 19 12 05) за оползотворяване от територията на община Сухиндол са 346.971 тона, а за обезвреждане са 274.389 тона;

• Трите общини от регион Севлиево имат договори с "РДО-Севлиево" ООД, което отговаря за организиране на системата за разделно събиране на биоразградими отпадъци. За 2021 г., количеството биоразградими отпадъци (с код 20 02 01) от територията на Община Севлиево е 557.740 тона. За 2021 г., количеството биоразградими отпадъци от кухни и заведения за обществено хранене (с код 20 01 08), от територията на Община Дряново е 0.790 тона. В годишния отчет на РСУО регион Севлиево за 2021 год., липсват данни за количество биоразградими отпадъци от територията на Община Сухиндол.

Община Севлиево

С решение №177/19.10.2021г. на Общински съвет - Севлиево е прието изменение и допълнение на Наредбата за дейности по управление на отпадъците на територията на Община Севлиево, с което се регулира съхраняването, разкомплектоването и управлението на излезли от употреба МПС. На сайта на общината е виден стар вариант-2019г. на наредбата

• Съгласно договореност между Община Севлиево и "Еко-Титан Груп"АД, на терито рията на гр. Севлиево е организирана система за разделно събиране на отпадъци от опаковки. Системата се състои от контейнери тип "иглу" с жълт и зелен цвят. Количествата разделно събрани отпадъци от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки, през 2021 г. е 20.840 тона, в т.ч. отпадъци от хартия и картон (код 15 0101) - 11720 тона; отпадъци от пластмаса (код 15 01 02) - 6.740 тона и отпадъци от стъклени опаковки (15 01 07) - 2.380 тона.

• Съгласно договореност между Община Севлиево и "Хедуей интернешънъл"ЕООД, на територията на общината е организирана система за разделно събиране, транспортиране и третиране на текстилни отпадъци. Цели се рационално оползотворяване на отпадъци от текстил и облекло, намаляване на депонираните отпадъци, подобряване на екологичните показатели на територията на общината. В периода от 01.01.2021г. до 31.12.2021г. от територията на Община Севлиево събраното количество отпадъци от облекла (с код 20 01 10) е 14.900 тона;

• Съгласно договореност между Община Севлиево и "Елтехресурс" АД е организира на система за разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване на територията на общината. За 2021 г. събраното количество излязло от употре ба електрическо и електронно оборудване, различно от упоменатото в 20 01 21 и 20 01 23, съдържащо опасни компоненти е 1.119 тона.

Община Дряново

За постигане количествените цели в сектор "Отпадъци" на общинско ниво чрез прилагане на мерки, съгласно йерархията при управление на отпадъците - предотвратяване, подготовка за повторна употреба, рециклиране, са предприети действия за увеличаване количеството отпадъци предадени за рециклиране, както следва[17]:

• Съгласно сключен Договор за сътрудничество между Община Дряново и "Булекопак" АД, на територията на гр. Дряново е организирана система за разделно събиране на отпадъци от опаковки. Системата се състои от контейнери тип "иглу" с жълт и зелен цвят. Количествата разделно събрани отпадъци от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки, през 2021 г е 23.380 тона, от които количества нерециклируеми отпадъци, предадени за депониране са 21.440 тона;

• Съгласно сключен Договор между Община Дряново и "Еко батерии" АД на терито рията на община Дряново са организирана дейности по разделно събиране, съхраняване и предаване за предварително третиране, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане на негодни за употреба батерии и акумулатори. В периода от 01.01.2021г. до 31.12.2021г. от територията на Община Дряново събраното количество НУБА е 315.20 кг.;

[17] Годишен отчет за изпълнение на Програма за управление на Кмета на Община Дряново за мандат 2019-2023 г.

• Организираната от Община Дряново и “Елтехресурс” АД кампания за разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване на територията на общината отчита добра активност. Събрани са над 50 броя информационно и телекомуни кационно оборудване и потребителски уреди (хладилници, телевизори, ел.печки и др.);

• Кампанията за разделно събиране на опасни отпадъци от домакинствата, организи рана съвместно с “Балбок Инженеринг”АД е част от системата за разделно събиране на отпадъци на община Дряново. Мобилни събирателни пунктове са организирани на 08.06.2021г и 20.10.2021г. В обявените пунктове са събрани 135.26 кг опасни отпадъци;

• Съгласно подписано споразумение за сътрудничество между Община Дряново и “Хедуей интернешънъл”ЕООД, на територията на общината е организирана система за раз делно събиране , транспортиране и третиране на текстилни отпадъци. Цели се рационално оползотворяване на отпадъци от текстил и облекло, намаляване на депонираните отпадъци, подобряване на екологичните показатели на територията на общината. В периода от 01.01. 2021г. до 31.12.2021г. от територията на Община Дряново събраното количество текстили отпадъци е 5.430 тона;

• С подписан през 2020г. меморандум за сътрудничество между Община Дряново и “Кроношпан България”ЕООД за рационално оползотворяване на дървесни отпадъци, образувани на територията на общината, се цели намаляване на депонираните отпадъци и подобряване на екологичните показатели на територията на общината. В периода от 01.01.2021г. до 31.12.2021г. от територията на Община Дряново за оползотворяване са предадени 10.760 тона дървесни отпадъци;

• На територията на община Дряново е изградено общинско съоръжение за компости ране на разделно събрани биоотпадъци. Съгласно договор, оператор на съоръжението е “РДО-Севлиево” ООД, което отговаря за организиране на системата за разделно събиране на биоразградими отпадъци. През 2021г. са предприети действия за поетапно въвеждане на системата, като първоначалният етап включва обекти за социални услуги на територията на гр, Дряново. За периода от 01.08.2021г. до 31.12.2021г. събраните биоотпадъци са 790 кг.;

• Закупени са 30 бр. 110 л кофи и 30 бр. Нови контейнери тип “бобър” и са ремонти рани стари съдове за отпадъци, с цел превенция и намаляване на изхвърлянето на отпадъци на нерегламентирани сметища;

• През 2020 г. на територията на Община Дряново е организирана система за разделно събиране на строителни и едрогабаритни отпадъци. За реализиране на системата са закупени бордови контейнеровоз и 9 бр. лифтдъмпер контейнери за строителни отпадъци;

• С решение №384/30/08.2021г. на Общински съвет - Дряново (Протокол № 42) е приета Наредба за изграждане и опазване на зелената система на територията на община Дряново. С цел по-качествена и по ефективна работа по поддръжка на чистота и зелените площи, през 2021 г са закупени: 3 бензинови резачки, 2 електрически резачки, 2 храстореза и клононтрошач. Извършен е и ремонт на инструменти и техника.

• С решение №385/30/08.2021г. на Общински съвет - Дряново (Протокол № 42) е прието изменение на Наредбата за управление на отпадъците на територията на Община Дряново, с което се регулира съхраняването, разкомплектоването и управлението на излезли от употреба МПС.

Община Сухиндол

• Съгласно договореност между Община Сухиндол и “Еко Партнърс България” АД, на територията на гр. Сухиндол е организирана система за разделно събиране на отпадъци от опаковки. Системата се състои от пет двойки контейнери тип “иглу” с жълт и зелен цвят. Количествата разделно събрани отпадъци от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки, през 2021 г. е 0 660 тона, в т.ч. отпадъци от хартия и картон (код 15 01 01) - 0.380 тона; отпадъци от пластмаса (код 15 01 02) - 0.160 тона и отпадъци от смесени опаковки (15 01 06) - 0.120 тона.

• През 2020г., на територията на община Дряново е изградено общинско съоръжение за компостиране на място на разделно събрани биоотпадъци. Системата за децентрализирано разделно събране и оползотворяване на биоотпадъци се въвежда в експлоатация.

Наредбите по чл. 22 от ЗУО на трите общини в раздел Преходни и заключителни разпоредби обясняват значението на термините "предотвратяване", "повторна употреба", "рециклиране", "оползотворяване" и "обезвреждане", но все още не обясняват необходимост та и не поставят изисквания лицата, при чиято дейност се образуват и/или третират отпадъци, да прилагат приоритетен ред (йерархия) при управлението на отпадъците, а именно:
1. предотвратяване на образуването им;
2. подготовка за повторна употреба;
3. рециклиране;
4. друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия;
5. обезвреждане.

Изводи и препоръки:

Основните изводи от анализа на мерките и съществуващи практики по предотвратя ване образуването на отпадъците на територията на общините от РСУО регион Севлиево позволяват да се направят следните изводи и препоръки:

- Трите общини изпълняват ангажиментите за консултации с обществеността, произти чащи от екологичното законодателство, като предоставят възможност на общността, да участва в процеса на вземане на решения по изготвяне на планове и програми и по инвести ционни предложения на територията;
- Информацията, по отношение управление на отпадъците, достига до гражданите по различен начин. Интернет страниците на общините са основния обмен на информация. Този начин на разпространение не е напълно достатъчен, тъй като част от населението няма достъп до електронната мрежа и това ограничава техните възможности да се запознаят с дейността. Паради тази причина допълнителен обмен на информация се осъществява чрез публикуване на съобщения на информационното табло в центъра на административно обслужване и в кметствата на малките населени места;
- Необходимо е провеждане на повече информационни кампании чрез организиране на срещи или информиране на населението, чрез средствата за масово осведомяване. По този начин се цели по-голяма част от населението да има достъп до информацията и да се привлече тяхното активно участие. Постигнатите резултати до тук по отношение на информи раността и предоставянето на информация на гражданите е добро в община Дряново, задоволително в община Севлиево и крайно оскъдно и незадоволително в община Сухиндол. Необходимо е значително подобряване в информираността на гражданите и увеличаване на кампаниите, чрез което ще се увеличат възможностите на общините за достигане на набелязаните мерки в развитието на дейността по управлението на отпадъците;
- За осигуряване на прозрачност при изпълнение на общинската политика за управление на отпадъците е необходимо ежегодно публикуване на годишни отчети за изпълнение на настоящата Програма за управление на отпадъците до 2028 г. на интернет страниците на общините;
- С въвеждане на новите изисквания на ЗМДТ за определяне на такса битови отпадъци и възможността за освобождаване на 100% от заплащане на отчисленията за депониране, при намаляване количеството на депонирани биоразградими отпадъци, предотвратяването, повторната употреба и рециклирането стават все по-важни за домакинствата. Ефектите от схемите с такси могат да бъдат измервани най-вече в подобрени нива на рециклиране, а това налага пълноценна осведоменост на гражданите;
- Възможни действия за предотвратяване образуването на отпадъците, могат да бъдат насочени към:

* намаляване на използването на продукти за еднократна употреба от пластмаса на територията на общината в детските градини и училищата;
* ограничаване ползването на определени масово разпространени отпадъци, като полиетиленови пазарски торбички;
* намаляване на използването на хартия чрез по-интензивно използване на електронно управление и е-услуги от общинските администрации;
* закупуване на храна и насипни продукти в (собствени) контейнери за многократна употреба (напр. стъклени), е добра практика, която може да се организира съвместно както с търговски вериги, така и с отделни магазини и производители;
* организиране на базари за обмен на употребявани вещи като: детски дрехи и играчки, спортни уреди, вещи за бита, книги, дрехи и др.;
* насърчаване на населението към компостиране на място и домашно компостиране.

Създаването на партньорства между институциите, бизнеса и научните среди за минимизира не на отпадъците и за ресурсна ефективност е добра практика, която е подходящо да се насърчава.

- За постигане количествените цели в сектор "Отпадъци" на ниво регион Севлиево, чрез прилагане на мерки, съгласно йерархията при управление на отпадъците - предотвратя ване, подготовка за повторна употреба, рециклиране, са предприети следните действия за увеличаване количеството отпадъци предадени за оползотворяване: Трите общини от регион Севлиево имат договори за предварително третиране на смесени битови отпадъци, преди оползотворяване с оператор на инсталация за сепариране "Еко-Титан Груп"АД. Трите общини от регион Севлиево имат договори с "РДО-Севлиево" ООД, което отговаря за организиране на системата за разделно събиране и третиране на биоотпадъци с цел рецикли ране и Обезвреждане на отпадъци.
- За постигане количествените цели в сектор "Отпадъци" на общинско ниво чрез прилагане на мерки, съгласно йерархията при управление на отпадъците - предотвратяване, подготовка за повторна употреба, рециклиране, са предприети действия за увеличаване количеството отпадъци предадени за рециклиране, и за намаляване на количеството отпадъци предадени за обезвреждане:
- Трите общини от регион Севлиево, изпълняват дейности по "Разделно събиране на отпадъци от опаковки" и всяка община съвместно с лице опериращо с отпадъци от опаковки е изградила система за разделно събиране, в обхвата на територията на гр. Севлиево, на гр. Дряново и на гр. Сухиндол;
- Позитивна е практиката на сътрудничество на двете общини Севлиево и Дряново с "Хедуей интернешънъл"ЕООД - оператор за Разделно събиране на отпадъци от текстил и облекло. Усъвършенстването на изградените системи за разделно събиране на текстилни отпадъци и оползотворяването им намалява щетите на околната среда от третирането на образуваните текстилни отпадъци.
- Позитивни са практиките на изградените системи за разделно събиране на общините Севлиево и Дряново с "Елтехресурс"АД - оператор за Разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване от бита, както и изградените системи за разделно събиране от територията на Община Дряново на: Негодни за употреба батерии и акумулатори (с оператор "Екобатерии"АД-София); на Опасни отпадъци от домакинствата (с оператор "Балбок Инженеринг"АД) и за Рационално оползотворяване на дървесни отпадъци (с оператор "Кроношпан България" ЕООД). Отделянето и третирането с цел рециклиране на тези специфични отпадъци от бита намалява количеството на потока отпадъци насочен за обезвреждане и увеличава количеството отападъци насочени към четвърто и трето ниво от приоритетния ред (йерархия) при управлението на отпадъците.
- Необходими са действия в посока повишаване капацитета на институциите, най-вече общинските администрации, по отношение на нормативните изисквания, процесите и практиките по предотвратяване образуването на отпадъци.

- Необходимо е повишаване на информираността на населението за ползите от предот вратяване на образуването на отпадъците чрез разпространяване на интересна, полезна и достъпна информация.
- Общините от региона следва да поставят в нормативните си документи изискването при управлението на отпадъците да се прилага приоритетен ред (йерархия), съгласно чл.6 на ЗУО, а именно: предотвратяване; подготовка за повторна употреба; рециклиране; друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия; Обезвреждане;
- Общините от региона следва да подготвят и да изпълняват местни проекти, които допринасят за управлението на отпадъците чрез най-високите нива в йерархията за управление на отпадъци и за повишаването на самосъзнанието за прилагане на мерки на индивидуално ниво за предотвратяване образуването на отпадъците и разделно събиране на специфични потоци отпадъци.

IV.10. Анализ на икономическите инструменти и стимули в областта на управле нието на отпадъците и ефективносттс от действието им

Настоящият анализ е разработен с цел да даде отговор на следните въпроси:
- Кои са икономическите инструменти и стимули, които се прилагат в общините от РСУО Регион Севлиево;
- Какви са общите приходи от ТБО и каква е структурата и събираемостта на приходите от такса битови отпадъци за периода 2016-2021 г; прилагат ли се стимулиращи елементи за екологосъобразно управление на отпадъците при определяне на размера на ТБО;
- Какви са дължимите суми за обезпеченията и отчисленията по чл. 60 и чл. 64 от ЗУО и каква е степента на заплащане на дължимите суми по тези обезпечения и отчисления; какви суми са акумулирани по сметките в РИОСВ за периода 2011-2021 г.

Какъв подход се прилага от общината за определяне на размера на цените и таксите за услуги за управление на битовите отпадъци.

IV.10.1. Анализ на икономическите инструменти и стимули в сектора за управле ние на отпадъците

Икономическите инструменти в сектора за управление на отпадъците са механизми, въведени от държавата, които правят по-изгодно за населението и бизнеса да рециклират и оползотворяват отпадъци, вместо да ги депонират. Най-общо икономическите инструменти могат да бъдат обединени в няколко групи:
- Такса за депониране на битови отпадъци. Тази група инструменти включва разнообразни такси за депониране на отпадъци на депа, такси за изгаряне на отпадъци в инсинератори, както и различни по вид забрани за депониране и изгаряне на отпадъци;
- Схеми плащане при изхвърляне. Това са инструменти, при които населението и бизнеса заплащат за събирането, извозването и третирането на генерираните от тях отпадъци. Тези схеми са пряко свързани с количеството на генерираните от съответните лица отпадъци, като те заплащат на кг/чувал/контейнер и т.н.
- Схема за отговорност на производителя. Това са схеми, при които производителите и вносителите на дадени продукти, чиято употреба създава масово разпространени отпадъци, се задължават за финансиране и организиране на дейностите по оползотворяване на тези отпадъци;
- Банкови гаранции и застраховки – въвеждат се с цел покриване на риска от извършва не на определени дейности, например за трансграничен превоз на отпадъци.

Възприетият подход за финансиране на дейностите по управление на отпадъците се основава на принципа „замърсителят плаща”, който се въвежда с такса “Битови отпадъци” за населението, на основание чл. 62 и чл. 63 от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ). Общинският съвет на съответната община определя размера на такса “Битови отпадъци” за дейностите, предвидени със ЗМДТ. Общинският съвет приема наредба за определянето и

администрирането на местните такси и цени на услуги, в т.ч. и таксата "Битови отпадъци", на основание чл. 9 от ЗМДТ.

Община Севлиево

Съгласно приетата Наредба за определяне на администрирането на местните такси и цени на услугите на територията на община Севлиево (посл. изм. с Решение№104/30.0 2022г. на ОС-Севлиево), такса за битови отпадъци се заплаща за услуги по събирането и извозване то, обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържа не чистотата на териториите за обществено ползване. Определя се в годишен размер за всяко населено място с решение на Общински съвет Севлиево ежегодно въз основа на одобрена план-сметка, включваща необходимите разходи за всяка дейност по отделно.

Размерът на такса битови отпадъци за жилищните и нежилищните имоти се определя в левове, съобразно вида и броя на съдовете за събиране и съхранение на отпадъците на база разходите по чл.14, ал.2, т.1, 2 и 3 от тази наредба. В този случай се заплаща и такса за поддържане на чистота на териториите за обществено ползване в населените места пропорционално върху данъчната оценка на имота. Лицата, които заплащат таксата на база съдове, подават за целта декларация по утвърден образец и в срок, определен в тази наредба. Имотите, за които не е подадена декларация по образец в предвидените срокове, се облагат пропорционално в промил на данъчната оценка на имота, определена съгласно чл.20 и чл.21 от Закона за местните данъци и такси.

За имоти на физически и юридически лица, попадащи извън границите на организира ното сметосъбиране и сметоизвозване по чл. 14, ал. 6, се събира такса за обезвреждане на БО в депа или други съоръжения и за поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в размер, пропорционален в промил на данъчната оценка, определена съгласно чл. 20 и чл. 21 от ЗМДТ. За горното обстоятелство се подават декларации по утвърден образец .

За имоти публична общинска и държавна собственост, които се ползват по предназна чение (учебни и детски заведения; социални заведения и обслуждащи звена; културни, исторически, спортни и административни обекти), както и за имотите на общинска болница МБАЛ „Д-р Стойчо Христов" гр. Севлиево, ползвани по предназначение за болнична помощ, се събира такса в размер, пропорционален в промил на данъчната оценка, определена съгласно чл.20 и чл.21 от ЗМДТ. За ползването на имота по предназначение се подава декла рация по образец. За тези имоти се събира такса БО в размер на 25 на сто от дължимата такса, определена за съответната година съгласно ЗМДТ.

Не се събира такса за услугата „сметосъбиране и сметоизвозване" на БО за имоти, които не се ползват през цялата година (с подадена декларация по утвърден образец). За тези имоти се събира такса за обезвреждане на битови отпадъци в депа или други съоръжения и за поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване.

Одобрената от ОС-Севлиево План-сметка за таксата битови отпадъци за жилищни и нежилищ ни имоти включва към 2021 г.:

а) промила за сметосъбиране и сметоизвозване

б) промила за поддържане на депа

в) промила за за поддържане на територии за обществено ползване (съобразно разходи по т.4)

№	Населено място / населени места / район	Събиране и транспорти ране на БО	Поддържане и експлоатация на депата	Поддържане чистотата на териториите за обществено ползване	Общо (про-мила)
За Домакинствата					
1	Жилищни	1.49 ‰	1.30 ‰	0.72 ‰	3,51
2	Нежилищни	2.48 ‰	1.94 ‰	0.94 ‰	5,36
За юридическите лица					
1	Жилищни	1.49 ‰	1.30 ‰	0.72 ‰	3,51

2	Нежилищни	2.48 ‰	1.94 ‰	0.94 ‰	5,36
За имоти публична общинска и държавна собственост, по предназначение					
1	Нежилищни	0.62 ‰	0.485 ‰	0.235 ‰	1.34

г) таксата на един контейнер за лица с над 100 работника или над 500 000 лв. отчетна стойност (или данъчна оценка в случаите, когато тя е по висока) на база разходите по т.1-3, независимо от честотата на изхвърляне. - **3 517,00 лв.** за контейнер тип „бобър" + услугата за поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в размер на 0.94 ‰ от данъчната оценка на имота.

д) таксата на един контейнер за лица с до 100 работника или до 500 000 лв. отчетна стойност (или данъчна оценка в случаите, когато тя е по висока) на база разходите по т.1-3 според честотата на изхвърляне (веднъж или два пъти месечно или веднъж два или три пъти седмично), както и такса за едно събиране на съд по заявка. - **3 517,00 лв.** за контейнер тип „бобър" + услугата за поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в размер на 0.94 ‰ от данъчната оценка на имота.

Информация за приходите от такса битови отпадъци за домакинствата и юридически те лица на територията на община Севлиево за периода 2015–2021г, е видна в таблицата долу.

Приходи от такса битови отпадъци за периода 2015 – 2021 г.

година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Общо приходи от такса битови отпадъци (хил. лв.):	1631	1839	1995	2143	2205	2457	2534
В т.ч. от:							
Домакинствата	784	795	920	1021	1025	1082	1200
Юридически лица	847	1044	1075	1122	1180	1375	1334

Приходите от такса битови отпадъци, генерирани от домакинствата е по-малък от този на бизнеса.

Разпределението на дяловете от постъпленията от такса битови отпадъци е предста вено в следващата таблица долу:

Структура на постъпленията от такса битови отпадъци за периода 2015–2021 г.

година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Дял на приходите от такса битови отпадъци, платени от Домакинствата	48.07	43.23	46.12	47.64	46.48	44.04	47.36
Дял на приходите от такса битови отпадъци, платени от Юридически лица	51.93	56.77	53.88	52.36	53.52	55.96	52.64

В анализа към НПУО (101 общини) с данни за средни общини (10-50 хил жители):
Постъпленията от домакинствата са в границите на 35.9% (2015г) до 39.5% (2018 г), като тенденцията в Община Севлиево е близка, но по-висока от показателите за средните общини.
Постъпленията от бизнеса са в диапазон от 64.1% (2015 г) до 60,5% (2018 г), като тенденцията в Община Севлиево се доближава, но е по-ниска от цитирания диапазон.

Информация за приходите на община Севлиево, от такса битови отпадъци на 1 жител и на 1тон отпадък е представена в таблицата долу.

Приходи от такса битови отпадъци/жител и на тон отпадък за периода 2015-2021г.

година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Общо приходи от такса битови отпадъци (хил. лв.):	1631	1839	1995	2143	2205	2457	2534
Приходи от ТБО/ 1 жител (лв.)	48.15	55.15	60.71	66.17	69.00	77.49	80.94
Приходи от ТБО/ 1 тон отпадъци	141.87	175.13	196.72	203.55	210.94	214.27	224.12

* Приходите от такса битови отпадъци отнесени към средногодишното население по място живеене (данни НСИ https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/reports/result.jsf?x_2=300) показват постепенно и устойчиво нарастване през годините.

* Приходи от ТБО/ 1 тон отпадъци също нарастват в пропорция, съотносима на приходите от ТБО/ 1 жител.

Приходите от такса битови отпадъци отнесени към населението са изследвани в НПУО за периода 2015-2018 г, което позволява сравнителен анализ, само в обхвата на съвпадащите години, виден долу.

Сравнителен анализ за показателите от такса битови отпадъци на 1 жител спрямо НПУО 2021 – 2028 г.

	2016	**2017**	**2018**
Приходи от такса битови отпадъци на 1 жител (в лв.)			
Приходи от такса битови отпадъци/1 жител средни общини (10-50 хил. жители) НПУО	58.64	62.06	66,24
Приходи от такса битови отпадъци /1 жител средно за България НПУО	77,59	79,40	84,10
Приходи от такса битови отпадъци /1 жител за община Севлиево	55.15	60.71	66.17
Приходи от такса битови отпадъци на 1 тон отпадък (в лв.)			
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци средни общини (10-50 хил. жители) НПУО	90.40	89.23	100.95
Приходи от такса битови отпадъци /1 тон отпадъци средно за България НПУО	173,54	166,90	186,57
Приходи от такса битови отпадъци /1 тон отпадъци община Севлиево	175.13	196.72	203.55

* От направеното сравнение по показател “Приходи от такса битови отпадъци /1 жител за община Севлиево”, може да се направи извода, че за трите години от сравнимия с НПУО период, показателите на Община Севлиево са съотносимо близки, но по-ниски от тези, изчислени към НПУО, за средни общини (10-50 хил. жители).

* От направеното сравнение по показател “Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци”, може да се направи извода, че община Севлиево надвишава двойно стойностите на показателите изчислени към НПУО за средни общини (10-50 хил. жители), и че показателите на община Севлиево са сравними, но по-високи от изчислените от НПУО приходи от такса битови отпадъци /1 тон отпадъци средно за България.

Динамиката и относителният дял на приходите от такса битови отпадъци в общите приходи от такси и в общите бюджетни приходи на Община Севлиево са видни в приложена та долу таблица.

Динамика и относителен дял на приходите от такса битови отпадъци в общите приходи от такси и в общите бюджетни приходи на общината.

Година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Общо приходи от ТБО (лв.):	1631	1839	1995	2143	2205	2457	2534
Общо приходи от такси (лв.):	4670	5765	5250	5531	6074	6393	6990
Дял на приходите от ТБО в общо приходите от такси в %)	35	32	38	39	36	38	36
Общо бюджетни приходи (лв.)	6590	7382	9098	9081	9334	8850	10180
Дял на приходите от ТБО в бюджетните приходи на общината в %	25	25	12	24	24	28	25

* Видно от данните в горната таблица ТБО формира средно 36.3 % от приходите от такси на общината за периода 2015-2021 г. Делът на ТБО в общите бюджетни приходи на общината е относително висок на нива от 12 – 28 %. Данните за община Севлиево са по-високи от данните за дял на приходите от такса битови отпадъци в НПУО, където той е в границите между 10% за 2015г и 8.1% за 2018 г.

Община Дряново

Съгласно приетата Наредба за определяне на администрирането на местните такси и цени на услугите на територията на община Дряново с изм и доп. (посл. изм. и доп с Решение №58/30.05.2022г. на ОС-Дряново), такса за битови отпадъци се заплаща за услуги по събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите

отпадъци, както и за поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места. Размерът на таксата се определя за всяка услуга поотделно, в годишен размер за всяко населено място с решение на общинския съвет, въз основа на одобрена план-сметка, включваща необходимите разходи за: 1. осигуряване на съдове за сухраняване на БО-контейнери, кофи и други: 2. събиране на БО и транспортирането им до депа или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им; 3. проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за БО или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на БО, включително отчисленията по чл.60 и чл.64 от ЗУО; почистване на териториите за обществено ползване.
- за жилищни имоти, таксата се определя на база данъчна оценка на имотите, като промил;
- за нежилищни имоти таксата по т 1-3 се определя на база заявени съдове и честота на сметосъбиране, или на база по-високата от отчетната стойност и данъчната оценка на имотите, като промил, а по т.4 се определя на база по-високата от отчетната стойност и данъчната оценка на имотите, като промил;

Одобрената от ОС-Дряново План-сметка за таксата битови отпадъци за жилищни и нежилищ ни имоти включва:
а) промила за сметосъбиране и сметоизвозване (съобразно разходи по т.1 и 2)
б) промила за поддържане на депа (съобразно разходи по т.3)
в) промила за за поддържане на територии за обществено ползване (съобразно разходи по т.4)

№	Населено място / населени места/ район	Събиране и транспорти ране на БО	Поддържане и експлоатация на депата	Поддържане чистотата на териториите за обществено ползване	Общо (про-мила)
За домакинствата					
		2.5 ‰	2.7 ‰	1.5 ‰	6.7
За юридическите лица					
		2.5 ‰	2.7 ‰	1.5 ‰	6.7

г) таксата на един контейнер за лица с над 100 работника или над 500 000 лв. отчетна стойност (или данъчна оценка в случаите, когато тя е по висока) на база разходите по т.1-3, независимо от честотата на изхвърляне - 2200 лв.
д) таксата на един контейнер за лица с до 100 работника или до 500 000 лв. отчетна стойност (или данъчна оценка в случаите, когато тя е по висока) на база разходите по т.1-3 според честотата на изхвърляне (веднъж или два пъти месечно или веднъж два или три пъти седмич но), както и такса за едно събиране на съд по заявка. 2700 лв. за 3 пъти седмично; 1900 лв. за 2 пъти седмично; 970 лв. за 1 път седмично; 575 лв. за 2 пъти месечно.

Таблица Приходи от такса битови отпадъци за периода 2015 – 2021 г.

година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Общо приходи от такса битови отпадъци (хил. лв.):	479	595	528	549	532	629	726
В т.ч. от:							
Домакинствата	295	318	328	334	350	366	465
Юридически лица	184	277	200	215	182	263	261

Приходите от такса битови отпадъци, генерирани от домакинствата е устойчиво по-висок от този на бизнеса.

Таблица Структура на постъпленията от такса битови отпадъци за периода 2015–2021 г. Разпределение на дяловете от постъпленията от такса битови отпадъци:

година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Дял на приходите от такса битови отпадъци, платени от Домакинствата	61.59	53.45	62.12	60.84	65.79	58.19	64.05
Дял на приходите от такса битови отпадъци, платени от Юридически лица	38.41	46.55	37.88	39.16	34.21	41.81	35.95

Таблица Приходи от такса битови отпадъци / жител и на тон отпадък за периода 2015–2021 г.

година	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Общо приходи от такса битови отпадъци (хил. лв.):	479	595	528	549	532	629	726
Приходи от ТБО/ 1 жител (лв.)	52.22	65.79	59.61	63.58	62.87	71.13	85.99
Приходи от ТБО/ 1 тон отпадъци	174.28	225.09	196.97	192.91	189.51	227.04	260.98

* Приходите от такса битови отпадъци отнесени към средногодишното население по място живеене (данни НСИ https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/reports/result.jsf?x_2=300) показват постепенно и устойчиво нарастване през годините.

* Приходи от ТБО/ 1 тон отпадъци в община Сухиндол са значително по-високи от приходите от ТБО/ 1 жител в обшините Дряново и Севлиево.

Таблица Сравнителен анализ за показателите от такса битови отпадъци на 1 жител спрямо НПУО 2021 – 2028 г.

	2016	2017	2018
Приходи от такса битови отпадъци на 1 жител (в лв.)			
Приходи от такса битови отпадъци/1 жител малки общини (под 10 хил. жители) НПУО	48.23	52.42	56.56
Приходи от такса битови отпадъци /1 жител средно за България НПУО	77,59	79,40	84,10
Приходи от такса битови отпадъци /1 жител община Дряново	65..79	59.61	63.58
Приходи от такса битови отпадъци на 1 тон отпадък (в лв.)			
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци малки общини (под 10 хил. жители) НПУО	166.51	176.54	200.00
Приходи от такса битови отпадъци /1 тон отпадъци средно за България НПУО	173,54	166,90	186,57
Приходи от такса битови отпадъци /1 тон отпадъци община Дряново	225.09	196.97	192.91

* От направеното сравнение по показател “Приходи от такса битови отпадъци /1 жител за община ”, може да се направи извода, че за трите години от сравнимия с НПУО период, показателите на Община Дряново са съотносимо близки, но по-високи от тези, изчислени към НПУО, за малки общини (под 10 хил. жители) и по-ниски от средните за страната.

* От направеното сравнение по показател “Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци”, може да се направи извода, че община Дряново надвишава стойностите на показателите изчислени към НПУО за малки общини (под 10 хил. жители), и че показателите на община Дряново са сравними, но по-високи от изчислените от НПУО приходи от такса битови отпадъци /1 тон отпадъци средно за България.

Таблица Динамиката и относителният дял на приходите от такса битови отпадъци в общите приходи от такси и в общите бюджетни приходи на общината.

Година	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Общо приходи от ТБО (лв.):	479	595	528	549	532	629	726
Общо приходи от такси (лв.):	692	853	755	783	742	813	877
Дял на приходите от ТБО в общо приходите от такси в %)	69	70	70	70	72	77	83
Общо бюджетни приходи (лв.)	1360	1980	1669	1638	1698	1746	2732
Дял на приходите от ТБО в бюджетните приходи на общината в %	35	30	32	34	31	36	27

* Видно от данните в горната таблица ТБО формира средно 73 % от приходите от такси на общината за периода 2015-2021 г. Делът на ТБО в общите бюджетни приходи на общината е относително висок - средно 32.14 %. Данните за община Дряново са по-високи от данните за дял на приходите от такса битови отпадъци в НПУО, където той е в границите между 10% за 2015г и 8.1% за 2018 г.

Община Сухиндол

Съгласно приетата Наредба за определяне на администрирането на местните такси и цени на услугите на територията на община Сухиндол (приета с Решение № 104/21.10.2020 г. на ОС - Сухиндол.Изм. и доп. с Решение №170 от 29.04.2021 г), таксата за битови отпадъци се определя в левове и в годишен размер за всяко населено място с решение на ОС-Сухиндол въз основа на одобрена план-сметка, пропорционално върху следната основа:

1. за жилищни недвижими имоти, собственост на граждани и предприятия - пропорционално върху данъчната оценка, определена по норми, съгласно Приложение № 2 от ЗМДТ за всяка услуга поотделно

2. за нежилищни имоти – за услугите по събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места – съгласно определената основа в чл. 20 и чл. 21 от ЗМДТ или количество на битовите отпадъци.

3. За определяне на таксата по сметосъбиране и сметоизвозване според количеството на битовите отпадъци, в зависимост от броя и вида на съдовете за събиране на отпадъците, на база разходите по чл.14, ал.1, т.1, 2 и 3 от наредбата. Лицата, които заплащат таксата на база съдове, подават декларация по образец, съгласно Образец № 2 до 31октомври на предходната година. За придобитите през годината имоти, декларацията се подава в двумесечен срок от датата на придобиването им.

Когато не може да се установи количеството на битовите отпадъци по т.2 за всеки отделен имот, размерът на таксата се определя по по-високата между данъчната оценка и отчетната стойност на нежилищните имоти на предприятията, фирми и учреждения.

В случаите по т. 2 се заплаща и такса за поддържане чистотата на териториите за обществено ползване в населените места по по-високата между данъчната оценка и отчетната стойност на нежилищните имоти на предприятията, фирми и учреждения.

Одобрената от ОС-Сухиндол План-сметка за таксата битови отпадъци за жилищни и нежилищ ни имоти включва:

а) промила за сметосъбиране и сметоизвозване (съобразно разходи по т.1 и 2)

б) промила за поддържане на депа (съобразно разходи по т.3)

в) промила за за поддържане на територии за обществено ползване (съобразно разходи по т.4)

№	Населено място / населени места/ район	Събиране и транспорти ране на БО	Поддържане и експлоатация на депата	Поддържане чистотата на териториите за обществено ползване	Общо (про-мила)
За домакинствата					
1	Гр. Сухиндол	3,3	3,1	3,1	9,5
2	Всички населени места на територията на община Сухиндол	3,3	3,1	3,1	9,5
За юридическите лица					
1	Гр. Сухиндол	6,5	4,5	4,5	15,5
2	Всички населени места на територията на община Сухиндол	6,5	4,5	4,5	15,5

г) таксата на един контейнер за лица с над 100 работника или над 500 000 лв. отчетна стойност (или данъчна оценка в случаите, когато тя е по висока) на база разходите по т.1-3, независимо от честотата на изхвърляне. Такса за 1 брой съд/годишно - 5 750,00 лв. за контейнер тип „бобър" + услугата за поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в размер на 4.5 ‰ от данъчната оценка на имота.

д) таксата на един контейнер за лица с до 100 работника или до 500 000 лв. отчетна стойност (или данъчна оценка в случаите, когато тя е по висока) на база разходите по т.1-3 според честотата на изхвърляне (веднъж или два пъти месечно или веднъж два или три пъти седмич но), както и такса за едно събиране на съд по заявка. Такса за 1 брой съд/годишно - 5 750,00

лв. за контейнер тип „бобър” + услугата за поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в размер на 4.5 ‰ от данъчната оценка на имота.

Таблица Приходи от такса битови отпадъци на Община Сухиндол, за периода 2015 – 2021 г.

година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Общо приходи от такса битови отпадъци (хил. лв.):	205	183	155	191	172	175	248
В т.ч. от:							
Домакинствата	76	85	75	73	75	76	100
Юридически лица	129	98	80	118	97	99	148

Приходите от такса битови отпадъци, генерирани от бизнеса е устойчиво по-висок от този на домакинствата

Таблица Структура на постъпленията от такса битови отпадъци за периода 2015–2021 г.

година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Дял на приходите от такса битови отпадъци, платени от Домакинствата	37.07	46.45	48.39	38.22	43.60	43.43	40.32
Дял на приходите от такса битови отпадъци, платени от Юридически лица	62.93	53.55	51.61	61.78	56.40	56.57	59.68

Таблица Приходи от такса битови отпадъци / жител и на тон отпадък за периода 2015–2021 г.

година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Общо приходи от такса битови отпадъци (лв.):	204972	183111	154752	191141	171688	174639	248469
Приходи от ТБО/ 1 жител (лв.)	84.82	76.01	65.99	83.63	77.08	79.94	115.89
Приходи от ТБО/ 1 тон отпадъци	514.69	535.88	402,18	354.43	311.18	303.20	399.88

* Приходите от такса битови отпадъци отнесени към средногодишното население по място живеене (данни НСИ https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/reports/result.jsf?x_2=300) показват постепенно и устойчиво нарастване през годините.

* Приходи от ТБО/ 1 тон отпадъци също нарастват в пропорция, съотносима на приходите от ТБО/ 1 жител.

Таблица Сравнителен анализ за показателите от такса битови отпадъци на 1 жител спрямо НПУО 2021 – 2028 г.

	2016	**2017**	**2018**
Приходи от такса битови отпадъци на 1 жител (в лв.)			
Приходи от такса битови отпадъци/1 жител малки общини (под 10 хил. жители) НПУО	48.23	52.42	56.56
Приходи от такса битови отпадъци /1 жител средно за България НПУО	77,59	79,40	84,10
Приходи от такса битови отпадъци /1 жител община Сухиндол	76.01	65.99	83.63
Приходи от такса битови отпадъци на 1 тон отпадък (в лв.)			
Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци малки общини (под 10 хил. жители) НПУО	166.51	176.54	200.00
Приходи от такса битови отпадъци /1 тон отпадъци средно за България НПУО	173,54	166,90	186,57
Приходи от такса битови отпадъци /1 тон отпадъци община Сухиндол	535.88	402,18	354.43

* От направеното сравнение по показател “Приходи от такса битови отпадъци /1 жител за община ”, може да се направи извода, че за трите години от сравнимия с НПУО период, показателите на Община Сухиндол са по-високи от тези, изчислени към НПУО, за малки общини (под 10 хил. жители) и съотносимо близки, но по-ниски от средните за страната.

* От направеното сравнение по показател “Приходи от такса битови отпадъци/1 тон отпадъци”, може да се направи извода, че община Сухиндол значително надвишава стойностите на показателите изчислени към НПУО както за малки общини (под 10 хил.

жители), и така и изчислените от НПУО приходи от такса битови отпадъци /1 тон отпадъци средно за България.

Таблица Динамиката и относителният дял на приходите от такса битови отпадъци в общите приходи от такси и в общите бюджетни приходи на общината.

Година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Общо приходи от ТБО (лв.):	204972	183111	154752	191141	171688	174639	248469
Общо приходи от такси (лв.):	260193	237111	195328	232529	208342	205758	279065
Дял на приходите от ТБО в общо приходите от такси в %)	78,78	77,26	79,23	82,20	82,41	84,88	89,04
Общо бюджетни приходи (лв.)	613953	610627	531907	604923	537351	491189	726779
Дял на приходите от ТБО в бюджет ните приходи на общината в %	33,39	29,99	29,09	31,60	31,95	35,55	34,19

* Видно от данните в горната таблица ТБО формира средно 81.91 % от приходите от такси на общината за периода 2015-2021 г. Делът на ТБО в общите бюджетни приходи на общината е относително висок - средно 32.25 %. Данните за община Сухиндол са по-високи от данните за дял на приходите от такса битови отпадъци в НПУО, където той е в границите между 10% за 2015г и 8.1% за 2018 г.

IV.10.2. Обезпечения за покриване на последващите разходи за закриване на депа и отчисления за депониране (чл. 60 и чл. 64 от ЗУО)

Обезпечения по чл.60 от ЗУО

Те се правят за всеки тон депониран отпадък. Целта на обезпеченията е в периода на експлоатация на съответното депо да се акумулира финансов ресурс, който собственикът на депото да използва за неговото закриване и рекултивация, след изчерпване на капацитета му. Задължението за обезпеченията по чл. 60 се отнася и за общините, в случаите, в които те се явяват собственици на депо за отпадъци, независимо дали става въпрос за битови, строителни или опасни отпадъци, като обезпеченията не могат да бъдат под формата на банкова гаранция. В случаите, в които дадено депо за отпадъци се използва от няколко общини на регионален принцип, обезпеченията се внасят пропорционално на количествата депонирани отпадъци. Важно е да се подчертае, че натрупаните средства остават притежание на собственика на депото.

Собственикът на депото превежда до последно число на текущия месец определените месечни вноски по обезпечението за предходния месец. При забавяне на преводите по банковата сметка се дължи законната лихва за всеки просрочен ден, но не повече от 20 на сто от дължимата/остатъчната сума. В същия срок собственикът на депото представя на компет ентния орган информация за депонираните количества отпадъци за предходния месец. Дължимите суми за невнесени обезпечения се определят с акт за установяване на публично държавно вземане, издаден по реда на чл.166 от Данъчноосигурителния процесуален кодекс от директора на РИОСВ, на чиято територия се намира депото.

В случай, че събраните средства в сметката са недостатъчни за приключване на дейно стите по закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото, собственикът на депото осигурява остатъка от средствата.

Когато след приключване на дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото останат средства на общината в сметката в РИОСВ, същите подлежат на възстановяване на общината за извършване на дейности по управление на отпадъците.

Отчисления по чл.64 от ЗУО

Тези отчисления се правят за всеки тон депонирани отпадъци. Натрупаните средства се разходват за дейности по изграждане на нови съоръжения за третиране на битови и

строителни отпадъци, осигуряващи изпълнение от общините на изискванията на закона и подзаконовите нормативни актове по прилагането му. Средствата могат да бъдат разходвани за извършването на последващи разходи, свързани с изградените съоръжения и инсталации за оползотворяване на битови отпадъци.

Отчисленията се превеждат от собственика на депото ежемесечно по банкова сметка за чужди средства на РИОСВ, на чиято територия се намира депото. Целта на отчисленията като икономически инструмент е да стимулират общините да намалят количествата на депонираните отпадъци за сметка на рециклираните и оползотворени отпадъци и да се натрупат средства за изграждане на инфраструктура за третиране на отпадъците. В случаите, в които дадено депо за отпадъци се използва от няколко общини на регионален принцип, то отчисленията се внасят пропорционално на количествата депонирани отпадъци.

С последните изменения на Наредба №7/19.12.2013г. (с посл. Измен. и доп. ДВ.бр.77 от 16 септември 2021 г., размерът на отчисления по чл. 64 от ЗУО за регионални депа за неопасни отпадъци за всеки тон депониран отпадък е:

(изм. - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2020 г. - 69 лв./т;

(нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2021 г. - 82 лв./т;

(нова - ДВ, бр. 26 от 2020 г.) за 2022 г. и всяка следваща година - 95 лв./т;

Във връзка с изменението на отчисленията представени по-горе (през 2020 и 2021г.), са направени изменения в ЗУО чрез Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Данъчно – осигурителния процесуален кодекс (ДВ, бр. 105 от 2020 г., в сила от 01.01.2021 г.), както следва:

§ 57. В Закона за управление на отпадъците (обн., ДВ, бр. 53 от 2012 г.; изм., бр. 66 от 2013 г.; бр. 61 от 2014 г.; изм., бр. 98 от 2014 г., бр.14 от 2015 г., бр. 105 от 2016 г., бр. 13, 85, 88 и 102 от 2017 г., бр. 53, 77 и 98 от 2018 г. и бр. 1,25, 56 и 81 от 2019 г.,) се правят следните изменения:

§ 58. (В сила от 11.12.2020г.) (1) Месечните обезпечения и отчисления за 2020 г. по чл. 60, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците за периода от 1 март 2020 г. до 31 декември 2020 г. остават по сметка на общината, която ги е събрала, и се разходват по решение на общинския съвет чрез вътрешни компенсирани промени, без да се изменя приетият от общинския съвет начин на определяне и размер на таксата за битови отпадъци.

(2) Регионалната инспекция по околната среда и водите, на чиято територия се намира съответното депо, възстановява от банковата сметка за чужди средства преведените и неусвоени от общините месечни обезпечения и отчисления за 2020 г. по чл. 60, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците за периода от 1 март 2020 г. до 31 декември 2020 г. в срок до 31 януари 2021 г. Възстановените средства по изречение първо се разходват по решение на общинския съвет при условията на ал. 1.

§ 59. (В сила от 11.12.2020г.) (1) За 2021 г. в разходите по чл. 62, т. 3 от Закона за местните данъци и такси може да бъдат включени и разходи за изпълнение на мерки по чл. 63 от Закона за здравето, извършени на територии за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината.

(2) Разходите по ал. 1 се осигуряват чрез вътрешни компенсирани промени, без да се изменя приетият от общинския съвет начин на определяне и размер на таксата за битови отпадъци.

§ 60. (В сила от 11.12.2020г.) (1) Месечните обезпечения и отчисления за 2021 г. по чл. 60, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците може да се разходват по решение на общинския съвет чрез вътрешни компенсирани промени, без да се изменя приетият от общинския съвет начин на определяне и размер на таксата за битови отпадъци.

(2) Дължимите месечни отчисления за 2021 г. по чл. 60, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците се внасят в срок до 31 декември 2021 г.

(3) За периода от 1 януари до 31 декември 2021 г. не се начисляват лихви върху дължимите суми за месечни отчисления по чл. 60, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците.

Анализ на дължими и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО

Община Севлиево

Таблицата долу представя данни за 2021г , като са разгледани дължимите и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО на Община Севлиево и е направено сравнение със средното за страната изпълнение на дължимите суми, за целия период от 2011 до 2020г., по обезпеченията и отчисленията в % (спрямо данните от НПУО 2021-2028г за средното застраната);

Таблица Дължими и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО – за периода януари 2011-четвърто тримесечие 2021 г., от Община Севлиево

Постъпили по сметка на РИОСВ отчисления по чл. 60 от ЗУО (лв.) - 160%	487 901.07 лв
Следва да постъпят по чл. 60 (лв.)	303 889. 27 лв
Постъпили /дължими чл. 60 (%)	0.00
Средно за страната изпълнение на дължимите суми по чл. 60 (НПУО 2021-2028 г.)	115.75 %
Постъпили по сметка на РИОСВ отчисления по чл. 64 от ЗУО (лв.) -	6 368 596. 35 лв
Следва да постъпят по чл. 64 (лв.)	3 221 532. 45 лв
Постъпили /дължими чл. 64 (%)	0.00
Постъпили/дължими чл. 64 от НПУО (%)	86.75%

Община Дряново

Таблицата долу представя данни за 2021г , като са разгледани дължимите и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО на Община Дряново и е направено сравнение със средното за страната изпълнение на дължимите суми, за целия период от 2011 до 2020г., по обезпеченията и отчисленията в % (спрямо данните от НПУО 2021-2028г за средното застраната);

Таблица Дължими и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО – за периода януари 2011-четвърто тримесечие 2021 г., от Община Дряново

Постъпили по сметка на РИОСВ отчисления по чл. 60 от ЗУО (лв.) - 99.49%	60 031.31 лв
Следва да постъпят по чл. 60 (лв.)	60 336. 26 лв
Постъпили /дължими чл. 60 (%)	304.95 лв
Средно за страната изпълнение на дължимите суми по чл. 60 (НПУО 2021-2028 г.)	115.75 %
Постъпили по сметка на РИОСВ отчисления по чл. 64 от ЗУО (лв.) - 98.74%	837 889.18 лв
Следва да постъпят по чл. 64 (лв.)	848 575. 4 лв
Постъпили /дължими чл. 64 (%)	10 686. 24 лв
Постъпили/дължими чл. 64 от НПУО (%)	86.75%

Община Сухиндол

Таблицата долу представя данни за 2021г , като са разгледани дължимите и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО на Община Сухиндол и е направено сравнение със средното за страната изпълнение на дължимите суми, за целия период от 2011 до 2020г., по обезпеченията и отчисленията в % (спрямо данните от НПУО 2021-2028г за средното застраната);

Таблица Дължими и реално преведени суми за обезпеченията и отчисленията съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО – за периода януари 2011-четвърто тримесечие 2021 г.,., от Община Сухиндол

Постъпили по сметка на РИОСВ отчисления по чл. 60 от ЗУО (лв.) - 100%	9 053. 6 лв
Следва да постъпят по чл. 60 (лв.)	9 053. 6 лв

Постъпили /дължими чл. 60 (%)	0.00 лв
Средно за страната изпълнение на дължимите суми по чл. 60 (НПУО 2021-2028 г.)	115.75 %
Постъпили по сметка на РИОСВ отчисления по чл. 64 от ЗУО (лв.) - 100%	149 676. 47 лв
Следва да постъпят по чл. 64 (лв.)	149 676. 47 лв
Постъпили /дължими чл. 64 (%)	0.00 лв
Постъпили/дължими чл. 64 от НПУО (%)	86.75%

IV.10.3. Анализ на общо изразходвани суми по години на анализирания период от приходите от ТБО и от обезпеченията и отчисленията по ЗУО

Община Севлиево

Таблица Разходвани средства от натрупаните обезпечения и отчисления съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО за периода 2016-2021г по данни от Община Севлиево

Години	Разходвани средства, лв	Мотиви за разходване	Вид на натрупаните средствата
2016	265 000.00	СМР „Сепарираща инсталация – гр. Севлиево”	От отчисления по чл.64 от ЗУО
			От обезпечения по чл. 60 от ЗУО
2017	399 522.24 400 000.00 218 019.42	Вноски - заем/ СМР „Сепарираща инсталация–гр. Севлиево” Допълнителни СМР дейности по „Сепарираща инсталация – гр. Севлиево” Окончателно плащане инженеринг „Сепарираща инсталация – гр. Севлиево”	От отчисления по чл.64 от ЗУО
			От обезпечения по чл. 60 от ЗУО
2018	399 522.24 287 287.68	Вноски - заем/ СМР „Сепарираща инсталация–гр. Севлиево” Възстановяване на разходи за сепариране на БО	От отчисления по чл.64 от ЗУО
			От обезпечения по чл. 60 от ЗУО
2019	399 522.24 374 994.31 43 231.51	Вноски - заем/ СМР „Сепарираща инсталация–гр. Севлиево” Закупуване на съдове за разделно събиране на био отпадъци Закупуване на биоразградими торби	От отчисления по чл.64 от ЗУО
			От обезпечения по чл. 60 от ЗУО
2020	341 626.36 225 798.24 5 100.00 399 522.24	Възстановяване на разходи за сепариране на БО за 2019г. Възстановяване на разходи за сепариране на БО за 2020 Възстановяване на разходи за обработка на био отпадъци Вноски - заем/ СМР „Сепарираща инсталация–гр. Севлиево”	От отчисления по чл.64 от ЗУО
			От обезпечения по чл. 60 от ЗУО
2021	399 522.24 199 944 299 940	Вноски - заем/ СМР „Сепарираща инсталация–гр. Севлиево” Закупуване на камион с кран Миячна машина	От отчисления по чл.64 от ЗУО
			От обезпечения по чл. 60 от ЗУО

Община Дряново

Таблица Разходвани средства от натрупаните обезпечения и отчисления съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО за периода 2016-2021г от Община Дряново

Години	Разходвани средства, лв	Мотиви за разходване	Вид на натрупаните средствата
2016			От отчисления по чл.64 от ЗУО

			От обезпечения по чл. 60 от ЗУО
2017	82 440.00	Закупуване на сметосъбиращ автомобил	От отчисления по чл.64 от ЗУО
			От обезпечения по чл. 60 от ЗУО
2018	77 523.82	Възстановяване на разходи за сепариране на БО	От отчисления по чл.64 от ЗУО
			От обезпечения по чл. 60 от ЗУО
2019			От отчисления по чл.64 от ЗУО
			От обезпечения по чл. 60 от ЗУО
2020	61 466.28 30 000.00 14 844.00 18 720.00	Възстановяване на разходи за сепариране на БО Закупуване на контейнеровоз за строителни отпадъци Закупуване на контейнери за СО 5бр. 5.5м^3 и 3бр. 5м^3 Закупуване на везна за инсталация за компостиране Дряново	От отчисления по чл.64 от ЗУО
			От обезпечения по чл. 60 от ЗУО
2021			От отчисления по чл.64 от ЗУО
			От обезпечения по чл. 60 от ЗУО

Община Сухиндол

Таблица Разходвани средства от натрупаните обезпечения и отчисления съответно по чл.60 и чл.64 от ЗУО за периода 2016-2021г от Община Сухиндол

Години на	**Разходвани средства, лв**	**Мотиви за разходване**	**Вид на натрупаните средствата**
2016			От отчисления по чл.64 от ЗУО
			От обезпечения по чл. 60 от ЗУО
2017			От отчисления по чл.64 от ЗУО
			От обезпечения по чл. 60 от ЗУО
2018	83 777.32 13 699.26	Закупуване на сметосъбиращ автомобил Възстановяване на разходи за сепариране на БО	От отчисления по чл.64 от ЗУО
			От обезпечения по чл. 60 от ЗУО
2019			От отчисления по чл.64 от ЗУО
			От обезпечения по чл. 60 от ЗУО
2020	18 207.31 11 010.59	Възстановяване на разходи за сепариране на БО за 2019г. Закупуване на шредер за мулчиране на дървесни отпадъци	От отчисления по чл.64 от ЗУО
			От обезпечения по чл. 60 от ЗУО
2021			От отчисления по чл.64 от ЗУО
			От обезпечения по чл. 60 от ЗУО

- Във всички общини от региона, подхода за определяне на такса битови отпадъци се извършва според количеството на битовите отпадъци, в зависимост от броя и вида на съдовете за събиране на отпадъците, на база разходите по чл.14, ал.1, т.1, 2 и 3 от Наредба за определяне на администрирането на местните такси, а когато то не може да се установи – в левове на ползвател или пропорционално върху основа (данъчна оценка на имотите) определена от Общински съвет.
- На база разработения Анализ и оценка на въведените икономически инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им към Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г. относно приходите от ТБО на 1 жител и на тон отпадък за периода 2016 - 2018 г. правим следните изводи:
- В средно голямата община Севлиево приходите от такса битови отпадъци на 1 жител са съотносими, но по-ниски от определените в НПУО 2021-2028 г. за средно големи общини.
- В малките общини Дряново и Сухиндол приходите от такса битови отпадъци на 1 жител са съотносимо близки, но по-високи от тези, изчислени към НПУО, за малки общини (под 10 хил. жители) и по-ниски от средните за страната.
- В средно голямата община Севлиево приходите от такса битови отпадъци /1 тон отпадък надвишават тези за средно големи общини и са съотносими, но малко по-високи от тези за страната, определени в НПУО 2021-2028 г.

- В малката община Дряново приходите от такса битови отпадъци /1 тон отпадък надвишават определените от НПУО за малки общини (под 10 хил. жители), и са сравними, но по-високи от изчислените от НПУО приходи от такса битови отпадъци /1 тон отпадъци средно за България.
- Приходите от такса битови отпадъци /1 тон отпадък в община Сухиндол значително надвишават стойностите на показателите изчислени към НПУО както за малки общини (под 10 хил. жители), и така и изчислените от НПУО приходи от такса битови отпадъци /1 тон отпадъци средно за България.
- Като цяло делът на постъпленията от домакинствата е по-голям от този на постъпленията от бизнеса единствено в община Дряново.
- Изчисленията показват, че бизнесът заплаща много повече на един тон отпадъци, отколкото населението за общините Севлиево и Сухиндол, т.е. не се спазва принципът "замърсителят плаща"
- Всички общини от РСУО Регион Севлиево поетапно превеждат дължимите обезпечения по чл. 60 от ЗУО.
- Изпълнението за всички общини, включени в РСУО е над средното изпълнение на отчисленията по чл. 64 от ЗУО, съгласно НПУО 2021-2028г.
- Съгласно Заповед №164 от 22.06.2022г. на ИД на ИАОС общините от РСУО регион Севлиево: Дряново, Севлиево и Сухиндол са изпълнили целите по чл. 31. ал1, т.2 от ЗУО за календарната 2019 г.
- Съгласно Заповед №165 от 23.06.2022г. на ИД на ИАОС общините от РСУО регион Севлиево: Дряново, Севлиево и Сухиндол не са изпълнили целите по чл. 31. ал1, т.1 от ЗУО за календарната 2019 г.
- Общините са разходват част от натрупаните средства по сметката на РИОСВ – Велико Търново, с което подобряват начина на управление на отпадъци и възстановяването на околната среда.

IV.11. Анализ на финасовите потоци по управление на дейностите с отпадъци

Предмет на анализа е финансирането в общините от РСУО Регион Севлиево, относно количествата и потоците отпадъци и дейностите, свързани с тяхното управление.

Извършването на анализите има за цел да даде отговор на следните въпроси:

Какви са тенденциите в разходите на общините от РСУО Регион Севлиево, за анализирания период по години - общо и по категории разходи, съгласно отчетите за изпълнението на план - сметката за дейностите по чл. 66 от ЗМДТ

Кои са източниците и формите на финансиране на управлението на битовите отпадъци и относителният им дял, тенденции, сравнения;

Съгласно НПУО 2021-2028 г. през периода 2008-2013г. разходите за управление на отпадъци имат най-висок дял в общите разходи за опазване на околната среда в България като този дял непрекъснато нараства през анализирания период и изпреварват всички останали сектори на околната среда.

Преобладаващата част от разходите по управление на отпадъците в страната през този период се формират от оперативни разходи. В сравнение с другия голям сектор на опазване то на околната среда – управлението на отпадъчните води, при управлението на отпадъците делът на инвестициите в общата структура на разходите през този период е сравнително нисък.

В тази връзка общата динамика на разходите за управление на отпадъците в страната се определя от нарастващите оперативни разходи на бизнеса и общините в резултат от усилията им за постигане на различните нормативни изисквания и цели, свързани с управлението на отпадъците и др.

IV.11.1. Разходи за управление на отпадъците в абсолютна сума и на 1 жител, на тон отпадъци, тенденции

На база на представените отчети от общините в Регион Севлиево се изчисляват разходите за управление на отпадъците в абсолютна сума на един жител и на тон отпадък.

Таблица Разходите за управление на отпадъците в абсолютна сума и на 1 жител, на тон отпадъци, тенденции

Година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Община Севлиево							
Общо разходи за управление на отпадъците (лв.)	1821	1806	2001	2044	1872	2593	2329
Разходи на един жител, лв.	47	47	53	54	49	69	63
Разходи на един тон, лв.	152	172	185	191	142	166	148
Община Дряново							
Общо разходи за управление на отпадъците (лв.)	459	410	515	457	425	540	609
Разходи на един жител, лв.	46	42	54	48	46	57	66
Разходи на един тон, лв.	167	155	190	160	148	186	189
Община Сухиндол							
Общо разходи за управление на отпадъците (лв.)	163	135	144	216	172	174	216
Разходи на един жител, лв.	30,98	26,03	28,25	43,31	35,04	35,96	45,25
Разходи на един тон, лв.	163	135	144	216	172	174	216

От представените данни в горната таблица за общините от Регион Севлиево относно разходите за управление на отпадъците през периода 2015 – 2021 г. се установява трайна тенденция на нарастване на направените разходи през годините.

На база разработения Анализ на финансовите потоци в управлението на отпадъците в България към НПУО 2021-2028 г. относно направените оперативни разходи на един жител и на тон отпадък през 2018 г. правим следните изводи:

- В средната община Севлиево с население от 10000 до 50000 жители разходите на 1 жител са по-ниски от определените в НПУО 2021-2028 г. (89,05 лв.)
- В малките общини – Дряново и Сухиндол с население до 10000 жители разходите на 1 жител са по-ниски от определените в НПУО 2021-2028 г. (82,09 лв.)

- В средната община Севлиево с население от 10000 до 50000 жители разходите на 1 тон отпадък са по-високи от определените в НПУО 2021-2028 г. (102.88 лв.)
- В малките общини – Дряново и Сухиндол с население до 10000 жители разходите на 1 тон отпадък са по-ниски от определените в НПУО 2021-2028 г. (232.24 лв.)

IV.11.2. Разходи за управление на отпадъците по категории разходи съгласно план - сметката за дейностите по чл. 66 от ЗМДТ и предвид отчетите за изпълнението на тази план - сметката– за всяка година на анализирания период и общо за периода

Таблица Общо изразходвани суми за периода 2015-2021 г. за управление на отпадъците от територията на Община Севлиево

Година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Общо разходи за управление на отпадъците (хил. лв.)	1821	1806	2001	2044	1872	2593	2329
В т.ч.							
1. Закупуване на съдове за събиране на БО;	3	10	-	-	-	-	-
2. Услуги по сметосъбиране и сметоизвозване на БО до депа и други съоръжения за третиране на отпадъци (за периода 2015-2018г.)	937	905	1038	1627			
За събиране на БО и транспортиране до инсталации и съоръжения за третирането им, както и осигуряване на съдове за събиране на БО, с изключение на разделно то събиране, предварителното съхраняване и транспортирането на БО, попадащи в управлението на МРО по ЗУО- за услугата по чл. 62, т. 1 от ЗМДТ					1174	1700	1603
в т. ч. осигуряване на съдове за събиране на битовите отпадъци, с изключение на разделното събиране							
3. Проучване, проектиране, изграждане, поддържа не, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане	637	645	729	250			
За третиране на БО, необхванати в управлението на масово разпространените отпадъци, както и проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатаци я, закриване и мониторинг на депата за БО и/или др. инсталации или съоръже ния за оползотворяване и/или обезвреждане на БО - за услугата по чл.62, т.2 от ЗМДТ					455	519	466
в т.ч. мониторинг на депата за БО и/или други инсталации или съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на БО							
4. Отчисления по чл. 60 от ЗУО	26	24	17	22	16	14	12
5. Отчисления по чл. 64 от ЗУО	321	378	288	432	394	809	346
Поддържане чистотата на териториите за обществено ползване.	244	246	234	167	243	374	258

Таблица Общо изразходвани суми за периода 2015-2021 г. за управление на отпадъците от територията на Община Дряново

Година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Общо разходи за управление на отпадъците (хил. лв.)	459	410	515	457	425	540	609
В т.ч.							
1. Закупуване на съдове за събиране на БО;	-	-	-	30	12	30	30
2. Услуги по сметосъбиране и сметоизвозване на БО до депа и други съоръжения за третиране на отпадъци.	228	177	277				
За събиране на БО и транспортиране до инсталации и съоръжения за третирането им, както и осигуряване на съдове за събиране на БО, с изключение на разделно то събиране, предварителното съхраняване и транспортирането на БО, попадащи в управлението на МРО по ЗУО- за услугата по чл. 62, т. 1 от ЗМДТ					127	221	272
в т. ч. осигуряване на съдове за събиране на битовите отпадъци, с изключение на							

разделното събиране							
3. Проучване, проектиране, изграждане, поддържа не, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане	82	80	78	154			
За третиране на БО, необхванати в управлението на масово разпространените отпадъци, както и проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатаци я, закриване и мониторинг на депата за БО и/или др. инсталации или съоръже ния за оползотворяване и/или обезвреждане на БО - за услугата по чл.62, т.2 от ЗМДТ					139	120	120
в т.ч. мониторинг на депата за БО и/или други инсталации или съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на БО							
4. Отчисления по чл. 60 от ЗУО	6	6	4	6	4	4	3
5. Отчисления по чл. 64 от ЗУО	77	96	76	118	107	102	106
Поддържане чистотата на територииите за обществено ползване.	66	51	80	33	36	63	78

Таблица Общо изразходвани суми за периода 2015-2021 г. за управление на отпадъците от територията на Община Сухиндол

Година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Общо разходи за управление на отпадъците (хил. лв.)	163	135	144	216	172	174	216
В т.ч.							
1. Закупуване на съдове за събиране на БО;	0	0	0	0	-	-	-
2. Услуги по сметосъбиране и сметоизвозване на БО до депа и други съоръжения за третиране на отпадъци.	146	117	124	118	-	-	-
За събиране на БО и транспортиране до инсталации и съоръжения за третирането им, както и осигуряване на съдове за събиране на БО, с изключение на разделно то събиране, предварителното съхраняване и транспортирането на БО, попадащи в управлението на МРО по ЗУО- за услугата по чл. 62, т. 1 от ЗМДТ					70	85	104
в т. ч. осигуряване на съдове за събиране на битовите отпадъци, с изключение на разделното събиране					-	21	24
3. Проучване, проектиране, изграждане, поддържа не, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане	0	0	0	0	-	-	-
За третиране на БО, необхванати в управлението на масово разпространените отпадъци, както и проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатаци я, закриване и мониторинг на депата за БО и/или др. инсталации или съоръже ния за оползотворяване и/или обезвреждане на БО - за услугата по чл.62, т.2 от ЗМДТ					36	23	33
в т.ч. мониторинг на депата за БО и/или други инсталации или съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на БО							
4. Отчисления по чл. 60 от ЗУО	1	1	1	1	1	1	1
5. Отчисления по чл. 64 от ЗУО	11	12	14	22	20	20	23
Поддържане чистотата на територииите за обществено ползване.	5	5	5	52	45	48	55

IV.11.3. Източници на финансиране на разходите по управление на отпадъците по години на анализирания период

Съгласно НПУО 2021-2028 г. структурата на източниците на финансиране на опера тивните разходи и на инвестиционните разходи в управлението на отпадъците в периода 2009-2013 г. съдържа:

• Собствени средства

• Средства от Републиканския бюджет
• Средства на общините
• Целеви средства за ОС, получени от държавата (субсидии)
• Национални фонд
• Оперативна програма "Околна среда"
• Заемни средства от източници в страната.

Оперативните разходи в управлението на отпадъците се поделят между организации те по оползотворяване на отпадъците и общините (за управлението на битовите отпадъци).

Средствата на общините включват средства от такса за битови отпадъци и собствени приходи (местни данъци, постъпления от наеми, продажба на имущество и т.н.), които след покриване на оперативните разходи по предоставянето на различни услуги, в случай на икономии насочват за инвестиционни цели.

Таблица Финансиране на разходите по управление на отпадъците по години за анализирания период

Година	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Община Севлиево							
Приходи от такса битови отпадъци	1631000	1839000	1995000	2143000	2205000	2457000	2541000
Разходи за управление на отпадъците	1821000	1806000	2001000	2044000	1872000	2593000	2329000
% от разходите финансирани от ТБО	89.57%	100%	99.70%	100%	100%	94.76%	100%
Финансиране от други източници	10.43%	0.00%	0.3%	0.00%	0.00%	5.24%	0.00%
Община Дряново							
Приходи от такса битови отпадъци	479	595	528	549	532	629	726
Разходи за управление на отпадъците	459	410	515	457	425	540	609
% от разходите финансирани от ТБО	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Финансиране от други източници	-	-	-	-	-	-	-
Община Сухиндол							
Приходи от такса битови отпадъци	205	183	155	191	172	175	248
Разходи за управление на отпадъците	151	122	139	175	147	168	178
% от разходите финансирани от ТБО	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Финансиране от други източници	-	-	-	-	-	-	-

Разходите по управление на отпадъците приоритетно се финансират чрез приходи от такса битови отпадъци, обезпеченията и отчисленията по чл.60 и чл.64 от ЗУО, ПУДООС, ОПОС 2014-2020, бюджет на общината (извън приходите от такса ТБО, обезпеченията и отчисленията по ЗУО), други източници на финансиране на разходите по управление на отпадъците.

Изводи и препоръки:

- Общините Дряново и Сухиндол с население до 10000 жители покриват разходите си за управление на отпадъците в рамките на приходите от такса битови отпадъци.
- Община Севлиево с население над 10000 жители през 2015, 2017 и 2020 г. не покрива разходите си за управление на отпадъците в рамките на приходите от такса битови отпадъци и се дофинасира от други източници.

- Общините не разполагат със собствени средства за извършвате на инвестиции в областта на управлението на отпадъците и са необходими други финансови източници. Такса за битови отпадъци, който населението плаща за управлението на отпадъци, са на прага на тавана на поносимост и са необходими допълнителни източници на средства, извън общинските бюджети.

IV.12. Изготвяне на прогнози

Прогнозата на количеството образувани битови отпадъци за периода 2021 – 2028г. в Регион Севлиево, включващ общините Севлиево, Дряново и Сухиндол е изготвена въз основа на два компонента:
- Брой на населението и демографска прогноза на 2021 – 2028 г.
- Норма на натрупване на отпадъци на 1 жител;

IV.12. 1. Брой на население и демографска прогноза

Демографската прогноза за населението на Регион Севлиево, включващ общините Севлиево, Дряново и Сухиндол, в периода 2021–2028 г. са изготвени на база информация от НСИ, въз основа на данните за населението на общините за последните години в периода 2015–2021 г. и официална демографска прогноза на НСИ за броя на население то за периода до 2028г. (при хипотеза на конвергентност)[18].

В следващата таблица е представен броя на населението на общини Севлиево, Дряново и Сухиндол за периода 2015 – 2020 г., по данни на НСИ.

Таблица Население в общините в регион Севлиево за периода 2016 -2021 г. - данни на НСИ

Година	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Община Севлиево	33099	32620	32155	31757	31660	30957
Община Дряново	8975	8741	8529	8396	8574	8313
Община Сухиндол	2374	2316	2255	2200	2169	2119
РУСО Регион Севлиево	44448	43677	42939	42353	42403	41389

https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/reports/result.jsf?x_2=1537

Съгласно данни на НСИ, в общините от РСУО Регион Севлиево за предходните 6 години се наблюдава тенденция на постоянно намаляване на населението. За предходни 6 години (периода 2016 – 2021 г.) населението на региона е намаляло с 3059 лица или 6.9 %. Средно населението на региона намалява с 510 лица на година.
При спазване на сегашната демографска ситуация се очаква населението на общините от РСУО през следващите години да продължи плавно да намалява.
В следващата таблица е представена информация относно официална прогноза за население то на НСИ за периода 2023-2028 г. (писмо Изх № 07.05.55 от 14 09.2022 г.) за общините Севлиево, Дряново и Сухиндол, както и общо за Регион Севлиево за периода 2021 – 2028 г., както следва:

Година	31.12.2021 / 2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Община Севлиево	30957	30791	30473	30148	29824	29517	29192
Община Дряново	8313	7757	7600	7438	7292	7137	6985
Община Сухиндол	2119	2046	2010	1962	1921	1886	1855
РУСО - Регион Севлиево	**41389**	**40594**	**40083**	**39548**	**39037**	**38540**	**38032**

[18] Вариант при конвергентност: Този вариант се определя като реалистичен и е съобразен с нормативните изисквания на ЕС за демографско и социално-икономическо развити

При /хипотеза за конвергентност/ се вземат под внимание настоящата демографска ситуация и тенденциите в нея, като той се определя за реалистичен и е съобразен с нормативните изисквания на Европейския съюз за демографско и социално-икономическо развитие на страните членки

IV.12. 2. Прогнозна норма на натрупване

Нормата на натрупване представлява средното годишно количество образувани битови отпадъци, които се падат на един жител. Тази норма се изчислява при определяне на потенциала за образуване на битовите отпадъци в дадена административна единица.

По данни на Евростат в повечето страни домакинствата образуват от 60% до 90% от битовите отпадъци, като останалите се образуват от търговски източници и административни единици. Изчислената прогнозна норма на натрупване е изчислена въз основа на следните допускания:

- Налични данни: използвани са данни за населението на общините от региона по данни на НСИ за периода 2016 – 2020 г., данни за нормата на натрупване за периода 2016 -2020 г., изчислена на база на населението и общите количества образувани битови отпадъци в общините Севлиево, Дряново и Сухиндол по години;
- Използвани данни за прогнозата: брой на населението и демографска прогноза за периода 2021 – 2028 г., посочени в предходната таблица; Норми на натрупване за периода 2016-2020 г., изчислени на база на броя на населението и общите количества образувани битови отпадъци в общините Севлиево, Дряново и Сухиндол по години;
- Хипотеза на прогнозата: определяне на средната норма на натрупване на жител на година на общината; Норма на натрупване на отпадъците, като функция на икономическото развитие; намаляване на ръста на нарастване в следствие на мерките за предотвратяване образуването на отпадъци.

В таблицата долу е представена информация за нормата на натрупване, съгласно данни от НСИ за населението и количеството отпадъци в общините Севлиево, Дряново и Сухиндол за периода 2019 – 2021 г.:

Норма на натрупване на битови отпадъци (без разделно събраните СО и за периода 2019 - 2021 г., кг/жител/год

Година	**2019**	**2020**	**2021**
Община Севлиево	329	362	365
Община Дряново	334	323	334
Община Сухиндол	250	265	293

Норма на натрупване на битови отпадъци с разделно събраните за 2018г (изследване на ПУДООС) и за 2021 г. (база данни от РСУО), кг/жител/год

Година	**2018** (ПУДООС)	**2021** (РСУО)
Община Севлиево	1072.709	365
Община Дряново	421.474	334
Община Сухиндол	174.727	293

Определяне на норма на натрупване на жител на година

В рамките на анализа на количествата на битовите отпадъци в Община Севлиево бяха изчислени нормите на натрупване за периода 2019–2021 г.

При изчисляване на прогнозната норма на натрупване е взет предвид, заложения в Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 сценарии за изменение на нормата на натрупване, а именно нарастване с 1 % до 2023 г., след което същата нараства с намаляващ темп и след 2035 г. остава постоянна величина, с което се прекратява нарастване то на количеството битови отпадъци в резултат от икономическия растеж. Стабилността в

ръста се дължи на мерките за предотвратяване образуването на отпадъци, които община Севлиево трябва да изпълни във връзка с реализирането на новата общинска програма за управление на отпадъците, като и очакваното повишение в благосъстоянието на населението.

В съответствие с горните допускания, прогнозната норма на натрупване в общините Севлиево, Дряново и Сухиндол по години за периода 2021 – 2028 г. е както следва:

Прогнозна норма на натрупване за периода 2021 – 2028 г

Година	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Община Севлиево	365	369	373	376	379	382	385	388
Община Дряново	334	337	343	346	349	352	355	358
Община Сухиндол	293	296	299	302	305	308	311	314

IV.12.3. Прогнозни количества битови отпадъци

Прогнозата на количествата образувани отпадъци е определена като произведение на броя на прогнозното население и прогнозната норма на натрупване, представено в табл. долу.

Прогнозни количества битови отпадъци за периода 2021 – 2028 г.

Година	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Общ. Севлиево	11306.58	11423.13	11485.04	11457.85	11426.09	11392.77	11364.05	11326.50
Общ. Дряново	2781.86	2801.48	2660.65	2629.60	2595.86	2566.78	2533.64	2500.63
Общ. Сухиндол	621.36	627.22	617.54	607.02	598.41	591.67	586.55	582.47

Направените прогнози отчитат фактори, които влияят на процесите, свързани с образуване на отпадъците. За целите на програмата е необходимо и изготвянето на прогнози, които са от типа целеви прогнози. Този тип прогнози отчитат влиянието на управленски фактори, които имат важно значение за развитието на процесите. Такива прогнози са прогнозите за постигане на целите по чл. 31, ал. 1 от ЗУО.

С последно приетите изменения и допълнения на ЗУО (в сила от 05.03.2021г.) са въведени изискванията на приетия на ниво ЕС през 2018 г. законодателен пакет „Отпадъци“, и по специално Директива (ЕС) 2018/85. Съобразно обявените промени в чл. 31, ал. 1, т.3-5 на ЗУО, целта за подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци се завишава:

- най-късно до 31 декември 2025 г. - най-малко 55 % от общото им тегло;
- най-късно до 31 декември 2030 г. - най-малко 60 % от общото им тегло;
- най-късно до 31 декември 2035 г. - най-малко 65 % от общото им тегло;

Целите за подготовката за повторна употреба и рециклирането на битови отпадъци до 31.12. 2025г. се постигат поетапно, като след 31 декември 2020 г. нарастват всяка година с по 1 на сто. За изчисляване на целите се взема предвид теглото на образуваните битови отпадъци, които са подготвени за повторна употреба или са рециклирани през съответната календарна година.

С правилата, определени в член 11а от Директива 2008/98/ЕО, се уточнява, че за изчисляване на целите за 2025 г., 2030 г. и 2035 г. по отношение на рециклирането се използват отпадъци, които постъпват в процес на рециклиране, или отпадъци със статус “край на отпадъка”. Като общо правило рециклираните отпадъци се измерват в точката, където отпадъците постъпват в процеса на рециклиране[19]. Редът и начинът за изчисляване изпълнението на целите по чл. 31, ал. 1 и разпределението им спрямо регионите по чл. 49, ал. 9, се определят с наредба на министъра на околната среда и водите, съгласно чл.43, ал.2 от ЗУО. Към настоящия момент е изготвен проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба №7 от 19 декември 2013г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезщитенията и отчисленията,

[19] Решение за изпълнение (ЕС) 2019/1004 на комисията от 7 юни 2019 година за установяване на правила за изчисляване, проверка и докладване на данни относно отпадъците в съответствие с Директива 2008/98/ЕОб на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Решение за изпълнение С(2012) 2384 на Комисията

изисквани при депониране на отпадъци. Изпълнението на целите по чл. 31, ал. 1, т. 1, 3 и 4 от ЗУО се изчислява по методите съгласно Решение за изпълнение (ЕС) 2019/1004 на Комисията от 7 юни 2019 година за установяване на правила за изчисляване, проверка и докладване на данни относно отпадъците в съответствие с Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Решение за изпълнение С(2012) 2384 на Комисията (ОВ, L 163 от 20.6.2019г.).
Целите по чл. 31, ал. 1 от ЗУО се разпределят между регионите по чл. 49, ал. 9 от ЗУО на базата на морфологичния състав на отпадъците, генерирани на територията на общините във всеки от регионите, и решението по чл. 26, ал. 1, т. 6 от ЗУО, ако такова е прието, като конкретните цели за общините се определят с мотивирана заповед на ИД на ИАОС и се оповестяват на интернет страницата на агенцията. Целите се актуализират на всеки 5 години със заповед на ИД на ИАОС.

С измененията и допълненията на Наредба №6 /27.08.2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (ДВ.бр.36/1.05.2021г.) не се допуска депониране на:

- разделно събрани битови отпадъци и биоотпадъци с цел подготвянето им за повторна употреба и рециклиране, с изключение на отпадъците от последващите действия по третирането на разделно събраните отпадъци, за които депонирането дава най-благоприятни за околната среда резултати в съответствие с йерархията при управление на отпадъците (в сила от 01.05.2021г);
- всички битови отпадъци, годни за рециклиране или друго оползотворяване, с изключение на отпадъци, за които депонирането дава най-благоприятни за околната среда резултати в съответствие с йерархията при управление на отпадъците (в сила от 01.01.2030г).

При запазване на съществуващото състояние, поставените цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци са трудно постижими за общините от Регион Севлиево. Постъпилите смесени битови отпадъци за предварително третиране /сепариране, осигурява прилагането на йерархията на управление на отпадъците, но съгласно представени те данни в програмата е видно, че това е недостатъчно за постигане на целите. За подобрява не на ситуацията е необходимо да се предприемат мерки, които могат да допринесат, прогнозите да предобият положителен характер. Тези мерки могат да бъдат насочени към подобряване ефективността на въведените в общините от региона системи за разделно събиране на МРО; към въвеждане на нови системи за събиране и оползотворяване на МРО, с цел ограничаване смесването на различни потоци отпадъци при източника. По този начин потоците отпадъци, които могат да бъдат подложени на рециклиране ще бъдат изтеглени от общия поток битови отпадъци. Изграждането на центрове за подготовка за повторна употреба също може да допринесе за стъпка към изпълнение на поставените цели.

Целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, ИУМПС, ИУЕЕО и от батерии и акумулатори са заложени на общоевропейско ниво, а в България са поставени и се изпълняват национални количествени цели за отпадъци от гуми и за отпадъчни масла и нефтопродукти. Целите за оползотворяване и рециклиране на шестте групи МРО на територи ята на цялата страна се изпълняват успешно чрез въведените схеми за разширена отговор ност на производителя. Поставени са изисквания за ясно определяне на ролите на отделните заинтересовани страни, ефективността на разходите, определянето на вноските, които производителите заплащат, изисквания за прозрачност, както и системи за отчитане и ефективен контрол на дейността.

С организиране разделното събиране на повечето от потоците отпадъци, извеждането им от общия поток битови отпадъци и следвайки тенденциите и политиката за управлението на отпадъците в ЕС и Република България, ще се депонират само така наречените “крайни

отпадъци", т.е. само тези отпадъци, които не биха се използвали повторно или не могат да бъдат рециклирани. Това от своя страна ще допринесе за изпълнение на националната политика за управление на дейностите на отпадъците, чиято основна цел е все по-голям процент от генерираните отпадъци да се рециклират и/или използват повторно и да се намали обемът на отпадъците, които подлежат на депониране.

При изготвяне на прогнозата са отчетени данните от анализа на съществуващата ситуация и очакваното увеличаване на количествата рециклирани битови отпадъци през прогнозния период в резултат от мерките за подобряване на системите за разделно събиране. Прието е, че системата за разделно събиране на отпадъците от опаковки и битови отпадъци, най-малко за хартия и картон, пластмаси, метали и стъкло ще се разраства и количествата разделно събрани отпадъци ще нарастват през годините, съгласно заложените европейски и национални цели за рециклиране и оползотворяване.
В законодателството не са въведени цели за рециклиране на опаковки на ниво община или регион за управление на отпадъци. Организациите по оползотворяване на отпадъците от опаковки са отговорни за постигането на националните цели по рециклиране и оползотворя ване на отпадъците от опаковки. Общините обаче, са заинтересовани от постигане на висока степен на разделно събиране на отпадъци от опаковки, защото това ще допринесе за:
− изпълнение на целта за рециклиране на битови отпадъци;
− намаляване на количествата на битовите отпадъци постъпващи за предварително третиране и обезвреждане;
− удължаване на експлоатационния живот на депото;
− намаляване на разходите за третиране на битовите отпадъци.

Заедно с целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци, с чл.31, ал. 1, т.6 в ЗУО се въвежда и цел, съгласно която най-късно до 31 декември 2035 г. количеството на депонираните битови отпадъци да е намалено до 10 на сто или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци (по тегло). С полаганите усилия за подготов ка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци, за депониране се отклоняват отпадъци, които са годни за рециклиране или друго оползотворяване. При това двете цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци и намаляване количеството на депонираните битови отпадъци са взаимно обвързани.
Целите за намаляване на количеството на депонирани БО се прилагат, както следва:
- до 31 декември 2025 г. - най-малко до 50 % от общото им тегло;
- до 31 декември 2030 г. - най-малко до 30 % от общото им тегло.

Количества образувани отпадъци за периода 2021 - 2028 г. и морфологичен състав
Прогнозата на количествата образувани битови отпадъци по години са определени като произведение на броя на прогнозното население и прогнозната норма на натрупване.
Видовете отпадъци са разпределени съобразно данните от морфологичния анализ на отпадъците на общините от Регион Севлиево. Прието е, че морфологичният състав остава постоянен, количествата от всеки вид отпадък се променят с промяната на нормата на натрупване и броя на населението.

Община Севлиево
На база направените анализи и изчисления, могат да се обобщят следните данни за прогноз ните количества на битовите отпадъци на територията на Община Севлиево за периода 2021-2028г.:
Таблица Прогнозен морфологичен анализ на отпадъците в община Севлиево

Вид Отпадък	Общ отпадък на година	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**

	%								
Хранителни	15.81 %	1787.57	1806.00	1815.78	1811.49	1806.46	1801.20	1796.66	1790.72
Хартия	4.88 %	551.76	557.45	560.47	559.14	557.59	555.97	554.57	552.73
Картон	4.24 %	479.40	484.34	486.97	485.81	484.47	483..05	481.84	480.24
Пластмаса	6.17 %	697,62	704.81	708.63	706.95	704.99	702..93	701.16	698.85
Текстил	6.05 %	684.05	691.10	694.84	693.20	691.28	689..26	687.53	685.25
Гума	1.08 %	122.11	123.37	124.04	123.75	123.40	123.04	122.73	122.33
Кожа	1.18 %	133.42	134.79	135.52	135.20	134.83	134.43	134..10	133.65
Градински	16.85 %	1905.16	1924.80	1935.23	1930.65	1925.30	1919.68	1914.84	1908.52
Дървесни	4.62 %	522.36	527.75	530.61	529.35	527.89	526.35	525.02	523.28
Стъкло	3.86 %	436.43	440.93	443.32	442.27	441.05	439.76	438.65	437.20
Метали	4.32 %	488.44	493.48	496.15	494.98	493.61	492.17	490.93	489.30
Инертни>4см	9.84 %	1112.57	1124.04	1130.13	1127.45	1124.33	1121.05	1118.22	1114.53
Опасни	2.35 %	265.70	268.44	269.90	269..26	268.51	267.73	267.06	266.17
Други	3.65 %	412.69	416.94	419.20	418.21	417.05	415.84	414.79	413.42
Ситна фракция<4см	15.10 %	1707.29	1724.89	1734.24	1730.14	1725.34	1720.31	1715.97	1710.30
Общо	**100.00 %**	**11306.58**	**11423.13**	**11485.04**	**11457.85**	**11426.09**	**11392.77**	**11364.05**	**11326.50**

Източник: % съотношение от ПУДОС към 2019г., за Община Севлиево

Таблица Прогноза за количествата биоразградими отпадъци в община Севлиево

Година	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Население. бр.	30957	30957	30791	30473	30148	29824	29517	29192
Общо биоотпадъци т./г.	4215.09	4258.55	4281.62	4271.49	4259.65	4247.23	4236.52	4222.52
Хранителни, т/г.	1787.57	1806.00	1815.78	1811.49	1806.46	1801.20	1796.66	1790.72
Градински, т./г.	1905.16	1924.80	1935.23	1930.65	1925.30	1919.68	1914.84	1908.52
Дървесни, т./г.	522.36	527.75	530.61	529.35	527.89	526.35	525.02	523.28
Норма на натрпупване Хранителни отпадъци кг/ж/год.	57.74	58.34	58.97	59.45	59.92	60.39	60.87	61.34
Норма на натрпупване Градински / дървесни отпадъци кг/ж/год.	78.42	79.22	80.08	80.72	81.37	82.02	82.66	83.30

Община Дряново

На база направените анализи и изчисления, могат да се обобщят следните данни за прогноз ните количества на битовите отпадъци на територията на Община Дряново за периода 2021-2028г.:

Таблица Прогнозен морфологичен анализ на отпадъците в община Дряново

Вид Отпадък	Общ отпадък на годи-на %	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Хранителни	16.94 %	471.25	474.57	450.71	445.45	439.74	434.81	429.20	423.61
Хартия	2.29 %	63.70	64.15	60.93	60.22	59.45	58.78	58.02	57.26
Картон	1.29 %	35.89	36.14	34.32	33.92	33.48	33.11	32.68	32.26
Пластмаса	5.31 %	147.72	148.76	141.28	139.63	137.84	136.30	134.54	132.78
Текстил	7.92 %	220.32	221.88	210.72	208.26	205.59	203.29	200.66	198.05
Гума	1.60 %	44.51	44.82	42.57	42.07	41.53	41.07	40.54	40.01
Кожа	1.53 %	42.56	42.86	40.71	40.23	39.72	39.27	38.76	38.26
Градински	19.59 %	544.97	548.81	521.22	515.14	508.53	502.83	496.34	489.87
Дървесни	4.32 %	120.18	121.02	114.94	113.60	112.14	110.88	109.45	108.03
Стъкло	3.39 %	94.31	94.97	90.20	89.14	88.00	87.01	85.89	84.77
Метали	2.75 %	76.50	77.04	73.17	72.31	71.39	70.59	69.68	68.76
Инертни>4см	11.52 %	320.47	322.73	306.51	302.93	299.04	295.69	291.88	288.07
Опасни	2.22 %	61.76	62.19	59.07	58.38	57.63	56.98	56.25	55.51

Други	2.96 %	82.34	82.92	78.76	77.84	76.84	75.98	75.00	74.02
Ситна фракция<4см	16.37 %	455.39	458.60	435.55	430.47	424.94	420.18	414.76	409.35
Общо	**100.00 %**	**2781.86**	**2801.48**	**2660.65**	**2629.60**	**2595.86**	**2566.78**	**2533.64**	**2500.63**

Източник: % съотношение от ПУДОС към 2019г., за Община Дряново

Таблица Прогноза за количествата биоразградими отпадъци в община Дряново

Година	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Население. бр.	8313	8313	7757	7600	7438	7292	7137	6985
Общо биоотпадъци т./г.	1136.40	1144.40	1086.79	1074.19	1060.41	1048.52	1034.99	1021.51
Хранителни, т/г.	471.25	474.57	450.71	445.45	439.74	434.81	429.20	423.61
Градински, т./г.	544.97	548.81	521.22	515.14	508.53	502.83	496.34	489.87
Дървесни, т./г.	120.18	121.02	114.94	113.60	112.14	110.88	109.45	108.03
Норма на натрпупване Хранителни отпадъци кг/ж/год.	56.69	57.08	58.10	58.61	59.12	59.63	60.14	60.65
Норма на натрпупване Градински / дървесни отпадъци кг/ж/год.	80.01	80.57	82.01	82.73	83.45	84.16	84.88	85.60

Община Сухиндол

На база направените анализи и изчисления, могат да се обобщят следните данни за прогноз нните количества на битовите отпадъци на територията на Община Дряново за периода 2021-2028г.:

Таблица Прогнозен морфологичен анализ на отпадъците в община Сухиндол

Вид Отпадък	Общ Отпадък на година %	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Хранителни	14.09 %	87.55	88.38	87.01	85.53	84.32	83.37	82.64	82.07
Хартия	1.38 %	8.57	8.66	8.52	8.38	8.26	8.17	8.09	8.04
Картон	1.09 %	6.77	6.84	6.73	6.62	6.52	6.45	6.39	6.35
Пластмаса	4.93 %	30.63	30.92	30.44	29.93	29.50	29.17	28.92	28.72
Текстил	3.92 %	24.36	24.59	24.21	23.80	23.46	23.19	22.99	22.83
Гума	0.37 %	2.30	2.32	2.28	2.25	2.21	2.19	2.17	2.16
Кожа	0.63 %	3.91	3.95	3.89	3.82	3.77	3.73	3.70	3.67
Градински	40.71 %	252.96	255.34	251.40	247.12	243.61	240.87	238.78	237.12
Дървесни	5.74 %	35.67	36.00	35.45	34.84	34.35	33.96	33.67	33.43
Стъкло	2.37 %	14.73	14.86	14.64	14.39	14.18	14.02	13.90	13.80
Метали	1.65 %	10.25	10.35	10.19	10.02	9.87	9.76	9.68	9.61
Инертни >4см	7.34 %	45.61	46.04	45.33	44.56	43.92	43.43	43.05	42.75
Опасни	1.31 %	8.14	8.22	8.09	7.95	7.84	7.75	7.68	7.63
Други	3.06 %	19.01	19.19	18.90	18.57	18.31	18.11	17.95	17.82
Ситна фракция <4см	11.41 %	70.90	71.57	70.46	69.26	68..28	67.51	66.93	66.46
Общо	**100 00 %**	**621.36**	**627.22**	**617.54**	**607.02**	**598.41**	**591.67**	**586.55**	**582.47**

Източник: % съотношение от ПУДОС към 2019г., за Община Сухиндол

Таблица Прогноза за количествата биоразградими отпадъци в община Сухиндол

Година	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Население. бр.	2119	2119	2046	2010	1962	1921	1886	1855
Общо биоотпадъци т./г.	376.18	379.72	373.86	367.49	362.28	358.20	355.09	352.62
Хранителни, т/г.	87.55	88.38	87.01	85.53	84.32	83.37	82.64	82.07
Градински, т./г.	252.96	255.34	251.40	247.12	243.61	240.87	238.78	237.12
Дървесни, т./г.	35.67	36.00	35.45	34.84	34.35	33.96	33.67	33.43
Норма на натрпупване Хранителни отпадъци кг/ж/год.	41.32	41.71	42.53	42.55	42.98	43.40	43.82	44.24
Норма на натрпупване Градински / дървесни отпадъци кг/ж/год.	136.21	137.49	140.20	140.28	141.67	143.07	144.46	145.85

IV.12.4. Прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат предотвратени

- *Предотвратяване още във фазата на проектиране т.е преди производството*

Образуването на отпадъци може да бъде предотвратено още в производствения етап чрез подобряване на ресурсната ефективност, използване на процеси, при които се генерират по-малко отпадъци и разработването на иновации в продуктите и услугите.

Предотвратяването по време на дизайна означава да се предприемат мерки още във фазата на взимане на техническите решения при проектирането. Това включва не само еко-дизайн на продуктите, но и стратегическо развитие от гледна точка на стратегическите показатели, позиция на пазара, планиране на разходи и приходи, използване на по-малко материали.

През етапа на дистрибуция отпадъците могат да бъдат предотвратени например чрез добро планиране на доставки и запаси, маркетингови стратегии за намаляване на отпадъците, включително избягване на оферти от типа "Купуваш едно, получаваш две!", чрез които се насърчава закупуване, на ненужни храни.

- *Предотвратяване образуването на отпадъците от хартия и др. офис консумативи*

Първите стъпки за предотвратяване и намаляване на изхвърлянето на хартия и картон в смесените битови отпадъци трябва да са насочени към институциите, към които общината има възможно за пряко въздействие – училища, детски градици, общински сгради, административни и общински обекти, където е възможно образуването на отпадъци от кашони, офис консумативи, офис хартия и др. Примерни мерки могат да бъдат:

▪ Замяна на стари принтери с нови, с двустранен печат;

▪ Инструкции за пестене на хартия в офисите и общинските учреждения;

▪ Употреба на е-комуникация винаги, когато е възможно, например чрез използване на инфор мационна система за придвижване, споделяне и архивиране на документи в рамките на общинската администрация, вкл. При предоставяне на услуги и информация за гражданите.

Друг начин за предотвратяване на хартиените отпадъци е ограничаването на нежелана и неадресирана пощенска реклама, например чрез следните стратегии:

▪ Поставяне на лепенки на пощенските кутии („без реклами") за избягване нежелана реклама;

▪ Провеждане на информационно-образователни кампании, които да са насочени не само към домакинствата, но и към персонала на компанни (търговски вериги), които предоставят брощури, каталози, промоции и т.н.

- *Предотвратяване образуването на хранителни отпадъци*

Производството, дистрибуцията и складирането на храни е свързано с използването на природни ресурси и оказва влияние върху околната среда. Изхвърлянето на храна, която все още е годна за консумация, увеличава това въздействие и води до финансови загуби за потребителите и икономиката. За да бъде постигната промяна на поведението на гражданите относно изхвърлянето на хранителните отпадъците са необходими кампании за повишаване на осведомеността, както и разпространението на добри практики за предотвратяване на

генерирането на хранителни отпадъци. Освен това хранителните отпадъци имат съществен социален аспект: даряването на храна, която все още е годна за консумация, но по логистич ни или маркетингови причини не може да бъде продавана, следва да бъде улеснено.
Има огромен потенциал за предотвратяване на биоотпадъците чрез:
− предотвратяване на разхищението на храна от пазари и търговски обекти – чрез хранител ни банки, благотворителни кухни и др.;
− домашно компостиране;
− компостиране на градински отпадъци на място (за обществени паркове, зелени площи и частни градини);
− информаионни кампании.
За да бъде компостирането успешно прилагано, особено земеделското и домашното, трябва да се провеждат непрекъснато разяснителни кампании, които да подчертават ползите за околната среда, (намалени разходи за транспорт и емисии, нужда от по - малки мощности за третиране, замяна на торфа и изкуствените торове в градинарството и т.н.), както и не на последно място финансовите ползи от домашното компостиране.

- *Предотвратяване отпадъците от пластмасови продукти за еднократна употреба*

Считано от 3 юли 2021 г., държавите-членки на ЕС, забраняват пускането на пазара на определени пластмасовите продукти за еднократна употреба и на продуктите, изработени от оксо-разградима пластмаса, в т.ч. клечки за уши, прибори за хранене, чинии, сламки, бъркалки за напитки, пръчици за балони и др. Предприетите мерки гарантират, че до 2026 г. ще се постигне количествено намаление на потреблението на някои пластмасови продукти за еднократна употреба, в т.ч: чаши за напитки и техните капаци и капачки; съдове за храна и др. Във връзка с Директива (ЕС)2015/720 от 29.04.2015г. по отношение на намаляване на потреблението на тънки пластмасови торбички за пазаруване, през 2016г. в българското законодателство е приета нова Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса за пластмасови торбички за пазаруване.

Мерки, които могат да се предприемат за намаляване на пластмасовите продукти за еднократна употреба са например:
- в общински сгради, училища, детски градини и др., единични с дозатори (напр, сапуни, бутилки и др.) могат да бъдат заменяни с бутилки/дозатори за многократна употреба;
- насърчаване на ползването на текстилни пазарски торбички, чрез разяснителни кампанни сред населението;

IV.12.5. Прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат подложени на подготовка за повторна употреба

Удължаването на живота на продуктите, повторното използване на продукти и техните компоненти, както и преработката, са ключов елемент на кръговата икономика. При повторната употреба се съхраняват физическите характеристики на суровините, както и енергията, вложена в продуктите и техните съставни части. Отраслите на повторното използване и поправката са трудоемки и като такива допринасят за създаването на работни места. За да бъдат подложени на подготовка за повторна употреба е подходящо и целесъоб разно да бъдат създадени:

- Центрове за поправка и подготовка за повторна употреба на ненужни предмети/вещи на територията на общината. Тези центрове могат да се поддържат съвместно със социални предприятия при които да бъдат поправяни: мебели, битови предмети, електроуреди, текстил, книги, детски играчки, обувки и др, с което да бъдат дарявани на хора в неравностойно положение, социално слаби семейства, деца лишени от родителска грижа.
- Базарите за обмен на употребявани вещи също са подходящи мерки, които общината може да изпълнява с които да бъдат включени употребявани детски дрешки и играчки, спортни уреди, вещи за бита, книги, дрехи и др. Събраните средства от базарите могат да подмогат създадените центрове или да бъдат дарявани благотворително.

- Обществените нагласи и обучения са третия важен фактор–всички общински иниция тиви за предотвратяване на отпадъците и повторна употреба се нуждаят от много добра информационна и образователна кампания, насочена както към възрастни, така и към децата и младежите. Пилотните проекти в училищата са чудесен начин за трайно възпитаване на добри навици.

V. SWOT Анализ

За определяне на целите и приоритетите за управлението на отпадъците в РСУО - Регион Севлиево е направен анализ на силните и слабите страни на съществуващите условия и са посочени факторите, които предоставят възможности за постигане на националните цели за предотвратяване, разделно събиране и оползотворяване на различни потоци битови отпадъци или обратно – фактори, които се явяват заплаха. Между елементите на този анализ има отделни взаимовръзки, които разкриват потенциала или проблемите, които стоят на преден план за разрешаване.
Методът цели да установи:
- Кои са най-важните силни и слаби страни на общините от РСУО - Регион Севлиево, т.е. характеристиките на вътрешната структура.
- Кои са най-важните възможности и най-сериозните заплахи пред развитието на РСУО Регион Севлиево т.е. характеристиките на външната среда.
- Какво е съотношението между силните и слабите страни, от една страна, и възможнос тите и заплахите, от друга страна.
- Кои са лостовете на развитие и каква е основата на стратегиите за бъдещо развитие.

Силни страни. Силните страни са ресурс, умение или друго предимство, което притежава регион Севлиево в сравнение с други сходни общини и/или Региони,средното за страната. Силната страна е отличително качество, което показва кои са сравнителните предимства на региона.
Слаби страни. Слабите страни представляват ограниченията или недостигът на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на общините от региона. Те характеризират изоставането на разглежданата област в спрямо други общности, с които се правят сравнения, или спрямо поставени изисквания.
Възможности. Те представляват най-благоприятните елементи на външната среда на ниво РСУО.
Заплахи. Това са най-неблагоприятните сегменти на външната среда за изследваната област. Те поставят най-големите бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние.

Матрица на SWOT анализа. Тя представлява таблица, която се състои от четири квадранта, в които се подреждат и визуално представят основните характеристики на управлението на отпадъците (вж. схемата по-долу). Обикновено попълването на четирите квадранта обобщава резултатите от аналитичната част на стратегическия документ и изводите и препоръките, направени в края на всеки анализ. При извършване на SWOT анализа могат да се разкрият множество силни и слаби страни, възможности и заплахи. За предпочитане е обаче да се подберат само най-важните от тях, които да попаднат в съответните квадранти на матрицата.

Резултати от анализа на силните и слабите страни, възможностите и заплахите за РСУО - Регион Севлиево

Силни страни	**Възможности**
✓ Общините Севлиево, Дряново и Сухиндол от РУСО - Регион Севлиево са	✓ Изградената инфраструктура има дос татъчен капацитет за достигане целите за

разработили необходимите наредби и други нормативни документи (съгласно ЗУО и ЗМДТ), и ги изпълняват; ✓ Населените места са обхванати от организирана система за сметосъбиране и сметоизвозване; ✓ Регионалното депо за отпадъци – Севлиево обезврежда битовите, производ ствени и опасни отпадъци на общините от РУСО-Рег. Севлиево и управлява съоръже ние за компостиране на биоразградими отпадъци; ✓ В експлоатация е сепарираща инста лация за битови отпадъци-гр. Севлиево, за общините от РУСО, стопанисвана от "Еко Титан Груп" АД. ✓ Изпълняват се нормативните изисква ния по разделното събиране на отпадъци те в 3-те общини ✓ Налице е система за управление на отпадъците, при социално достъпно ниво на разходите; ✓ Средната норма на натрупване на битови отпадъци за трите общини е по-ниска от средната стойност за страната (407 кг/жител/ година) към 2018 г., изведе на в НПУО 2021-2028г. ✓ Въведено е електронно отчитане на количе ството на отпадъците; ✓ Активността на участие на общините в заседанията на Общите събрания на РСУО Регион Севлиев е много висока; ✓ Общините от региона са прекратили експлоатацията на стари общински депа;	рециклиране и оползотворяване на прог-нозните количества битови отпадъци, съобразно новите цели на ЕС; ✓ Осигуряване на средства по опера-тивни и / или национални програми за финансиране на проекти. ✓ Промяна на обществените нагласи в полза на екологосъобразното и ефективно управление на отпадъците; ✓ Доразвиване на системите за раздел но събиране с цел осигуряване на високо качествено рециклиране; ✓ Създаването на партньорства между институции, бизнес и научните среди за минимизиране на отпадъците и ресурсна ефективност; ✓ Въвеждане и използване на материал ни стимули/санкции при спазване / неспаз ване на местната нормативна уредба; ✓ Прилагане на нови ефективни техно логии, позволяващи по-висока степен на рециклиране и оползотворяване на отпадъците; ✓ Повишаване на информираността на населението за ползите от предотвратя ване на образуването на отпадъците; ✓ Разработване на пазара на продукти, произведени от биоотпадъци (компост, почвени подобрители).
Слаби страни	**Заплахи**
✓ Високо ниво на смесените БО; ✓ Ниско ниво на отделяне на рецикли руемите компоненти от сепарация; ✓ Недостатъчно ниво на рециклиране и оползотворяване на отпадъчните матери али, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло. Заложена цел над 55% съгласно чл.31, ал.1, т.1 от ЗУО; ✓ Високо ниво на депониране на битовите отпадъци, при цел за постигане 10% от общото количество образувани отпадъци; ✓ Недостатъчен административен и практически опит в прилагането на добри практики при управлението на отпадъци те вкл. подготовка за повторна употреба и	✓ Необходимите публични инвестиции и оперативни разходи за управление на отпадъците, съобразно нормативните изис квания и достигане на набелязаните цели са значителни; ✓ Демографската прогноза на НСИ за общините от региона е негативна, и се отразява с двоен негативен ефект: намаляване на количество то отпадъци и повишаване на разходите на тон отпадъци и повишаване на таксата битови отпадъци за населението; ✓ Намаляване на доходите на населе нието, в резултат от намаляването на дела население в трудоспособна възраст; ✓ Нарастване на размера на отчислени

предотвратяване; ✓ Не са изградени предпоставки, позво ляващи участието на обществеността при вземане на решения, свързани с управле ние на отпадъците. ✓ Липсват целенасочени мерки и стиму ли за предотвратяване образуването на отпадъци; ✓ Културата на населението по отноше ние на разделното събиране не е на ниво; ✓ Оскъден брой информационни кампа нии към обществеността, неосведоменост за високите нива в йерархията за управле ние на отпадъците; ✓ Липсва единна информационна система за отпадъците на общинско и регионално ниво	ята по чл. 64 от ЗУО при непостигане на целите за рециклиране и оползотворяване; ✓ Преминаването към нови схеми за определяне на такса битови отпадъци, което да доведе до повишаване на такса битови отпадъци за населението; ✓ Неприемане на предложението на Р. България за дерогация на новите цели, свързани с рециклиране и депониране на отпадъците; ✓ Значителни по обем необходими инвестиции и експлоатационни разходи за управление на отпадъците съобразно новите изисквания свързани с прилагане на пакета “Кръгова икономика”.